ព្រះ
ត្រៃបិដកចារលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
វិនយបិដក
មហាវគ្គ តតិយភាគ
៨

កឋិនក្ខន្ធកៈ ចីវរក្ខន្ធកៈ
ចម្បេយ្យក្ខន្ធកៈ និង កោសម្ពិក្ខន្ធកៈ

ចោះពុម្ពលើកទី ២

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

ព.ស ២៥១៣

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកស្កានេះ
ត្រូវទាបថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកដប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជាទបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាវង្ស ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

កែសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឲ្យបកវណ៌អានអេឡិត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ ស្រុង-ចាន់ណា ។

www.5000-years.org

ព្រះ
វិន័យបិដក ភាគ ដែល
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
វិនយបិដក
មហាវគ្គ តតិយភាគ
៤

កឋិនក្ខន្ធកៈ ចីវរក្ខន្ធកៈ

ចម្មេយ្យក្ខន្ធកៈ និង កោសម្ពិកន្ធកៈ

ពោះពុម្ពលើកទី ២

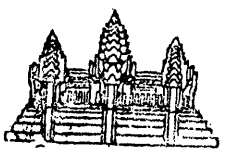

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព ស ២៥១០

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមថ្លែងស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។
ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។
ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា
ជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាទីរាប់អាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាទីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ បកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិកជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រៅដួងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំងមនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏ត្រូវរន្ធត់យ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តីទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើយោរយៅ បញ្ចប់គំនុំគុំគួន ដើរតាមពុទ្ធដីកាព្រះបរមគ្រូ ខិតខំព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងចិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និងប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃកត្តិកឫក្ស កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ The Rev. Seikyo Muchaku

ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara

អ្នកចាត់ការ

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！
敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曾有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗りこえ、瞋りを離れ、怨みを怨し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表　無着　成恭　　世話人　松永　然道　　有馬　実成
事務局長　　篠原　鋭一　　　　伊藤　佳通　　渡井　奎一
　　杉谷　義純　　茂田　真澄
　　前田　利勝　　中島　教之
　　永　　六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commisson of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE
Project Manager : The Rev. Seikyo Muchaku
Secretary General : The Rev. Eiitsu Shinohara
Management Team :
The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

វិនយបិដក មហាវគ្គ

តតិយភាគ

ក

កម្ពុជក្សត្រ ប្រវត្តិក្សត្រ

ព្រៃឡូវក្សត្រ ដំណ ភោសម្តេចក្សត្រ

ព. ស. ២៥០០

តតិយោ ភាគោ

កឋិនក្ខន្ធកំ

[๑] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន តឹសមត្តា ចាវេយ្យកា[๑] ភិក្ខូ សព្ពេ អារញ្ញកា សព្ពេ បិណ្ឌបាតិកា សព្ពេ បំសុកូលិកា សព្ពេ តេចីវរិកា សាវត្ថឹ កច្ឆន្តា ភគវន្តំ ទស្សនាយ ឧបកដ្ឋាយ វស្សូបនាយិកាយ ជានបទេសុ សាវត្ថិយំ វស្សូបនាយិកំ សម្ភាវេតុំ អន្តរាមគ្គេ សាកេតេ វស្សំ ឧបគច្ឆិំសុ ។ តេ ទុតិយិកាយ វស្សំ វសឹំសុ អាសន្នេ ខោ ភគវតិ វិហរតិ វតោ ឆសុ យោជនេសុ ន ច មយំ លភាម ភគវន្តំ ទស្សនាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ វស្សំ វុត្ថា តេមាសច្ចយេន ភគវតិ បវារណាយ ឧទេវ វស្សន្តេ ឧទកសន្ថរោ ឧទកចិក្ខល្លេ ជិតវុណ្ណោហិ

---

๑ ចាវេយ្យកាតិបិ ចាហោ ។

ភាគទី ៣

កឋិនក្ខន្ធកៈ

[១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងដែនចារ(១) ប្រមាណ ៣០ រូប សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តប្រើសំពត់បង្សុកូល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តប្រើតែចីវរ ៣ គ្រប់រូបគាំងអស់ នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះមានព្រះភាគ កាលបើតិថីដែលចូលវស្សាជិតណាស់មកហើយ ក៏មិនអាចនឹងទៅឲ្យទាន់ចូលវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីបានឡើយ ហើយនាំគ្នាចូលទៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាកេតនាពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ភិក្ខុគាំងនោះនៅចាំវស្សា គាំងមានសេចក្តីអផ្សុក ព្រោះគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទីជិតយើងគាំងឮឃ្លាយ ចម្ងាយ ៦ យោជន៍អំពីទីនេះទៅ យើងគាំងឮឃ្លាយមិនសមបើមិនបានទៅគាល់ព្រះអង្គសោះ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុគាំងនោះនៅចាំវស្សាអស់ត្រៃមាស(២) រួចហើយក៏នាំគ្នាធ្វើបវារណា (រដូវនោះ) នៅមានទឹកភ្លៀងធ្លាក់ជោកជាំ មានទឹកកក់អិលនៅឡើយ (ភិក្ខុគាំងនោះ) ក៏មានចីវរគាំងឮឃ្លាយ ទទឹកជោក ជានសេចក្តី

---

១ យោជនាថា នៅក្នុងដែនចារិភូមិប្លែកៗមាន ។ ២ បីខែ ។

ติ๎ว์เรหิ กาลญ๎ญูหิ เยน สาวตฺถี เตนาหิ อจา๎ส-
ปิณ๎ฑิกสฺส อาว์าเมา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิสุ
อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตำ อภิว์าเทตฺวา ว์ภาคมนฺตำ นิสีทิสุ ฯ
อาจิณ๎ณำ โข ปเนตำ พุทฺธานำ ภควนฺตานำ อาคนฺตุเกหิ
ภิกฺขูหิ สทฺธิ ปฏิสมฺโมทิตุำ ฯ อถ๎โข ภควา เต ภิกฺขู
ว์ิตนฺเจว ภิกฺขุำ ภิกฺขูหิ อิมินิยำ ภิกฺขุำ ยาปนิยำ ภิกฺขุำ
สมตฺตา สมฺโมทมานา อภิ๎ญาทมานา นิสินฺนำ โข ภควนฺตำ
นำ ว์ ปิณ๎ฑาเจน กาลมิตฺตาติ ฯ อิมินิยำ ภควา
ยาปนิยำ ภควา สมตฺตา ว์ มยำ ภนฺเต สมฺโมทมานา
อภิ๎ญาทมานา อิมินา ปิณ๎ฑาเจน นิสินฺนา ว์ ปิณ๎ฑาเจน กาลมิมินา
๙ว มยำ ภนฺเต ตำ สมตฺตา ปาโหยฺยกา ภิกฺขู สาวตฺถิำ
อาคจฺฉนฺตา ภควนฺตำ อิสฺสราย อุปกฺกมาย ว์สฺสูปนา-
ยิกาย นิสกฺกิมิสุ สาวตฺถิยำ ว์สฺสูปนายิกำ สมฺภา-
เรตุำ อนฺตรมคฺเค สาเกเตา ว์สำ อุปคจฺฉิมิสุ เต

លំបាកកាយ នាំគ្នាដើរសំដៅទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយចូលទៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ការ ស្រែស្រួលទទួលជាមួយនឹងពួកភិក្ខុអាគន្តុកៈនេះ ជាទំនៀមរបស់ព្រះ ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកពាល់គ្លាន ល្មមអត់ធ្មត់បានទេឬ អ្នកពាល់គ្លានល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ អ្នក ទាំងឡាយមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរមិនវិវាទគាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សា ស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់ធ្មត់ បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាសាមគ្គីស្មោះសរ គ្មានវិវាទ គាស់ទែងគ្នាទេ នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌ-បាតទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយនៅក្នុងដែនជាប់ ប្រមាណ ៣០ រូបមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីនេះ ដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ កាលបើ តិចីចូលវស្សាជិតណាស់ហើយ ក៏មិនអាចនឹងមកទាន់ពេលចូលវស្សាក្នុង ក្រុងសាវត្ថីបានឡើយ ក៏នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាកេតនាពាក់កណ្តាលផ្លូវ

มยิ ภนฺเต อุกฺกณฺฐิตฺวา วสฺสํ วสิมฺหา อาสนฺเน วเต ภควา วิหารสฺมึ สโต ชนสฺส โยชนเนสุ จ มยิ ลภาม ภควนฺตํ ทสฺสนายาติ อชเฆ มยิ ภนฺเต วสฺสํ วุตฺถา เตมาสจฺจเยน ภตาย ปวารณาย เทเว วสฺสนฺเต อุทกสนฺทโห อุทกจิกฺขลฺลี ปิภปุณฺณาหิ จีวเรหิ กาลนฺตรา อนฺตรา อาคตาติ ฯ

(๒) อชเฆ ภควา ฌตสฺมึ ฉินาเน ฌตสฺมึ ปกาเรณ ฉมฺมึ ภเว ภตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว วสฺสํ วุตฺถานํ ภิกฺขูนํ ภวิตุนฺติ ฯ อตฺถตภวิตานิ เจ ภิกฺขเว ปญฺจ[๑] ภปญฺจสฺสุ ทิสาสุ อาคจฺฉนฺติ อาคจฺฉนฺตาเจ อสมาทานาจาเจ ภณาเจาทนฺตจีวรา เยเ จ ตตฺถ จีวรุปฺปาโท เสเ เตสํ ภวิสฺสตีติ ฯ

๑ ปญฺหาทิสมาธีติ ทิสฺสติ ฯ

(នោះទៅ) បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអគ្គទាំងនោះនៅចាំវស្សាទាំងមានសេចក្តីអផ្សុក ព្រោះគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអគ្គគង់នៅក្នុងទីជិតយើងទាំងឡាយ ចម្ងាយ ៦ យោជន៍អំពីទីនេះទៅ យើងទាំងឡាយមិនសមបើមិនបានទៅគាល់ព្រះអគ្គសោះ បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន លុះខ្ញុំព្រះអគ្គទាំងអស់គ្នានៅចាំវស្សាអស់ត្រៃមាសហើយក៏នាំគ្នាធ្វើបវារណា (ព្រោះវស្សូវនេះ) នៅមានទឹកភ្លៀងជ្រាក់ជោកជាំ មានទឹកកកអែលទៅឡើយ ទើបខ្ញុំព្រះអគ្គទាំងអស់គ្នាមានចីវរទាំងឡាយទទឹកជោក ប្រាសចេញពីលំបាកកាយមកតាមផ្លូវឆ្ងាយ ។

(๒) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុដែលបាននៅចាំវស្សារួចហើយ ក្រាលកបិនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយបានក្រាលកបិនហើយ នឹងសម្រេចអានិសង្ស ៥ យ៉ាង គឺគ្រាប់ទៅ (ណា) មិនបាច់លា (ភិក្ខុដទៃគ្នា) ១ គ្រាប់ទៅ (ណា) មិនបាច់យកត្រៃចីវរ (គ្រប់ប្រាប់) ១ (ទាន់) គណៈកោជនបាន ១ (ទុកជាក់) អតិរេកចីវរបានតាមត្រូវការ ១ ចីវរណាដែលកើតឡើងក្នុងអាវាសនោះ ចីវរនោះនឹងមានដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ១ ។

อตฺตตกปิฆาตนํ เว กิกฺขเว ส๎มาธิ ปญฺ(๑) กปฺปิสฺสฺติ ฯ
ฬวญฺ หิ ตน กิกฺขเว กปิตนิ อตฺตวิตฺ ฯ ยฺเตน กิกฺขุนา
ปฏิพลเน สเงฺฆ ญฺาเปตพฺเพ สุณาตุ เม ภนฺเต
สเงฺฆ ส๎ธิ สงฺฆสฺส กปิตนุสฺสุ ฐปฺปนฺ ฯ ยทิ
สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺ สเงฺฆ ส๎มิ กปิตนุสฺสุ ส๎ตฺถา-
มสฺส กิกฺขุโน ธเนยฺย กปิตนิ อตฺถวิตุ ฯ ฬสา
ญฺตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆ ส๎ธิ สงฺฆสฺส
กปิตนุสฺสุ ฐปฺปนฺ ฯ สเงฺฆ ส๎มิ กปิตนุสฺสุ
ส๎ตฺถามสฺส กิกฺขุโน ธติ กปิตนิ อตฺถวิตุ ฯ ยสฺสา-
ยสฺมโต ฐมติ ส๎มสฺส กปิตนุสฺสุสฺส ส๎ตฺถามสฺส
กิกฺขุโน ธานิ กปิตนิ อตฺถวิตุ โส ตุณฺหสฺส ยสฺส
นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ ทินฺน ส๎ธิ สเงฺฆน
กปิตนุสฺสุ ส๎ตฺถามสฺส กิกฺขุโน กปิตนิ อตฺถวิตุ ฯ
ฐมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ ฬวเมตนิ ธารยามี๎ติ ฯ
ฬวิ ขฺวา กิกฺขเว อตฺตนิ ขฺยาติ กปิตนิ ฬวิ อนตฺตนิ ฯ

๑ ปญฺหนิสาหนีติ ทิสฺสติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សទាំង ៥ នេះនឹងសម្រេចដល់អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានក្រាលកឋិន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កឋិនកឋិន(នោះ)ត្រូវអ្នកទាំងឡាយក្រាលយ៉ាងនេះ ។ គឺត្រូវឲ្យភិក្ខុអ្នកធ្លាស់ប្រតិពលប្តឹងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ(ដ្បិត)សំពត់កឋិននេះកើតឡើងដល់សង្ឃហើយ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃឲ្យសំពត់កឋិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកឋិន ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) សំពត់កឋិននេះកើតឡើងដល់សង្ឃហើយ ។ (ឥឡូវ) សង្ឃឲ្យសំពត់កឋិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកឋិន ។ ការឲ្យសំពត់កឋិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកឋិន (បើ) គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។ សំពត់កឋិននេះសង្ឃឲ្យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកឋិនហើយ ។ ការឲ្យសំពត់កឋិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ទំនងជាគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវការនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកឋិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើងបែបនេះ ក្រាលមិនឡើងបែបនេះ ។

(๓) កេ๘ញ្ចុ កិក្ខវេ អនត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន ខុល្លិចិតមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន ដោ-ឧមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន ចីវរវិចារណមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន ឆេទនមត្តេន អត្តំ ហោ-តិ កបិនំ ។ ន ពន្ធនមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន ឌិវដ្ដិកករណមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន កណ្ឌាសកករណមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន ឧឌ្ឌិកម្មករណមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន អនុវាតករណមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន បរិភណ្ឌករណមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន ឌិវដ្ដេយ្យករណមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន កម្ពលមទ្ទនមត្តេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន និមិត្ត-កតេន អត្តំ ហោតិ កបិនំ ។ ន បរិកថាកតេន អត្តំ

(๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកភាគបឋមដែលភិក្ខុត្រូវសិក្សាមានប៉ុន្មានយ៉ាង តើដូចម្តេច ? (ឯភាគបឋមដែលភិក្ខុត្រូវសិក្សាមានប៉ុន្មានយ៉ាងនោះគឺ) សំពត់ដែលគ្រាន់តែពាក់ស្អូសត្រឹមតែចំណាំហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែបោកគក់លាងហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែចាត់ចែងលៃលកជាចីវរ (ជាខ័ណ្ឌមានបញ្ចខ័ណ្ឌជាដើម) ហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែកាត់ហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែជាន់ភ្ជាប់គ្នាហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរ (មានដេរបណ្តាយជាដើម) ហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែភ្ជាប់កណ្តុំហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែថែមសំពត់ឲ្យមាំហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អនុវាតខាងក្នុងហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អនុវាតខាងក្រោះ ហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរគួបគ្នាហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែជ្រលក់ម្តងមានពណ៌ដូចភក់ដីឬដូចស្មឹកឈើទុំហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលបានមកព្រោះធ្វើនិមិត្តហើយត្រូវ មិនឡើងជាភាគបឋម ។ សំពត់ដែលបានមក

ហោតិ តបិតំ ។ ន កុក្កុកតេន អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ន សន្ថិនិកតេន អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ន និស្សក្កិ-យេន អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ន អតប្បកតេន អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ន អញ្ញត្រ សទ្ធាដិយា អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ន អញ្ញត្រ ឧត្តរាសង្គេន អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ន អញ្ញត្រ អន្តរវាសកេន អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ន អញ្ញត្រ បញ្ហកេន ឯ អតិរេ-កបញ្ហកេន ឯ តនហោវ សញ្ជិច្ចេន សមណ្ឌលីក-តេន អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ន អញ្ញត្រ បុគ្គលស្ស អត្ថាវ អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ន សម្ភា ចេវ អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ តញ្ច និស្សីមដ្ឋេ អន្តមោធតិ ឋបិតំ អនត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ ឋបំ ខោ បនក្ខរេ អនត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។

(៤) តេចញ្ច កិក្ខរេ អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ អហាតេន អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ អហាតតប្បេន អត្តតំ ហោតិ តបិតំ ។ បិលោតិកាយ អត្តតំ

ព្រោះនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលគេហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលខ្ចីគេមកក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើឲ្យស្រេចក្នុងថ្ងៃនោះហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យកន្ទុងកន្ត្រៃ គឺឲ្យអរុណរះឡើងថាន់ហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើពិន្ទុកប្បហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ វៀរចាកសង្ឃាដិហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ វៀរចាកឧត្តរាសង្គហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ វៀរចាកអន្តរវាសកហើយក្រោល មិនឡើងជាកបិន ។ វៀរចាកចីវរមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ដែលកាត់ដាច់ជាបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី លើសពីបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី ក្នុងថ្ងៃនោះឯងហើយក្រោល ក៏មិនឡើងជាកបិន ។ មិនឲ្យបុគ្គលក្រោល (ទៅឲ្យសង្ឃឬគណៈក្រោលវិញ) មិនឡើងជាកបិន ។ ការក្រោលមិនត្រឹមត្រូវ ក៏មិនឡើងជាកបិន ។ បើភិក្ខុនៅក្រៅសីមាហើយអនុមោទនាកបិននោះ ការក្រោលបែបនេះមិនឡើងជាកបិនឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការក្រោលកបិនដូចន័យដែលតថាគតពោលមកនេះឯង មិនឡើងជាកបិនទេ ។

(៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកបិនដែលភិក្ខុក្រោលឡើង (នោះ) តើដូចម្តេច ។ (ឯកបិនដែលភិក្ខុក្រោលឡើងនោះគឺ) សំពត់ថ្មីក្រោលឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដំនំក្រោលឡើងជាកបិន ។ សំពត់ចាស់

ហោតិ កបិលំ ។ ពំសុក្ខលេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ ចាបណិកេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ អនិមិត្តកតេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ អបរិកថាកតេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ អកុក្កុកតេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ អសន្និដ្ឋិកតេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ អនិស្សក្កិយេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ កប្បកតេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ សង្ឃាដិយា អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ ឧត្តរាសង្គេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ អន្តរវាសកេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ បញ្ចកេន វា អតិរេកបញ្ចកេន វា តទុភយេន សញ្ជិច្ចេន សមណ្ឌលិកតេន អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ បុក្កលស្ស អត្ថាយ អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ សម្មា ចេវ អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ តញ្ច សីមដ្ឋេ អនុមោទតិ ឯវំបិ អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។ ឯវំ ខោ កិក្ខវេ អត្តំ ហោតិ កបិលំ ។

ក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់បង្សុកូលក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលធ្លាក់ទៀបពន្លារក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបានធ្វើនិមិត្តក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលមិនខ្ចីគេក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលបានធ្វើឲ្យស្រេចក្នុងថ្ងៃនោះក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលមិនធ្វើឲ្យកន្ទុងកត្រៃ គឺមិនឲ្យអុណារះឡើងខាន់ក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្បហើយក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សង្ឃាដិក្រាលឡើងជាកឋិន ។ ឧត្តរាសង្គក្រាលឡើងជាកឋិន ។ អន្តរវាសកក្រាលឡើងជាកឋិន ។ សំពត់ដែលមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់កាត់ជាច្រឹមត្រូវជាបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី លើសពីបញ្ចខ័ណ្ឌក្តី ក្នុងថ្ងៃនោះឯង ហើយក្រាលឡើងជាកឋិន ។ ឲ្យបុគ្គលក្រាល ទើបឡើងជាកឋិន ។ ការក្រាលដោយត្រឹមត្រូវ ទើបបានឡើងជាកឋិន ។ បើភិក្ខុនៅក្នុងសីមាហើយអនុមោទនាកឋិននោះ ការក្រាលបែបនេះ ទើបឡើងជាកឋិន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការក្រាលកឋិន ដូចន័យដែលតថាគតពោលមកនេះឯង ទើបឡើងជាកឋិនបាន ។

[๕] กา.๘๗ กิกฺขาย อุปฺปตฺตึ เหตุ กปิลา ฯ อฏฺฐิ-มา กิกฺขาย มาติกา กปิลสฺส อุปฺปาทาย ปกฺกมนฏฺฐ-กา ฉิชฺชนฏฺฐกา สนฺธิชฺชนฏฺฐกา ฉาสนฏฺฐกา สาวนฏฺฐ-กา อาสาวจฺเฉทิกา สีมาติกฺกนฏฺฐกา สปฺปาฏิหาริยา ฯ

[๖] กิกฺขุ อตฺตกปิลา กตจีวรํ อาทาย ปกฺก-มติ ฉ ปโจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส กิกฺขุโน ปกฺกมนฏฺฐกา กปิลุทฺธาเร ฯ กิกฺขุ อตฺตกปิลา จีวรํ อาทาย ปกฺกม-ติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมกตสฺส ฆรา เหตุ สเจ ตสฺมึ จีวรํ การเยสฺสุ ฉ ปโจสฺสนฺติ ฯ เสา ตสฺ จีวรํ การเยติ ฯ ตสฺส กิกฺขุโน ฉิชฺชนฏฺฐกา กปิลุทฺธาเร ฯ กิกฺขุ อตฺตกปิลา จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ-สีมกตสฺส ฆรา เหตุ เสา จีวรํ การเยสฺสุ ฉ ปโจ-สฺสนฺติ ฯ ตสฺส กิกฺขุโน สนฺธิชฺชนฏฺฐกา กปิลุทฺธาเร ฯ

(๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកឋិនទឹងដោះ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតិកាទាំង ๘ ប្រការនេះនាំឲ្យកឋិនដោះគឺ មានការចៀសចេញទៅជាកំណត់ ๑ មានការធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ๑ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ๑ មានចីវរវិនាសទៅជាកំណត់ ๑ មានការឮដំណឹងជាកំណត់ ๑ អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ๑ មានការកន្លងខេត្តកឋិនជាកំណត់ ๑ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាដោះកឋិន ๑ ។

(๖) ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលខ្ជួនធ្លីស្រែចចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការដែលចៀសចេញទៅជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យស្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ធ្វើចីវរឲ្យស្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។

กิกฺขุ อตฺตตกปิโณ จีวรํ อาธาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส
ตหิ สีมตสฺส ฯวรํ เปหติ ฯเณวิมํ จีวรํ กาเรสฺสนฺ ฉ
ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ โส ตํ จีวรํ กาเรติ ฯ ตสฺส ตํ จี-
วรํ กยิรมานํ ฉสฺสหิ ฯ ตสฺส กิกฺขุโน ชานนฺติ-
โก กปิณฺฑูภาเร ฯ กิกฺขุ อตฺตตกปิโณ จีวรํ อาธา-
ย ปกฺกมติ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ โส ตหิ สีมตโต ตํ
จีวรํ กาเรติ ฯ โส ตตจีวเร สุลภติ ขุทฺทกํ กิร
ตสฺมึ อาวเส กปิณฺฑนฺติ ฯ ตสฺส กิกฺขุโน สหชนฺติโก
กปิณฺฑูภาเร ฯ กิกฺขุ อตฺตตกปิโณ จีวรํ อาธาย
ปกฺกมติ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ โส ตหิ สีมตโต ตํ จีวรํ
กาเรติ ฯ โส ตตจีวเร ปเจฺจสฺสนฺติ ปเจฺจสฺสนฺติ ตหิ ทูภา
กปิณฺฑูรา ปีติ ณาเมติ ฯ ตสฺส กิกฺขุโน สีมาติกฺกนฺติ-
โก กปิณฺฑูภาเร ฯ กิกฺขุ อตฺตตกปิโณ จีวรํ อาธาย
ปกฺกมติ ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ โส ตหิ สีมตโต ตํ จีวรํ

កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះធ្វើចីវរស្រេចហើយពួងដំណឹងថា សង្ឃបានដកភបិនកងអាវាសនោះហើយ ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានពួងដំណឹងជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះធ្វើចីវរស្រេចហើយក៏នៅតែគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់ទៅឡើយ) ភបិនក៏ដោះខាងគ្រែ(នោះ)ទៅ ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តភបិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសីមា

កាវេតំ ។ សោ កតចីវរោ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តំ សម្ភុ-
ណាតិ កបឋុន្ធារំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខូហិ
កបឋុន្ធារោ ។

អាទាយសត្តកំ ឆដ្ឋំ បឋមំ ។

(៧) ភិក្ខុ អត្តតកបឋោ កតចីវរំ សមាទាយ
បក្កមតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ បក្កមនន្តិ-
កោ កបឋុន្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្តតកបឋោ ចីវរំ សមា-
ទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វា ហោតិ
ឆេទិមំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ
កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ឯដ្ឋានន្តិកោ កបឋុន្ធារោ ។
ភិក្ខុ អត្តតកបឋោ ចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ ។
តស្ស ពហិសីមគតស្ស វា ហោតិ ឆេទិមំ ចីវរំ កា-
វេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ

កំបានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះតិក្ខុនោះបានធ្វើចីវរហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេលដោះកឋិនមែន ។ កឋិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងតិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ អាទាយសត្តកៈ ជាបឋម ។

(៧) តិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើហើយចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការដែលចៀសចេញទៅជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ តិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យស្រេច ។ កឋិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរឲ្យស្រេចជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ภิกฺขุทฺวาเร ฯ ภิกฺขู อตฺตสภิกฺขโต จีวรํ สมาทาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมาย ภิกฺขู ฌายนฺติ ฯ ตสฺส เอวมโหสิ ๔ เอตรหิ จีวรํ ภาเชสฺสนฺติ น ปโฏฺสฺสนฺติ ฯ โส ตํ จีวรํ ภาเชติ ฯ ตสฺส ภิกฺขูนญฺจ ตํ จีวรํ ภายิตพฺพยุตฺตกญฺจ ฯ ตสฺส ภิกฺขูนญฺจ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ภิกฺขุทฺวาเร ฯ ภิกฺขู อตฺตสภิกฺขโต จีวรํ สมาทาย ปกฺกมติ ปโฏฺสฺสนฺติ ฯ โส ตหิ สีมาย ตสฺส จีวรํ ภาเชติ ฯ โส ภิกฺขุ ตจีวรเก สุณาติ ฆณฺฑึ กโรถ ตสฺมึ อาคเต ภิกฺขิสฺสามาติ ฯ ตสฺส ภิกฺขูนญฺจ สาปตฺติ-ยา ฯ ภิกฺขุทฺวาเร ฯ ภิกฺขู อตฺตสภิกฺขโต จีวรํ สมา-ทาย ปกฺกมติ ปโฏฺสฺสนฺติ ฯ โส ตหิ สีมาย ตสฺส จีวรํ ภาเชติ ฯ โส ภิกฺขุ ตจีวรเก ปโฏฺสฺสุ ปโฏฺส-สนฺติ ตหิญฺจา ภิกฺขุทฺวารํ ทูรนฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขูนญฺจ สีมาสมฺภินฺนาย ภิกฺขุทฺวาเร ฯ ภิกฺขู อตฺตสภิก-ขโต จีวรํ สมาทาย ปกฺกมติ ปโฏฺสฺสนฺติ ฯ โส

ជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញ
ទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
ភិក្ខុនោះក៏ចានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាស
ទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។
ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា
អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់គ្រែសីមាក៏ចានធ្វើចីវរ
នោះ ។ លុះភិក្ខុនោះចានធ្វើចីវររួចក៏ចានត្បុំដណ្តឹងថា កឋិនកន្លងអាវាស
នោះ សង្ឃចានត្រមគ្នាដកហើយ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់ចានត្បុំដណ្តឹងជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូល
យកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុ
នោះទៅដល់គ្រែសីមាក៏ចានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះចានធ្វើចីវរ
ស្រេចហើយក៏នៅតែគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹង
ត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់ចានត្រឡប់នៅឡើយ) កឋិនក៏ដោះខាង
គ្រែ (នោះ) ទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងទី
ខ្ពស់កឋិនជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរ
ចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះ

ឥមិសឹមកតោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ សោ តតនចីវរេ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តំ សម្ភុណាតិ ភេបិយុទ្ធារំ ។ តស្ស កិត្តិកោ សមា កិត្តិមា ភេបិយុទ្ធារេ ។

សមាទាយសត្តក់ នំដ្ឋិត ទុតិយំ ។

(៨) កិត្តិ អត្តតភេបិនោ វិប្បតនចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស តមិសឹមកតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេ-វិមំ ចីវរំ ភាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ តស្ស កិត្តិនោ នដ្ឋានដ្ឋិកោ ភេបិយុទ្ធារេ ។ កិត្តិ អត្តតភេបិនោ វិប្បតនចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស តមិសឹមកតស្ស ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវរំ ភាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស កិត្តិនោ សដ្ឋិដ្ឋានដ្ឋិកោ ភេបិយុទ្ធារេ ។ កិត្តិ អត្តតភេបិនោ វិប្បតនចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស តមិសឹមកតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ

ទៅដល់ត្រកៀកសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវរហើយ គិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកតាន់ពេលដោះកឋិនវែន ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ សមាទាយសត្តកៈ ទី ๒ ។

(๘) ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រកៀកសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកងចីវរនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេចជាគំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រកៀកសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាគំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រកៀកសីមាក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មា

ปีตึ คาเหสฺสนฺ ฯ ปเตฺวสฺสตฺถิ ฯ โส ตำ ปีตึ คาเหติ ฯ
ตสฺส ตำ ปีตึ ตายิรมานำ ฯสฺสติ ฯ ตสฺส ตกฺโก
ชาสนฏฺโ ตปิณฺฑาเย ฯ ตกฺโก อตฺตตปิโ
ปิยฺตปีตึ อาทาย ปกฺกมติ ปเตฺวสฺสตฺถิ ฯ โส
ตปิสีมตโ ตำ ปีตึ คาเหติ ฯ โส ตตปีตาเย
สุณาติ ทุกฺขำ ปีรึ ตสฺสึ อาปาเส ปิณฺฑ ฯ ตสฺส
ตกฺโก สาฯฏฺโ ตปิณฺฑาเย ฯ ตกฺโก อตฺตตต-
ปิโ ปิยฺตปีตึ อาทาย ปกฺกมติ ปเตฺวสฺสตฺถิ ฯ
โส ตปิสีมตโ ตำ ปีตึ คาเหติ ฯ โส ตตปีตาเย
ปเตฺวสฺสึ ปเตฺวสฺสตฺถิ ตปิณฺฑา ปิณฺฑาปำ ปีติมาเหติ ฯ
ตสฺส ตกฺโก สีมาติกฺกฏฺโ ปิณฺฑาเย ฯ ตกฺโก
อตฺตตปิโ ปิยฺตปีตึ อาทาย ปกฺกมติ ปเตฺว-
สฺสตฺถิ ฯ โส ตปิสีมตโ ตำ ปีตึ คาเหติ ฯ

អញ្ញទីឆ្នើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង ឯកត្តាអញ្ញទីមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុ
នោះក៏បានឆ្នើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះតំពុងឆ្នើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។
កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុ
បានក្រាលកឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលឆ្នើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញ
ទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅ
សីមាក៏បានឆ្នើចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះបានឆ្នើចីវររួចហើយក៏ស្រាប់តែ
ឮដំណឹងថា កឋិនក្នុងអាវាសនោះសង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ ។ កឋិនរបស់
កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានឮដំណឹងជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាល
កឋិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលឆ្នើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិត
ថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានឆ្នើ
ចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះបានឆ្នើចីវររួចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់
វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ)
កឋិនក៏ដោះខាងក្រៅ(នោះ)ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់កន្លងខេត្តកឋិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយនាំយក
ចីវរដែលឆ្នើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹង
ត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានឆ្នើចីវរនោះ ។

เสา กตฺตพฺพาเกา ปเทฺวสฺสุ ปเทฺวสฺวนฺติ สมฺภุณาตุ ตาปิ-
นุทฺธาตุ ฯ ตสฺส ตติยกฺขเรา สหา ตติยาหิ ตาปินุทฺธาเก ฯ

อาทายชฏฺกถา นิฏฺฐิตา ตติยา ฯ

(๙) ตติยา อตฺถตาปินา วิปฺปกตจีวรา สมาทาย
ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตาหิ สีมาตสฺส ฌา เหาติ สเจวิมา
จีวรา ตาเวสุ น ปเทฺวสฺวนฺติ ฯ เสา ตา จีวรา ตาเวติ ฯ
ตสฺส ตติยเา นิฏฺฐานนฺติเกา ตาปินุทฺธาเก ฯ ตติยา
อตฺถตาปินา วิปฺปกตจีวรา สมาทาย ปกฺกมติ ฯ
ตสฺส ตาหิ สีมาตสฺส ฌา เหาติ เนวิมา จีวรา ตาเวสุ
น ปเทฺวสฺวนฺติ ฯ ตสฺส ตติยเา สนฺนิฏฺฐานนฺติเกา ตาปิ-
นุทฺธาเก ฯ ตติยา อตฺถตาปินา วิปฺปกตจีวรา สมาทาย
ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตาหิ สีมาตสฺส ฌา เหาติ สเจวิมา

លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវរហួចហើយក៏គិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេលដោះកឋិនមែន ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ អាទាយឆក្កៈ ទី ៣ ។

(៩) ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានសេចក្តីតាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានសេចក្តីតាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា

ចីវរំ តាវសេ្សន ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ តាវតេ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមានំ ន សេ្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ជាសនន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អត្តតកបិនោ វិប្ប-កតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមតនោ តំ ចីវរំ តាវតេ ។ សោ តតចីវរេ សុណាតិ ធុវតំ តិរ តស្មឹ អាវាសេ កបិនន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សវនន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អត្តតក-បិនោ វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមតនោ តំ ចីវរំ តាវតេ ។ សោ តតចីវរេ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ ពហិទ្ធា កបិណ្ឌុទ្ធារំ វិតិនាមេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារេ ។ ភិក្ខុ អត្តតកបិនោ វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមតនោ តំ ចីវរំ តាវតេ ។

អញ្ញទីដ៏ធ្វើចីវរនេះកដ៏ទីនេះឯង អាត្មាអញទីដ៏មិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុ
នោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរបស់កិក្ខុនោះ
ក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជា
កំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់
ស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញទីដ៏ត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះ
ទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះធ្វើចីវរហើយឮដំណឹង
ថា កបិនក្ឋអាវាសនោះសង្ឃត្រួតគ្នាដកហើយ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ឮដំណឹងជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច
ហើយនាំយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយតាំងចិត្ត
ថា អាត្មាអញទីដ៏ត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើ
ចីវរនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះធ្វើចីវរហើយក៏នៅគិតថា អាត្មាអញទីដ៏ត្រឡប់
វិញ អាត្មាអញទីដ៏ត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ)
កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ(នោះ)ទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយក
ចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញ
ទីដ៏ត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។

សោ កតចីវរេ បច្ចេស្សុំ បច្ចេស្សន្តេ សម្ភុណាតិ កឋិ-
ឆុទ្ធារំ ។ តស្ស កិត្តកោ សហ កិត្តិហំ កឋិនុទ្ធារេ ។

សមាទាយធម្មំ និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ ។

(១០) កិត្តុ អត្តតកឋិនោ ចីវរំ អាទាយ បក្កា-
មតិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វា ហោតិ ឥតរិតំ
ចីវរំ តាវស្សុំ ន បច្ចេស្សន្តេ ។ សោ តំ ចីវរំ តាវតិ ។
តស្ស កិត្តកោ នដ្ឋាសន្តេកោ កឋិនុទ្ធារេ ។ កិត្តុ
អត្តតកឋិនោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិ-
សីមគតស្ស វា ហោតិ នេរិតំ ចីវរំ តាវស្សុំ ន បច្ចេ-
ស្សន្តេ ។ តស្ស កិត្តកោ សន្តេដ្ឋាសន្តេកោ កឋិនុទ្ធារេ ។
កិត្តុ អត្តតកឋិនោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស
ពហិសីមគតស្ស វា ហោតិ ឥតរិតំ ចីវរំ តាវស្សុំ ន
បច្ចេស្សន្តេ ។ សោ តំ ចីវរំ តាវតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ
កយិរមានំ នស្សតិ ។ តស្ស កិត្តកោ ឆាសនដ្ឋេកោ
កឋិនុទ្ធារេ ។

កិក្ខុនោះធ្វើចីវរហើយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏ចាន់មកចាន់ពេលដោះតបិនមែន ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងកិក្ខុតាំងផ្លាយ ។

ចប់ សមាទាយវគ្គៈ ទី ៤ ។

(១០) កិក្ខុបានគ្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកង់ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តី**សន្និដ្ឋាន**ជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកង់ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(๑๑) ภิกฺขุ อสมฺมตกปิโณ จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ น ปโจฺจสฺสชฺชติ ฯ ตสฺส ตหิเยว ตสฺส ปวารณา โหติ สเจปิ จีวรํ กาเรสฺสนฺติ ฯ โส ตํ จีวรํ กาเรติ ฯ ตสฺส ภิกฺขูนา นิฏฺฐานสมฺปตฺติกาเล กปิโนทฺทเย ฯ ภิกฺขุ อสมฺมตกปิโณ จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ น ปโจฺจสฺสชฺชติ ฯ ตสฺส ตหิเยว ตสฺส ปวารณา โหติ สเจปิ จีวรํ กาเรสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขูนา สนฺนิฏฺฐานสมฺปตฺติกาเล กปิโนทฺทเย ฯ ภิกฺขุ อสมฺมตกปิโณ จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ น ปโจฺจสฺสชฺชติ ฯ ตสฺส ตหิเยว ตสฺส ปวารณา โหติ สเจปิ จีวรํ กาเรสฺสนฺติ ฯ โส ตํ จีวรํ กาเรติ ฯ ตสฺส ตํ จีวรํ กยิรมานํ นสฺสติ ฯ ตสฺส ภิกฺขูนา สาสนสมฺปตฺติกาเล กปิโนทฺทเย ฯ

(๑๒) ภิกฺขุ อสมฺมตกปิโณ จีวรํ อาทาย ปกฺกมติ อนติฏฺฐเตน เจวสฺส โหติ ปโจฺจสฺสชฺชติ น ปนสฺส

(๑๑) ภิกฺขุนา ภิกฺขาจารคามโต นิกฺขมิตฺวา ปจฺฉาภตฺตเมว จีวรมาทาย ปกฺกนฺตา ๆ ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ปริกฺขารา ๆ ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ปริกฺขารา ๆ ภิกฺขุนา ภิกฺขาจารคามโต นิกฺขมิตฺวา ปจฺฉาภตฺตเมว จีวรมาทาย ปกฺกนฺต

โหติ น ปเจฺจสฺสุฏฺ ฯ ตสฺส ตหึสมีปคตสฺส ฆรํ โหติ สเณฺหยฺยมฺ ปิตุ คามเกสฺสุ น ปเจฺจสฺสุฏฺ ฯ สเจ ตํ ปิตุ คามเก ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน อนฺตรายิโก ปาโมชฺชนฺตเรน ฯ ภิกฺขุ อตฺตโน ปิตโร ปิตุ อาจริยสฺส ปกฺขมติ อนฺตรฆรปฺปเวสเน เอวสฺส โหติ ปเจฺจสฺสุฏฺ น ปเจฺจสฺสุฏฺ ฯ ตสฺส ตหึสมีปคตสฺส ฆรสฺส ปิ โหติ เณฺหยฺยมฺ ปิตุ คามเกสฺสุ น ปเจฺจสฺสุฏฺ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติฏฺฐนฺตเรน ปาโมชฺชนฺตเรน ฯ ภิกฺขุ อตฺตโน ปิตโร ปิตุ อาจริยสฺส ปกฺขมติ อนฺตรฆรปฺปเวสเน เอวสฺส โหติ ปเจฺจสฺสุฏฺ น ปเจฺจสฺสุฏฺ ฯ ตสฺส ตหึสมีปคตสฺส ฆรสฺส ปิ โหติ สเณฺหยฺยมฺ ปิตุ คามเกสฺสุ น ปเจฺจสฺสุฏฺ ฯ สเจ ตํ ปิตุ คามเก ฯ ตสฺส ตสฺส ปิตุ คามเก ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ฆาสเนฺตวาสิกสฺส ฯ

ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ(១) ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

---

១ ភិក្ខុមោះមោនកំនិតដាក់ណាស ទឹងគិតថាត្រឡប់វិញឬមិនត្រឡប់វិញដាច់ខាតក៏ទេ ។

[๑๓] តិក្ខ្ត្តុ អត្តនកបិណ្ឌោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស តមហិ សីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ តោវេស្សាំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ តោវេតិ ។ តស្ស តិក្ខ្ត្តុ ឆិជ្ជនទ្ធិតោ តាបត្តិ-ទុក្កដស្ស ។ តិក្ខ្ត្តុ អត្តនកបិណ្ឌោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស តមហិ សីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ តោវេស្សាំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស តិក្ខ្ត្តុ សន្ថដ្ដនទ្ធិតោ តាបត្តិទុក្កដស្ស ។ តិក្ខ្ត្តុ អត្តនកបិណ្ឌោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស តមហិ សីម-គតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ តោវេស្សាំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ តោវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ តយិរមានំ ឧស្សតិ ។ តស្ស តិក្ខ្ត្តុ ជាសនទ្ធិតោ តាបត្តិទុក្កដស្ស ។ តិក្ខ្ត្តុ អត្តនកបិណ្ឌោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តមហិ សីមគតោ តំ ចីវរំ តោវេតិ ។ សោ តតចីវរេ សុណាតិ ឧព្ភតំ តិរ

(๑๓) តិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ តិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ ភបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ តិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលតិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ ភបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ តិក្ខុនោះទៅដល់គ្រៃសីមា ក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ តិក្ខុនោះធ្វើចីវរួចហើយ ពួកដំណឹងថា

ตสฺมึ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๆ ตสฺส ภิกฺขุโน สาทิยนฺตสฺ-
โส ปาจิตฺติยนฺติ ๆ ภิกฺขุ อตฺตตปาปิโน ทีฆํ อาทา-
ย ปกฺกมติ ปโยคสฺสนฺติ ๆ โส ตาทิสีมตฺตา
ตํ ทีฆํ ปาเรติ ๆ โส ปตฺตทีฆโต ปโยคสฺมึ ปโยค-
สฺสนฺติ ตาทิกา ปาจิตฺติยานิ ๆ ตสฺส ภิกฺขุโน
สีมาตินฺนสฺสนฺติ ปาจิตฺติยนฺติ ๆ ภิกฺขุ อตฺตตปาปิโน
ทีฆํ อาทาย ปกฺกมติ ปโยคสฺสนฺติ ๆ โส ตาทิสีม-
ตฺตา ตํ ทีฆํ ปาเรติ ๆ โส ปตฺตทีฆโต ปโยคสฺมึ
ปโยคสฺสนฺติ สมฺปาปกตฺตา ปาจิตฺติยานิ ๆ ตสฺส ภิกฺขุโน
สหา ภิกฺขูหิ ปาจิตฺติยนฺติ ๆ

(๑๔) ภิกฺขุ อตฺตตปาปิโน ทีฆํ สหายสฺส
ปกฺกมติ ๆ (อาทายุปจารสทิสํ ฯเปฯ วิสฺสาเสตฺวา) ๆ ภิกฺขุ
อตฺตตปาปิโน วิปฺปกตทีฆํ อาทาย ปกฺกมติ ๆ
ตสฺส ตาทิสีมตสฺส ฯเปฯ ปาจิตฺติยนฺติ ๆ ทีฆสฺ

កបិនកឋិនអាវាសនោះ សង្ឃត្រេមគ្នាដកហើយ ។ កបិនរបស់តិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ពួកដំណឹងជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច ហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ តិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្លើចីវរនោះ ។ លុះតិក្ខុនោះធ្លើចីវរស្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កបិនក៏ដោះទាំងក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់ ។ តិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ លុះតិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្លើចីវរនោះ ។ តិក្ខុនោះធ្លើចីវរនោះស្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេលដោះកបិនមែន ។ កបិនរបស់តិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងតិក្ខុទាំងឡាយ ។

(១៤) តិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ (ពាក្យយ៉ាងនេះ ប្រហែលនឹងអាចាយវារៈ បណ្ឌិតគប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារចុះ) ។ តិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលធ្លើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលតិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិត

ตาเวสฺสุ ฉ ปเญฺหสฺวาปิ ฯ เสา ตำ ปีฬำ ตาเวติ ฯ ตสฺส กิกฺขาเณ ฉิชฺชนฺติเตา ทปินฺนฺตาเร ฯ (สมา-ธายนาสนิสำ ฬำ วิตฺถาเรตพฺพำ) ฯ

(๑๔) กิกฺขิ อตฺตทปินเต วิปฺปกตปีฬำ สมา-ธาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตเมวาสีมตสฺส ฬำ เปาติ ฯเตวิมำ ปีฬำ ตาเวสฺสุ ฉ ปเญฺหสฺวาปิ ฯ เสา ตำ ปีฬำ ตาเวติ ฯ ตสฺส กิกฺขาเณ ฉิชฺชนฺติเตา ทปินฺนฺตาเร ฯ กิกฺขิ อตฺตทปินเต วิปฺปกตปีฬำ สมา-ธาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตเมวาสีมตสฺส ฬำ เปาติ ฯเตวิมำ ปีฬำ ตาเวสฺสุ ฉ ปเญฺหสฺวาปิ ฯ ตสฺส กิกฺขาเณ สฉิชฺชนฺติเตา ทปินฺนฺตาเร ฯ กิกฺขิ อตฺตทปิ-นเต วิปฺปกตปีฬำ สมาธาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตเมวาสีมตสฺส ฬำ เปาติ ฯเตวิมำ ปีฬำ ตาเวสฺสุ

យ៉ាងនេះថា ភក្តាអញទឹងធ្វើចីវរនេះកន្តឹងនេះឯង ភក្តាអញទឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ (ពាក្យយ៉ាងនេះប្រហែលនឹងសមាគាយភរ: បណ្ឌិតគប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារចុះ) ។

(១៥) កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា ភក្តាអញទឹងធ្វើចីវរនេះកន្តឹងនេះឯង ភក្តាអញទឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា ភក្តាអញទឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ ភក្តាអញទឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា ភក្តាអញទឹងធ្វើចីវរនេះកន្តឹងនេះឯង

ฉ ปเชฺชสฺสฺสฺสามิ ฯ เสา ตำ จีวรำ กาเรตำ ฯ ตสฺส ตำ จีวรำ กยิรมานำ ฉสฺสตำ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ฉาสนฺนสฺสามิโก กปฺปิยกาโร ฯ

(๑๖) ภิกฺขุ อตฺตโนปิโน วิญฺญตฺติยา จีวรำ สมาทาย ปกฺกมติ ฉ ปเชฺชสฺสฺสามิ ฯ ตสฺส ปหิณมนฺตสฺส วา วจนมตฺเตน จีวรำ กาเรสฺสามิ ฯ เสา ตำ จีวรำ กาเรติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ฉิฏฺฐาสนฺนสฺสามิโก กปฺปิยกาโร ฯ ภิกฺขุ อตฺตโนปิโน วิญฺญตฺติยา จีวรำ สมาทาย ปกฺกมติ ฉ ปเชฺชสฺสฺสามิ ฯ ตสฺส ปหิณมนฺตสฺส วา วจนมตฺเตน จีวรำ กาเรสฺสามิ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สฺฉิฏฺฐาสนฺนสฺสามิโก กปฺปิยกาโร ฯ ภิกฺขุ อตฺตโนปิโน วิญฺญตฺติยา จีวรำ สมาทาย ปกฺกมติ ฉ ปเชฺชสฺสฺสามิ ฯ ตสฺส ปหิณมนฺตสฺส วา วจนมตฺเตน

อาตฺมาอญฺเญน์ มิน ตฺรูว ปฺรวาส ๆ กิกฺขุ โน: ก็ ธฺเว จีวร โน: ๆ กาล กิกฺขุ โน: กำพุง ธฺเว จีวร โน: ก็ วินาส เทา ๆ กปิน รปส์ กิกฺขุ โน: ญฺหาะ ถา เถาะ ตฺรง์ จีวร วินาส ชา กำณาต์ ๆ

(๑๖) กิกฺขุ ก็ น ตฺรกาล กปิน ร็วจ เหาย ปฺรมูล ยก จีวร ដែល ធฺเว มิน ตาน์ สฺเรจ จฺเย สจ เจญ เทา เถาะ ถา อาตฺมาอญฺเญน์ มิน ตฺรูว ปฺรวาส ๆ กาล กิกฺขุ โน: เทา ដល់ ตฺรกฺเว สี มา ก็ มาน คำนิต ย៉ាង เนะ ถา อาตฺมาอญฺเญน์ มิน ธฺเว จีวร เนะ เถาะ ๆ กปิน รปส์ กิกฺขุ โน: ญฺหาะ ถา เถาะ ตฺรง์ เสจก្តី สนฺนิฏฺฐาน ชา กำณาต์ ๆ กิกฺขุ ก็ น ตฺรกาล กปิน ร็วจ เหาย ปฺรมูล ยก จีวร ដែល ធฺเว มิน ตาน์ สฺเรจ จฺเย สจ เจญ เทา เถาะ ถา อาตฺมาอญฺเญน์ มิน ตฺรูว ปฺรวาส เทา ๆ กาล กิกฺขุ โน: เทา ដល់ ตฺรกฺเว สี มา ก็ มาน คำนิต ย៉ាង เนะ ถา

ฯเปฯ ปิตฺตํ ตาเปสฺสนฺติ ฯ เสา ตํ ปิตฺตํ ตาเปติ ฯ ตสฺส ตํ ปิตฺตํ ตาปิยมานํ ฯลฯ ตสฺส กิจฺฉาโร ฯลฯ กปิลกฺขนฺธาโร ฯ

(๑๗) กิจฺฉา อตฺตสกปิโต วิปฺปกตปิตฺตํ สมาธาย ปกฺกมติ อนฺตรนฺตเรน เวสฺส โหติ ปเจสฺสนฺติ ฯ ปเจสฺส โหติ ฯ ปเจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตาปาสีมกตสฺส ฯ ปิตฺตํ โหติ ฯเปฯ ปิตฺตํ ตาเปสฺสนฺติ ฯ ปเจสฺสนฺติ ฯ เสา ตํ ปิตฺตํ ตาเปติ ฯ ตสฺส กิจฺฉาโร ฯลฯ กปิลกฺขนฺธาโร ฯ กิจฺฉา อตฺตสกปิโต วิปฺปกตปิตฺตํ สมาธาย ปกฺกมติ อนฺตรนฺตเรน เวสฺส โหติ ปเจสฺสนฺติ ฯ ปเจสฺส โหติ ฯ ปเจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ตาปาสีมกตสฺส ฯ ปิตฺตํ โหติ เวปิตฺตํ ตาเปสฺสนฺติ ฯ ปเจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส กิจฺฉาโร ฯลฯ กปิลกฺขนฺธาโร ฯ กิจฺฉา อตฺตสกปิโต วิปฺปกตปิตฺตํ สมาธาย ปกฺกมติ

អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង ។ កិកុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិកុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ ភាគ ๑ របស់កិកុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(๑๗) កិកុបានគ្រាលភាគ ๑ រួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកិកុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់កិកុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កាលកិកុនោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិកុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ ភាគ ๑ របស់កិកុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិកុបានគ្រាលភាគ ๑ រួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកិកុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់កិកុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កាលកិកុនោះទៅដល់គ្រៃសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភាគ ๑ របស់កិកុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិកុបានគ្រាលភាគ ๑ រួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

អនធិដ្ឋិតេន នោសត្ថ ហោតិ បច្ចុស្សដ្ឋំ ន បនត្ថ ហោតិ ន បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ តត្ថ ពហិសីមគតត្ថ ឋវំ ហោតិ ឥធេវមំ ចីវរំ កាយេន្តំ ន បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ សោ តំ ចីវរំ កាយតិ ។ តត្ថ តំ ចីវរំ កយិរមានំ ន ត្ថតិ ។ តត្ថ កត្តុកោ ·ជាសនដ្ឋំ កោ កបិណុទ្ធារេ ។

(๑๘) កត្តុ អត្ថតកបិណោ វិប្បកតចីវរំ សមាធាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ តត្ថ ពហិសីមគតត្ថ ឋវំ ហោតិ ឥធេវមំ ចីវរំ កាយេន្តំ ន បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ សោ តំ ចីវរំ កាយតិ ។ តត្ថ កត្តុកោ ជំជ្ជានដ្ឋំ កោ កបិណុទ្ធារេ ។ កត្តុ អត្ថតកបិណោ វិប្បកតចីវរំ សមាធាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ តត្ថ ពហិសីម-គតត្ថ ឋវំ ហោតិ នេវមំ ចីវរំ កាយេន្តំ ន បច្ចុស្សដ្ឋំ ។ តត្ថ កត្តុកោ សដ្ឋិជ្ជានដ្ឋំ កោ កបិណុទ្ធារេ ។ កត្តុ អត្ថតកបិណោ វិប្បកតចីវរំ សមាធាយ បក្កមតិ

ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះតំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

[๑๘] ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

ปเวฺสฺสฺสฺสามิ ฯ ตสฺส พหิสีมคตสฺส ฆรํ ภินฺนํ ฉฑฺเฑติ ฉฑฺเฑตพฺพกฺขณมฺปิ ชานาติ ฯ ตสฺส ฆรทฺวาเร ฐตฺวา ปเวฺสฺสฺสามิ ฯ ตสฺส ฆรทฺวาเร ฐิตภาวมฺปิ ชานาติ ฯ ตสฺส ตาวเทว ปาปกมฺปิ ปาปกมิ

ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាកំមានតំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេច ចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចីវរសម្រេចហើយក៏ភ្លុំដំណឹងថាកឋិនក្នុងអាវាសនោះ សង្ឃត្រមគ្នាដកហើយ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានភ្លុំដំណឹងជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចីវរសម្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កឋិនក៏ដោះខាងក្រៅ(នោះ)ទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់កន្លងទៅក្នុងកឋិនជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

ปเวฺสฺสฺติ ฯ สเจ ตถาคตสฺส ตํ จีวรํ กาเรตพฺพํ ฯ สเจ ภิกฺขุ จีวรเก ปเวฺสฺสนฺเต ปเวฺสฺสติ ปเวฺสฺสนฺเต สมฺปาปุณาติ ภิกฺขุ-ทุกฺกฏสฺส ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สหา ภิกฺขุหิ ภิกฺขุทุกฺกฏสฺส ฯ

สมาคายภาณวารสฺส ทุติยํ ฯ

(๑๙) ภิกฺขุ อตฺตโน ภิกฺขุโน จีวรสฺส ปกฺกมติ ฯ สเจ ตถาคตสฺส ตสฺมิง จีวรสฺมิง ปยิรุฏฺฐสติ อนาสาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺส ฆาตกสฺส ภเวยฺย จีวรสฺมิง กาเรสฺสนฺเต น ปเวฺสฺสนฺเต ฯ สเจ ตถาคตสฺส จีวรสฺมิง กาเรตพฺพนฺเต ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ทุกฺกฏสฺส ฯ ภิกฺขุ อตฺตโน ภิกฺขุโน จีวรสฺส ปกฺกมติ ฯ สเจ ตถาคตสฺส ตสฺมิง จีวรสฺมิง ปยิรุฏฺฐสติ อนาสาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺส ฆาตกสฺส ภเวยฺย

ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិកុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះ ។ លុះកិកុនោះធ្វើចីវរសម្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏ចាន់មកទាន់ពេលដោះកឋិនមែន ។ កឋិនរបស់កិកុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងកិកុតាំងពីដើម ។

ចប់ សមាទាយភាណវារៈ ។

(๑๙) កិកុចាន់ត្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់ចាន់ចីវរ ។ កិកុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាន់ចីវរនោះ ក៏ចាន់ (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនចាន់តាមបំណង ។ កិកុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិកុនោះក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិកុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាគំណត់ ។ កិកុចាន់ត្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់ចាន់ចីវរ ។ កិកុនោះទៅដល់ក្រៃសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាន់ចីវរនោះ ក៏ចាន់ (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនចាន់តាមបំណង ។ កិកុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា

เอวัมปิ ปิฬาย สาเวสฺสุ ฉ ปเทสฺวนฺติ ฯ ตสฺส กิกฺกาเย สนฺธิฏฺฐานฏฺเกา ทปิฎกาเภ ฯ กิกฺกา อตฺตสทปิโต ปิฬาสาย ปกฺกมติ ฯ โส ตหิ สีมสเก ตำ ปิฬาสำ ปยิรุทาสติ อชาสาย ลภติ อาสาย ฉ ลภติ ฯ ตสฺส ฆำ เหาติ ๕เอวัมปิ ปิฬาสำ สาเวสฺสุ ฉ ปเทสฺวนฺติ ฯ โส ตำ ปิฬาสำ สาเวติ ฯ ตสฺส ตำ ปิฬาสำ สยิรมาโน ฉสฺสติ ฯ ตสฺส กิกฺกาเย ชาสนฏฺเกา ทปิฎกาเภ ฯ กิกฺกา อตฺตสทปิโต ปิฬาสาย ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ตหิ สีมสตสฺส ฆำ เหาติ ๕เอวัมปิ ปิฬาสำ ปยิรุทาสิสฺสำ ฉ ปเทสฺวนฺติ ฯ โส ตำ ปิฬาสำ ปยิรุทาสติ ฯ ตสฺส สา ปิฬาสา อุปจฺฉิชฺชติ ฯ ตสฺส กิกฺกาเย อาสาวเจฺฉทเกา ทปิฎกาเภ ฯ

(๒๐) กิกฺกา อตฺตสทปิโต ปิฬาสาย ปกฺกมติ ฉ ปเทสฺวนฺติ ฯ โส ตหิ สีมสตสฺส ตำ ปิฬาสำ ปยิรุทาสาติ

ท่านมิได้ตั้งใจจะทำจีวรนี้เลย ท่านมิได้ตั้งใจจะให้ผ้านี้แก่ภิกษุรูปนี้เลย ๆ ภิกษุรูปนี้ชื่อว่าตัดต้นไม้ ด้วยการตัดต้นไม้ตรงโคนต้นไม้ให้ขาดจากกันด้วยขวาน ๆ ภิกษุได้ผ้าแล้วยังไม่ทันถึงเวลาอรุณขึ้นก็ออกไปเสียจากที่นั้น ๆ ภิกษุรูปนั้นชื่อว่าตัดต้นไม้ ด้วยการตัดต้นไม้ตรงโคนต้นไม้ให้ขาดจากกันด้วยขวาน ๆ

(๑๙) ภิกษุได้ผ้าแล้วยังไม่ทันถึงเวลาอรุณขึ้นก็ออกไปเสียจากที่นั้น ด้วยตั้งใจว่า ท่านมิได้ตั้งใจจะทำจีวรนี้เลย ๆ ภิกษุรูปนั้นเข้าไปถึงที่ที่ภิกษุรูปนี้ตั้งใจจะทำจีวรนี้ ในที่นี้เอง ท่านมิได้ตั้งใจจะให้ผ้านี้แก่ภิกษุรูปนี้เลย ๆ ภิกษุรูปนั้นเข้าไปถึงที่ที่ภิกษุรูปนี้ตั้งใจจะทำจีวรนั้น ๆ ความตั้งใจจะทำจีวรของภิกษุรูปนั้นก็ขาดไป ๆ ภิกษุรูปนี้ชื่อว่าตัดต้นไม้ ด้วยการตัดต้นไม้ตรงโคนต้นไม้ให้ขาดจากกันด้วยขวาน ๆ

(๒๐) ภิกษุได้ผ้าแล้วยังไม่ทันถึงเวลาอรุณขึ้นก็ออกไปเสียจากที่นั้น ด้วยตั้งใจว่า ท่านมิได้ตั้งใจจะทำจีวรนี้เลย ๆ ภิกษุรูปนั้นเข้าไปถึงที่ที่ภิกษุรูปนี้ตั้งใจจะทำจีวรนั้น

อุปสายนสฺส ปพฺพชฺชาปกฺขิปนกมฺมวาจา ๆ ตสฺส ปน ภิกฺขุโน ปพฺพชฺชาปกฺขิปนกมฺมวาจา ๆ ตสฺส ปน ภิกฺขุโน อุปสายนสฺส

ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพนี้แลทำจีวรนี้ ก็จีวรนี้นั่นแล ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ก็บริขารของภิกษุนั้นเรียกว่าเกิน ส่วนจีวรเสร็จแล้วเกินประมาณ ฯ ภิกษุปานกำหนดแล้วให้ล่วงไปแล้วยังไม่ส่งไปให้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่ภิกษุผู้ได้จีวร ฯ ภิกษุนั้นเที่ยวไปในสกุลทั้งหลายแล้วกลับมาสู่ที่อยู่ของตน ได้ทราบว่าภิกษุผู้ได้จีวรนั้นล่วงไปแล้ว ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพนี้มิได้ทำจีวรนี้เลย ฯ ก็บริขารของภิกษุนั้นเรียกว่าเกิน ส่วนจีวรเสร็จแล้วเกินประมาณ ฯ ภิกษุปานกำหนดแล้วให้ล่วงไปแล้วยังไม่ส่งไปให้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่ภิกษุผู้ได้จีวร ฯ ภิกษุนั้นเที่ยวไปในสกุลทั้งหลายแล้วกลับมาสู่ที่อยู่ของตน ได้ทราบว่าภิกษุผู้ได้จีวรนั้นล่วงไปแล้ว ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพนี้แลทำจีวรนี้ ก็จีวรนี้นั่นแล ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ก็บริขารของภิกษุนั้นเรียกว่าเกิน ส่วนจีวรเสร็จแล้วเกินประมาณ ฯ ภิกษุปานกำหนดแล้วให้ล่วงไปแล้วยังไม่ส่งไปให้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่ภิกษุผู้ได้จีวร ฯ ภิกษุนั้นเที่ยวไปในสกุลทั้งหลายแล้วกลับมาสู่ที่อยู่ของตน ได้ทราบว่าภิกษุผู้ได้จีวรนั้นล่วงไปแล้ว ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพนี้มิได้ทำจีวรนี้เลย ฯ ก็บริขารของภิกษุนั้นเรียกว่าเกิน ส่วนจีวรเสร็จแล้วเกินประมาณ ฯ ภิกษุปานกำหนดแล้วให้ล่วงไปแล้วยังไม่ส่งไปให้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่ภิกษุผู้ได้จีวร ฯ ภิกษุนั้นเที่ยวไปในสกุลทั้งหลายแล้วกลับมาสู่ที่อยู่ของตน ได้ทราบว่าภิกษุผู้ได้จีวรนั้นล่วงไปแล้ว ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพนี้แลทำจีวรนี้ ก็จีวรนี้นั่นแล ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ก็บริขารของภิกษุนั้นเรียกว่าเกิน ส่วนจีวรเสร็จแล้วเกินประมาณ ฯ ภิกษุปานกำหนดแล้วให้ล่วงไปแล้วยังไม่ส่งไปให้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่ภิกษุผู้ได้จีวร ฯ ภิกษุนั้นเที่ยวไปในสกุลทั้งหลายแล้วกลับมาสู่ที่อยู่ของตน ได้ทราบว่าภิกษุผู้ได้จีวรนั้นล่วงไปแล้ว ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพนี้มิได้ทำจีวรนี้เลย ฯ ก็บริขารของภิกษุนั้นเรียกว่าเกิน ส่วนจีวรเสร็จแล้วเกินประมาณ ฯ ภิกษุปานกำหนดแล้วให้ล่วงไปแล้วยังไม่ส่งไปให้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่ภิกษุผู้ได้จีวร ฯ ภิกษุนั้นเที่ยวไปในสกุลทั้งหลายแล้วกลับมาสู่ที่อยู่ของตน ได้ทราบว่าภิกษุผู้ได้จีวรนั้นล่วงไปแล้ว ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพนี้แลทำจีวรนี้ ก็จีวรนี้นั่นแล ฯ ภิกษุนั้นก็ปานทำจีวรนั้นให้เสร็จ ฯ ก็บริขารของภิกษุนั้นเรียกว่าเกิน ส่วนจีวรเสร็จแล้วเกินประมาณ ฯ ภิกษุปานกำหนดแล้วให้ล่วงไปแล้วยังไม่ส่งไปให้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่ภิกษุผู้ได้จีวร ฯ ภิกษุนั้นเที่ยวไปในสกุลทั้งหลายแล้วกลับมาสู่ที่อยู่ของตน ได้ทราบว่าภิกษุผู้ได้จีวรนั้นล่วงไปแล้ว ก็ปาน (จีวร) อุสปมาณ์ คือมิได้ปานตามประมาณ ฯ ภิกษุนั้นมีความดำริอย่างนี้ว่า อาตมาภาพนี้มิได้ทำจีวรนี้เลย ฯ ก็บริขารของภิกษุนั้นเรียกว่าเกิน ส่วนจีวรเสร็จแล้วเกินประมาณ ฯ ภิกษุปานกำหนดแล้วให้ล่วงไปแล้วยังไม่ส่งไปให้ ด้วยตั้งใจว่าจักให้แก่ภิกษุผู้ได้จีวร ฯ ภิกษุนั้นเที่ยวไปในสกุลทั้งหลายแล้วกลับมาสู่ที่อยู่ของตน ได้ทราบว่าภิกษุผู้ได้จีวรนั้นล่วงไปแล้ว ฯ

ฃวำ ฃោតំ ส្ឋេរំមំ ចីវរសំ បយិរ្ហថាសិស្សន្តិ ។ សោ
តំ ចីវរសំ បយិរ្ហថាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរសា
ឧបច្ឆិដ្ឋំ ។ តស្ស កិក្ខុនោ អាសាវច្ឆេទិកោ
កបិលុទ្ធារោ ។

[๒๑] កិក្ខុ អត្តនកបិលោ ចីវរសាយ បត្ថេមតិ
អនធិដ្ឋនេន នេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន បនស្ស ហោតិ
ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិ៑សីមគតោ តំ ចីវរសំ បយិរ្ហ-
ថាសតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
ឃវំ ហោតិ ส្ឋេរំមំ ចីវរំ តាវស្សុំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ
ចីវរំ តាវតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ ធិដ្ឋានច្ឆិទោ កបិលុទ្ធា-
រោ ។ កិក្ខុ អត្តនកបិលោ ចីវរសាយ បត្ថេមតិ អន-
ធិដ្ឋនេន នេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន បនស្ស ហោតិ ន
បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិ៑សីមគតោ តំ ចីវរសំ បយិរ្ហថា-
សតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស

ก็មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងបួលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញបាច់បានចីវរនេះ ក្នុងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះក៏បួលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនបាច់បានចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីបាច់បានចីវរបស់កិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(๒๑) កិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅក្រៃបាច់បានចីវរដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏បួលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនបាច់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅក្រៃបាច់បានចីវរ ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏បួលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនបាច់បានចីវរនោះ ក៏បាន(ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា

ฆโฏ เหตุ เอวมฺปิ ปาโฐ ทิสฺสเต ฯ ตสฺส ปกฺขนฺโท สนฺธิฏฺฐานนฺติ เอตฺถ ปทโต ปทตฺถโต. ปทนฺโต ปาทาสาย ปกฺกมติ อนนฺติฏฺฐเตน เอวสฺส โหติ ปโธ ฯ ตสฺส ปทนฺโต ปาทาสาย ปกฺกมติ อนนฺติฏฺฐเตน เอวสฺส โหติ ปโธ ฯ สา ตหิ. สีมคโต ตุ ปาราสุ ปยิรุทาสติ อนาสาย ลภติ อาสาย ลภติ ฯ ตสฺส ฆโฏ เหตุ เอวมฺปิ ปาโฐ ทิสฺสเต ฯ สา ตุ ปาโร ตาเรติ ฯ ตสฺส ตุ ปาโร ตารยิตพฺโพ ทิสฺสติ ฯ ตสฺส ปกฺขนฺโท สนฺธิฏฺฐานนฺติ เอตฺถ ปทโต ปทตฺถโต ฯ ตสฺส ปทนฺโต ปาทาสาย ปกฺกมติ อนนฺติฏฺฐเตน เอวสฺส โหติ ปโธ ฯ ตสฺส ตหิ สีมคตตสฺส ฆโฏ เหตุ เอวมฺปิ ปาโฐ ทิสฺสติ ปารุ

អាត្មាអញទ័ងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញទ័ងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិន របស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបាន ត្រាលកឋិនរួចហើយបៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរ ដោយមិនបាន តាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញទ័ងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់ កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញទ័ងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ ត្រៃសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ទុស បំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា អញទ័ងធ្វើចីវរនេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញទ័ងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុ នោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុបាន ត្រាលកឋិនរួចហើយបៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរ ដោយមិនបាន តាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញទ័ងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិត របស់កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញទ័ងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលកិក្ខុ នោះទៅដល់ត្រៃសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញទ័ងចូលទៅ កាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញទ័ងមិន

ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ สเจ ตสฺส จีวรสฺส ปฆิโจสตฺถ ฯ
ตสฺส สา จีวรสา อุปจฺฉินฺนตฺถ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน
อาสาวจฺเฉทิโก ทปิตฺถุปาเท ฯ

ภาณวารวณฺณนา ติฏฺฐติ ฯ

(๒๒) ภิกฺขุ อตฺตตทปิโน จีวรสาย ปกฺกมติ
ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ สเจ ตถาสมฺภตโต ตสฺส จีวรสฺส ป-
ฆิโจสตฺถ อาสาย ลภติ อนาสาย น ลภติ ฯ
ตสฺส ฆรสฺส ปเวตฺติ สเจวิมสฺส จีวรสฺส กาเรสฺสนฺติ น ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ
สเจ ตสฺส จีวรสฺส กาเรติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ติฏฺฐานฏฺฐโก
ทปิตฺถุปาเท ฯ ภิกฺขุ อตฺตตทปิโน จีวรสาย ปกฺกมติ
ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ สเจ ตถาสมฺภตโต ตสฺส จีวรสฺส ปฆิโจ-
สตฺถ อาสาย ลภติ อนาสาย น ลภติ ฯ
ตสฺส ฆรสฺส ปเวตฺติ สเจวิมสฺส จีวรสฺส กาเรสฺสนฺติ น ปเจฺจสฺสนฺติ ฯ
ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติฏฺฐานฏฺฐโก ทปิตฺถุปาเท ฯ

ត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ។ ឯ
សេចក្តីចង់បានចីវរនោះរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ ភបិនរបស់ភិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

ចប់ (ការបាននូវរ) ខុសបំណង ១២ ប្រការ ។

(๒๒) ភិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បាន
ចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅ
សីមាចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំ-
ណង តែមិនបានខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
នឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
ចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ ភបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេច
ជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានគ្រាលភបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បាន
ចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់
ក្រៅសីមាហើយ ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរ ក៏បាន (ចីវរ)
ត្រូវតាមបំណង តែមិនបានខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះ
ថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
ភបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។

កិក្ខុ អត្តនកបិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរំ បយិរុទាសតិ អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមានំ ន ស្សតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ ជានន្តិ្តកោ កបិដ្ឋារេ ។ កិក្ខុ អត្តនកបិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ បយិរុទាសិស្សំ ន បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ បយិរុទាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា ឧបច្ឆិជ្ជតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ អាសាវច្ឆេទិកោ កបិដ្ឋារេ ។

(២៣) កិក្ខុ អត្តនកបិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ សុណាតិ ឧព្ភតំ កិរ តស្មិំ អាវាសេ កបិនន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យតោ តស្មិំ អាវាសេ ឧព្ភតំ កបិនំ ឥទេវិមំ ចីវរំ

ภิกษุนั้นครั้นล่วงราตรีนั้นไปแล้ว ก็ออกมาสู่ที่ประชุมสงฆ์ ครั้นแล้วได้กล่าวกะสงฆ์ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้าจีวรที่สงฆ์ให้แก่ข้าพเจ้าด้วยคำว่า ท่านจงรับผ้าจีวรนี้ ดังนี้ ข้าพเจ้าได้ให้แก่ภิกษุชื่อนี้แล้ว

ปฬิโรทาสิสฺสนฺติ ฯ สเจ ตํ ปิโยสมุทาจารา ปฬิโรทาสเต
อาสาย ลภติ อปฺปาสาย วา ลภติ ฯ ตสฺส ยถา
โหตุ สเจปิ ปิโยสมุทาจารา ปิโย ปาเรสฺสนฺติ วา ปเตสฺสนฺติ ฯ สเจ ตํ
ปิโยสมุทาจารา ปิโย ฯ ตสฺส ภิกฺขเว ปิยฏฺฐานฏฺฐาเน กปิ-
ลฺลนฺธเก ฯ ภิกฺขุ อตฺตภาวปิโย ปิโยสมุทาจารา ปกฺกมติ
ปเตสฺสนฺติ ฯ สเจ ตถาคตสฺส สุณาติ ขุทฺทกํ
ปิโย ตสฺมึ อาปาเส กปิลฺลนฺธเก ฯ ตสฺส ยถา โหตุ
ยเถว ตสฺมึ อาปาเส ขุทฺทกํ กปิลฺลนฺธเก ปิโยสมุทาจารา
ปฬิโรทาสิสฺสนฺติ ฯ สเจ ตํ ปิโยสมุทาจารา ปิโย
อาสาย ลภติ อปฺปาสาย วา ลภติ ฯ ตสฺส ยถา
โหตุ เอวเมว ปิโยสมุทาจารา ปิโย ปาเรสฺสนฺติ วา ปเตสฺสนฺติ ฯ ตสฺส
ภิกฺขเว สงฺฆิฏฺฐานฏฺฐาเน กปิลฺลนฺธเก ฯ ภิกฺขุ อตฺต-
ภาวปิโย ปิโยสมุทาจารา ปกฺกมติ ปเตสฺสนฺติ ฯ สเจ
ตถาคตสฺส สุณาติ ขุทฺทกํ ปิโย ตสฺมึ อาปาเส

ភិក្ខុនីវិភង្គ: និយាយពីភិក្ខុនីអាថោ: ការអាថោភិក្ខុនីត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ដើម

ព្រមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន(ចីវរ)ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ឮដំណឹងថា កឋិនកន្លងអាវាសនោះសង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កឋិនកន្លងអាវាសនោះ កាលណាបើសង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញ **ចង់បានចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង** ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន(ចីវរ)ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏ឮដំណឹងថា កឋិនកន្លងអាវាសនោះ

กปฺปิยภูมิ ฯ ตสฺส ฆรํ ปาวิสิตุ ยาคุ ตสฺมึ อาคเต ทุฏฺฐุ กปฺปิยภูมิยา ปฏิคฺคหิตตฺตา ฯ สา ตสฺส ทาตุ ปฏิคฺคเหตฺวา

សង្ឃ្រ្តមគ្នាដកហើយ ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កបិនកង៌អា-
វាសនោះកាលណាបើសង្ឃ្រ្តមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់
ទីដែលអាត្មាអញចង់ឆាន់ចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទី
ដែលខ្លួនចង់ឆាន់ចីវរ ក៏ឆាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនឆានខុសបំ-
ណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះ
ឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុ
នោះកំពុងធ្វើ ចីវរក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់
ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះ
ចង់ឆានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់
ក្រៅសីមាក៏ភ្លុំដំណឹងថា កបិនកង៌អាវាសនោះ សង្ឃ្រ្តមគ្នាដកហើយ ។
កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កបិនកង៌អាវាសនោះ កាលណាបើសង្ឃ
ព្រមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់ឆានចីវរ
នេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទី
ដែលខ្លួនចង់ឆានចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់ឆានចីវរនោះរបស់កិក្ខុនោះក៏ដាច់
ទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

[๒๔] ภิกฺขู อตฺตนาปิ ปาเรนฺติ ปาราเชนฺติ ปกฺกมนฺตีติ ปาราชิกา ๆ เสา ปหาสมฺปิ ปยิรุทาสติ อาสาย ลภติ อนาสาย น ลภติ ๆ เสา ตำ ปาราชิกำ กาเรติ ๆ เสา ภิกขุนีปาราเช สุณมาโน ขุทฺทกำ ภิกขุ ตสฺมึ อาปตฺติยำ ปติฏฺฐาติ ๆ ตสฺสา ภิกฺขุนิยา สวนฏฺฐาเน ปติฏฺฐาติ ๆ ภิกฺขู อตฺตนาปิ ปาเรนฺติ ปาราเชนฺติ ปกฺกมนฺตีติ ปาราชิกา ๆ ตสฺสา ปหาสมฺปิ ปาราชิกตสฺสา ปุริโส ปาราชิกปุคฺคโล ปาราชิกำ ปยิรุทาสิตุญฺจ น ปาราชิกาติ ๆ เสา ตำ ปาราชิกำ ปยิรุทาสติ ๆ ตสฺสา สา ปาราชิกา อุปจฺฉินฺนติ ๆ ตสฺสา ภิกฺขุนิยา อาสาวจฺเฉทิกา ปติฏฺฐาติ ๆ ภิกฺขู อตฺตนาปิ ปาเรนฺติ ปาราเชนฺติ ปกฺกมนฺตีติ ปาราชิกา ๆ เสา ปหาสมฺปิ ปาราชิกตสฺสา ปยิรุทาสติ อาสาย ลภติ อนาสาย น ลภติ ๆ เสา ตำ ปาราชิกำ กาเรติ ๆ เสา ภิกขุนีปาราเช

(๒๔) ภิกฺขุภานคฺราลภปินฺถรูจเหาียจเจฺสาเจญาเต เพฺราะจงฺภานจีวร เฉายบำณงฺถา อาตฺมาอญานงฺตฺรลฺบปฺวิญ ฯ ภิกฺขุนาะเต็ฉลฺคฺรสีมา ก็จูลเต็ฉกานฺถีเฉลฺขฺลูนจงฺภานจีวรนาะ ก็ภาน(จีวร)ตฺรวตามบำณง คีมินภานขุสบำณง ฯ ภิกฺขุนาะก็ภานเฉฺเจีจีวรนาะ ฯ ลุะภิกฺขุนาะเฉฺเจีจีวรรูจเหาีย ก็ฑุดำณงฺถา ภปินฺถกงอาภาสนาะ สงฺฆตฺรมฺมาเฉต เหาีย ฯ ภปินฺถรเบสฺกิกฺขุนาะเญาะถาเฉาะ ตฺรงฺฑุดำณงฺถาตำณฺต ฯ ภิกฺขุภานคฺราลภปินฺถรูจเหาียจเจฺสาเจญาเต เพฺราะจงฺภานจีวรเฉายบำณง ถา อาตฺมาอญานงฺตฺรลฺบปฺวิญ ฯ ภิกฺขุนาะเต็ฉลฺคฺรสีมาก็มานคำนิต ยาังนะถา อาตฺมาอญานงฺจูลเต็ฉกานฺถีเฉลอาตฺมาอญานจงฺภานจีวรนะ กงฺถีนะเอง อาตฺมาอญานงฺมินตฺรลฺบปฺวิญเท ฯ ภิกฺขุนาะจูลเต็ฉกานฺถีเฉลฺขฺลูนจงฺภานจีวรนาะ ฯ เอสาเจกฺตีจงฺภานจีวรเบสฺกิกฺขุนาะก็ชาจฺเต็ฉ ฯ ภปินฺถรเบสฺกิกฺขุนาะเญาะถาเฉาะ ตฺรงฺอสฺสเสจกฺตีสงฺฆีม ฯ ภิกฺขุภาน คฺราลภปินฺถรูจเหาียจเจฺสาเจญาเต เพฺราะจงฺภานจีวร เฉายบำณงถา อาตฺมาอญานงฺมินตฺรลฺบปฺวิญเท ฯ ภิกฺขุนาะเต็ฉลฺคฺรสีมา ก็จูลเต็ฉกานฺถีเฉลฺขฺลูนจงฺภานจีวรนาะ ก็ภาน(จีวร)ตฺรวตามบำณงคีมินภานขุสบำณง ฯ ภิกฺขุนาะก็ภานเฉฺเจีจีวรนาะ ฯ ภิกฺขุนาะเฉฺเจีจีวรรูจเหาีย

បច្ចេស្សុំ បច្ចេស្សន្តិ ពហិទ្ធា កឋិនុទ្ធារំ វីតិនាមេតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ ។ កិក្ខុ អត្ថតកឋិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមកតោ តំ ចីវរសំ បយិរុទាសតិ អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ សោ ភតចីវរោ បច្ចេស្សុំ បច្ចេស្សន្តិ សម្ភណាតិ កឋិនុទ្ធារំ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សហ កិក្ខុមា កឋិនុទ្ធារោ ។

អាសាភោឡសកំ និដ្ឋិតំ ។

(២៥) កិក្ខុ អត្ថតកឋិនោ កេនចិទេវ ករណីយេន បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរសំ បយិរុទាសតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ ភាវេស្សុំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ ឆិន្នាសន្តិកោ កឋិ-

កំគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ(តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចីវរ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កិក្ខុនោះធ្វើចីវររួចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏មកទាន់ពេលដោះកបិនមែន ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងកិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ (ការបានចីវរ) ត្រូវតាមបំណង ១២ ប្រការ ។

(๒๙) កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណាមួយ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះ

ณฺฑเก ฯ ภิกฺขุ อตฺตตกปิโล เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ๓ปิ สีมกตสฺส จีวรสา ขุปฺปชฺชติ ฯ สเจ ตํ จีวรสฺมึ ปยิรุฏฺฐาสติ อนาสาย ลภติ อาสาย ๓ ลภติ ฯ ตสฺส ฆรๆ ปหิตฺวา เอวมสฺส จีวรๆ กาเรสฺสามิ ๓ ปโจฺจสฺสนฺติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติฏฺฐนฺติเกเ กปิณฺฑเก ฯ ภิกฺขุ อตฺตตกปิโล เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ๓ปิ สีมกตสฺส จีวรสา ขุปฺปชฺชติ ฯ สเจ ตํ จีวรสฺมึ ปยิรุฏฺฐาสติ อนาสาย ลภติ อาสาย ๓ ลภติ ฯ ตสฺส ฆรๆ ปหิตฺวา เอวมสฺส จีวรๆ กาเรสฺสามิ ๓ ปโจฺจสฺสนฺติ ฯ สเจ ตํ จีวรๆ กาเรติ ฯ ตสฺส ตํ จีวรๆ กยิรมานๆ ๓สฺสติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน สนฺติเกเ กปิณฺฑเก ฯ ภิกฺขุ อตฺตตกปิโล เกนจิเทว กรณีเยน ปกฺกมติ ฯ ตสฺส ๓ปิ สีมกตสฺส จีวรสา ขุปฺปชฺชติ ฯ ตสฺส ฆรๆ ปหิตฺวา เอวมสฺส จีวรๆ กาเรสฺสามิ ๓ ปโจฺจสฺสนฺติ ฯ

ថា ដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមា សេចក្តីចង់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមាហើយ សេចក្តីចង់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកង់ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ត្រៃសីមា សេចក្តីចង់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះកង់ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។

สาเวตพฺยากรณานิ ปญฺหพฺยากรณานิ ฯ ตสฺส สา ปาฏิกงฺขา อุปชฺฌายสฺส ฯ ตสฺส ภิกฺขเว อาจริยวตฺตนฺติ กตฺตพฺพนฺติ ฯ

(๒๖) ภิกฺขุ อตฺตกามปิโย โหติ ครุจิตฺตีกาโร ปจฺจุปฏฺฐานสีเลน ปกฺกมติ น ปจฺโจสฺสชฺชติ ฯ ตสฺส ปาฏิกงฺขา อุปชฺฌายสฺส ฯ สา ปาฏิกงฺขา อุปชฺฌายสฺส ฯ ตสฺส ภิกฺขเว อาจริยวตฺตนฺติ กตฺตพฺพนฺติ ฯ

កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាំវារនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់ចាំវារនោះរបស់កិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះតែងអស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(៦៦) កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនចេញហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមា សេចក្តីចង់ចាំវារក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាំវារនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកុងទីនេះឯង ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ តែងចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមា សេចក្តីចង់ចាំវារក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាំវារនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ តែងសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានគ្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ

ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរំ បយិរុទាសតិ អនា-
សាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
ឥទេវិមំ ចីវរំ ការេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។
តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមានំ ន ឝស្សតិ ។ តស្ស កិក្ខោ
ឆាសនន្តិកោ កបិន្ទ្ធារេ ។ កិក្ខុ អត្ថតកបិនោ
កោនចិទេវ ការណីយេន បក្កមតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។
តស្ស ពហិសីមគតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ តស្ស ឯវំ
ហោតិ ឥទេវិមំ ចីវរំ បយិរុទាសិស្សន្តិ ។ សោ តំ
ចីវរំ បយិរុទាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា ឧបច្ឆិជ្ជតិ ។
តស្ស កិក្ខោ អាសាវច្ឆេទិកោ កបិន្ទ្ធារេ ។

(๒๗) កិក្ខុ អត្ថតកបិនោ កោនចិទេវ ការណីយេន
បក្កមតិ អនតិដ្ឋតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន

ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមា សេចក្តីចង់ចាប់ចីវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាប់ចីវរនោះ ក៏ចាប់ (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនចាប់ត្រូវតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏ចាប់ធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរក៏វិនាសទៅ ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុចាប់ត្រាលភិក្ខុនីរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានភិក្ខុឯណានីមួយ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ត្រើសីមាសេចក្តីចង់ចាប់ចីវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់ចាប់ចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់ចាប់ចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់ចាប់ចីវរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(๔๗) ភិក្ខុចាប់ត្រាលភិក្ខុនីរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមានភិក្ខុឯណានីមួយ ដោយមិនចាប់តាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ

បនស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីម-
គតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយិរុទា-
សតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
ឯវំ ហោតិ ឥទានិមំ ចីវរំ ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ
តំ ចីវរំ ការេតិ ។ តស្ស កិក្ខនោ ឆិជ្ជានន្តិកោ កបិ-
ឧទ្ធារោ ។ កិក្ខុ អត្តតកបិនោ កោនចិនេវ ការណីយេន
បក្កមតិ អនធិដ្ឋិតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន
បនស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស
ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយិរុទាសតិ
អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវរំ ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។
តស្ស កិក្ខនោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ កបិឧទ្ធារោ ។ កិក្ខុ
អត្តតកបិនោ កោនចិនេវ ការណីយេន បក្កមតិ អន-
ធិដ្ឋិតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន បនស្ស ហោតិ
ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ចីវរាសា

ក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់ចាន់បានចីវរ
ក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន
(ចីវរ)ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះ
ថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញ
ទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មាន
គំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថាអាត្មាអញ
នឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា
សេចក្តីចង់ចាន់បានចីវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់
បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។
ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញ
នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តី
សន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកឋិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយ
មានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា
អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិន
ត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់ចាន់បានចីវរ

อุปฺปชฺชติ ฯ สเจ ตสฺส จีวรสฺส ปมาณปฺปตฺโต อสา-
สาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺส ฯ ปเณฺ หุตฺวา
เหฏฺฐิมํ จีวรํ ปาเปตฺวา น ปโยฺชเยฺย ฯ
สเจ ตสฺส จีวรสฺส ปมาณปฺปตฺโต ฯ ตสฺส ตสฺส จีวรสฺส
น สฺวาธิฏฺฐานวิปฺปวาสสีมาสมฺมุติกมฺมานิ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ปาสาทิกตฺตาทีนิ
ปุพฺพกรณีเยสุ วุตฺตนเยเนว เวทิตพฺพานิ ฯ

ปณฺณกกปิลวเณฺ ฯ

ปณฺณกกปิลกชาฬ ตาสนลฺลิกาทิกปิลุฏฺฐาเน

อุปฺปชฺชติ ฯ สเจ ตสฺส จีวรสฺส ปมาณปฺปตฺโต อสา-
สาย ลภติ อาสาย น ลภติ ฯ ตสฺส ฯ ปเณฺ หุตฺวา
เหฏฺฐิมํ จีวรํ ปาเปตฺวา น ปโยฺชเยฺย ฯ
สเจ ตสฺส จีวรสฺส ปมาณปฺปตฺโต ฯ ตสฺส ตสฺส จีวรสฺส
น สฺวาธิฏฺฐานวิปฺปวาสสีมาสมฺมุติกมฺมานิ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ปาสาทิกตฺตาทีนิ
ปุพฺพกรณีเยสุ วุตฺตนเยเนว เวทิตพฺพานิ ฯ

ปณฺณกกปิลวเณฺ ฯ

ก็เกิดเหมือน ฯ กาลกิริยาของภิกษุนั้นถึงแก่ภิกษุผู้ได้ฌานจึงวิบากนั้น ก็ได้(วิบาก)ตามสมควร คือไม่ได้ตามสมควร ฯ ภิกษุนั้นมีความคิดอย่างนี้ว่า เราจักให้วิบากนี้ในภพนี้เท่านั้น เราจักไม่ให้ในภพอื่น ฯ ภิกษุนั้นจึงให้วิบากนั้น ฯ กาลกิริยาของภิกษุนั้นมีขึ้นแล้ว วิบากก็วินาศไป ฯ ปิฎกของภิกษุนั้นชื่อว่าเกา [ตามวิบากวินาศไปแล้ว] ฯ ภิกษุได้ถือปิฎกเก่าแล้วเที่ยวไปในภพอื่น ด้วยมีความคิดอย่างหนึ่ง ด้วยไม่ได้ตั้งจิตไว้ คือภิกษุนั้นไม่มีความคิดว่า เราจักไม่ให้ในภพอื่น ตามความคิดของภิกษุนั้นว่า เราจักไม่ให้ในภพอื่นก็ไม่มีแล ฯ กาลกิริยาของภิกษุนั้นถึงแก่ภิกษุผู้ได้สมาบัติ ความคิดก็เกิดเหมือน ฯ ภิกษุนั้นมีความคิดอย่างนี้ว่า เราจักถึงแก่ภิกษุผู้ได้ฌานนี้ในภพนี้เท่านั้น เราจักไม่ให้ในภพอื่นก็ไม่มีแล ฯ ภิกษุนั้นจึงถึงแก่ภิกษุผู้ได้ฌาน ฯ แม้ความคิดของภิกษุนั้นก็ดับไปแล้ว ฯ ปิฎกของภิกษุนั้นชื่อว่าเกา [ตามวิบากวินาศไปแล้ว] ฯ ภิกษุได้ถือปิฎกเก่าแล้วเที่ยวไปในภพอื่น ฯ

จบ กรณียกิจ ๑๒ ประการ ฯ

(๒๘) กิกฺขุ อตฺตตกปริโภ ธิสงฺฆปริโภ ปกฺกมตฺ จีวรปฏิวิสํ อปวิโลยมาโน[๑] ตเมนํ ธิสงฺฆตฺ กิกฺขู ปุจฺฉนฺติ กหนฺ ตุมฺเห อาวุโส วสฺสํ วุตฺถา กตฺถ จ เต จีวรปฏิวิโสติ ฯ โส เอวํ วเทติ อมุกสฺมึ อาวาเส วสฺสํ วุตฺถมฺหิ ตตฺถ จ เม จีวรปฏิวิโสติ ฯ เต เอวํ วเทนฺติ กถนฺนุ โข อยํ จีวรํ อหาร มยนฺเต ๔๓ จีวรํ การิสฺสตีติ ฯ เต ตสฺส กิกฺขุโน กถนฺ กิกฺขู ปุจฺฉนฺติ กหนฺ เม อาวุโส จีวรปฏิวิโสติ ฯ เต เอวํ วเทนฺติ อยนฺเต อาวุโส จีวรปฏิวิโส กหนฺ กมิสฺสตีติ ฯ โส เอวํ วเทติ อมุกนฺ นาม อาวาสนฺ กมิสฺสตีติ ตตฺถ เม กิกฺขู จีวรํ การิสฺสนฺตีติ ฯ เต เอวํ วเทนฺติ อลนฺ อาวุโส มา อคมาสิ มยนฺเต ๔๓ จีวรํ การิสฺสามีติ ฯ ตสฺส เอวํ โหติ สเจวิมิ จีวรํ ลภิสฺสามิ น ปโยสฺสนฺติ ฯ โส ตนฺ จีวรนฺ ลภติ ฯ ตสฺส กิกฺขโว

๑ ฉ. อปจินยมาโน ฯ

(៤៨) កិក្ខុជាន[គ]ាលកឋិនរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសកំចៀស ចេញទៅ ឥតមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកនៃចីវរ (របស់ខ្លួន)កិក្ខុទាំងឡាយសួរកិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា មក៉ាងទៀត ចំណែកចីវរបស់លោក(មាននៅ)ក្នុងអាវាសណា ។ កិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះ ឯចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ (ក៏មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ ទើបកិក្ខុទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកទៅយកចីវរនោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះកិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយ ក៏សួរកិក្ខុទាំងឡាយថា នែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំគួរកក្នុងទីណា ។ កិក្ខុទាំងនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះជាចំណែករបស់លោកហើយ តើលោកនឹងទៅក្នុងទីឯណា ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ ដ្បិតពួកកិក្ខុក្នុងអាវាសនោះបំរុងនឹងធ្វើចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ណ្ហើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅឡើយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ ឯកិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះ

ฉิฏฺฐาฉลฺลิเกา กปิณฺฑุฬาเร ฯ กิกฺขุ อตฺตตกปิโณ ฉิสฺสฺสมิเกา ปกฺกมติ ฯ เป ฯ ตสฺส กิกฺขุโน สนฺติฏฺฐาฉลฺลิเกา กปิณฺฑุฬาเร ฯ กิกฺขุ อตฺตตกปิโณ ฉิสฺสฺสมิเกา ปกฺกมติ ฯ เป ฯ ตสฺส กิกฺขุโน ฆาสนลิกาเกา กปิณฺฑุฬาเร ฯ

[๒๙] กิกฺขุ อตฺตตกปิโณ ฉิสฺสฺสมิเกา ปกฺกมติ จีวรปฺปฏิวิสํ อปวิลายมาโน ฯ ตเมนํ ฉิสฺสฺสตฺถ กิกฺขู ปุจฺฉนฺติ กหนฺ ภนฺเ อาวุโส วสฺสุ วุฏฺโ กตฺถ จ เต จีวรปฺปฏิวิสาโต ฯ โส เอวนฺ วเทติ อมุกสฺมิ นาม อาวาเส วสฺสุ วุฏฺโมฺหิ ตตฺถ จ เม จีวรปฺปฏิวิสาโต ฯ เต เอวนฺ วเทนฺติ กถนฺ หาวุโส ตุมฺเห จีวรนฺ อาหร มยนฺเ ฯ จีวรนฺ กาวิสฺสฺสามาติ ฯ โส ตนฺ นาม สนฺ กถนฺ กิกฺขู ปุจฺฉติ กหนฺ เม อาวุโส จีวรปฺปฏิวิสาโต ฯ เต เอวนฺ วเทนฺติ อยนฺเ อาวุโส จีวรปฺปฏิวิสาโต ฯ โส ตนฺ จีวรนฺ อาหราย ตนฺ นาม สนฺ กถติ ฯ ตเมนํ อนฺตรามเกฺ

เรียกว่าเว้น [ตรงที่มีวิรัติเป็นสังฆาทิเสสเป็นต้น] ๆ ภิกษุรับ [ภัตตาหาร] ที่ไม่ได้ปวารณาแล้วมีความประสงค์จะไปสู่ทิศก็ไปสู่ทิศได้ ๆ ฯลฯ ปวารณาของภิกษุนั้นเรียกว่าเว้น [ตรงที่มีวิรัติเป็นสังฆาทิเสสเป็นต้น] ๆ ภิกษุรับ [ภัตตาหาร] ที่ไม่ได้ปวารณาแล้วมีความประสงค์จะไปสู่ทิศก็ไปสู่ทิศได้ ๆ ฯลฯ ปวารณาของภิกษุนั้นเรียกว่าเว้น [ตรงที่มีวิรัติเป็นสังฆาทิเสสเป็นต้น] ๆ

(๒๙) ภิกษุรับ [ภัตตาหาร] ที่ไม่ได้ปวารณาแล้วมีความประสงค์จะไปสู่ทิศก็ไปสู่ทิศได้ ถามถึงเหตุที่ภิกษุนั้นไปสู่ทิศ (ของตน) ๆ ภิกษุทั้งหลายพูดกับภิกษุนั้นว่า ผู้มีอายุ ท่านจงไปสู่ทิศนั้นเถิด ๆ ภิกษุนั้นตอบภิกษุทั้งหลายนั้นว่า ผู้มีอายุทั้งหลาย ผมจักไปสู่ทิศนั้นเพื่อประโยชน์แก่ภิกษุชื่อนี้ ๆ ภิกษุทั้งหลายนั้นกล่าวกับภิกษุนั้นว่า ผู้มีอายุ ท่านจงนำบาตรและจีวรของภิกษุนั้นมาเถิด ๆ ภิกษุนั้นนำบาตรและจีวรของภิกษุนั้นมาแล้วไปสู่ทิศนั้น ๆ ภิกษุนั้นกล่าวกับภิกษุนั้นว่า ผู้มีอายุ ขอท่านจงรับบาตรและจีวรของท่านเถิด ๆ ภิกษุนั้นกล่าวกับภิกษุนั้นว่า ผู้มีอายุ ขอท่านจงถือเอา

កិក្ខូ បុច្ឆន្តិ អាវុសោ កថំ កម្មំ សម្បជ្ជតិ ។
សោ ឯវំ វទេតិ អមុកំ នាម អាវាសំ គមិស្សាមិ
ឥត្ថ មេ កិក្ខូ ចីវរំ ការិស្សន្តីតិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ
អលំ អាវុសោ មា អគមាសិ មយន្តេ ឥធ ចីវរំ
ការិស្សាមាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥធេវិមំ ចីវរំ
ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។
តស្ស កិក្ខូ ឯដ្ឋានន្តិ ឯតំ ការណន្តិ ភគវតោ ។ កិក្ខូ
អត្ថកថំ ឯសោ ឯតមត្ថន្តិ ឯតមត្ថំ ចីវរប្បដិវិសំ
អបរិលាយមានោ ។ តមេវំ ឯតមត្ថំ កិក្ខូ បុច្ឆន្តិ
កថំ ត្វំ អាវុសោ វស្សំ វុត្ថោ ឥត្ថ ច តេ ចីវ-
រប្បដិវិសោតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អមុកស្មឹ អាវាសេ
វស្សំ វុត្ថោម្ហិ ឥត្ថ ច មេ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។ តេ
ឯវំ វទេន្តិ កច្ចាវុសោ តំ ចីវរំ អាហរ មយន្តេ ឥធ
ចីវរំ ការិស្សាមាតិ ។ សោ តំ អាវាសំ គន្ត្វា កិក្ខូ បុច្ឆតិ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

កណ្តាលផ្លូវ កិកុទាំងឡាយក៏ស្ទុះកិកុនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកទៅឯណា ។ កិកុនោះឆ្លើយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំម្ចាស៎គោអាវាសឯណោះ (ដូច្នេះ) ពួកកិកុក្នុងអាវាសនោះបំរុងទំងន់ធ្វើចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ កិកុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ណ្ហើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅទៀយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ កិកុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់មកវិញទេ ។ កិកុនេះក៏ឲ្យានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កឋិនរបស់កិកុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ចីវរសម្រេចជាក់ណាត់ ។ កិកុឲ្យានក្រាលកឋិនរួចហើយ មានដំណើរទៅកាន់ទីស កំពៀសចេញទៅ គ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចីវរ (របស់ខ្លួនទេ) ។ កិកុទាំងឡាយសួរកិកុដែលទៅកាន់ទីសនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា មួយទៀត ចំណែកចីវររបស់លោក (មាននៅ) ក្នុងអាវាសណា ។ កិកុនោះឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះ ឯចំណែកចីវររបស់ខ្ញុំ (មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ កិកុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកចូរទៅយកចីវរនោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះកិកុនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយក៏ស្ទុះកិកុទាំងឡាយថា

กหำ เม อายุสฺมา จีวรปฺปฏิสามีติ ฯ เต ฆรำ
คนฺตฺวา อยนฺเต อายุสฺมา จีวรปฺปฏิสามีติ ฯ สา
ตำ จีวรำ อาหราย ตำ อาคนฺตุกสฺส ทตฺวา ฯ ตเมนำ
อนฺตรามคฺเค กิญฺจิ ปุจฺฉนฺติ อายุสฺมา กหำ คมิสฺส-
สีติ ฯ สา ฆรำ คนฺตฺวา อมุกำ นาม อาคนฺตุกำ
คมิสฺสามิ ตสฺส เม กิญฺจิ จีวรำ กริสฺสนฺตีติ ฯ เต
ฆรำ คนฺตฺวา อลำ อายุสฺมา มา อคมาสิ มยนฺเต
สกฺก จีวรำ กริสฺสามาติ ฯ ตสฺส ฆรำ ปหิตา เนวิมำ
จีวรำ กาเรสฺสำ น ปเนฺถสฺสนฺติ ฯ ตสฺส กิญฺจาปิ
สนฺติฏฺฐนฺติกา กปิลฺลกาปิ ฯ กิญฺจิ อตฺตกปิลาปิ
ทิสฺวนฺตมิกา ปกฺกมติ จีวรปฺปฏิสำ อปโลเกตฺวา ฯ
ตเมนำ ทิสฺวนฺตำ กิญฺจิ ปุจฺฉนฺติ กหำ ภนฺเต อายุสฺมา
วสฺสำ วุตฺถา กตฺถ จ เต จีวรปฺปฏิสามีติ ฯ สา
ฆรำ คนฺตฺวา อมุกสฺมึ นาม วสฺสำ วุตฺถามฺหิ ตตฺถ
จ เม จีวรปฺปฏิสามีติ ฯ เต ฆรำ คนฺตฺวา กญฺญา อายุสฺมา

នៃលោកដ៏មានអាយុតាំងពីយូរយ ចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ (ទុក) ក្នុងទីឯណា ។
កិក្ខុតាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះជាចំ-
ណែករបស់លោក ។ កិក្ខុនោះក៏នាំយកចីវរនោះហើយដើរទៅកាន់អាវាស
នោះ ។ ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ កិក្ខុតាំងពីយូរក៏សួរកិក្ខុនោះថា ម្នាល
លោកដ៏មានអាយុ លោកទៅក្នុងទីណា ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយប្រាប់យ៉ាងនេះ
ថា ខ្ញុំទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ដូចគ្នា) ពួកកិក្ខុក្នុងអាវាសនោះបំរុងនឹងធ្វើ
ចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ កិក្ខុតាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ល្អើយលោកដ៏មានអាយុ
លោកកុំទៅឡើយ យើងតាំងពីយូរនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ។ កិក្ខុនោះ
មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិន
ត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន
ជាកំណត់ ។ កិក្ខុឯទៀតកបិនរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិស ក៏
ចៀសចេញទៅគ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចីវរ(របស់ខ្លួន)។ កិក្ខុតាំង
ពីយូរសួរកិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោក
នៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា មួយទៀតចំណែកចីវរបស់លោក (មាននៅ)
ក្នុងអាវាសណា ។ កិក្ខុនោះប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាស
ឯណោះ ឯចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ (មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ កិក្ខុតាំង
នោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកទៅយកចីវរ

តំ ចីវរំ អាហរ មយ្ហេ ឥទ ចីវរំ ការិស្សាមាតិ ។ សោ តំ អាទាសំ គន្ត្វា កិត្តិ បុច្ឆតិ កហំ មេ អាវុសោ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។ តេ វក្ខន្តិ អយ្ហេ អាវុសោ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។ សោ តំ ចីវរំ អាទាយ តំ អាទាសំ គច្ឆតិ ។ តមេនំ អន្តរាមគ្គេ តិត្តិ បុច្ឆន្តិ អាវុសោ កហំ គមិស្សសីតិ ។ សោ វក្ខតិ អមុកំ នាម អាទាសំ គមិស្សាមិ តត្ថ មេ តិត្តិ ចីវរំ ការិស្សន្តីតិ ។ តេ វក្ខន្តិ អលំ អាវុសោ មា អគមាសិ មយ្ហេ ឥទ ចីវរំ ការិស្សាមាតិ ។ តស្ស វក្ខតិ លោតិ ឥធេវិមំ ចីវរំ ការាវេស្សុំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ ការាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ ករយោ មាទំ ឧស្សតិ ។ តស្ស តិត្តិនោ ជាសនន្តិ ការា ភវិន្ទ្ធារេ ។

(៣០) តិត្តិ អត្តតភវិនោ ឯិសន្តិមិនោ បញ្ញាយតិ ចីវរប្បដិវិសំ អបរិលាយមានោ ។ តមេនំ ឯិសន្តំ តិត្តិ បុច្ឆន្តិ កហំ ភន្តេ អាវុសោ វស្សំ វុត្ថោ

នោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅ
កាន់អាវាសនោះហើយក៏សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា នែលោកដ៏មានអាយុទាំង-
ឡាយ ចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ(ខ្មុក)ក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាង
នេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះជាចំណែករបស់លោក ។ ភិក្ខុ
នោះក៏នាំយកចីវរនោះហើយទៅកាន់អាវាសនោះ ។ ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ
ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកទៅឯណា ។
ភិក្ខុនោះតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ ដ្បិតភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងអាវាសនោះបំរុងនឹងធ្វើចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
ល្អើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅឡើយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរ
ឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
ចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរ
នោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់ភិក្ខុ
នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(៣០) ភិក្ខុបានត្រាលកឋិនរួចហើយ មានដំណើរទៅកាន់
ទិស ក៏ចៀសចេញទៅ គ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចីវរ
(របស់ខ្លួន) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះ
ថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា

กតฺ ច តេ ចีវរปฺปដิវิសោតំ ។ សោ ฯเปฯ អមุกสฺมึ อาวาសេ វสฺสំ วุตฺถោម្ហิ តតฺ ច មេ ចีវរปฺปដิวิសោតំ ។ តេ ฯเปฯ กចฺจาวุសោ តំ ចีវรំ អาหរ មยเฺ ๔๓ ចีវรំ กវิสฺสามาតំ ។ សោ តំ អาวาสំ กฺวา តំกฺขฺ បុចฺฉតំ กหំ เม អาวุសោ ចีវรปฺปដิวิសោតំ ។ តេ ฯเปฯ อยเฺ อาวุសោ ចีវรปฺปដิวิសោតំ ។ សោ តំ ចีវรំ អาចាយ តំ อาวาสំ กฺวา តំ ។ តสฺส តំ อาวาสំ กตสฺส ฯเปฯ ๔เឆវิมំ ចីវรំ กาเรสฺสំ ន បเฺ ๔ ។ សោ តំ ចីវรំ กาเรតំ ។ តสฺส តំกฺขฺเณ ឯដฺឋានฺเกา กปิณฺฑฺวาเร ។ តំกฺขฺ អតฺ-តกปิเณ ឯសเฺ ๔ ។ ๔ ๔ ๔

មួយទៀត ចំណែកចីវរបស់លោក (មាននៅ) ក្នុងអាវាសណា ។ កិក្ខុនោះច្រើបប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះ ឯចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ (មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកចូរទៅយកចីវរនោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះកិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយ ក៏សួរកិក្ខុទាំងឡាយថា នែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ (ទុក) ក្នុងទីណា ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះជាចំណែករបស់លោក ។ កិក្ខុនោះក៏នាំយកចីវរនោះហើយទៅកាន់អាវាសនោះ ។ លុះកិក្ខុនោះទៅដល់អាវាសនោះហើយ មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសកំបៀសចេញទៅ ។ បេ ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសកំបៀសចេញទៅ ។ បេ ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះ

ឧ បច្ចេ្ឆទ្ទិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ ភយិរមានំ ឧស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ជាសនដ្ឋនេ្តា ភបិឌុទ្ធារោ ។

អបរិលោយនវត្ថុ និដ្ឋិតំ ។

(៣១) ភិក្ខុ អត្តតភបិណ្ឌោ ជាសុរិយភរិតោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ អមុកំ ជាម អាវាសំ ភមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ[1] ជាសុ ភរិស្សតិ វសិស្សាមិ ឧោ ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ អមុកំ ជាម អាវាសំ ភមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ វសិស្សាមិ ឧោ ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ អមុកំ ជាម អាវាសំ ភមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ វសិស្សាមិ ឧោ ចេ មេ ជាសុ ភរិស្សតិ បច្ចេ្ឆទ្ទិ ។ តស្ស ពហិសីមភតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥឆេវមំ ចីវរំ ភាវេស្សុំ ឧ បច្ចេ្ឆទ្ទិ ។ សោ តំ ចីវរំ ភាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានដ្ឋនេ្តា ភបិឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ត-តភបិណ្ឌោ ជាសុរិយភរិតោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ

---

๑ ម. តត្ត មេ ។

កុដ៏ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិកុ្ខនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលកិកុ្ខនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិកុ្ខនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

ចប់ សេចក្តីមិនខ្វល់ខ្វាយ (ក្នុងចីវរ) ៩ ប្រការ ។

(៣១) កិកុ្ខបានត្រាលកឋិនរួចទៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយកចីវរចេ្រសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ បើកុដ៏អាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងទៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកុដ៏អាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងទៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកុដ៏អាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងទៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិកុ្ខនោះទៅដល់ត្រកៀសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកុដ៏ទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិកុ្ខនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសេ្រចច ។ កឋិនរបស់កិកុ្ខនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់ចីវរសេ្រចជាកំណត់ ។ កិកុ្ខបានត្រាលកឋិនរួចទៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយកចីវរចេ្រសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញ

អមុកំ ជាម អាវាសំ កម៑សฺយាម៑ តត្ត ចេ មេ ជានฺ
តาវิสฺสតิ វสิสฺสาម៑ ឯោ ចេ មេ ជានฺ តาវิสฺสតิ
អមុកំ ជាម អាវាសំ កម៑សฺយាម៑ តត្ត ចេ មេ ជា-
នฺ តาវิสฺสតิ វสิสฺสาម៑ ឯោ ចេ មេ ជានฺ តาវิสฺสតิ
អមុកំ ជាម អាវាសំ កម៑សฺយាម៑ តត្ត ចេ មេ ជានฺ
តาវิสฺสតิ វสิสฺសាម៑ ឯោ ចេ មេ ជានฺ តาវิสฺសតិ បច្ចុ-
ស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វา អោតតិ ឯវំ
ចីវរំ ការេស្សាំ ឧ បច្ចុស្សន្តិ ។ តស្ស កិក្ខុឯោ សន្តិដ្ឋា-
ឧន្តិឯោ កបិឧទ្ធាវេ ។ តិក្ខុ អត្តតកបិឯោ ជា-
នុវិហារិឯោ ចីវរំ អាឧាយ បក្កមតិ អមុកំ ជាម
អាវាសំ កម៑សฺយាម៑ តត្ត ចេ មេ ជានฺ តาវិសฺសតិ
វសិសฺសាម៑ ឯោ ចេ មេ ជានฺ តาវិសฺសតិ អមុកំ
ជាម អាវាសំ កម៑សฺយាម៑ តត្ត ចេ មេ ជានฺ តาវិសฺសតិ
វសិសฺសាម៑ ឯោ ចេ មេ ជានฺ តาវិសฺសតិ អមុកំ
ជាម អាវាសំ កម៑សฺយាម៑ តត្ត ចេ មេ ជានฺ តาវិសฺស-
តិ វសិសฺសាម៑ ឯោ ចេ មេ ជានฺ តาវិសฺសតិ

ន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ។ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯត្រឡប់វិញ ។ កិកូនោះទៅដល់ក្រៅស៊ីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញន៏ឯមិនធ្លើបីវារនេះទេអាត្មាអញន៏ឯមិនត្រឡប់វិញទេ។កបិនរបស់កិកូនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ កិកូបានក្រាលកបិនរួចនៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយកបីវារដែលមិនទាន់ធ្លើចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ។ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញន៏ឯទៅគាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ ន៏ឯនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ

បច្ចេ្សរ្ពន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស វា ហោតំ
វនេវាមំ ចីវរំ ការេស្សំ ន បច្ចេ្សរ្ពន្តិ ។ សោ តំ
ចីវរំ ការេតំ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមានំ ន សរ្ពតិ ។
តស្ស កិក្ខុនោ ជានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ ។ កិក្ខុ
អត្តតកឋិនោ ជាសុវិហារិកោ ចីវរំ អាធាយ បក្កមតិ
អមុកំ ជាម អាវាសំ កមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ
ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
អមុកំ ជាម អាវាសំ កមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ
ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ
ជាម អាវាសំ កមិស្សាមិ តត្ត ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
វសិស្សាមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ បច្ចេ្សរ្ពន្តិ ។
សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរំ ការេតិ ។ សោ កត-
ចីវរេ បច្ចេ្សរ្ពំ បច្ចេ្សរ្ពន្តិ ពហិទ្ធា កឋិនុទ្ធារំ រីតិជា-
មេតិ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្តិកោ កឋិនុទ្ធា-
រោ ។ កិក្ខុ អត្តតកឋិនោ ជាសុវិហារិកោ ចីវរំ

អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រែសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះកន្លងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កិក្ខុនោះក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កាលកិក្ខុនោះតំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ កិក្ខុចាន់ក្រាលកឋិនរួចនៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយកចីវរដែលមិនទាន់ធ្វើចៀសចេញទៅ ដោយគិតថាអាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ បើកន្លងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកន្លងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកន្លងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រែសីមា ក៏ធ្វើចីវរនោះ ។ កិក្ខុនោះធ្វើចីវរួចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់មកនៅឡើយ) កឋិនក៏ដោះខាងក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកឋិនជាកំណត់ ។ កិក្ខុចាន់ក្រាលកឋិនរួចនៅជាសុខសប្បាយ

អាឆាយ បក្ខមតិ អមុកំ ឆាម អាឯសំ តមិស្សាមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ ឆោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ ឆាម អាឯសំ តមិស្សាមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ ឆោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ ឆាម អាឯសំ តមិស្សាមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ វសិស្សាមិ ឆោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមកតោ តំ ឋឹវំ ការេតិ ។ សោ កតឋឹវកោ បច្ចេស្សុំ បច្ចេស្សន្តិ សម្ភុណាតិ កឋិនុទ្ធារំ ។ តស្ស តិក្ខុឆោ សមា តិក្ខូមិ កឋិនុទ្ធារកោ ។

ឆាសុរិហារបញ្ហកំ និដ្ឋិតំ ។

(๓๒) ទ្វេមេ តិក្ខាវេ កឋិនស្ស បលិពោធា ទ្វេ អបលិពោធា ។ កតមេ ច តិក្ខាវេ ទ្វេ កឋិនស្ស

សុខសប្បាយ ហើយនាំយកចីវរដែលមិនទាន់ធ្វើហើយចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ បើកឋិនអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកឋិនអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើកឋិនអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៃសីមា ក៏ចាន់ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កិក្ខុនោះធ្វើចីវរចប់ហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏មកទាន់ពេលដោះកឋិននោះវិមន ។ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះជាមួយនឹងកិក្ខុចាំងឡាយ ។

ចប់ កិរិយាទៅដាសុខសប្បាយ ៥ ប្រការ ។

(៣៦) ម្នាលកិក្ខុចាំងឡាយ បលិពោធ (កង្វល់) របស់កឋិននេះមាន ២ យ៉ាង អបលិពោធ (គ្មានកង្វល់) របស់កឋិននេះមាន ២ យ៉ាង ។ ម្នាលកិក្ខុចាំងឡាយ បលិពោធរបស់កឋិនចាំង ២ យ៉ាង (នោះ)

បលិពោធោ ។ អាភិសមលិពោធោ ច ចីវរមលិពោធោ
ច ។ ភគវាតិ តំកត្វា អាភិសមលិពោធោ យោតិ ។
ឥធ តំកត្វា តំកត្វា វុសតិ ភ តស្មឹ អាភិសេ សាយេត្វា
ភ បក្កមតិ បច្ចុស្សន្តិ ។ ឃរំ ខោ តំកត្វា អាភិសម-
លិពោធោ យោតិ ។ ភគវាតិ តំកត្វា ចីវរមលិពោធោ
យោតិ ។ ឥធ តំកត្វា តំកត្វានោ ចីវរំ អភេតំ ភ យោតិ
វិប្បវាសតំភ ចីវរាសា ភ អនុបច្ឆិន្នា ។ ឃរំ ខោ តំកត្វា
ចីវរមលិពោធោ យោតិ ។ ឥមេ ខោ តំកត្វា ទ្វេ
ភគវន្តស្ស បលិពោធោ ។ ភគវាមេ ច តំកត្វា ទ្វេ ភគវ-
ន្តស្ស អមលិពោធោ ។ អាភិសាមលិពោធោ ច ចីវរាម-
លិពោធោ ច ។ ភគវាតិ តំកត្វា អាភិសាមលិពោធោ
យោតិ ។ ឥធ តំកត្វា តំកត្វា បក្កមតិ តម្ហា អាភិសា
ចក្កេន វក្កេន មុក្កេន អនយេត្វាន ន បច្ចុស្សន្តិ ។

ដូចម្តេច ។ (ឯបលិពោធរបស់តបិនតាំង ២ យ៉ាងនោះ) គឺ អាវាសបលិពោធ (កង្វល់ក្នុងអាវាស) ១ ចីវរបលិពោធ (កង្វល់ក្នុងចីវរ) ១ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ឯអាវាសបលិពោធ (នោះ) ដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ កិកុកង្ខាសាសនានេះ នៅកង្ខាអាវាសនោះក្តី មានសេចក្តីអាល័យចំពោះអាវាសនោះ ហើយចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញក្តី ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថាអាវាសបលិពោធ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ឯចីវរបលិពោធ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ចីវរដែលកិកុកង្ខាសាសនានេះមិនទាន់ចានធ្វើឬ ឬថាចានធ្វើហើយ តែមិនទាន់ស្រេច តាំងសេចក្តីប្រាថ្នាចីវរក៏មិនទាន់ជាប់នៅឡើយ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ យ៉ាងនេះហើយ ដែលហៅថា ចីវរបលិពោធ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ បលិពោធរបស់តបិនមាន ២ យ៉ាងដូច្នេះឯង ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ចំណែកអបលិពោធរបស់តបិនមាន ២ យ៉ាង (នោះ) ដូចម្តេចខ្លះ ។ (ឯអបលិពោធតាំង ២ យ៉ាងនោះ) គឺ អាវាសាបលិពោធ (គ្មានកង្វល់ក្នុងអាវាស) ១ ចីវរាបលិពោធ (គ្មានកង្វល់ក្នុងចីវរ) ១ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ អាវាសាបលិពោធ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ កិកុកង្ខាសាសនានេះដើរចៀសចេញទៅចាកអាវាសនោះ ដោយលះបង់ចោលស្រឡះដាច់អាល័យថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។

กปิลกฺขตฺตฺวา ฉกฺขาทกาปาฬิยา

ฆโร ขฺวา กิกฺขเว อาปาสาทลิเภยฺโย ขีณาสโว ฯ
กตเมหิ กิกฺขเว ปญฺจหิ ปาสาทลิเภยฺโย ขีณาสโว ฯ ๙๘
กิกฺขเว กิกฺขุโน ปุพฺพกมฺมกตญฺจ ขีณาสวสฺส ปหีนญฺจ
ปหีนญฺจ อุจฺฉินฺนญฺจ ปุพฺพกมฺมกตญฺจ อุปจฺฉินฺนา ฯ ฆโร ขฺวา
กิกฺขเว ปญฺจหิ ปาสาทลิเภยฺโย ขีณาสโว ฯ ๙เมเต ขฺวา กิกฺขเว
ทฺเว กปิลสฺส อปลิเภยฺยาติ ฯ

กปิลกฺขตฺตฺวา ฉกฺขาทกาปาฬิ สตฺตมา ฯ

ฉมหิ ขฺวาหเก วตฺถุ เวฬุวเน ปเวยฺยาลมุขาทิ ฉกฺกา สตฺต อฏฺฐารส ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

(๓๓) ตีสุ ฉาเปยฺยกา กิกฺขู
สาเกตวาสิกณฺฑิตา ทฺเวปิ
ทฺเวปิ ปุโรหิตปุณฺณาหิ
อาคมุ ชินสนฺติกํ
๙ทิ วตฺถุ กปิลสฺส
กปฺปิสฺสนฺติ จ ปญฺหกา
อนาคตา อสมาจาร

ម្នាលកិកុខាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ការសាបលិពោធ ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ ឯចីវរាបលិពោធ(នោះ)តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ ចីវរដែលកិកុកងសាសនានេះបានធ្វើហើយក្តី ជាត់ទៅក្តី វិនាសទៅក្តី ក្តើងឆេះទៅក្តីសេចក្តីជ្រាថាចីវរដាច់ទៅក្តី ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថាចីវរាបលិពោធ ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ អបលិពោធរបស់កបិនមាន ៤ យ៉ាងដូច្នេះឯង ។

ចប់ ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបាឋ ទី ៣ ។

ក្នុងខុទ្ទកបាឋនេះ មានរឿង ១១៨ មានបេយ្យាល ១២ ជាប្រធាន ។

ខុទ្ទានៃកបិនក្ខន្ធកៈនោះគឺ

(៣៣) រឿងជាដេយ្យកកិកុ ៣០ រូប មានសេចក្តីអផ្សុកនៅកុងស្រុកសាកេត លុះនៅចាំវស្សារួចហើយ ក៏មានចីវរទឹកដោកមកគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នេះជារឿង (ខាងដើម) នៃកបិន ១ រឿងអានិសង្សទាំង ៥ សម្រេចដល់កិកុដែលបានគ្រាលកបិនហើយ គឺ កិកុចេញទៅណាមិនចាប់លាកិកុផងគ្នា គ្រាច់ទៅណា មិនចាំបាច់យកត្រៃចីវរគ្រប់ប្រដាប់បាន

តត្ថេវ កណាកាជំ

យោវនត្តញ្ច ឧប្បាទោ

អត្តនាំ ភវិស្សតិ ។

ញត្តិ ឋវត្តតញ្ចេវ

ឋវញ្ចេវ អនត្តតំ

ឧល្ទិទិ នោវនា ចេវ

ឯចារណាញ្ច ឆេទនំ

ឥន្ទនោវដ្ដិកណ្ឌាស

ឧទ្ធិកម្មាឧបាតិកា
ហ

បរិកណ្ឌំ ឯវដ្ដេយ្យំ

មន្ទនា ឯមិត្តកថា

កុក្កុ សន្ធិឯ ឯសុក្កិ

ឯកបញ្ញត្តេ តេ តយោ

អញ្ញត្រ បញ្ចាតិរេកេ

ឆាន់គណភោជនបាន ទុកដាក់អតិរេកចីវរបានតាមត្រូវការ
នឹងចីវរដែលកើតឡើងដល់សង្ឃគួរបានដល់ពួកកិក្ខុដែលបាន
ក្រាលកឋិនហើយ ១ ។ រឿងសូត្រញត្តិ ១ រឿងក្រាលកឋិន
ឡើងបែបយ៉ាងនេះ នឹងក្រាលកឋិនមិនឡើងបែបយ៉ាងនេះ
(ឯការក្រាលកឋិនមិនឡើងនោះ)គឺ(ក្រាលដោយសំពត់គ្រាន់
តែ)គួសក្រិតចំណាំ ១ គ្រាន់តែចោកគក់លាង ១ គ្រាន់តែ
ចាត់ចែងលៃលក ១ គ្រាន់តែកាត់ ១ គ្រាន់តែដាន់ភ្ជាប់គ្នា ១
គ្រាន់តែដេរ ១ គ្រាន់តែភ្ជាប់កណ្តុំ ១ គ្រាន់តែថែមសំពត់
ឲ្យមាំ ១ គ្រាន់តែបែកអនុវាត (ខាង១ង)១ គ្រាន់តែបែក
អនុវាត (ខាងពោះ)១ គ្រាន់តែដេរគួបគ្នាជាពីរ ១ គ្រាន់
តែជ្រលក់ឲ្យមានពណ៌ដូចក្អែកដំរីឬដូចស្វឹកឈើទុំ ១ សំពត់
ដែលបានមកព្រោះឆ្លើនិមិត្ត ១ សំពត់ដែលបានមកព្រោះ
និយាយបញ្ចុះបញ្ចូលគេ ១ សំពត់ដែលខ្ចីគេ ១ សំពត់ដែល
មិនបានឆ្លើឲ្យសម្រេចថ្ងៃនោះ ១ សំពត់ដែលឆ្លើឲ្យកន្លងរាត្រី
គឺឲ្យអរុណរះឡើងទាន់ ១ សំពត់ដែលមិនបានឆ្លើពិន្ទុកប្ប ១
រឿរចោកចីវរទាំងបី ១ រឿរចោកចីវរមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់

កបិនភទ្ទកេ ឧទ្ទានគាថាយោ

សញ្ជិន្ទេន សមណ្ឌលី
ឆាញ្ញត្រ បុក្កលា សម្មា
ឯសប្បមជ្ជោនុមោទតិ
កបិនំ អនគ្ឃតំ ហោតិ
ឃរំ ពុទ្ធេន ទេសិតំ
អហាតកេប្បបិលោតិ
បំសុចាបណិកាយ ច
អនិមិត្តា បវិកថា
អកុក្កុច្ចំ អសន្និធិ ច
អនិស្សដ្ឋេ តកប្បកតេ
ឆជ្ជា តិចីវរេន ច
បវារេតេ ឯតិរេតេ វា
ឯន្ទេ សមណ្ឌលីតេតេ
បុក្កលសប្បត្តរា សម្មា
សមជ្ជោ អនុមោទតិ
ឃរំ កបិនត្ថរណំ
ទុភ្ភារសុត្តន្តមាតិកា

ដែលកាត់ជាច់ជាបញ្ចវិញ្ញត្តិ លើសពីបញ្ចវិញ្ញត្តិ ១ មិនឲ្យ
បុគ្គលគ្រាល (ទៅឲ្យសង្ឃឬបុគ្គលគ្រាលវិញ) ១ ការគ្រាល
មិនត្រឹមត្រូវ ឬកិក្ខុនៅក្រៅសីមាអនុមោទនា ១ កឋិនដែល
គ្រាលមិនឡើង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងនេះ
ឯង (ឯការគ្រាលកឋិនឡើងនោះគឺ) គ្រាលដោយសំពត់ប្លី ១
សំពត់ដំនំ ១ សំពត់ចាស់ ១ សំពត់បំសុកូល ១ សំពត់
ធ្លាក់ចុះទៀបកាន់ផ្សារ ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាន
ធ្វើនិមិត្ត ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះ
បញ្ចូល ១ សំពត់ដែលមិនខ្វីគេ ១ សំពត់ដែលបានធ្វើសម្រេច
ក្នុងថ្ងៃនោះ ១ សំពត់ដែលមិនធ្វើឲ្យកន្ទុងកត្រី គឺមិនឲ្យអុរណរះ
ឡើងខាន ១ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្ប ១ គ្រាលដោយចីវរ
ទាំង ៣ (ចីវរណាមួយក៏បាន) ១ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យមាន
មណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ កាត់ជាច់ត្រឹមត្រូវជាបញ្ចវិញ្ញត្តិ លើស
ពីបញ្ចវិញ្ញត្តិ ១ ឲ្យបុគ្គលគ្រាល ១ ការគ្រាលដោយត្រឹម
ត្រូវ ឬកិក្ខុនៅកង់សីមាអនុមោទនា ១ ការគ្រាលឡើងជាកឋិន
ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង មាតិកានាំឲ្យកឋិនដោះ មាន ៨

បញ្ចមន្តំ ឯដ្ឋានំ

សន្និដ្ឋានញ្ច ឆាសនំ

សវនំ អាសាវក្ខយំ

សីមាសុញ្ញាគារញ្ច

កតបរិភោគាយ

ឯ បច្ចុស្សន្តំ កប្បតិ

តស្ស តំ កឋិនុទ្ធារោ

ហោតិ បញ្ចមន្តំ កោ

អាធារេ បរិវាំ យាតិ

ឯំសុវ្វមេ ឥឆ ចិន្តយិ

ភារេស្សាំ ឯ បច្ចុស្សន្តំ

ឯដ្ឋានេ កឋិនុទ្ធារោ ។

អាធាយ ឯំសុវ្វីមំ នេវ

ឯ បច្ចុស្សន្តំ មានសោ

តស្ស តំ កឋិនុទ្ធារោ

សន្និដ្ឋានន្តំ កោ ភវេ

យ៉ាង គឺមានការចៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ មានការធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ មានចីវរវិនាសជាកំណត់ ១ មានការព្មុងដំណឹងជាកំណត់ ១ អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ១ មានការកន្ទុយខេត្តកឋិនជាកំណត់ ១ សង្ឃត្រមៀងគ្នាដោះកឋិនមួយទៀតជាគំរប់ប្រាំ ១ អធិប្បាយថា) កិក្ខុនាំយកចីវរដែលធ្វើហើយចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចៀសចេញទៅជាកំណត់ កិក្ខុនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរក្នុងទីនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កឋិន (របស់កិក្ខុនោះ) ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើ (ចីវរនេះ) អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កឋិនរបស់កិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ កិក្ខុ

กปิลกฬุเร อุทานคาถาเยา

อาธาย ตีรำ យាតិ
ឆំសុរែមេ ៩ឆ ចិន្តយិ
ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ
កយិរន្តស្ស នស្សតិ
តស្ស តំ កបិឆុទ្ធារេ
ភវតិ ជាសនន្តិកោ
អាធាយ យាតិ បច្ចេស្សំ
ពហិ ការេតិ ចីវរំ
កតចីវរេ សុណាតិ
ឧព្ភតំ កបិឆំ តហឹ
តស្ស តំ កបិឆុទ្ធារេ
ភវតិ សាវនន្តិកោ
អាធាយ យាតិ បច្ចេស្សំ
ពហិ ការេតិ ចីវរំ
កតចីវរេ ពហិទ្ធា
ជាមេតិ កបិឆុទ្ធរំ
តស្ស តំ កបិឆុទ្ធារេ

ទាំយកចីវរចេញសេចក្តីថា លុះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំ-
និតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរកុងនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រ-
ឡប់វិញទេ កាលកិក្ខុនោះគំពុងធ្វើ ចីវរក៏វិនាសទៅ ភណ្ឌ
នោះរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់
កិក្ខុនាំយកចីវរចេញសេចក្តីថា ដោយបំណងថា អាត្មាអញ
នឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចីវរ(នោះ)ខាងក្រៅសីមា លុះធ្វើចីវរ
ស្រេច ស្រាប់តែពួកដំណឹងថា ភណ្ឌកុងអាវាសនោះសង្ឃព្រៃប
គ្នាដកហើយ ភណ្ឌនោះរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់
ពួកដំណឹងជាកំណត់ កិក្ខុនាំយកចីវរចេញសេចក្តីថា ដោយ
បំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចីវរ(នោះ)ខាងក្រៅ
សីមា លុះធ្វើចីវរហើយក៏បង្អន់ឲ្យការដោះភណ្ឌ(នោះ)កន្លង
ហួសទៅខាងក្រៅសីមា ភណ្ឌរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ

สีมาสมฺภินฺทโก ภเว
อาทาย ยาติ ปตฺเตสฺสุ
ตหิ ภาเวติ ปีฬกา
ภตปีฬกาเย ปตฺเตสฺสุ
สมฺภาติ ภปิณฺฑปาโต
ตสฺส ตำ ภปิณฺฑปาเย
สหา ภิกฺขูหิ ชายติ
อาทาย จ สหาทาย
สตฺต สตฺต วิธี ภเว
ปกฺกมนฺติโก ชฺฌตฺตำ
ชเกฺก ปิปฺผลิเต(๑) ภติ
อาทาย ชิสฺสุมภตำ
ภาเวสฺสุ ๙ติ ชายติ
ชิฏฺฐาทิ สชฺชิฏฺฐาทิกฺ
ชาสชฺชิกฺ ๙เช ตเยา

๑ ฉ. ชกฺก ปิปฺผลิตา ๆ

ត្រង់កន្លងខេត្តកឋិនជាកំណត់ កិក្ខុនាំយកចីវរចៀសចេញ
ទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចីវរ
(នោះ)ខាងក្រៅសីមា លុះធ្វើចីវរស្រេចហើយក៏មានគំនិត
ថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏ចាន់មកតាន់ពេលដោះ
កឋិនមែន កឋិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ ជាមួយនឹង
កិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរឿងអាតាយនឹងសមាតាយ(ទាំង ២ នេះ)
មានប្រការប្លែកពីរ ៗ ដំណើរក្នុងរឿងដែលកិក្ខុធ្វើចីវរមិនទាន់
ស្រេច ៦ ប្រការ គ្មានការដោះកឋិនត្រង់ចៀសចេញទៅជា
កំណត់ទេ ការដោះកឋិនត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេច ១ ត្រង់សេចក្តី
សន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ១
ទាំង ៣ នេះកើតដោយកិក្ខុនាំយក (ចីវរចៀសចេញទៅ)
ខាងក្រៅសីមាហើយមានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ(ចីវរ)

អាឆាយ ឆ បច្ចេស្សន្តិ

ពហិសីមេ កកវេមិតិ

ឯដ្ឋានំ សន្ធិដ្ឋានម្បិ

ឆាសនម្បិ ឥធន្តយោ

អនធិដ្ឋិតេន នេវស្ស

ហោដ្ឋា តីណិ ឆយា វិធី

អាឆាយ យាតិ បច្ចេស្សុំ

ពហិសីមេ កកវេមិតិ

ឆ បច្ចេស្សន្តិ កាវេតិ

ឯដ្ឋានេ កកបិណ្ឌវេ

សន្ធិដ្ឋានំ ឆាសនញ្ច

សវនំ សីមតិក្កមា

សហ កិក្ខូហិ ឆាយេថ

ក្នុងគម្ពីរនេះ និដ្ឋានន្តិកាក្តី សន្និដ្ឋានន្តិកាក្តី នាសនន្តិកាក្តី ពាំងពាយនេះថា កឋិនុទ្ធារកៈ (ចីវរច្ចេទសេចញ្ញទៅ) ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងទៅឆ្ងើខាងក្រៅសីមា រឿងន័យវិធីពាំង ៣ ដែលមានតទៅខាងក្រោយថា (កឋិនុទ្ធារកចីវរច្ចេទសេចញ្ញទៅ) ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកឋិនុទ្ធារគំនិតថា (អាត្មារញ្ញនឹងត្រឡប់វិញ ឬមិនត្រឡប់វិញទេ) ការដោះកឋិនត្រង់ឆ្លើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ១ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ១ ត្រង់ឮដំណឹងជាកំណត់ ១ ត្រង់កន្លងខេត្តកឋិនជាកំណត់ ១ ដោះជាមួយនឹងកឋិនពាំងឡាយ ១ (ពាំង ៦ នេះ) ថា កឋិនារន់យក(ចីវរ)ច្ចេទសេចញ្ញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងទៅឆ្ងើខាងក្រៅសីមា (លុះកំពុងឆ្ងើ) ក៏គិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ហើយក៏ឆ្ងើចីវរឲ្យសម្រេច

ยาวตา ปณฺณาสกา ตตา
สมาปตฺติยา วิปฺปกตา
สมาปตฺติยา ปุนา ตถา
เอเต เต จตุเร ภาคา
สพฺเพ ปณฺณาสกา วิธี
อุทฺทิสนาย จ อาสนาย
การณีโย จ เต ตโย
นยโต สงฺคหโต
ตโย ขนฺธสฺส ขนฺธสฺส
อปริยาปนฺนาเนว[๑]
ปาสุ ปญฺญวิธี ตหึ
ปลิเวธนาปลิเวธนา
ทุกฺขนฺตี นยโต ตตฺถ ฯ

---

๑ ฉ. อปริยาปนฺนา เอวาติ ฯ

យ៉ាងនេះជាគតិមាន ១៥ ប្រការ រឿងកុំឲ្យមូលយកចីវរ ដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេច ទឹងប្រមូលយកចីវរ ដែលធ្វើស្រេចដូចគ្នា ភារៈទាំង ៤ នេះរួមទាំងអស់ត្រូវជា ១៥ ប្រការ រឿងទាំង ៣ នោះ គឺបានចីវរខុសបំណង ១ បានចីវរត្រូវបំណង ១ កិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ១ បណ្ដិតគប្បីដឹងរឿងនោះ ដោយន័យថា មានដប់ពីរ ៣ ដង រឿងសេចក្ដីមិនខ្វល់ខ្វាយ (ក្នុងចីវរ) មាន ៩ ប្រការ រឿងកុំឲ្យនៅជាសុខសប្បាយមាន ៥ ប្រការ រឿងបលិពោធនឹងអបលិពោធ ក្នុងអាវាស ទឹងចីវរនោះ ១ ឯកុទ្ទាន (នៃកថិនក្ខន្ធកៈនេះ) យើងបានធ្វើហើយ ដោយន័យ (ដូចពោលមកយ៉ាងនេះឯង) ។

[៣៤] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភាគវេ
វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន វេសាលី ឥទ្ធា ចេវ ហោតិ ឧតា ច ពហុ-
ជនា អាកិណ្ណមនុស្សា សុភិក្ខា ច សត្ត ច ចាតុ-
ទ្ទសហស្សានិ សត្ត ច ចាតុទ្ទសានិ សត្ត ច ចា-
តុទ្ទា សត្ត ច ភូជាតារសហស្សានិ សត្ត ច ភូជា-
តារសានិ សត្ត ច ភូជាតាកានិ សត្ត ច អារាមស-
ហស្សានិ សត្ត ច អារាមសតានិ សត្ត ច អារាមា
សត្ត ច ទោក្ខរណីសហស្សានិ សត្ត ច ទោក្ខរណី-
សតានិ សត្ត ច ទោក្ខរណិយោ អម្ពបាលី ច គណិ-
កា អភិរូបា ចេវ ទស្សនីយា ច បាសាទិកា ច បរមាយ
វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតា បឋមា ឧច្ច ច តីហេ
ច ភាគិនេ ច អភិសជ្ជ អត្តិកានំ អត្តិកានំ មនុស្សានំ
បញ្ញាសាយ ច វត្តុំ កប្បតិ ។ តាយ ច វេសាលី កិរិយ្យា-
សោ មត្តាយ ឧបសោភតិ ។ អថខោ ភគវតោ

បឹរក្ខន្ធក:

[៣៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានភាគ គង់នៅវត្តវេឡុវន កលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ក្រុងវេសាលី ក៏ស្តុកស្តម្ភពូលាយមានជនច្រើន មានមនុស្សមីរជេរជាស មានអាហារផ្លុះកំពូល ចំណែកក៏សម្បូណ៌ មានប្រាសាទ ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ផ្ទះ មានសួនច្បារ ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ សួនច្បារ មានស្រះបោក្ខរណី ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ស្រះ តាំងមានស្រីស្អាមាស (ម្នាក់) ឈ្មោះនាងអម្ពបាលី រូបល្អគួរជាទីពិតពិលរមិលមើល ជាទីនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អ ទឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនពន់ពេក ហើយជាស្រីប្រសប់ ក្នុងការល្បែងកំប្រៀងនឹងការដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួកមនុស្ស ត្រូវការតាំងប៉ុន្មានតែងចូលទៅរកច្រើន ឯនាង (នោះ) ទៅក្នុង ១ យប់ ។ (តែងយកថ្លៃ) ៥០ កហាបណៈ ។ ឯក្រុងវេសាលីសោត សឹងចុះថ្កើងលើសលុបប្រមាណព្រោះនាងអម្ពបាលីនោះ ។ ក្រោយនោះ មានពួកកុដុម្ពីទៅក្រុងរាជគ្រឹះ

ভেসালিং অভিমুখং কোসম্বিতো কারাপেয্যভেন ৭
অস্সোসি খো ভগবা ভগবতো ভেসালিং গমনং
সুত্বান ভগবা মহতিয়া ভিক্খুসঙ্ঘপরিবারায়
সত্তহি চ ভিক্খুসহস্সেহি সত্তহি চ ভিক্খুসতেহি
সত্তহি চ ভিক্খুনীসহস্সেহি সত্তহি চ ভিক্খুনীসতেহি
সত্তহি চ উপাসকসহস্সেহি সত্তহি চ উপাসকসতেহি
সত্তহি চ উপাসিকাসহস্সেহি সত্তহি চ উপাসিকাসতেহি
সত্তহি চ আজীবকসহস্সেহি সত্তহি চ আজীবকসতেহি
সত্তহি চ আজীবিনীসহস্সেহি সত্তহি চ আজীবিনীসতেহি
সত্তহি চ নিগণ্ঠসহস্সেহি সত্তহি চ নিগণ্ঠসতেহি
সত্তহি চ নিগণ্ঠীসহস্সেহি সত্তহি চ নিগণ্ঠীসতেহি
অন্তরা চারিকং চরমানো যেন ভেসালি তদবসরি
চ তীরে চ ভূমিয়ে চ অভিসটো অত্তিকারো অত্তিকারো
মনুস্সানং পঞ্ঞায়ি চ বত্তী কত্তুং তায় চ ভে-
সালী কিয়্যাসো মত্তায় ওপসোকত্তং[1] ৭ অথখো
ভগবতো ভেসালিয়ং পিণ্ডায় চরিত্বা

১ ৪.ওপসোকিতত্তং ৭

ឋានតៅក្រុងវេសាលីដោយមានកិច្ចណាមួយ ។ ពួកកុដុម្ពីនៅក្រុងភគ្គីនេះ
ក៏បានឃើញក្រុងវេសាលីស្តុកស្តម្ពមូលាយ មានជនច្រើន មានមនុស្ស
មីរដេរជាស មានអាហារចំណីក៏សម្បូណ៌ មានប្រាសាទ ៧ ពាន់ ៧ រយ
៧ ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ផ្ទះ មានសួនច្បារ ៧ ពាន់
៧ រយ ៧ សួនច្បារ មានស្រះបោក្ខរណី ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ស្រះ ជាំងមាន
ស្រីផ្កាមាសម្នាក់ឈ្មោះអម្ពបាលី រូបល្អគួរជាទីពិតពិល រមិលមើល នាំ
ឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អ ឧត្តមជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជន
ពាន់ពេក ហើយប្រសប់កូនការល្បែង កំប្រែងដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែល
ពួកមនុស្សនាំគ្នាប៉ុន្មានតែងទៅរកច្រើន ឯនាងនោះទៅកូន ១ យប់ ។ (យក
ថ្ងៃ) ៥០ កហាបណៈ: ឯក្រុងវេសាលី ក៏ថ្កុំថ្កើងលើសប្រមាណ ព្រោះ
នាងអម្ពបាលីនោះ ។ វេលានោះ ពួកកុដុម្ពីនៅក្រុងភគ្គីនេះ ឋាន
ពិចារណាខ្លះកិច្ចដែលគួរធ្វើនោះ កូនក្រុងវេសាលីរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មក

ปุนเทว ภควตา ปญฺตฺตญฺเ ยน ราชา มาคโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ราชานํ มาคธํ เสนิยํ พิมฺพิสารํ เอตทโวจ เวสาลี เทว สทฺธา เจว ลิจฺฉวี จ พหุชนา อากิณฺณมนุสฺสา สุกิตฺตา จ สตฺต จ ฐานานิ สปฺปาฏิหาริยานิ สตฺต จ ฐานานิ สตานิ สตฺต จ ฐานานิ สตฺต จ กูฏาคารสปฺปาฏิหาริยานิ สตฺต จ กูฏาคารสตานิ สตฺต จ กูฏาคาร สตฺต จ อารามสปฺปาฏิหาริยานิ สตฺต จ อารามสตานิ สตฺต จ อารามา สตฺต จ โปกฺขรณีสปฺปาฏิหาริยานิ สตฺต จ โปกฺขรณีสตานิ สตฺต จ โปกฺขรณิโย อมฺพปาลี จ คณิกา อภิรูปา ทสฺสนียา ปาสาทิกา ปรมาย วณฺณโปกฺขรตาย สมนฺนาคตา ปถวิยา ทุติยา จ สิเรว จ ภาคิเรว จ อภิรูปา อภิรูปาหิ อภิรูปาหิ มนุสฺสาหิ ปญฺจาสายย จ รตฺตึ ปฏิกฺขิปิ สาย จ เวสาลี สิงฺฆาฏเกน มคฺคาย อุปสงฺกมิ สาปิ เทว มยมฺปิ คณิกาย วุฏฺาเปยฺยามาติ ฯ เตนหิ ภเณ สาธุกํ กุมารี ชาตาย[๑]ยนฺ ติ วุฏฺาเปยฺยาถาติ ฯ

๑ ฉ. ชาตาหิ ฯ

ក្រែងកាដគ្រឹះវិញ ចូរទូលទៅគាល់ព្រះចូរមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះចូរមាគធសេនិយពិម្ពិសារដូច្នេះ
ថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ក្រែងវេសាលីក៏ស្មុកស្មួមទូលាយ មានជនច្រើន
មានពួកមនុស្សមើរដេរដាស មានអាហារចំណីក៏សម្បូណ៌ មានច្រាសាទ ៧
ពាន់ ៧រយ ៧ច្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល ៧ពាន់ ៧រយ ៧ផ្ទះ មានសួនច្បារ ៧
ពាន់ ៧រយ ៧សួនច្បារ មានស្រះបោក្ខរណី ៧ពាន់ ៧រយ ៧ស្រះ តាំងមាន
ស្រីឆ្កាមាស(ម្នាក់)ឈ្មោះនាងអម្ពបាលីរូបល្អ គួរនឹងពិតពីលរមិលមើល នាំ
ឲ្យកើតសេចក្តីដែរថា ហើយប្រកបដោយសម្បុរល្អ នឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់
ជនពន់ពេក ហើយជាស្រីប្រសប់កន្ទក់ការល្បែងរាំច្រៀងនឹងដេញដំប្រគំ
ជាស្រីដែលពួកមនុស្សត្រូវការតាំងប៉ុន្មាន តែងចូលទៅរកច្រើន ឯនាង
(នោះ) ទៅកន្លះ ១ យប់ៗ យកថ្លៃ ៥០ កហាបណៈ ឯក្រែងវេសាលីល្អដោយ
កែលែងជាងប្រមាណ ព្រោះនាងអម្ពបាលីនោះ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
គួរតែយើងខ្ញុំតាំងស្រីឆ្កាមាសឡើងខ្លះ ទើបជាការល្អ ។ ស្តេចនោះទ្រង់
ត្រាស់តបថា នែនាយ បើដូច្នោះអ្នកចាំងឡាយចូរដើរសើរនាងកុមារី
ណាដែលមានរូបល្អប្រហែលនាងនោះ តាំងឲ្យជាស្រីឆ្កាមាសឡើង ។

តេន ខោ បន សមយេន រាជគហេ សាលវតី នាម
កុមារី អភិរូបា ហោតិ ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ
វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតា ។ អថខោ រាជគហកោ
សេដ្ឋិ កុមារិំ គណិកំ វុដ្ឋាបេសិ ។ អថ-
ខោ សាលវតី គណិកា ឧបរិសេយ្យំ បទក្ខិណា អហោសិ
ឧច្ចេ ច តិតេ ច ភទ្រិតេ ច អភិសជ្ជា អត្តិកាយំ
អត្តិកាយំ មនុស្សានំ បដិសេធេ ច វត្តុំ កប្បតិ ។
អថខោ សាលវតី គណិកា ឧបរិសេយ្យំ គព្ភិនី អ-
ហោសិ ។ អថខោ សាលវតិយា គណិកាយ ឱតទ-
ហោសិ ឥត្តី ខោ គព្ភិនី បុរិសានំ អមនាបា សចេ មំ
កោចិ ជានិស្សតិ សាលវតី គណិកា គព្ភិនីតិ សព្ពេ
មេ សក្ការេ បរិហាយិស្សតិ(១) យន្នូនាហំ តិលានំ(២)
បដិវេទេយ្យន្តិ ។ អថខោ សាលវតី គណិកា នោភវិតំ
អាណាបេសិ មា ភណេ នោភវិតេ កោចិ បុរិសោ ចាវិសិ
យោ ច មំ បុច្ឆតិ តិលានាតិ បដិវេទេហីតិ ។ ឱវំ
អាយ្យតេ ខោ សោ នោភវិកោ សាលវតិយា គណិកាយ

---

១ កិដ្ឋិស្សតីតិបិ ៣.ហេ ។ ២ ឧ, តិលានាតិ ។

សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពជគ្គិះមានឧបាសកកុមារីម្នាក់ឈ្មោះសាលវតី រូបល្អ គួរជាទីពិតពិលរមិលមើល នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ហើយប្រកបដោយសម្បុរល្អ ទ្រង់ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនពន់ពេក ។ លោះនោះ ពួកកុដុម្ពីនៅក្រុងពជគ្គិះ ក៏ឃានតាំងនាងសាលវតីកុមារីឲ្យធ្វើជាស្រីផ្កាមាស ។ តែនោះមិនយូរប៉ុន្មាននាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសក៏ជាស្រីប្រសប់ក្នុងការលែ្បងកំរែ្បងទង់ដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួកមនុស្សត្រូវការតាំងប៉ុន្មានតែងចូលទៅរកេ្រាន ឯនាងនោះទៅក្នុង ១ យប់(យកថ្លៃ)១០០កហាបណៈ ។ លំដាប់នោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសមិនយូរប៉ុន្មានក៏មានគភិណី ។ លោះនោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា (ធម្មតា) ស្រីតែមានគភិហើយរមែងមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកបុរសឡើយ ប្រសិនបើបុរសណាមួយទង់ដង្វាអាត្មាអញថា នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសមានគភិហើយ គ្រឿងសក្ការៈតាំងអស់របស់អញមុខជានឹងសាបសូន្យ (មិនខាន) បើដូច្នោះ គួរតែអញប្រាប់គេថាមានជម្ងឺ ។ គ្រានោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសក៏បានបង្គាប់នាយទ្វារថា នែនាយទ្វារ កុំឲ្យបុរសណាមួយចូលមកឡើយ ទុកជានរណាមកសួរកេ្ខ អ្នកឯងត្រូវប្រាប់ថា នាងសាលវតីមានជម្ងឺ ។ នាយទ្វារនោះក៏បានទទួលពាក្យនាងសាលវតីស្រីផ្កាមាស

បច្ចុស្សាសិ ។ អថខោ សាលវតី គណិកា តស្ស
ភត្តស្ស បរិយាកមក្ខាយ(១) ឃុត្តំ វិដាយិ ។ អថខោ
សាលវតី គណិកា ធាសឹ អាណាបេសិ ហន្ទ ដេ ឥមំ
ធារកំ កត្តរសុប្បេ បក្ខិបិត្វា ឆិហរិត្វា សង្ការកូដេ
ឆឌ្ឌេហីតិ ។ ឃវំ អយ្យេតិ ខោ សា ធាសី សាលវតិយា
គណិកាយ បដិស្សុណិត្វា តំ ធារកំ កត្តរសុប្បេ បក្ខិ-
បិត្វា ឆិហរិត្វា សង្ការកូដេ ឆឌ្ឌេសិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អភយោ ឆាម ភដកុមារោ តាលសេរ្ហ
ភដ្ដបដ្ឋាឆំ តច្ឆន្តោ អទ្ទស តំ ធារកំ តាតោហិ
សម្បរិកិណ្ណំ ឆិស្សាន មនុស្សេ ឃុច្ឆិ តរិមេតំ អណោ
តាតោហិ សម្បរិតិណ្ណន្តិ ។ ធារតោ នេវតិ ។ ជីវតិ
តរិណោតិ ។ ជីវតិ នេវតិ ។ តេនហិ តរិណោ តំ ធារកំ
អច្ឆាកំ អន្តេបុរំ នេត្វា ជាតីនំ នេថ ទោសេតុន្តិ ។
ឃវំ នេវតិ ខោ តេ មនុស្សា អភយស្ស ភដកុមារស្ស
បដិស្សុណិត្វា តំ ធារកំ អភយស្ស ភដកុមារស្ស
អន្តេបុរំ នេត្វា ជាតីនំ អទំសុ ទោសេថាតិ ។

---

(១) ម. បរិជាកំ អត្វាយ ។

ដោយពាក្យថា អឺនាង ។ លំដាប់នោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាស លុះដល់គតិនោះចាស់ហើយ ក៏សម្រាលកូនប្រុស ១ មក ។ រៀលោនោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសបានបង្គាប់ខ្ញុំស្រីថា នែនាង ហ៎ នាងឯងចូរដាក់ពាកនេះក្នុងចង្អេរចាស់ហើយនាំយកទៅចោលលើគំនរសម្រាមចុះ ។ ឯខ្ញុំស្រីនោះបានទទួលស្តាប់ពាក្យនាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសដោយពាក្យថា ចាស អ្នកម្ចាស់ ហើយក៏ដាក់ពាកនោះក្នុងចង្អេរចាស់ហើយនាំយកទៅចោលលើគំនរសម្រាម ។ សម័យនោះឯង ព្រះពជកុមារឈ្មោះអភយៈចេញទៅគាល់បម្រើស្តេចកន្លងរៀលព្រឹក កំពុងនឹងឃើញពាកនោះមានពួកសត្វឆ្កែកខោមកេម លុះឃើញហើយក៏សួរទៅមនុស្សទាំងឡាយថា នែនាយ អ្វីនេះដែលពួកឆ្កែកខោមកេម ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពាក ។ ពជកុមារត្រាស់សួរថា នែនាយ ពាកនេះវានៅរស់ទេឬ ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោសនៅរស់ទេ ។ ពជកុមារក៏ត្រាស់ថានែនាយ បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយចូរនាំយកពាកនោះទៅក្នុងព្រះពជពំនរយើង ហើយប្រគល់ឲ្យពួកស្រីមេដោះចិញ្ចឹម ។ មនុស្សទាំងនោះបានទទួលភាក្យអភយពជកុមារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ករុណាវិសេស ក៏នាំយកពាកនោះទៅក្នុងព្រះពជពំនរបស់អភយពជកុមារហើយប្រគល់ឲ្យទៅពួកស្រីមេដោះថា នាងទាំងឡាយចូរចិញ្ចឹមចុះ ។

ตสฺส ชีวติตพฺพ ชีวเกาติ นามญฺ อกาสิ กุมารสฺส โข สาธุ ภนฺเต ภควา ภิกฺขุสงฺฆปริวุโต ๆ เปฯ อถ โข ชีวโก โกมารภจฺโจ เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ ๆ อถ โข ชีวโก โกมารภจฺโจ เยน ภควา ตุณฺหีภูโต นิสีทิ ปญฺญตฺเต อาสเน ๆ อถ โข ชีวโก โกมารภจฺโจ ภควนฺต เอตทโวจ ยถา กถ ปน ภนฺเต ภิกฺขุ โหติ อาคมฺม นิสฺสาย อรหา วา อรหตฺตมคฺคสมาปนฺโน วา ๆ อถ โข ภควา ชีวกสฺส โกมารภจฺจสฺส อนุปุพฺพึ กถ กเถสิ เสยฺยถีท ทานกถ สีลกถ สคฺคกถ กามาน อาทีนว โอการ สงฺกิลิฏฺฐตา เนกฺขมฺเม อานิสส ปกาเสสิ ยทา ภควา อญฺญาสิ ชีวก โกมารภจฺจ กลฺลจิตฺต มุทุจิตฺต วินีวรณจิตฺต อุทคฺคจิตฺต ปสนฺนจิตฺต อถ ยา พุทฺธาน เทสนา ตมุกฺกสิ ทุกฺข สมุทย นิโรธ มคฺค ๆ เปฯ ๆ

(๓๕) เตน โข ปน สมเยน ตกฺกสิลายญฺ ทิสาจาโรกฺขา วาณิชา ปฏิวสนฺติ ๆ อถ โข ชีวโก โกมารภจฺโจ อกาย ปริสาย อนาปุจฺฉา เยน ตกฺกสิลา เตน ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน เยน ตกฺกสิลา เยน สาโล วาณิชา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตำ

๑ ฉเฏปิ ปิยาโจตฺถเก อยญ จาหิ ส ทิสฺสติ ๆ

ជនទាំងឡាយបានឲ្យឈ្មោះពាក្យនោះថា ដីវកៈ ដោយហេតុថា ពាក្យនោះ នៅរស់ ឲ្យឈ្មោះពាក្យនោះ (ខាងក្រោយទៀត) ថា កោមារភច្ច ព្រោះថា ពាក្យនោះអភយរាជកុមារបានឲ្យគេរើសយកមកចិញ្ចឹម ។ គ្រានោះ ដីវកកោមារភច្ចមិនយូរប៉ុន្មានក៏បានជាអ្នកដឹងក្តីឆ្លាត ។ លុះនោះ ដីវកកោមារភច្ចបានចូលទៅគាល់អភយរាជកុមារ លុះចូលទៅដល់ហើយបានក្រាបបង្គំទូលអភយរាជកុមារដូច្នេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព អ្នកណាជាមាតារបស់ខ្ញុំ អ្នកណាជាបិតារបស់ខ្ញុំ ។ អភយរាជកុមារតបថា ម្នៃបាដីវកៈ ទុកជាអញក៏មិនបានស្គាល់មាតារបស់អ្នកដែរ ប៉ុន្តែខ្លួនអញទុកដូចជាបិតារបស់អ្នក (ព្រោះ) អ្នកឯងយើងបានឲ្យគេយកមកចិញ្ចឹម ។ លំដាប់នោះ ដីវកកោមារភច្ចមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកពាណិជត្រកូលនេះ តែបុគ្គលគ្មានសិល្បសាស្ត្រហើយមិនងាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានទេ បើដូច្នោះមានតែអាត្មាអញរកៀនសិល្បសាស្ត្រ ។

(๓๙) សម័យនោះឯង មានពេទ្យម្នាក់ជាទិសាបាមោក្ខ នៅអស្រ័យក្នុងក្រុងតក្កសិលា ។ លុះនោះ ដីវកកោមារភច្ចមិនបានលាអភយរាជកុមារឡើយ ហើយចេញដើរសំដៅទៅកាន់ក្រុងតក្កសិលា ក៏បានចូលទៅរកពេទ្យនោះឯក្រុងតក្កសិលាដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់

เวฬุ ฯเปฯ ภเวยฺย สญฺญามยา อาจริยา สิปฺป สิกฺขิตพฺพ ฯ
เตนยา ภณา ปีวิตา สิกฺขาสฺสูติ ฯ อยเมตฺถ ปีวิตา
โกมารภจฺจา ตหุ ตณฺหาติ ลหุ ตณฺหาติ
สุฏฺ[๑] จ ขุปนาเวติ ตถาคตสฺส น ปหุสฺสูติ ฯ
อยเมตฺถ ปีวิตสฺส โกมารภจฺจสฺส สงฺคหฺ วิสฺสชฺชน
อตฺถยน ฯเปฯ อหเมว ตหุ ตณฺหา-
มิ ลหุ ตณฺหามิ สุฏฺ จ ขุปนาเมมิ ตถาคตสฺ
เม น ปหุสฺสูติ สตฺถ จ เม วิสฺสชฺชิ อาจริยสฺส
นยิมสฺส สิปฺปสฺส อตฺถ ปญฺญาเปติ กาตา ฯ ปมสฺส
สิปฺปสฺส อตฺถ ปญฺญาเปสฺสตีติ ฯ อยเมตฺถ ปีวิตา
โกมารภจฺจา ยเน สา เวฬุ เตรุปสงฺกมิ ขุปสงฺกมิ-
มิตฺวา ตำ เวฬุ ฯเปฯ ภเวยฺย อหเมว อาจริย ตหุ ตณฺหา
ตณฺหามิ ลหุ ตณฺหามิ สุฏฺ จ ขุปนาเมมิ ตถา-
ตสฺ เม น ปหุสฺสูติ สตฺถ จ เม วิสฺสชฺชิ อา-
จริยสฺส นยิมสฺส สิปฺปสฺส อตฺถ ปญฺญาเปติ

๑ ฉ. สุฏฺ ฯ

ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំ
ប្រាថ្នានឹងសិក្សាសិល្បសាស្ត្រ ។ ឯអាចារ្យគិសាបាមោក្ខនោះក៏តបវិញ
ថា នែនាយជីវកៈ បើដូច្នោះអ្នកឯងចូររៀនចុះ ។ វេលានោះ ជីវក-
កោមារភច្ចក៏រៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំ
ទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រដែលជីវកកោមារភច្ចនោះបានរៀនហើយ
ក៏មិនភ្លេចទៀតផង ។ លុះកន្លង ៧ ឆ្នាំទៀហើយទើបជីវកកោមារភច្ច
មានសេចក្តីរំគិតដូច្នេះថា អាត្មាអញរៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង
រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រដែលអញបានរៀន
ហើយក៏មិនភ្លេចទៀតផង ម្យ៉ាងទៀត កាលអាត្មាអញរៀនអស់ ៧ ឆ្នាំ
ហើយ ក៏រកទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះមិនប្រាកដឡើយ ទីបំផុតសិល្ប
សាស្ត្រនេះតើនឹងបានប្រាកដកន្លងទៅវេលាណា ។ លំដាប់នោះ ជីវក-
កោមារភច្ចក៏បានចូលទៅរកពេទ្យនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំរៀនសិល្បសាស្ត្រ
បានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រ
ដែលខ្ញុំបានរៀនហើយមិនភ្លេចទៅវិញផង ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំរៀនអស់
៧ ឆ្នាំហើយ ក៏រកទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះមិនប្រាកដសោះ ទីបំផុត

តាទា ឥមស្ស សិប្បស្ស អន្តេ បញ្ញាយិស្សតីតិ ។
តេនហិ ភណេ ជីវកេ ខន្ធកំ អាទាយ តក្កសិលាយ
សមន្តា យោជនំ អាហិណ្ឌិត្វា(១) យន្តិញ្ចិ អភេសជ្ជំ
បស្សេយ្យាសិ តំ អាហរិតំ ។ ឯវំ ភទន្តេតិ ខោ
ជីវកោ កោមារភច្ចោ តស្ស វច្ឆស្ស បដិស្សុណិត្វា
ខន្ធកំ អាទាយ តក្កសិលាយ សមន្តា យោជនំ
អាហិណ្ឌិត្វា ន តំកិញ្ចិ អភេសជ្ជំ អទ្ទស ។ អថខោ
ជីវកោ កោមារភច្ចោ យេន សោ វច្ឆោ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ វច្ឆំ ឯតទវោច អាហិណ្ឌាបេ-
ម្បំ ភទន្តេ តក្កសិលាយ សមន្តា យោជនំ ន តំកិញ្ចិ
អភេសជ្ជំ អទ្ទសន្តិ ។ សំភុំគោសិ ភណេ ជីវក
អលន្តេ ឯតំ ជីវកាយាតិ ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស
បរិត្តំ ចាវេយ្យុំ ចាឆាសិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមា-
រភច្ចោ តំ បរិត្តំ ចាវេយ្យុំ អាទាយ យេន ភគវតោ
តេន បក្កាមិ ។ អថខោ ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស
តំ បរិត្តំ ចាវេយ្យុំ អន្តរាមគ្គេ សារោគោ បរិក្ខយំ
អគមាសិ ។ អថខោ ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស

---

(១) ឥ. អាហិណ្ឌាបេត្វា ។

សិល្បសាស្ត្រនេះតើនឹងបានប្រាកដក្នុងវេលាណា ។ ឯអាចារ្យនោះក៏ប្រាប់ថា នែនាយជីវក: បើដូច្នោះអ្នកឯងត្រូវកាន់យកចបដីកដើរទៅចំនួន ១ យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ហើយគន់មើលវត្ថុឯណានីមួយដែលមិនមែនជាថ្មាំចូរអ្នកនាំវត្ថុនោះមក ។ ឯជីវកកោមារភច្ចក៏ទទួលស្តាប់ពាក្យទេវនោះដោយពាក្យថា បាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏កាន់ចបដីកដើរទៅចំនួន ១ យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ក៏មិនឃើញមានវត្ថុអ្វីមួយដែលមិនមែនជាថ្មាំឡើយ ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភច្ច ក៏បានចូលទៅរកទេវនោះវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងទេវនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានដើរទៅចំនួន ១ យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ក៏មិនឃើញមានវត្ថុអ្វីមួយដែលមិនមែនជាថ្មាំសោះ ។ ឯអាចារ្យនោះក៏និយាយថា នែនាយជីវក: អ្នកឯងយើងបានបង្រៀនរួចហើយ សិល្បសាស្ត្រប៉ុណ្ណេះលួមចំញឹមជីវិតរបស់អ្នកឯងបានហើយ។ ក៏ប្រគល់ស្បៀងបន្តិចបន្តួចឲ្យជីវកកោមារភច្ច ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភច្ចក៏បាននាំយកស្បៀងបន្តិចបន្តួចនោះចេញដើរសំដៅទៅក្រុងពារាណសីវិញ ។ វេលានោះ ស្បៀងបន្តិចបន្តួចរបស់ជីវកកោមារភច្ចនោះ ក៏អស់រលីងទៅទៀបក្រុងសាកេត នៅឆាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភច្ចក៏មាន

ฬภนฺตเยวาติ ลภเต เอว ปตฺวา คณฺหาติ อนุปฺปตฺวา น สุคจฺฉติ อถาเปเยฺยน กมฺมุ ยนฺตฺวาปิ ถาเปยฺยุ ปริโยสเยยฺยนฺติ ฯ

(๓๖) ตตฺร เอว ปน สมเยน สาเกเต สตฺตาหกิจฺจายาติ สตฺตาหกรณียา สีสาทีนิ เหตานิ ฯ ตตฺร มหนฺตา มหนฺตา ฉิสาขาเหตฺวา ปตฺตา อาคนฺตฺวา ตีสุ ทฺวีสุ ฐาเนสุ ฉายาย นิสีทนฺติ เจว นิปชฺชนฺติ จ สกฺกจฺจ อเวกฺขนฺติ ปริหรนฺติ ปฏิชคฺคนฺติ อยมสฺส อานิสโส ฯ อยเมตฺถ ปาฬิ ฯ อยเมตฺถ ปาฬิ ฯ อถ เขา ปน ปาเกฏิกา เอกจฺเจ ปาสาทิกา ปสนฺนา ปสาทนียา ปาสาทิกา ปสนฺนา ปสาทนียา ปาสาทิกา ปสนฺนา ปสาทนียา

សេចក្តីនេះគឺតដូច្នេះថា ផ្លូវអស់ពាំងនេះជាផ្លូវជាច់ស្រយាល មានទឹកតិច មានចំណីអាហារតិច នរណាដែលមិនមានស្បៀងអាហារហើយមិនដាយនំងទៅបានឡើយ បើដូច្នោះ គួរអោត្មាអញដើរស្វែងរកស្បៀងសិន (រួចសឹមទៅ) ។

(៣៦) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាកេតមានភរិយាសេដ្ឋីម្នាក់ កើតជម្ងឺឈឺក្បាល ៧ ឆ្នាំហើយ ។ ពួកពេទ្យដែលជាឥសាបាមោក្ខយ៉ាងធំៗច្រើននាក់នាំគ្នាមកព្យាបាល ក៏មិនអាចធ្វើឲ្យជារោគបាន ហើយនាំយកតែច្បាក់ទៅជាច្រើន ។ គ្រានោះ ដីវកកោមារភច្ចបានចូលទៅក្រុងសាកេតហើយសួរមនុស្សពាំងឮថា នែនាយ នរណាមានជម្ងឺ (ខ្លះ) នរណាឲ្យខ្ញុំព្យាបាល (ខ្លះ) ។ មនុស្សពាំងនោះច្បាប់ថា បពិត្រលោកអាចារ្យ មានតែភរិយាសេដ្ឋីនេះមានជម្ងឺឈឺក្នុងក្បាល ៧ ឆ្នាំហើយ បពិត្រលោកអាចារ្យ អ្នកអញ្ជើញទៅព្យាបាលភរិយាសេដ្ឋីចុះ ។ វេលានោះ ដីវកកោមារភច្ចក៏បានចូលទៅកាន់លំនៅរបស់សេដ្ឋីគហបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បង្គាប់នាយទ្វារថា នែនាយទ្វារ ចូរអ្នកឯងទៅដំរាបភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ឥឡូវមានគ្រូពេទ្យអញ្ជើញមក គាត់ចង់ឃើញអ្នកម្ចាស់ ។ នាយទ្វារនោះបានទទួលស្តាប់ពាក្យដីវកកោមារភច្ច ដោយពាក្យថា បាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏ចូលទៅកេភរិយាសេដ្ឋី

ภริยา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา เสฏฺฐิภริยึ ฯเปฯ ภเณ วเชฺช อยฺเย อาคเตา สาธุ ตาต ธมฺมกามาติ ฯ กีทิสา กเณ เทวกาเร วเชฺชติ ฯ ธมฺมราเชน อยฺเยติ ฯ อลํ กเณ เทวกาเรน กึ เม ธมฺมราเชน วเชฺช กริสฺสติ ฯเปฯ มหคฺฆา มหคฺฆา ติสาตาเมตฺวา วเชฺช อาคจฺฉ ติกิจฺฉาหิ ฉาสกฺขึสุ อเวเส กาตุ ฯเปฯ มหึ อาณาย อกมสฺสติ ฯ อถโข สา เทวกาเรน ยาเจ ชีวเกา เกามารภจฺจา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ชีวกึ เกามารภจฺจึ ฯเปฯ ภริยา อาจริย ฯเปฯ อลํ กเณ เทวกาเรน กึ เม ธมฺมราเชน วเชฺช กริสฺสติ ฯเปฯ มหคฺฆา มหคฺฆา ติสาตาเมตฺวา วเชฺช อาคจฺฉ ติกิจฺฉาหิ ฉาสกฺขึสุ อเวเส กาตุ ฯเปฯ มหึ อาณาย อกมสฺสติ ฯ สตฺต กเณ เทวกาเรน เสฏฺฐิภริยาย ชาเน วเชฺช อยฺเย ฯเปฯ มา ตาต อยฺเย ปุเร ติกิจฺฉิ อนาสิ ยนา อเวเส อเหสิ ตนา ยึ ฑเยฺห ฉาสิ ตึ ธเชฺช ฉาสีติ ฯ ฯเปฯ อาจริยาติ ขา สา เทวกาเรน ชีวกสฺส

លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងតរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ឥឡូវមានគ្រូពេទ្យអញ្ជើញមក គាត់ចង់ឃើញអ្នកម្ចាស់ ។ ឯតរិយាសេដ្ឋីក៏សួរថា នែនាយទ្វារ គ្រូពេទ្យនោះតើបែបយ៉ាងណា ។ នាយទ្វារដំរាបថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យនោះនៅក្មេងទេ ។ ឯតរិយាសេដ្ឋីក៏តបថា កុំឡើយនាយទ្វារ គ្រូពេទ្យនៅក្មេងម្ល៉េះនឹងធ្វើភេគអញឲ្យជាម្តេចបាន គ្រូពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខយ៉ាងធំៗ ច្រើនខាត់ក៏បានមកព្យាបាលហើយ ក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្លែកជាច្រើនទៅហើយ ។ ខណៈនោះ នាយទ្វារក៏បានចូលទៅរកដីវកកោមារភច្ចវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងដីវកកោមារភច្ចថា បពិត្រលោកអាចារ្យ តរិយាសេដ្ឋីបាននិយាយយ៉ាងនេះថា កុំឡើយនាយទ្វារគ្រូពេទ្យនៅក្មេងម្ល៉េះនឹងព្យាបាលរោគអញឲ្យសះជាម្តេចបាន គ្រូពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខធំៗ ច្រើនខាត់បានមកព្យាបាលក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្លែកជាច្រើនទៅហើយ ។ ឯដីវកកោមារភច្ចក៏និយាយវិញថា នែនាយទ្វារ ចូរអ្នកឯងទៅជំរាបតរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យបាននិយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់កុំរាល់ឲ្យតែអ្វី ។ មុនឡើយ ចាំអ្នកម្ចាស់ជារោគពេលណា អ្នកម្ចាស់ចង់ឲ្យតែណាក៏តប៉ីឲ្យតែនោះ ក្នុងពេលនោះចុះ ។ នាយទ្វារនោះទទួលស្តាប់

តោមារកស្ស បដិស្សុណិត្វា យេន សេដ្ឋិភរិយា តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សេដ្ឋិភរិយំ ឯតទវោច វេជ្ជោ
អយ្យេ ឱវាហោ មា តវ អយ្យេ បុរេ តរិត្វា អនាសំ
យនា អភោគា អហោសិ តថា យំ ឥច្ឆេយ្យាសិ តំ
ឧច្ឆេយ្យាសីតិ ។ តេនហិ ភណេ នោភវតិ វេជ្ជោ អា-
គច្ឆតូតិ ។ ឱវំ អយ្យេតិ ខោ សោ នោភវតោ សេដ្ឋិ-
ភរិយាយ បដិស្សុណិត្វា យេន ជីវតោ តោមារកស្ស
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ជីវកំ តោមារកំ ឯតទ-
វោច សេដ្ឋិភរិយា តំ អាចរិយ បត្តោសតីតិ ។ អថខោ
ជីវតោ តោមារកស្ស យេន សេដ្ឋិភរិយា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា សេដ្ឋិភរិយាយ វិតក្កំ សល្លក្ខេត្វា សេដ្ឋិ-
ភរិយំ ឯតទវោច បសតេន មេ អយ្យេ សប្បិនា
អត្ថោតិ ។ អថខោ សេដ្ឋិភរិយា ជីវកស្ស តោមារ-
កស្ស បសតំ សប្បិ ឆាបេសិ ។ អថខោ ជីវតោ
តោមារកស្ស តំ បសតំ សប្បិ នានាភេសជ្ជេហិ
ឯប្បចិត្វា សេដ្ឋិភរិយំ មញ្ចកេ ឧត្តានំ ឯបជ្ជាបេត្វា[1]

---

๑ ឯតទវោចាតិបិ ឋបេហិ ។

ចីវរក្ខន្ធកៈ រឿងជីវកកោមារភត្យ និងរឿងភរិយាសេដ្ឋី

ពាក្យជីវកកោមារភត្យ ដោយពាក្យថា ចាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏ចូលទៅរកភរិយាសេដ្ឋីវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ចានិយាយពាក្យនេះនឹងភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យចានិយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់កុំអាលឲ្យវត្តអ្វី ។ មុនឡើយ ចាំអ្នកម្ចាស់ជាកេតវេលាណា អ្នកម្ចាស់បងឲ្យវត្តុណាក៏គប្បីឲ្យវត្តុនោះក្នុងវេលានោះចុះ ។ ឯភរិយាសេដ្ឋីក៏ប្រាប់ថា នែនាយទ្វារ បើដូច្នោះសូមឲ្យគ្រូពេទ្យអញ្ជើញចូលមកចុះ ។ នាយទ្វារនោះចានទទួលស្តាប់ពាក្យភរិយាសេដ្ឋីដោយពាក្យថា ចាទអ្នកម្ចាស់ ហើយក៏ចូលទៅរកជីវកកោមារភត្យវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ចានិយាយពាក្យនេះនឹងជីវកកោមារភត្យថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ភរិយាសេដ្ឋីឲ្យអញ្ជើញលោក ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យក៏ចានចូលទៅរកភរិយាសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សង្កេតស្គាល់វិការរបស់ភរិយាសេដ្ឋី ហើយចានិយាយពាក្យនេះនឹងភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ខ្ញុំចាទត្រូវការសប្បិ ១ ទូកដៃ ។ លំដាប់នោះ ភរិយាសេដ្ឋីក៏ចានបង្គាប់ឲ្យគេឲ្យសប្បិ ១ ទូកដៃទៅជីវកកោមារភត្យ ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភត្យក៏ចានសូសប្បិនោះជាមួយនឹងថ្នាំពាំងឆ្ងាយផ្សេង ។ រួចហើយឲ្យភរិយាសេដ្ឋីដេកផ្ងារលើគ្រែហើយ

ฉตฺตาคา อคารสฺมิ ฯ อถโข ตสฺส สปฺปิโน ฉตฺตาคา ธีโร
มุจฺจิ ฯ อถโข เสฏฺฐิภริยา ตสฺส ปฏิกฺกมิ
ฉุฏฺฐมาสฺสา ฆารสฺมึ อาณาเปสิ ยาวฺ เม สปฺปี
ปิวนฺตา กลฺยาณมิตฺโต ฯ อถโข ชีวกสฺส โกมารภจฺจสฺส
ปริจาริกาโย อปฺปมตฺตกา[1] ยาคุ ลภนฺติ ยาย ยาย
ยตฺร หิ นาม สปฺปึ ฉฑฺฑนียธมฺมนฺติ สปฺปึ ปิวนฺตา
ตาหาเปสฺสติ พหุกานิ จ เม มหากฺขานิ มหากฺขานิ
เภสชฺชานิ อุปกตานิ ตสฺมิญฺหิ[2] เนยฺยธมฺมนฺติ
ฉสฺสตีติ ฯ อถโข เสฏฺฐิภริยา ชีวกสฺส โกมาร-
ภจฺจสฺส ปริการํ สลฺลกฺเขตฺวา ชีวกสฺส โกมารภจฺจสฺส ปริเวจ
กาสฺส ทูตํ อาจริย ปิยเนาสีติ ฯ สจ เม ปริเวหาสิ
อปฺปมตฺตกา ยาคุ ลภติ ยาย ยาย ยตฺร หิ
นาม สปฺปึ ฉฑฺฑนียธมฺมนฺติ สปฺปึ ปิวนฺตา ตาหาเปสฺสติ
พหุกานิ จ เม มหากฺขานิ มหากฺขานิ เภสชฺชานิ
อุปกตานิ ตสฺมิญฺหิ เนยฺยธมฺมนฺติ ฉสฺสตีติ ฯ
มยญฺหิ อาจริย อาการิกา นาม อุปชานาเมตสฺส

---

๑ สี. ปมาณิกา ฉเปยฺยาทีสุ ปน ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. กิญฺหิ ฯ

បញ្ចូកថ្នាំនោះ ។ ខណៈនោះ សប្បិដែលជីវកកោមារភច្ចបានច្រកទៅ
ហើយនោះក៏ខ្ចរចេញពីមាត់ ។ គ្រានោះ ភរិយាសេដ្ឋីក៏ខ្ជាក់សប្បិនោះទៅ
កន្ត្រកន្ត្រោរហើយបង្គាប់ទាសីថា ចូរនាងយកសំឡីមកផ្ដិតសប្បិនេះចេញ ។
លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភច្ចមានសេចក្ដីរិះគិតដូច្នេះថា អើអស្ចារ្យម្ល៉ៃ
ស្រីមេផ្ទះនេះជាស្រីអន់ណាស់តើ ព្រោះនាងឲ្យទាសីយកសំឡីមកផ្ដិត
សប្បិនេះ ដែលជារបស់គួរតែចោល ម្យ៉ាងទៀត ថ្នាំដែលមានជំងឺច្រើន។
អញបានប្រើប្រាស់អស់ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះនេះ នឹងឲ្យខេយ្យ-
ធមិ (វង្វាន់) តិចតួចដល់អញដូចម្ដេចបាន ។ លំដាប់នោះ ភរិយាសេដ្ឋី
សង្កេតស្គាល់កិរិយាជីវកកោមារភច្ច ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងជីវក
កោមារភច្ចថា នែលោកអាចារ្យ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមានចិត្តប្ញែកម្ល៉ៃ ។
ឯជីវកកោមារភច្ចតបវិញថា ខ្ញុំបាទមានសេចក្ដីរិះគិតក្នុងចិត្តនេះយ៉ាងនេះថា
អស្ចារ្យអ្វីម្ល៉ៃ ស្រីមេផ្ទះនេះជាស្រីអន់ណាស់តើ ព្រោះនាងឲ្យទាសីយក
សំឡីមកផ្ដិតសប្បិនេះ ដែលជារបស់គួរតែចោល ម្យ៉ាងទៀត ថ្នាំដែល
មានជំងឺច្រើន។ អញបានប្រើប្រាស់អស់ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះ
នេះនឹងឲ្យខេយ្យធមិតិចតួចដល់អាត្មាអញដូចម្ដេចបាន។ ឯភរិយាសេដ្ឋីតប
វិញថា នែលោកអាចារ្យ យើងជាស្រីគ្រប់គ្រងផ្ទះគួរចេះសំចៃសប្បិនេះ

សញ្ញមស្ស អារមេតំ សប្បិ ទាសានំ ឯ កម្មករានំ
ឯ ទានគ្គញ្ញំ ឯ បធីបករណា ឯ អាសិត្តំ មា ទុំ
អាទរិយ វិបនោ អហោសិ ន តេ នេយ្យជម្មោ ហាយិ-
ស្សតីតំ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ សេដ្ឋិភរិ-
យាយ សត្តវស្សិកំ សីសាពាធំ ឯកេនេវ នត្តុកម្មេន
អបកឌ្ឍិ ។ អថខោ សេដ្ឋិភរិយា អរោគា សមានា
ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស ចត្តារិ សហស្សានិ ទាទា-
សិ ។ បុត្តោ មាតា មេ អរោគា បិតាតំ ចត្តារិ សហ-
ស្សានិ ទាទាសិ ។ សុណាសា សស្សុ មេ អរោគា
បិតាតំ ចត្តារិ សហស្សានិ ទាទាសិ ។ សេដ្ឋី កហបតិ
ភរិយា មេ អរោគា បិតាតំ ចត្តារិ សហស្សានិ ទាទាសិ
ទាសញ្ច ទាសិញ្ច អស្សរថញ្ច អទាសិ ។ អថខោ
ជីវកោ កោមារភច្ចោ តានិ សោឡ្សសសហស្សានិ
អាទាយ ទាសញ្ច ទាសិញ្ច អស្សរថញ្ច យេន ភគ-
តាតំ តេន បក្កាមិ អនុបុព្ពេន យេន ភគវតាតំ យេន
អារាមោ ភគវតុមារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អភយំ ភគវតុមារំ ឯតទវោច ឥទំ មេ នោ បឋមតរំ

សប្បិនេះនឹងធ្វើជាថ្នាំលាបដើងពួកគាស:ពួកកម្មករ ឬនឹងស្រែចម្ការក្នុងកិច្ចដែលធ្វើប្រចើប កំតង់តែប្រសើរ នៃលោកអាចារ្យ លោកកុំតូចចិត្តឡើយ ទេយ្យធម៌របស់លោកមុខជាមិនសាបសូន្យទេ ។ ខណៈនោះ ជីវកកោមារភច្ចក៏បានផ្ទះជម្ងឺឈឺក្បាល ៧ ថ្ងៃរបស់ភរិយាសេដ្ឋីដោយការច្រកតែម្តងប៉ុណ្ណោះ ។ វេលានោះ ភរិយាសេដ្ឋីក៏បានសះជាពេលនោះទៅ ហើយបានឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈទៅជីវកកោមារភច្ច ។ ឯកូនប្រុសគិតថា មាតារបស់អ្នាអញបានសះជាជម្ងឺហើយ ក៏បានឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈទៀត ។ ឯស្រីជាកូនប្រសាគិតថា ម្តាយក្មេករបស់អ្នាអញបានសះជាជម្ងឺហើយ ក៏បានឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈទៀត ។ ឯសេដ្ឋីគហបតីគិតថា ភរិយារបស់អ្នាអញបានសះជាជម្ងឺហើយ ក៏ឲ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈ ហើយឲ្យទាសាទាសិនីនឹងវេចមីសេះ (ថែមទៀត) ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភច្ចបាននាំយក (រង្វាន់) គាំង ១៦ ពាន់កហាបណៈនោះ នឹងទាសាទាសីគាំងវេចមីសេះហើយចេញទៅក្រុងរាជគ្រឹះ ក៏បានចូលទៅរកអភយ-រាជកុមារឮដក្រុងរាជគ្រឹះដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអភយរាជកុមារថា សូមទ្រង់មេត្តាច្រាស រង្វាន់

សោឣ្ឍសសមាសឣ្ឍានំ ឧាសោ ច ឧាសី ច អសប្បុរថោ ច បដិក្កណ្ណោតុ មេ ឧេវោ ឧោសាវនិកន្តិ ។ អលំ ភណោ ដីវកេ តុណ្ហីយេ(១) ហោតុ អម្ហាកញ្ច(២) អន្តេបុរេ និវេសនំ មាបេមីតិ ។ ឯវំ ឧេភតិ ខោ ដីវកោ កោមារភច្ចោ អភយស្ស រាជកុមារស្ស បដិស្សុណិត្វា អភយស្ស រាជកុមារស្ស អន្តេបុរេ និវេសនំ មាបេសិ ។

[៣៧] ឧេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ភរឧទ្ធលាឝោ ហោតិ ។ សាដកោ លោមហំសេន មក្ខិយន្តិ ។ ឧេវំយោ និស្សា ចុច្ឆណ្ឌោន្តិ ចុតុនីឝានិ ឧេវ បុច្ឆំ ឧេវស្ស ឧប្បន្នំ ឧបច្ឆរស្សុ(៣) ឧេវ វិឝាយិស្សតីតិ ។ ឧេន រាជា មច្ឆំ ហោតិ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ អភយំ រាជកុមារំ ឯតទវោច បច្ឆំ ខោ ភណោ អភយ តាឝិសោ អាឝាឝោ សាដកោ លោមហំសេន មក្ខិយន្តិ ឧេវំយោ និស្សា ចុច្ឆណ្ឌោន្តិ ចុតុនីឝានិ ឧេវ បុច្ឆំ ឧេវស្ស ឧប្បន្នំ

---

១ ឝ. តុណ្ហេវ ។ ២ អម្ហាកញ្ញេវ ។ ៣ ឧ ចំវត្តិបិ ជាហៅ ។

ពាំង ១៦ ពាន់ក្តី ទាសាក្តី ទាសីក្តី សេះនឹងរថក្តី នេះដោស្មាដៃដបូង របស់ខ្ញុំសូមបង្គំនមស្ការ ។ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់ទទួលយកគ្រឿងសម្រាប់ចិញ្ចឹម របស់ខ្ញុំសូមបង្គំជាដើម ។ ឯអគយាពដកុមារក៏តបថា នែនាយដ៏វែង ណ្ហើយ (របស់ពាំងនេះ) ស្រេចនឹងអ្នកឯងចុះ ប៉ុន្តែត្រូវអ្នកឯងសាងលំនៅ កងបូរីរបស់យើង ។ ឯដំរីកោមារកតូ ឃានទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូល អគយាពដកុមារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះគុណាវិសេស ហើយក៏ឃានសាងលំនៅកងពាំងរបស់អគយាពដកុមារ ។

(៣៧) សម័យនោះឯង ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់កើត រោគឫសដូងបាត ។ សំពត់សាដកពាំងឡាយក៏សឹងតែប្រឡាក់ទៅដោយ ឈាម ។ ពួកព្រះនាងទេវីឃើញហើយក៏ចំអកថា ឥឡូវនេះព្រះសម្មតិ-ទេពទ្រង់មានជ្ងូហើយ ផ្កាគឺឈាមឃានកើតទ្បើងដល់ព្រះសម្មតិទេព ហើយ មិនយូរប៉ុន្មានទេព្រះសម្មតិទេពមុខជានឹងប្រសូតិ(បុត្រ)មិនខាន ។ ព្រះមហាក្សត្រក៏ទ្រង់អៀនអន់ដោយហេតុនោះ ។ វេលានោះ ព្រះបាទ មាគធសេនិយពិម្ពិសារ ទ្រង់មានព្រះពាដទុក្ខាវសួរទៅអគយាពដកុមារថា នែនាយវែងអើយ យើងមានជម្ងឺឃានដូច្នោះហើយ អស់ពាំងសំពត់ សាដកប្រឡាក់ទៅដោយឈាម ឯពួកនាងទេវីឃើញហើយក៏ចំអកថា ឥឡូវនេះព្រះសម្មតិទេពទ្រង់មានជ្ងូហើយ ផ្កាគឺឈាមឃានកើតទ្បើង

ឧច្ចាវសេ្សវ នេវកេ វិជាយិសេ្សតីតិ ឥង្ឃ ភណេ អភយ តាទិសំ វេជ្ជំ ជានាមិ យោ មំ តិកិច្ឆេយ្យាតិ ។ អយំ នេវ អម្ហាកំ ជីវកោ វេជ្ជោ តវុណោ ភគ្គវោ សោ នេវ តិកិច្ឆិសេ្សតីតិ ។ តេនហិ ភណេ អភយ ជីវកំ វេជ្ជំ អាណាបេហិ សោ មំ តិកិច្ឆិសេ្សតីតិ ។ អថខោ អភយោ រាជកុមារោ ជីវកំ កោមារភច្ចំ អាណាបេសិ តច្ច ភណេ ជីវក រាជានំ តិកិច្ឆាហីតិ ។ ឃំ នេកតិខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ អភយស្ស រាជកុមារស្ស បដិសុ្សណិត្វា នខេន ភេសជ្ជំ អាទាយ យេន រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រាជានំ មាគធំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ឯតទវោច អាពាធំ តេ នេវ បស្សាមីតិ[1] ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ភគន្ទលាពាធំ ឯតេនេវ អាលេបេន អបភាសិ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ

---

๑ ម. អាពាធំ នេវ បស្សាមាតិ ។

ដល់ព្រះសម្មតិទេពហើយ មិនយូរប៉ុន្មានទេ ព្រះសម្មតិទេពមុខជានឹងប្រសូតិ (បុត្រ) មិនខាន នែនាយអភ័យ យើងសូមអង្វរអ្នក ចូរអ្នកស្វែងរកពេទ្យណា ដែលអាចព្យាបាលយើងបាន ។ អភយរាជកុមារតបវិញថា បពិត្រព្រះបម្មតិទេព ពេទ្យរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះជីវក: នៅក្នុងជាមនុស្សកំពុងចំរើន ពេទ្យនោះនឹងព្យាបាលព្រះសម្មតិទេពបាន ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារត្រាស់ថា នែនាយអភ័យ បើដូច្នោះចូរអ្នកបង្គាប់ពេទ្យជីវក:ឲ្យគេមកព្យាបាលអញចុះ ។ លំដាប់នោះ អភយរាជកុមារក៏បានបង្គាប់ជីវកកោមារភច្ចថា នែនាយជីវក: ចូរអ្នកឯងទៅព្យាបាលរោគថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ។ ជីវកកោមារភច្ចបានទទួលបង្គាប់អភយរាជកុមារដោយពាក្យថា សាធុណាវិសេស ហើយក៏នាំយកថ្នាំចំនួនមួយក្រចកចូលទៅគាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គសូមមើលជម្ងឺព្រះអង្គ ។ វេលានោះ ជីវកកោមារភច្ចក៏បានផ្សះរោគឫសដូងបាតរបស់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយលាបថ្នាំតែម្តង ។ គ្រានោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ

อเวเลา สมาโน ปญฺจ สตฺตสตานิ สญฺจลฏฺฐานิ วิภูสาเปตฺวา[๑] ตุมฺหากเมว ปุญฺญ ตาวกเมว ชีวิตนฺติ เตหิ วุตฺเต ยถา กถา ชีวิต ปญฺจนฺน สตฺตสตานิ สญฺจลฏฺฐานิ ตุยฺหเมว โหตูติ ฯ อลนฺเต อนิตาเรน เมเตน สารตฺตาติ ฯ เตนหิ ภเณ ชีวิต มม อุปฏฺฐหา สตฺถาคารนฺเต ตุณฺหีภูตา นิกฺขมิตฺวา สนฺถมฺภาหีติ ฯ ยาว เตนาหเมว ชีวิตา เตหิ วุตฺโต ราชา มาคธสฺส เสนิยสฺส พิมฺพิสารสฺส ปฏิเวเทสิ ฯ

(๓๘) เตน โข ปน สมเยน ภควโต สาวกสฺส เสฏฺฐิสฺส สตฺตาหกิจฺจ สีสาคาโน โหติ ฯ ตตฺร ปหูตา ปหูตา ธิสาจาเมกฺขา ปาฏา อาคจฺฉนฺติ ตณฺฑุลฏฺฐา ปาสกฺกีสุ อเวเส ตาตุ ตตฺถ มหนฺเต มหนฺเต อาสเน อตฺถริตฺวา อาสเน อเวเส ฯ อถ ปาเฏหิ ปฏิกฺกาโต โหติ ฯ อถ ปาเฏ ปาฏา ปาเฏหิ ปญฺหมิ ธิสิ เสฏฺฐี ตถาคตสฺส ตาลิ ตาวิสฺสตีติ ฯ อถ ปาเฏ ปาฏา ปาเฏหิ สตฺถริ ธิสิ เสฏฺฐี ตถาคตสฺส ตาลิ ตาวิสฺสตีติ ฯ

๑ ม. ภูสาเปตฺวา ฯ

ទ្រង់ជានសះជាកេគហើយ ទើបទ្រង់ឲ្យពួកស្រីចាំងថ្ងៃរយស្អិតស្អាង គ្រឿងអលង្ការចាំងពួងហើយឲ្យដោះចេញ ទ្រង់ឲ្យគរជាគំនរួចទ្រង់គ្រាស់ទៅនឹងដីវកៈកោមារកត្យដូច្នេះថា នែនាយដីវកៈ គ្រឿងអលង្ការចាំងពួងរបស់ស្រីចាំងថ្ងៃរយនេះត្រូវបានអ្នកឯងហើយ ។ ដីវកៈកោមារកត្យក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រោស កុំព្រួយព្រះពជហឫទ័យឡើយ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់គ្រាន់តែរលឹកឧបការរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គចុះ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារគ្រាស់ថា នែនាយដីវកៈ បើដូច្នោះចូរអ្នកឯងបម្រើយើងជាប់ស្រឹង្គជាប់ កិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានផង ។ ដីវកៈកោមារកត្យបានទទួលស្តាប់ព្រះពជនុង្ការព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះគុណាវិសេស ។

(៣៨) សម័យនោះឯង សេដ្ឋីនៅក្រុងពជគ្គិះកើតរោគឈឺក្បាលៗ៧ឆ្នាំហើយ ។ ពួកពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខធំៗច្រើននាក់មកព្យាបាលក៏មិនអាចនឹងកែរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកតែប្រាក់ជាច្រើនទៅ ។ ម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋីនោះពួកពេទ្យក៏ចោះបង់ចោលហើយ ។ មានពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងឆ្លើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៥ ។ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងឆ្លើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ ។

អថខោ ភគវតោ កស្សប នេតមស្ស ឯតទហោសិ អយំ
ខោ សេដ្ឋី តមាមតិ ពហូបការោ រញ្ញោ ចេវ នេតមស្ស
ច អបិច វេជ្ជហិ បច្ចក្ខាតោ ឯតេន វេជ្ជា ឣរោគំ-
សុ បញ្ចមំ ទិវសំ សេដ្ឋី តមាមតិ តាលំ តរិស្សតីតិ
ឯតេន វេជ្ជា ឣរោគំសុ សត្តមំ ទិវសំ សេដ្ឋី តមា-
មតិ តាលំ តរិស្សតីតិ អយំ ច រញ្ញោ ជីវតោ
វេជ្ជា តរុណោ កទ្ទោ យន្តុន មយំ ភគវន្តំ ជីវកំ
វេជ្ជំ យាចេយ្យាម សេដ្ឋី តមាមតិ តំតំកិច្ចំតុន្តិ ។
អថខោ ភគវតោ នេតមោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ
សេនិយោ ពិម្ពិសារោ នេតុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភគវន្តំ មាតរំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ឯតទវោច អយំ
នេវ សេដ្ឋី តមាមតិ ពហូបការោ នេវស្ស ចេវ
នេតមស្ស ច អបិច វេជ្ជហិ បច្ចក្ខាតោ ឯតេន
វេជ្ជា ឣរោគំសុ បញ្ចមំ ទិវសំ សេដ្ឋី តមាមតិ តាលំ
តរិស្សតីតិ ឯតេន វេជ្ជា ឣរោគំសុ សត្តមំ ទិវសំ
សេដ្ឋី តមាមតិ តាលំ តរិស្សតីតិ សាធុ នេវ
ជីវកំ វេជ្ជំ អាណាបេតុ សេដ្ឋី តមាមតិ តំតំកិច្ចំតុន្តិ ។

លំដាប់នោះពួកកុដុម្ពិក:នៅក្នុងក្រុងពជគ្រឹះ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា សេដ្ឋីគហបតិនេះឯងមានឧបការៈច្រើនដល់ស្តេចផង ដល់ពួកកុដុម្ពិក:ផង ម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋីនោះពួកពេទ្យបោះបង់ហើយ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៥ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ ម្យ៉ាងទៀត ពេទ្យជីវក:របស់ព្រះមហាក្សត្រនេះនៅក្មេងជាមនុស្សកំពុងចំរើន បើដូច្នោះ គួរតែយើងខ្ញុំសូមពេទ្យជីវក:អំពីព្រះមហាក្សត្រ ដើម្បីព្យាបាលពេគសេដ្ឋីគហបតិ ។ គ្រានោះ ពួកកុដុម្ពិក:នៅក្នុងក្រុងពជគ្រឹះបានចូលទៅ គាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បានក្រាបទូលព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សេដ្ឋីគហបតិនេះមានឧបការៈច្រើនដល់ព្រះសម្មតិទេពផង ដល់ពួកកុដុម្ពិក:ផង ម្យ៉ាងទៀត ពួកពេទ្យក៏បោះបង់ហើយ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៥ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ យើងខ្ញុំសូមអង្វរសូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់បង្គាប់ពេទ្យជីវកឲ្យព្យាបាលពេគសេដ្ឋីគហបតិ ។

អថខោ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ជីវកំ
កោមារភច្ចំ អាណាបេសិ តច្ច ភណេ ជីវក សេដ្ឋឹ
ភគវន្តំ ឧទ្ទិស្ស ភិក្ខុសង្ឃំ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ ជីវកោ
កោមារភច្ចោ រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសា-
រស្ស បដិស្សុណិត្វា យេន សេដ្ឋឹ គហបតិ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សេដ្ឋិស្ស គហបតិស្ស វិតក្កំ
សល្លក្ខេត្វា សេដ្ឋឹ គហបតឹ ឯតទវោច សចាហំ
គហបតិ អរោគំ ភវេយ្យំ[1] តឹ មេ អស្ស ទេយ្យធម្មោ-
តិ ។ សចេ ត្វំ សាមតេយ្យញ្ច តេ អាចរិយ ហោតុ អហញ្ច
តេ ឧបដ្ឋហាមិ ។ សក្ខិ[2] បន ត្វំ គហបតិ ឯតេន
បសេ្សន សត្ត មាសេ ឧបដ្ឋិតុន្តិ ។ សក្ខាមហំ អាចរិយ
ឯតេន បសេ្សន សត្ត មាសេ ឧបដ្ឋិតុន្តិ ។ សក្ខិ បន
ត្វំ គហបតិ ទុតិយេន បសេ្សន សត្ត មាសេ ឧបដ្ឋិតុន្តិ ។
សក្ខាមហំ អាចរិយ ទុតិយេន បសេ្សន សត្ត មាសេ
ឧបដ្ឋិតុន្តិ ។ សក្ខិ បន ត្វំ គហបតិ តតិយេន សត្ត
មាសេ ឧបដ្ឋិតុន្តិ ។ សក្ខាមហំ អាចរិយ តតិយេន

---

១ ម. អរោគាបេយ្យំ ។ ២ ម. សក្ខិស្សសិ ។

ខណៈនោះ ព្រះបាទមាគធរាជសេនិយពិម្ពិសារក៏ទ្រង់បានបង្គាប់ជីវកកោមារភត្យថា នែនាយជីវក:អ្នកឯងចូរទៅពាក់បាលសេដ្ឋីគហបតិចុះ ។ ជីវកកោមារភត្យទទួលស្តាប់ព្រះពាដនុង្គារព្រះបាទមាគធរាជសេនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះករុណាវិសេស រួចចូលទៅកសេដ្ឋីគហបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏សង្កេតដំណើរការ:របស់សេដ្ឋីគហបតិ រួចហើយនិយាយនឹងសេដ្ឋីគហបតិដូច្នេះថា នែគហបតិ ប្រសិនបើខ្ញុំកែពេគលោកសះជាហើយ តើខ្ញុំនឹងត្រូវបានរង្វាន់ដូចម្តេច ។ សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំទាំងអស់ក្តីក៏ត្រូវបានលោក ខ្លួនខ្ញុំក្តីក៏ធ្វើជាខ្ញុំរបស់លោក ។ ជីវកកោមារភត្យសួរថា នែគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្អៀងតែម្ខាងអស់ ៧ ខែបានឬទេ ។ សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងតែម្ខាងអស់ ៧ ខែបាន ។ ជីវកកោមារភត្យសួរថា នែគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្អៀងមកម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបានឬទេ ។ សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងមកម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបាន ។ ជីវកកោមារភត្យសួរថា នែគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្ងារអស់ ៧ ខែបានឬទេ ។ សេដ្ឋីគហបតិក្រាបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ងារ

សត្តំ មាសេ ឯបដ្ឋិឝុទ្ធិ ។ អថខោ ឝីវលោ គោមារ-
ភច្ចោ សេដ្ឋឹ តមាបតិំ មញ្ចកេ ឯបដ្ឋាបេត្វា(១) បញ្ច-
ភេ សព្ពង្គិកា សីសច្ឆវឹ ឧបច្ឆាឌេត្វា(២) សិង្ឃាដំ វិឝាបេ-
ត្វា ទ្វេ ចាឝលោភេ ឆិន្ទិត្វា ជនស្ស ឧស្សាសិ បស្សុ-
ឝ(៣) ឝបេ ទ្វេ ចាឝលោភេ ឃភំ ឧទ្ធរិំ ឃភំ បហាឝ-
ភំ យេ ភេ អាឝរិយា ឃវមាហំសុ បញ្ចបំ ឝីវសំ សេ-
ដ្ឋឹ តមាបតិំ ភាលំ ភរិស្សតីតិ តេមាយំ មហាឝលោភោ
ចាឝលោភោ ឝិង្ឃោ បញ្ចបំ ឝីវសំ សេដ្ឋិស្ស តមាបតិំស្ស
មត្តលុង្គំ បរិយោឝយិស្សតិ មត្តលុង្គស្ស បរិយោឝាឝ
សេដ្ឋឹ តមាបតិ ភាលំ ភរិស្សតិ សុឝិង្ឃោ តេមា
អាឝរិយេមា យេបិ ភេ អាឝរិយា ឃវមាហំសុ សត្តបំ
ឝីវសំ សេដ្ឋឹ តមាបតិ ភាលំ ភរិស្សតីតិ តេមាយំ
ឧទ្ធភោ ចាឝលោភោ ឝិង្ឃោ សត្តបំ ឝីវសំ សេដ្ឋិស្ស
តមាបតិំស្ស មត្តលុង្គំ បរិយោឝយិស្សតិ មត្តលុង្គស្ស
បរិយោឝាឝ សេដ្ឋឹ តមាបតិ ភាលំ ភរិស្សតិ
សុឝិង្ឃោ តេមាបិ អាឝរិយេមាតិ សិង្ឃាដំ សព្ពដ្ឋាឝេត្វា

---

១ ឯបាភេត្វាតិបិ ឆាយោ ។ ២ ឩ. ឧច្ឆាលេត្វា ។ ៣ ឩ. បស្សុឝយ្យោ ។

អ.ប់ ៧ ថ្ងៃបាន ។ ខណៈនោះ ដីវកកោមរកត្យក៏ឲ្យសេដ្ឋីគហបតិដេក លើគ្រែរួចចងសេដ្ឋីភ្ជាប់លើគ្រែហើយវះស្បែកក្បាលវែកថ្មេរ(លោក្បាល) ចេញក៏នាំយកបាណកជាតិ(១) បានពីរហើយបង្ហាញដល់ជនថាចូរអ្នកទាំងឡាយមើលបាណកជាតិទាំងពីរនេះចុះ បាណកជាតិ១តូចបាណកជាតិ១ធំ ពួកអាចារ្យណានិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិនឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៩ (ព្រៃ) ពួកអាចារ្យទាំងនោះបានឃើញបាណកជាតិធំនេះ ដល់ថ្ងៃទី ៩ វានឹងជញ្ជក់យកខួរកងរលោក្បាលរបស់សេដ្ឋីគហបតិ។ នឹងធ្វើមរណកាលព្រៃះវាជញ្ជក់យកខួរកងរលោក្បាល អាចារ្យទាំងនោះគេឃើញត្រូវ (របស់គេមិនខុសទេ) ចំណែកខាងពួកអាចារ្យណានិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតិនឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ (ព្រៃ) អាចារ្យទាំងនោះបានឃើញបាណកជាតិតូចនេះ ដល់ថ្ងៃទី ៧ វានឹងជញ្ជក់ខួរកងរលោក្បាលសេដ្ឋីគហបតិ។ នឹងធ្វើមរណកាលព្រៃះវាជញ្ជក់ខួរកងរលោក្បាល អាចារ្យទាំងនោះគេឃើញត្រូវ (របស់គេមិនខុសទេ) រួចហើយទើបបិទថ្នេរ

---

១ ជាតិសត្វតូច ។ (មេរោគ) ។

ស័ីសច្ចវំ សំវេត្វា អាលេបំ អទាសិ ។ អថខោ សេដ្ឋី គហបតិ សត្ថាហស្ស អច្ចយេន ជីវកំ កោមារភច្ចំ ឯតទវោច តាហំ អាចរិយ សង្កាមិ ឯកេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ ឧតុ មេ តុំ គហបតិ បដិស្សុណិ សង្កាមហំ អាចរិយ ឯកេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ សត្ថាហំ អាចរិយ បដិស្សុណិ អថាហំ មរិស្សាមិ តាហំ សង្កាមិ ឯកេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ តេនហិ តុំ គហបតិ ឧតុំយេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជាហីតិ ។ អថខោ សេដ្ឋី គហបតិ សត្ថាហស្ស អច្ចយេន ជីវកំ កោមារភច្ចំ ឯតទវោច តាហំ អាចរិយ សង្កាមិ ឧតុំយេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ ឧតុ មេ តុំ គហបតិ បដិស្សុណិ សង្កាមហំ អាចរិយ ឧតុំយេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ សត្ថាហំ អាចរិយ បដិស្សុណិ អថាហំ មរិស្សាមិ តាហំ សង្កាមិ ឧតុំយេន បស្សេន សត្ថ មាសេ និបជ្ជិត្តុន្តិ ។ តេនហិ តុំ គហបតិ ឧត្តានោ សត្ថ មាសេ និបជ្ជាហីតិ ។

(លោកក្បាល) ហើយដេរស្បែកក្បាលរួចលាបថ្នាំឲ្យ ។ លោនោះ លុះកន្លង៧ថ្ងៃទៅ សេដ្ឋីគហបតិក៏និយាយទៅនឹងជីវកកោមារភតិ្យយ៉ាងនេះថា នែលោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងខាងម្ខាងអស់៧ខែបានទេ ។ ជីវកកោមារភតិ្យតបថា នែគហបតិ កែងលោកបានទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងតែម្ខាងឲ្យអស់ ៧ ខែបាន មិនដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែថាខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខានព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងតែម្ខាងឲ្យអស់ ៧ ខែបាន ។ ជីវកកោមារភតិ្យនិយាយថា នែគហបតិ បើដូច្នោះ ចូរលោកដេកផ្អៀងទៅម្ខាងទៀតអស់៧ខែចុះ ។ លោនោះ លុះកន្លង ៧ ថ្ងៃទៅសេដ្ឋីគហបតិបាននិយាយនឹងជីវកកោមារភតិ្យយ៉ាងនេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបានឡើយ ។ ជីវកកោមារភតិ្យតបថា នែគហបតិ កែងលោកបានទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងទៅម្ខាងទៀងអស់ ៧ ខែបាន មិនដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែថាខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខានព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងទៅម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបានទេ ។ ជីវកកោមារភតិ្យតបថា នែគហបតិ បើដូច្នោះចូរលោកដេកផ្ងារឲ្យអស់៧ខែវិញចុះ ។

อถโข เสฏฺฐี คหปติ สตฺถารญฺจ อกฺขเย ฐิตกํ
เกมารกญฺจ ฝตฺตเกจ ฉาเท อาจริย สงฺฆสฺส
จตฺตาโร สตฺต มาเส นิมนฺเตสุนฺติ ฯ ตณฺหา เม ตุมฺเห คห-
ปติ ปฏิสฺสุณิ สงฺฆสฺส จ อาจริย จตฺตาโร สตฺต
มาเส นิมนฺเตสุนฺติ ฯ สตฺถา อาจริย ปฏิสฺสุณิ อ-
ถาห มริสฺสามิ ฉาเท สงฺฆสฺส จตฺตาโร สตฺต มา-
เส นิมนฺเตสุนฺติ ฯ อหาญฺ หิ คหปติ น ภเยน
ปฏิกฺกมิ ตุมฺเห น นิมนฺเตยฺยาสิ อปิจ ปฏิกฺกเมน(๑)
มยา ญาโต ตีหิ สตฺตาหเหหิ เสฏฺฐี คหปติ อเร-
โก ภริสฺสตีติ จุนฺเทหิ คหปติ อเรโกสิ ฉาฆาหิ
กึ เม เตยฺยงฺคเมหิ ฯ สตฺถุ สาสเนยฺเยน เต อา-
จริย เปเสตุ อหาญฺ เต ฆาเสหิ ฯ อลํ คหปติ
หา เม ตุมฺเห สตฺถุ สาสเนยฺย อฆาสิ หา จ เม ฆาเส
ภญฺเญ สงฺฆสหสฺสญฺ เทหิ มยฺหญฺ สงฺฆสหสฺสนฺติ ฯ

๑ ม. ปฏิกฺกเมน ฯ

លំដាប់នោះ លុះកន្លង ៧ ថ្ងៃទៀ សេដ្ឋីគហបតិបាននិយាយទៅនឹងដីវក
កោមារកត្សយ៉ាងនេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្ងារអស់ ៧
ខែបានទេ ។ ដីវកកោមារកត្សតបថា នែគហបតិ ត្រែងលោកបាន
ទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្ងារអស់ ៧ខែបាន មិន
ដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែន
ហើយ ប៉ុន្តែថាខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខាន ត្រែង) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្ងារ
អស់ ៧ខែបានទេ ។ ដីវកកោមារកត្សតបវិញថា នែគហបតិ បើខ្ញុំមិន
បាននិយាយនឹងលោក (យ៉ាងនេះទេ) អ្នកមុខជាមិនដេកអស់កាលមាន ប្រ-
មាណប៉ុណ្ណេះឡើយ ម្យ៉ាងទៀត យើងបានដឹងពីមុនហើយថាដល់គ្រប់ ៧
ថ្ងៃ ៣ ដង សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងសន្លប់ស្លាប់ភ្លេចជាក់ជ (មិនខាន)
នែគហបតិ ចូរអ្នកត្រៀកឡើង ឥឡូវលោកបានសះជាពេលហើយ ចូរ
លោកដឹងលោកត្រូវឲ្យផ្ងារន់ខ្ញុំដូចម្តេចខ្លះ ។ សេដ្ឋីគហបតិនិយាយថា
លោកអាចារ្យសម្បត្តិខ្ញុំទាំងអស់ក្តី ក៏ត្រូវបានលោក ខ្លួនខ្ញុំក្តី ក៏សូមធ្វើជាខ្ញុំ
លោក ។ ដីវកកោមារកត្សតបថា នែគហបតិ ណ្ហើយចុះ លោកកុំឲ្យសម្បត្តិ
ទាំងអស់មកខ្ញុំឡើយ ម្យ៉ាងទៀត លោកកុំធ្វើជាបាវបម្រើខ្ញុំ លោកចូរថ្វាយ
ទ្រព្យ ១ សែនកហាបណៈទៅស្តេច ឲ្យទ្រព្យ ១ សែនកហាបណៈមកខ្ញុំចុះ ។

อฏฺเฐว เสฏฺฐี ตถาคตสฺส อเวจฺจปฺปสาทสมนฺนาคตา สพฺพญฺญุตญาณสหสฺสญฺจ อนาสวา ขีณปุนพฺภวสฺส ตถาคตสฺส สตสหสฺสญฺจ ฯ

(๓๙) ตตฺร ยา ตาสุ สมเยน ตาสญฺญตรา เสฏฺฐิปุตฺตสฺส เสฏฺฐิกุลสฺส โสตาปตฺติผลาย ตติยสฺส อนฺตรวาสกา โหติ ฯ ตตฺร ยาคุปิ ปิตา น สมฺปาปณิตพฺพา ภตฺตมฺปิ ภุตฺตุ น สมฺปาปณิตพฺพา ขชฺชาเยปิ ปสฺสาเยปิ น ปกฺกุณฺเณ ฯ โส ตตฺร กิโส โหติ ลูขา ทุพฺพณฺณา ขุปฺปปิปฺผลิกชาโต ฉมนิสนฺถตคตฺโต ฯ อฏฺฐ เสฏฺฐิสฺส ปาตราสโภชนานิ ยานิ ปุตฺตสฺส ตานิ โส อาคโต ยาคุปิ ปิตา น สมฺปาปณิตพฺพา ภตฺตมฺปิ ภุตฺตุ น สมฺปาปณิตพฺพา ขชฺชาเยปิ ปสฺสาเยปิ น ปกฺกุณฺเณ โส ตตฺร กิโส ลูขา ทุพฺพณฺณา ขุปฺปปิปฺผลิกชาโต ฉมนิสนฺถตคตฺโต ยนฺนูนาหํ กฏคหํ กตฺวา ภตฺตานิ ขีณกานิ ปฏฺฐาเปยฺยนฺติ ปุตฺตสฺส เม ตีหิกิจฺฉตุนฺติ ฯ อฏฺฐ เสฏฺฐิสฺส ปาตราสโภชนานิ โส เสฏฺฐี

គ្រានោះ សេដ្ឋីគហបតិបានសះជាពេគហើយ ក៏បានថ្វាយទ្រព្យ ១ សែន កហាបណៈទៅស្តេច ដូនទ្រព្យ ១ សែនកហាបណៈទៅដីវកគោមារភត្យ ។

(៣៩) សម័យនោះឯង មានសេដ្ឋីបុត្តនៅក្នុងក្រុងពារាណសី លេងល្បែងដាំដូង ក៏កើតពេគដុំកន្ធោះវៀនធំ ។ បបរដែលសេដ្ឋីបុត្ត បានហុតក្តី ក៏មិនបានលួយស្លែ ចាយដែលសេដ្ឋីបុត្តបានបរិភោគក្តី ក៏មិនបានលួយស្លែ ទុច្ចរិះក្តី បស្សាវៈក្តី ក៏មិនបានស្លែសោះ ។ ព្រោះពេគនោះ សេដ្ឋីបុត្តនោះក៏ទៅជាស្គមសៅហ្មងមានសម្បុរអាក្រក់តើតពេគ លឿងស្វេតស្វាំងមានខ្លួនរោមដោយសរសៃ ។ លោះនោះ សេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសីមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ជម្ងឺកូនអញក្រាកដដូច្នោះ ទឹកបបរ (ដែលកូនអញ) ហុតទៅក្តី ក៏មិនបានលួយស្លែ ចាយដែលបរិភោគក្តី ក៏មិនបានលួយស្លែ ទុច្ចរិះក្តី បស្សាវៈក្តី ក៏មិនបានស្លែសោះ ព្រោះពេគនោះ បានជាកូនអញទៅជាស្គមសៅហ្មងមានសម្បុរអាក្រក់តើតពេគលឿងស្វេតស្វាំងមានខ្លួនរោមដោយសរសៃ បើដូច្នោះគួរអោតាអញទៅគាន់ក្រុងពារាណសីនេះហើយសូមយកពេទ្យដីវកៈពីស្តេចមក ដើម្បីឲ្យមកព្យាបាលកូនអញ ។ លំដាប់នោះ សេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសី

ภวิตพฺพนฺติ กตฺวา យេន ราชา มาคโธ เสนิโย พิมฺพิ-
สาโร เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ราชานํ มาคธํ เส-
นิยํ พิมฺพิสารํ ปิตรเมว มญฺญิ ขิปฺปเมว ทิวา ปุตฺตสฺส ตาทิ-
สา อาคาโม ยาวทุปริ ปีติ น สณฺหาติ ตาวเทว ภตฺตกิ
ภตฺตกิ กุทฺธ น สณฺหาติ ตาวเทว ทฺวาเรปิ ปสฺสา-
เวปิ น ปกฺขนฺโต สา เตน ตาทิสา ลทฺธา ทุฏฺฐจิตฺตา
อุปฺปณฺฑุปฺปณฺฑุกชาตา ฉมายิวนฺตกตฺตา สาขุ เทเว
ปีวรกุ วฏฺฏ อาณาเปตุ ปุตฺตสฺส เม ตาทิกิจฺจตฺถาย ฯ อถ ขฺวา
ราชา มาคโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร ปีวรกุ โกมาร-
กสฺส อาณาเปสิ ตสฺส กณฺโ ปีวรกุ ฆาตาเปสิ ตสฺส
ฆาตาเปยฺยกาลสมเย ตสฺส ปิตา ราชา ปสฺสิตุกาโม
ขฺวา ปีวรกุ โกมารกญฺจ ปฺโ มาตรญฺจ เสนิยสฺส
พิมฺพิสารสฺส ปฏิสฺสุณิตฺวา ฆาตาเปสิ ตสฺส ยาว
ฆาตาเปยฺยกาลา เสฏฺฐิปุตฺโต เตนุปสงฺกมิ อุป-
สงฺกมิตฺวา ฆาตาเปยฺยกสฺส เสฏฺฐิปุตฺตสฺส วิการ
สญฺญตฺวา ๘ วสฺสานิ ทุสฺสหิตฺวา ตาวเทวาสนฺนิ ปริกฺขิปิตฺวา

ចាន់ទៅឯក្រុងភជគ្គីនេះហើយចូលទៅគាល់ព្រះចាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលព្រះចាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដម្ងីកូនខ្ញុំព្រះអង្គប្រាកដដូច្នោះ តែបបរដែលកូនខ្ញុំព្រះអង្គហុតទៅក្តី ក៏មិនចានរលួយស្រួល ចាយដែលបរិភោគទៅហើយក្តី ក៏មិនចានរលួយស្រួល ខ្ចោរ:ក្តី បស្សាវ:ក្តី ក៏មិនដែលចានស្រួលសោះ ព្រោះរោគនោះ កូនខ្ញុំព្រះអង្គទៅជាស្គមសៅហ្មងមានសម្បុរអាក្រក់កើតរោគលឿងស្វេកស្វាំង មានខ្លួនរោមដោយសរសៃ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់បង្គាប់ពេទ្យដ៏វាក:ឲ្យព្យាបាលរោគកូនខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ខណ:នោះ ព្រះចាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់បង្គាប់ដ៏វាកគោមារភច្ចថា នែនាយដ៏វាក: បូរអ្នកឯងទៅក្រុងពារាណសីហើយព្យាបាលរោគកូនសេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសីផង ។ ដ៏វាកគោមារភច្ចទទួលព្រះពុទ្ធាព្រះចាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេពកុណាវិសេសហើយទៅកាន់ក្រុងពារាណសីចូលទៅរកកូនសេដ្ឋីនៅក្រុងពារាណសី លុះចូលទៅដល់ហើយក៏សង្កេតដឹងវិការកូនសេដ្ឋីនៅក្រុងពារាណសីរួចបណ្តេញជនឲ្យដើរចេញ ហើយបិទបាំងកំផនពីខាងក្រៅ

ថម្ភេ ឧបនិពន្ធិត្វា[1] ភរិយំ បុរតោ ឋបេត្វា ខុរបញ្ជរំ ឧប្បាដេត្វា[2] អត្តភណ្ឌិំ នីហរិត្វា ភរិយាយ ទេស្សសិ បស្ស តេ សាមិកស្ស អាពាធំ ឥមិនា យាគុបិ បីតា ន សម្មាបរិណាមំ គច្ឆតិ ភត្តំបិ ភុត្តំ ន សម្មាបរិណាមំ គច្ឆតិ ទុច្ចារេបិ បស្សាវេបិ ន បតុណោ ឥមិនាយំ កិសោ លូខោ ទុព្ពណ្ណោ ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតោ ធមនិសន្ថតគត្តោតិ អត្តភណ្ឌិំ វិនិវេឋេត្វា អត្តានំ បដិប្បវេសេត្វា ខុរបញ្ជរំ សិព្ភេត្វា អាលេបំ អទាសិ ។ អថខោ តាវតកោសេយ្យកោ សេដ្ឋិបុត្តោ ឧបរិបាសាទេ អវោតោ អហោសិ ។ អថខោ តាវតកោសេយ្យកោ សេដ្ឋិ បុត្តោ ហេ អវោតោ បិតោតិ ដីវកស្ស កោមារភច្চស្ស សោឞ្ឋស សហាសភ្ជនំ ចាទាសិ ។ អថខោ ដីវកោ កោមារភច្ចោ តានិ សោឞ្ឋស សហាសភ្ជនិ អាទាយ បុនទេវ ភគវតោ បច្ចាគច្ឆិ ។

• ១. ឧព្ពន្ធិត្វា ។ ២ ម. ឧប្ផាលេត្វា ។

ហើយចង់កូនសេដ្ឋីស្លាប់នឹងសសរ រួចឲ្យភរិយា (នៃសេដ្ឋិបុត្ត) ឈរ
នៅពីខាងមុខរួចរះស្បែកពោះនាំយកដុំកង់ពោះរៀនធំបង្ហាញដល់ភរិយា
(សេដ្ឋិបុត្តនោះ) ថា នាងចូរមើលភេគរបស់ស្វាមីនាង បបរដែលហុតទៅហើយក្តី ក៏មិនបានរលួយស្អែល បាយដែលបរិភោគទៅហើយក្តី ក៏មិនបានរលួយស្អែល ខ្ចារ:ក្តី **បស្សាវ:ក្តី** ក៏មិនដែលបានស្អែលព្រោះតែភេគនេះហើយ បានជាស្វាមីរបស់នាងនេះទៅជាស្តុមសៅហ្មងមានសម្បុរអាក្រក់ កើតភេគលើងស្ងួតស្វាំង មានខ្លួនរាក់មដោយសរៃ (ថាហើយក៏) ស្រាយកដុំពីកង់ពោះរៀនធំ ហើយបញ្ចូលពោះរៀនទៅវិញរួចដេរស្បែកពោះហើយលាបថ្នាំឲ្យ។ វេលានោះ មិនយូរប៉ុន្មានកូនសេដ្ឋីទៅកង់ក្រែងពាណស៊ីក៏បានសះជាភេគនោះទៅ។ គ្រានោះ សេដ្ឋីទៅកង់ក្រែងពាណស៊ីគិតថា កូនរបស់អាត្មាអញបានសះជាភេគហើយក៏បានប្រគល់ឲ្យនូវទ្រព្យ ១៦ ពាន់កហាបណ:ដល់ដីរកោមារកត្ស។ គ្រានោះ ដីរកោមារកត្សបានទទួលទ្រព្យតាំង ១៦ ពាន់កហាបណ:នោះហើយក៏ត្រឡប់មកក្រុងកជង្គីវិញ។

[๘๐] สาธุ โข ปน สมเยน ราชานิยา(๑) ราชา ปเสนทิ โกสโล ปณฺหาเวยฺยากรณานิ โหนฺติ ฯ ตยฺหิ มหนฺตา มหนฺตา อิสาทาโยกฺกา วฏฺฏา อาคจฺฉนฺติ สีหกิโฬนฺตา ชาสกฺเขสุ อาเวฬานิ คาเรยฺหานิ ตยิทานิ มหาราชา อาคจฺฉนฺติ ฯ อถโข ราชา ปเสนทิ โกสโล ราชานิยสฺส มาคณฺฑิยสฺส เสนิยสฺส พิมฺพิสารสฺส สนฺติเก ทูตานิ ปาเหสิ มญฺเญ โข เอเต(๒) ตาทิสา อาคาโน สาสนฺติ เอเตหิ ปีฬิตานิ วฏฺฏานิ อาณาเปตุ สาธุ มหาราชา ตีหิกาหิ ฯ อถโข ราชา มาคณฺฑิโย เสนิโย พิมฺพิสาโร ปีฬิตานิ โกมารภจฺจานิ อาณาเปสิ ตชฺช กณฺณ ปีฬก วฏฺฏานิ คณฺหา ราชานิ ปเสนทิ โกสลานิ ปาเหหิ ตีหิกาหิ ฯ ฯ ยถา เอวนฺติ โข ปีฬโก โกมารภจฺโจ ราชา มาคณฺฑิยสฺส เสนิยสฺส พิมฺพิสารสฺส ปฏิสฺสุณิตฺวา วฏฺฏานิ คณฺหิ ยาน ราชา ปเสนทิ โกสโล เสนฺทุปสงฺกมิตฺวา อุปสงฺกมิตฺวา ราชา ปเสนทิสฺส วิการานิ สญฺญาเปตฺวา ราชานิ ปเสนทิ โกสลานิ สปฺปิ เอว ปิวาปิตฺวา

---

๑ ราเชยฺยาเอตฺถ ราชา ๑ ปาเหหิ ๑ ปาเหสิ ๑ อายมฺปิ ปาฐ ๑ ทิสฺสติ ฯ

ជីវកវត្ថុនិទាន: និយាយពីរឿងព្រះបាទបណ្ឌុបដ្ឋោត កើតរោគស្គមរឿង

[៤០] សម័យនោះឯង ព្រះបាទបដ្ឋោតក្នុងក្រុងរដ្ឋធានីទ្រង់អាពាធដោយរោគលឿង ។ ពួកពេទ្យដែលជាទិសាបាមោក្ខធំ ៗ ច្រើននាក់មកព្យាបាល ក៏មិនអាចនឹងកែរោគនោះឲ្យសះជាបាន នាំយកតែបាក់ទៅជាច្រើន ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបដ្ឋោតក៏បានបញ្ជូនព្រះរាជបម្រើឲ្យទៅកាន់សំណាក់ស្តេចមាគធរាជនិយពិម្ពិសារដោយព្រះបណ្តាំថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ជាមិត្តភ្ញៀវប្រាកដដូច្នោះ ខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់គ្រាស់បង្គាប់ទៅដីវកពេទ្យ ឲ្យគាត់ទៅព្យាបាលរោគខ្ញុំ ។ ខណៈនោះ ព្រះបាទមាគធរាជនិយពិម្ពិសារទ្រង់បង្គាប់ទៅដីវកកោមារភច្ចថា នែនាយដីវក: ចូរអ្នកទៅក្រុងរដ្ឋធានីហើយព្យាបាលព្រះបាទបដ្ឋោតផង ។ ដីវកកោមារភច្ចទទួលស្តាប់ព្រះពាក្យរាជឫទ្ធិព្រះបាទមាគធរាជនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះកុណាវិសេស ហើយទៅកាន់ក្រុងរដ្ឋធានី ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបដ្ឋោត លុះចូលទៅគាល់ហើយក៏សង្កេតស្គាល់វិការៈរបស់ព្រះបាទបដ្ឋោត ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទបដ្ឋោតយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងសូសប្បថ្វាយ

ตำ เอเวว ปิวิสฺสตีติ ฯ อถ ขเณ ฉวิรตฺต ยเนฺต สกฺกา วิตา สปฺปิตา อเวตำ ตาตุ ตำ ตเวหิ เฉตฺวฺจ เม สปฺปิ ปฏิกฺกูลนฺติ ฯ อถเข ฉวิรตฺตสฺส โกมารภจฺจสฺส ฯตนเหตุ ฯมสฺส เข ภญฺญา ตาทิสา อาจาโร น สกฺกา มยา[๑] วิตา สปฺปิตา อเวตำ ตาตุ ยนฺตนาหำ สปฺปึ ปิปฺปเลยฺย์ ตสาวณฺณำ ตสาวตนฺตำ ตสาวสนฺติ ฯ อถเข ฉวิรตฺโต โกมารภจฺโจ ตานาเตสเชหิ สปฺปึ ปิปฺปจิ ตสาวณฺณำ ตสาวตนฺตำ ตสาวสำ ฯ อถเข ฉวิรตฺตสฺส โกมารภจฺจสฺส ฯตนเหตุ ฯมสฺส เข ภญฺญา สปฺปิ ปีตำ ปวิณาเมตฺวำ ขุทฺทเกำ ธสฺสตี จณฺฑาเยำ ภาชา ฆาตาเปยฺย์ปิ มำ ยนฺตนาหำ ปติ-ตเกฺวว อาปุจฺเฉยฺยนฺติ ฯ อถเข ฉวิรตฺโต โกมารภจฺโจ เยน ภาชา ปเชฺชาเตา เตเนฺวปสงฺกมิ ฯปสงฺกมิตฺวา ภาชานำ ปเชฺชาตำ ฯตนเหตุ มยำ เข เตว เวชฺชา-กาม ตาทิเสน มุหุเตฺตน มูลาทิ ขนฺธภาม เตสชฺชานิ

---

๑ ฉเหปิ ยเถตฺถเก อยำ ปาโห ฯ ปญฺญายติ ฯ ฯ

ព្រះសម្មតិទេពនឹងសោយសប្បិនោះបានដែរឬ ។ ព្រះមេហាគ្យត្រែតាស់ថា នែនាយជីវក: មិនបានទេ អ្នកឯងអាចនឹងរក្សាពេតឲ្យបានសះជាដោយថ្នាំណាមួយវិញ រៀវលែងតែសប្បិចេញ ចូរអ្នកផ្សំថ្នាំនោះចុះ ដ្បិតសប្បិជាទីខ្ពើមរអើមរបស់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះ ជីវកគោមារកត្យមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា អាពាធរបស់ស្តេចនេះបាកដដូច្នោះតែរៀវលែងសប្បិចេញហើយ អាត្មាអញមិនអាចនឹងធ្វើឲ្យសះជាបានឡើយ ។ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញនឹងសូសប្បិ (នោះ) ឲ្យមានពណ៌ដូចទឹកចត់ ឲ្យមានក្លិនដូចក្លិនទឹកចត់ ឲ្យមានរសដូចរសទឹកចត់វិញ ។ លំដាប់នោះ ជីវកគោមារកត្យសូសប្បិឲ្យមានពណ៌ដូចជាពណ៌ទឹកចត់ មានក្លិនដូចជាក្លិនទឹកចត់ មានរសដូចជារសទឹកចត់ ជាមួយនឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ ។ លំដាប់នោះ ជីវកគោមារកត្យមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា សប្បិដែលស្តេចនេះសោយហើយដល់ជ្រួតជ្រាបទៅមុខជានឹងចង្អោរចេញ ហើយស្តេចកំណាចនេះនឹងបង្អាប់មនុស្សឲ្យសម្លាប់អាត្មាអញមិនខានឡើយ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញសូមលាជាមុនឲ្យហើយ ។ វេលានោះ ជីវកគោមារកត្យបានចូលទៅគាល់ព្រះបាទបង្គោត លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះនឹងព្រះបាទបង្គោតថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ធម្មតាពួកខ្ញុំជាពេទ្យតែងតាស់យកឫសឈើមកផ្សំថ្នាំដោយការរហ័សយ៉ាងនោះ

សំហរាម សាធុ ខោ ភវំ គោតមោ ឥមានិ តិណានិ ច ទារូនិ ច
អាលហាបេតុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមតុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិត្វា
ភគវន្តំ អភិវាទេតុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិត្វា ភគវតោ
យំ គាលំ ភគវា អាគច្ឆតិ តំ គាលំ ភគវន្តំ យំ គាលំ ភគវា
អាគច្ឆតិ តំ គាលំ បរិសង្ខរិតុំ ។ អថខោ រាជា បជ្ជោតោ ភគវ-
ន្តានុវត្តកេ ច ទារូនុវត្តកេ ច អាលហាបេសិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ
យេន ភគវា តេនុបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេសិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិត្វា
ភគវតោ យំ គាលំ ភគវា អាគច្ឆតិ តំ គាលំ ភគវន្តំ យំ គាលំ
ភគវា អាគច្ឆតិ តំ គាលំ បរិសង្ខរិតុំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
រញ្ញោ បជ្ជោតស្ស កុក្កុដាតិកា នាម ហត្ថិនិកា បញ្ចាសយោជនិកា
ហោតិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ រញ្ញោ បជ្ជោតស្ស តំ សប្បិំ
ឧបនាមេសិ តាសារំ ខោ បិវតូតិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារ-
ភច្ចោ រាជានំ បជ្ជោតំ សប្បិំ បាយេត្វា ហត្ថិសាលំ
គន្ត្វា អក្កុដាតិកាយ ហត្ថិនិកាយ រេចាបេត្វា និប្បតិ ។

សូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់គ្រាស់បង្គាប់ពួកអ្នកដែលនៅចាំរោងសម្រាប់ដាក់វាហនៈហើយនឹងពួកអ្នករក្សាទ្វារថា (បើ) ដីវកៈថ្វាយទៅដោយវាហនៈណា ចូរឲ្យទៅដោយវាហនៈនោះ ដីវកៈថ្វាយទៅតាមទ្វារណា ចូរឲ្យទៅតាមទ្វារនោះ ដីវកៈថ្វាយចង់ទៅកាលណា ត្រូវឲ្យទៅកាលនោះ ដីវកៈថ្វាយចង់ចូលមកកាលណា ត្រូវឲ្យចូលមកកាលនោះចុះ ។ ខណៈនោះ ព្រះចាទបណ្ឌុតក៏បានគ្រាស់បង្គាប់ទៅពួកអ្នកនៅចាំរោងសម្រាប់ដាក់វាហនៈនឹងពួកអ្នករក្សាទ្វារថា (បើ) ដីវកៈថ្វាយទៅដោយវាហនៈណា ចូរឲ្យទៅដោយវាហនៈនោះ ដីវកៈថ្វាយទៅតាមទ្វារណា ចូរឲ្យទៅតាមទ្វារនោះ ដីវកៈថ្វាយទៅកាលណា ចូរឲ្យទៅកាលនោះ ដីវកៈថ្វាយចូលមកកាលណា ចូរឲ្យចូលមកកាលនោះចុះ ។ សម័យនោះ ព្រះចាទបណ្ឌុតមានមេដំរី១ឈ្មោះកទ្ទវតិកា អាចដើរទៅបាន ៥០ យោជន៍ (ក្នុង១ថ្ងៃ) ។ លំដាប់នោះ ដីវកគោមរកត្យក៏បានបង្អោនថ្វាយសប្បិនោះទៅព្រះចាទបណ្ឌុតថា សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់សោយទឹកចត់ (នេះ) ។ លំដាប់នោះ ដីវកគោមរកត្យបានឲ្យព្រះចាទបណ្ឌុត សោយសប្បិរួចហើយ ក៏ទៅកាន់ពោធិដំរី (ខ្លីនដំរី) លើមេដំរីឈ្មោះកទ្ទវតិកា ហើយក៏បរចេញពីក្រុងទៅ ។

អថខោ រញ្ញោ បជ្ជោតស្ស តំ សប្បិ បីតំ បរិណាមេត្វំ
ទុន្នេកំ អនាសិ ។ អថខោ រាជា បជ្ជោតោ មនុស្សេ
ឯតទវោច ទុន្នេន ភណេ ជីវកេន សប្បិ ថាយិតោម្ហិ
តេនហិ ភណេ ជីវកំ វេជ្ជំ វិចិនាថាតិ ។ កច្ចវតិកាយ
នេវ ហាត្តិនិកាយ ន តម្ហា និប្បតោតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន រញ្ញោ បជ្ជោតស្ស កាកោ នាម ឆាសោ
សដ្ឋិយោជនិកោ ហោតិ អមនុស្សេន បដិច្ច ជាតោ ។
អថខោ រាជា បជ្ជោតោ កាកំ ឆាសំ អាណាបេសិ
គច្ឆ ភណេ កាកេ ជីវកំ វេជ្ជំ និវត្តេហិ រាជា តំ
អាចរិយ និវត្តាបេតីតិ ឯតេ ខោ ភណេ កាកេ វេជ្ជា
នាម ពហុមាយា មា ច ស្ស កិញ្ចិ បដិក្កហេសីតិ ។
អថខោ កាកោ ឆាសោ ជីវកំ កោមារភច្ចំ អត្តនមក្ខេ
កោសម្ពិយំ សម្ភាវេសិ ឆាតភយំ ភវេត្តំ ។ អថខោ
កាកោ ឆាសោ ជីវកំ កោមារភច្ចំ ឯតទវោច រាជា
តំ អាចរិយ និវត្តាបេតីតិ ។ អាតមេហិ ភណេ កាកេ

ឧណៈនោះ សប្បិដែលព្រះបាទបង្ហូតបានសោយហើយ ជ្រួតជ្រាបទៅក៏ចង្អោរចេញមក ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបង្ហូតទ្រង់មានបន្ទូលទៅនឹងមនុស្សពាំនង្គាយដូច្នេះថា នែនាយ (ឥឡូវនេះ) ជីវកៈកំណាចបានឲ្យអញផឹកសប្បិទៅហើយ នែនាយ បើដូច្នោះចូរអ្នកពាំនង្គាយទៅគន់រកមើលពេទ្យជីវកៈ ។ មនុស្សពាំនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (ឯពេទ្យជីវកៈនោះ) គាត់ដិះដំរីឈ្មោះកន្ធវតិកាបរចេញអំពីក្រុងបាត់ទៅហើយ ។ សម័យនោះឯង មានខ្ញុំម្នាក់បម្រើព្រះបាទបង្ហូតឈ្មោះកាកៈអាចដើរទៅបានចំនួន ៦០ យោជន៍ (ក្នុង ១ ថ្ងៃ) ព្រោះអាស្រ័យដោយអមនុស្ស ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបង្ហូតទ្រង់បង្គាប់ទៅខ្ញុំឈ្មោះកាកៈថា នែនាយកាកៈ ចូរឯងទៅ ឲ្យពេទ្យជីវកៈត្រឡប់មកវិញថា លោកអាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រឲ្យលោកត្រឡប់ទៅវិញ (កុំឲ្យខាន) នែនាយកាកៈ ធម្មតាពួកពេទ្យនេះតែងមានមាយាច្រើន ម្យ៉ាងទៀត ឯងកុំទទួលយកវបស់បន្តិចបន្តួចរបស់ពេទ្យនោះឡើយ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈក៏បានតាមទៅទាន់ជីវកៅមារកត្សកំពុងបរិភោគថ្ងាយត្រីក ក្នុងវេលាក់កណ្តាលផ្លូវ ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈបាននិយាយទៅនឹងជីវកៅមារកត្សដូច្នេះថា លោកអាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រឲ្យលោកត្រឡប់ទៅវិញ ។ ឯជីវកៅមារកត្សតបថា នែនាយកាកៈ

យាវ កុញ្ជមិ[1]ហន្ទ ភគវោ តាតេ កុញ្ជស្សូតិ ។ អលំ អាចរិយ រញ្ញោម្ហិ អាណាត្តោ វាតេ ខោ ភគវោ តាតេ វជ្ជោ ជាម ពហុមាយោ មា ចស្សុ តេញ្ហិ បដិក្ក-ហេស្សីតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ជីវកោ កោមារ-ភច្ចោ ឧទ្ទេន ភេសជ្ជំ ឯលុមេឡ្ហស្ស អាមលកញ្ច ទាធិតិ ចានីយញ្ច បិវតិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ តាតំ ឯតទវោច ហន្ទ ភគវោ តាតេ អាមលកញ្ច ទាធិ ចានីយញ្ច បិវស្សូតិ ។ អថខោ តាតោ ឯតោ ឯតមត្ថំ អយំ ខោ វជ្ជោ អាមលកញ្ច ទាធិតិ ចានីយញ្ច បិវតិ ន អរហតិ តេញ្ហិ ចាបតរំ មេកត្តុន្តិ.ចុបឡ្ហាមល-តេញ្ច ទាធិ ចានីយញ្ច អចាយិ ។ តស្ស តំ ចុបឡ្ហា-មលតេំ ទាធិតំ តស្មេ និច្ឆារេសិ ។ អថខោ តា-តោ ឯតមត្ថំ ជីវតេំ កោមារភច្ចំ ឯតទវោច អត្តំ មេ អាចរិយ ជីវិតន្តិ ។ មា ភគវោ តាតេ ភាយិ តុយ្ហេវ អវោតោ ភវិស្សតិ រាជា ច ចណ្ឌោ សោ រាជា ឃាតាបេយ្យាបិ មំ តេនាបាហំ ន ជិវ្ហាមីតិ ភច្ចវិតិតំ

---

[1] ម. កុញ្ជាម ។

ចប់វត្ថុន្តរកៈ រឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោត និយាយពីការឲ្យផ្លែកន្ធត្រៃដល់ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈ

ចូរអ្នកឯងបង្អង់ចាំយើងបរិភោគរួចសិន នែនាយកាកៈ បើដូច្នោះចូរអ្នកបរិភោគចុះយូរសិន ។ កាកៈតបថា លោកអាចារ្យ កុំព្រួយ ដ្បិតខ្ញុំព្រះមហាក្សត្រត្រេងត់ត្រាស់បង្គាប់ថា នែនាយកាកៈ ធម្មតាពួកទេវតាទាំងនេះតែងតែមានមាយាច្រើន ម្យ៉ាងទៀត អ្នកឯងកុំទទួលរបស់បន្តិចបន្តួចរបស់ទេវតានោះឡើយ ។ សម័យនោះឯង ជីវកគោមារកត្យក៏បានបង់ថ្នាំដោយត្រចកហើយទំពាស៊ីផ្លែកន្ធត្រៃផង ផឹកទឹកផង ។ វេលានោះ ជីវកគោមារកត្យក៏និយាយទៅនឹងខ្ញុំឈ្មោះកាកៈដូច្នេះថា នែនាយកាកៈ បើដូច្នេះ អ្នកចូរទំពាស៊ីផ្លែកន្ធត្រៃផង ផឹកទឹកផងចុះ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈគិតថា ពេទ្យនេះឯងហ៊ានទំពាស៊ីផ្លែកន្ធត្រៃផង ផឹកទឹកផង ពេទ្យនេះមិនគួរនឹងមានអំពើអាក្រក់តិចតួចឡើយ ហើយក៏ទំពាស៊ីផ្លែកន្ធត្រៃមួយចំហៀងផង ផឹកទឹកផង ។ ផ្លែកន្ធត្រៃមួយចំហៀងដែលខ្ញុំឈ្មោះកាកៈទំពាស៊ីហើយនោះ ក៏ចុះរាគកន្ទឺនោះឯង ។ ខណៈនោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈបាននិយាយទៅនឹងជីវកគោមារកត្យដូច្នេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំទៅមានជីវិត (តទៅទៀតឬទេ) ។ ជីវកគោមារកត្យប្រាប់ថា នែនាយកាកៈ អ្នកឯងកុំភ័យឡើយ ខ្លួនអ្នកឯងក្តី ស្តេចកំណាចក្តី នឹងបានសុះជាពេគហើយ ស្តេចនោះនឹងឲ្យគេសំឡាប់ខ្ញុំមិនខាន ព្រោះហេតុនោះបានជាខ្ញុំមិនត្រឡប់ទៅវិញថាដូច្នោះ ហើយក៏ប្រគល់មេដំរីឈ្មោះកក្ខដត្តិកា

ហត្ថិនិកំ គោកស្ស និយ្យាទេត្វា យេន រាជគហំ តេន បក្កាមិ អនុបុព្ពេន យេន រាជគហំ យេន រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស បឋមតរំ អារោចេសិ ។ សុទ្ធំ ភគវោ ជីវកេ អម្ពវនេ យំបិ ន និវត្តោ ចណ្ឌោ សោ រាជា ឃាតាបេយ្យាបិ តន្តិ ។ អថខោ រាជា បដ្ឋោតោ អារោតោ សមានោ ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស សន្តិកេ ទូតំ បាហេសិ អាគច្ឆតុ ជីវកោ វេរំ ឧស្សាមីតិ ។ អលំ ទេវ[1] អធិការំ មេ ទេវោ សរតូតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ បដ្ឋោតស្ស សិវេយ្យកានំ ទុស្សយុគានំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ពហុន្នំ ទុស្សានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុគានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុគសតានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុគសហស្សានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុគសតសហស្សានំ អក្កញ្ញេ សេដ្ឋញ្ញេ បាមោក្ខញ្ញេ ឧត្តមញ្ញេ បវរញ្ញេ ។ អថខោ រាជា បដ្ឋោតោ តំ សិវេយ្យកានំ ទុស្សយុគានំ

---

១ ម. អយ្យោ ។

ទៅខ្ញុំឈ្មោះកាកៈវិញ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងភគ្គវតី ចូលទៅ
គាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារឯក្រុងភគ្គវតីដោយលំដាប់ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះបាទមាគធសេនិយ-
ពិម្ពិសារ ។ ស្តេចត្រង់ត្រាស់តបថា នែនាយដីរកៈអ្នកឯងមិនបាន
វិលត្រឡប់ទៅវិញដោយហេតុណា ឈ្មោះថាបានធ្វើទូវហេតុនោះដោយ
ល្អហើយ ស្តេចកំណាចនោះមុខជានឹងឲ្យគេសំឡាប់អ្នកឯងមិនខាន ។
គ្រានោះ ព្រះបាទបដ្ឋោតបានសះជាភេគហើយក៏បញ្ជូនពាជបម្រើទៅ
កុងសំណាក់ដីរកកោមារភត្យថា សូមឲ្យដីរកៈមក (កុំខាន) យើងនឹង
ឲ្យពរ ។ ឯដីរកកោមារភត្យតបថា សូមត្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស កុំ
ត្រួសព្រះទ័យ សូមព្រះសម្មតិទេពគ្រាន់តែត្រង់រលឹកទូវឧបការៈរបស់ខ្ញុំ
ព្រះអង្គចុះ ។ សម័យនោះ សំពត់សិវេយ្យកៈ ១ គូ ក៏កើតឡើងដល់
ព្រះបាទបដ្ឋោត ជាសំពត់ដ៏លើសលុបប្រសើរជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់
ក្រៃលែងជាងសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងគូនៃសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងរយនៃគូសំពត់
ដ៏ច្រើន ជាងពាន់នៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងសែននៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទបដ្ឋោតបានបញ្ជូនសំពត់សិវេយ្យកៈ ១ គូនោះ

ជីវកស្ស កោមារភច្ចស្ស ចាហោសិ ។ អថខោ ជីវ-
កស្ស កោមារភច្ចស្ស ឯតទហោសិ ៥ំ ខោ មេ
សំវេយ្យសរំ ទុស្សយុតំ រញ្ញោ បដ្ឋោតេន បហិតំ ពហុន្នំ
ទុស្សានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុគានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុគសតានំ
ពហុន្នំ ទុស្សយុគសហស្សានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុគសត-
សហស្សានំ អក្ខាយ សេដ្ឋាយ ចាហោក្ខាយ ឧត្តមាយ
បវាយ ឧយ្យិមំ អញ្ញោ កោចិ បច្ចារហាតិ បរិភុញ្ជិតុំ
អញ្ញត្រ តេន ភគវតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន រញ្ញោ
វា មាគធេន សេនិយេន ពិម្ពិសារេនាតិ ។

(៤១) តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ ការយោ
នោសាតិសណ្ឋោ ហោតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ
អានន្ទំ អាមន្តេសិ នោសាតិសណ្ឋោ ខោ អានន្ទ តថា-
គតស្ស ការយោ ៩ច្ឆតិ តថាគតោ វិវេចនំ ចាតុន្តិ ។
អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ជីវកោ កោមារ-
ភច្ចោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ជីវកំ កោមារភច្ចំ
ឯតទវោច នោសាតិសណ្ឋោ ខោ អាវុសោ ជីវក តថា-
គតស្ស ការយោ ៩ច្ឆតិ តថាគតោ វិវេចនំ ចាតុន្តិ ។

ទៅដីវកកោមវត្ថុ ។ លំដាប់នោះ ដីវកកោមវត្ថុមានសេចក្តីនឹកគិត
ដូច្នេះថា ជាសំពត់សិវេយ្យកៈ ១ គួដែលព្រះបាទបសេ្នតបានបញ្ជូនមកឲ្យ
អាត្មាអញនេះ ជាសំពត់ដ៏លើសលុបប្រសើរជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់ក្រៃលែង
ជាងសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងគួនៃសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងរយនៃគួសំពត់ដ៏ច្រើន
ជាងពាន់នៃគួសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងសែននៃគួសំពត់ដ៏ច្រើន អ្នកដទៃណា
មួយមិនគួនើងប្រើប្រាស់សំពត់សិវេយ្យកៈនេះឡើយ លឿរលែងតែព្រះ
មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះចេញ ឬលឿរលែងតែព្រះបាទមាគធ.
សេនិយពិម្ពិសារចេញ ។

(៤១) សម័យនោះឯង ព្រះកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ដោយទោស (រោគទល់) ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា នែអានន្ទ កាយរបស់តថាគតត្រាស់
ដោយទោសហើយ តថាគតប្រាថ្នាទឹងឆាន់ថ្នាំបញ្ចុះ ។ ខណៈនោះ ព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅរកដីវកកោមវត្ថុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏និយាយនឹងដីវកកោមវត្ថុដូច្នេះថា នែដីវកៈដ៏មានអាយុ កាយរបស់ព្រះ
តថាគតត្រាស់ដោយទោសហើយ ព្រះតថាគតត្រូវការនឹងឆាន់ថ្នាំបញ្ចុះ ។

เตนหิ ภนฺเต อานนฺท ภควาตา กาเย กตฺถาหิ สิเนหปจฺจยาติ ฯ อถโข อายสฺมา อานนฺโท ภควาตา กาเย กตฺถาหิ สิเนหตฺตา เยน ชีวโก โกมารภจฺโจ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ชีวกํ โกมารภจฺจํ เอตทโวจ สิกฺขิโตฺถ ชีวก ตถาคตสฺส กาเยน ยสฺสทานิ กาลํ มญฺญสีติ ฯ อถโข ชีวกสฺส โกมารภจฺจสฺส ปจฺจโยหิ น โหติ เม ตุมฺหากญฺเจว ยาหิ ภควาตา ทิฏฺปุพฺพกานิ ปาฏิหาริยานิ ยญฺญทาหิ ตีณิ อุปฺปลหตฺถานิ นานาโกสลฺเลหิ ปริภาเวตฺวา ตถาคตสฺส อุปนาเมยฺยาถ ฯ อถโข ชีวโก โกมารภจฺโจ ตีณิ อุปฺปลหตฺถานิ นานาโกสลฺเลหิ ปริภาเวตฺวา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา เอกมนฺ อุปฺปลหตฺถ ภควาตา อุปนาเมสิ ส ภนฺเต ภควา ปฐมมฺ อุปฺปลหตฺถ อุปสิงฺขตฺวา ส ทุติยมฺ อุปฺปลหตฺถ ภควาตา อุปนาเมสิ ส ภนฺเต

ជីវកកោមារភច្ចតបថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន បើដូច្នោះសូមឲ្យលោកសម្រួលព្រះកាយរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ២ ៣ ថ្ងៃសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានសម្រួលព្រះកាយរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ២ ៣ ថ្ងៃ រួចហើយក៏ចូលទៅរកជីវកកោមារភច្ច លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយនឹងជីវកកោមារភច្ចដូច្នេះថា ម្នែអាវុសោជីវក៖ ព្រះកាយរបស់ព្រះតថាគតបានស្រួលបួលហើយ អ្នកសំគាល់នូវកាលគួរក្នុងគ្រានេះចុះ ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភច្ចមានសេចក្តីនឹកគិតដូច្នេះថា អាត្មាអញថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះដ៏គ្រោតគ្រាតដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អំពើនេះមិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ណ្ហើយចុះ គួរអាត្មាអញនឹងអប់ផ្កាឧប្បលតាំងពាន់បាន ៣ ក្តាប់ ជាមួយនឹងថ្នាំតាំងពាន់ផ្សេង ។ ហើយសឹមបង្ហោនថ្វាយដល់ព្រះតថាគត ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភច្ចបានអប់ផ្កាឧប្បល ៣ ក្តាប់ ជាមួយនឹងថ្នាំតាំងពាន់ផ្សេង ។ រួចហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បង្ហោនថ្វាយផ្កាឧប្បល ១ ក្តាប់ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាទ្រាស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហិតផ្កាឧប្បល ១ ក្តាប់ដំបូងនេះ ផ្កាឧប្បលនេះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ១០ ដង រួចបង្ហោនថ្វាយផ្កាឧប្បលក្តាប់ទី ២ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាទ្រាស

ภควา ตติยํ ฌานสมาปตฺตึ สมาปชฺชิตฺวา ทสพลญาณานิ ปจฺจเวกฺขิตฺวา ตติยาย ฌานสมาปตฺติยา วุฏฺหาสิ ๗ทิวสาภพฺภนฺตเร ภควา ตติยาย ฌานสมาปตฺติยา สมาปชฺชิตฺวา ทสพลญาณานิ ปจฺจเวกฺขิตฺวา จตุตฺถาย ฌานสมาปตฺติยา วุฏฺหาสิ ฯ อถ โข ปญฺจสิขสฺส คนฺธพฺพราชสฺส ภควโต สมาปตฺติวุฏฺานกาลญาณสฺส อาวชฺชนสมนนฺตรา อยมาคมนญาณสฺส อาวชฺชนา อุปฺปชฺช

សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រង់ហិតផ្តាទុប្បលក្តាប់ទី ២ នេះ ផ្តាទុប្បលនេះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ១០ ដង រួចបង្អោនថ្វាយផ្តាទុប្បលក្តាប់ទី ៣ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមច្រង់មេត្តាទ្រាស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រង់ហិតផ្តាទុប្បលក្តាប់ទី ៣ នេះ ផ្តាទុប្បលនេះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ១០ ដង រួមកិច្ចដែលបញ្ចុះថ្នាំព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រូវជា ៣០ដងគត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ ដីវកកោមារភច្ច បានថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះ ៣០ ដងគត់បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណហើយថយចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ដីវកកោមារភច្ចកាលចេញទៅដល់ក្រៅខ្វាង់ទ្វារហើយ ក៏មានសេចក្តីរំពឹងគិតដូច្នេះថា ថ្នាំបញ្ចុះទាំង ៣០ ដងគត់អាត្មាអញបានថ្វាយដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយព្រះកាយរបស់ព្រះតថាគតដែលក្រាស់ដោយទោស ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ ៣០ ដងគត់ក៏ទេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគតឹមតែ ២៩ ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ចុះថ្នាំហើយ មុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលបានស្រង់ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានជ្រាបសេចក្តីរំពឹងគិតនៃបិត្តុរបស់ដីវកកោមារភច្ចដោយព្រះទ័យហើយទើបច្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទ

ฌานนฺติ ฌายนฺติ เอตายาติ ฌานา ๓ ปมชฺฌานาทโย ๔. ตตฺถ ฌานนฺติ ปจฺจนีกฌาปนโต อารมฺมณูปนิชฺฌานโต ลกฺขณูปนิชฺฌานโต จ ฌานนฺติ ปฐมชฺฌานาทีสุ ยตฺถ กตฺถจิ

ដ៏មានអាយុមកក្នុងពេលនោះថា នែអានន្ទ កាលដីវកកោមារកត្យចេញទៅដល់ក្រៅខ្លោងទ្វារហើយក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ថ្នាំបញ្ចុះ ៣០ ដងគត់ អាត្មាអញបានថ្វាយដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចហើយ កាយរបស់ព្រះតថាគតក៏ស់ដោយពោស ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគគ្រប់ ៣០ ដងគត់ក៏ទេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រឹមតែ ២៩ ដង មួយ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ចុះហើយមុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលបានស្រង់ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់ ដោយអាការយ៉ាងនេះ នែអានន្ទ បើដូច្នោះអ្នកចូរចាត់ចែងទឹកក្តៅឡើង ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះករុណាម្ចាស់ ហើយក៏បានចាត់ចែងទឹកក្តៅ ។ លុះនោះ ដីវកកោមារកត្យបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ដីវកកោមារកត្យអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ចុះថ្នាំហើយឬនៅ ។

ปิโณมฺหิ ปีตาโกสิ ฯ ๙๘ ยญฺหิ ภนฺเต ตถาคตสฺส อิทฺธานุภาวโต ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ ๙๙ ยญฺหิ ภนฺเต ตถาคตสฺส อิทฺธานุภาวโต ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๐ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๑ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๒ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๓ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๔ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๕ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๖ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๗ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๘ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๐๙ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๐ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๑ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๒ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๓ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๔ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๕ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๖ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๗ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๘ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๑๙ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๐ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๑ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๒ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๓ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๔ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๕ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๖ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๗ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๘ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๒๙ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๐ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๑ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๒ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๓ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๔ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๕ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๖ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๗ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๘ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๓๙ ยญฺหิ ภนฺเต ภควา ปฐมาภิสมฺโพธิกาเล ปวตฺติตวรธมฺมจกฺกโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานมญฺจกา อนฺตรา ปวตฺตา ธมฺมเทสนา ปญฺญตฺติ วินโย ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปาติโมกฺขสีลสมาธิ ปฏิสมฺภิทา ฉฬภิญฺญา จตุปฏิสมฺภิทาปฺปภินฺนา จตุวิสารทปฺปตฺตา ทสพลญาณพลสมนฺนาคตา อฏฺฐารสพุทฺธธมฺมสมนฺนาคตา อนนฺตาปริมาณาสงฺเขยฺยา พุทฺธคุณา ตาสุ ตาสุ ชาติสุ ตสฺส ภควโต ปิเยน มนาเปน สทฺธึ สมฺปยุตฺตา ปวตฺตา ปวตฺตนฺติ ปวตฺติสฺสนฺติ ฯ อยเมว โข ภนฺเต ปฐโม ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ตถาคตสฺส ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๔๐ ปุน จปรนฺติ ภนฺเต ภควโต ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ยถา ภควา ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ปิยวิปฺปโยคทุกฺขาปริมุตฺติยา ปริยาโย ฯ ๑๔๑

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែជីវក: តថាគតបានបញ្ចុះថ្នាំហើយ ។ ជីវកគោមារកភ្ស ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលខ្ញុំព្រះអង្គចេញទៅដល់ក្រៅក្លោងទ្វារហើយ ក៏មានសេចក្តីរំគិត ដូច្នេះថា ថ្នាំបញ្ចុះចំនួន ៣០ ដងគត់ អាត្មាអញបានថ្វាយដល់ព្រះមានព្រះភាគរួចហើយ កាយរបស់ព្រះតថាគត ក្រាស់ដោយទោស ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់ក៏ខ្លេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគបានត្រឹមតែ ២៩ ដង មា្ល៉ងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចុះថ្នាំរួចហើយមុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលស្រង់ទឹករួចហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រង់ទឹកចុះ សូមព្រះសុគតទ្រង់ស្រង់ទឹកចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រង់ទឹកក្តៅហើយ ថ្នាំនោះក៏បានបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលបានស្រង់ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់យ៉ាងនេះ ។ លោះនោះ ជីវកគោមារកភ្សបានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគ តាំងនៅជាប្រក្រតីដូចបុរាណហើយ ទើបបានចំរើនដោយដុំព្រះមំសៈដូចបុរាណ ។ លោះនោះ

ភគវតោ ភាយោ ឧច្ចារេស្សវ បភគតត្តេ អហោសិ ។

អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ តំ សរវេយ្យកំ ទុស្សយុគំ

អាទាយ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ

និសិន្នោ ខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ ភគវន្តំ ឯតទវោច

ឯតាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ វាំ យាចាមីតិ ។ អតិក្កន្តវាក

ខោ ជីវក តថាគតាតិ ។ យញ្ហ ភន្តេ កប្បតិ យញ្ហ

អនវជ្ជន្តិ ។ វនេហិ ជីវកាតិ ។ ភគវា ភន្តេ បំសុកូ-

លិកោ ភិក្ខុសង្ឃោ ច ឥទំ មេ ភន្តេ សរវេយ្យកំ

ទុស្សយុគំ រញ្ញោ បដ្ឋោគេន បហិតំ ពហុន្តំ ទុស្សន្តំ

មិនយូរប៉ុន្មានកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគក៏បានជាប្រក្រតីវិញ ។ ១ណៈនោះ ដីវកកោមារភត្យបានទាំយកសំពត់សិវេយ្យក:(១) ១ គូនោះចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរ ។ ដីវកកោមារភត្យអង្គុយនៅ កន្លែងដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គសូមពរ ១ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា នែដីវក: ព្រះតថាគតភាំងឡាយមានពរកន្លងហើយ ។ ដីវកកោមារភត្យទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស អំពើណាគួរផង មិនមានទោសផង (ខ្ញុំព្រះអង្គសូមចំពោះអំពើនោះ) ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែដីវក: អ្នកចូរនិយាយមកចុះ ។ ដីវកកោមារភត្យទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសព្រះមានព្រះភាគក្តី កិក្ខុសង្ឃក្តី តែងតែទ្រទ្រង់សំពត់បង្សុកូលសូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សំពត់សិវេយ្យក:១ គូនេះហើយដែលព្រះបាទបង្ហូតបញ្ជូនមកឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ជាសំពត់លើសលុបប្រសើរជាប្រធាន

---

១ អដ្ឋកថាថា បានដល់សំពត់ដែលគេចោលនៅព្រៃខ្មោច ក្នុងនគរកុរុទ្ធ ។ បានឮមកថាពួកមនុស្សក្នុងនគរកុរុទ្ធបែងរុំសាកសពដោយសំពត់នោះឯងហើយយកទៅចោល ។ មានសត្វបក្សីមានប្រមោយដូចជាវែងសំពត់នោះថាជាដុំសាច់ ហើយនាំយកទៅជំកល់ទុកលើកំពូលភ្នំហិមពានត្បូងកសំពត់នោះចោលចេញកិស្តីសាច់សពនោះ ។ រំលោះ: ពួកអ្នកដើរព្រៃបានឃើញសំពត់នោះហើយក៏នាំយកមកថ្វាយស្តេច ។ សំពត់នេះហើយដែលព្រះបាទបង្ហូតបានមកដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

ตถาหญ្ច ខុសញ្ញយុតានំ តថាហញ្ច ខុសញ្ញយុតសតានំ តថាហញ្ច ខុសញ្ញយុតសហស្សានំ តថាហញ្ច ខុសញ្ញយុតសតសហស្សានំ អក្ខញ្ច សេដ្ឋញ្ច ចាមោក្ខញ្ច ពុទ្ធមញ្ច បវរញ្ច បដិក្ខិត្តាតុ មេ ភគវតា ភគវា សិរេយ្យកំ ខុសញ្ញយុតំ កិត្តិសទ្ទសទ្ទ ច តថាបតិបីវំ អនុជានាតូតិ ។ បដិក្ខេបិ ភគវា សិរេយ្យកំ ខុសញ្ញយុតំ ។ អថខោ ភគវា ជីវកំ កោមារភច្ចំ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តថាបតិបីវំ យោ ឥច្ឆតិ បំសុកូលិកោ ហោតុ យោ ឥច្ឆតិ តថាបតិបីវំ សាធិយតុ ឥតរិតរេន ចាបិ ភិក្ខវេ សន្តុដ្ឋី វណ្ណោ មិតំ ។

ខ្ពស់ខ្ពស់ក្រៃលែងជាងសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងគូនៃសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងរយនៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងពាន់នៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងសែននៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលយកសំពត់សិវេយ្យកៈ ១ គូរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតិចីវរ ដល់ភិក្ខុសង្ឃផង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រមទទួលយកសំពត់សិវេយ្យកៈ ១ គូ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ដឹកនាំ ញុះញង់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ ដឹកនាំញុះញង់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយថយចេញទៅ ។ ព្រោះនិទានេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវគហបតិចីវរ ភិក្ខុណាប្រាថ្នា (បង្សុកូល) ភិក្ខុនោះចូរទ្រទ្រង់សំពត់បង្សុកូលចុះ ភិក្ខុណាប្រាថ្នា (គហបតិចីវរ) ភិក្ខុនោះចូរត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតពោលសរសើរសេចក្តីសន្តោសដោយបច្ច័យណាមួយ (តាមមានតាមបាន) ។

[๘๒] อเสฺสาสุ โข ภควโต มยฺหุเสฺสาโก ภควตา สทฺธึ สกฺขินา สหายเกน ปญฺญาเตน ฯ เต จ มยฺหุเสฺสาหา ภวนฺติ อเหสุ ขตฺติยา พฺราหฺมณา เวสฺสา สุทฺทา ฯ ตตฺราหเมว ภควโต ปฐมุปฏฺฐาโก อโหสึ ฯ ตตฺราหเมว ภควโต ปฐมุปฏฺฐากตฺตา ภควา มยฺหเมว ปฐมุปฏฺฐาเกน สทฺธึ ปฐมเมว ปาติโมกฺขุทฺเทสมนุชานิ ฯ อเสฺสาสุ โข ปน มยฺหุเสฺสาโก ภควตา สทฺธึ สกฺขินา สหายเกน ปญฺญาเตน ฯ เต จ มยฺหุเสฺสาหา ภวนฺติ อเหสุ ขตฺติยา พฺราหฺมณา เวสฺสา สุทฺทา ฯ ตตฺราหเมว ภควโต ปฐมุปฏฺฐาโก อโหสึ ฯ ตตฺราหเมว ภควโต ปฐมุปฏฺฐากตฺตา ภควา มยฺหเมว ปฐมุปฏฺฐาเกน สทฺธึ ปฐมเมว ปาติโมกฺขุทฺเทสมนุชานิ ฯ

[๘๓] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู ปาวาเรยฺยกา ปฐมปาวาริกา โหนฺติ ฯ ภควโต ปตฺตจีวรมาทาย ปจฺฉาสมณา ฯ

(៤២) ពួកមនុស្ស ក្នុងក្រុងភគ្គនេះ ចាន់ឮដំណឹងថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតិចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏មានចិត្តរីករាយស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជានឹងបានឲ្យទាន មុខជានឹងបានធ្វើបុណ្យក្នុងកាលនេះឯង ចាប់ដើមតាំងពីព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតគហបតិចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ក្នុងក្រុងភគ្គនេះមានចីវរច្រើនពាន់កើតឡើងតែក្នុង ១ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកមនុស្សដែលនៅក្នុងជនបទបានឮដំណឹងថា គហបតិចីវរព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏មានចិត្តរីករាយស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជានឹងបានឲ្យទាន មុខជានឹងបានធ្វើបុណ្យក្នុងកាលនេះឯង ចាប់ដើមតាំងពីព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតគហបតិចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ សូម្បីតែក្នុងជនបទក៏មានចីវរច្រើនពាន់កើតឡើងតែក្នុង ១ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។

(៤៣) សម័យនោះឯង សំពត់ជាវារ[1]កើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ+ះបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

---

១ សំពត់បែបយ៉ាងល្អដែលគេធ្វើមានលាយដោយរោមសត្វដំទាន់ ។

អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ ចាវាបេតុំ ។ តោសេយ្យថាបិ ពហ្ម-
ចុប្បន្នោ ហោតិ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ តោសេយ្យថា-
បិ បេតុំ ។ តោជវំ ពហ្មចុប្បន្នំ ហោតិ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ
តោជវិតុំ ។

បឋមភាណវារំ និដ្ឋិតំ ។

(៤៤) តេន ខោ បន សមយេន តោសិកជា ដីវ-
កស្ស តោមរភច្ចស្ស អឌ្ឍកាសិយំ[1] កម្ពលំ ចា-
ហោសិ ពហ្មចុប្បន្នំ ពហ្មវាទំ[2] ។ អថខោ ដីវតោ
តោមរភច្ចោ តំ អឌ្ឍកាសិយំ កម្ពលំ អាទាយ
យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ពហ្មសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិ-
បាទេត្វា ឯតមត្ថំ ឯរិសីទិ ។ ឯតមត្ថំ ឯរិសិន្នោ ខោ
ដីវតោ តោមរភច្ចោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អយំ មេ ភន្តេ
អឌ្ឍកាសិយោ កម្ពលោ តាសិរញ្ញោ បមាតោ ពហ្ម-
តាសិនំ ពហ្មវាណោ បដិក្ខិត្តោតុ មេ ភន្តេ ភគវា

• ១. អឌ្ឍកាសិកំ ។ ២ ពហ្មវាទំ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់ចាវរ ។ សំពត់ចាវរធ្វើពីសូត្រចានកើតឡើង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់ចាវរដែលគេធ្វើពីសូត្រ ។ សំពត់កោជវៈ(១)ចានកើតឡើង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់កោជវៈ ។

ចប់ ភាណវារៈ ជាដំបូង ។

៤៤) សម័យនោះឯង ស្តេចកងវែនកាសី ចានបញ្ជូនសំពត់កម្ពលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់(៥០០កហាបណៈ)គឺប្រហែលនឹងវត្ថុទាំងឡាយដែលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់ដែរ ទៅឲ្យដីវកៈកោមារកត្យ ។ លោះនោះ ដីវកៈកោមារកត្យក៏ចាននាំយកសំពត់កម្ពលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់នោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ដីវកៈកោមារកត្យលុះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សំពត់កម្ពលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ ប្រហែលនឹងវត្ថុទាំងឡាយដែលមានដំឡៃកន្ទុះពាន់ដែរ ស្តេចកាសីចានបញ្ជូនមកប្រទាន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ

---

១ (អដ្ឋកថាថា) សំពត់នេះប្រែប្រហែលគ្នានឹងសំពត់ចាវរៈ សំពត់នេះគេធ្វើពីរោមសត្វ ។

กาตพฺพนฺติ มม อสฺส ธีตรญฺจ มาตาย สุขายาติ ฯ
ปฏิญฺญาสิ ภควา กาตพฺพนฺติ ฯ อถ ขฺวาหํ ภควา ปีฬกาโกสาตกิจฺฉินฺนวตฺถายาติ สญฺญาเสสิ สมาธาเปสิ สมุตฺเตชาเปสิ สมฺปหํสาเปสิ ฯ อถ ขฺวาหํ ปีฬกาโกสาตกิจฺฉินฺนวตฺถาย สญฺญตฺติยา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมาธาเปตฺวา สมุตฺเตชาเปตฺวา สมฺปหํสาเปตฺวา อุฏฺฐายาสนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามึ ฯ อถ ขฺวาหํ ภควา ฬตสฺมึ นิทาเน ฬตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว กาตพฺพนฺติ ฯ

(๔๙) เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน สงฺฆสฺส อุปาหนาโย ปฏิกฺขิปามิ ปีฬกาย นิ ฯ อถ ขฺวาหํ ภิกฺขเว ฬตมฺหา ปกรณา ปีฬกาย อนุญฺญาสึ กาตพฺพนฺติ ฯ ภควา ฬตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ

ទ្រង់ទទួលយកសំពត់កម្ពលរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំព្រះអង្គអស់កាលជាអង្វែង (តទៅ) ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់ទទួលយកសំពត់កម្ពល ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ដឹកនាំមាតុគ្រាម ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ។ លំដាប់នោះ ដឹកនាំមាតុគ្រាមកាលដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងពេលនោះហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវសំពត់កម្ពល ។

(៤៩) សម័យនោះឯង មានចីវរលួនធំមិនល្អ កើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរំពឹងគិតដូច្នេះថា ចីវរដូចម្តេចដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតចីវរដូចម្តេច ដែលព្រះមានព្រះភាគមិនអនុញ្ញាត ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

កិក្ខវេ ន ចីវរានិ ខោមំ កោសេយ្យំ កម្ពលំ សាណំ ភង្គន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន យេ តេ កិក្ខូ គហបតិចីវរំ សាទិយន្តិ តេ កុក្កុច្ចាយន្តា បំសុ-ក្កូលំ ន សាទិយន្តិ ឯកំយេវ ភគវតោ ចីវរំ អនុញ្ញាតំ ន ទ្វេតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-នាមិ កិក្ខវេ គហបតិចីវរំ សាទិយន្តេន បំសុក្កូលិកេន សាទិតុំ តន្តកយេន ចាហំ កិក្ខវេ សន្តុដ្ឋិំ វណ្ណេមីតិ ។

(៤៦) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា កិក្ខូ កោសលេសុ ជនបទេសុ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ ឯកច្ចេ កិក្ខូ សុសានំ ពិភ្លីសុ បំសុក្កូលាយ ឯកច្ចេ កិក្ខូ ឧាគមេសុំ ។ យេ តេ កិក្ខូ សុសានំ ពិភ្លីសុ បំសុក្កូលាយ តេ បំសុក្កូលានិ លភីសុ ។ យេ តេ កិក្ខូ ឧាគមេសុំ តេ ឃរមាហំសុ អម្ហាកំបិ អាវុសោ

ចីវរ ៦ យ៉ាង គឺ ចីវរដែលធ្វើដោយសម្បកឈើ ១ ចីវរដែលធ្វើដោយកប្បាស ១ ចីវរដែលធ្វើដោយសូត្រ ១ ចីវរដែលធ្វើដោយកេមសត្ត (រៀវលែងតែសក់ឬកេមមនុស្សចេញ) ១ សំពត់ដែលធ្វើដោយសម្បកឈើ ១ សំពត់ដែលធ្វើលាយដោយវត្ថុ ៥ យ៉ាងខាងដើម ១ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុណាត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរ ភិក្ខុទាំងនោះក៏រឿសមិនត្រេកអរនឹងសំពត់បង្សុកូលឡើយ ព្រោះគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រទ់អនុញ្ញាតតែចីវរ ១ មិនបានអនុញ្ញាតចីវរពីរទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រទ់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរហើយ ត្រេកអរនឹងសំពត់បង្សុកូលផងក៏បាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតសរសើរសេចក្តីសន្តោសដោយចីវរទាំងពីរយ៉ាងនោះ ។

(៤៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយកងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុពួកខ្លះដើរទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីនឹងបង្សុកូល ភិក្ខុពួកខ្លះមិនបានរង់ចាំឡើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដើរទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីនឹងបង្សុកូល ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានសំពត់បង្សុកូលទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមិនបានរង់ចាំ ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ

ភាគំ នេថាតិ ។ តេ ឣវមាហំសុ ន មយំ អាវុសោ តុម្ហាកំ ភាគំ ទស្សាម តិស្ស តុម្ហេ ជានមិត្ថាតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ ជានមេត្ថានំ ជានាមា ភាគំ នាតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា តិក្ខ្វេ គោសលេសុ ជនបទេសុ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ ឯតរេ តិក្ខ្វេ សុសានំ ចិក្ខ្លមីសុ បំសុក្ខូលាយ ឯតរេ តិក្ខ្វេ អាគមេសុំ ។ យេ តេ តិក្ខ្វេ សុសានំ ចិក្ខ្លមីសុ បំសុក្ខូលាយ តេ បំសុក្ខូលានំ លភីសុ ។ យេ តេ តិក្ខ្វេ អាគមេសុំ តេ ឣវមាហំសុ អម្ហាកំបិ អាវុសោ ភាគំ នេថាតិ ។ តេ ឣវមាហំសុ ន មយំ អាវុសោ តុម្ហាកំ ភាគំ ទស្សាម តិស្ស តុម្ហេ ន ចិក្ខ្លមិត្ថាតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ អាគមេត្ថានំ អភាគា ភាគំ នាតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា

ចូរលោកតាំងឆ្លាយឲ្យចំណែកមកយើងខ្ញុំ ។ កិកូតាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកតាំងឆ្លាយទេ (បើលោកតាំងឆ្លាយចង់ចាន់សំពត់បង្សុកូល) ហេតុដូចម្តេចបានជាលោកតាំងឆ្លាយមិនរង់ចាំយើង ។ កិកូតាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកូតាំងឆ្លាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកូដែលមិនប្រាថ្នាន៏ឲ្យក៏កុំឲ្យនូវចំណែកដល់កិកូតាំងឆ្លាយដែលមិនរង់ចាំបាន ។ សម័យនោះឯង មានកិកូច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយកន្លងកោសលជនបទ ។ កិកូពួកខ្លះដើរទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីទន្ទឹងបង្សុកូល កិកូពួកខ្លះបានរង់ចាំ ។ ពួកកិកូណាចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីទន្ទឹងបង្សុកូល កិកូតាំងនោះក៏បានសំពត់បង្សុកូល ។ ពួកកិកូណាដែលរង់ចាំ កិកូតាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ចូរលោកតាំងឆ្លាយឲ្យចំណែកមកយើងខ្ញុំ ។ កិកូតាំងនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកតាំងឆ្លាយទេ ហេតុម្តេចបានជាលោកតាំងឆ្លាយមិនចូលទៅ ។ កិកូតាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកូតាំងឆ្លាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកូដែលទុកជាមិនបង់ឲ្យក៏ត្រូវឲ្យចំណែកដល់កិកូតាំងឆ្លាយដែលរង់ចាំ ។ សម័យនោះឯង មានពួកកិកូច្រើនរូប

ภิกฺขู กោសលេសุ ชនបទេសุ អទ្ធានមគ្គប្បដิបជ្ជ
ហោន្តិ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខូ បឋមំ សុសានំ ឱក្កមិំសុ
បំសុកូលាយ ឯកច្ចេ ភិក្ខូ បច្ឆា ឱក្កមិំសុ ។ យេ
តេ ភិក្ខូ បឋមំ សុសានំ ឱក្កមិំសុ បំសុកូលាយ តេ
បំសុកូលានិ លភិំសុ ។ យេ តេ ភិក្ខូ បច្ឆា ឱក្ក-
មិំសុ តេ ន លភិំសុ ។ តេ ឱវទមានា សុ អម្ហាកំបិ
អាវុសោ ភាគំ ទេថាតិ ។ តេ ឱវទមានា ន មយំ អាវុសោ
តុម្ហាកំ ភាគំ ទស្សាម កិស្ស តុម្ហេ បច្ឆា ឱក្កមិត្ថ-
តិ ។ ឥតរេតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខវេ បច្ឆា ឱក្កមន្តានំ ជានិត្វា ភាគំ ទាតុន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ កោ-
សលេសុ ជនបទេសុ អទ្ធានមគ្គប្បដិបជ្ជ ហោន្តិ ។
តេ សនិសា សុសានំ ឱក្កមិំសុ បំសុកូលាយ ។ ឯ-
កច្ចេ ភិក្ខូ បំសុកូលានិ លភិំសុ ឯកច្ចេ ភិក្ខូ ន
លភិំសុ ។ យេ តេ ភិក្ខូ ន លភិំសុ តេ ឱវទមានា
អម្ហាកំបិ អាវុសោ ភាគំ ទេថាតិ ។ តេ ឱវទមានា
ន មយំ អាវុសោ តុម្ហាកំ ភាគំ ទស្សាម កិស្ស

ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ ។ កិក្ខុពួកខ្លះ ដើរចូលទៅកាន់ព្រៃស្នួសានជាមុន ដើម្បីបង្សុកូល កិក្ខុពួកខ្លះដើរចូលទៅជាខាងក្រោយ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលដើរចូលទៅព្រៃស្នួសានមុន ដើម្បីបង្សុកូល កិក្ខុទាំងនោះក៏បានសំពត់បង្សុកូល ។ ពួកកិក្ខុណាចូលទៅក្រោយ កិក្ខុទាំងនោះក៏គ្មានឡើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែការុសោ លោកទាំងឡាយចូរឲ្យចំណែកដល់យើងខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុសោ យើងមិនបានឲ្យចំណែកដល់លោកទេ ហេតុអ្វីបានជាលោកទាំងឡាយដើរចូលទៅក្រោយគេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលមិនចង់ឲ្យ ក៏កុំបាច់ឲ្យនូវចំណែកដល់កិក្ខុទាំងឡាយដែលដើរចូលទៅក្រោយគេ ។ សម័យនោះឯង មានពួកកិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ ។ កិក្ខុទាំងនោះបានដើរចូលទៅកាន់ព្រៃស្នួសាន ដើម្បីបង្សុកូលត្រមគ្នា ។ កិក្ខុពួកខ្លះបានសំពត់បង្សុកូល កិក្ខុពួកខ្លះមិនបាន ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមិនបាន កិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ លោកទាំងឡាយចូរឲ្យចំណែកមកយើងខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វីបានជា

สุมฺเห ฉ ลกฺขาสิ ฯ ภควาโต ฝาสมฺปิ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สงฺฆิสานิ ทุกฺกมฺปาทิ อคาริยา ภาสิ ฆาตุนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู โกสลเสสุ ชนปเทสุ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปนฺนา โหนฺติ ฯ เต ภตสิกา ภตฺวา สุสานา ทุกฺกมีสุ ปสุกฺขลาย ฯ ฝาภเว ภิกฺขู ปสุกฺขลาย ลภึสุ ฝาภเว ภิกฺขู ฉ ลภึสุ ฯ เย เต ภิกฺขู ฉ ลภึสุ เต ฝาหาปสุ อมฺหากมฺปิ อาวุโส ภาสิ เทถาติ ฯ เต ฝาหาปสุ ฉ มยมฺ อาวุโส สุมฺหากิ ภาสิ ฉสฺสาม ภิกฺขุ สุมฺเห ฉ ลภิตฺวา ฯ ภควาโต ฝาสมฺปิ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภตสิกา ภตฺวา ทุกฺกมฺปาทิ อคาริยา ภาสิ ฆาตุนฺติ ฯ

(๔๗) เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา ปิฬึ อาธาย อาภมฺ อาภญฺฉนฺติ ฯ เต ปฏิภาหาสิ อลภมานา ปฏิหรนฺติ ฯ ปิฬึ ปริสฺสเวติ ฯ ภควาโต

លោកមិនបានទទឹងគេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឲ្យក៏ត្រូវឲ្យចំណែកដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានព្រមគ្នា ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយក្នុងកោសលជនបទ ។ កិក្ខុទាំងនោះឃ្លានឆ្អឺតតិកា(ប្តេជ្ញា)ទទឹងគ្នារួចហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានដើម្បីបង្អុំភ្លុក ។ កិក្ខុពួកខ្លះបានសំពត់បង្អុំភ្លុក កិក្ខុពួកខ្លះមិនបាន ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមិនបាន កិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ លោកទាំងឡាយចូរឲ្យចំណែកមកយើងខ្ញុំ ។ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វីបានជាលោកមិនបានទទឹងគេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឲ្យ ក៏ត្រូវឲ្យចំណែកដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលធ្វើតតិកា (ប្តេជ្ញា) គ្នាហើយចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសាន ។

(៤៧) សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សបាននាំយកចីវរមកកាន់អាវាស ។ មនុស្សទាំងនោះកាលមិនបានភិក្ខុណាមួយទទួលចីវរ ក៏ត្រឡប់នាំយកចីវរទៅវិញ ។ ឯចីវរក៏កើតតិច ។ ល ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ

ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតំ ភិក្ខុំ ចីវរប្បដិគ្គាហកំ សម្មន្និតុំ យោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ទោសាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន មោហាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ភយាគតិំ គច្ឆេយ្យ កមិតាគមិតញ្ច ជានេយ្យ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ យាចិត្វា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ចីវរប្បដិគ្គាហកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ចីវរប្បដិគ្គាហកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ចីវរប្បដិគ្គាហកស្ស សម្មុតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ ចីវរប្បដិគ្គាហកោ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

ចីវរក្ខន្ធក: ការសន្មតិកំពុងឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ

ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៤ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ គឺ ភិក្ខុមិនបានលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនបានលុះទោសាគតិ ១ មិនបានលុះមោហាគតិ១ មិនបានលុះភយាគតិ១ ដឹងនូវចីវរដែលខ្លួនបានទទួលនឹងមិនបានទទួល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវអង្វរភិក្ខុជាមុន លុះអង្វរភិក្ខុរួចហើយ ភិក្ខុដែលឆ្លាសប្រតិពលត្រូវញុំាងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាហើយ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរហើយ ។ ការសន្មតិនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការៈស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៤៨) តេន ខោ បន សមយេន ចីវរប្បដិគ្គាហកា ភិក្ខូ ចីវរំ បដិគ្គហេត្វា តត្ថេវ ខុជ្ឈិត្វា បក្កមន្តិ ។ ចី-វរំ នស្សតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-នាមិ ភិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតំ ភិក្ខុំ ចីវរនិធា-ហកំ សម្មន្និតុំ យោ ន ឆន្នាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ទោ-សាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន មោហាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ភយាគតិំ គច្ឆេយ្យ និនហិតានិនហិតញ្ញូ[1] ជានេយ្យ ។ ឃវញ្ច បន ភិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ យាចិត្វា ញត្តិយា ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញា-បេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ចីវរនិធាហកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ចីវរនិធាហកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ចីវរនិ-ធាហកស្ស សម្មុតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ

---

១ ឧ. និហិតានិហិតញ្ញូ ។

(៤៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអកទទួលចីវរ ឲ្យទទួលចីវរខុក
ចោលក្នុងពីនោះឯង ហើយចៀសចេញទៅ ។ ចីវរក៏រិនាសទៅ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអ្នកទុកជាក់ចីវរ គឺភិក្ខុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ១
មិនលុះទោសាគតិ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះភយាគតិ ១ ដឹងនូវចីវរ
ដែលខ្លួនបានទុកជាក់ហើយនឹងមិនទាន់បានទុកជាក់ហើយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ ត្រូវសង្ឃអង្វរភិក្ខុជាមុន លុះ
អង្វរហើយ ភិក្ខុអកធ្លាស់ប្រតិពលត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកជាក់ចីវរ ។ នេះជា
ពាក្យផ្តើមសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកជាក់ចីវរ ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ
ឲ្យជាអ្នកទុកជាក់ចីវរសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
អាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម(បើ)មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ

เสา ภาเสยฺย ฯ สมฺมโต สเงฺฆน สิกฺขาปโท ภิกฺขุ ปีวิเวกฺขนฺโต ภณฺฑาคารสมฺมติ ฯ เอวเมตํ ธารเยติ ฯ

(๘๙) เตน โข ปน สมเยน ปีวิเวกฺขนฺโต ภิกฺขู มญฺเจปิ ปีเฐปิ ภิสิปิ พิมฺพโกหเนปิ อาโลเกนฺตา. เสปิ ปีเฐ ฉินฺทนฺติ ฯ จุณฺเณนฺติปิ จุปจิกาหิปิ ขาทนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภณฺฑาคารํ สมฺมนฺนิตุํ ยํ สเงฺฆ อากงฺขติ วิหารํ วา อฑฺฒโยคํ วา ปาสาทํ วา หมฺมิยํ วา ปุถุ วา ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ ปฐมํ ภิกฺขุ ปฏิพลเสน สเงฺฆา ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สเงฺฆา อิตฺถนฺนามํ วิหารํ ภณฺฑาคารํ สมฺมนฺเนยฺย ฯ เอสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆา สเงฺฆา อิตฺถนฺนามํ วิหารํ ภณฺฑาคารํ สมฺมนฺ-ติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส วิหารสฺส

លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ កិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបាន
សន្មតឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរហើយ ។ ការសន្មតនេះសមគួរដល់សង្ឃ
ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយ
អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៤៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកទុកដាក់ចីវរ ទុកចីវរក្នុង
មណ្ឌប (ឃ្លាំង) ខ្លះ ក្រោមម្លប់ឈើខ្លះ ទៀបយុះស្បៃខ្លះ ក្នុងទីកណ្តាល
វាលខ្លះ ។ ពួកសត្វកណ្តុរខ្លះ ពួកសត្វកណ្តៀរខ្លះ ក៏កាត់ចីវរទាំងនោះ ។
ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) សង្ឃប្រាថ្នានូវណា គឺ
វិហារក្តី ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចស្មាបគ្រឿងក្តី ប្រាសាទវែងក្តី
ប្រាសាទមានជំបូលត្រងិលក្តី គូហាក្តី ក៏តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មត
នូវទីនោះឲ្យជាឃ្លាំងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គួរសង្ឃសន្មតយ៉ាង
នេះ ។ ត្រូវភិក្ខុអ្នកឆ្លាសប្រតិពលញ្ជាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ
សង្ឃគួរសន្មតវិហារឈ្មោះនេះ ឲ្យជាឃ្លាំងបាន ។ នេះជាពាក្យផ្តើម
សង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃ
សន្មតវិហារឈ្មោះនេះ ឲ្យជាឃ្លាំងហើយ ។ ការសន្មតវិហារឈ្មោះនេះ

កល្លាតារស្ស សង្ឃតិ សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស ឧក្ខ-
មតិ សោ អាសេយ្យ ។ សម្មុតា សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ
វិហារេ កល្លាតារំ ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។
ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(៤០) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស កល្លា-
តារេ ចីវរំ អកុត្តំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-
សុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បញ្ចមាឡេមិ សមណ្ឌលំ
ភិក្ខុំ កល្លាតារិតំ សម្មន្និតុំ យោ ន ឆន្នាគតិ តច្ឆេយ្យ
ន នោសាគតិ តច្ឆេយ្យ ន មោហាគតិ តច្ឆេយ្យ ន ក-
យាគតិ តច្ឆេយ្យ កុត្តាកុត្តញ្ច ជានេយ្យ ។ ឯវញ្ច បន
ភិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ យាចិត្វា
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ
សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ
សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ កល្លាតារិតំ សម្មន្នេយ្យ ។

ឲ្យជាឃ្លាំង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គួរស្ងៀម(ប៉ៈ)មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ វិហារឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាឃ្លាំងហើយ ។ ការសន្មតិគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៥០) សម័យនោះឯង ចីវរក្នុងឃ្លាំងរបស់សង្ឃឥតមានលោកណា គ្រប់គ្រងរក្សាឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង គឺភិក្ខុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះភយាគតិ ១ ដឹងនូវរបស់ដែលខ្លួនបានគ្រប់គ្រងរក្សាហើយនឹងមិនភាន់ភ្លេចគ្រប់គ្រងរក្សា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវអង្វរកភិក្ខុជាមុន លុះអង្វរករហើយ ភិក្ខុអកធ្វាសប្រតិពលត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ។

ฯเปฯ ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา สงฺฆ-
สฺสาหํ ภนฺเต กณฺฑาคาริกตฺถาย สมฺมนฺนติ ฯ ยสฺสายสฺ-
มา ขมติ สมฺมนฺนนา เอตสฺส ภิกฺขุโน ภณฺฑาคาริกสฺส
สมฺมุติ สา ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภา-
เสยฺย ฯ สมฺมโต สงฺฆสฺส สมฺมนฺนนาย ภิกฺขุ ภณฺฑา-
คาริโก ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ
ธารยามีติ ฯ

[๕๑] เตน โข ปน สมเยน ธมฺมภณฺฑิยา ภิกฺขู
ภณฺฑาคาริกตฺถาย วุฏฺฐาเปนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจ-
สุ ฯ น ภิกฺขเว ภณฺฑาคาริโก วุฏฺฐาเปตพฺโพ โย
วุฏฺฐาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំងហើយ ។ ការសន្មតិនេះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៥១) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបណ្តេញភិក្ខុអ្នករក្សាឃ្លាំងឲ្យចៀសចេញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញ[1] ភិក្ខុអ្នករក្សាឃ្លាំងចេញទេ ភិក្ខុណាបណ្តេញ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ បុគ្គលដែលមិនត្រូវបណ្តេញចេញចាកទីកន្លែងមាន ៤ ពួក គឺភិក្ខុថាស់ដាង ១ ភិក្ខុជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ១ ភិក្ខុមានដំបូង ១ ភិក្ខុដែលបានសេនាសនៈអំពីសង្ឃ ១ ។ ភិក្ខុក្មេងមិនត្រូវបណ្តេញភិក្ខុថាស់ចេញ ព្រោះលោកថាស់ដាងខ្លួន ។ ភិក្ខុជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញចេញ ព្រោះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ។ ភិក្ខុមានដំបូង ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញចេញ ព្រោះលោកឈឺ ។ ភិក្ខុដែលបានសេនាសនៈអំពីសង្ឃ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញចេញ ព្រោះសង្ឃបានឲ្យទីកន្លែងជាទីសម្រាយដល់លោកដែលជាពហុស្សូត្រ មានឧបការៈដល់សង្ឃដោយកិច្ចមានបង្រៀនជាដើម (អដ្ឋកថា) ។

(๘๒) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស កណ្ឌា-
តាវេ ចីវរំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ កតវត្ថោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-
សុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សម្មុខីភូតេន សង្ឃេន កា-
ជេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សព្ពោ សង្ឃោ
ចីវរំ កាជេន្តោ តោលាបេលំ អកាសិ ។ កតវត្ថោ ឯត-
មត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បញ្ចមេ ភាគេ
សម្មញ្ញាតតំ ភិក្ខុំ ចីវរភាជកំ សម្មន្និតុំ យោ ន ឆន្ទា-
គតិំ គច្ឆេយ្យ ន ទោសាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន មោហាគតិំ
គច្ឆេយ្យ ន ភយាគតិំ គច្ឆេយ្យ ភាជិតាភាជិតញ្ច ជា-
នេយ្យ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។ បឋមំ
ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ យាចិត្វា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន
សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ
សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ចីវរភាជកំ
សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ

(៥២) សម័យនោះឯង ចីវរកេងយ៉ាំងរបស់សង្ឃកឹសម្បូណ៌ឡើង ។ កិកូតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដែលនៅជួបជុំគ្នា[1]ចែកចីវរបាន ។ គ្រានោះឯង សង្ឃតាំងពួងកាលចែកចីវរក៏បានធ្វើនូវសេចក្តីកោលាហលឡើង ។ កិកូតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតកិកូដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាអ្នកចែកចីវរបាន គឺ កិកូដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះកយាគតិ ១ ជំងន្ងូវរបស់ដែលខ្លួនបានចែកហើយ នឹងមិនទាន់បានចែក ១ ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវអង្វរកកិកូជាមុន លុះអង្វរករួចហើយ កិកូអកធ្វាសប្រតិពលត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតកិកូឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ ។ នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

---

១ បានដល់សង្ឃដែលនៅជាងក្នុងនិវេសនបរិវេណមួយគ្នា (អដ្ឋកថា) ។

สเงฺฆ สเงฺฆ ฯสฺสฏฺฐมํ ภิกฺขุ ปีวิภงฺคฏฐกถํ สมฺปฏฺฐติ ฯ
ยสฺมายสฺมาโต ๑มติ ฯสฺสฏฺฐมสฺส ภิกฺขุโต ปีวิภงฺค-
กสฺส สมฺมติ สเงฺฆ ตุณฺหิภาสฺส ยสฺส ขมติ สเงฺฆ
ภาเสยฺย ฯ สมฺมโต สเงฺฆน ฯสฺสฏฺฐมเงฺฆ ภิกฺขุ ปีวิ-
ภงฺคฏฐกถา ฯ ๑มมฺหิ สเงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ
ธารยามีติ ฯ อยฺยเงฺฆ ปีวิภงฺคฏฐกถาสฺส ภิกฺขุสฺส ปฐม-
เงฺฆสิ กตฺวา ขุ เงฺฆ ปีวิ ภาเสตพฺพนฺติ ฯ ภควโต ปฐ-
มพุทฺธ อาโรเจสุ ฯ อยฺยาปิ ภิกฺขเว ปมมิ ทุติยมฺปิ
ตติยมฺปิ วณฺณาวณฺณิ กตฺวา ภิกฺขุ กเถตฺวา วุฏฺฐ ตติ-
ปีวิปฏิวิสิ ปาเตตพฺพนฺติ ฯ อยเงฺฆ ปีวิภงฺคฏฐกถาสฺส ภิกฺขุสฺส
ปฐมเงฺฆสิ กตฺวา ขุ เงฺฆ สามเณรภาสฺส ปีวิปฏิวิสิ
ภาตพฺพนฺติ ฯ ภควโต ปฐมพุทฺธ อาโรเจสุ ฯ อยฺ-
ยาปิ ภิกฺขเว สามเณรภาสฺส ทุติยฏฺฐานิ ปาตพฺพนฺติ ฯ

ចីវរក្ខន្ធកៈ ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ

សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកចែកចីវរគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គ នោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន អាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជា អ្នកចែកចីវរហើយ ។ ការសន្មតិនេះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុ នោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកន្ធវារៈនេះ ដោយអា-ការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុអ្នកចែកចីវរ មានសេចក្តី រិះគិតដូច្នេះថា យើងគួរចែកចីវរដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំ ទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជ្រើសរើស (ចីវរ) ជាមុន ហើយសួរមើល (ដង្ហែ) ហើយលែលកចីវរដែលមានសណ្ឋានតូចធំថ្លៃ ថ្រឹងតិច (ឲ្យមានចំណែកស្មើគ្នា) ហើយពាប់ភិក្ខុ ហើយចងចីវរឲ្យជា ពួក ៗ រួច សឹមដំកល់ទុកន្ធវាចំណែកនៃចីវរ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុអ្នក ចែកចីវរមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដល់ពួកសាម-ណេរដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏-មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យចំណែកពាក់កណ្តាលដល់ពួកសាមណេរ ។

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សតេន
ការេន ទុត្តរិតុការោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អា-
រោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទុត្តរន្តស្ស សតំ ភាតុំ
ជានុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
អតិរេកការេន ទុត្តរិតុការោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯត-
មត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អនុក្កមេ ឋិន្តេ
អតិរេកការំ ជានុន្តិ ។ អថខោ ចីវរការាគារំ ភិក្ខូនំ
ឯតទហោសិ កថំ នុ ខោ ចីវរប្បដិវីសោ ជានិព្វោ
អាគតប្បដិជាដិយា នុ ខោ ទុជាហុ យថាវុឌ្ឍន្តិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ
វិការេ តោសេត្វា ភុសថាតំ ការេតុន្តិ ។

(៥៣) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ ឧភតោ-
ឧបិ បណ្ឌុមត្តិការេបិ ចីវរំ រជន្តិ ។ ចីវរំ ទុព្ពណ្ណំ

សម័យនោះឯង កិក្ខុ១រូបមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្ទឹងឬឆ្លងផ្លូវឆ្ងាយហើយ
ចង់បានចំណែករបស់ខ្លួន (ជាប់ទៅផង) ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
កិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឲ្យចំណែករបស់ខ្លួន (គឺរបស់កិក្ខុ
អ្នកឆ្លងស្ទឹង) ដល់កិក្ខុអ្នកឆ្លង (ស្ទឹងឬផ្លូវឆ្ងាយ) ចុះ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុ១រូប
មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្ទឹងឬឆ្លងផ្លូវឆ្ងាយចង់បានចំណែកថ្លៃច្រើនជាង
គេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកប្បិយកណ្ឌគេបាន
ឲ្យហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឲ្យចំណែកដ៏ច្រើនចុះ ។ គ្រានោះ
ពួកកិក្ខុអកចែកចីវរ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរ
ដូចម្តេចហ្ន៎ យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដោយលំដាប់កិក្ខុដែលមកប្តូ ។ ឬឯង
ត្រូវឲ្យចំណែកចីវរតាមលំដាប់កិក្ខុចាស់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
កិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចីវរខ្វះហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយ
ញុាំងកិក្ខុឲ្យត្រេកអរសិន ហើយសឹមធ្វើការចុះស្វាក ។

(៥៣) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយដែលក់ចីវរដោយអាចម៍
គោខ្លះ ដោយដីស្អិតមានពណ៌លឿងខ្លះ ។ ចីវរនោះក៏មានពណ៌មិនល្អ ។

เหาติ ฯ ภควาเตา ฯลฯ อาเหเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉ วณฺณานิ มูลวณฺณ ขนฺธวณฺณ ตจวณฺณ ปตฺตวณฺณ ปุปฺผวณฺณ ผลวณฺณนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู สีตูทกาย[๑]ปีฬกาวณฺณนฺติ ฯ ปีฬกา ขุทฺทกนฺติ เหาติ ฯ ภควาเตา ฯลฯ อาเหเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว วณฺณ ปฏิสุ ปจฺจวณฺณกมฺมนฺติ ฯ วณฺณ ขุทฺทา-ยติ ฯ ภควาเตา ฯลฯ อาเหเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทฺทกปฺปมาณ[๒]ฆนฺติตุนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฉ ฉาเทนฺติ วณฺณ ปกฺกึ วา อปกฺกึ วา ฯ ภควาเตา ฯลฯ อาเหเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทเก

---

๑ ฉ สีตูทกาย ฯ ๒ ฉ. ขุทฺทกปฺปมาณ ฯ

កិកុគាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រែងត្រាស់ថា ម្នាលកិកុគាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់ ៦ យ៉ាង គឺ ទឹកជ្រលក់កើតពីមើម ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីដើម ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីសម្បក ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីស្លឹក ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្កា ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្លែ ១ ។ សម័យនោះឯង កិកុគាំងឡាយជ្រលក់ចីវរដោយទឹកត្រជាក់ ។ ចីវរនោះក៏មានក្លិនមិនល្អ ។ កិកុគាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រែងត្រាស់ថា ម្នាលកិកុគាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យដាំងជ្រលក់តូច ដើម្បីដាំទឹកជ្រលក់ ។ ទឹកជ្រលក់ក៏ផុសឡើង ។ កិកុគាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រែងត្រាស់ថា ម្នាលកិកុគាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យចងបៃតាស[1] ។ សម័យនោះឯង កិកុគាំងឡាយមិនដឹងទឹកជ្រលក់ឆ្អិនហើយឬនៅមិនទាន់ឆ្អិន ។ កិកុគាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រែងត្រាស់ថា ម្នាលកិកុគាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបន្តក់[2]ដំណក់ទឹក

---

១ គឺដាក់ឈើតាវាងនៅមាត់ឆ្នាំង ដើម្បីកុំឲ្យត្រឿងជ្រលក់មានចំណាំងឈើដាដើមងុលឡើងបាន ។ ២ បើទឹកជ្រលដាំពុសហើយយកទៅបន្តក់លើភាជនៈទឹក (ជីវ៍) ក៏មិនសាយចេញរហ័ស ឬបន្តក់លើខ្នងក្របកក៏ផ្ទុះពងរ (អដ្ឋកថា) ។

वा ठपेत्वा दन्तकट्ठं खादितुं । तेन खो पन समयेन भिक्खू रत्तिभागे पि दिवाभागे पि दन्तकट्ठं खादन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति । कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया रत्तिभागे पि दिवाभागे पि दन्तकट्ठं खादिस्सन्ती ति । अस्सोसुं खो भिक्खू तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्खू अप्पिच्छा ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति । कथं हि नाम भिक्खू रत्तिभागे पि दिवाभागे पि दन्तकट्ठं खादिस्सन्ती ति । अथ खो ते भिक्खू भगवतो एतमत्थं आरोचेसुं । अनुजानामि भिक्खवे रत्तिभागे पि दिवाभागे पि दन्तकट्ठं खादितुं । तेन खो पन समयेन भिक्खू दन्तकट्ठं चातियापि पचेतापि चीरं मुञ्चन्ति[1] । चीरं पि किलिस्सति । भगवतो एतमत्थं आरोचेसुं । अनुजानामि भिक्खवे रत्तिभागे दिवाभागे दन्तकट्ठं खादितुं । तेन खो पन समयेन भिक्खू दन्तकट्ठं छमायं चीरं पत्थरन्ति चीरं पंसुकितं होति । भगवतो एतमत्थं आरोचेसुं । अनुजानामि भिक्खवे तिणासन्थारकं । तिणासन्थारको उपचिकाहि खज्जति । भगवतो एतमत्थं आरोचेसुं । अनुजानामि भिक्खवे

---

१ ब. सम्मुञ्चन्ति ।

លើទឹកក៏បាន លើខ្នងក្រចកក៏បាន ។ សម័យនោះឯង កិកូតាំងឡាយកាល
ដាក់ទឹកជ្រលក់ក៏ទង្គិចនឹងឆ្នាំង ។ ក៏បែកទៅ ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ
តាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវចោយសម្រាប់ដងទឹកជ្រលក់ដែលមាន
ដង ។ សម័យនោះឯង ភាជនសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់របស់កិកូតាំងឡាយ
មិនទាន់មាន ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវ
ឆ្នាំងសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់នឹងអ្នមសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់ ។ សម័យ
នោះឯង កិកូតាំងឡាយគក់ចីវរកន្ធថាសខ្លះកន្ធថាត្រខ្លះ ។ ចីវរក៏ដាច់ដាច
អស់ ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវស្នូក
សម្រាប់ជ្រលក់ ។ សម័យនោះឯង កិកូតាំងឡាយត្រដាងហាលចីវរលើ
ផែនដី ចីវរក៏ប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូ
តាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវកម្រាលស្មៅ ។ កម្រាលស្មៅពួកសត្វ
កណ្តៀរកោរអស់ទៅ ។ កិកូតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ

ជីវកំ ជីវកាតិ ។ មញ្ឈេន លេក្ខេន វដ្ដំ ខុភតោ
កលតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ កណ្ណោ ពន្ធិតុន្តិ ។ កណ្ណោ ជីវតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ
កណ្ណសុត្តកន្តិ ។ វដ្ដំ ឯកតោ កលតិ ។ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សម្បរិវត្តកំ
សម្បរិវត្តកំ វដ្ដុំ ន ច អន្តិន្នេ ថេវ បក្កមិតុន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន ជីវកំ បត្តិន្នំ ហោតិ ។ ភគ-
វតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទុនតេ
ទិសាតេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ជីវកំ ជរុសំ
ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ ចាណិនា អាសោវេតុន្តិ ។

ចីវរក្ខន្ធក: ការទ្រទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែសម្រាប់ចងដាយចីវរដោយដើម

តថាគតអនុញ្ញាតនូវឈើស្នាសម្រាប់ហាលចីវរនឹងខ្សែស្បៃង ។ កិក្ខុទាំងឡាយពាក់ចីវរចំពីពាក់កណ្តាល ទឹកជ្រលក់ក៏ហៀរចុះទៅតាមជាយទាំងពីរ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យចងត្រង់ជាយចីវរ ។ ជាយចីវរក៏ទក់ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវខ្សែសម្រាប់ចងជាយចីវរ ។ ទឹកជ្រលក់ក៏ហៀរទៅតាមជាយម្ខាង ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យជ្រលក់ចីវរប្រែត្រឡប់ឲ្យសព្វគ្រប់ ម្យ៉ាងទៀត កាលបើដំណក់ទឹកមិនទាន់ជាប់អស់ទេ កិក្ខុកុំអាលដើរចេញឡើយ ។ សម័យនោះឯង ចីវរដិតខ្លាំងពេក ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យត្រាចីវរទៅកន្លះទឹក (ទេ) ។ សម័យនោះឯង ចីវរក៏មានសាច់រឹង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគក់ចីវរដោយដៃ ។

(៥៤) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា កិក្ខូ អច្ឆិន្នកានិ ចីវរានិ ជាវេន្តិ ទន្តកសាវានិ ជាវេន្តិ ។ មក្កុសច្ឆា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ(១) ។ កិក្ខូ(២) ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន កិក្ខវេ អច្ឆិន្នកានិ ចីវរានិ ជាវេតព្ពានិ យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៥៥) អថខោ ភគវា អាឧគមោ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន ឧក្កិណាភិរិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា មាគធកេ ភេត្តំ(៣) អច្ចិពទ្ធំ ចាលិពទ្ធំ មរិយាទពទ្ធំ សិង្ឃាដកពទ្ធំ(៤) ឯិស្សាន អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ បស្សសិ ខោ ត្វំ អានន្ទ មាគធកេ ភេត្តំ អច្ចិពទ្ធំ ចាលិពទ្ធំ មរិយាទពទ្ធំ សិង្ឃាដកពទ្ធន្តិ ។

---

១ ឥទំ បរំ ឧភោបិ យោគ្គេសុ សេយ្យថាបិ នាម គិហី កាមភោគិនោតិ ទិស្សតិ ។ ២ តត្ថាយំ បាឋោ ន ហោតិ ។ ៣ ឧ. មគធកេត្តំ ។ ៤ អច្ចិពទ្ធំ ចាលិពទ្ធំ មរិយាទពទ្ធំ សិង្ឃាដិពពទ្ធំ ។

[๙๒] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរមិនបានកាត់ ទ្រទ្រង់ចីវរដែលក់ដោយទឹកចត់មានពណ៌ដូចក្អុក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏បោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវប្រើប្រាស់ចីវរដែលមិនបានកាត់ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๙๓] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងក្រុងភគ្គឹនះដោយសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយក៏ទ្រង់យាងចេញទៅ កាន់ចារិកក្នុងភគ្គិណាគារីដែនបទ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃើញស្រែអ្នកដែនមគធៈមានសណ្ឋានជាស្រែមានជ្រុងបួន មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្ជួរវែងដោយបណ្តោយផងទទឹងផង មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្ជួរខ្វឹកក្នុងចន្លោះ ។ មានសណ្ឋានជាបួនជ្រុងដោយមានភ្ជួរខ្វឹចាញ់គ្នា លុះទ្រង់ទតឃើញហើយក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា នែអានន្ទ អ្នកឃើញស្រែអ្នកដែនមគធៈ មានសណ្ឋានជាស្រែមានជ្រុងបួន មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្ជួរវែងដោយបណ្តោយផងទទឹងផង មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្ជួរខ្វឹកក្នុងចន្លោះ ។ មានសណ្ឋានជាបួនជ្រុងដោយមានភ្ជួរខ្វឹចាញ់គ្នាឬទេ ។

ឯវំ ភគ្គេតិ ។ ឧស្សហាមិ ភន្តេ អានន្ទ កិក្ខូនំ ឯវរូបានិ ចីវរានិ សំវិទហិតុន្តិ ។ ឧស្សុបកាមិ ភគវាតិ ។ អថខោ ភគវា ធម្មិំណាតិវស្មឹ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា បុនទេវ រាជគហំ បច្ចាគច្ឆិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ សម្ពហុលានំ កិក្ខូនំ ចីវរានិ សំវិទហិត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច បស្សតុ[1] មេ ភន្តេ ភគវា ចីវរានិ សំវិទ-ហិតានីតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ ភេតំ ភគ្គា កិក្ខូ អាមន្តេសិ បណ្ឌិ-តោ កិក្ខវេ អានន្ទោ មហាបញ្ញោ កិក្ខវេ អានន្ទោ យត្រ ហិ នាម មយា សង្ខិត្តេន ភាសិតស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ អាជានិស្សតិ កុសិម្បិ នាម ការិស្សតិ អឌ្ឍកុ-សិម្បិ នាម ការិស្សតិ មណ្ឌលម្បិ នាម ការិស្សតិ អឌ្ឍមណ្ឌលម្បិ នាម ការិស្សតិ វិវដម្បិ នាម ការិស្សតិ

---

១ បស្សថ តុម្ហេតិ ទិស្សតិ ។

ចីវរក្ខន្ធកៈ រឿងព្រះអានន្ទត្ថេរ

ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែអានន្ទ អ្នកអាចចាត់ចែងចីវរបែបនេះដល់ភិក្ខុតាំងឡាយបានឬទេ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចធ្វើបាន ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងទក្ខិណាគិរីជនបទ គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយក៏ទ្រង់យាងត្រឡប់មកក្រុងភគ្គនឹះវិញ ។ ខណៈនោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក៏បានចាត់ចែងចីវរដល់ភិក្ខុតាំងឡាយជាច្រើនរូប រួចហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទតចីវរដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចាត់ចែងហើយចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ត្រេកអរដោយធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អានន្ទជាបណ្ឌិត ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អានន្ទមានប្រាជ្ញាច្រើន ព្រោះថាពាក្យដែលតថាគតពោលហើយដោយសង្ខេប អានន្ទអាចដំណាលសេចក្តីដោយពិស្តារបាន ហើយចេះធ្វើសំពត់ឈ្មោះកុសិបង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអឌ្ឍកុសិបង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះមណ្ឌលៈបង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអឌ្ឍមណ្ឌលៈបង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះវិវដ្តៈបង

อนุปาทิเสสาย ธาตุยา ปรินิพฺพาเยยฺย ธาตุยา ปรินิพฺพาเยยฺย ฉเฑฺฑยฺยาถ ธาตุยา ปรินิพฺพาเยยฺย ตุมฺหากญฺหิ ตาย ปรินิพฺพาเยยฺย ธาตุยา ปรินิพฺพาเยยฺย ตุมฺหากญฺหิ ตาย ปรินิพฺพาเยยฺย ธาตุยา ปรินิพฺพาเยยฺย ตุมฺหากญฺหิ ตาย

ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអនុវាតដ្ឋៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះគីវេយ្យកៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះជង្ឃេយ្យកៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះពាហន្តៈផង ហើយសំពត់ខោះអានន្តិកក៏បានកាត់ជាច់ឲ្យសៅហ្មងដោយមុខកាំបិតឲ្យសមគួរដល់សមណៈ ឲ្យជាវេសមិនគួរច្រឡំ ដល់ពួកចោរជាសត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសង្ឃដិកាត់ ខុទ្ទកសង្គៈកាត់ អន្តរវាសកៈកាត់ ។

(៥៦) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយក៏ទ្រង់ចៀសចេរកាន់ចារិកក្រុងវេសាលី ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងចេរកាន់ផ្លូវឡាយ ជាបន្តោះក្រុងរាជគ្រឹះនឹងបន្តោះក្រុងវេសាលី ក៏ឃាតទតឃើញភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប មានចីវរវេចជាសំពាយ ឃាតដាក់ផ្នត់ចីវរលើក្បាលខ្លះ ដាក់ផ្នត់ចីវរលើ-កខ្លះ ដាក់ផ្នត់ចីវរលើចង្កេះខ្លះដើរមក លុះទតឃើញហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់វិនិតយ៉ាងនេះថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះវិលមកវកសេចក្តីលោភក្នុងចីវរឆាប់រហ័សណាស់ បើដូច្នោះគួរតថាគតចង់សីមាតាំងទុកនូវខេត្តដែនកឋិនចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចេរកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ទើបបានដល់ទៅក្រុងវេសាលី ។

ตตฺร สุทฺธิ ภควา เวสาลิยญฺจ วิหรติ โคตมเก เจติ-
เย ฯ เตน ขฺวาหนฺ ปน สมเยน ภควา สีตาสุ หเม-
มนฺติกาสุ รตฺตีสุ อฏฺฐกาสุ ปาฏิปทสมเย รตฺติ
อเฑฺฒ กาเล ฯเปฯ ปีฬวิภงฺเค ฉสีสุ ๑ ภควนฺตํ สีตํ
อโหสิ[1] ฉกฺขตฺตุ ปมเม ยาเม สีตํ ภควนฺตํ อโหสิ
ตถา ภควา ปีฬวิ ตาปิ ๑ ภควนฺตํ สีตํ อโหสิ
ฉกฺขตฺตุ มชฺฌิเม ยาเม สีตํ ภควนฺตํ อโหสิ ตถา
ภควา ปีฬวิ ตาปิ ๑ ภควนฺตํ สีตํ อโหสิ ฉกฺขตฺตุ
ปจฺฉิเม ยาเม จนฺทเต อุณฺโห ฉฏฺฐิยา รตฺติยา สีตํ
ภควนฺตํ อโหสิ จตุนฺนํ ภควา ปีฬวิ ตาปิ ๑ ภควนฺตํ
สีตํ อโหสิ ฯ อถ ขฺวาหนฺ ภควโต เอตทโหสิ เยหิ
ขฺวาหนฺ เตหิ กุลปุตฺตา สมสฺสุ ฉมฺมานิเย สีตาลุกา
สีตภีรุกา เตปิ สกฺกาปฺปิ ตีหิวาเรน ยาเปตุ ยฺวาหนฺ-
ปาหนฺ ภิกฺขุ ปีฬวิ สีมนฺ ตาเยยฺย มริยาทนฺ ปาเยยฺย
ตีหิวาเรน อนุชานาเยยฺยนฺติ ฯ อถ ขฺวาหนฺ ภควา ฬิสฺสุ ๑ ตาเน

---

๑ ๑ ภควนฺตํ สีตํ อโหสีติ ภควโต สีตํ ตาปีติ (อฏฺฐกถา) ฯ

ឋានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងគោតមចេតិយទៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចីវរតែមួយ គង់នៅក្នុងទីកណ្តាលវាលក្នុងវេលាយប់ ក្នុងសម័យមានទឹកសន្សើមធ្លាក់ប្លុះ ក្នុងរាត្រីខាងឆ្ងាយដែលត្រជាក់នៅក្នុងហេមន្តរដូវ បិតនៅជាចន្លោះនៃវេមាយនឹងវេនល្ងាច(១) ព្រះអង្គក៏មិនងោកឡើយ លុះបឋមយាមកន្លងទៅហើយទើបព្រះអង្គងោ ហើយព្រះអង្គទ្រង់ចីវរជាគំរប់ពីរ ព្រះអង្គក៏ជាត់ងោទៅ លុះមជ្ឈិមយាមកន្លងទៅហើយទើបព្រះអង្គងោ ហើយព្រះអង្គទ្រង់ដណ្តប់ចីវរជាគំរប់បី ព្រះអង្គក៏ជាត់ងោទៀត លុះបច្ឆិមយាមកន្លងទៅហើយ កាលអរុណរះឡើង រាត្រីក៏ភ្លឺព្រាង ។ ទើបព្រះអង្គងោ ព្រះអង្គទ្រង់ដណ្តប់ចីវរជាគំរប់ប្លន ព្រះអង្គក៏ជាត់ងោទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់រិះគិតដូច្នេះថា កុងធម្មវិន័យនេះ កុលបុត្តតាំងឡាយណាដែលជាអ្នកងោជាប្រក្រតី ជាអ្នកខ្ជិលងោ កុលបុត្តតាំងនោះក៏អាចញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយចីវរ ៣ បាន បើដូច្នេះគួរតថាគតបង្ហាញសីមាហើយតាំងទុកនូវខេត្តដែនក្នុងចីវរ ហើយអនុញ្ញាតចីវរ ៣ ដល់ភិក្ខុតាំងឡាយ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកថា

---

๑ វិមតិវិនោទនីដីកាថា រាត្រី ៨ គឺខាងចុងវេមាយ ៤ រាត្រី ខាងដើមវេនល្ងាច ៤ រាត្រី ហៅជារាត្រីនោងជាចន្លោះនៃវេមាយនឹងវេនល្ងាច ។

ឯតស្មឹ បករណេ ឧម្មឹ កថំ កត្វា កិត្តិ អាបន្នេសិ
ឥធាហំ កិត្តិវេ អន្តរា ច រាជគហំ អន្តរា ច វេសាលឹ
អច្ឆានមក្កឃ្ឃដិបន្នោ អទ្ទសំ សត្ថវាហេ កិត្តិ ចីវរេហិ
ឱត្ថរិត្វាកតេ សីសេបិ ចីវរកិសឹ ករិត្វា ឯន្តេបិ ចីវរកិ-
សឹ ករិត្វា កដិយាបិ ចីវរកិសឹ ករិត្វា អាគច្ឆន្តេ ធិ-
ស្វាន មេ ឯតទហោសិ អតិលហុំ ខោ ឥមេ មោឃបុ-
រិសា ចីវរេ ពាហុល្លាយ អាវដ្តា យន្នូនាហំ កិត្តិនំ ចីវរេ
សិមំ ពន្ធេយ្យំ មរិយាទំ ឋបេយ្យន្តិ ។ ឥធាហំ កិត្តិវេ
សិតាសុ ហេមន្តិកាសុ រត្តីសុ អន្តរដ្ឋកាសុ បាមថាត-
សមយេ រត្តឹ អដ្ឍកាសេ ឯកចីវរេ ឯសីធឹ ឧ មំ
សីតំ អហោសិ ឯក្ខន្តេ បឋមេ យាមេ សីតំ មំ អហោ-
សិ ទុតិយាហំ ចីវរំ ចារុបឹ ឧ មំ សីតំ អហោសិ ឯក្ខន្តេ
មជ្ឈិមេ យាមេ សីតំ មំ អហោសិ តតិយាហំ ចីវរំ
ចារុបឹ ឧ មំ សីតំ អហោសិ ឯក្ខន្តេ បច្ឆិមេ យាមេ
ឱទ្ធតេ អរុណេ ឧដ្ឋិម្ហិយា រត្តិយា សីតំ មំ អហោសិ
ចតុត្ថាហំ ចីវរំ ចារុបឹ ឧ មំ សីតំ អហោសិ ឥស្ស
មយ្ហំ កិត្តិវេ ឯតទហោសិ យេបិ ខោ តេ កុលបុត្តា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនេះតថាគត ចាកដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ជាចន្លោះក្រុងភគ្គនឹងចន្លោះក្រុងវេសាលីហើយឃើញភិក្ខុច្រើនរូប មានចីវរវេចជាសំពាយដាក់ផ្ចត់ចីវរលើកភ្លុយខ្លះ ដាក់ផ្ចត់ចីវរលើ-កខ្លះ ដាក់ផ្ចត់ចីវរលើចង្កេះខ្លះដើរមក លុះឃើញហើយ តថាគតក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះរឹលមករកសេចក្តីលោភកាលចីវរធាប់ពោកណាស់ បើដូច្នេះគួរតថាគតចងសីមាតាំងទុកនូវខេត្តដែនកាលចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនេះតថាគតត្រង់ចីវរតែមួយអង្គុយនៅកាលគឺកណ្តាលវាលកាលវេលាយប់កាលសម័យមានទឹកសន្សើមធ្លាក់ប៉ុន្តែកាលត្រីទាំងឡាយដែលត្រជាក់ នៅកាលហេមន្តរដូវ បិតនៅចន្លោះនៃវេមាយនឹងវេផល្គុណ តថាគតក៏មិនរងាឡើយ លុះបឋមយាមកន្លងទៅហើយ ទើបតថាគតរងា តថាគតបានដណ្តប់ចីវរជាគំរប់ពីរ តថាគតក៏ចាត់រងាទៅ លុះមជ្ឈិមយាមកន្លងទៅហើយ ទើបតថាគតរងា តថាគតបានដណ្តប់ចីវរជាគំរប់បី ទើបតថាគតចាត់រងាទៅ លុះបច្ឆិមយាមកន្លងទៅហើយ អរុណរះឡើងត្រីក៏ភ្ញីព្រាង ។ ទើបតថាគតរងា តថាគតបានដណ្តប់ចីវរជាគំរប់ប្លន តថាគតក៏ចាត់រងាទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតក៏មានសេចក្តីត្រិះគិតដូច្នេះថា កាលធម្មវិន័យនេះ កុលបុត្តទាំងឡាយណា

ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ សីតាលុកា សីតភីរុកា តេបិ សវន្តិំ តិចីវរេន យាបេតុំ យទ្ធនាហំ កិត្តកំ ចីវរេ សីមំ ឥច្ចេយ្យ មរិយាទំ ឋបេយ្យ តិចីវរំ អធុជានេយ្យន្តិ អធុជានាមិ កិត្តកេ តិចីវរំ ទ្វិក្ខុណំ(១) សង្ឃាដិ ឯកច្ចំយំ ទុតិយាសន្តំ ឯកច្ចំយំ អន្តរវាសកន្តិ ។

[៥៧] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា កិត្តកេ កតវតា តិចីវរំ អធុញ្ញាតន្តិ អញ្ញេនេវ តិចីវរេន តាមំ បរិសន្តិ អញ្ញេនេវ តិចីវរេន អារាមេ អច្ឆន្តិ អញ្ញេនេវ តិចីវរេន ឧមាកំ ទិតវន្តិ ។ យេ តេ កិត្តកេ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិហាយេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា កិត្តកេ អតិរេកចីវរំ ជារេស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ កិត្តកេ កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ កតកា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិត្តកេ អាមន្តេសិ ន កិត្តកេ អតិរេកចីវរំ ជារេតព្ពំ យោ ជារេយ្យ យថាធម្មោ ការេតព្ពោតិ ។ តេន ខោ បន

---

(១) ម. ទិគុណំ ។

ដែលជាអ្នកនាំជាប្រក្រតី ជាអ្នកខ្វាចរនាំ កុលបុត្តទាំងនោះអាចញុំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយចីវរ៣ បើដូច្នោះគួរតថាគតចងសីមាតាំងទុកនូវខេត្តដែនក្នុងចីវរ គួរអនុញ្ញាតចីវរ៣ ដល់កិកុទាំងឡាយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតចីវរ៣ គឺ សង្ឃាដិពីរជាន់ ឧត្តរាសង្គៈ (ចីពរ) ១ ជាន់ សម្បង់ ១ ជាន់ ។

(៩៧) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុដឹងថា ចីវរ៣ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតរួចហើយ ។ ក៏នាំគ្នាចូលទៅកាន់ស្រុកដោយចីវរ៣ ដទៃទៀត នៅក្នុងវត្តដោយចីវរ៣ ដទៃទៀត ចុះទៅកាន់កំពង់ជាទីស្រង់ទឹកដោយចីវរ៣ ដទៃទៀត ។ កិកុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិកុមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់អតិរេកចីវរសោះ ។ កិកុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងពេលនោះរួចទ្រង់គ្រាស់ហៅកិកុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុមិនត្រូវទ្រទ្រង់អតិរេកចីវរទេ កិកុណាទ្រទ្រង់ កិកុនោះត្រូវនិយនឲ្យធ្លាក់តាមធម៌ ។ សម័យនោះ

សមយេន អាយស្មតោ អានន្ទស្ស អតិវេកចីវរំ ឧប្បន្នំ
ហោតិ ។ អាយស្មា ច អានន្ទោ តំ ចីវរំ អាយស្មតោ
សារីបុត្តស្ស ទាតុកាមោ ហោតិ ។ អាយស្មា ច
សារីបុត្តោ សាកេតេ វិហរតិ ។ អថខោ អាយស្មតោ
អានន្ទស្ស ឯតទហោសិ ភគវតា បញ្ញត្តំ ន អតិរេ-
កចីវរំ ជារេតព្ពន្តិ ឥទញ្ច មេ អតិរេកចីវរំ ឧប្បន្នំ
អហញ្ចិមំ ចីវរំ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ទាតុកាមោ
អាយស្មា ច សារីបុត្តោ សាកេតេ វិហរតិ កថំ នុ ខោ
មយា បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ តីវចិរំ បដានន្ទ
សារីបុត្តោ អាគច្ឆិស្សតីតិ ។ ឆវមំ វា ភគវា ឱវសំ
ឧសមំ វាតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ
បការណេ ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ ឧសាហាបរមំ អតិរេកចីវរំ ជារេតុន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូនំ អតិរេកចីវរំ ឧប្បន្នំ
ហោតិ ។ អថខោ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ តាវ

អតិរេកចីវរជាន កើតឡើងដល់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបថ្វាយបង្គំប្រគេនចីវរនោះ ទៅព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏គង់នៅឯក្រុងសាកេត ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីនឹកគិតដូច្នេះថា ព្រះមានព្រះភាគ ជានបញ្ញត្តថា កិក្ខុមិនត្រូវឲ្យទទួលអតិរេកចីវរទេ ក៏ឯអតិរេកចីវរនេះ កើតឡើងដល់អាត្មាអញហើយ តែថាអាត្មាអញចង់ប្រគេនចីវរនេះ ទៅព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ តទៀតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ គង់នៅឯក្រុងសាកេត តើអាត្មាអញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ខណៈនោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែអានន្ទ ចុះសារីបុត្តនៅយូរប៉ុន្មានថ្ងៃទៀតទើបចានមក ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះសារីបុត្តមុខជានឹងមកក្នុងថ្ងៃទី៧ ឬក្នុងថ្ងៃទី ១០ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយទទួលអតិរេកចីវរកំណត់ត្រឹម ១០ ថ្ងៃ ។ សម័យនោះ អតិរេកចីវរកើតឡើងដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា

ន្តុ ខោ អម្ហេហិ[1] អតិវេកចីវរេ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អតិវេកចីវរំ វិកប្បេតុន្តិ ។

[៥៨] អថខោ ភគវា វេសាលិយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន ពារាណសី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន ពារាណសី តទវសរិ ។ តត្រសុទំ ភគវា ពារាណសិយំ វិហរតិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ អន្តរាសនោ ជិណ្ណោ ហោតិ ។ អថខោ តស្ស ភិក្ខុនោ ឯតទហោសិ ភគវតា តិចីវរំ អនុញ្ញាតំ ទ្វិក្ខុណា សង្ឃាដិ ឯកច្ចិយោ ឧត្តរាសង្គោ ឯកច្ចិយោ អន្តរាសនោ អយញ្ច មេ អន្តរាសនោ ជិណ្ណោ យន្នូនាហំ អក្កន្តំ អក្ខបេយ្យំ សមន្តតោ ឧបឌ្ឍំ ភវិស្សតិ មជ្ឈ ឯកច្ចិយន្តិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អក្កន្តំ អក្ខបេសិ ។ អទ្ធសា ខោ ភគវា សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ តំ ភិក្ខុំ អក្កន្តំ អក្ខបេន្តំ ទិស្វាន

---

១ ឧភោបិយោគេកេ អយំ ចាហោ ន ហោតិ ។

យើងគួរប្រតិបត្តិកងអតិរេកចីវរដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យរក្សាអតិរេកចីវរទុកបាន ។

(៥៨) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងវេសាលីគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងពារាណសី តាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងពារាណសី ។ បានឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងឥសិបតនមិគទាយវនទៀបក្រុងពារាណសីនោះ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូបមានសង្ឃាដិ៍ដុះ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ចីវរ ៣ គឺ សង្ឃាដិ ២ ជាន់ ឧត្តរាសង្គ ១ ជាន់ សង្ឃ៍ ១ ជាន់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតរួចហើយ ឯសង្ឃ៍របស់អាត្មាអញដុះ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញប៉ះនូវបម្នុះ កាលបើដូច្នោះសង្ឃ៍នោះនឹងទៅជា ២ ជាន់ដោយជុំវិញ កណ្តាល ១ ជាន់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះក៏បានប៉ះនូវបម្នុះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានយាងទៅកាន់សេនាសនចារិកក៏បានទតឃើញភិក្ខុនោះកំពុងប៉ះនូវបម្នុះ លុះទតឃើញ

យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ
ឯតទវោច ការី ត្វំ ភិក្ខុ ករោសីតិ ។ អក្ខន្ធឹ ភគវា
អច្ចុបេមីតិ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុ សាធុ ខោ ត្វំ ភិក្ខុ
អក្ខន្ធឹ អច្ចុបេសីតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ
ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ ការំ ករិត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ
អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អហិតានំ ទុស្សានំ អហិតករិយានំ
ទ្វិក្ខុណាំ សង្ឃាដឹ ឯកច្ចិយំ ឧត្តរាសង្គំ ឯកច្ចិយំ អន្ត-
រវាសកំ ឧតុទ្ធានំ ទុស្សានំ ចតុក្ខុណាំ សង្ឃាដឹ ទ្វិក្ខុ-
ណាំ ឧត្តរាសង្គំ ទ្វិក្ខុណាំ អន្តរវាសកំ បំសុកូលេ យោ-
វេទត្តំ ចាបណិកេ ទុស្សវោហារេ ករណីយេ អនុជានាមិ
ភិក្ខវេ អក្ខន្ធឹ តុដ្ឋំ ចីវដ្ឋិកំ កណ្ឌាសកំ ឧទ្ធំកម្មន្តំ ។

ហើយក៏ទ្រង់យាងចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុនោះដូច្នេះថា នែភិក្ខុ អ្នកធ្វើអ្វី ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គប៉ះនូវបម្នះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា ប្រពៃហើយ ។ ភិក្ខុ ប្រពៃហើយភិក្ខុ អ្នកបានប៉ះនូវបម្នះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសំពត់នៅថ្មោងថ្មសំពត់ដែលគេចោកលាងម្តងហើយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យអ្នកទាំងឡាយធ្វើ) សង្ឃាដិ ២ ជាន់ ឧត្តរាសង្គៈ ១ ជាន់ សង្ឃាដិ ១ ជាន់ (បើ) សំពត់ដែលគេរើឡើងពីរដូវ (គឺសំពត់ចាស់) តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយធ្វើសង្ឃាដិ ៤ ជាន់ ឧត្តរាសង្គៈ ២ ជាន់ សង្ឃាដិ ២ ជាន់ អ្នកទាំងឡាយគួរធ្វើនូវសេចក្តីប្រឹងប្រែងស្វែងរកសំពត់បង្សុកូលសំពត់ធ្លាក់ចុះកង៏ពនផ្សារតាមត្រូវការ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវបម្នះ[1] នូវការដុល នូវក្រវិលកណ្តាំ នូវកណ្តាំ នូវការធ្វើឲ្យមាំ[2]

---

១ បានដល់សំពត់ដែលភិក្ខុប៉ះត្រង់កន្លែងធ្លុះឬត្រង់កន្លែងដែលខ្វះកាត់ចេញ ។ ២ បានដល់សំពត់ដែលភិក្ខុប៉ះត្រង់កន្លែងដែលមិនបានកាត់ចេញ ។

[៥៩] អថខោ ភគវា ពាហណាសិយំ យថាភិរន្តំ
វិហរិត្វា យេន សាវត្ថី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្ពេន
ចារិកំ ចរមានោ យេន សាវត្ថី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ
ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស
អារាមេ ។ អថខោ វិសាខា មិគារមាតា យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ វិសាខំ មិគារមាតរំ
ភគវា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ
សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ វិសាខា
មិគារមាតា ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា
សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ភគវន្តំ ឯត-
ទវោច អធិវាសេតុ មេ ភន្តេ ភគវា ស្វាតនាយ ភត្តំ
សទ្ធឹ ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភា-
វេន ។ អថខោ វិសាខា មិគារមាតា ភគវតោ អធិវាសនំ

(៥៩) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្រុងពារាណសីគ្នា ដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងសាវត្ថី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ បានឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តព្រះជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀបក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ លុះនោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលនាងវិសាខាមិគារមាតាអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតាដែលអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លុះដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតា លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែកជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ លុះដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាបានដឹងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ

វិនិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ
កត្វា បក្កាមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឥស្សរ
វត្តិយោ អច្ចុយេន ចាតុទ្ទីបិកោ មហាមេឃោ ចាវស្សិ ។
អថខោ ភគវា តំក្ខ អាមន្តេសិ យថា តំក្ខវេ ជេតវនេ
វស្សតិ ឯវំ ចតូសុ ទីបេសុ វស្សតិ ឯវំវស្សាបេថ តំក្ខ-
វេ កាយំ អយំ បច្ឆិមកោ ចាតុទ្ទីបិកោ មហាមេ-
ឃោតិ ។ ឯវំភន្តេតិ ខោ តេ តំក្ខ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា
ឯកេ្ខ្តតីវរា កាយំ ឯវំវស្សាបេត្តិ ។ អថខោ វិសាខា
មិគារមាតា បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយាទា-
បេត្វា ទាសឹ អាណាបេសិ តេ្ត ជេ អារាមំ គន្ត្វា
កាលំ អារោចេហិ កាលោ ភន្តេ និដ្ឋិតំ ភត្តន្តិ ។ ឯវំ
អយ្យេតិ ខោ សា ទាសឹ វិសាខាយ មិគារមាតុយា
បដិស្សុណិត្វា អារាមំ គន្ត្វា អន្ទស តំក្ខ ឯកេ្ខ្តតីវរេ

ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ
ចៀសចេញទៅ ។ សម័យនោះឯង លុះពួកស្ត្រីនោះកន្ទក់ទៅហើយមានភ្លៀង
ធំធ្លាក់ចុះសព្វទ្វីបទាំង ៤ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លៀងធ្លាក់ចុះក្នុងវត្តជេតពន
យ៉ាងណា ភ្លៀងធ្លាក់ចុះក្នុងទ្វីបទាំង ៤ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរឆ្លូតដំរះកាយគប់ ។ គ្មានទៅចុះ (ព្រោះ) ភ្លៀង
ធំដែលធ្លាក់សព្វទ្វីបទាំង ៤ នេះជាចំផុតត្រឹមនេះហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏នាំគ្នាដាក់ចីវរចេញឆ្លូតទឹក
ភ្លៀងដំរះកាយ[1] ។ គ្រានោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាបានឲ្យជនតាក់
តែងខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ឧត្តមហើយបង្គាប់ទាសីថា នែហង ហង
ចូរទៅកាន់អារាមហើយក្រាបបង្គំទូលភត្តកាល[2] ថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ ភត្តក៏សម្រេចហើយ ។ ទាសី
នោះទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់នាងវិសាខាមិគារមាតាដោយពាក្យថា ចាះអ្នក
ជាម្ចាស់ ហើយទៅកាន់អារាមក៏បានឃើញពួកភិក្ខុដែលដាក់ចីវរចេញ

---

១ ភិក្ខុទាំងនោះងូតទឹកភ្លៀងច្មាសសំពត់ងូត (អាក្រាត) ។ ២ ពេលគួរបោសចង្ហាន់ ។

តាយំ ពុទ្ធសាសនេ និស្សាន ន្តត្តំ អាវាមេ តិក្ខុ អាជី-
វកោ តាយំ ពុទ្ធសាសនេតិ យេន វិសាខា មិគារមាតា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា វិសាខំ មិគារមាតរំ ឯតទ-
វោច ន្តត្តយ្យេ អាវាមេ តិក្ខុ អាជីវកោ តាយំ
ពុទ្ធសាសនេតិ ។ អថខោ វិសាខាយ មិគារមាតុយា
បណ្ឌិតាយ វិយត្តាយ មេធាវិនិយា ឯតទហោសិ និស្ស-
សយំ ខោ អយ្យា និក្ខិត្តចីវកា តាយំ ពុទ្ធសាសនេ
សាយំ ពោលា មញ្ញិត្ត ន្តត្តំ អាវាមេ តិក្ខុ អាជីវកោ
តាយំ ពុទ្ធសាសនេតិ ។ ន្តាសឺ អាលាបេសិ តច្ច ដេ
អាវាមំ តន្តា តាលំ អាវោចេថមា តាលោ តន្តេ និដ្ឋិតំ
តត្តន្តិ ។ អថខោ តេ តិក្ខុ តន្តានិ សិតិលេត្វា តាល-
តាយោ ចីវកានិ តហេត្វា យថាវិហារំ បវិសឺសុ ។ អថខោ
សា ន្តាសឺ អាវាមំ តន្តា តិក្ខុ អបស្សន្តិ ន្តត្តំ អាវាមេ
តិក្ខុ សុញ្ញោ អាវាមោតិ យេន វិសាខា មិគារមាតា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា វិសាខំ មិគារមាតរំ ឯតទ-

បឋមភូមិកៈ រឿងនាងវិសាខាមិគារមាតា

កំពុងដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ លុះឃើញហើយក៏គិតថា កងអាពាមនេះគ្មានពួកកិក្ខុទេ មានតែពួកអាដីវែកកំពុងដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ រួចហើយក៏ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាងវិសាខាមិគារមាតាវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងនាងវិសាខាមិគារមាតាថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ កងអាពាមនេះគ្មានពួកកិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាដីវែកកំពុងដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាជាបណ្ឌិតជាស្រីឆ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានរិះគិតយ៉ាងនេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដាក់ចីវរចេញហើយនាំគ្នាដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ តែពាសីនេះជាស្រីលួងសំគាល់ថាកងអាពាមគ្មានកិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាដីវែកកំពុងនាំគ្នាដឹកទឹកក្រៀងដំរែកាយ ។ នាងវិសាខាមិគារមាតាបង្គាប់ពាសីថា នែហាង ហាងចូរទៅកាន់អាពាមហើយគ្រាបបង្គំទូលកត្តិកាលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ កត្តិកសង្គ្រែចហើយ ។ កាលនោះកិក្ខុទាំងនោះដឹកទឹកឲ្យត្រជាក់ខ្លួន មានកាយដ៏ស្រួល ហើយក៏នាំគ្នាយកចីវរទាំងឡាយចូលទៅកាន់លំនៅដូចដែលវិញ ។ ឯពាសីនោះទៅកាន់អាពាមមិនឃើញពួកកិក្ខុក៏គិតថា កងអាពាមគ្មានកិក្ខុសោះ មានតែអាពាមទេ ហើយក៏ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាងវិសាខាមិគារមាតាវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងនាងវិសាខាមិគារមាតាថា

ភោច ឧទ្ទេយ្យ អាវាមេ តិក្ខ្ត្តុ សុញ្ញោ អាវាមោតិ ។
អថខោ វិសាខាយ មិគារមាតុយា បណ្ដិតាយ វិយត្តាយ
មេធាវិនិយា ឯតទហោសិ និស្សំសយំ ខោ អយ្យា
កត្តានំ សីតិកវាតា កាលុកាយា ចីវរានិ តហេតា
យថាវិហារំ បវិដ្ឋា សាយំ ពាលា មញ្ចិត្តុ ឧទ្ទិ អាវាមេ
តិក្ខ្ត្តុ សុញ្ញោ អាវាមោតិ ។ បុន ឆាសឹ អាណាមេសិ
តច្ច ដេ អាវាមំ តន្តា. តាលំ អាវោចេហិ តាលោ តន្តេ
និដ្ឋិតំ តត្តន្តិ ។ អថខោ តតា តិក្ខ្ត្តុ អាមន្តេសិ សន្ថហថ
តិក្ខ្ត្តុ បត្តចីវរំ តាលោ តត្តស្សាតិ ។ ឯវំ តន្តេតិ ខោ តេ
តិក្ខ្ត្តុ តតវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ អថខោ តតា បុព្ពណ្ហ-
សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សេយ្យថាបិ ឆាម
ពលា បុរិសោ សម្មិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ
វា ពាហំ សម្មិញ្ជេយ្យ ឯវមេវ ដេតវនេ អន្តរហិតោ វិសា-
ខាយ មិគារមាតុយា តោដ្ឋតេ ចាតុរហោសិ ។ និសីទិ
តតា បញ្ញត្តេ អាសនេ សង្ឃំ តិក្ខ្ត្តុសន្ធ្បេន ។ អថខោ

បពិត្រអ្នកម្ចាស់ កុដ៏អាចមគ្មានកិក្ខុសោះ មានតែអាចមទេ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតាជាបណ្ឌិត ជាស្រីឆ្លាស ជាអ្នកច្បាស់ជ្រាបច្បាន៖គិតយ៉ាងនេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់ពាំងឆ្កាយឆ្លូតទឹកឲ្យត្រជាក់ខ្លួនមានកាយដ៏ស្រួល ហើយនាំយកចីវរពាំងឆ្កាយចូលទៅកាន់លំនៅដូចដែល ឥសីនេះជាស្រីល្ងង់សំគាល់ថាកុដ៏អាចមគ្មានពួកកិក្ខុសោះ មានតែអាចមទេ ។ នាងវិសាខាក៏បង្គាប់ឥសីទៀតថា នែហង៎ ហង៎ចូរទៅកាន់អាចមហើយក្រាបបង្គំទូលកត្តកាលថាបពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលនេះជាកាលគួរហើយកត្តក៏សម្រេចហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅពួកកិក្ខុមកថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឆ្កាយ ចូរអ្នកពាល់គ្នារៀបចំជាត្រនំងចីវរចុះ(ព្រោះ)ដល់ពេលចង្ហាន់ហើយ ។ កិក្ខុពាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លុះវេលាព្រឹកឡើង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយជាត្រនំងចីវរហើយទ្រង់បំបាត់ព្រះអង្គអំពីវត្តជេតពនទៅគ្រាកដទៀបក្លោងទ្វាររបស់នាងវិសាខាមិគារមាតា (ដោយឆាប់រហ័ស) ប្រៀបដូចបុរសមានកំឡាំងលាដៃដែលខ្លួនបត់ចូល ឬបត់ដៃដែលខ្លួនលាចេញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេតាក់តែងថ្វាយជាមួយនឹងព្រះកិក្ខុសង្ឃ ។ គ្រានោះ

វិសាខា មិគារមាតា អប្បដិយំ វត កោ អញ្ញំ វត កោ តថាគតស្ស មហិទ្ធិកតា មហានុភាវតា យត្រ ហិ នាម ជន្ទុកមត្តេសុបិ ឌិយេសុ វត្តមានេសុ(១) កដិមត្តេសុបិ ឌិយេសុ វត្តមានេសុ ន ហិ នាម ឯកកំក្ខុស្សាបិ ចាតា ភ ចីវរានិ ភ អលាន ភវិស្សន្តីតិ ហដ្ឋា ឧទក្កា ពុទ្ធ ប្បមុខំ កំក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេត្វា សម្បវារេត្វា ភគវន្តំ កុត្តាវី ឌិន-តបត្តចាណិ ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ វិសាខា មិគារមាតា ភគវន្តំ ឯតទវោច អដ្ឋាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ វរាន យាចាមីតិ ។ អតិក្កន្តវរា ខោ វិសាខេ តថាគតា តិ ។ យានិ ច ភន្តេ ភិក្ខុនិំ យានិ ច អន-វជ្ជានីតិ ។ វនេហិ វិសាខេតិ ។ ឥច្ចាមហំ ភន្តេ សង្ឃស្ស យាវជីវំ វស្សិកសាដិកំ ទាតុំ អាគន្តុកភត្តំ ទាតុំ

---

១ ឱ. បវត្តមានេសុ ។

នាងវិសាខាមិគារមាតាគិតថា អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) អស្ចារ្យពេកណាស់ អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ចំឡែកពេកណាស់ ព្រះតថាគតមានឫទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើន ព្រោះថាដំនន់ប្រមាណត្រឹមជង្គង់ខ្លះ ត្រឹមចង្កេះខ្លះកំពុងហូរទៅ ។ សូម្បីតែដើងឬចីវរបស់កិក្ខុ ១ អង្គក៏គ្មានទឹកឡើយ ហើយក៏មានចិត្តរីករាយខ្ពស់ឡើង រួចអង្គាសព្រះកិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានដោយខាទនីយៈទឹងកោជនីយាហារដ៏ឧត្តមដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រាតែព្រះកិក្ខុសង្ឃ ហាមឃាត់ លុះកំណត់ដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគឆាន់ហើយ ដាក់ព្រះហស្តចុះចាកបាត្រហើយ នាងក៏អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ នាងវិសាខាមិគារមាតាអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមពរ ៨ ប្រការអំពីព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា ធម្មតាព្រះតថាគតចាំឆ្លាយគ្មានពរទេ ។ នាងវិសាខាក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមតែពរណាដែលគួរនឹងពរណាដែលឥតទោស ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា ចូរនាង និយាយមកចុះ ។ នាងវិសាខាក៏ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបង់ប្រគេនវស្សិកសាដក (សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀង) បង់ប្រគេនអាគន្តុកភត្ត (ភត្តដែលប្រគេនដល់កិក្ខុទើបមកដល់ថ្មី)

តមិកភត្តំ ធាតុំ តិលាឧភត្តំ ធាតុំ តិលាឧបដ្ឋាកភត្តំ
ធាតុំ តិលាឧភេសជ្ជំ ធាតុំ ដុវយាគុំ ធាតុំ កិក្ខនីសជ្ជសប្ប
ឩឧកសាដិកំ ធាតុន្តិ ។ កឹ បន តុំ វិសាខេ អត្ថវសំ
សម្បស្សមានា តថាកតំ អដ្ឋវារេន យាចសីតិ ។ ឥធាហំ
ភន្តេ ធាសឹ អាឡាវកេសឹ កច្ច ដេ អាវមំ កត្វា តាលំ
អាវេចេហិ តាលោ ភន្តេ ឥដ្ឋំ តត្តន្តិ អថខោ សា
ភន្តេ ធាសឹ អាវមំ កត្វា អទ្ធស កិក្ខូ ឥក្ខិតិត្តចីវរេ តា-
យំ ឱវស្សាបេន្តេ ឥស្ថាន ឯត្តំ អាវមេ កិក្ខូ អាឥ-
វតា តាយំ ឱវស្សាបេន្តីតិ យេនាហំ តេនុបសង្កមិ
ឩបសង្កមិត្វា មំ ឯតទវោច ឯត្តយ្យ អាវមេ កិក្ខូ

ចង់ប្រគេនគមិកភត្ត (ភត្តដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុអ្នកមានដំណើរទៅ) ចង់ប្រគេនគិលានភត្ត (ភត្តដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ) ចង់ប្រគេនគិលានុបដ្ឋាកភត្ត (ភត្តដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ) ចង់ប្រគេនគិលានភេសជ្ជៈ (ថ្នាំដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ) ចង់ប្រគេនធុវយាគូ (បបរដែលត្រូវប្រគេនជានិច្ច) ដល់ព្រះសង្ឃ នឹងចង់ប្រគេនឧទកសាដក (សំពត់សម្រាប់ងូតទឹក) ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃដរាបដល់អស់ជីវិត ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា នាងឃើញអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច បានជាសូមពរ ៨ ប្រការអំពីតថាគត ។ នាងវិសាខាក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងវេលាព្រឹកមិញនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបង្គាប់ទាសីថា នែហង ហងចូរទៅកាន់អារាម ហើយក្រាបបង្គំទូលភត្តកាលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ ភត្តក៏សម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទាសីនោះក៏ទៅកាន់អារាម ហើយបានឃើញពួកភិក្ខុ ជាក់ចីវរចេញហើយ កំពុងនាំគ្នាងូតទឹកក្បែរជំរះកាយ លុះឃើញហើយក៏សំគាល់ថា ក្នុងអារាមគ្មានពួកភិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាជីវក កំពុងងូតទឹកក្បែរជំរះកាយ រួចក៏ត្រឡប់ចូលមកកាន់សំណាក់ខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ក្នុងអារាមគ្មានពួកភិក្ខុ

អាដីវកោ កាយំ ឱវស្សាបេត្តិតំ អសុចិ ភន្តេ ឧក្កំយំ
ដេកុច្ឆំ បដិក្កូលំ ឥមាហំ ភន្តេ អត្តភាវំ សម្បស្សមានា
ឥច្ឆាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ ចតុ្បច្ចយេសាដិកំ ទាតុំ ។
បុន ចបរំ ភន្តេ អាគន្តុកោ ភិក្ខុ ន វីជិកុសលោ
ន តោចរកុសលោ កិលន្តោ បិណ្ឌាយ ចរតិ សោ
មេ អាគន្តុកភត្តំ កុញ្ជិត្វា វីជិកុសលោ តោចរកុ-
សលោ អកិលន្តោ បិណ្ឌាយ ចរិស្សតិ ឥមាហំ ភន្តេ
អត្តភាវំ សម្បស្សមានា ឥច្ឆាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ
អាគន្តុកភត្តំ ទាតុំ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ គមិកោ ភិក្ខុ
អត្តនោ ភត្តំ បរិយេសមានោ សត្ថា វ វិហាយិស្សតិ
យត្ថ វ ភស្មំ កត្តុកាមោ ភវិស្សតិ តត្ថ វិកាលេ
ឧបកដ្ឋិស្សតិ កិលន្តោ អទ្ធានំ គមិស្សតិ សោ មេ
គមិកភត្តំ កុញ្ជិត្វា សត្ថា ន វិហាយិស្សតិ យត្ថ
ភស្មំ កត្តុកាមោ ភវិស្សតិ តត្ថ វិកាលេ ន ឧប-
កដ្ឋិស្សតិ អកិលន្តោ អទ្ធានំ គមិស្សតិ ឥមាហំ ភន្តេ
អត្តភាវំ សម្បស្សមានា ឥច្ឆាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ

មានសុទ្ធតែពួកអាដីវកឆ្កូតទឹកភ្លៀងដុះកាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិរិយាអាក្រាតជាការមិនស្អាត គួរខ្ពើមរអើម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ចានជាចង់ប្រគេនវស្ត្រកសាដ៏តល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាជវៃមានតទៅទៀត កិកុជាអាគន្តុកៈ (ទើបមកដល់ថ្មី) មិនចាន់ធ្វាសកងផ្លូវ មិនចាន់ធ្វាសកងទីគោចរ លំបាកនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត កិកុជាអាគន្តុកៈនោះនឹងចាន់អាគន្តុកភត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ មុខជានឹងធ្វាសកងផ្លូវ ធ្វាសកងទីគោចរ មិនលំបាកនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ចានជាចង់ប្រគេនអាគន្តុកភត្ត ដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាជវៃមានតទៅទៀត កិកុអកដំណើរ បើវៀតែស្វែងរកភត្តសម្រាប់ខ្លួន មុខជានឹងបែកខ្ញែកចាកគ្នាប្រាបើចង់ទៅកាន់លំនៅក្នុងប្រទេសណា នឹងចូលទៅដល់ប្រទេសនោះខុសកាលវេលា នាំឲ្យលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវធ្ងាយ កាលបើកិកុអកដំណើរនោះចានធាន់គមិកភត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ មុខជាមិនបែកខ្ញែកចាកគ្នាទេប្រាបើចង់ទៅកាន់លំនៅក្នុងប្រទេសណា នឹងចានចូលទៅដល់ប្រទេសនោះមិនខុសកាលវេលា ឃើញថាមិនលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវធ្ងាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ចានជាចង់

តមិកកតុំ ជាតុំ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ តិលានស្ស តិក្ខុ-
នោ សប្បាយានិ ភោជនានិ អលភន្តស្ស អាពាធោ
ឯ អភិវឌ្ឍិស្សតិ ការុកិរិយា ឯ ភវិស្សតិ តស្ស មេ
តិលានកតុំ ភុត្តស្ស អាពាធោ ឯភិវឌ្ឍិស្សតិ ការុ-
លកិរិយា ន ភវិស្សតិ ឥមាហំ ភន្តេ អត្តវសំ
សម្បស្សមានា ឥច្ចាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ តិលានកតុំ
ជាតុំ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ តិលានុបដ្ឋាកោ តិក្ខុ អត្ត-
នោ កតុំ បរិយេសមានោ តិលានស្ស ខុរ្ស្សរេ កតុំ ន-
ហារិស្សតិ ភត្តច្ឆេទំ ភវិស្សតិ សោ មេ តិលានុបដ្ឋាក-
កតុំ ភុញ្ជិត្វា តិលានស្ស ការេន កតុំ នីហរិស្សតិ
ភត្តច្ឆេទំ ន ភវិស្សតិ ឥមាហំ ភន្តេ អត្តវសំ សម្បស្ស-
មានា ឥច្ចាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ តិលានុបដ្ឋាកកតុំ
ជាតុំ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ តិលានស្ស តិក្ខុនោ សប្បាយា-
និ ភេសជ្ជានិ អលភន្តស្ស អាពាធោ ឯ អភិវឌ្ឍិស្សតិ
ការុកិរិយា ឯ ភវិស្សតិ តស្ស មេ តិលានភេសជ្ជំ
បរិភុត្តស្ស អាពាធោ ឯភិវឌ្ឍិស្សតិ ការុកិរិយា

ប្រគេនគម្រឹកកត្តដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរជាទៃមានតទៅទៀត កិក្ខុមានជម្ងឺកាលបើមិនបានកោជនជាទីសប្បាយទេ អាចឆ្កំឆែរតែតែចំរើនឡើង ប្តូនឹងធ្វើមរណកាពទៅក៏សឹងមាន កាលបើកិក្ខុមានជម្ងឺនោះបានឆាន់គិលានកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាចឆ្កំមិនចំរើនឡើង មរណកាពក៏គ្មាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនគិលានកត្តដល់ព្រះសង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរជាទៃមានតទៅទៀត កិក្ខុអ្នកបម្រើកិក្ខុឈឺកាលបើរៀលែតនឹងស្វែងរកកត្តសម្រាប់ខ្លួនហើយ មុខជានឹងនាំយកកត្តមកឲ្យកិក្ខុឈឺក្នុងវេលាថ្ងៃពេក ហើយក៏នឹងធ្វើកិក្ខុឈឺឲ្យជាច់ចង្ហាន់ បើកិក្ខុអ្នកបម្រើកិក្ខុឈឺនោះបានឆាន់គិលានុបដ្ឋាកកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយនឹងបាននាំយកកត្តមកឲ្យកិក្ខុឈឺក្នុងកាលគួរ ហើយនឹងមិនធ្វើកិក្ខុឈឺឲ្យជាច់ចង្ហាន់ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនគិលានុបដ្ឋាកកត្តដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរជាទៃមានតទៅទៀត កិក្ខុមានជម្ងឺកាលបើមិនបានកេសជ្ជៈជាទីសប្បាយទេ អាចឆ្កំឆែរតែតែចំរើនឡើង ប្តូនឹងធ្វើមរណកាពទៅក៏សឹងមាន កាលបើកិក្ខុមានជម្ងឺនោះបានឆាន់គិលានកេសជ្ជៈរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាចឆ្កំមិនចំរើនឡើង មិនធ្វើមរណកាពទេ

น ภาวิสฺสติ ฯ อิมาหิ ปเนตฺถ อฏฺฐหิ สมฺปตฺตีหิ สมฺปนฺนา
ฯ ปฺจาหิ สงฺฆสฺส ยาวทีวํ กิลาเนเภสชฺชํ ทาตุ ฯ ปุน
จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุนา อนฺตรวาเส อิสานิสเส สมฺปสฺส-
มาเนน ยาคุ อนฺุาตา ตฺวาหิ ภิกฺขเว อานิสเส
สมฺปสฺสมาเนน ฯ ปฺจาหิ สงฺฆสฺส ยาวทีวํ ขุยฺยาตุ ทา-
ตุ ฯ ฯ ฯ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา อจิรปกฺกนิยา ธนิยา ปเวสิ-
ยาหิ สฺวี ธกฺขา ฬิตกฺเต ธมกายนฺติ ตา ภิกฺขเว ปเวสิ-
ยา ภิกฺขุนิยา อุปฺปณฺฑนฺตุ กิฺจิ ขาม ตุมฺหากํ
อยฺยา ธมาหนฺ ฺรหฺมจริยฺ จิณฺณา ธนฺ ฺาม กามา
ปริภฺุชิตพฺพา ยถา ฉิณฺณา ภาวิสฺสติ ตถา ฺรหฺมจริยฺ
จริสฺสติ ฬิ ตุมฺหากํ อุโภ อตฺถา[๑] ปริปูหิตา ภ-
วิสฺสนฺตีติ ตา ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ปเวสิปหาหิ อุปฺปณฺฑิย-
มาน มนฺตู อโหสุ อสุจิ ภิกฺขเว มาตุคามสฺส ธกฺขิยฺ

๑ อุโภ อตฺถาติปิ ฉหิ ฯ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ចាន
ជាចង់ប្រគេនគិលានេសជ្ជៈដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន ពរដទៃមានតទៅទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យល់ឃើញ
អានិសង្សទាំង ១០ យ៉ាងហើយ ចានជាទ្រង់អនុញ្ញាតបបវរកុង្គអន្តរវាសក
ប្រទេស បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចានឃើញអានិសង្សទាំងនោះ
ដែរ ចានជាចង់ប្រគេនផ្ទាយាគូដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន ពួកកិក្ខុនីកង្សាសនានេះ មានកាយអាក្រាតដូចទឹកកង្កែតំពង់មួយ
ជាមួយនឹងពួកស្រីតេស្សា (ផ្កាមាស) នាស្តេងអចិរវតី បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ពួកស្រីតេស្សាទាំងនោះនាំគ្នាចំអកចំអន់ឲ្យពួកកិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនៅក្មេងនៅឡើយ ប្រញាប់អ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ-
ធម៌ គួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនៅបរិភោគកាមគុណសិន បើលោកម្ចាស់
ទាំងឡាយចាស់ជរាវេលាណា សឹមនាំគ្នាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌វេលានោះ
ចុះ យ៉ាងនេះទើបឈ្មោះថាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយចានរក្សាប្រយោជន៍
ទាំងពីរទុក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលបើពួកស្រីតេស្សានិយាយចំអក
ចំអន់ (ឲ្យដូច្នោះ) ហើយ កិក្ខុនីទាំងនោះក៏មានសេចក្តីអៀនខ្មាស
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មាតុគ្រាមមានកាយអាក្រាត ជាការមិនស្អាតទេ

ฉกฺขตฺตุ ปฏิกฺขลิ ๙มาหาโ กเถ อตฺถวสิ สมฺปสฺสมาโน ๙ตฺถาหิ กิจฺจเสยฺยสฺส ยาวตีหิ พุทฺธสาสนกิ ธา-
ตุยฺโย ๆ กึ ปน ตุยฺหิ วิสาเข อาธิปจฺเจ สมฺปสฺสมาโน ตถาคตสฺส อฏฺฐวาธิ ยาจสีติ ๆ ๙ถ กเถ ธิสาสุ
วิสฺสุ วุตฺถา กิกฺขู สาวตฺถี อาคจฺฉนฺติ ภควนฺตุ ธสฺสนา-
ย เต ภควนฺตุ อุปสงฺกมิตฺวา ปุจฺฉนฺติ ๙ตฺถนฺตเร กเถ
กิกฺขู กาลกเต ตสฺส กา คติ โก อภิสมฺปรา-
เยติ ตุ ภคว ฅฺยากริสฺสติ โสตาปตฺติผเล ว
สกทาคามิผเล ว อนาคามิผเล ว อรหตฺเต[๑] ว
ฅฺยหิ อุปสงฺกมิตฺวา ปุจฺฉิสฺสามิ อาคตปุพฺพา นุ เขา
กเถ เตน อเยฺยน สาวตฺถิติ สเจ เม วิกฺขนฺติ อาค-
ตปุพฺพา เตน กิกฺขูนา สาวตฺถิติ ธิฏฺฐเมตฺต กจฺฉิสฺสามิ
ธิสฺสุสยิ ปวิกฺขตฺตา เตน อเยฺยน วิสฺสิกสาธิกา ว

๑ ฃ. อรหตฺตผเล ฯ

គួរខ្ញុំមរអើមពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ ឲ្យជាចង់ប្រគេនទុកសាដកៈ(១)ដល់កិកូនីសង្ឃអស់មួយជីវិត ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា ចុះនាងយល់ឃើញអានិសង្សដូចម្តេច ឲ្យជានាងសូមពរ ៨ ប្រការ អំពីតថាគត ។ នាងវិសាខាក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកកិកូកង៏សាសនានេះនៅចាំវស្សាកង៏ទិសខាងក្បាយ រួចហើយនឹងមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ កិកូទាំងនោះនឹងចូលមកគាល់ព្រះអង្គហើយសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិកូឈ្មោះនេះធ្លើមរណកាលហើយ កិកូនោះមានគតិដូចម្តេច មានបរលោកដូចម្តេច ព្រះដ៏មានព្រះភាគមុខជានឹងទ្រង់ព្យាករណ៍បញ្ហានោះកង៏សោតាបត្តិផលក្តី សកទាគាមិផលក្តី អនាគាមិផលក្តី អរហត្តផលក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងចូលទៅរកកិកូទាំងនោះហើយនឹងសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់នោះឆ្ងាយនិមន្តមកក្រុងសាវត្ថីដែរឬ បើប្រសិនជាពួកកិកូនិយាយឆ្លើយតបខ្ញុំព្រះអង្គថា កិកូនោះឆ្ងាយមកក្រុងសាវត្ថីដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តកង៏ហេតុនេះថា ឆ្ងាយដាលោកម្ចាស់នោះឆ្ងាយបានបរិនិព្វានវស្សិកសាដកក្តី

---

១ សំពត់សម្រាប់ងូតទឹក ឬដែលហៅជាភាសាកាត់ខ្លីថាសំពត់ងូត ។

អាកត្តុកភត្តំ វា គមិកភត្តំ វា គិលានភត្តំ វា គិលានុ-
បដ្ឋាកភត្តំ វា គិលានភេសជ្ជំ វា ធុវយាគុ វាតិ តស្ស
មេ តទនុស្សរន្តិយា ចាមុជ្ជំ ជាយិស្សតិ បមុទិតាយ បីតិ
ជាយិស្សតិ បីតិមនាយ កាយោ បស្សម្ភិស្សតិ បស្សទ្ធ-
កាយោ សុខំ វេទយិស្សតិ សុខិនិយា ចិត្តំ សមាធិ-
យិស្សតិ សា មេ ភវិស្សតិ ឥន្ទ្រិយភាវនា ពលភាវនា
ពោជ្ឈង្គភាវនា ឥមាហំ ភន្តេ អានិសំសំ សម្បស្សមានា
តថាគតំ អដ្ឋវរានិ យាចាមីតិ ។ សាធុ សាធុ វិសាខេ
សាធុ ខោ ត្វំ វិសាខេ ឥមំ អានិសំសំ សម្បស្សមានា
តថាគតំ អដ្ឋ វរានិ យាចសិ អនុញ្ញាតោ តេ វិសាខេ
អដ្ឋ វរានីតិ ។ អថខោ ភគវា វិសាខំ មិគារមាតរំ
ឥមាហិ គាថាហិ អនុមោទិ

អាគន្តុកកត្តុកី គមិកកត្តុកី គិលានកត្តុកី គិលានុបដ្ឋាកកត្តុកី គិលា3កេ-
សជ្ជៈកុី ជុវិយាគូកុី (មិនខាន) កាលខ្ញុំព្រះអង្គនោះរលឹកទាននោះរឿយៗ
ហើយសេចក្តីត្រេកអរទន់ទឹងកើតឡើង កាលបើសេចក្តីត្រេកអរទន់កើត
ឡើងហើយ ចិត្តប្រកបដោយបីតិនឹងកើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកបដោយ
បីតិកើតឡើងហើយ កាយក៏នឹងស្ងប់រម្ងាប់ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមានកាយស្ងប់
រម្ងាប់ហើយ នឹងទទួលសេចក្តីសុខ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គបានទទួល
សេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏នឹងដំកល់មាំ ឥន្ទ្រិយកាវនា ពលកាវនា ពោជ្ឈង្គ-
កាវនានោះ នឹងមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
បានយល់ឃើញអានិសង្សនេះហើយ បានជាសូមពរ ៨ ប្រការអំពីព្រះ
តថាគត ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា ល្អហើយ
ល្អហើយ ម្នាលនាងវិសាខា នាងបានយល់ឃើញអានិសង្សនេះ ហើយ
បានសូមពរ ៨ ប្រការអំពីតថាគតជាការប្រពៃពិត ម្នាលនាងវិសាខា (បើ
ដូច្នោះ) តថាគតអនុញ្ញាតពរ ៨ ប្រការដល់នាង ។ គ្រានោះ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាចំពោះនាងវិសាខាដោយគាថាទាំង ៤ ឃ្លាយនេះថា

(๖๐) យោ អច្ចន្តំ ឧទតី បមោទិតា
សីលូបបន្នា សុគតស្ស សាវិកា
ឧឆាតំ ឆានំ អភិកុយ្យ មច្ចរំ
សោវគ្គិកំ សោកនុទំ សុខាវហំ
ទិព្ពំ ពលំ សា លភតេ ច អាយុំ
អាកង្ខ មក្កំ វិរជំ អនង្គណំ
សា បុញ្ញកាមា សុចិនី អឆាមយា
សគ្គមិ កាយម្ហិ ចិរំ បមោទតីតិ ។

(๖๑) អថខោ ភគវា វិសាខំ មិគារមាតរំ ឥមាហិ គាថាហិ អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថ-ខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ វស្សិកសាដិកំ អាកច្ឆកកត្តំ តមិកកត្តំ តិលានកត្តំ តិលានុបដ្ឋាកកត្តំ តិលានភេសជ្ជំ ឆុយ្យាកុំ ភិក្ខុនី-សង្ឃស្ស ឧទកសាដិកន្តិ ។

វិសាខាភាណវារំ និដ្ឋិតំ ។

(៦០) ស្រីណាជាអ្នកឲ្យបាយនឹងទឹក មានចិត្តរីករាយមានសីលបរិបូណ៌ ជាសាវិការបស់ព្រះសុគត គ្រប់សង្កត់នូវសេចក្តីកំណាញ់បាន ហើយឲ្យនូវទាន ស្រីនោះឯងតែងបាននូវផល គឺអារម្មណ៍ដ៏ប្រសើរដោយប្រពៃ មានរូបជារដើម បានបន្ទោបង់នូវសេចក្តីសោក ឆាំមកនូវសេចក្តីសុខ មានកំឡាំងនឹងអាយុជាទិព្វ ស្រីនោះជាស្រីមានសេចក្តីត្រេកអរនូវបុណ្យមានសេចក្តីសុខ ឥតមានទុក្ខ តែងរីករាយក្នុងស្ថានសួគ៌អស់កាលជាអង្វែង ព្រោះអាស្រ័យនូវមគ្គចិត្តដ៏ប្រាសចាកធុលី មិនមានកិលេស (នោះឯង) ។

(៦១) កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាចំពោះនាងវិសាខាមិគារមាតា ដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈយាងចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកុងពោលនោះថាម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវស្សិកសាដិកៈ អាគន្តុកភត្ត គមិកភត្ត គិលានភត្ត គិលានុបដ្ឋាកភត្ត គិលានភេសជ្ជៈ ធុវយាគូ និងចីវរកសាដិកៈជារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។

ចប់ ភិក្ខុនីក្ខន្ធកៈ ។

[๖๒] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ បណីតានំ ភោជនានំ កុញ្ជិត្វា មុដ្ឋស្សតី អសម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ ។ តេសំ មុដ្ឋស្សតីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ចតិ សេនាសនំ អសុចិនា មក្ខិយតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មតា អានន្ទេន បច្ចូសសមយេន សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ អទ្ទស សេនាសនំ អសុចិនា មក្ខិតំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ តាវមេតំ អានន្ទ សេនាសនំ មក្ខិតន្តិ ។ ឯតរហិ ភន្តេ ភិក្ខូ បណីតានំ ភោជនានំ កុញ្ជិត្វា មុដ្ឋស្សតី អសម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ តេសំ មុដ្ឋស្សតីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ចតិ តយិទំ ភគវា សេនាសនំ អសុចិនា មក្ខិតន្តិ ។ ឯវមេតំ អានន្ទ ឯវមេតំ អានន្ទ មុច្ចតិ ហិ អានន្ទ តេសំ មុដ្ឋស្សតីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ យេ តេ អានន្ទ ភិក្ខូ ឧបដ្ឋិតស្សតី សម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ តេសំ អសុចិ ន មុច្ចតិ យេបិ តេ អានន្ទ បុថុជ្ជនា

(៦២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុបានធាន់កោជនចាំឆ្ងាយដ៏ខ្ពស់ ក៏ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន សិងសក់ទៅ ។ កាលបើភិក្ខុចាំនោះភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន កំពុងសិងសក់ អសុចិក៏ហូរចេញដោយយល់សប្តិ សេនាសនៈក៏ប្រឡាក់ដោយអសុចិ ។ កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគមានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុជាបច្ឆាសមណៈ(១) ទ្រង់ព្រះដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិក ហើយទតឃើញសេនាសនៈប្រឡាក់ដោយអសុចិ លុះទតឃើញហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្នាលអានន្ទ សេនាសនៈនេះប្រឡាក់ដោយវត្ថុអ្វី ។ អានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលនេះ ពួកភិក្ខុបានធាន់កោជនចាំឆ្ងាយដ៏ខ្ពស់ ក៏ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនហើយសិងសក់ទៅ កាលបើភិក្ខុចាំនោះ ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន កំពុងតែសិងសក់ អសុចិក៏ហូរចេញដោយយល់សប្តិ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេនាសនៈនោះប្រឡាក់ដោយអសុចិ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះតែភិក្ខុចាំនោះភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន បានជាដេកលក់ទៅ អសុចិហូរចេញដោយយល់សប្តិ ម្នាលអានន្ទ ពួកភិក្ខុណាដំកល់ស្មារតីខ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅ អសុចិរបស់ភិក្ខុចាំនោះមិនហូរចេញទេ ម្នាលអានន្ទ ម្យ៉ាងទៀត ពួកភិក្ខុណាជាបុថុជ្ជនមែន

---

១ ជាសមណៈដើរតាមក្រោយព្រះអង្គ ។

តាមេសុ វីតរាគា តេសំ អសុចិ ន មុច្ចតិ អដ្ឋា-
នមេតំ អានន្ទ អនវកាសោ យំ អរហាតោ អសុចិ
មុច្ចេយ្យាតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ
បការណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ឥជាទិ
អិក្ខវេ អានន្ទេន បច្ឆាសមណេន សេនាសនចារិកំ អា-
ហិណ្ឌន្តេ អន្តរំ សេនាសនំ អសុចិនា បក្ខិតំ ទិស្វាន
អានន្ទំ អាមន្តេសិ តាមេតំ អានន្ទ សេនាសនំ បក្ខិ-
តន្តិ ឯតរហិ ភន្តេ ភិក្ខូ បណីតានិ ភោជនានិ ភុញ្ជិត្វា
មុដ្ឋស្សតី អសម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ តេសំ មុដ្ឋស្ស-
តីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន
អសុចិ មុច្ចតិ តយិទំ ភគវា សេនាសនំ អសុចិនា
មក្ខិតន្តិ ឯវមេតំ អានន្ទ ឯវមេតំ អានន្ទ មុច្ចតិ ហិ
អានន្ទ តេសំ មុដ្ឋស្សតីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឱក្ក-
មន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ យេ តេ អានន្ទ ភិក្ខូ
ឥបដ្ឋិតស្សតី សម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ តេសំ អសុចិ
ន មុច្ចតិ យេបិ តេ អានន្ទ បុថុជ្ជនា តាមេសុ វីតរាគា

តែគ្មានតម្រែក ក្នុងកាមទាំងឡាយ អសុចិរបស់ពួកកិកុនោះក៏មិនហ្នាតចេញដែរ ម្នាលអានន្ទ ឯពាក្យថាអសុចិរបស់ព្រះអរហន្តហ្នាតចេញនេះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅពួកកិកុមកកុងពេលនោះថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតមានអានន្ទជាបច្ចាសមណៈ ដើរទៅកាន់សាសនាសនថាវិកកុងទីនេះ បានឃើញសេនាសនៈប្រឡាក់ដោយអសុចិ លុះឃើញហើយក៏ហៅអានន្ទមកសួរថា ម្នាលអានន្ទ សេនាសនៈនេះប្រឡាក់ដោយវត្ថុអ្វី អានន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កុងពេលនេះ ពួកកិកុបានធាន់កោជនទាំងឡាយដ៏ឧត្តមហើយក្អួចស្នោរតីមិនដឹងខ្លួនដេកលក់ទៅ កាលបើកិកុទាំងនោះក្អួចស្នោរតីមិនដឹងខ្លួន កំពុងដេកលក់ អសុចិក៏ហ្នាតចេញដោយយល់សប្តិ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេនាសនៈនោះប្រឡាក់ដោយអសុចិ តថាគតក៏ពោលថា ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះតែកិកុទាំងនោះក្អួចស្នោរតីមិនដឹងខ្លួន បានជាដេកលក់ទៅ អសុចិហ្នាតចេញដោយយល់សប្តិ ម្នាលអានន្ទ កិកុទាំងឡាយណាដំកល់ស្នោរតីឆ្អាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅ អសុចិរបស់កិកុទាំងនោះមិនហ្នាតចេញទេ ម្នាលអានន្ទ ម្យ៉ាងទៀត ពួកកិកុណាជាបុថុជ្ជនមែន តែគ្មានតម្រែក កុងកាមទាំងឡាយ

តេសំ អសុចិ ន មុច្ចតិ អជ្ឈានមេតំ អានន្ទ អនវកា-
សោ យំ អរហាតោ អសុចិ មុច្ចេយ្យាតិ ។ បញ្ចិមេ
ភិក្ខវេ អានិសំសា មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស ឯកគ្គ-
ចិត្តមតោ ឧក្កំ សុបតិ ទុក្ខំ បដិពុជ្ឈតិ ចាបកំ
សុបិនំ បស្សតិ ទេវតា ន រក្ខន្តិ អសុចិ មុច្ចតិ ឥមេ
ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អានិសំសា មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជា-
នស្ស ឯកគ្គចិត្តមតោ ។ បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ អានិសំសា
ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស ឯកគ្គចិត្តមតោ សុខំ
សុបតិ សុខំ បដិពុជ្ឈតិ ន ចាបកំ សុបិនំ បស្សតិ
ទេវតា រក្ខន្តិ អសុចិ ន មុច្ចតិ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច
អានិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស ឯកគ្គ-
មតោ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ កាយកុត្តិយា ចីវរកុត្តិ-
យា សេនាសនកុត្តិយា និសីទនន្តិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អតិខុទ្ទកំ និសីទនំ ន សព្ពំ សេនា-
សនំ តោបេតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខវេ យាវមហន្តំ បច្ចត្ថរណំ អាកង្ខតិ
តាវមហន្តំ បច្ចត្ថរណំ កាតុន្តិ ។

អសុចិរបស់ពួកកិកុនោះក៏មិនឃ្លាតចេញដែរ ម្នាលអានន្ទ ឯពាក្យថា អសុចិរបស់ព្រះអរហន្តឃ្លាតចេញនេះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ទោសរបស់កិកុក្កេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនដេកលក់ទៅនេះ មាន ៥ យ៉ាង គឺ កិកុនោះលក់លំបាក ១ ភ្ញាក់លំបាក ១ ឃើញសុបិនអាក្រក់ ១ ទេវតាមិនរក្សា ១ អសុចិឃ្លាតចេញ ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ទោសរបស់កិកុក្កេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អានិសង្សរបស់កិកុដែលបានដំកល់ស្មារតីខ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅនេះមាន ៥ យ៉ាង គឺ កិកុនោះដេកលក់ស្រួល ១ ភ្ញាក់ស្រួល ១ មិនឃើញសុបិនអាក្រក់ ១ ទេវតារក្សា ១ អសុចិមិនឃ្លាតចេញ ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អានិសង្សរបស់កិកុបានដំកល់ស្មារតីខ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនិសីទនៈ (សំពត់គ្រាប់អង្គុយ) ដើម្បីរក្សាកាយ ដើម្បីរក្សាចីវរ ដើម្បីរក្សាសេនាសនៈ ។ សម័យនោះឯង និសីទនៈតូចពេក រក្សាសេនាសនៈទាំងអស់មិនបាន ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុចង់បានកម្រាលទំហំប៉ុន្មាន តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទំហំប៉ុណ្ណោះ ។

(៦៣) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឧបដ្ឋាយស្ស អាយស្មតោ វិលដ្ឋសីសស្ស ថុល្លកច្ឆាពាធោ ហោតិ ។ តស្ស លសិកាយ ចីវរានិ កាយេ លគ្គន្តិ ។ តានិ កិក្ខិ ឧទកេន តេមេត្វា តេមេត្វា អបកឌ្ឍន្តិ ។ អថខោ កកភា សេតាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ តេ កិក្ខូ តានិ ចីវរានិ ឧទកេន តេមេត្វា តេមេត្វា អបកឌ្ឍន្តេ ទិស្វាន យេន តេ កិក្ខូ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ កិក្ខូ ឯតទវោច កិំ ឥមស្ស កិក្ខវេ កិក្ខុនោ អាពាធោតិ ។ ឥមស្ស ភន្តេ អាយស្មតោ ថុល្លកច្ឆាពាធោ លសិកាយ ចីវរានិ កាយេ លគ្គន្តិ តានិ មយំ ឧទកេន តេមេត្វា តេមេត្វា អបកឌ្ឍាមាតិ ។ អថខោ កកភា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខវេ យស្ស កណ្ណោ វា បិឡកា វា អស្សវតិ វា ថុល្លកច្ឆា វា អាពាធោ កណ្ណាបដិច្ឆាទិន្តិ ។

(៦៤) អថខោ វិសាខា មិគារមាតា ឆទ្វារបុញ្ឆនចោលំ អាទាយ យេន កកភា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

(៦៣) សម័យនោះឯង ព្រះវេលដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុជាឧបដ្ឋាយ៍របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុកើតបូសធំ ។ ចីវរគាំងឡាយរបស់ព្រះវេលដ្ឋសីសៈនោះជាប់ស្អិតនឹងកាយដោយទឹករំអិល ។ ពួកភិក្ខុយកទឹកទៅផ្សឹមចីវរគាំងនោះឲ្យដោកហើយទើបបកចេញបាន ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិក ទ្រង់ទតឃើញភិក្ខុគាំងនោះកំពុងយកទឹកទៅផ្សឹមចីវរគាំងនោះឲ្យដោកហើយបកចេញ ក៏ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុគាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះនឹងភិក្ខុគាំងនោះថា ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ ភិក្ខុនេះមានអាពាធដូចម្តេច ។ ភិក្ខុគាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លោកដ៏មានអាយុនេះកើតបូសធំ ចីវរគាំងឡាយជាប់ស្អិតនឹងកាយដោយទឹករំអិល យើងខ្ញុំគាំងឡាយយកទឹកមកផ្សឹមចីវរគាំងនោះឲ្យដោកហើយបកចេញ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកកន្លងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ ភិក្ខុណាមានអាពាធ គឺកមប្បរមាស់ក្តី បូសតូចក្តី ទឹករងៃក្តី បូសធំក្តី តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជាដើម) ដល់ភិក្ខុនោះ ។

(៦៤) គ្រានោះ ទាយិកាវិសាខាមិគារមាតានាំយកសំពត់សម្រាប់ជូតមុខចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ

ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตं นิ-
สินฺนา โข วิสาขา มิคารมาตา ภควนฺตํ เอตทเวจ
ปฏิกฺกมนฺตุ เม ภนฺเต มุขปุญฺญนเวลา ยาว มม อสฺสุ
ธีตรนฺตรายาย สุขายาติ ฯ ปฏิกฺกเมสิ ภควา
มุขปุญฺญนเวลา ฯ อถ โข ภควา วิสาขํ มิคารมาตรं
ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺเสสิ สมาทเปสิ สมุตฺเต-
เชสิ สมฺปหํเสสิ ฯ อถ โข วิสาขา มิคารมาตา
ภควตา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิตา สมาทปิตา
สมุตฺเตชิตา สมฺปหํสิตา อุฏฺฐายาสนา ภควนฺตํ อ-
ภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถ โข ภควา
เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู
อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว มุขปุญฺญนเวลนฺติ ฯ

(๖๕) เตน โข ปน สมเยน เรโช มลฺโล
อายสฺมโต อานนฺทสฺส สหายโก โหติ ฯ เรชสฺส
มลฺลสฺส โขมปิโลติกา อายสฺมโต อานนฺทสฺส
มาตุ นิกฺขิตฺตา โหติ ฯ อายสฺมโต จ อานนฺทสฺส

ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាមិគារមាតាអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គទ្រង់ទទួលសំពត់សម្រាប់ដូតមុខរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខអស់កាលជាអង្វែង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានទទួលសំពត់សម្រាប់ដូតមុខ(នោះ) ។ លោះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតាឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ។ ឯនាងវិសាខាមិគារមាតាកាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណ(១) ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកកាលពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់ដូតមុខ ។

(៦៥) សម័យនោះឯង មល្លកុក្ខត្រឈ្មោះរោជៈជាសំឡាញ់របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ មល្លកុក្ខត្រឈ្មោះរោជៈ(នោះ) បានទុកជាក់សំពត់សម្បកឈើលើកដៃនៃព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ

---

๑ ជើរវិលខាងស្តាំ ។

ขาทนียโภชนียานิ อาหรึสุ ฯ อถ โข ภควา ปตฺตมาทาย อาคเมสิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปญฺหาเคหานิ สมฺปฏิจฺฉิตุนฺติ ฯ

(๖๖) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขูนํ ปริปุณฺณานิ เหวนฺติกานิ อาหรึสุ ฯ ภควา ปตฺตมาทาย อาคเมสิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริกฺขารจีวรนฺติ[๑] ฯ อถ โข ภิกฺขูนํ ปตฺตหีโน สีหนาทนฺติ ฯ ปตฺตสนฺนิธิกาติ ฯ นิสีทนนฺติ ฯ ปจฺจตฺถรณนฺติ ฯ กณฺฑุปฏิจฺฉาทีติ ฯ มุขปุญฺฉนจีวรนฺติ[๒] ฯ ปริกฺขารจีวรนฺติ ฯ

๑ ฉ. ปริกฺขารจีวรนฺติ ฯ ๒ มุขปุญฺฉนจีวรนฺติ ฯ

ក៏ត្រូវការនឹងសំពត់សម្បុរណា ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុកាន់យកដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលរបស់មិត្រប្រកប
ដោយអង្គ ៥ គឺ មិត្រដែលគ្រាន់តែបានឃើញគ្នាម្តងមួយគ្រា ១ មិត្រដែល
ស្និទ្ធស្នាលនឹងគ្នាមាំមួន ១ មិត្រដែលបាននិយាយបើកចំហសម្ងាត់តាមត្រូវ
ការ ១ មិត្រនោះមានជីវិតរស់នៅ ១ កិក្ខុដឹងថា បើអាត្មាអញកាន់យកវត្ថុ
ណាមួយហើយ មិត្រនោះមានសេចក្តីត្រេកអរ ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុកាន់យកដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលរបស់មិត្រប្រកប
ដោយអង្គទាំង ៥ នេះបាន ។

[៦៦] សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុមានចីវរបរិបូណ៌ហើយ តែត្រូវ
ការដោយសំពត់តម្រងទឹកផង ដោយឋដ៌ាត្រផង ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់បរិក្ខារ ។ ក្នុងសម័យនោះ
ពួកកិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា សំពត់ទាំងឡាយណា គឺ ចីវរក្តី
សំពត់សម្រាប់ដូតទឹកភ្ញីដ៏ក្តី សំពត់សម្រាប់គ្រាប់អង្គុយក្តី សំពត់កម្រាល
ក្តី សំពត់សម្រាប់គ្របកមក្តី សំពត់សម្រាប់ដូតមុខក្តី សំពត់បរិក្ខារក្តី
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ សំពត់ទាំងអស់នោះតើយើង

សញ្ញិនំ តានិ អធិដ្ឋានសញ្ញិនំ នុ ខោ ឧទាហុ វិកប្បេ-
តញ្ញីនតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ តតិយំ អធិដ្ឋាតុំ ន វិកប្បេតុំ វស្សិកសា-
ដិកំ វស្សានំ ចាតុម្មាសំ អធិដ្ឋាតុំ តតោ បរំ វិកប្បេតុំ
និសីទនំ អធិដ្ឋាតុំ ន វិកប្បេតុំ បច្ចត្ថរណំ អធិដ្ឋាតុំ
ន វិកប្បេតុំ កណ្ឌុបដិច្ឆាទឹ យាវ អាពាធា អធិដ្ឋាតុំ
តតោ បរំ វិកប្បេតុំ មុខបុញ្ឆនចោលំ អធិដ្ឋាតុំ ន
វិកប្បេតុំ បរិក្ខារចោលំ អធិដ្ឋាតុំ ន វិកប្បេតុន្តិ ។ អថ-
ខោ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កិត្តកំ បច្ចិមំ នុ ខោ ចីវរំ
វិកប្បេតព្ពន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ អាយាមេន អដ្ឋង្គុលំ សុគតង្គុលេន ចតុ-
រង្គុលវិត្ថតំ បច្ចិមំ ចីវរំ វិកប្បេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស បំសុកូលិកា-
តោ[1] ភរុតោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោ-
ចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សុត្តលូខំ កាតុន្តិ ។

---

១ ឱ. បំសុកូលកតោ ។

គួរអធិដ្ឋានឬគួរវិកប្បទុក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអធិដ្ឋានត្រៃចីវរមិនឲ្យវិកប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ងូតទឹកក្តៀងអស់ ៤ ខែនៃរដូវក្តៀង តអំពីកាល ៤ ខែនោះទៅត្រូវវិកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់គ្រប់អង្គុយមិនឲ្យវិកប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់កម្រាលមិនឲ្យវិកប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់គ្របកមកំណាត់ត្រឹមមានអាពាធ ហួសអំពីអាពាធនោះទៅត្រូវវិកប្បទុក ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ជូតមុខមិនឲ្យវិកប្បទេ ឲ្យអធិដ្ឋានសំពត់បរិក្ខារមិនឲ្យវិកប្បទេ ។ ក្នុងពេលនោះ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឧបាសិកាចីវរយ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុណ្ណាទើបត្រូវវិកប្បបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុវិកប្បចីវរយ៉ាងតូចបំផុតបណ្តាយត្រឹម ៨ ធាប់ ទទឹងត្រឹម ៤ ធាប់ ដោយធាប់ព្រះសុគត ។ សម័យនោះឯង ព្រះតិស្សបដ៏មានអាយុជាអ្នកឆ្លើសេចក្តីគោរពក្នុងសំពត់បង្សុកូល[1] ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆ្លើចីវរឲ្យសៅហ្មងដោយចេស (គឺដេរប៉ះដោយចេស) ។

---

១ អដ្ឋកថាៈ ថា ព្រះមហាកស្សបលោកជាអ្នកគោរពក្នុងការប៉ះចីវរបង្សុកូលក្នុងកន្លែងដែលត្រាំគ្រា ។

វិកាលេ ភោតេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ វិកាលេ ផលំ ខាទិតុន្តិ ។ សុត្តា ខ្វេកច្ចេ យន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អន្តមតេ បរិកប្បេ អារោចេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សន្ធ្យាដិយា បត្តា លុជ្ជន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អដ្ឋបនកំ កាតុន្តិ ។

(៦៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ចីវរេ ករិយមានេ សព្ពំ ឯឡកំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទ្វេ ឯឡកានិ ឋកំ អច្ឆិន្នកន្តិ ។ ទ្វេ ឯឡកានិ ឋកំ អច្ឆិន្នកំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

ចីវរមានជាយមិនស្មើគ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរុះរើចីវរដែលមានជាយមិនស្មើគ្នា (គឺកាត់ជាយដែលវែងជាងគេចេញ) ។ សរសៃអំបោះទាំងឡាយក៏ចេះតែរសាត់ចេញ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកឡើង (គឺប៉ះ) អនុវាតខាងខ្នងនឹងអនុវាតខាងពោះ ។ សម័យនោះឯង ជាន់ទាំងឡាយនៃសង្ឃាដិដាច់ចេញពីគ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើថ្នេរឲ្យមានសណ្ឋានដូចជាក្រឡាចត្រង្គ ។

(៦៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ (ឲ្យ) ភិក្ខុ១រូបលុះភិក្ខុកាត់ចីវរទាំងអស់ទៅហើយក៏មិនគប់គ្រាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកាត់តែចីវរពីរ ចីវរមួយមិនបាច់កាត់ក៏ប៉ុន្មាន ។ ដល់កាត់ចីវរពីរ ចីវរមួយមិនកាត់ក៏នៅតែមិនគប់គ្រាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទ្វេ អច្ឆិន្នកានិ វិកតំ ឆិន្នកន្តិ ។ ទ្វេ អច្ឆិន្នកានិ វិកតំ ឆិន្នកំ ន បរិហរិតព្ពំ ។ តតវតោ វិតមត្តំ អាវេចេតុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អញ្ញាធិដ្ឋាយ អាវេចេតុំ ន ច ភិក្ខវេ សព្ពំ អច្ឆិន្នកំ ធារេតព្ពំ យោ ធារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៦៨) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ពហុំ ចីវរំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ សោ ច តំ ចីវរំ មាតាបិតូនំ ធាតុកាមោ ហោតិ ។ តតវតោ វិតមត្តំ អាវេចេតុំ ។ មាតាបិតរោតិ ខោ ភិក្ខវេ ឧទមានេ កឹ វេទេយ្យាមិ[1] អនុជានាមិ ភិក្ខវេ មាតាបិតូនំ ធាតុំ ន ច ភិក្ខវេ សន្ធានេយ្យំ វិនិចាតេតព្ពំ យោ វិនិចាតេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៦៩) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អន្ធវនេ ចីវរំ និក្ខិបិត្វា សន្តរុត្តរេន គាមំ បិណ្ឌាយ ចារិសិ ។ ចោរា តំ ចីវរំ អវហរិំសុ ។ សោ ភិក្ខុ

---

១ វិវេទេយ្យាម ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតចីវរពីរមិនបាច់កាត់ ឲ្យកាត់តែចីវរមួយបាន ។ ភិក្ខុមិនកាត់ចីវរពីរ កាត់តែចីវរមួយក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ទៀត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកឡើង (គឺប៉ះ) សំពត់អាគន្តុកៈ (សំពត់ថ្មី) ទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរដែលមិនកាត់ទាំងអស់នោះទេ ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ (ស្ងើកដណ្តប់) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៦៨) សម័យនោះឯង ចីវរកើតឡើងជាច្រើនដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ ឯភិក្ខុនោះបង់ឲ្យចីវរនោះដល់មាតាឪពុក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុឲ្យចីវរដោយគិតថាមាតាឪពុកដូច្នេះ តថាគតនឹងថាដូចម្តេចបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យចីវរដល់មាតាឪពុកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទានដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាឲ្យធ្លាក់ចុះឡើយ ភិក្ខុណាឲ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៦៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបទុកចីវរក្នុងអន្តរវាស (ព្រៃឆងឆឹត) ហើយមានតែសម្បាំងនឹងតគ្គកសង្គ្រៈ (ចីពរ) ចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ពួកចោរកំណូចយកចីវរនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសំពត់អាក្រក់

ทุฏฺโฐ โหติ ลูขจีวโร ฯ ภิกฺขู ฯเปฯ กสฺมา ปน ตุมฺเห อาวุโส กาเลปิ วิกาเลปิ สนฺถรนฺตสฺส ลูขจีวรโต ฯ สตฺถา อาวุโส อนฺตรเน จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา สนฺถรนฺตสฺส ตาม ปิณฺฑาย ปาวิสิ โจรภเย จีวรํ อาหรีสุ เตนาหิ ทุฏฺโฐ ลูขจีวโร ฯ ภควาโต ปฏิสลฺลานา อาโวเจสุ ฯ น ภิกฺขเว สนฺถรนฺตสฺส ตาโต ปาสาทิกสฺโย โหติ ปาสาทิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อานนฺโท อสาตเยา สนฺถรนฺตสฺส ตาม ปิณฺฑาย ปาวิสิ ฯ ภิกฺขู อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทโวจุ ตุมฺเห อาวุโส อานนฺท ภควาตา ปญฺญตฺตํ น สนฺถรนฺตสฺส ตาโต ปาสาทิกสฺโย โหติ ภิกฺขู อาวุโส สนฺถรนฺตสฺส ตาม ปาปุณาติ ฯ สจฺจํ อาวุโส ภควาตา ปญฺญตฺตํ น สนฺถรนฺตสฺส ตาโต ปาสาทิกสฺโย โหติ อปิจาหิ อาวุโส อสาตเยา ปาปุณาติ ฯ ภควาโต ปฏิสลฺลานา อาโวเจสุ ฯ

មានចីវរសៅហ្មង ។ ពួកភិក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វី
ក៏អ្នកមានសំពត់អាក្រក់ មានចីវរសៅហ្មង ។ ភិក្ខុនោះនិយាយនឹងភិក្ខុផង
គ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំទុកចីវរក្នុងអន្ធវននេះ ហើយមានតែស្បង់នឹង
ឧត្តរាសង្គៈចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ពួកចោរលួចយកចីវរនោះទៅ
ព្រោះហេតុនោះ ទើបជាខ្ញុំមានសំពត់អាក្រក់ មានចីវរសៅហ្មង ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈមិនត្រូវចូល
ទៅស្រុកទេ ភិក្ខុណាចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
អានន្ទជាមានអាយុ មានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌ-
បាតដោយក្តៅចស្មារតី ។ ពួកភិក្ខុបាននិយាយដូច្នេះ នឹងព្រះអានន្ទ
ជាមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា
ភិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈ មិនត្រូវចូលទៅស្រុក មិនមែនទេឬ
ម្នាលអាវុសោ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកមានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈចូលទៅ
ស្រុក ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តសិក្ខាបទថា ភិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសង្គៈមិនត្រូវចូលទៅស្រុក
ទេ ក៏ពិតមែនហើយ ម្នាលអាវុសោ តែថាខ្ញុំចូលទៅហើយដោយក្តៅចស្មារតី ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អវិជ្ជោ ភគវា ឯតស្ស នាមនេ ឯតស្មឹ បកាសណេ ឧម្មឹ កតំ
កត្វា កិត្តេ អាមន្តេសិ បញ្ចមេ កិត្តេវ បច្ចយា សង្ខារ-
យា និទ្ទេថាយ តិលាទោ ឯ ហោតិ វិស្សជ្ជកសន្តេតំ ឯ
ហោតិ ឧនីថារំ កត្តុំ ឯ ហោតិ អត្តទ្ធកុត្តិវិហារេ ឯ
ហោតិ អត្តតកបិនំ ឯ ហោតិ ឥមេ ទោ កិត្តេវ
បញ្ច បច្ចយា សង្ខារនិយា និទ្ទេថាយ ។ បញ្ចមេ
កិត្តេវ បច្ចយា ឧត្តរាសង្គស្ស និទ្ទេថាយ តិលាទោ
ឯ ហោតិ វិស្សជ្ជកសន្តេតំ ឯ ហោតិ ឧនីថារំ កត្តុំ ឯ
ហោតិ អត្តទ្ធកុត្តិវិហារេ ឯ ហោតិ អត្តតកបិនំ ឯ
ហោតិ ឥមេ ទោ កិត្តេវ បញ្ច បច្ចយា ឧត្តរាសង្គស្ស
និទ្ទេថាយ ។ បញ្ចមេ កិត្តេវ បច្ចយា អន្តរាសកស្ស
និទ្ទេថាយ តិលាទោ ឯ ហោតិ វិស្សជ្ជកសន្តេតំ ឯ
ហោតិ ឧនីថារំ កត្តុំ ឯ ហោតិ អត្តទ្ធកុត្តិវិហារេ ឯ
ហោតិ អត្តតកបិនំ ឯ ហោតិ ឥមេ ទោ កិត្តេវ បញ្ច
បច្ចយា អន្តរាសកស្ស និទ្ទេថាយ ។ បញ្ចមេ កិត្ត-
វេ បច្ចយា វិស្សជ្ជកសាដិកាយ និទ្ទេថាយ តិលាទោ ឯ
ហោតិ និស្សីមំ កត្តុំ ឯ ហោតិ ឧនីថារំ កត្តុំ ឯ ហោតិ

ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា
ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឯហេតុគួរទុកជាក់សង្ឃាដិមាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ មានកំណាត់
ដោយរដូវក្តៅ ៤ ខែ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ ១ វិហារមាន
ការរក្សាទ្វារមាំមួន ១ ភិក្ខុបានត្រាលះបង់ហើយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកជាក់សង្ឃាដិបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកជាក់ទូវសំពត់ខ្ពស់ត្តកាសគ្គ:មាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុ
មានជម្ងឺ ១ មានកំណាត់ដោយរដូវក្តៅ ៤ ខែ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹង
ខាងនាយ ១ វិហារមានការរក្សាទ្វារមាំមួន ១ ភិក្ខុបានត្រាលះបង់ហើយ ១
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកជាក់សំពត់
ខ្ពស់ត្តកាសគ្គ:បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកជាក់ស្បង់មាន ៥
យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ មានកំណាត់ដោយរដូវក្តៅ ៤ ខែ ១ ភិក្ខុទៅ
កាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ ១ វិហារមានការរក្សាទ្វារមាំមួន ១ ភិក្ខុបាន
ត្រាលះបង់ហើយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះ
ឯង ជាហេតុគួរទុកជាក់ស្បង់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុ
គួរទុកជាក់សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកក្តៅមាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១
ភិក្ខុទៅកាន់ទីឥតមានសីមា ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ ១

อกฺกฺฉฺปตฺตจีวรกาเล ปน โหติ วสฺสิกสาฏิกา อกตา ปน โหติ จีวรกตา ปน สเมน ขเณน ภิกฺขเว ปญฺจ ปจฺจยา วสฺสิกสาฏิกาย นิกฺขิปิตพฺพา ฯ

(๗๐) เตน ขเณน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุนี ฉกฺกา วสฺสํ วสติ ฯ ตตฺถ มนุสฺสา สทฺธา ปสนฺนา เทนฺติ จีวรานิ อเทสุ ฯ อถ ขเณน เตสญฺจ ภิกฺขูนญฺจ ฉตฺตรโหสิ ภิกฺขเว มนุสฺสา สทฺธา ปสนฺนา เทนฺติ จีวรานิ อเทสุ ยนฺนูนาหํ สเมมิ สทฺธิกานิ จีวรานิ สาเรตฺวา ปาเรยฺยนฺติ ฯ อถ ขเณน สา ภิกฺขุนี ตานิ จีวรานิ อาทาย สาเรตฺวา ปกฺกามิ ภิกฺขเว ฉตฺตมตฺตํ อาโลเกสิ ฯ ตุยฺหนฺเต ภิกฺขุนี ตานิ จีวรานิ ยาว กปิลสฺส ตฺถกยาติ ฯ สพฺเพ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุนี ฉกฺกา วสฺสิ วสติ ฯ ตตฺถ มนุสฺสา สทฺธา ปสนฺนา เทนฺติ จีวรานิ เทนฺติ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตสฺสา ตานิ จีวรานิ ยาว กปิลสฺส ตฺถกยาติ ฯ เตน ขเณน ปน สเมน อญฺญตรา ภิกฺขุนี

វិហារមានការរក្សាទ្វារមាំមួន ១ សំពត់សម្រាប់ដួតចីវរក្រៀងកិក្ខុមិនទាន់ បានធ្វើប្តូរធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ ម្នាលកិក្ខុទាំង៦ឆ្ងាយ ហេតុទាំង ៩ យ៉ាងនេះ ឯង ជាហេតុគួរទុកជាក់សំពត់សម្រាប់ដួតចីវរក្រៀងបាន ។

(៧០) សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូបនៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង ។ មនុស្សទាំងឆ្ងាយនាំគ្នាប្រគេនចីវរក្នុងទីនោះដោយពាក្យថា យើងទាំងឆ្ងាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ ។ កិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តថា ដែលហៅថាសង្ឃ បើយ៉ាងតិចបំផុតត្រឹមកិក្ខុ ៤ រូបឥឡូវអាត្មាអញតែម្នាក់ឯង ក៏មនុស្សទាំងនេះប្រគេនចីវរទាំងឆ្ងាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឆ្ងាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញនាំយកចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ កិក្ខុនោះក៏នាំយកចីវរទាំងនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុ ចីវរទាំងនោះជាចីវរបស់អ្នកកំណត់តែត្រឹមកឋិនដោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឆ្ងាយ បើកិក្ខុកងសាសនានេះនៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង ។ កងទីនោះឮតមនុស្សប្រគេនចីវរទាំងឆ្ងាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឆ្ងាយប្រគេនចីវរចំពោះសង្ឃ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឆ្ងាយ តថាគតអនុញ្ញាតចីវរទាំងនោះដល់កិក្ខុនោះឯង កំណត់ត្រឹមកឋិនដោះ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូប

ឧតុកាលំ ឯកោ វសិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស
ទេមាតិ ចីវរានិ អទំសុ ។ អថខោ តស្ស កិក្ខុនោ ឯត-
ទហោសិ កតវតា បញ្ចត្តំ ចតុវគ្គោ បដ្ឋិមោ សង្ឃាតិ
អហាញ្ចិ ឯកកោ ឥមេ ច មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេមាតិ
ចីវរានិ អទំសុ យន្នូនាហំ ឥមានិ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ
សាវត្ថឹ ហារេយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ តានិ ចីវរានិ
អាទាយ សាវត្ថឹ គន្ត្វា កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។
កិក្ខូ កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ
សម្មុខីភូតេន សង្ឃេន ភាជេតុំ ។ ឥទ បន កិក្ខវេ
តិក្ខុ ឧតុកាលំ ឯកោ វសតិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស
ទេមាតិ ចីវរានិ ទេន្តិ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ តេន
តិក្ខុនា តានិ ចីវរានិ អធិដ្ឋាតុំ មយ្ហិមានិ ចីវរានីតិ ។

នៅតែម្នាក់ឯងអស់កាលនៃរដូវ[1] ។ កុដ្ឋកីនោះពួកមនុស្សបានប្រគេនចីវរ
ចាំដណ្តើយដោយពាក្យថា យើងចាំដណ្តើយប្រគេនចីវរចំពោះសង្ឃ ។
កិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តថា
ដែលហៅសង្ឃ បើយ៉ាងតិចបំផុតត្រឹមកិក្ខុ ៤ រូប ក៏ឥឡូវអាត្មាអញតែម្នាក់
ឯង ចំណែកខាងពួកមនុស្សនេះបានប្រគេនចីវរចាំដណ្តើយដោយពាក្យថា
យើងចាំដណ្តើយប្រគេនចីវរចំពោះសង្ឃ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញនាំយក
ចីវរបស់សង្ឃនេះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ កិក្ខុនោះក៏បាននាំយកចីវរចាំដ
នោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ+ះដល់កិក្ខុចាំដណ្តើយ
កិក្ខុចាំដណ្តើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ+ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំដណ្តើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដែលមាន
កុដ្ឋកីចំពោះមុខ[2]ចែកគ្នាបាន ។ ម្នាលកិក្ខុចាំដណ្តើយ ក្នុងសាសនានេះបើ
មានកិក្ខុនៅតែម្នាក់ឯងអស់កាលនៃរដូវ ។ កុដ្ឋកីនោះពួកមនុស្សប្រគេន
ចីវរចាំដណ្តើយដោយពាក្យថា យើងចាំដណ្តើយប្រគេនចីវរចំពោះសង្ឃ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំដណ្តើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុ
នោះអធិដ្ឋានចីវរចាំដនោះដូច្នេះថា ចីវរចាំដនេះជារបស់អាត្មាអញ ។

---

១ សំដៅយកកាលដំទៃអំពីរដូវភ្លៀង ។ ២ អដ្ឋកថា ថា ត្រូវសង្ឃដែលឋិតនៅ
ក្នុងឧបចារសីមាវាយរគាំងជ្រាប់រំលេហើយសឹមចែកគ្នា ។

ตสฺส เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน สพฺพปฐมา ปาราชิกา อาปตฺติ อนุปสมฺปนฺนาย ปาราชิกา อาปตฺติ สมนุภาสนา ตาทิสาย ปาราชิกา อาปตฺติ เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ปาราชิกา อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา[๑] อถ-โข ตสฺเส กุสเล อญฺญา ภิกฺขู อาปตฺติ สมนุภาสนา ตาทิสาย ปาราชิกา อาปตฺติ เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ปาราชิกา อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ตาหิ อาปตฺตีหิ วุฏฺฐาตพฺพา ตาหิ อาปตฺตีหิ วุฏฺฐาตุกาเมน ๆ เตน โข ปน สมเยน ทฺเว ภาตุกา เถรา อายสฺมา จ สีวลิตฺเถโร อายสฺมา จ สีวลิเถโร สาวตฺถิยํ วสฺสูปคตา อญฺญตรสฺมึ ตาทิกาปตฺติ อกรณสฺมึ ๆ มนุสฺสา จีวรสฺมึ ปริภุญฺชนฺติ เถรา อาคตาคเต สงฺฆิกานิ ครุภณฺฑานิ อทิสฺสุ ๆ อาคนฺตุกา ภิกฺขู เถเร ปุจฺฉิสุ กหนฺติ ครุภณฺฑานิ สงฺฆิกานิ จีวรานิ เถเร อาคมฺม อุปฺปชฺชนฺติ สาธิยิ-สฺสนฺติ เถรา ภาคนฺติ ๆ เถรา ฆรมาคนฺตฺวา ยถา โข มยํ อาวุเสหิ ภณฺฑาคาเร ธมฺมิ เธสิตพฺพา อาคนฺตุกาน

---

๑ อาปชฺชิตพฺเพหีติปิ ปาฬิ สเมา ยุตฺตตเร ๆ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះមិនទាន់អធិដ្ឋានចីវរនោះទេ ទទួលមានភិក្ខុ
ឯទៀតមកដល់ ត្រូវភិក្ខុនោះចែកចំណែកស្មើ (ដល់ភិក្ខុដែលទើបមកដល់
នោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងចែកចីវរនោះ ហើយស្វាគ
មិនទាន់ភ្លាក់អស់ ទទួលមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់ ត្រូវភិក្ខុនោះចែកចំណែក
ស្មើ(ដល់ភិក្ខុដែលទើបមកដល់នោះ)ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុទាំង
នោះចែកចីវរនោះ ស្វាគភ្លាក់អស់ទៅហើយ ទើបមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់
មិនបាច់ចែកឲ្យទេ ។ សម័យនោះឯង មានព្រះថេរៈពីររូបជាបងប្អូនធំគ្នា
គឺព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិទាសៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិទត្តដ៏មាន
អាយុ ១ នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះចេញវស្សាហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់
អាស្រមក្បែរស្រុកតូចមួយ ។ ពួកមនុស្សនិយាយគ្នាថា ព្រះថេរៈទាំងឡាយ
ចាត់យូរណាស់ហើយទើបឃើញទិមន្តមក ថាដូច្នោះហើយក៏នាំគ្នាប្រគេន
បង្ហិនព្រមទាំងចីវរ។ ពួកភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងអាស្រមសួរព្រះថេរៈទាំងឡាយថា
បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះកើតឡើងក៏ព្រោះតែព្រះ
ថេរៈទាំងឡាយ តើព្រះថេរៈទាំងឡាយនឹងត្រែកអនេងចំណែកដែរឬទេ ។
ព្រះថេរៈទាំងឡាយក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ធម៌(១)ដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងណា យើងទាំងឡាយក៏ជ្ញានដឹង

---

១ ប្បាប់ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត ។

តុម្ហាកំយេវ តាឯ ចីវរានិ យាវ ភេឞជ្ជ ឧញ្ហាភយា-
តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តយោ ភិក្ខូ ភគ្គ-
ហេ វស្សំ វសន្តិ ។ តត្ថ មនុស្សា សន្ធ្យស្ស ទេមាតិ
ចីវរានិ ទេន្តិ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ
ភគវតា បញ្ញត្តំ ចតុវគ្គោ បច្ចូមោ សង្ឃាតិ មយញ្ហម្ហា
តយោ ជនា ឥមេ ច មនុស្សា សន្ធ្យស្ស ទេមាតិ
ចីវរានិ ទេន្តិ កថំ នុ ខោ អម្ហេហិ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ថេរា អាយស្មា ច ធនិ-
យសី អាយស្មា ច សាណាយសី អាយស្មា ច តោទេយ្យោ
អាយស្មា ច កកុ អាយស្មា ច ឥលិកសន្ធានោ ចាតលិ-
បុត្តេ វិហរន្តិ កុក្កុដារាមេ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ចាតលិ-
បុត្តំ ភន្តេ ថេរេ បុច្ឆិំសុ ។ ថេរា ឣវមាមាំសុ យថា
ខោ មយំ អាវុសោ ភគវតា ឆប្បុំ ទេសិតំ អាជានាម
តុម្ហាកំយេវ តាឯ ចីវរានិ យាវ ភេឞជ្ជ ឧញ្ហាភយាតិ ។

ច្បាស់ហើយថា ចីវរទាំងនោះជាចីវរបស់លោកទាំងឡាយកំណត់តែត្រឹមកឋិនដោះ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុ ៣ រូបនៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងពជគ្គិះ ។ ពួកមនុស្សក្នុងទីនោះប្រែគេនចីវរទាំងឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រែគេនចីវរចំពោះសង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងនោះគំមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា ដែលហៅថា សង្ឃបើយ៉ាងតិចបំផុតត្រឹមតែកិក្ខុ ៤ រូប ឥឡូវយើងទាំងឡាយជាជន ៣ រូប ក៏មនុស្សទាំងនេះប្រែគេនចីវរទាំងឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រែគេនចីវរចំពោះសង្ឃ តើយើងទាំងឡាយត្រូវប្រែតបត្តិដូចម្តេច ។ សម័យនោះឯង ព្រះថេរៈច្រើនអង្គ គឺព្រះថេរៈឈ្មោះទំលេវសីដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះសាណវាសីដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះគោបកៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះភគុដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះផលិកសន្ធានៈដ៏មានអាយុ ១ នៅក្នុងកុក្កុដារាម ខៀបក្រុងបាតលិបុត្ត ។ កាលនោះ កិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងបាតលិបុត្តហើយសួរព្រះថេរៈទាំងឡាយ ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងណា យើងទាំងឡាយក៏បានដឹងច្បាស់ថា ចីវរទាំងឡាយនោះជាចីវរបស់អ្នកទាំងឡាយកំណត់តែត្រឹមកឋិនដោះ ។

(៧១) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សាវត្ថិយំ វស្សំ វុត្ថោ អញ្ញតរំ តាមកាឝំ អភមាសិ ។ តត្ថ កិក្ខូ ចីវរំ ភាជេត្វុ ភាមា សន្និបតិំសុ ។ តេ ឯវមាហំសុ ឥមានិ ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សាធិយិស្សសិ ភាគន្តិ ។ អថាវុសោ សាធិយិស្សាមីតិ តតោ ចីវរភាគំ តហេត្វា អញ្ញំ អាឝាសំ អភមាសិ ។ តត្ថបិ កិក្ខូ ចីវរំ ភាជេត្វុ ភាមា សន្និបតិំសុ ។ តេបិ ឯវមាហំសុ ឥមានិ ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សាធិយិស្សសិ ភាគន្តិ ។ អថាវុសោ សាធិយិស្សាមីតិ តតោបិ ចីវរភាគំ តហេត្វា អញ្ញំ អាឝាសំ អភមាសិ ។ តត្ថបិ កិក្ខូ ចីវរំ ភាជេត្វុ ភាមា សន្និបតិំសុ ។ តេបិ ឯវមាហំសុ ឥមានិ ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សាធិយិស្សសិ ភាគន្តិ ។ អថាវុសោ សាធិយិស្សាមីតិ តតោបិ

(៧១) សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះចេញវស្សាហើយក៏បានទៅកាន់អាវាសក្បែរស្រុកតូចមួយ ។ ពួកកិកុមានសេចក្តីជ្រាបថ្នាំងឆែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះ ។ កិកុពាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃពាំងនេះ យើងនឹងឆែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដៃឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសឯទៀត ។ ឯពួកកិកុមានសេចក្តីជ្រាបថ្នាំងឆែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ។ កិកុពាំងនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃពាំងនេះ យើងនឹងឆែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដៃឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសឯទៀត ។ ពួកកិកុមានសេចក្តីជ្រាបថ្នាំងឆែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ។ កិកុពាំងនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃពាំងនេះ យើងនឹងឆែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដៃឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះ

ចីវរភាគំ គហេត្វា មហាឧំ ចីវរកណ្ណិកំ អាទាយ បុនទេវ
សាវត្ថឹ បច្ចាគច្ឆិ ។ ភិក្ខូ ឱវាទាហំសុ មហាបុញ្ញោសិ
ត្វំ អាវុសោ ឧបនន្ទ ពហុំ តេ ចីវរំ ឧប្បន្នន្តិ ។
ករោតោ មេ អាវុសោ បុញ្ញំ ឥជាហាំ សាវត្ថិយំ វស្សំ វុត្ថោ
អញ្ញតរំ តាមកាសំ អគមាសឹ តត្ថ ភិក្ខូ ចីវរំ ភាជេ-
ត្វុកាមា សន្និបតឹសុ តេ មំ ឱវាទាហំសុ ឥមានិ ខោ
អាវុសោ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សានិយិស្ស-
សិ ភាគន្តិ អាមាវុសោ សានិយិស្សាមីតិ តតោ ចីវរភា-
គំ គហេត្វា អញ្ញំ អាវាសំ អគមាសឹ តត្ថបិ ភិក្ខូ ចីវរំ
ភាជេត្វុកាមា សន្និបតឹសុ តេបិ មំ ឱវាទាហំសុ ឥមានិ
ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ សានិ-
យិស្សសិ ភាគន្តិ អាមាវុសោ សានិយិស្សាមីតិ តតោបិ
ចីវរភាគំ គហេត្វា អញ្ញំ អាវាសំ អគមាសឹ តត្ថបិ ភិក្ខូ
ចីវរំ ភាជេត្វុកាមា សន្និបតឹសុ តេបិ មំ ឱវាទាហំសុ
ឥមានិ ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ ចីវរានិ ភាជិយិស្សន្តិ

ហើយក៏ស្តាយសំពាយចីវរធំ រួចត្រឡប់មកកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញដដែល ។ ពួកភិក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោឧបនន្ទ លោកជាអ្នកមានបុណ្យធំ ចានជាលោកចានចីវរច្រើន ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមានបុណ្យមកពីណា ដោយសារតែខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថីនេះ លុះចេញវស្សាហើយខ្ញុំចានទៅកាន់អាវាសក្បែរស្រុកតូចមួយ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះ ភិក្ខុចាំងនោះចានិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃចាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ខ្ញុំឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះរួចចានទៅកាន់អាវាសឯទៀត ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ភិក្ខុចាំងនោះចានិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃចាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ខ្ញុំចានិយាយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសឯទៀត ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ភិក្ខុចាំងនោះចានិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្នាលអាវុសោ ចីវរបស់សង្ឃចាំងនេះ

សាធិយិស្សសិ ភាគត្តិ អាមាវុសោ សាធិយិស្សាមីតិ
តតោបិ ចីវរភាគំ អក្ខហោសិ ឯវំ មេ ពហុំ ចីវរំ ឧប្បន្នន្តិ ។
កឹ បន តុំ អាវុសោ ឧបនន្ទ អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថោ
អញ្ញត្រ ចីវរភាគំ សាធិយីតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។ យេ
តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបា-
ចេន្តិ ភគវំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថោ អញ្ញត្រ ចីវរភាគំ សាធិយិស្សតីតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ សច្ចំ កិរ តុំ ឧបនន្ទ
អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថោ អញ្ញត្រ ចីវរភាគំ សាធិយីតិ ។
សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុំ
មោឃបុរិស អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថោ អញ្ញត្រ ចីវរភាគំ សាធិ-
យិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
។បេ។ វិគរហិត្វា ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ

យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដៃរឬ ខ្ញុំនិយាយថា អើ អាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកចីវរ អំពីអាវាសនោះមក យ៉ាងនេះបានជាខ្ញុំបានចីវរច្រើន ។ ពួកភិក្ខុសួរថា ម្នាលអាវុសោឧបនន្ទ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដៃ ហើយលោកត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសដៃ មែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មែនហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុមិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដៃ ហើយត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសដៃសោះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថាអ្នកឯងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដៃ ហើយត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសដៃ ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដៃ ហើយត្រេកអរនឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសដៃសោះ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា

ន កិក្ខវេ អញ្ញត្រ វស្សំ វុត្ថេន អញ្ញត្រ ចីវរកាលេ សាធិ-
តព្ពោ យោ សាធិយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
ឯកោ ទ្វីសុ អាវាសេសុ វស្សំ វសិ ឯវំ មេ ពហុំ ចីវរំ
ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អថខោ តេសំ កិក្ខានំ ឯតទហោសិ
កថំ នុ ខោ អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស
ចីវរប្បដិវិសោ ធាតព្ពោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-
សុំ ។ នេថ កិក្ខវេ មោឃបុរិសស្ស ឯកាធិប្បាយំ ។
ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ ឯកោ ទ្វីសុ អាវាសេសុ វស្សំ
វសតិ ឯវំ មេ ពហុំ ចីវរំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សចេ អ-
ម្ហាកំ ឧបដ្ឋាកំ អម្ហាកំ ឧបដ្ឋាកំ វសតិ អម្ហាកំ ឧបដ្ឋាយិកា
អម្ហាកំ ឧបដ្ឋាយិកា ចីវរប្បដិវិសោ ធាតព្ពោ យត្ថ វា បន
ពហុតរំ វសតិ តតោ ចីវរប្បដិវិសោ ធាតព្ពោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯទៀត មិនត្រូវត្រេកអរ
នឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសឯទៀតទេ ភិក្ខុណាត្រេកអរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសតីរ
តែម្នាក់ឯងដោយគិតថា ចីវរមុខជានឹងកើតឡើងដល់អញជាច្រើនដូច្នេះ ។
កាលពេលនោះភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងទាំងឡាយត្រូវ
ឲ្យចំណែកចីវរដល់ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុដែរឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យចីវរតែមួយចំណែកដល់មោឃបុ-
រសចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះនៅចាំវស្សាក្នុងអា-
វាសតីរតែម្នាក់ឯងដោយគិតថា ចីវរមុខជានឹងកើតឡើងដល់អញជាច្រើន
ដូច្នេះ ។ បើភិក្ខុនោះនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះបានពាក់កណ្តាល ចាំ
វស្សាក្នុងអាវាសឯណោះបានពាក់កណ្តាល ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យចំណែក
ចីវរក្នុងអាវាសឯណោះពាក់កណ្តាល ក្នុងអាវាសឯណោះពាក់កណ្តាលទៅ
ភិក្ខុនោះចុះ ប្រសិនបើភិក្ខុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណាៗច្រើនជាង ភិក្ខុទាំង
ឡាយត្រូវឲ្យចំណែកចីវរទៅភិក្ខុនោះតាមកំណត់ថ្ងៃដែលច្រើននោះចុះ ។

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ កុច្ឆិវិការាពាធោ ហោតិ ។ សោ សតោ មុត្តករីសេ បលិបេឡេសិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បច្ចូសមណេ សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ យេន តស្ស ភិក្ខុនោ វិហារោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា តំ ភិក្ខុំ សតោ មុត្តករីសេ បលិបេឡេ សយមានំ ទិស្វាន យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច កិន្តេ ភិក្ខុ អាពាធោតិ ។ កុច្ឆិវិការោ មេ ភគវាតិ ។ អត្ថិ បន តេ ភិក្ខុ ឧបដ្ឋាកោតិ ។ នត្ថិ ភគវាតិ ។ កិស្ស តំ ភិក្ខុ ន ឧបដ្ឋេន្តីតិ ។ អហំ ខោ ភន្តេ ភិក្ខូនំ អការកោ តេន មំ ភិក្ខូ ន ឧបដ្ឋេន្តីតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ គច្ឆានន្ទ ឧទកំ អាហរ ឥមំ ភិក្ខុំ នហាបេស្សាមាតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា

[៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូបមានរោគឈឺពោះ។ ភិក្ខុនោះដេកគ្រាំនៅលើមូត្តនឹងកំសៀវបស់ខ្លួន។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុជាបច្ឆាសមណៈទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិក ហើយចូលទៅកាន់លំនៅនៃភិក្ខុនោះ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទតឃើញភិក្ខុនោះដេកគ្រាំនៅលើមូត្តនឹងកំសៀវបស់ខ្លួន លុះទតឃ្លាស់ហើយក៏ទ្រង់ចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់មានព្រះតម្រាស់យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមានរោគអ្វី។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈឺពោះ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមានភិក្ខុជាអ្នកបម្រើដែរឬទេ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាក្រោស គ្មានទេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ចុះពួកភិក្ខុហេតុអ្វីក៏មិនបម្រើអ្នក។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស (ដ្បិត) ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដែលធ្វើ (ឧបការៈ) ដល់ពួកភិក្ខុសោះ ព្រោះហេតុនោះបានជាពួកភិក្ខុមិនបម្រើខ្ញុំព្រះអង្គ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកចូរទៅនាំយកទឹកមក យើងនឹងឲ្យភិក្ខុនេះងូត។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ

อุทกนฺติ อาทีนิ ฯ ภควา อุทกนฺติ อาสิญฺเจ อายสฺมา อา-
นนฺโท ปริโภคิ ภควา สีสเตน อกฺกเมสิ อายสฺมา อา-
นนฺโท ฉายเตน อุทฺธาเรสฺสา มญฺเจ ฉิตาเตสุ ฯ อถ ขฺวา
ภควา ฌตสฺมึ ฉิตาเย ฌตสฺมึ ปการเณ ภิกฺขุสงฺฆ์
สนฺธิตาเตฺวา ภิกฺขู ปฏิปุจฺฉิ อตฺถิ ภิกฺขเว อมุกสฺมึ
วิหาเร ภิกฺขู วิหรนฺตีติ ฯ อตฺถิ ภควาติ ฯ ตตฺถ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขูนา อาคนฺตีติ ฯ ตสฺส ภาเค อายสฺมโต
กุกฺกุจฺจวิตกฺกา อาคนฺตีติ ฯ อตฺถิ ปน ภิกฺขเว ตสฺส ภิกฺขูนา
อุปฏฺฐากาติ ฯ อตฺถิ ภควาติ ฯ กิสฺส ตุ ภิกฺขู น อุ-
ปฏฺฐนฺตีติ ฯ ฌเสา ภาเค ภิกฺขู ภิกฺขูนุ อกาลาเกา เตน
ตุ ภิกฺขู น อุปฏฺฐนฺตีติ ฯ อตฺถิ เว ภิกฺขเว มาตา อตฺถิ
ปิตา เย เว อุปฏฺฐเหยฺยุ ตุมฺเห เจ ภิกฺขเว อญฺ-
ญมญฺญิ น อุปฏฺฐเหยฺยาถ อถ เกเนตฺถ อุปฏฺฐเหยฺยาติ

ហើយក៏នាំយកទឹកមក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រោចទឹក ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដុសលាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគចាប់ខាងក្បាល ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុចាប់ខាងដើង សែងទៀងយកទៅដាក់ឲ្យដេកលើគ្រែគួច ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរបញ្ហាក់ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្នុងវិហារឯណោះ មានភិក្ខុឈឺដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ភិក្ខុនោះមានរោគអ្វី ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស លោកដ៏មានអាយុនោះមានរោគពោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ចុះភិក្ខុអុបម្រើភិក្ខុនោះមានដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្មានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាពួកភិក្ខុមិនបម្រើភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដ្បិតភិក្ខុនោះមិនដែលធ្វើ (ឧបការៈ) ដល់ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាភិក្ខុពាំងឆ្ងាយមិនបម្រើភិក្ខុនោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ អ្នកពាំងឆ្ងាយគ្មានមាតាបិតាទេ បានអ្នកណាបម្រើអ្នកពាល់គ្នា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ បើអ្នកពាំងឆ្ងាយមិនបម្រើគ្នានឹងគ្នាហើយ តើបានអ្នកណានឹងបម្រើវិញ

โย ภิกฺขเว มํ อุปฏฺเหยฺย โส ตีณิ อุปฏฺ-
เหยฺย ฯ สเจ อุปฏฺฐายโก โหติ อุปฏฺฐายเกน ยาวตีหํ
อุปฏฺฐาตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺสุ อาคเมตพฺพํ ฯ สเจ อาจริโย
โหติ อาจริเยน ยาวตีหํ อุปฏฺฐาตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺสุ อา-
คเมตพฺพํ ฯ สเจ สทฺธิวิหาริโก โหติ สทฺธิวิหาริเกน
ยาวตีหํ อุปฏฺฐาตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺสุ อาคเมตพฺพํ ฯ สเจ
อนฺเตวาสิโก โหติ อนฺเตวาสิเกน ยาวตีหํ อุปฏฺฐา-
เปตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺสุ อาคเมตพฺพํ ฯ สเจ สมานุปชฺฌา-
ยโก โหติ สมานุปชฺฌายเกน ยาวตีหํ อุปฏฺฐา-
ตพฺโพ ปุฏฺฐาเนสฺสุ อาคเมตพฺพํ ฯ สเจ สมานาจริย-
โก โหติ สมานาจริยเกน ยาวตีหํ อุปฏฺฐาตพฺโพ
ปุฏฺฐาเนสฺสุ อาคเมตพฺพํ ฯ สเจ น โหติ อุปชฺฌายโก
วา อาจริโย วา สทฺธิวิหาริโก วา อนฺเตวาสิโก วา
สมานุปชฺฌายโก วา สมานาจริยโก วา สเจฺจน
อุปฏฺฐาตพฺโพ ฯ โส เจ อุปฏฺเหยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ปญฺหา ภิกฺขเว อาเวณิกา สมฏฺฐาตโต
ตีณิเนว อุปฏฺฐาโก โหติ อสมฺปายการี โหติ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាបម្រើតថាគត អ្នកនោះឈ្មោះថាបម្រើភិក្ខុ
ឈឺ ។ បើមានឧបជ្ឈាយ៍ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់១ ជីវិត ឧប-
ជ្ឈាយ៍ត្រូវធ៌ាំទំពាំកិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានអាចារ្យ អាចារ្យត្រូវបម្រើភិក្ខុ
នោះអស់១ជីវិត អាចារ្យត្រូវធ៌ាំទំពាំកិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានសទ្ធិវិហា-
រិក សទ្ធិវិហារិកត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់ ១ ជីវិត សទ្ធិវិហារិកត្រូវធ៌ាំទំពាំ
កិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានអន្តេវាសិក(កូនសិស្ស)អន្តេវាសិកត្រូវបម្រើភិក្ខុ
នោះអស់ ១ ជីវិត អន្តេវាសិកត្រូវធ៌ាំទំពាំកិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានភិក្ខុ
មានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ត្រូវភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាបម្រើភិក្ខុនោះអស់ ១
ជីវិត ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាត្រូវធ៌ាំទំពាំកិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានភិក្ខុ
មានអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុមានអាចារ្យស្មើគ្នាត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់១ ជីវិត ភិក្ខុ
មានអាចារ្យស្មើគ្នាត្រូវធ៌ាំទំពាំកិក្ខុនោះសះជា ។ បើឧបជ្ឈាយ៍ក្តី អាចារ្យ
ក្តី សទ្ធិវិហារិកក្តី អន្តេវាសិកក្តី ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាក្តី ភិក្ខុមានអា-
ចារ្យស្មើគ្នាក្តី មិនមានទេ សង្ឃត្រូវបម្រើភិក្ខុមានជម្ងឺនោះ ។ បើសង្ឃ
មិនបម្រើទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកប
ដោយអង្គ៥ ជាបុគ្គលលំបាកគេបម្រើ គឺបុគ្គលមិនចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ ១

សប្បាយេ មត្តំ ន ជានាតិ កេសញ្ចិ ន បដិសេវិតា
ហោតិ អត្តកាមស្ស តតិយឧបដ្ឋាកស្ស យថាភូតំ
អាចិក្ខិតព្ពា ហោតិ អភិក្កមន្តំ វា អភិក្ក-
មតីតិ បដិក្កមន្តំ វា បដិក្កមតីតិ បិតំ វា
បីតោតិ ឧប្បដ្ឋានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្ពានំ
ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ ចាណហរានំ
អនធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ឥមេហិ ខោ តតិយេ បញ្ច-
ហង្គេហិ សមន្នាគតោ តតិយោ ទូបដ្ឋាកោ ហោតិ ។
បញ្ចហិ តតិយេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ តតិយោ ទូ-
បដ្ឋាកោ ហោតិ សប្បាយការី ហោតិ សប្បាយេ មត្តំ
ជានាតិ កេសញ្ចិ បដិសេវិតា ហោតិ អត្តកាមស្ស តតិ-
យឧបដ្ឋាកស្ស យថាភូតំ អាចិក្ខិតព្ពា ហោតិ
អភិក្កមន្តំ វា អភិក្កមតីតិ បដិក្កមន្តំ វា បដិក្កមតីតិ
បិតំ វា បីតោតិ ឧប្បដ្ឋានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ
តិព្ពានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ
ចាណហរានំ អធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ឥមេហិ
ខោ តតិយេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ តតិយោ

មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសប្បាយ ១ មិនខ្ជាស់ខ្មែងប្រើប្ចាំ ១ មិនប្រាប់អាពាធដែលចំរើនថាចំរើនក្តី មិនប្រាប់អាពាធដែលធូរថយថាធូរថយក្តី មិនប្រាប់អាពាធដែលនៅនឹងដដែលថានៅនឹងដដែលក្តី ឲ្យច្បាស់តាមពិតដល់បុគ្គលអ្នកបម្រើជម្ងឺ ដែលជាអ្នកចង់ឲ្យសះជា ១ មិនអត់សង្កត់នូវទុក្ខវេទនាដ៏រឹងក្លាផ្សាក្តៅ ដែលកើតឡើងក្នុងប្រជុំនៃសរីរៈមិនធ្វាញ់ពីសា មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំឲ្យខូចជីវិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង តែងលំបាកគេបម្រើ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកបដោយអង្គ ៥ ជាយគេបម្រើគឺបុគ្គលចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ ១ ដឹងប្រមាណក្នុងការសប្បាយ ១ ខ្ជាស់ខ្មែងប្រើប្ចាំ ១ ប្រាប់អាពាធដែលចំរើនឡើងថាចំរើនឡើងក្តី ប្រាប់អាពាធដែលធូរថយថាធូរថយក្តី ប្រាប់អាពាធដែលនៅនឹងដដែលថានៅនឹងដដែលឲ្យច្បាស់តាមពិតដល់បុគ្គលអ្នកបម្រើជម្ងឺ ដែលជាអ្នកចង់ឲ្យសះជា ១ ជាអ្នកអត់សង្កត់នូវទុក្ខវេទនាដ៏រឹងក្លាផ្សាក្តៅ ដែលកើតឡើងក្នុងប្រជុំនៃសរីរៈមិនធ្វាញ់ពីសា មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំឲ្យខូចជីវិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកបព្រមដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង

สุปฏิปันโน โหติ ฯ ปญฺจหิ กิจฺเจหิ อเปตตฺตา สมฺปฏิ-
ปนฺโน ตโต ตีหากาเรหิ ญายปฏิปนฺโน โหติ ฯ ปญฺจหิ
ปน กิจฺเจหิ อเปตตฺตา สมฺปฏิปนฺโน ตโต ตีหากาเรหิ
ญายปฏิปนฺโน โหติ ฯ ปญฺจหิ ปน กิจฺเจหิ อเปตตฺตา
สมฺปฏิปนฺโน ตโต ตีหากาเรหิ สามีจิปฏิปนฺโน โหติ ฯ
ปญฺจหิ ปน กิจฺเจหิ อเปตตฺตา สมฺปฏิปนฺโน ตโต ตีหา-
กาเรหิ ยุคนทฺธปฏิปนฺโน โหติ ฯ ปญฺจหิ ปน กิจฺเจหิ
อเปตตฺตา สมฺปฏิปนฺโน ตโต ตีหากาเรหิ ยุคนทฺธปฏิ-
ปนฺโน โหติ ฯ ปญฺจหิ ปน กิจฺเจหิ อเปตตฺตา สมฺปฏิ-
ปนฺโน ตโต ตีหากาเรหิ ยุคนทฺธปฏิปนฺโน โหติ ฯ ปญฺจหิ
ปน กิจฺเจหิ อเปตตฺตา สมฺปฏิปนฺโน ตโต ตีหากาเรหิ
ยุคนทฺธปฏิปนฺโน โหติ ฯ ปญฺจหิ ปน กิจฺเจหิ อเปตตฺตา
สมฺปฏิปนฺโน ตโต ตีหากาเรหิ ยุคนทฺธปฏิปนฺโน โหติ
ฯ ปญฺจหิ ปน กิจฺเจหิ อเปตตฺตา สมฺปฏิปนฺโน ตโต
ตีหาก

តែងដាយគេបម្រើ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដម្បីប្រកបដោយអង្គ៥ មិនគួរនឹងបម្រើដម្បីទេ គឺបុគ្គលមិនប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ ១ មិនស្គាល់ហេតុសប្បាយនឹងមិនសប្បាយ ១ នាំរបស់ដែលមិនសប្បាយចូលទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចេញមក ១ បម្រើអ្នកជម្ងឺចង់បានតែអាមិសៈ តតមានចិត្តមេត្តា មានតែខ្ជិលអើមនឹងការនាំចេញនូវឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី កំអួតក្តី ១ មិនអាចទំនុកបម្រុងអ្នកមានជម្ងឺឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យការយកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាសង្ខេប ការ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដម្បីប្រកបដោយអង្គ៥ នេះឯង មិនគួរបម្រើដម្បីទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដម្បីប្រកបដោយអង្គ៥ ទើបគួរបម្រើដម្បីបាន គឺបុគ្គលប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ ១ ស្គាល់ហេតុសប្បាយនឹងមិនសប្បាយ ១ នាំរបស់ដែលមិនសប្បាយចេញទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចូលមក ១ មានចិត្តមេត្តា មិនខ្ជាក្តាអាមិសៈ បើយ៉ាងម្បើមិនខ្ជិលអើមក្នុងការនាំចេញនូវឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី

ខេឡំ វា វន្តំ វា នីហរាតុំ បដិពលោ ហោតិ តំ គិលានំ
ភាលេន ភាលំ ឆឌ្ឌិយា ភគវាយ សន្ធស្សេតុំ សមា-
ធាបេតុំ សមុត្តេជេតុំ សម្បហំសេតុំ ឥមេហិ ខោ តិក្ខត្តុ
បញ្ហាវ្ដេហិ សមន្នាភតោ តិលានុបដ្ឋាកោ អលំ តិ-
លានំ ឧបដ្ឋាតុន្តិ ។

(៧៣) តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ តិក្ខ្ដុ ភោ-
សលេសុ ជនបទេសុ អន្ធាពមក្ខាយដិបន្នា ហោន្តិ ។
តេ អញ្ញតរំ អាវាសំ ឧបភច្ឆិសុ ។ តត្ថ អញ្ញតរោ
តិក្ខ្ដុ តិលាភោ ហោតិ ។ អថខោ តេសំ តិក្ខ្ដុំ ឯត-
ធាហោសិ ភគវតា ខោ អាវុសោ តិលានុបដ្ឋានំ វណ្ណិតំ
ហន្ទ មយំ អាវុសោ ឥមំ តិក្ខ្ដុំ ឧបដ្ឋេមាតិ ។ តេ តំ
ឧបដ្ឋហិំសុ ។ សោ តេហិ ឧបដ្ឋិយមានោ ភាលម-
ភាសិ ។ អថខោ តេ តិក្ខ្ដុ តស្ស តិក្ខ្ដុំ ភោ បត្តចីវ-
មាទាយ សាវត្ថិំ គន្ត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
តិក្ខ្ដុំ ស្ស តិក្ខត្តុំ ភាលភាតេ សន្ធេ្យ សាមិ បត្តចីវរេ

ទឹកមាត់ក្តី កំអួតក្តី ១ អាចនឹងពន្យល់អ្នកមានជាដើមឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាសព្វៗ កាល ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើជាដើមល្អតែប្រកបព្រមដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបគួរបម្រើជាដើមបាន ។

(៧៣) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុពីរបួនដើរទៅតាមផ្លូវឆ្ងាយក្នុងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុទាំងពីរបួននោះចូលទៅកាន់អាវាស ១ ។ ក្នុងអាវាសនោះមានភិក្ខុមួយរូបឈឺ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សរសើរការបម្រើជាដើមចំពោះភិក្ខុណាៗ អាវុសោ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងបម្រើភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាបម្រើភិក្ខុឈឺនោះ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងបម្រើ ភិក្ខុឈឺក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំយកចាត្រនឹងចីវរបស់ភិក្ខុឈឺនោះទៅឯក្រុងសាវត្ថី ហើយក៏ប្រាប់ក្តីទុក្ខ+ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ(ណាមួយ)ធ្វើមរណកាពទៅហើយ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើចាត្រ

អបិច កិលានុបដ្ឋាកោ ពហូបការោ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខវេ សង្ឃេន តិចីវរញ្ច បត្តញ្ច កិលានុបដ្ឋាកានំ
ទាតុំ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ទាតព្ពំ ។ តេន កិលានុ-
បដ្ឋាកេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមស្ស វចនី-
យោ ឥត្ថន្នាមោ ភន្តេ ភិក្ខុ កាលកតោ ឥទំ តស្ស
តិចីវរញ្ច បត្តោ ចាតិ ។ ព្យន្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេ-
ន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ
ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ កាលកតោ ឥទំ តស្ស តិចីវរញ្ច បត្តោ
ច ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥមំ តិចីវរញ្ច
បត្តញ្ច កិលានុបដ្ឋាកានំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។
សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ កាល-
កតោ ឥទំ តស្ស តិចីវរញ្ច បត្តោ ច ។ សង្ឃោ ឥមំ
តិចីវរញ្ច បត្តញ្ច កិលានុបដ្ឋាកានំ ទេតិ ។ យស្សា-
យស្មតោ ខមតិ ឥមស្ស តិចីវរស្ស ច បត្តស្ស ច
កិលានុបដ្ឋាកានំ ទានំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខ-
មតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទិន្នំ ឥទំ សង្ឃេន តិចីវរញ្ច

ទ្ធ័ដ៏ចំរើន (របស់កិក្ខុនោះ) តែថាពួកកិក្ខុអកបម្រើដម្មីមានឧបការៈច្រើនដល់គេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យវៃត្រែចីវរនឹងដល់កិក្ខុអកបម្រើដម្មីចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុអកបម្រើដម្មីនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន កិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើមរណកាពទៅហើយ វៃត្រែចីវរនឹងជាត្រនេះជារបស់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពលត្រូវផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតកិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើមរណកាពទៅហើយ វៃត្រែចីវរនឹងជាត្រនេះ ជារបស់កិក្ខុនោះ ។ បើការឲ្យវៃត្រែចីវរនឹងជាត្រមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យវៃត្រែចីវរនឹងជាត្រនេះដល់ពួកកិក្ខុអកបម្រើដម្មីចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតកិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើមរណកាពទៅហើយ វៃត្រែចីវរនេះនឹងជាត្រនេះ ជារបស់កិក្ខុនោះ ។ ឥឡូវសង្ឃបានឲ្យវៃត្រែចីវរនឹងជាត្រនេះដល់ពួកកិក្ខុអកបម្រើដម្មីហើយ ។ ការឲ្យវៃត្រែចីវរនឹងជាត្រដល់ពួកកិក្ខុអកបម្រើដម្មីនេះ (បើ) គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យវៃត្រែចីវរនឹងជាត្រនេះ ដល់ពួកកិក្ខុ

ឧត្តោ ច តិលានុបដ្ឋាកានំ ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ភាវយាមីតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញតរោ សាមណេរោ កាលកតោ ហោតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ សាមណេរស្ស តិក្ខវ
កាលកតេ សង្ឃោ សាមី បត្តចីវរេ អបិច តិលានុ-
បដ្ឋាកា ពហូបការា ។ អនុជានាមិ តិក្ខវ សង្ឃេន
ចីវរញ្ច បត្តញ្ច តិលានុបដ្ឋាកានំ ទាតុំ ។ ឯវញ្ច បន
តិក្ខវ ទាតព្ពំ ។ តេន តិលានុបដ្ឋាកេន តិក្ខុនា
សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ ឥត្ថន្នាមោ
ភន្តេ សាមណេរោ កាលកតោ ឥទំ តស្ស ចីវរញ្ច
បត្តោ ចាតិ ។ ព្យត្តេន តិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ
សាមណេរោ កាលកតោ ឥទំ តស្ស ចីវរញ្ច បត្តោ
ច ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥមំ ចីវរញ្ច
បត្តញ្ច តិលានុបដ្ឋាកានំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។

អ្នកបម្រើដម្ង៉ូហើយ ។ ការឲ្យវៃត្រចីវរនឹងជាត្រូវដល់ពួកកិកុអ្នកបម្រើដម្ង៉ូប្រ-
ហែលជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ សម័យនោះ
ឯង មានសាមណេរមួយរូបធ្វើមរណភាព ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
កិកុទាំងឡាយ កាលបើសាមណេរ (ណាមួយ) ធ្វើមរណភាពទៅហើយ
ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើចាត្រនឹងចីវរ (របស់សាមណេរនោះ) តែថាកិកុ
អ្នកបម្រើដម្ង៉ូមានឧបការៈច្រើនជាង ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យចីវរនឹងចាត្រដល់ពួកកិកុអ្នកបម្រើដម្ង៉ូ ។ ម្នាលកិកុ
ទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ កិកុអ្នកបម្រើដម្ង៉ូនោះត្រូវចូល
ទៅរកសង្ឃហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
រើន សាមណេរឈ្មោះនេះធ្វើមរណភាពទៅហើយ ចីវរនឹងចាត្រនេះ
ជារបស់សាមណេរនោះ ។ កិកុដែលធ្វាសប្រតិពលត្រូវផ្តៀងសង្ឃថា
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតសាមណេរឈ្មោះនេះ
ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ចីវរនឹងចាត្រនេះជារបស់សាមណេរនោះ ។
បើការឲ្យចីវរនឹងចាត្រមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យចីវរ
នឹងចាត្រនេះដល់ពួកកិកុអ្នកបម្រើដម្ង៉ូចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃ ។

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯเปฯ สามณេរោ
คាលកតោ ฯนំ ฯสฺส ปตฺโต จ ฯ สงฺโฆ
ฯมំ ปตฺตញ្ច បត្តញ្ច តំលានុបជ្ឈាកានំ ទេតិ ฯ
យស្សាយស្មតោ ខមតិ ฯមស្ស ปตฺตស្ស จ បត្តស្ស
จ តំលានុបជ្ឈាកានំ ទានំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស
នក្ខមតិ សោ ภาเสยฺย ฯ ទินฺนំ ฯនំ สงฺឃេន
ปตฺโต จ តំលានុបជ្ឈាកានំ ฯ ខមតិ
សង្ឃស្ស តស្មา តុណ្ហី ฯ ឯវเมតំ ธารยามីតិ ฯ
តេន ខោ បន สมយេន អញ្ញតរោ ภิក្ខុ จ สา-
มណេរោ จ តំលានំ อุបដ្ឋហិំសុ ฯ សោ តេหิ อุ-
បដ្ឋហิយมาនោ คាលมคាสิ ฯ អថ ខោ តស្ស
តំលានុបជ្ឈាកสฺส ภิក្ខូនោ ឯតទហោសิ ภทนฺเต ខោ
តំលានុបជ្ឈាកสฺส สามณេរสฺส ปตฺตចីវរปฏิសោ ธา-
តូនិ ฯ ภควาเตา ឯតมត្ថំ อาโรเจสุំ ฯ អនุ-
ชานามิ ภิក្ខเว តំលានុបជ្ឈាកสฺส สามณេរสฺส
សមកំ បដิวิสំ ธาตុំ ฯ តេន ខោ បន ស-
មយេន អញ្ញតរោ ภิក្ខុ ពហុកណ្ហោ ពហុបរិក្ខារោ

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ជ្បិតសាមណេរឈ្មោះនេះធ្លើមរណភាពទៅហើយ ចីវរនឹងបាត្រនេះជារបស់សាមណេរនោះ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យចីវរនឹងបាត្រនេះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺហើយ ។ ការឲ្យចីវរនឹងបាត្រដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនេះ (បើ) គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។ ចីវរនឹងបាត្រនេះសង្ឃបានឲ្យដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺហើយ ។ ការឲ្យចីវរនឹងបាត្រដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ ប្រហែលជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកក្នុងឥរិយាបថនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១ក្រុមនឹងសាមណេរ១រូបបម្រើភិក្ខុឈឺ ។ កាលបើភិក្ខុនឹងសាមណេរទាំងនោះកំពុងបម្រើ ភិក្ខុឈឺនោះក៏ធ្លើមរណភាពទៅ ។ ឯភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះថា អាត្មាអញត្រូវឲ្យចំណែកចីវរទៅសាមណេរដែលជាអ្នកបម្រើជម្ងឺដែរឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យចំណែកស្មើគ្នាទៅសាមណេរដែលជាអ្នកបម្រើជម្ងឺចុះ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបមានទ្រព្យច្រើន មានបរិក្ខារច្រើន

กาลกาเล ภោตพฺพំ ฯ ภวิสฺสเตว ฯเปฯ อาเรเจสุំ ฯ ภิกฺขุสฺส ภิกฺขเว กาลกเต สเจฺจว สามี ปตฺตจีวเร อธิฏฺ ภิกฺขเว สเจฺจน ตំจีวรญฺ ปตฺตญฺ ภิกฺขุปฏฺฐากานំ ภาตุ យ์ ตสฺส ลหุกณฺฑំ ลหุปริกฺขารំ สมฺมุขีภូเตน สเจฺจน กาเรตุ យ์ ตสฺส ครุกณฺฑំ ครุปริกฺขารំ អาคตานาคตสฺส ចาตุទฺทิสสฺส สงฺฆสฺส អาสฺสជฺชิตំ អเวกฺขิตฺวา ฯ

(๗๔) เตน โข បน สมเยน អญฺญตเร ภิกฺขุ ฌานา ហុตฺวา យេន ភគวา เตนุปสงฺกมิ ឧបสงฺกมิตฺวา ภควนฺตំ ឯតទเวจ ภគវា ภนฺเต អនេកបริยาเยน អប្បิจฺฉสฺส สนฺตุฏฺฐสฺส สลฺเลขสฺส ธูตสฺส ចាសាธิ-ภគสฺส អបចยสฺส วิริยารมฺภสฺส วณฺณวาที ๙ธំ ภนฺเต

ធ្វើមរណភាពទៅ ។ កិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ បើមានកិក្ខុ (ណាមួយ) ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើចាត្រនឹងចីវរ (របស់កិក្ខុនោះ) តែថា ពួកកិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺមាន១បការៈច្រើនជាងគេ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យចែកចីវរនឹងចាត្រដល់ពួកកិក្ខុអកបម្រើជម្ងឺចុះ បើមានវត្ថុណាមួយជាគ្រឿងលហុកណ្ណ(១)ឬជាគ្រឿងលហុបរិក្ខារ(២)នៅកន្លែងនោះ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដែលមានកន្លែងចំពោះមុខ (ព្រមព្រៀងគ្នា) ចែកគ្រឿងលហុកណ្ណនឹងគ្រឿងលហុបរិក្ខារនោះបាន បើមានគ្រឿងគរុកណ្ណឬគ្រឿងគរុបរិក្ខារណានៅកន្លែងនោះ គ្រឿងគរុកណ្ណនឹងគ្រឿងគរុបរិក្ខារនោះត្រូវទុកសម្រាប់សង្ឃដែលមកឬមិនទាន់បានមកពីទិសទាំង៤ កិក្ខុមិនត្រូវលះ មិនត្រូវចែកគ្នាទេ ។

[៧៤] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ១រូបមានកាយអាក្រាតហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គតែងទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្តផ្ទូរផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវត្ត ប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

๑-๒ គឺរបស់តិចតួច ក្រៅអំពីគរុកណ្ណទាំង ២៨ ។

ឧក្កិយំ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ សន្តុដ្ឋតាយ
សល្លេខាយ ធុតង្គាយ ចាសានិកតាយ អបចយាយ
វីរិយារម្ភាយ សំវត្តតិ សាធុ ភន្តេ ភគវា ភិក្ខុំ ឧក្កិ-
យំ អនុជានាតុ ។ វិភង្គេ ពុទ្ធោ ភគវា អនុញ្ញវិតំ
មោឃបុរិស ។ បេ ។ កថំ ហិ នាម តុវំ មោឃបុរិស
ឧក្កិយំ តិត្ថិយសមាទានំ សមាទិយិស្សសិ នេតំ មោ-
ឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិភង្គេ-
ហិតុវា ឆឌ្ឌេ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខវេ
ឧក្កិយំ តិត្ថិយសមាទានំ សមាទិយិតព្ពំ យោ សមា-
ទិយេយ្យ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កុសចីរំ និវាសេត្វា ។ បេ ។
វាកចីរំ និវាសេត្វា ។ បេ ។ ផលកចីរំ និវាសេត្វា ។
បេ ។ កេសកម្ពលំ និវាសេត្វា ។ បេ ។ វាលកម្ពលំ
និវាសេត្វា ។ បេ ។ ឧលូកបក្ខំ និវាសេត្វា ។ បេ ។

ការអាក្រាតនេះនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីវូបផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ នឹងនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតការអាក្រាតដល់ពួកភិក្ខុជាការស្ងួលពេកណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគបន្ទោសថា នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ ។បេ។ ម្នាលមោឃបុរស អ្នកមិនសមបើនឹងសមាទានវត្តការអាក្រាតជាតិត្ថិយសមាទាន[1] (ដូច្នេះ) សោះ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការអាក្រាតជាតិត្ថិយសមាទាន ភិក្ខុមិនត្រូវសមាទានទេ ភិក្ខុណាសមាទាន ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។ សម័យនោះឯងមានភិក្ខុ ១ រូបស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បូវភ្លាំង ។បេ។ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីសម្បកឈើ ។បេ។ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីផែនក្តារ ។បេ។ ស្លៀកសំពត់កម្ពលដែលគេធ្វើពីសក់ ។បេ។ ស្លៀកសំពត់កម្ពលដែលគេធ្វើពីរោមកន្ទុយសត្វ ។បេ។ ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្មាបមៀម ។បេ។

---

១ ទ្រង់ឃាត់មិនឲ្យភិក្ខុប្រព្រឹត្តវត្តបែបពួកតិរ្ថិយ ព្រោះតិរ្ថិយខ្លះអាក្រាតតមមិនស្លៀកសំពត់ មិនដណ្តប់សំពត់ ។

អដ្ឋិនក្ខិរំ ឯកាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ឧ-
បសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ភគវា ភន្តេ អនេកប-
រិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស សន្តុដ្ឋស្ស សល្លេខស្ស ធុតស្ស
ចាសានិកស្ស អបចយស្ស វីរិយារម្ភស្ស វណ្ណវាទី ៨ធំ
ភន្តេ អដ្ឋិនក្ខិបំ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ សន្តុ-
ដ្ឋតាយ សល្លេខាយ ធុតត្តាយ ចាសានិកតាយ អប-
ចយាយ វីរិយារម្ភាយ សំវត្តតិ សាធុ ភន្តេ ភគវា តិក្ខិនំ
អដ្ឋិនក្ខិបំ អនុជានាតូតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធោ ភគវា អន-
ុច្ឆវិកំ មោឃបុរិស ។បេ។ កថំ ហិ នាម តុវំ
មោឃបុរិស អដ្ឋិនក្ខិបំ តិត្ថិយទ្ធជំ ជាវេស្សសិ នេតំ
មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។
វិករហិត្វា ធម្មឹ កថំ កត្វា តិក្ខ អាមន្តេសិ ឯ
តិក្ខវេ អដ្ឋិនក្ខិបំ តិត្ថិយទ្ធជំ ជាវេតព្ពំ យោ ជាវេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញតរោ តិក្ខ អក្កន្តលំ ឯកាសេត្វា ។បេ។

ស្ត្រីកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បែកខ្លាហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ព្រះអគ្គតែងទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្តផូរផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ស្បែកខ្លានេះនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីផូរផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ទើបនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអគ្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកកិក្ខុស្ត្រីកដណ្តប់សំពត់ស្បែកខ្លា ជាការស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ ។ បេ ។ នែមោឃបុរស អ្នកមិនសមបើទើបទ្រង់សំពត់ស្បែកខ្លាជាទង់ជ័យនៃតិរ្ថិយសោះ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសរួចទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា រហើយត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវទ្រង់ស្បែកខ្លាជាទង់ជ័យរបស់តិរ្ថិយទេ កិក្ខុណាទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូបស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីដើមពក់ ។ បេ ។

โภคฺคกาโร อิงฺฆาเสตฺวา ยาว ภควา เตนุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตญฺเจว ภควโต จ อเนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉสฺส สนฺตุฏฺฐสฺส สลฺเลขสฺส ธุตสฺส ปาสาทิกสฺส อปจยสฺส วิริยารมฺภสฺส วณฺณวาทึ อโยสิ. อถ โข โภคฺคกาโร อเนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉตาย สนฺตุฏฺฐตาย สลฺเลขาย ธุตตาย ปาสาทิกตาย อปจยาย วิริยารมฺภาย สมาทปฺเปตฺวา สมุตฺเตเชตฺวา สมฺปหํเสตฺวา ภควนฺตญฺเจว อนุชานาเปสิ. วิสาขาปิ มิคารมาตา ภควนฺตญฺเจว อนนฺตญฺจวิกญฺจ เอกมนฺตญฺจ นิสีทิ. เอกมนฺตนิสินฺนา โข วิสาขา มิคารมาตา ภควนฺตญฺเจว อนนฺตญฺจวิกญฺจ เอกมนฺตญฺจ นิสินฺนา ภควา วิสาขาปิ

ស្បៃកសំពត់ដែលគេធ្វើពីសម្បកក្រចៅ ហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គតែងទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្តផ្សុផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីដុះថ្នា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សំពត់សម្បកក្រចៅនេះនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីផ្សុផង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីដុះថ្នា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ នឹងនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រារព្ធព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុ (ទ្រទ្រង់) សំពត់សម្បកក្រចៅ ជាការស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ ។ បេ ។ ម្នាលមោឃបុរស អ្នកមិនសមបើនឹងស្បៃកសំពត់សម្បកក្រចៅសោះ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្នាឲ្យដុះថ្នាឡើងទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្បៃកសំពត់សម្បកក្រចៅទេ ភិក្ខុណាស្បៃក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៧៥] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិញ្ញា ភិក្ខូ សព្វនីលកានំ បឋវានំ ជានន្តិ សព្វបីតកានំ បឋវានំ ជានន្តិ សព្វលោហិតកានំ បឋវានំ ជានន្តិ សព្វមញ្ជិដ្ឋកានំ បឋវានំ ជានន្តិ សព្វកណ្ហានំ បឋវានំ ជានន្តិ សព្វមហានទ្ទរានំ បឋវានំ ជានន្តិ សព្វមហានទីនំ បឋវានំ ជានន្តិ អច្ឆិន្នទនានំ បឋវានំ ជានន្តិ ទីឃទនានំ បឋវានំ ជានន្តិ បុប្ផទនានំ បឋវានំ ជានន្តិ ផលទនានំ[1] បឋវានំ ជានន្តិ កញ្ចុកំ ជានន្តិ តិរីដកំ ជានន្តិ វេឋនំ ជានន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិនោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ សព្វនីលកានំ បឋវានំ ជានិតព្ពានំ ន សព្វបីតកានំ បឋវានំ ជានិតព្ពានំ ន សព្វលោហិតកានំ បឋវានំ ជានិតព្ពានំ ន សព្វមញ្ជិដ្ឋកានំ បឋវានំ ជានិតព្ពានំ ន សព្វកណ្ហានំ បឋវានំ ជានិតព្ពានំ ន សព្វមហានទ្ទរានំ បឋវានំ ជានិតព្ពានំ

---

1 ផលទនានំ ឥ ឧ ឯវមុបរិបិ ។

(៧៥) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុទ្រទ្រង់[1] ចីវរខៀវសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរលឿងសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរពណ៌ហង្សបាទសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរខ្មៅសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមក្រមៅសុទ្ធ (ពណ៌ខ្មែរក្អែប) ទ្រទ្រង់ចីវរលឿងខ្ចីសុទ្ធ (ពណ៌ដូចផ្លាឈូក) ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយមិនបានកាត់ចេញ ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយវែង ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្កាឈើ ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្លែឈើ ទ្រទ្រង់អាវ ទ្រទ្រង់មួក ទ្រទ្រង់សំពត់ឈុត ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទោបង្អាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរខៀវសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរលឿងសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរពណ៌ហង្សបាទសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរខ្មៅសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមក្រមៅសុទ្ធ

---

១ នេះជាពាក្យសាធារណៈ នឹងហៅថាស្បៃក៏ឬហៅថាដណ្តប់ឬហៅថា ពាក់នឹងដូចជាដើមក៏បាន ហៅតាមសមគួរដល់របស់ដែលប្រើប្រាស់ ។

ฉ สพฺพมหาชนมารกฺขานิ จีวรานิ ชาเรตพฺพานิ ฉ อฏฺฐ-
ทนฺตานิ จีวรานิ ชาเรตพฺพานิ ฉ ทีฆทนฺตานิ จีวรานิ
ชาเรตพฺพานิ ฉ ปุปฺผทนฺตานิ จีวรานิ ชาเรตพฺพานิ ฉ ผล-
ทนฺตานิ จีวรานิ ชาเรตพฺพานิ ฉ กญฺจุกานิ ชาเรตพฺพานิ ฉ
เวฐนานิ ชาเรตพฺพานิ ฉ เวมานิ ชาเรตพฺพานิ ยถา ชาเยฺย
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๗๖] เตน โข ปน สมเยน วสฺสานุ วุฏฺฐา ภิกฺขู
อนุปฺปนฺเน จีวเร ปกฺกมนฺติปิ วิพฺภมนฺติปิ กาลมฺปิ กเรนฺติ
สามเณรมฺปิ ปฏิชานนฺติ สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตกามมฺปิ ปฏิ-
ชานนฺติ อนฺติมวตฺถุ อชฺฌาปนฺนกมฺปิ ปฏิชานนฺติ ทุฏฺฐุลฺล-
มฺปิ ปฏิชานนฺติ ติตฺถิยปกฺกนฺตกมฺปิ ปฏิชานนฺติ เวนนฺตลมฺปิ ปฏิ-
ชานนฺติ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิตฺตกมฺปิ ปฏิชานนฺติ
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิตฺตกมฺปิ ปฏิชานนฺติ ทิ-
ฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺขิตฺตกมฺปิ ปฏิชา-
นนฺติ ปณฺฑกมฺปิ ปฏิชานนฺติ เถยฺยสังวาสกมฺปิ ปฏิ-
ชานนฺติ ติตฺถิยปกฺกนฺตกมฺปิ ปฏิชานนฺติ ติรจฺฉานคตมฺปิ
ปฏิชานนฺติ มาตุฆาตกมฺปิ ปฏิชานนฺติ ปิตุฆาตกมฺปิ

មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរលឿងទុំសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយមិនបានកាត់ចេញ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយវែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្កាឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្លែឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់អាវ មិនត្រូវទ្រទ្រង់មួក មិនត្រូវទ្រទ្រង់សំពត់ឈូត ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំវស្សារួចហើយ តែចីវរមិនទាន់កើតឡើង[1]ក៏នាំគ្នាចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ ស្លាប់ទៅខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលពោលលាសិក្ខាខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលត្រូវអន្តិមវត្ថុខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលឆ្កួតខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលមានចិត្តអណ្តែតអណ្តូងខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលគឺវេទនាគ្របសង្កត់ខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនបានសំដែងអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនបានលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាខ្ទើយខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកលួចសំពត់ខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកបួសពួកតិរ្ថិយខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសត្វតិរច្ឆានខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់មាតាខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់ប៊ីតាខ្លះ

---

๑ បានសេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំវស្សារួចហើយ មិនទាន់បានចីវរពីណោះទេនៅឡើយ ។

បដិជានន្តិ អរហន្តយាតកាបិ បដិជានន្តិ កិក្ខុនីទូស-
កាបិ បដិជានន្តិ សង្ឃភេទកាបិ បដិជានន្តិ លោហិ-
តុប្បាទកាបិ បដិជានន្តិ ឧភតោព្យញ្ជនកាបិ បដិ-
ជានន្តិ ។ ឥតរាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ៨ឧ
បន កិក្ខវេ វស្សំ វុត្ថា កិក្ខុ អនុប្បន្នេ ចីវរេ បក្កមតិ ។
សន្តេ បដិរូបេ គាហកេ ធាតព្វំ ។ ៨ឧ បន កិក្ខវេ
វស្សំ វុត្ថា កិក្ខុ អនុប្បន្នេ ចីវរេ វិព្ភមតិ កាលំ ករោ-
តិ សាមណេរោ បដិជានាតិ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតកោ ប-
ដិជានាតិ អន្តិមវត្ថុំ អជ្ឈាបន្នកោ បដិជានាតិ ។ សេ្លា
សាមី ។ ៨ឧ បន កិក្ខវេ វស្សំ វុត្ថា កិក្ខុ អនុប្បន្នេ
ចីវរេ ឧម្មត្តកោ បដិជានាតិ ខិត្តចិត្តោ បដិជានាតិ
វេទនដ្ដោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិត្ត-
កោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខិត្តកោ
បដិជានាតិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ
ឧក្ខិត្តកោ បដិជានាតិ ។ សន្តេ បដិរូបេ គាហកេ

ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្តខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកធ្វើសុក្កកិក្ខុនីខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកបំបែកសង្ឃខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកធ្វើលោហិត (ព្រះបរមគ្រូ) ឲ្យពុតពងខ្លើងខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាឧភតោព្យញ្ជនក (មនុស្សមានកេតពីរ) ខ្លះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង ក៏ចៀសចេញទៅ ។ កាលបើមានភិក្ខុអ្នកទទួលយកចីវរដ៏សមគួរ សង្ឃត្រូវឲ្យចីវរ (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង ក៏សឹកទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកពោលលាសិក្ខាក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុក្តី ។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (ចីវរនោះឯង) ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង ក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សឆ្កួតក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សមានចិត្តវិល្លាតអណ្តឹងក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សមានវេទនាគ្រប់សង្កត់ក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនបានសំដែងអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ក្តី ។ កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលយកចីវរដ៏សមគួរ

ฌานงฺ ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขเว วสฺสํ วุฏฺโฐ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺเน จีวเร ปณฺณกาโล ปฏิกงฺขิตพฺโพ ฯ เย ฯ จุทฺทสโยชนา-กาโล ปฏิกงฺขิตพฺโพ ฯ สเจฺจ สามี ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขเว วสฺสํ วุฏฺโฐ ภิกฺขุ อุปฺปนฺเน จีวเร อกามาย ทาตพฺพานิ ฯ สเจ ปฏิคฺคเหตา นานงฺ ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขเว วสฺสํ วุฏฺโฐ ภิกฺขุ อุปฺปนฺเน จีวเร อกามาย วิภชิตพฺพานิ กาลงฺ กเรยฺย สามณเรน ปฏิคฺคาปิตานิ สามณเรน ปริภุตฺตานิ ปริโภคงฺ กเรยฺย อนฺตมโสฏฺฐงฺ อชฺฌาปนฺนกาโล ปฏิกงฺขิตพฺโพ ฯ สเจฺจ สามี ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขเว วสฺสงฺ วุฏฺโฐ ภิกฺขุ อุปฺปนฺเน จีวเร อกามาย อุทฺทิสาปิตานิ ปริโภคงฺ กเรยฺย ปฏิคฺคาปิตานิ ปริโภคงฺ กเรยฺย ปริโภคงฺ กตฺวา

ត្រូវសង្ឃឲ្យចីវរ (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើងក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សខ្វើយក្តី ។បេ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាឧកគោព្យញ្ជនកក្តី ។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (ចីវរនោះឯង) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់ចែកខ្លួនក៏ចៀសចេញទៅ ។ កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលចីវរដ៏សមគួរ ត្រូវសង្ឃឲ្យចីវរ (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់ចែកខ្លួនក៏សឹកទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកពោលលាសិក្ខាក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលត្រូវអន្តិមវត្ថុក្តី ។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (ចីវរនោះ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើង តែសង្ឃមិនទាន់ចែក ក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សឆ្កួតក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលមានចិត្តអណ្តែតអណ្តូងក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលមានវេទនាគ្រប់សង្កត់ក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនបានសំដែងអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ក្តី ។

សន្តេ ចដ្ឋបេ តាហាកេ ធាតព្ពំ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ វស្សំ វុត្ថោ តិក្ខត្តុំ ឧប្បន្នេ បឋមេ អភាជិតេ បណ្ណោកោ បដិជានាតិ ។បេ។ ឧភតោព្យញ្ជនកោ បដិជានាតិ ។ សង្ឃេ សាមី ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ វស្សំ វុត្ថានំ តិក្ខត្តុំ អនុប្បន្នេ បឋមេ សង្ឃេ តិដ្ឋតិ ។ តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មិំ បក្ខេ ឧឋហិំ នេត្តិ ឯកស្មិំ បក្ខេ បឋមំ នេត្តិ សង្ឃស្ស នេមាតិ ។ សង្ឃស្សេវាតិ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ វស្សំ វុត្ថានំ តិក្ខត្តុំ អនុប្បន្នេ បឋមេ សង្ឃេ តិដ្ឋតិ ។ តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មិំ បក្ខេ ឧឋហិំ នេត្តិ តស្មិំយេវ បក្ខេ បឋមំ នេត្តិ សង្ឃស្ស នេមាតិ ។ សង្ឃស្សេវាតិ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ វស្សំ វុត្ថានំ តិក្ខត្តុំ អនុប្បន្នេ បឋមេ សង្ឃេ តិដ្ឋតិ ។

ចីវរក្ខន្ធកៈ និយាយអំពីចីវរដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សារួចហើយ

កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលចីវរដ៏សមគួរ ត្រូវសង្ឃឲ្យចីវរ(នោះទៅ)ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បានចែក ក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សខ្ជើយក្តី ។បេ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាទុកតែឮញ័រកក្តី ។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់(ចីវរនោះឯង) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចីវរចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ ។ ទឹកនឹងចីវរនេះក៏នៅជារបស់សង្ឃដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចីវរចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ ។ ទឹកនឹងចីវរនេះក៏នៅជារបស់សង្ឃដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។

---

๑ សង្ឃបែកគ្នាដាច់ពួក ដូចពួកភិក្ខុនៅក្រុងកោសម្ពី (អដ្ឋកថា) ។

តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មឹ បក្ខេ ពុទ្ធកំ ទេន្តិ ឯកស្មឹ បក្ខេ ចីវរំ ទេន្តិ បក្ខស្ស ទេមាតិ ។ បក្ខសេ្ស-វេតំ ។ ឥទ បន ភិក្ខវេ វស្សំ វុត្ថានំ ភិក្ខូនំ អនុប្បន្ន ចីវរេ សន្ធេ្យ កិដ្ឋតិ ។ តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មឹ បក្ខេ ពុទ្ធកំ ទេន្តិ តស្មឹយេវ បក្ខេ ចីវរំ ទេន្តិ បក្ខស្ស ទេមាតិ ។ បក្ខសេ្សវេតំ ។ ឥទ បន ភិក្ខវេ វស្សំ វុត្ថានំ ភិក្ខូនំ ឧប្បន្ន ចីវរេ អភាជិតេ សន្ធេ្យ កិដ្ឋតិ ។ សព្ពេសំ សមកំ ភាជេតព្ពន្តិ ។

(៣៧) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា រាធោ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ហត្ថេ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ចីវរំ ចាហេសិ ឥមំ ចីវរំ ថេរស្ស ទេហីតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អន្តរាមគ្គេ អាយស្មតោ រាធស្ស វិស្សាសំ ចីវរំ អក្កហេសិ ។ អថខោ អាយស្មា រាធោ អាយស្មតោ សារីបុត្តេន សមាគច្ឆិ បុច្ឆិ អហំ ភន្តេ

មនុស្សពាល ឆ្លាយក្នុងទីនោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចីវរចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះពួក ។ ទឹកនឹងចីវរនេះក៏នៅជារបស់ពួកជដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។ មនុស្សពាលឆ្លាយក្នុងទីនោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចីវរចំពោះភិក្ខុមួយពួកនោះឯង ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះពួក ។ ទឹកនឹងចីវរនេះក៏នៅជារបស់ពួកជដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចីវរកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បែក សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។ ចីវរនោះ សង្ឃត្រូវបែកដល់ពួកភិក្ខុទាំងអស់ឲ្យស្មើគ្នា ។

(៧៧) សម័យនោះឯង ព្រះវេតដ៏មានអាយុបានផ្ញើចីវរទៅប្រគេនព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនឹងដៃភិក្ខុ១រូប ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ព្រះថេរៈផងចុះ ។ គ្រានោះឯង លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុនោះក៏យកចីវរនោះ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសន្មតស្មាលនឹងព្រះវេតដ៏មានអាយុ ។ គ្រានោះ ព្រះវេតដ៏មានអាយុបានមកដល់ទីនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុហើយសួរថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន

เถรสฺส ปีฬำ จาเปสึ สมฺปตฺตำ ตำ ปีฬนฺติ ฯ ฉาหนฺ
อายุสฺมา ปีฬำ ปสฺสมีติ ฯ อถโข อายสฺมา เรวโต ตำ
ภิกฺขุ ฬตฺวาเจว อหำ อายุสฺมโต เหฏฺเ เถ-
รสฺส ปีฬำ จาเปสึ กหนฺติ ปีฬนฺติ ฯ อหำ กเณฺ อาย-
สฺมโต วิสฺสาสำ ตำ ปีฬำ อกฺกเหสินฺติ ฯ ภควโต ฬตฺวา
อาเวเณสุ ฯ ๕๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส เหฏฺ
ปีฬำ ปหิณาติ ๕ปำ ปีฬำ ๕ตฺวาเจว ปหีติ ฯ สเ
อนฺตรเมเต เย ปหิณาติ ตสฺส วิสฺสาสา กณฺหาติ
สุกฺกหิตำ ฯ เยสฺส ปหียติ ตสฺส วิสฺสาสา กณฺหา-
ติ ทุกฺกหิตำ ฯ ๕๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส
เหฏฺ ปีฬำ ปหิณาติ ๕ปำ ปีฬำ ๕ตฺวาเจว ปหีติ ฯ

ខ្ញុំកុណាបានផ្ញើចីវរមកប្រគេនព្រះថេរៈ តើចីវរនោះបានដល់មកហើយឬ ។ ព្រះសារីបុត្តឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនឃើញចីវរនោះទេ ។ ទើបព្រះរេវតដ៏មានអាយុបាននិយាយទៅនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំបានផ្ញើចីវរមកប្រគេនព្រះថេរៈនឹងដៃលោកដ៏មានអាយុ តើចីវរនោះនៅឯណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានយកចីវរនោះ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងទៅហើយ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នាដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោនោះក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ បើភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថាកាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នាដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។

สเจ อนฺตรภตฺเต ยาคุยา ปหียติ ตสฺสา วิสฺสชฺชนา กณฺฑกติ ทุกฺกฏนฺติ ฯ เย ปหิณนฺติ ตสฺสา วิสฺสชฺชนา กณฺฑกติ สุกฺกฏนฺติ ฯ สเจ ปน ภิกฺขาย ภิกฺขุ ภิกฺขุยา หตฺเถ ปิณฺฑํ ปหิณติ สามเณรสฺส เทติ ฯ สเจ อนฺตรภตฺเต สุราติ เย ปหิณติ สเจ กาลกตาติ ตสฺสา มตกปิณฺฑํ อธิฏฺฐาติ สุธิฏฺฐิตนฺติ ฯ ยาคุยา ปหียติ ตสฺสา วิสฺสชฺชนา กณฺฑกติ ทุกฺกฏนฺติ ฯ สเจ ปน ภิกฺขาย ภิกฺขุ ภิกฺขุยา หตฺเถ ปิณฺฑํ ปหิณติ สามเณรสฺส เทติ ฯ สเจ อนฺตรภตฺเต สุราติ ยาคุยา ปหียติ สเจ กาลกตาติ ตสฺสา มตกปิณฺฑํ อธิฏฺฐาติ ทุธิฏฺฐิตนฺติ ฯ เย ปหิณติ ตสฺสา

លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិត្ថិអកទទួលបញ្ចើនោះក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាបទឯតិត្ថិអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ បើតិត្ថិអកទទួលបញ្ចើយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាបទឯតិត្ថិអកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិត្ថិអកទទួលបញ្ចើនោះព្រួយដំណឹងថា ភិក្ខុដែលផ្ញើចីវរមកនោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមត្តកចីវរ[1]របស់ភិក្ខុអកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើតិត្ថិអកទទួលបញ្ចើយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាបទឯតិត្ថិអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិត្ថិអកទទួលបញ្ចើនោះព្រួយដំណឹងថា ភិក្ខុដែលចាំទទួលចីវរនោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមត្តកចីវរបស់ភិក្ខុនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អ (អធិដ្ឋានមិនឡើង) ។ បើតិត្ថិអកទទួលបញ្ចើ

---

១ ចីវរបស់ភិក្ខុដែលស្លាប់ ។

วิสฺสาสา คณฺหาติ สุกฺขหิตํ ฯ ๙๓ ปน กิกฺขาเว กิกฺขุ กิกฺขุสฺส หาเตฺว ปีฬาๆ ปหิณาติ ๙มๆ ปีฬาๆ ๙ตฺตฺถาย สฺส เธหีติ ฯ โส อนฺตรามเคฺค สุณาติ จุโค กาลกตาติ ยโส ปหิณาติ ตสฺส มตกปีฬาๆ อธิฏฺฐาติ สุธิฏฺฐิตๆ ฯ ยสฺส ปหิยติ ตสฺส มตกปีฬาๆ อธิฏฺฐาติ ทุธิฏฺฐิตๆ ฯ ๙๓ ปน กิกฺขาเว กิกฺขุ กิกฺขุสฺส หาเตฺว ปีฬาๆ ปหิณาติ ๙มๆ ปีฬาๆ ๙ตฺตฺถาย สฺส ธมฺมีติ ฯ โส อนฺตรามเคฺค โย ปหิณาติ ตสฺส วิสฺสาสา คณฺหาติ ทุกฺขหิตๆ ฯ ยสฺส ปหิยติ ตสฺส วิสฺสาสา คณฺหาติ สุกฺขหิตๆ ฯ ๙๓ ปน กิกฺขาเว กิกฺขุ กิกฺขุสฺส หาเตฺว

យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងកិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផង្គា ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោះបង្អាប់ថា ភិក្ខុទាំងពីរូប[1]ស្មើគ្នាហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់ភិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោះអធិដ្ឋានមតកចីវរបស់ភិក្ខុដែលចាំទទួលចីវរវិញ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផង្គា ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោះយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងកិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ បើភិក្ខុអកទទួលបញ្ចោះយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុអកចាំទទួលចីវរវិញ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផង្គា

---

១ សំដៅយកភិក្ខុអ្នកផ្ញើចីវរ ១ រូប ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចីវរ ១ រូប ។

ปีฬกํ ปหาตพฺพนฺติ ปีฬกสฺส ปหานาย ฯ เสา
อฏฺฐกถาสุ ยสฺส ปหายนฺติ ตสฺส วิสฺสชฺชนา กตฺตพฺพนฺติ
สุตฺตนฺติ ฯ โย ปหาตพฺพนฺติ ตสฺส วิสฺสชฺชนา กตฺตพฺพนฺติ
ขุทฺทนฺติ ฯ ๔๓ ปน กิญฺจาปิ กิญฺจิ กิญฺจิสฺส หาเปตฺวา
ปีฬกํ ปหาตพฺพนฺติ ปีฬกสฺส ปหานาย ฯ เสา
อฏฺฐกถาสุ สุณาตีติ โย ปหาตพฺพนฺติ เสา กาลกร-
ณาติ ตสฺส มตกปีฬกํ อธิฏฺฐาติ ทูธิฏฺฐนฺติ ฯ ยสฺส
ปหายนฺติ ตสฺส วิสฺสชฺชนา กตฺตพฺพนฺติ สุตฺตนฺติ ฯ ๔๓
ปน กิญฺจาปิ กิญฺจิ กิญฺจิสฺส หาเปตฺวา ปีฬกํ ปหาตพฺพนฺติ
ปีฬกสฺส ปหานาย ฯ เสา อฏฺฐกถาสุ สุณาตีติ
ยสฺส ปหายนฺติ เสา กาลกรณาติ ตสฺส มตกปีฬกํ

ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចើនោះក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាស្រាលនឹងតិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចើយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាស្រាលនឹងតិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានតិក្ខុផ្ញើចីវរនឹងដៃតិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចើក៏ភ្លេចដំណឹងថា តិក្ខុដែលផ្ញើចីវរមកនោះស្លាប់ទៅហើយ ហើយក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់តិក្ខុអកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អទេ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចើយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីសិក្ខាស្រាលនឹងតិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានតិក្ខុផ្ញើចីវរនឹងដៃតិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចើនោះភ្លេចដំណឹងថា តិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់តិក្ខុអកចាំទទួលយកចីវរនោះ

'อธิฏฺฐาตุ สงฺฆิฏฺฐตุ ฯ โย ปหิณาติ ตสฺส วิสฺสชฺ-
ชา กณฺฐาตุ ทุกฺกฏสฺส ฯ สพฺเพ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขู
ภิกฺขุสฺส หตฺเถ ปีฬกํ ปหิณาตุ สพฺพ ปีฬกํ สนฺตรุตฺตรสฺส
ทาตุ ฯ โส อนฺตรามคฺเค สุณาตุ วุกฺโก กาลกิ-
ตาตุ โย ปหิณาตุ ตสฺส มตกปีฬกํ อธิฏฺฐาตุ ทุ-
ฏฺฐิตุ ฯ ยสฺส ปหิยตุ ตสฺส มตกปีฬกํ อธิฏฺฐาตุ
สงฺฆิฏฺฐตุ ฯ

(๗๘) อฏฺฐิมา ภิกฺขเว มาติกา ปีฬสฺส อุปฺปาธา-
ยเ สมายเ เนตุ กตุกายเ เนตุ ภิกฺขาปญฺญตฺติยา
เนตุ สงฺฆสฺส เนตุ อุภโตสงฺฆสฺส เนตุ ฯสฺสุ
ปุคฺคลสฺส สงฺฆสฺส เนตุ อาธิสฺส เนตุ ปุคฺคลสฺส เนตุ ฯ
สมายเ เนตุ ยาวตุกา ภิกฺขู อญฺญมญฺญา สมคฺคา
ภวิตพฺพุ ฯ กตุกายเ เนตุ สมฺพหุลา อาคนฺตุ

(យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចើយកចីវរ (មកច្រើច្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងតិក្ខុអកផ្ទៅនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានតិក្ខុផ្ទើចីវរនឹងដៃតិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ខ្ញុំតុណាប្រគេនចីវរនេះដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ តិក្ខុអកទទួលបញ្ចើនោះពួដំណឹងថា តិក្ខុទាំងពីរប្លុងស្ងាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់តិក្ខុអកផ្ទើទៅនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អ ។ បើតិក្ខុអកទទួលបញ្ចើអធិដ្ឋានមតកចីវរបស់តិក្ខុអកចាំទទួលចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។

(៧៨) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ មាតិកា (ហេតុ) ដែលនាំឲ្យកើតចីវរឡើងមាន ៨ យ៉ាងគឺ គេឲ្យចីវរក្នុងសីមា ១ គេឲ្យចីវរដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា ១ គេឲ្យចីវរដោយសេចក្តីបញ្ញត្តិនៃតិក្ខា (ទីបរិច្ចាគទានរបស់ខ្លួន) ១ គេឲ្យចីវរចំពោះសង្ឃ ១ គេឲ្យចីវរចំពោះឧភតោសង្ឃ ១ គេឲ្យចីវរចំពោះសង្ឃដែលនៅចាំវស្សា ១ គេចំពោះវត្តប្លុកំណត់វត្តហើយទើបឲ្យចីវរ ១ គេឲ្យចីវរចំពោះបុគ្គល ១ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរក្នុងសីមាគឺ (សំដៅយក) តិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលនៅខាងក្នុងសីមា ត្រូវតិក្ខុទាំងនោះចែកចីវរគ្នាចុះ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរដោយសេចក្តីប្តេជ្ញាគឺ (សំដៅយក) អាវាសច្រើន

สมานลาภา ภิกฺขู ปิณฺฑาย ปวิสนฺติ ตสฺมา ตสฺส ภตฺตสฺส ปิณฺฑา ภิกฺขู ลภนฺติ ฯ ตทหุปฺปนฺนาย ปน สงฺฆภตฺตาย ปฏิกฺขิตฺตตฺตา ภิกฺขู น ลภนฺติ ฯ ตสฺมา ตทหุปฺปนฺนาย สงฺฆภตฺตาย ปฏิกฺขิตฺตตฺตา ภิกฺขู น ลภนฺติ ฯ ตทหุปฺปนฺนาย สงฺฆภตฺตาย ปฏิกฺขิตฺตตฺตา ภิกฺขู น ลภนฺตีติ ฯ

ตทหุปฺปนฺนาย

ជាអាវាសមានលាភស្មើគ្នា កាលបើគេឲ្យចីវរកើតឡើងអាវាសតែ ១ ទុកដូចជាបានឲ្យចីវរកើតឡើងអាវាសទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរដោយសេចក្តីបញ្ញត្តិនៃកិក្ខាគឺ (សំដៅយក) ការបូជាជានិច្ចដែលគេធ្វើចំពោះសង្ឃកើតឡើង គេក៏ឲ្យចីវរកើតឡើងនោះ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរចំពោះសង្ឃគឺ (សំដៅយក) សង្ឃដែលមកជួបជុំមុខគ្នាហើយត្រូវចែកចីវរចុះ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរចំពោះទុកគោសង្ឃ (សំដៅយក) កិក្ខុសូម្បីច្រើនរូប កិក្ខុនីតែ ១ រូប សង្ឃក៏ត្រូវឲ្យចីវរពាក់កណ្តាល (ស្មើគ្នា) ។ កិក្ខុនីសូម្បីច្រើនរូប កិក្ខុតែ ១ រូប សង្ឃក៏ត្រូវឲ្យចីវរពាក់កណ្តាល (ស្មើគ្នា) ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរចំពោះសង្ឃដែលនៅចាំវស្សា (សំដៅយក) កិក្ខុមានកំណត់ប៉ុន្មានរូបនៅចាំវស្សាកើតឡើងអាវាសនោះ កិក្ខុទាំងនោះត្រូវចែកចីវរគ្នាចុះ ។ ដែលហៅថា ចំពោះវត្ថុបុកំណត់វត្ថុហើយ ទើបគេឲ្យចីវរគឺ (សំដៅយកត្រង់ហេតុ) ដែលគេឲ្យបបរហើយ គេឲ្យចីវរផង ដួនកាលគេឲ្យភត្តហើយគេឲ្យចីវរផង ដួនកាលគេឲ្យខាទនីយៈហើយគេឲ្យចីវរផង ដួនកាលគេឲ្យចីវរតែម្តងដួនកាលគេឲ្យសេនាសនៈហើយគេឲ្យទាំងចីវរផង ពុំនោះសោតគេឲ្យភេសជ្ជៈព្រមទាំងចីវរផង ។ ដែលហៅថាគេឲ្យចីវរចំពោះបុគ្គលគឺ (សំដៅយកត្រង់ហេតុ) ដែលគេឲ្យដោយពាក្យថា ខ្ញុំឲ្យចីវរនេះចំពោះកិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

ចប់ ចីវរក្ខន្ធកៈ ទី ៨ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះមាន ៩៦ រឿង ។

តស្សុទ្ទានំ

[៧៩] រាជគហោ នេគមោ
ទិស្វា វេសាលិយំ តណ្ឌិ
បុន រាជគហំ គន្ត្វា
រញ្ញោ តំ បដិវេទយិ ។
បុត្តោ សាលវតិកាយ
អភយស្ស ហិ អត្រជោ
ជីវតីតិ កុមារេន
សង្ខាតោ ជីវកោ ឥតិ ។
សោ ហិ តក្កសិលំ គន្ត្វា
ខុក្កហេត្វា មហាភិសោ
សត្តាសុ្សកេអាពាធំ
ឧត្តុកម្មេន នាសយិ ។
រញ្ញោ ភគន្ទលាពាធំ
អាលេបេន អថាកពិ ។
មមញ្ច ឥត្ថាគារញ្ច
ពុទ្ធុសង្ឃញ្ចុបដ្ឋហា ។

ឧទ្ទានរបស់ជីវកក្ខន្ធកៈនោះគឺ

(៧៩) រឿងពួកកុដុម្ពិកៈនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ឃើញពួកស្រីផ្កាមាសក្នុងក្រុងវេសាលី ហើយទៅក្រុងរាជគ្រឹះវិញ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះដល់ស្តេច ១ ។ រឿងកូនប្រុសនៃស្រីផ្កាមាសឈ្មោះសាលវតី ត្រឡប់បានមកជាកូនអកយរាជកុមារវិញ ព្រះរាជកុមារបានចិញ្ចឹមទុកឲ្យឈ្មោះថា ជីវកៈ ព្រោះហេតុតែពាក្យសួរថា កូននោះមានជីវិតរស់នៅឬស្លាប់ ១ ។ រឿងជីវកកោមារភច្ចទៅក្រុងតក្កសិលា រៀនធ្វើពេទ្យបានជាមហាពេទ្យ ហើយមើលជម្ងឺក្នុងកក្ខលកៈរបស់សេដ្ឋីដែលឈឺ ៧ ឆ្នាំ ឲ្យសះជាដោយនត្ថុកម្ម គឺការបញ្ចុកថ្នាំតាមច្រមុះ ១ ។ រឿងជីវកកោមារភច្ចមើលជា (ទេវធីតា) អាពាធឫសដូងជាតនៃព្រះចុន្ទពិម្ពិសារ ដោយថ្នាំលាប ។ ព្រះរាជាទ្រង់មានបន្ទូលនឹងកោមារភច្ចថា អ្នកឯងចូរបម្រើអញផង ពួកស្រីក្នុងកំផង ព្រះពុទ្ធនឹងព្រះសង្ឃផង ១ ។

ภาคมหาโคา ๖ เสฏฺฐี
อฏฺฐกณฺฑิตกิจฺฉตฺ
ปฏิจฺจสฺส มหาเภทํ
ยาวตาเยน ฌาสยิ ๆ
อธิการญฺ สาเวยฺยุ
อกิสฺส สาเรหายิ(๑)
ตีหิ ๆปฺปลหาเรหิ
สมตฺตึสาวเรธนํ
ปกตตฺตุ ปาปุ ยาจิ
สาเวยฺยญฺ ปฏิกฺกมิ
ปาปญฺ ตีหิ ฌานิ
อนุญฺญาสิ ตถาคโต ๆ
ภาคเหา ๘ ชนปเท
ตปุ ๆปฺปฏิ ปาปุ ๆ
ชาภเว โคาสิยญฺเว
โคาภเว อฏฺฐโคสิกา

๑ ฉ. สาเรหกิ ๆ

រឿងសេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងភគ្គនគរ ១ រឿងដីវកកោមារកត្ស
មើលអាពាធពួកក្នុងពោះវៀន ១ រឿងដីវកកោមារកត្សញុំាង
មហាពោគនៃព្រះចុាទបដ្ឋេតឲ្យសះជាទៅ ព្រោះសោយទឹក
ដោះរាវ ។ ដីវកកោមារកត្សក្រាបទូលថា សូមឲ្យព្រះចុាទ
បដ្ឋេតរឭកអធិការរបស់ខ្ញុំនូវចូរទ្រង់ចានផ្ញើសំពត់សិវេយ្យកៈ
មួយគូមកដីវកកោមារកត្ស ១ រឿងដីវកកោមារកត្សញុំាង
កាយព្រះមានព្រះភាគដែលមានពោគទល់ឲ្យស្រួល ហើយ
ចានថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះ ៣ ០ ដង់ដោយផ្លាឧប្បល ៣ ក្តាប់ ព្រះ
មានព្រះភាគក៏មានព្រះកាយជាប្រក្រតី ទើបទ្រង់ទទួល
សំពត់សិវេយ្យកៈដែលដីវកកោមារកត្សសុំពរហើយថ្វាយព្រះ
អង្គ ១ រឿងព្រះតថាគតអនុញ្ញាតគហបតិចីវរ ១ ។ រឿងចីវរ
តើតឡើងជាច្រើនក្នុងក្រុងភគ្គនគរ ១ ក្នុងជនបទ ១ រឿងព្រះ
មានព្រះភាគអនុញ្ញាតសំពត់ឈ្នោះចាវរៈធ្វើដោយសូត្រ ១
សំពត់កៅជរៈធ្វើដោយរោម ១ រឿងស្តេចក្នុងដែនកាសី
បញ្ជូនសំពត់កម្ពលមានជំនៃក្នុះពាន់មកដីវកកោមារកត្ស ១

ฉฏฺฐาภิชา จ สญฺญฺญิ

ฉาตเมสาตเมสุ จ

ยมกมฺ ปฏฺฐา สงฺคีสา

กถาวตฺถุ จ ยมกมฺหิ

ภณฺฑาคาริ อกุสลญฺจ

ปุคฺคเลฺล ตเถว จ

ธาตุกถญฺจ เกาลาหลญฺจ

กถาวตฺถุ กถาวตฺถุ

สกาสนวเรกาเรน

បឹវារក្ខន្ធកៈ ឧទ្ទានគាថា

រឿងចីវរខ្ពស់ទំនឹងគាបកើតឡើងដល់សង្ឃហើយព្រះអង្គទ្រង់សរសើរសេចក្តីសន្តោស ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតកុំឲ្យកិក្ខុឲ្យចំណែកចីវរដល់កិក្ខុដែលមិនបានឈប់ចាំគ្នា ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឲ្យចំណែកចីវរដល់កិក្ខុដែលឈប់ចាំគ្នា ១ រឿងកិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានមុន ទំនឹងចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសានក្រោយ ១ រឿងកិក្ខុចូលទៅកុងព្រៃស្មសានដំណាលគ្នា ១ រឿងកិក្ខុធ្វើសេចក្តីប្តេជ្ញាទំនឹងគ្នាហើយចូលទៅកុងព្រៃស្មសានដើម្បីបង្អុកូល ១ រឿងពួកមនុស្សនាំយកចីវរមកកាន់អារាម លុះរកកិក្ខុអត់ទទួលមិនបានកំនាំត្រឡប់ទៅវិញ ១ រឿងព្រះសាស្តាអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុសន្ធតឃ្មាំងជាក់ចីវរ ១ រឿងចីវរក្នុងឃ្មាំងឥតមានអ្នកណាថែរក្សា ១ រឿងធម្មគិយកិក្ខុបណ្តេញកិក្ខុអកវក្សាឃ្មាំង ១ រឿងចីវរកើតឡើងក្រាស់ក្រែល ១ រឿងសង្ឃចែកចីវរធ្វើឲ្យកោលាហល ១ រឿងកិក្ខុអកចែកចីវរនិះគិតថា យើងត្រូវចែកចីវរដូចម្តេច ១ រឿងកិក្ខុអកចែកចីវរនិះគិតថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដល់សាមណេរដូចម្តេច ១ រឿងកិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាទំនងធ្វើបឹងឬផ្លូវលំបាកយកតាំងចំណែកចីវរបស់ខ្លួនទៅផង ១

បដិវិសោ តាទិ ន នេ

ឧតាណេន សីតុណ្ហំ ច

ខុត្តវិត្តុំ ន ជានរេ

ពុភេបេត្តា តាទិនញ្ច

ចាតិយោ ច ឧមាយ ច

ខុបចិតា មជ្ឈេ ដីវន្តិ

ឯតាតោ បត្តិនេន ច

ជវុសាធិច្ចចិត្តេន

អច្ចុសាសិ ខុតណ្ហាតេ

វិមំសិត្វា សតាម្បុដិ

អច្ចុញ្ញាសិ តិដីវរំ

រឿងកិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្ទឹងឬផ្លូវលំបាកយកទាំងបិ-
ណាកចីវរដែលមានជំពែរច្រើនជាងគេ១ រឿងកិក្ខុអកបែកចីវរ
រិះគិតថាយើងត្រូវឲ្យចំណែកចីវរដូចម្តេច១ រឿងកិក្ខុជ្រលក់
ចីវរដោយអាចម៍គោ១ រឿងកិក្ខុជ្រលក់ចីវរដោយទឹកត្នោតជាក់នឹង
ទឹកក្តៅ១ រឿងទឹកជ្រលក់ពុះផុលកំពប់១ រឿងកិក្ខុមិនដឹងថា
ទឹកជ្រលក់ឆ្អិនឬមិនឆ្អិន១ រឿងកិក្ខុសិតទឹកជ្រលក់ ឆ្នាំងក៏បែក
ទៅ១ រឿងកិក្ខុគ្មានភាជនសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រលក់១ រឿងកិក្ខុ
ជ្រលក់ចីវរក្នុងធើង១ រឿងកិក្ខុហាលចីវរលើផែនដី១ រឿងសត្វ
កណ្តៀរកាត់កម្រាលស្មៅ១ រឿងកិក្ខុហាលចីវរបត់ចំពីពាក់
កណ្តាល១ រឿងចីវរវេច១ រឿងទឹកជ្រលក់ហូរទៅតែម្នាង១
រឿងកិក្ខុជ្រលក់ចីវរជិតពេក១ រឿងចីវរអាក្រក់១ រឿងឆព្វគ្គិយ
កិក្ខុទ្រទ្រង់ចីវរមិនកាត់ ១ រឿងវស្សិអ្នកមគធៈមានសណ្ឋាន
ជាបួនជ្រុង ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគជាន់ទតឃើញកិក្ខុទាំង
ឡាយ វេចចីវរធ្លាក់ជាបង្រួច១ រឿងព្រះសក្យមុនីទ្រង់ល្បងមើល
រដូវត្រជាក់ក្នុងវេលាយប់ហើយទ្រង់អនុញ្ញាតវិត្រចីវរ ១

អញ្ញេន អតិវេគេន

ខុប្បដ្ឋិ ឆិន្ទមេវ ច

ចាតុទ្ទីចោ រវំ យាចិ

ឆាតុំ វស្សិកសាដិកំ

អាកឌ្ឍកមិតិលាឆំ

ខុបដ្ឋាគញ្ឆ ភេសជ្ជំ

ឆុរំ ខុទកសាដឹ ច

បលិតំ អតិខុជ្ជកំ

ជុណ្ហកច្ឆុ មុខំ ខោមំ

បរិបុណ្ណំ អឆិដ្ឋនំ

បច្ឆិមំ តគតោ តវុតោ

វិតក្កោ សុត្តមោតរិ

លុដ្ឋនិ ឆប្បហោនិ ច

អឌ្ឍានិតំ ពហូនិ ច

រឿងធម្មគ្គិយកុក្កុដទ្រង់អតិរេកចីវរដទៃៗ ១ រឿងព្រះអានន្ទ
ប្រាថ្នាអតិរេកចីវរ ១ រឿងកិក្កុស្សង់ដុះ ១ រឿងភ្លៀងធ្លាក់សព្វទីប
ពាំងបួន ១ រឿងនាងវិសាខាសុំពរដើម្បីប្រគេនវស្សិកសាដិកៈ
អាគន្តុកកត្ត គមិកកត្ត គិលានកត្ត ឧបដ្ឋាកកត្ត កេសដ្ឋៈធុវយាគុ
នីឯ ឧទកសាដិកៈ ១ រឿងកិក្កុធានបណីតកោជន ១ រឿង
សំពត់និសីទនតូចពេក ១ រឿងព្រះវេលដ្ឋសីសកើតបូសធំ ១
រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់ដូតមុខ ១ រឿង
ភេជមលូក្សត្រផ្ញើសំពត់សម្បកឈើទុកនឹងព្រះអានន្ទ ១ រឿង
វៃតចីវរបរិបូណ៌កើតឡើងដល់កិក្ខុ ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យកិក្ខុអធិដ្ឋានវៃតចីវរជាដើម ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
វិកប្បចីវរយ៉ាងតូចបំផុត ១ រឿងព្រះកស្សបធ្វើសេចក្តីគោរព
កឋិនការដេរប៉ះសំពត់បង្សុកូល ១ រឿងចីវរមានជាយមិនស្មើ
គ្នា ១ រឿងចេសរសាត់ចេញ ១ រឿងស្រទាប់សង្ឃាដិរាប់
ចេញពីគ្នា ១ រឿងកិក្ខុកាត់ចីវរសំពត់មិនគ្រាន់ ព្រះអង្គទ្រង់
អនុញ្ញាតឲ្យលើកឡើងទូរអាគន្តុកបដៈ ១ រឿងចីវរច្រែនកើត

អន្ធវនេ អសតិយា

ឃនេ វស្សំ ឧតុម្ហិ ច

ទ្វេ ភាតុកា ភគវតោ

ឧបនន្ទោ បុន ទ្វិន្នំ

តុម្ពវនេ តិលាឯ

ទុកេ ទេវ តិលាយនា

ឆក្កា កុសា ឯកចីរំ

ឆលកំ(១) តេសកម្ពលំ

ឯលឧលុកបក្ខញ្ច

អជិនំ អក្កនាលកំ

ចោឡកំ ឆិលបិតញ្ច

---

១ ឧ. ឋបេត្វា ។

ខ្សែដល់កិក្ខុ ១ រឿងកិក្ខុទុកចីវរក្នុងអន្តរវាស (ព្រៃឆ្កឹត) ១ រឿងព្រះអានន្ទមានតែស្បង់ទឹងឧត្តរាសង្គៈ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកដោយក្រចសា្មតើ ១ រឿងកិក្ខុចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង ១ រឿងកិក្ខុនៅតែម្នាក់ឯងអស់មួយរដូវ ១ រឿងព្រះថេរៈពីរូបជាបឋមចូនទឹងគ្នានៅចាំវស្សាក្នុងក្រែងសាវត្ថី ១ រឿងកិក្ខុបីរូបនៅចាំវស្សាក្នុងក្រែងពជគ្រឹះ ១ រឿងព្រះឧបនន្ទនៅចាំវស្សាក្នុងក្រែងសាវត្ថី ១ រឿងព្រះឧបនន្ទនៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯងក្នុងអាវាសចាំងពីរ ១ រឿងកិក្ខុមានអាពាធវិការក្នុងពោះ ១ រឿងកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ១ រឿងជនចាំងពីរ គឺកិក្ខុមួយរូបសាមណេរមួយរូបបម្រើកិក្ខុមានជម្ងឺ ១ រឿងកិក្ខុអាគ្រោត ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីស្បូវភ្ងាំង ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីសម្បកឈើ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីផែនក្តារ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់កម្ពលធ្វើពីសក់ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីពេមកន្ទុយសត្វ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីស្មាបមៀម ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីស្បែកខ្លា ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីដើមពាក់ ១ រឿងកិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីសម្បកគ្រៃ ១ រឿងធម្មគិយកិក្ខុប្រើចីវរមានពណ៌ខៀវពណ៌ល្បឿង

ចីវរក្ខន្ធកេ ឧត្តានត្ថបទា

លោហិតំ មញ្ជេដ្ឋេន ច

កាឡកា មហារដ្ឋនាម-

អច្ឆិន្នទសិកា តថា

ទីឃបុប្ផផលទសា[1]

កកច្ចុតិរជវេមនំ

អនុប្បន្នេ បក្កមតិ

សង្ឃេ តិដ្ឋតិ តាវទេ

បក្កេ ឧទន្តិ សង្ឃស្ស

អាយស្មា វោតោ បមា

វិស្សាសតាមាចិដ្ឋតិ

អដ្ឋ ចីវរមាតិកាតិ ។

---

๑ ឯលទសាតិ ឱ. ឃោត្តកេ ទិស្សតិ ។

ពណ៌ក្រហម ពណ៌ហង្សធុត ពណ៌ខ្មៅ ពណ៌ក្រហមក្រមៅដូចខ្នងក្អែប ពណ៌លឿងខ្ចីដូចផ្កាឈូក មានជាយមិនកាត់ មានជាយវែង មានជាយមានផ្កាជាផ្កាឈើ មានជាយមានផ្កាជាផ្លែឈើ អាវមួក នឹងសំពត់ឈ្នួត ១ រឿងចីវរមិនទាន់កើតឡើង កិក្ខុចៀសចេញទៅ ១ រឿងសង្ឃបែកគ្នា ១ រឿងពួកជនប្រគេនទឹកមួយចំណែកនឹងចីវរមួយចំណែកចំពោះសង្ឃ ១ រឿងព្រះវេតដ៏មានអាយុផ្ញើចីវរ ១ រឿងកិក្ខុកាន់យកចីវរដោយសេចក្តីសិនស្មាល ១ រឿងកិក្ខុអធិដ្ឋានមតកចីវរ ១ រឿងមាតិកានាំឲ្យកើតចីវរមានប្រាម្យយ៉ាង ១ ។

បម្បេយ្យកុន្ធកំ

(៨០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ចម្បាយំ វិហរតិ គគ្គរាយ បោក្ខរណិយា តីរេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កាសីសុ ជនបទេសុ ភិក្ខុសកតាមោ ជាម ហោតិ ។ តត្ថ កស្សបគោត្តោ ជាម ភិក្ខុ អាភិសិកោ ហោតិ តន្តិពទ្ធោ ឧស្សុក្កំ អាបន្នោ កិន្តិ អជាកតា ច បេសលា ភិក្ខូ អាគច្ឆេយ្យុំ អាគតា ច បេសលា ភិក្ខូ ជានុំ វិហរេយ្យុំ អយញ្ច អាភិសោ វុឌ្ឍី វិរុឡ្ហី វេ-បុល្លំ អាបជ្ជេយ្យាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ កាសីសុ ចារិកំ ចរមានា យេន ភិក្ខុ-សកតាមោ តន្តិវេសរីសុ[1] ។ អទ្ទសា ខោ កស្សបគោត្តោ ភិក្ខុ តេ ភិក្ខូ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន អាសនំ បញ្ញាបេសិ បាទោទកំ បាទបីឋំ បាទកថលិកំ ឧប-និក្ខិបិ បច្ចុគ្គន្ត្វា បត្តចីវរំ បដិគ្គហេសិ បានីយេន អាបុច្ឆិ ន្ហានេ ឧស្សុក្កំ អកាសិ ឧស្សុក្កំបិ អ-កាសិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មិំ ។ អថខោ តេសំ

---

1 ម. តន្តិវេសរំ ។

បម្បែរឃ្លាក្នុងឆ្នាក:

(៨០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ គង់នាឆ្នេរស្រះ
ចោកូរណីឈ្មោះគគ្គរាទៀបក្រុងចម្បា ។ សម័យនោះឯង ក្នុងកាសីជនបទ
មានស្រុក ១ ឈ្មោះវាសភ: ។ កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តជាម្ចាស់អាវាស
ក្នុងស្រុកឈ្មោះវាសភៈនោះ មានចិត្តជាប់ចំពាក់ដោយការរៀបចំក្នុងអា-
វាសនោះ ដល់នូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដូច្នេះថា ធ្លើដូចម្តេច កិក្ខុទាំងឡាយមាន
សីលជាទីស្រឡាញ់ដែលមិនទាន់មកដល់ក៏គប្បីឲ្យមកផង កិក្ខុមានសីល
ជាទីស្រឡាញ់ដែលមកដល់ហើយក៏គប្បីនៅជាសុខផង ម្យ៉ាងទៀតអា-
វាសនេះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចំរើនសេចក្តីលូតលាស់ធំការទូលំទូលាយ ។
សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុជាច្រើនរូប ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ក្នុងកាសី
ជនបទ ក៏បានទៅដល់ស្រុកឈ្មោះវាសភ: ។ កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត
ឃើញពួកកិក្ខុនោះកំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាល
អាសន: ដំរាល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់កល់ដើង ធំងវត្ត
សម្រាប់ជូតដើង ហើយក្រោកទទួលបាត្រនឹងចីវរ អើពើដោយទឹកផាន់
ធ្លើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការឆ្លត ធ្លើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយ:
នឹងភត្តទៀត ។ ពួកកិក្ខុជាអាគន្តុកៈទាំងនោះបានប្រឹក្សាគ្នាដូច្នេះថា

อาคนฺตุกานํ ภิกฺขูนํ ปฏิสนฺถารกาเล ขุทฺทกา ขุ อยมาวุโส อาคนฺตุกา ภิกฺขู ลหุกาเนว ขุสฺสนฺติ ขุสฺสนฺติปิ ขุสฺสนฺติ ยาคุยา ขาทนียาย ภตฺตสฺมึ หาตพฺพมยนฺติ อาวุโส เอตฺถ ปสาทคามิเก ภิกฺขู ปฏิจฺจ กเถสิ ๆ อถ โข เต อาคนฺตุกา ภิกฺขู ตสฺมึ ปสาทคามิเก ภิกฺขู ปฏิจฺจ กเถสุ ๆ อถ โข กสฺสปโคตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสนฺถารกาเล อยเมวรูโป ปาปโก วิตกฺโก อุทปาทิ อิเม อาคนฺตุกา ภิกฺขู ลหุกาเนว ขุสฺสนฺติ ขุสฺสนฺติปิ ขุสฺสนฺติ ยาคุยา ขาทนียาย ภตฺตสฺมึ หาตพฺพมยนฺติ ปาปกา วต ภิกฺขู อุปฺปนฺนา ปาปกา วต ภิกฺขู อุปฺปนฺนา ปาปกา วต ภิกฺขู อุปฺปนฺนา ทุกฺกรา โข ปน ปรกุลเสสุ ยาวทีวํ ขุสฺสนฺติ กาตุ วิญฺญตฺติ จ มนุสฺสานํ อมนาปา ยนฺตุนามหํ น ขุสฺสนฺติ กเรยฺยนฺ ยาคุยา ขาทนียาย ภตฺตสฺมินฺติ ๆ สา น ขุสฺสนฺติ อกาสิ ยาคุยา ขาทนียาย ภตฺตสฺมึ ๆ อถ โข เตสํ อาคนฺตุกานํ ภิกฺขูนํ ปฏิสนฺถารกาเล ขุทฺทกา ขุ อยมาวุโส อาคนฺตุกา ภิกฺขู ลหุกาเนว ขุสฺสนฺติ ขุสฺสนฺติปิ ขุสฺสนฺติ ยาคุยา ขาทนียาย ภตฺตสฺมึ สาธุกาย น ขุสฺสนฺติ

ម្នាលអាវុសោ តាំងឆ្ងាយ កិកុជាម្ចាស់អាវាសនេះល្អណាស់ ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងើត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបឋមនឹងទោទនីយៈនឹងកត្តខ្លៅ ម្នាលអាវុសោ តាំងឆ្ងាយ បើដូច្នេះយើងនឹងសម្រេចការនៅក្នុងវាសកគ្រាមនេះចុះ ។ គ្រានោះ ពួកអាគន្តុកកិកុនោះក៏សម្រេចការនៅក្នុងវាសកគ្រាមនោះឯង ។ កិកុឈ្មោះកស្សបគោត្តមានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងពេលនោះដូច្នេះថា សេចក្តីលំបាកដោយកិច្ចជាអាគន្តុកវបស់អាគន្តុកកិកុតាំងនេះ ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅហើយ ឥឡូវកិកុតាំងឆ្ងាយនោះដែលមិនស្គាល់ទីគោចរជាប្រក្រតី ក៏ត្រឡប់ស្គាល់ហើយ ឯការធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងត្រកូលនៃបុគ្គលដទៃ អស់មួយជីវិត ជាការកម្រពេកណាស់ ម្យ៉ាងទៀត ការសូមមិនជាទីគាប់ចិត្តដល់មនុស្សតាំងឆ្ងាយ បើដូច្នោះគួរតែអញកុំធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបឋមនឹងទោទនីយៈនឹងកត្តខ្លៅ ។ កិកុឈ្មោះកស្សបគោត្តនោះលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបឋមនឹងទោទនីយៈនឹងកត្ត ។ សេចក្តីប្រឹក្សាដូច្នេះ កើតមានដល់កិកុអាគន្តុកនោះថា ម្នាលអាវុសោ តាំងឆ្ងាយ ពីដើមកិកុជាម្ចាស់អាវាសនេះធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងើត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបឋមនឹងទោទនីយៈនឹងកត្តខ្លៅ ឥឡូវកិកុជាម្ចាស់អាវាសនោះ លែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ

ยาคุยา ขาทนีเย ภตฺตสฺมึ ฉุฑฺเฑตาตายํ อาวุโส อาปตฺติโก ภิกฺขุ ยาวฑฺฒ มยา อาวุโส ฯมํ[๑] อาปตฺตึ ภิกฺขุ ปุจฺฉิตาตาติ ฯ อถโข เต อาคนฺตุกา ภิกฺขู สงฺฆิปตฺวา ภิกฺขุ สมฺปฏิจฺฉาเปตฺวา ภิกฺขุ ฌตฺตเกเนว ปุพฺเพ โข ตุมฺเห อาวุโส ฉหากาเร ภุญฺชิตฺวา ทุกฺกฏานิ กเรถ ทุกฺกฏานิปิ กเรถ ยาคุยา ขาทนีเย ภตฺตสฺมึ สาเปกฺโข ตุมฺเห ฉ ภุญฺชิตฺวา ทุกฺกฏานิ กเรถ ยาคุยา ขาทนีเย ภตฺตสฺมึ อาปตฺติ ตุมฺเห อาวุโส อาปตฺตึ ปฏิฺญาเสถ อาปตฺตินฺติ ฯ ฉนฺติ เม อาวุโส อาปตฺติ ยถาหมา ปฏิฺญายินฺติ ฯ อถโข เต อาคนฺตุกา ภิกฺขู ภิกฺขุ ปฏิปุจฺฉึสุ ฯ อถโข ภิกฺขุ ปฏิปุจฺฉึสุ ฯ อถโข ภิกฺขุ เต ภิกฺขู เอตทโวจุ อหา ขาทนีเย ภตฺตสฺมึ ปฏิคฺคเหตฺวา ภุญฺชิตฺวา ปจฺฉา อญฺญานิปิ ขาทนีเย ภตฺตสฺมึ ปฏิคฺคเหตฺวา ภุญฺชิตฺวา อาปตฺติ มฺเห อาวุโส อาปตฺตึ ปฏิฺญาเสถ อาปตฺตินฺติ ฯ ฉนฺติ เม อาวุโส อาปตฺติ ยถาหมา ปฏิฺญายินฺติ ฯ อถโข เต อาคนฺตุกา ภิกฺขู

កឋបបរនេឋាទនីយៈនឹងកត្តហើយ ម្នាលអាវុសោ ចាំងឡាយ ឥឡូវនេះ កិកុជាម្ចាស់អាវាសនេះ គ្រប់ទៅជាកាចវិញហើយ ម្នាលអាវុសោ ចាំងឡាយ បើដូច្នោះគួរយើងចាំងឡាយលើកវត្តកិកុជាម្ចាស់អាវាសនេះ ។ គ្រានោះឯង ពួកកិកុជាអាគន្តុកនោះប្រជុំគ្នាហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិកុឈ្មោះកស្សបគោត្តថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមលោកធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងូត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងកឋបបរនេឋាទនីយៈនឹងកត្ត ឥឡូវនេះលោកលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងកឋបបរនេឋាទនីយៈនឹងកត្ត ម្នាលអាវុសោ លោកគ្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិ+ទេឬ ។ កិកុជាម្ចាស់អាវាសនោះឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំគប្បីឃើញនោះខ្ញុំគ្មានទេ ។ លំដាប់នោះ ពួកកិកុជាអាគន្តុកនោះលើកវត្តកិកុឈ្មោះកស្សបគោត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ កិកុឈ្មោះកស្សបគោត្តមានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងពេលនោះថា អាត្មាអញមិនដឹងនូវហេតុនេះថា នេះជាអាបត្តិឬមិនមែនជាអាបត្តិ ម្យ៉ាងទៀត អញគ្រូវអាបត្តិហើយឬមិនគាន់គ្រូវទេ សង្ឃ (គួរ) លើកវត្តអញឬមិន (គួរ) លើកវត្តទេ ដោយកម្បែកបដោយធម៌ឬមិនប្រែកបដោយធម៌ទេ ដោយកម្មដ៏កម្រើក ឬមិនកម្រើកទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុឬមិនគួរដល់ហេតុទេ បើដូច្នោះមានតែអញ

ចម្បំ កត្តា ភគវន្តំ ឯតមត្ថំ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។ អថខោ
កស្សបគោត្តោ ភិក្ខុ សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវ-
មាទាយ យេន ចម្បា តេន បក្កាមិ អនុបុព្ពេន យេន
ចម្បា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគ-
វន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អាចិណ្ណំ ខោ ប-
នេតំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ អាគន្តុកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធឹ បដិ-
សម្មោទិតុំ ។ អថខោ ភគវា កស្សបគោត្តំ ភិក្ខុំ ឯតទ-
វោច កច្ចិ ភិក្ខុ ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយំ កច្ចិ សំ
អប្បកិលមថេន អទ្ធានំ អាគតោ កុតោ ច ត្វំ ភិក្ខុ
អាគច្ឆសីតិ ។ ខមនីយំ ភគវា យាបនីយំ ភគវា
អប្បកិលមថេន ចាហំ ភន្តេ អទ្ធានំ អាគតោ អត្ថិ
ភន្តេ កាសីសុ ជនបទេសុ ឯសភគាមោ នាម តត្ថា-
ហំ អាឯសិកោ តន្តិពទ្ធោ ឧស្សុក្កំ អាបជ្ជោ កិន្តិ

គប្បីទៅកាន់ក្រែងចម្ការហើយក្រាបបង្គំទូលសួរសេចក្តីនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តរៀបចំទុកជាក់សេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រនឹងចីវរចៀសចេញទៅកាន់ក្រែងចម្ការ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯក្រែងចម្ការដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ការពេក់ខាក់មួយអន្ទឹងដោយកិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្តុកនេះជាបវេណីរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងកិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តថា ម្នាលកិក្ខុ អ្នកឯងអាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានឬទេ អាចញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ អ្នកឯងមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមិនលំបាកទេឬ ម្នាលកិក្ខុ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកមកពីណា ។ កិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចអត់ធន់សេចក្តីទុក្ខបាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយមិនមានសេចក្តីលំបាកទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ស្រុកឈ្មោះឥសភៈ មានក្នុងកាសីជនបទ ខ្ញុំព្រះអង្គជាម្ចាស់អាវាសក្នុងស្រុកឈ្មោះឥសភៈនោះ ជាប់ចំពាក់ដោយការរៀបចំកុងអាវាសនោះ ដល់នូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ធ្វើដូចម្តេច

អនាគតា ច មេ សាសនា តិក្ខា អាគាឍ្ឍយុំ អាគតា ច មេ.
សាសនា តិក្ខា ជាសុំ វិមាវេយ្យុំ អយញ្ច អាវាសោ វុឌ្ឍិំ
វិរុឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជេយ្យ តំ អជ្ជេ ភគ្គេ សង្ឃោ តិក្ខា
ភាសិសុ ចាវិកំ ចរមានា យេន ឯសភគាមោ តទវស-
រិសុ អទ្ធសំ ខោ អហំ ភគ្គេ តេ តិក្ខា ទ្វារតោ វ អា-
គច្ឆន្តេ ទិស្វាន អាសនំ បញ្ញាបេសិំ ចាតោទកំ ចានបីបំ
ចានភគ្គលិកំ ឧបនិក្ខិបិំ បច្ចុក្កន្តា បត្តចីវរំ បដិក្កហេសិំ
ចានិយេន អាបុច្ឆិំ ឧភោនេ ទុស្សុក្កំ អភាសិំ ទុស្សុក្កំបិ
អភាសិំ យាគុយា ខាទនីយេ ភគ្គស្មិំ អជ្ជខោ តេសំ
ភគ្គេ អាភន្តភានំ តិក្ខិំ ឯតទហោសិ តគ្ឃតោ ខោ
អយំ អាវុសោ អាឯសិតោ តិក្ខា ឧបភនេ ទុស្សុក្កំ
ភរោតិ ទុស្សុក្កំបិ ភរោតិ យាគុយា ខាទនីយេ ភគ្គ-
ស្មិំ បាឌ្ឍ បយំ អាវុសោ ឥទេវ ឯសភគាមេ ឯកាសំ
ភរេយ្យាតិ អជ្ជខោ តេ ភគ្គេ អាភន្តុភា តិក្ខា តស្មេវ
ឯសភគាមេ ឯកាសំ ភរេយ្យុំ តស្ស បយ្ហិំ ភគ្គេ

កិកុតាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ដែលមិនទាន់មកគប្បីឲ្យមក ផង កិកុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់មកដល់ហើយគប្បីនៅសប្បាយ ផង ម្យ៉ាងទៀត អាវាសនេះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចំរើនលូតលាស់ទូលំ-ទូលាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពេលនោះមានពួកកិកុជាច្រើនរួបត្រៃចៅកាន់ចាវិកកង្គាសីជនបទក៏បានទៅដល់វាសកគ្រាម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញពួកកិកុនោះមកពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាលអាសនៈដំកល់ទឹកឆាងជើង តាំងសម្រាប់ជូតជើង នឹងវត្តសម្រាប់ដួតជើង ហើយក្រែកទទួលនូវបាត្រនឹងចីវរ អើពើដោយទឹកឆាន់ បានធ្វើសេចក្តីរួលរាយក្នុងការដួត បានធ្វើសេចក្តីរួលរាយក្នុងបឋមជ្ឈានទីយៈនឹងកត្តទៀត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រឹក្សាដូច្នេះហានដល់កិកុតាំងឡាយជាអាគន្តុកនោះកង្គពេលនោះថា អ្ហាសអាវុសោតាំងឡាយ កិកុជាម្ចាស់អាវាសនេះល្អណាស់ ធ្វើសេចក្តីរួលរាយក្នុងការដួត ធ្វើសេចក្តីរួលរាយក្នុងបឋមជ្ឈានទីយៈនឹងកត្តទៀត អ្ហាសអាវុសោតាំងឡាយ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយនឹងសម្រេចការនៅក្នុងវាសកគ្រាមនេះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គ្រានោះឯង ពួកកិកុជាអាគន្តុកនោះសម្រេចការនៅក្នុងវាសកគ្រាមនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

ឯតទហោសិ យោ ខោ ឥមេសំ អាគន្តុកានំ ភិក្ខូនំ អាគន្តុកភិលមថោ សោ បដិប្បស្សទ្ធោ យេបិមេ គោចរេ អប្បកតញ្ញូនោ តេធានីមេ គោចរេ បកតញ្ញូនោ ទុក្ករំ ខោ បន បរក្កុលេសុ យាវដីវំ ឧស្សុក្កំ ការាបុំ វិញ្ញត្តិ ច មនុស្សានំ អមនាបា យទ្ធនាហំ ន ឧស្សុក្កំ ការេយ្យំ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មឹ សោ ខោ អហំ ភន្តេ ន ឧស្សុក្កំ អការេសិំ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មិន្តិ អថខោ តេសំ ភន្តេ អាគន្តុកានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ បុព្ពេ ខ្វាយំ អាវុសោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ ឧហានេ ឧស្សុក្កំ ការេតិ ឧស្សុក្កំបិ ការេតិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មឹ សោធានាយំ ន ឧស្សុក្កំ ការេតិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មឹ ទុដ្ឋោធានាយំ អាវុសោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ ហន្ទ មយំ អាវុសោ ឥមំ អាវាសិកំ ភិក្ខុំ ឧក្កំ-ចាមាតិ អថខោ តេ ភន្តេ អាគន្តុកា ភិក្ខូ សន្និបតិត្វា ឥមំ ឯតទវោចុំ បុព្ពេ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឧហានេ ឧស្សុក្កំ ការេសិ ឧស្សុក្កំបិ ការេសិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មឹ សោធានំ ត្វំ ន ឧស្សុក្កំ ការេសិ

សេចក្តីត្រិះរិះនេះមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គថា ការលំបាកដោយអាគន្តុកកិច្ចរបស់អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនេះក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅហើយ ឥឡូវភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនស្គាល់ទីគោចរជាប្រក្រតីនោះក៏បានស្គាល់ហើយ ការធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងត្រកូលនៃបុគ្គលដទៃអស់មួយជីវិតជាការគម្រែពេកណាស់ ម្យ៉ាងទៀតការសូមក៏មិនជាទីគាប់ចិត្តដល់មនុស្សទាំងឡាយទៀត បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្តទៀតបពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្តទៀត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងពេលនោះ កិក្ខុជាអាគន្តុកភាំងនោះបានប្រកាសដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពីដើមភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងឹត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្តទៀត ឥឡូវភិក្ខុនោះលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្តហើយ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះកាចណាស់ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងលើកវត្តកិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកនោះប្រជុំគ្នាហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមអ្នកធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងឹត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទនីយៈនឹងកត្ត ឥឡូវអ្នកលែងធ្វើ

យោកុយោ ខាទនីយេ ភត្តស្មិំ អាបត្តិំ ទ្វំ អាវុសោ អាបជ្ជោ
បសេ្សតំ អាបត្តិំ ន ទ្តិ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ
បសេ្សយ្យន្តិ អជខោ តេ ភន្តេ អាកង្ខមានោ តិក្ខ្តុំ មំ អាបត្តិ-
យា អនុសាសេ ទុក្កដំ បឹសុ តសាសេ មយ្ហំ ភន្តេ ឯតទហោសិ
អហំ ខោ ឯតំ ន ជានាមិ អាបត្តិ វា ឯសា
អនាបត្តិ វា អាបជ្ជោ ចម្ហិ អនាបជ្ជោ វា ទុក្កដំ្តោ
ចម្ហិ អទុក្កដំ្តោ វា ន ម្ហិ្តោន វា អន ម្ហិ្តោន វា
ក្យាមេ្បន វា អក្យាមេ្បន វា ហានាយហោន វា អដ្ឋានា-
យហោន វា យន្នូនាហំ បបញ្ចំ កត្វា ភគវន្តំ ឯតមត្ថំ
បុច្ឆេយ្យន្តិ តតោ អហំ ភគវា អាកង្ខមីតិ ។ អនា-
បត្តិ ឯសា តិក្ខ្តុំ ន ឯសា អាបត្តិ អនាបជ្ជោសិ ន សិ
អាបជ្ជោ អទុក្កដំ្តោសិ ន សិ ទុក្កដំ្តោ អន ម្ហិ្តោនោសិ
ក្យាមេ្បន ទុក្កដំ្តោ ក្យាមេ្បន អដ្ឋានាយហោន កម្ម ទ្វំ តិក្ខ្តុំ

សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយកង្ខាបឋមនិទ្ទេសៈនិដ្ឋិតហើយ ម្នាលអាវុសោ អ្នកត្រូវអាបត្តិហើយ អ្នកឃើញអាបត្តិឬទេ ខ្ញុំព្រះអង្គឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំគប្បីឃើញនោះមិនមានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកនោះលើកវត្តខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្នុងកាលនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញមិនដឹងហេតុនេះថា នេះជាអាបត្តិឬមិនមែនជាអាបត្តិ ម្យ៉ាងទៀតអញត្រូវអាបត្តិហើយឬមិនទាន់ត្រូវទេ ម្យ៉ាងទៀតសង្ឃ (គួរ) លើកវត្តអញឬមិន (គួរ) លើកវត្តទេ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ឬមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ដោយកម្មដ៏កម្រើក ឬមិនកម្រើកទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុ ឬមិនគួរដល់ហេតុទេ បើដូច្នោះមានតែអញគប្បីទៅកាន់ក្រុងឥទ្ធបម្មា ហើយគប្បីឆ្ពោះទូលសួរសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រោះហេតុនោះបានជាខ្ញុំព្រះអង្គមក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ អ្នកជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ អ្នកជាភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) អ្នកជាភិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ អ្នកសង្ឃបានលើកវត្តហើយដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយកម្មដ៏កម្រើក ដោយកម្មមិនគួរតាមហេតុទេ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកបួរ

តត្ថេវ ភិសភគាមេ ឯកភិក្ខំ ភគវេ ឧបសង្កមិតុំ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា ទុដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន ភិសភគាមោ តេន បក្កាមិ ។ អថខោ តេសំ អាគន្តុកានំ ភិក្ខូនំ អហុទេវ កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត នោ ន វត នោ លាភា ទុល្លទ្ធំ វត នោ ន វត នោ សុលទ្ធំ យេ មយំ សុទ្ធំ ភិក្ខុំ អនាបត្តិ-កំ អារុឡ្ហំ អការណេ ទុក្កដិបិម្ហា ហន្ទ មយំ អាវុសោ ចម្បំ គន្ត្វា ភគវតោ សន្តិកេ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទេសេ-ម្ហាតិ ។ អថខោ តេ អាគន្តុកា ភិក្ខូ សេនាសនំ សំ-សាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន ចម្បា តេន បក្កមិំសុ អនុបុព្ពេន យេន ចម្បា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ អថ ខ្វស្ស ខោ បនេតំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ អាគន្តុកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធឹ បដិសម្មោទិតុំ ។ អថខោ ភគវា តេ ភិក្ខូ ឯតទវោច កច្ចិ ភិក្ខវេ ខមនីយំ កច្ចិ

បច្ឆិយប្បកួតៈ រឿងអាគន្តុកភិក្ខុ

ទៅសម្រែចការនៅក្នុងវាសកគ្រាមនោះវិញចុះ ។ តិក្ខុណ្ណោះកស្សបគោត្ត ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅកាន់វាសកគ្រាមនោះ ។ ក្នុងលំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកនោះកើតសេចក្តីរង្កៀសក្តៅក្រហាយថា មិនមែនជាលាភរបស់យើងហើយ យើងឈ្មោះថាឥតលាភហើយ អត្តភាពជាមនុស្សយើងបានដោយក្រៃ មិនមែនយើងបានដោយងាយទេ (ព្រោះ) យើងលើកវត្តភិក្ខុបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតរឿងឥតហេតុ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងទៅក្រុងចម្បាហើយសំដែងនូវទោសតាមទោស ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកនោះក៏រៀបចំទុកដាក់សេនាសនៈហើយកាន់យកបាត្រចីវរចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងចម្បា ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឯក្រុងចម្បាដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សេចក្តីរីករាយនឹងភិក្ខុជាអាគន្តុកនេះជាប្រពៃណីរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយមានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងពួកភិក្ខុនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអាចអត់ធ្មត់

ยาวตติยกมฺปิ สมฺปตฺเต อยฺยกาลมเจน อฏฺฐานเมตํ อนวกาโส โข ปนยฺเย ปฐมตติยกมฺมานิ เอกสีมายปิ นานาสีมายปิ นานาสีมาย ปน ปฐมกมฺมํ เอกสีมายปิ นานาสีมายปิ ทุติยตติยกมฺมานิ นานาสีมายเยว ปฐมกมฺมสฺส เอกสีมายปิ นานาสีมายปิ ทุติยตติยกมฺมานิ นานาสีมายเยว ทุติยกมฺมสฺส เอกสีมายปิ นานาสีมายปิ ตติยกมฺมานิ นานาสีมายเยว ตติยกมฺมสฺส เอกสีมายปิ นานาสีมายปิ ปฐมกมฺมานิ นานาสีมายเยว ปฐมกมฺมสฺส เอกสีมายปิ นานาสีมายปิ ทุ

សេចក្តីទុក្ខបានឬទេ អាចញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ អ្នកចាំងឡាយមកកាន់ផ្លូវធ្លាយដោយការមិនលំបាកទេឬ ម្នាលគហបតីចាំងឡាយម្យ៉ាងទៀត អ្នកចាំងឡាយមកអំពីទីណា ។ ពួកគហបតីចាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចអត់ធ្មៃបាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ម្យ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំចាំងឡាយមកកាន់ផ្លូវធ្លាយដោយការមិនលំបាកទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មានស្រុកមួយឈ្មោះវាសភៈ នៅកងកាសីជនបទ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ យើងខ្ញុំចាំងឡាយ មកអំពីស្រុកឈ្មោះវាសភៈនោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលគហបតីចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយលើកវត្តគហបតីជាចៅវាសភៈមែនឬ ។ ពួកគហបតីក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលគហបតីចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយលើកវត្តព្រោះវត្តជួបប្រជុំ ព្រោះហេតុជួបប្រជុំ ។ ពួកគហបតីក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គចាំងឡាយលើកវត្តដោយគ្មានវត្ត គ្មានហេតុទេ ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលគហបតីចាំងឡាយ ការនេះមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនត្រូវធ្វើទេ ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយ មិនគួរនឹងលើកវត្តគហបតីដ៏ស្អាតគ្មានអាបត្តិ ដោយគ្មានវត្ត

អការណេ ឧក្ខិបិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អម្ប-
សញ្ញាតំ វា បសាទាយ ។បេ។ វិតរថាតិ ឆម្មឹ កថំ
កត្វា តិក្ខ្ត្តុំ អាមេឌ្ឋេតិ ឩ តិក្ខ្ត្តុំ សុទ្ធោ តិក្ខ្ត្តុ អនា-
បត្តិកោ អវត្ថុស្មឹ អការណេ ឧក្ខិបិតព្ពោ យោ ឧក្ខិ-
បេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ អថខោ តេ តិក្ខ្ត្តុ
ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ភគវតោ
ចាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ អច្ចយោ
នោ ភន្តេ អច្ចគ្គមា យថាពាលេ យថាមូឡ្ហេ យថា-
អកុសលេ យេ មយំ សុទ្ធំ តិក្ខ្ត្តុំ អនាបត្តិកំ អវត្ថុស្មឹ
អការណេ ឧក្ខិបិម្ហា តេសំ នោ ភន្តេ ភគវា អច្ចយំ
អច្ចយតោ បដិក្កណ្ហាតុ អាយតឹ សំវរាយាតិ ។ តត្ថ
តុម្ហេ តិក្ខ្ត្តុំ អច្ចយោ អច្ចគ្គមា យថាពាលេ យថា-
មូឡ្ហេ យថាអកុសលេ យេ តុម្ហេ សុទ្ធំ តិក្ខ្ត្តុំ អនាបត្តិកំ
អវត្ថុស្មឹ អការណេ ឧក្ខិបិត្ថ យតោ ច ខោ តុម្ហេ
តិក្ខ្ត្តុំ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោថ

គ្មានហេតុទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះនាំមិនឲ្យដែះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដែះថ្លា ។ បេ ។ ទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏បរិសុទ្ធគ្មានអាបត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុទេ ភិក្ខុណាលើកវត្ថុ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុនោះក្រោកចាកអាសនៈហើយធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្គៈលើស្មាម្ខាង ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគដោយសិរសា ហើយទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយត្រូវទោសព្រោះជាបុគ្គលពាលយ៉ាងណា ជាបុគ្គលវង្វេងយ៉ាងណា ជាបុគ្គលមិនឆ្លាសយ៉ាងណា (ដោយហេតុ) យើងខ្ញុំទាំងឡាយលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាតមិនមានអាបត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលអត់ទោសតាមទោសនៃយើងខ្ញុំទាំងឡាយដើម្បីសង្រួមតទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវទោសព្រោះជាបុគ្គលពាល ជាបុគ្គលវង្វេង ជាបុគ្គលមិនឆ្លាសយ៉ាងណា (ដោយហេតុ) អ្នកទាំងឡាយបានលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាតមិនមានអាបត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអ្នកទាំងឡាយឃើញទោសតាមទោសហើយចូរធ្វើតប (សំដែង) នូវទោសតាមធម៌ចុះ

ตำ วา มยำ ปฏิกฺกมฺมาห ปุฏฺโ โหสา ภิกฺขเว อริยสฺส วินเย โย อตฺถยำ อตฺถยตา ธิสฺสา ยชาตมฺหำ ปฏิกโรติ อายตำ สำวำ อาปชฺชตีติ ๆ

[๘๑] เตน โข ปน สมเยน ปญฺจาย ภิกฺขูสุ ปาจิตฺติยานิ กมฺมานิ กโรนฺติ อฉนฺนำ วตฺถูนำ(๑) กโรนฺติ อฉนฺนำ สมฺภตฺถูนำ(๒) กโรนฺติ ฉนฺนำ วตฺถูนำ กโรนฺติ ฉนฺนำ ปฏิสฺสวานำ วตฺถูนำ กโรนฺติ ฉนฺนำ ปฏิสฺสวานำ สมฺภตฺถูนำ กโรนฺติ ฉกำ ภิกฺขุสฺมิำ ฉกำ ภิกฺขุสฺมิำ ทฺเว ภิกฺขุสฺมิำ ฉกำ ภิกฺขุสฺมิำ สงฺฆำ ภิกฺขุสฺมิำ ทฺเวสิ ฉกำ ภิกฺขุนิยำ ทฺเวสิ ทฺเว ภิกฺขุนิยำ ทฺเวสิ สงฺฆำ ภิกฺขุนิยำ ทฺเวสิ สงฺฆำ ภิกฺขุนิยำ สงฺฆำ ภิกฺขุสฺมิำ ฉกำ สิกฺขมานายำ สิกฺขมานำ ภิกฺขุสฺมิำ สงฺฆำ สิกฺขมานำ ภิกฺขุสฺมิำ สามเณรำ สามเณรำ ภิกฺขุสฺมิำ ๆ เย เต ภิกฺขู

๑-๒ สพฺพตฺถ วตฺถุกมฺมนฺติ จ สมฺภตฺถุกมฺมนฺติ จ ทิสฺสนฺติ ๆ ๓นิ ปน อุเทสปจฺฉนฺเน ปาลิยา ๓ สเมนฺติ ๆ ตตฺถ หิ ปตฺตาทีนิ ภิกฺขเว อุเทสปจฺฉนฺนานิ อฉนฺเน วตฺถุ อุเทสปจฺฉนฺนาทิกา ปาลิ ทิสฺสติ ๆ

តថាគតទទួលអត់ទោសនោះរបស់អ្នកទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពិតថា ភិក្ខុណាឃើញទោសតាមទោសហើយធ្វើតបទោសនោះតាមធម៌ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់ភិក្ខុនោះ ក្នុងអរិយវិន័យ ។

[๘๑] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅក្នុងក្រុងចម្បាធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រឹងតែមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លមខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រឹងតែប្រកបដោយធម៌ប្លមខ្លះ ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុមួយរូបក៏មាន ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុពីររូបក៏មាន ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តសង្ឃក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្តភិក្ខុមួយរូបក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្តភិក្ខុពីររូបក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្តភិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្តសង្ឃក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តភិក្ខុមួយរូបក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តភិក្ខុពីររូបក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តភិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តសង្ឃក៏មាន សង្ឃលើកវត្តសង្ឃក៏មាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា

อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ สนฺตุฏฺฐา ปวิวิตฺตา อสงฺสฏฺฐา อารทฺธวิริยา ปหิตตฺตา ปวตฺตาย ปหิตตฺโต ภิกฺขุ อิมาสุ ฉสุ ธมฺมาสุ ปติฏฺฐาย อรหตฺตสฺส อธิคมาย ปฏิปนฺนตฺตา ปฏิปทาวิสุทฺธิ นาม ฯเปฯ สาเยว ปฏิปทาวิสุทฺธิ ปฏิปทาญาณทสฺสน

មានសេចក្តីថ្កោលទោសដូច្នេះជាដើម ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា កិក្ខុក្រែងចម្បាមិនគួរនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ នឹងធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ បេ ។ សង្ឃលើកវត្តសង្ឃក៏មាន ។ គ្រានោះ ពួកកិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកកិក្ខុក្រែងចម្បាធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ បេ ។ សង្ឃលើកវត្តសង្ឃក៏មានពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារួចត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ។

(៨២) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ

វត្តកម្មំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឆន្ទម្បដិរូបកេន ទេ
តំកម្មវៃ សមវត្តកម្មំ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឍកោបិ
ឍកំ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឍកោបិ
ទ្វេ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឍកោបិ
សម្ពហុលេ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ឍកោបិ
សង្ឃំ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ទ្វេបិ ឍកំ
ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ទ្វេបិ ទ្វេ ឧក្ខិ-
បន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ទ្វេបិ សម្ពហុលេ
ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ ទ្វេបិ សង្ឃំ ឧក្ខិ-
បន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ សម្ពហុលាបិ ឍកំ
ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ សម្ពហុលាបិ ទ្វេ
ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។ សម្ពហុលាបិ
សម្ពហុលេ ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។
សម្ពហុលាបិ សង្ឃំ ឧក្ខិបន្តិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។
សង្ឃោបិ សង្ឃំ ឧក្ខិបតិ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។

បើកម្មជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ប្រុម កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិកម្មមិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មព្រមព្រៀងគ្នាតែប្រកបដោយធម៌ប្រុម កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិកម្មមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុមួយរូបលើកវត្ត តិក្ខុមួយរូបក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ តិក្ខុមួយរូបលើកវត្តតិក្ខុពីរូបក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិកម្មមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុមួយរូបលើកវត្តតិក្ខុច្រើនរូបក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិកម្មមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុមួយរូបលើកវត្តសង្ឃក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុពីរូបលើកវត្តតិក្ខុមួយរូបក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុពីរូបលើកវត្តតិក្ខុពីរូបក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុពីរូបលើកវត្តតិក្ខុច្រើនរូបក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុពីរូបលើកវត្តសង្ឃក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តចំពោះតិក្ខុមួយរូបក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តតិក្ខុពីរូបក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តតិក្ខុច្រើនរូបក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ តិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្តសង្ឃក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ សង្ឃលើកវត្តសង្ឃក៏ កំណើរថាមិនមែនជាកម្ម តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។

(៨៣) បត្តារីមានំ កិក្ខវេ កម្មានំ អធម្មេន វគ្គ-
កម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វគ្គកម្មំ ធម្មេន
សមគ្គកម្មំ ។ តត្រ កិក្ខវេ យទិទំ(១) អធម្មេន វគ្គ-
កម្មំ ៩ធំ កិក្ខវេ កម្មំ អធម្មត្តា វគ្គត្តា ភុបប្បំ អដ្ឋានារហំ
ឧ កិក្ខវេ ឯវរូបំ កម្មំ តាតព្ពំ ឧ ច មយា ឯវរូបំ
កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ តត្រ កិក្ខវេ យទិទំ អធម្មេន សមគ្គ-
កម្មំ ៩ធំ កិក្ខវេ កម្មំ អធម្មត្តា ភុបប្បំ អដ្ឋានារហំ ឧ
កិក្ខវេ ឯវរូបំ កម្មំ តាតព្ពំ ឧ ច មយា ឯវរូបំ កម្មំ
អនុញ្ញាតំ ។ តត្រ កិក្ខវេ យទិទំ ធម្មេន វគ្គកម្មំ ៩ធំ
កិក្ខវេ កម្មំ វគ្គត្តា ភុបប្បំ អដ្ឋានារហំ ឧ កិក្ខវេ ឯវរូ-
បំ កម្មំ តាតព្ពំ ឧ ច មយា ឯវរូបំ កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។

---

១ ម. យមិទំ ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកម្មនេះមាន ៤ យ៉ាង គឺ កម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មត្រមត្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មត្រមត្រៀងទាំងប្រកបដោយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំង ៤ យ៉ាងនោះ កម្មណា ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯងជាកម្មកំរើក (ខ្ចប) មិនគួរដល់ហេតុ ព្រោះជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ផង ជាពួកផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះកិភ្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះតថាគតមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំងឡាយនោះ កម្មណា ត្រមត្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះជាកម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មនោះមិនប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ កិភ្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះតថាគតមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំងឡាយនោះ កម្មណា ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯងជាកម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មនោះជាពួក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះកិភ្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះតថាគតមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។

តត្រ កិក្ខវេ យទិទំ ឆម្ភេន សមក្កកម្មំ ឥទំ កិក្ខវេ កម្មំ ឆម្ភត្តា សមក្កត្តា អកុប្បំ ឋានារហំ ឱវរ្យបំ កិក្ខវេ កម្មំ កាតព្ពំ ឱវរ្យញ្ច មយា កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ តស្មាតិហ កិក្ខវេ ឱវរ្យបំ កម្មំ ការិស្សាម យទិទំ ឆម្ភេន សមក្កន្តិ ឱវញ្ជិ វោ កិក្ខវេ សិក្ខិតព្ពន្តិ ។

(៨៤) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខុ ឱវរ្យមានិ កម្មានិ ការេន្តិ អឆម្ភេន វក្កកម្មំ ការេន្តិ អឆម្ភេន សមក្កកម្មំ ការេន្តិ ឆម្ភេន វក្កកម្មំ ការេន្តិ ឆម្ភប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ការេន្តិ ឆម្ភប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មំ ការេន្តិ ញត្តិវិបន្នំបិ ការុំ ការេន្តិ អនុស្សាវនសម្បន្នំ[1] អនុស្សាវនវិបន្នំបិ ការុំ ការេន្តិ ញត្តិសម្បន្នំ ញត្តិវិបន្នំបិ អនុស្សាវនវិបន្នំបិ ការុំ ការេន្តិ អញ្ញតរាបិ ឆម្ភា កម្មំ ការេន្តិ អញ្ញតរាបិ នីឆយា

---

๑ អនុសាវនេសម្បន្នត្តិបិ ៣ហិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំងឡាយនោះ កម្មណាព្រមព្រៀងទាំងប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯង ជាកម្មមិនគំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មនោះប្រកបដោយធម៌ផង ព្រមព្រៀងផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើប៉ុះ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះតថាគតក៏អនុញ្ញាត ។ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាក្នុងសាសនានេះថា យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺកម្មព្រមព្រៀងគ្នាទាំងប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

(៨៤) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ ធ្វើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែមខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងតែប្រកបដោយធម៌ប្លែមខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិ តែបរិបូណ៌ដោយអនុស្សាវនាខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយអនុស្សាវនា តែបរិបូណ៌ដោយញត្តិខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិនឹងវិបត្តិដោយអនុស្សាវនាខ្លះ ធ្វើកម្មខុសបាតធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មខុសបាតវិន័យខ្លះ

กามนฺติ กามเยติ อญฺญตฺถปทสมฺพนฺธา กามนา กามเยติ ปฏิกฺกุฏฺฐกามตาปิ กามนา กามเยติ อฉนฺทิกตา กุปฺปา อฏฺฐานา-
รหา ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต ทุฏฺฐุลฺลายนฺติ
ฑียนฺติ วิหาเรนฺติ ตาทิเส ปาเป ฐาเน ฐิตตฺตา ภิกฺขู
ปฬูเหนฺติ กมฺมานิ กาเรสฺสนฺติ อฉนฺเทน วตฺตกามา ก-
เรสฺสนฺติ ฯเป ฯ ปฏิกฺกุฏฺฐกามตาปิ กามา กาเรสฺสนฺติ อฉนฺ-
กา กุปฺปา อฏฺฐานารหนฺติ ฯ อยเมตฺถ ตตฺถาปิ
ปิตมตฺตา อาเภเตสุ ฯ สงฺฆา กาเร ภิกฺขเว ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขู ปฬูเหนฺติ กมฺมานิ กาเรนฺติ อฉนฺเทน วตฺตกามา
กาเรนฺติ ฯเป ฯ ปฏิกฺกุฏฺฐกามตาปิ กามา กาเรนฺติ อฉนฺทิกา
กุปฺปา อฏฺฐานารหนฺติ ฯ สงฺฆา ภตฺตาทิ ฯ ตาทิเส
พุทฺโธ ภควา ฯเป ฯ ตาทิเสหิ ฉพฺพิ ตาทิ ตาทิ ภิกฺขู
อาทเยสิ ฯ

(๘๙) อฉนฺเทน เย ภิกฺขเว วตฺตกามา อกามา ฉ ฉ
กาเรนฺติ ฯ อฉนฺเทน เย ภิกฺขเว สมคฺคกามา อกามา

ធ្វើកម្មខ្មុសចាកសត្ថុសាសនខ្លះ ធ្វើកម្មដែលព្រះពុទ្ធតិះដៀលហើយ ជាកម្ម
មិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ។ ពួកភិក្ខុណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះ
បង្អាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ
សោះ គឺធ្វើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ។ បេ ។ ធ្វើកម្មដែល
ព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀលហើយ ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជា
កម្មមិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកថាពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើកម្មជាពួក
ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ។ បេ ។ ធ្វើកម្មដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀល
ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ពិត
មែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ។

(៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មណាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
ពួកមួយទាំងតែមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិន

ฉ ฉ ตาณิยํ ฯ ฉมฺเน เต ภิกฺขเว วตฺตกมฺมํ อกมฺมํ
ฉ ฉ ตาณิยํ ฯ ฉมฺปฏิรูปเกน เต ภิกฺขเว วตฺตกมฺมํ
อกมฺมํ ฉ ฉ ตาณิยํ ฯ ฉมฺปฏิรูปเกน เต ภิกฺขเว
สมคฺคกมฺมํ อกมฺมํ ฉ ฉ ตาณิยํ ฯ ญตฺติวิปนฺนเว
ภิกฺขเว กมฺมํ อนุสฺสาวนสมฺปนฺนํ อกมฺมํ ฉ ฉ ตาณิยํ ฯ
อนุสฺสาวนวิปนฺนเว ภิกฺขเว กมฺมํ ญตฺติสมฺปนฺนํ อกมฺมํ ฉ
ฉ ตาณิยํ ฯ ญตฺติวิปนฺนเว ภิกฺขเว กมฺมํ อนุสฺสา-
วนวิปนฺนํ อกมฺมํ ฉ ฉ ตาณิยํ ฯ อญฺ[ตา]ติ ภิกฺข-
เว ฉนฺทา กมฺมํ อกมฺมํ ฉ ฉ ตาณิยํ ฯ อญฺ[ตา]ติ
ภิกฺขเว วินยา กมฺมํ อกมฺมํ ฉ ฉ ตาณิยํ ฯ อญฺ-
[ตา]ติ ภิกฺขเว สตฺถุ สาสนา กมฺมํ อกมฺมํ ฉ ฉ ตา-
ณิยํ ฯ ปฏิกุฏฺฐกตํ เต ภิกฺขเว กมฺมํ อฉนฺทกตา สมูปฺ
อฏฺฐาณารหา อกมฺมํ ฉ ฉ ตาณิยํ ฯ

ត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ដូចម្តេច ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មត្រមែះត្រមៃតែប្រកបដោយធម៌ដូចម្តេច ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិ តែបរិបូណ៌ដោយអនុស្សាវនា ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយអនុស្សាវនា តែបរិបូណ៌ដោយញត្តិ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិផង វិបត្តិដោយអនុស្សាវនាផង ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទុសចាភធម៌ក្តី ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទុសចាកវិន័យ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទុសចាកសត្ថុសាសនៈ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀល ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។

[๘๖] ឆយិមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ អធម្មកម្មំ វគ្គកម្មំ សមគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន សមគ្គកម្មំ ។

[๘๗] កតមញ្ច ភិក្ខវេ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ឯកាយ ញត្តិយា កម្មំ ករោតិ ន ច កម្មវាចំ អនុស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ទ្វីហិ ញត្តីហិ កម្មំ ករោតិ ន ច កម្មវាចំ អនុស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ឯកាយ កម្មវាចាយ កម្មំ ករោតិ ន ច ញត្តិំ ឋបេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ កម្មំ ករោតិ ន ច ញត្តិំ ឋបេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ឯកាយ ញត្តិយា កម្មំ ករោតិ ន ច កម្មវាចំ អនុ-
ស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខវេ កម្មេ ទ្វីហិ ញត្តីហិ តីហិ ញត្តីហិ ចតូហិ ញត្តីហិ កម្មំ ករោតិ ន ច កម្មវាចំ អនុស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។

(๘๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះមាន ๖ យ៉ាង គឺកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ๑ កម្មជាពួក ๑ កម្មព្រមព្រៀង ๑ កម្មជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌បូម ๑ កម្មព្រមព្រៀងតែប្រែកបដោយធម៌បូម ๑ កម្មព្រមព្រៀងទាំងប្រែកបដោយធម៌ ๑ ។

(๘๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញត្តិមួង តែមិនសូត្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញត្តិពីរដង តែមិនសូត្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចា ๑ តែមិនតាំងញត្តិ ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចាពីរ តែមិនតាំងញត្តិ ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ๔ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញត្តិ ๑ តែមិនសូត្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ๔ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញត្តិពីរគ្គី ដោយញត្តិបីគ្គី ដោយញត្តិបួនគ្គី តែមិនសូត្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។

ญาณฺจตุกฺเก เจ ภิกฺขเว กมฺเม ปกาเย กมฺมปถาเย กมฺเม กเรตี ฉ จ ญาณานิ ปเรสิ อตฺถกมฺเม ฯ ญาณฺจตุกฺเก เจ ภิกฺขเว กมฺเม ทุฬฺหา กมฺมปถาหิ ตีหิ กมฺมปถาหิ จตูหิ กมฺมปถาหิ กมฺเม กเรตี ฉ จ ญาณานิ ปเรสิ อตฺถกมฺเม ฯ สพฺพา ปุคฺคลา ภิกฺขเว อตฺถกมฺเม ฯ

(๘๙) กตมญฺ ภิกฺขเว ปกตกมฺเม ฯ ญาณานุตาเย เจ ภิกฺขเว กมฺเม ยาวตีกา ภิกฺขู กมฺมปฺปตฺตา เต อกตา เหาเตฺว ฉนฺนาเรหาเน ฉนฺเท อกามาเหา เหาติ สมฺมุขีภูตา ปฏิกฺโกสนฺเต ปกตกมฺเม ฯ ญาณานุตาเย เจ ภิกฺขเว กมฺเม ยาวตีกา ภิกฺขู กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา เหาเตฺว ฉนฺนาเรหาเน ฉนฺเท อกามาเหา เหาติ สมฺมุขีภูตา ปฏิกฺโกสนฺเต ปกตกมฺเม ฯ ญาณานุตาเย เจ ภิกฺขเว กมฺเม ยาวตีกา ภิกฺขู กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา เหาเตฺว ฉนฺนาเรหาเน ฉนฺเท อกามาเหา เหาติ สมฺมุขีภูตา

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ๔ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចា ๑ តែមិនតាំងញត្តិ ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ๔ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចាពីរក្តី ដោយកម្មវាចាបីក្តី ដោយកម្មវាចាបួនក្តី តែមិនបានតាំងញត្តិ ហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។

(๘๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មជាពួក(នោះ)តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ កំពុង"នានុបបន្នវត្ថុសម្រាប់កម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនទាន់មកដល់ជុំគ្នាក្តី ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈភិក្ខុក៏មិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកង្វល់ចំពោះមុខ កំហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ កំពុង"នានុបបន្នវត្ថុដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមកដល់ជុំគ្នាហើយ តែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈភិក្ខុក៏មិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកង្វល់ចំពោះមុខ កំហាមឃាត់ក្តី ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មទាំង"នានុបបន្ន ភិក្ខុទាំងនោះក៏មកដល់ជុំគ្នាហើយក្តី ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈភិក្ខុក៏បាននាំមកក្តី តែភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកង្វល់ចំពោះមុខ

បដិសម្ភិទំ វក្ខតីតិ ។ ញាតដ្ឋេ ទុក្ខេ កិលេសានំ ខេ កិច្ចវសេន
ការម្មេ យាវតិកា កិរិយា កិច្ចំ ករណីយំ ការម្មប្បត្តា តេ អនាគតា
ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហារោ ហោតិ សម្ភោ-
ទិភូតា បដិសម្ភិទំ វក្ខតីតិ ។ ញាតដ្ឋេ ទុក្ខេ ខេ
កិច្ចវសេន ការម្មេ យាវតិកា កិរិយា កិច្ចំ ករណីយំ ការម្មប្បត្តា តេ អាគតា
ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហារោ ហោតិ សម្ភោ-
ទិភូតា បដិសម្ភិទំ វក្ខតីតិ ។ ញាតដ្ឋេ ទុក្ខេ ខេ
កិច្ចវសេន ការម្មេ យាវតិកា កិរិយា កិច្ចំ ករណីយំ ការម្មប្បត្តា តេ អាគតា
ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហារោ ហោតិ សម្ភោទិភូតា
បដិសម្ភិទំ វក្ខតីតិ ។ តំ វុច្ចតិ កិច្ចវសេន វក្ខតីតិ ។

[៨៩] ករតមញ្ច កិច្ចវសេន សមក្ខតីតិ ។ ញាតដ្ឋេ ទុក្ខេ-
ខេ ខេ កិច្ចវសេ ការម្មេ យាវតិកា កិរិយា កិច្ចំ ករណីយំ ការម្មប្បត្តា តេ
អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហារោ ហោតិ

កំហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលកិកុខាំងឡាយ បើកម្ម
មានញត្តិជាគំរប់ ៤ កិកុដែលគួរដល់កម្មទាំងប៉ុន្មាន កិកុទាំងនោះក៏មិន
បានមកជួបជុំគ្នាក្តី ឆន្ទៈរបស់កិកុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈកិកុមិនបាន
នាំមកក្តី កិកុទាំងឡាយដែលមានកង្ខាទីចំពោះមុខ កំហាមឃាត់កម្មក្តី
ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤
កិកុដែលគួរដល់កម្មទាំងប៉ុន្មាន កិកុទាំងនោះក៏បានមកជួបជុំគ្នាហើយ តែ
ឆន្ទៈរបស់កិកុដែលគួរដល់ឆន្ទៈកិកុមិនបាននាំមក កិកុទាំងឡាយដែលមាន
កង្ខាទីចំពោះមុខ កំហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលកិកុទាំង
ឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ កិកុដែលគួរដល់កម្មទាំងប៉ុន្មាន កិកុ
ទាំងនោះក៏បានមកជួបជុំគ្នាហើយ ឆន្ទៈរបស់កិកុដែលគួរដល់ឆន្ទៈកិកុបាន
នាំមកហើយ តែកិកុដែលមានកង្ខាទីចំពោះមុខហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្ម
ជាពួក ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅថា កម្មជាពួក ។

(៨៩) ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កម្មត្រឹមត្រៀវ (នោះ) តើដូចម្តេច ។
ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ កិកុទាំងឡាយមាន
ប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម កិកុទាំងឡាយនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយផង
ឆន្ទៈរបស់កិកុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ កិកុបាននាំមកហើយផង កិកុ

สมฺปชานกาโร อภิกฺกมนฺเต สมฺปชานกาโร ปฏิกฺกมนฺเต ฯ ปฏิพลตาย
โต ตีหากาเรหิ ตีหิ ปริวิตกฺเกหิ ตีหิ ปริวิตกฺกานํ เต
อาคตา โหนฺติ อนฺตรายิกา อนฺตรายิกฏฺเน อาหาโร โหติ
สมฺปชานกาโร อภิกฺกมนฺเต สมฺปชานกาโร ปฏิกฺกมนฺเต ฯ ๙ ฐานา
ปฏิกฺขิตฺตา ตีหากาเรหิ สมฺปชานกาโร ปฏิกฺกมนฺเต ฯ

[๙๐] กตเมสุ ตีหากาเรหิ อนฺตรายิกธมฺมโตเจว วิกฺขิตฺตกาโร ฯ
ปฏิพลตาย เต ตีหากาเรหิ ปริวิตกฺเก ปหาย ปหานโต อนฺตรายิก-
ธมฺเม ปชหา ปฏิพลตาย ปหีเน ปหานโต ตีหากาเรหิ ตีหิ ปริวิตกฺเกหิ
อนาคตา โหนฺติ อนฺตรายิกา อนฺตรายิกฏฺเน อนาหาโร โหติ
สมฺปชานกาโร ปริโภคโตเจว วิกฺขิตฺตกาโร ฯ
ปฏิพลตาย เต ตีหากาเรหิ ปริวิตกฺเก ปหาย ปหานโต อนฺตรายิก-
ธมฺเม ปชหา ปฏิพลตาย ปหีเน ปหานโต ตีหากาเรหิ ตีหิ ปริวิตกฺเกหิ
เต อาคตา โหนฺติ อนฺตรายิกา อนฺตรายิกฏฺเน อนาหาโร

ตำหนักพระเชตวันนี้ ตำหนักพระเชตวันนี้ ตำหนักพระเชตวันนี้

ហោតិ សម្ផុំឥត្ថិ បដិក្ខោសន្តំ ឆម្មប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ចេ កិក្ខវេ កម្មេ បឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សាវេតិ បច្ឆា ញត្តឹ ឋបេតិ យាវតិកា កិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហាដោ ហោតិ សម្ផុំឥត្ថិ បដិក្ខោសន្តំ ឆម្មប្បដិ-រូបកេន វក្កកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ កិក្ខវេ កម្មេ ប-ឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សាវេតិ បច្ឆា ញត្តឹ ឋបេតិ យាវតិកា កិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហាដោ ហោតិ សម្ផុំឥត្ថិ បដិក្ខោសន្តំ ឆម្មប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ កិក្ខវេ កម្មេ បឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សាវេតិ បច្ឆា ញត្តឹ ឋបេតិ យាវតិកា កិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទា-រហានំ ឆន្ទោ អនាហាដោ ហោតិ សម្ផុំឥត្ថិ បដិក្ខោ សន្តំ ឆម្មប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ កិក្ខវេ

ដែលមានកង់ទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រមតាំងប្រកបដោយធម្មិបូម ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញភិក្ខុតាំងឡាយ ហានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុតាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយក្តី ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុបាននាំមកហើយក្តី តែភិក្ខុតាំងឡាយដែលមានកង់ទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួកព្រមតាំងប្រកបដោយធម្មិបូម ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុតាំងឡាយមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុតាំងនោះមិនទាន់មកជួបជុំគ្នាក្តី ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុតាំងឡាយដែលមានកង់ទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រមតាំងប្រកបដោយធម្មិបូម ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុតាំងឡាយមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុតាំងនោះមកជួបជុំគ្នាហើយ តែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនបាននាំមកហើយក្តី ភិក្ខុតាំងឡាយដែលមានកង់ទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រមតាំងប្រកបដោយធម្មិបូម ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤

កម្មេ បឋមំ កម្មភាគំ អនុសញ្ជាវេតិ បច្ចា ញត្តិ ឋបេតិ យាវតិកា កិរិយ្ហ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហាដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា ប-ដិក្កោសន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គកម្មំ ។ ឥទំ វុច្ចតិ កិរិយ្ហេ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គកម្មំ ។

[៩១] កតមញ្ច កិរិយ្ហេ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គ-កម្មំ ។ ញត្តិទុតិយេ ខេ កិរិយ្ហេ កម្មេ បឋមំ កម្មភាគំ អនុសញ្ជាវេតិ បច្ចា ញត្តិ ឋបេតិ យាវតិកា កិរិយ្ហ កម្ម-ប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហាដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា ធម្មប្បដិក្កោសន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ខេ កិរិយ្ហេ កម្មេ បឋមំ កម្មភាគំ អនុសញ្ជាវេតិ បច្ចា ញត្តិ ឋបេតិ យាវតិ-កា កិរិយ្ហ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហាដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា ធម្មប្បដិក្កោសន្តិ

កិកូសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ កិកូតាំងឡាយមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម កិកូតាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយក្តី ឆន្ទៈរបស់កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ កិកូបាននាំមកហើយក្តី តែកិកូតាំងឡាយដែលមានកង្វល់ចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួកត្រមតាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅថាកម្មជាពួកត្រមតាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។

(៩១) ម្នាលកិកូតាំងឡាយ ឯកម្មរបស់កិកូត្រមត្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម (នោះ) ដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ កិកូសូត្រកម្មវាចាជាមុន ហើយទើបតាំងសូត្រញត្តិជាខាងក្រោយ កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មានរូប កិកូតាំងនោះក៏បានមកហើយ តាំងបាននាំឆន្ទៈរបស់កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈមកហើយ កិកូតាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាហើយ ក៏មិនឃាត់ហាម កម្មនោះឈ្មោះថាកម្មរបស់កិកូដែលត្រមត្រៀងគ្នាដែរ តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់៤ កិកូសូត្រកម្មវាចាជាមុន ហើយទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយ កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មានរូប កិកូតាំងនោះក៏បានមកហើយ តាំងបាននាំឆន្ទៈរបស់កិកូដែលគួរដល់ឆន្ទៈមកហើយ កិកូតាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាហើយ ក៏មិនឃាត់ហាម

ឧម្មេប្បដិរូបកេន សមក្ខកម្មំ ។ ៨ធំ វុច្ចតិ កិក្ខវេ ឧម្មេន សមក្ខកម្មំ ។

ឧម្មេប្បដិរូបកេន សមក្ខកម្មំ ។

(៤២) កតមញ្ច កិក្ខវេ ឧម្មេន សមក្ខកម្មំ ។ ញត្តិ-ទុតិយេ ចេ កិក្ខវេ កម្មេ បឋមំ ញត្តិំ ឋបេតិ បច្ឆា វិកោយ កម្មវាចាយ កម្មំ ករោតិ យាវតិកា កិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឧន្ធារហារកំ ឧន្ធោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា ឧម្មេប្បដិរូបកេន ឧម្មេន សមក្ខកម្មំ ។ ញត្តិចតុត្ថេ ចេ កិក្ខវេ កម្មេ បឋមំ ញត្តិំ ឋបេតិ បច្ឆា តីហិ កម្មវាចាហិ កម្មំ ករោតិ យាវតិកា កិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឧន្ធារហារកំ ឧន្ធោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា ឧម្មេប្បដិរូបកេន ឧម្មេន សមក្ខកម្មំ ។ ៨ធំ វុច្ចតិ កិក្ខវេ ឧម្មេន សមក្ខកម្មំ ។

កម្មនោះឈ្មោះថាកម្មរបស់កិកូដែលត្រមត្រៀងគ្នាដែរ តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅថាកម្មរបស់កិកូត្រមត្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។

(៩២) ម្នាលកិកូតាំងឡាយ ឯកម្មរបស់កិកូត្រមត្រៀងគ្នា តាំងប្រកបដោយធម៌(នោះ)ដូចម្តេច ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ កិកូតាំងញត្តិមុនហើយ ទើបធ្វើកម្ម(នោះ)ដោយកម្មវាចាតែម្តងជាខាងក្រោយ កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មានរូប កិកូតាំងនោះក៏បានមកហើយ តាំងបាននាំឆន្ទៈរបស់កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈមកហើយ កិកូតាំងឡាយមកជួបជុំគ្នា ក៏មិនឃាត់ហាម កម្មនោះឈ្មោះថាកម្មរបស់កិកូដែលត្រមត្រៀងគ្នា តាំងប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ កិកូតាំងញត្តិមុនហើយ ទើបធ្វើកម្ម(នោះ)ដោយកម្មវាចាបីដងជាខាងក្រោយ កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មានរូប កិកូតាំងនោះក៏បានមកហើយ តាំងបាននាំឆន្ទៈរបស់កិកូតាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈមកហើយ កិកូតាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាក៏មិនឃាត់ហាម កម្មនោះឈ្មោះថាកម្មរបស់កិកូដែលត្រមត្រៀងគ្នា តាំងប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅថា កម្មរបស់កិកូត្រមត្រៀងគ្នា តាំងប្រកបដោយធម៌ ។

[๙๓] ปญฺเ สงฺขา จตุวคฺโค ทุกสงฺขา ปญฺวคฺโค ทุกสงฺขา ฉสวคฺโค ทุกสงฺขา สตฺตวคฺโค ทุกสงฺขา อฏฺวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกสตฺตวคฺโค ทุกสงฺขา นวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกนวคฺโค ทุกสงฺขา ทสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกทสวคฺโค ทุกสงฺขา เอกาทสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกเอกาทสวคฺโค ทุกสงฺขา ทฺวาทสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกทฺวาทสวคฺโค ทุกสงฺขา เตรสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกเตรสวคฺโค ทุกสงฺขา จุทฺทสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกจุทฺทสวคฺโค ทุกสงฺขา ปณฺณรสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกปณฺณรสวคฺโค ทุกสงฺขา โสฬสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกโสฬสวคฺโค ทุกสงฺขา สตฺตรสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกสตฺตรสวคฺโค ทุกสงฺขา อฏฺารสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกอฏฺารสวคฺโค ทุกสงฺขา เอกูนวีสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกเอกูนวีสวคฺโค ทุกสงฺขา วีสวคฺโค ทุกสงฺขา อติเรกวีสวคฺโค ทุกสงฺขา[๑] ฯ ตตฺร กตมา จตุวคฺโค ทุกสงฺขา ปญฺเ ธมฺมา ตีณิ กมฺมานิ ทุจริตสมฺปทา ปาปณิกา อกุสลา ฉนฺนา สมฺผา สพฺพกมฺเสุ กมฺมปฺปตฺตา ฯ ตตฺร กตมา ปญฺวคฺโค ทุกสงฺขา ปญฺเ ธมฺมา ปญฺจ กมฺมานิ ปาณาติปาโต อทินฺนาทานํ กาเมสุมิจฺฉาจาโร มุสาวาโท ปิสุณา วาจา ผรุสา วาจา สมฺผปฺปลาโป สพฺพกมฺเสุ กมฺมปฺปตฺตา ฯ ตตฺร กตมา ฉสวคฺโค ทุกสงฺขา ปญฺเ ธมฺมา ฉ กมฺมานิ ฉ ทิฏฺิโย ฉ ตณฺหากายา ฉ อคารวา ฉ อปฺปติสฺสา ฉ มิจฺฉาปฏิปตฺติโย สพฺพกมฺเสุ กมฺมปฺปตฺตา ฯ ตตฺร กตมา สตฺตวคฺโค ทุกสงฺขา ปญฺเ ธมฺมา สตฺต กมฺมานิ สตฺต สญฺโยชนานิ สตฺต อนุสยา สตฺต มิจฺฉตฺตา สตฺต อสทฺธมฺมา สตฺต สทฺธมฺมา สพฺพกมฺเสุ กมฺมปฺปตฺตา ฯ ตตฺร กตมา อฏฺวคฺโค ทุกสงฺขา ปญฺเ ธมฺมา อฏฺ กมฺมานิ อฏฺ โลกธมฺมา อฏฺ มิจฺฉตฺตา อฏฺ อสทฺธมฺมา อฏฺ สทฺธมฺมา สพฺพกมฺเสุ กมฺมปฺปตฺตา ฯ ตตฺร กตมา อติเรกสตฺตวคฺโค ทุกสงฺขา ปญฺเ ธมฺมา อติเรกสตฺต กมฺมานิ อติเรกสตฺต โลกธมฺมา อติเรกสตฺต มิจฺฉตฺตา อติเรกสตฺต อสทฺธมฺมา อติเรกสตฺต สทฺธมฺมา สพฺพกมฺเสุ กมฺมปฺปตฺตา ฯ ตตฺร กตมา นวคฺโค ทุกสงฺขา ปญฺเ ธมฺมา นว กมฺมานิ นว ตณฺหามูลกา นว ทิฏฺิโย นว มานา นว อคารวา นว อปฺปติสฺสา นว มิจฺฉาปฏิปตฺติโย สพฺพกมฺเสุ กมฺมปฺปตฺตา ฯ ตตฺร กตมา อติเรกนวคฺโค ทุกสงฺขา ปญฺเ ธมฺมา อติเรกนว กมฺมานิ อติเรกนว โลกธมฺมา อติเรกนว มิจฺฉตฺตา อติเรกนว อสทฺธมฺมา อติเรกนว สทฺธมฺมา สพฺพกมฺเสุ กมฺมปฺปตฺตา ฯ

---

๑ ฉ. สพฺเ ธมฺมา ฯ

(๙๓) ដំនុំសង្ឃមាន ๕ ពួក គឺ កិក្ខុសង្ឃបតុវគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុ ๔ រូប) ๑ កិក្ខុសង្ឃបញ្ចវគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុ ๕ រូប) ๑ កិក្ខុសង្ឃទស-វគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុ ๑๐ រូប) ๑ កិក្ខុសង្ឃវីសតិវគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុ ๒๐ រូប) ๑ កិក្ខុសង្ឃអតិរេកវីសតិវគ្គ (សង្ឃមានកិក្ខុលើសពី ๒๐ រូប) ๑ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុសង្ឃបតុវគ្គនេះ បើត្រមេត្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកង៏កម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្ម ๓ យ៉ាង គឺ ឧបសម្បទាកម្ម ๑ បារិវាសិកកម្ម ๑ អព្ភាន-កម្ម ๑ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុសង្ឃ បញ្ចវគ្គនេះបើត្រមេត្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកង៏ កម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្ម ๒ យ៉ាង គឺ ឧបសម្បទាកម្មកង៏មជ្ឈិមជនបទ ๑ អព្ភានកម្ម ๑ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុ សង្ឃទសវគ្គនេះបើត្រមេត្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្ម កង៏កម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្ម ๑ គឺ អព្ភានកម្ម ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុសង្ឃវីសតិវគ្គនេះបើត្រមេត្រៀងគ្នា ដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកង៏កម្មទាំងពួង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង ឡាយ បណ្តាកិក្ខុសង្ឃទាំង ๕ ពួកនោះ ឯកិក្ខុសង្ឃអតិរេកវីសតិវគ្គនេះ បើត្រមេត្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកង៏កម្មទាំងពួង ។

(๙๘) จตุวัคคกรณาทีนิ จัตตาริ กัมมานิ จัตตาริ จตุกกัมมานิ กัมมัง กาตัพพัง อกาตัพพัง ฯ ปะ ฯ จตุวัคคกรณาทีนิ จัตตาริ กัมมานิ สังฆัสมาจัตตานิ จตุกกัมมานิ ฯ เป ฯ สามัคคีจตุกกัมมัง สามัคคีจตุกกัมมัง สังฆัง ปฏิจจะ กาตัพพัง. กาตุกามา ภิกขเว ภิกขู อุปจารสีมายัง สันนิปะติตวา อาปัตติยา อทัสสะเน ปะฏิกัมมัง กาตัพพัง อาปัตติยา อัปปะฏิกัมเม ปะฏิกัมมัง กาตัพพัง ปาปิกายะ ทิฏฐิยา อัปปะฏินิสสัคเค ปะฏิกัมมัง กาตัพพัง ปาปะกานัง กิเลสานัง อัปปะฏินิสสัคเค ปะฏิกัมมัง กาตัพพัง ตัตถะ ปัตตะกัลลัง ฉันทาระหานัง ปาปิจฉานัง มิจฉาทิฏฐิกานัง ปาปาจาระปัตตานัง อะปะฏินิสสัคเค ปะฏิกัมมัง กาตัพพัง ปัตตะกัลลัง ภิกขุสังฆัสสะ อุโปสะถัคคัง ปาติโมกขุทเทสัง ปาติโมกขัฏฐะปะนัง ปาติโมกขัสสะวะนัง ปะวาระณัคคัง ภิกขุนิสังฆัสสะ อุโปสะถัคคัง ปาติโมกขุทเทสัง ปาติโมกขัฏฐะปะนัง ปาติโมกขัสสะวะนัง ปะวาระณัคคัง นานาสังวาสะกานัง สะมานะสังวาสัง นานาสีมายัง ปะวัตตานัง

បម្បេយ្យក្ខន្ធកៈ និយាយអំពីធម៌សុំសង្ឃមាន ៥ ពួក និងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ

(๙๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ សង្ឃមានភិក្ខុនីជាគំរប់ ๔ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្ម ផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ សង្ឃមានសិក្ខមានាជាគំរប់ ๔ ។ បេ ។ មានសាមណេរជាគំរប់ ๔ មានសាមណេរីជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ๔ មានមនុស្សខ្ទើយជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលលួចសំពត់ជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយជាគំរប់ ๔ មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្តជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលធ្វើសុភិក្ខុនីជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃជាគំរប់ ๔ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងជាគំរប់ ๔ មានឧភតោព្យញ្ជនកជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលមានសំពត់ផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ๔ មានភិក្ខុដែលបិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ๔

ฯ ทุติยา เวทนาสเย ปหานตฺตยสฺส สมฺโภ กมฺมกรเณ ปหานตฺตยสฺส กมฺมํ การเย อกมฺมา ณ จ การณิยนฺติ ฯ

จตุตฺถการณนฺติ ฯ

(๙๕) ปญฺจวคฺคการณาเยติ ปจฺจเย กมฺมกรเณ ปจฺจยปญฺจมิยา กมฺมกรเณ อกมฺมา ณ จ การณิยนฺติ ฯ ปญฺจวคฺคการณาเยติ ปจฺจเย กมฺมกรเณ สมฺปทานปญฺจมิยา ฯ เปฯ ฯ สามณเรปญฺจมิยา สามณเรรีปญฺจมิยา สิกฺขาปทปญฺจมิยา อุปชฺฌายปญฺจมิยา อาจริยปญฺจมิยา อนฺเตวาสิปญฺจมิยา อาจริยุปชฺฌายปญฺจมิยา อนฺเตวาสิกปญฺจมิยา ญาติปญฺจมิยา สทฺธิวิหาริกปญฺจมิยา อาจริยุปชฺฌายปญฺจมิยา สทฺธิวิหาริกปญฺจมิยา ปณฺฑุกปญฺจมิยา ถยฺยสตฺถกปญฺจมิยา ติตฺถิยปกฺกนฺตกปญฺจมิยา ติรจฺฉานคตปญฺจมิยา มาตุฆาตกปญฺจมิยา ปิตุฆาตกปญฺจมิยา อรหนฺต-

មានកិក្ខុដែលឋិតនៅលើអាកាសដោយឫទ្ធិជាគំរប់ ៤ សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ប្លន ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ ។

(៩៥) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបញ្ចវគ្គ សង្ឃមានកិក្ខុនីជាគំរប់ ៥ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) បិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបញ្ចវគ្គ សង្ឃមានសិក្ខមានាជាគំរប់ ៥ ។ បេ ។ មានសាមណេរជាគំរប់ ៥ មានសាមណេរីជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ៥ មានមនុស្សខ្ទើយជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលលួចសំពាសជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលប្លួលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយជាគំរប់ ៥ មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់

ยาคตกปญฺหา กิตฺตกนิทฺเทสกปญฺหา สงฺขิตฺตเทส-
กปญฺหา เวทลฺลปญฺหา อุภโตวฺยญฺชน-
กปญฺหา นานาสมยกปญฺหา นานาสีมายฺ
ปิตปญฺหา ฯ ปุจฺฉา เวยฺยากรเณ ปิตปญฺหา ยสฺส
สเญฺญา กมฺมํ กาเรตพฺพา ตปญฺหา กมฺมํ กาเรยฺย อกมฺมํ
น ฯ กาเรตพฺพา ฯ

ปญฺหาวิคฺคหกถา ฯ

(๘๖) นิสาสฺส กถาเญฺจ กิตฺตาวตา กมฺมํ กิตฺตกา นิสา
กมฺมํ กาเรยฺย อกมฺมํ น ฯ กาเรตพฺพา ฯ นิสาสฺส กถา-
เญฺจ กิตฺตาวตา กมฺมํ สกิมฺปิ นิสา ฯเปฯ
สามเณรนิสา สามเณรีนิสา สิกฺขมานนิสา
ตกฺกนิสา ภณฺฑุกมฺมนิสา อุปสมฺปทานิสา
อนิสฺสเร จตุวีสติกนิสา ปาติโมกฺเข
จตุวีสติกนิสา ปาติโมกฺขุทฺเทสกสฺส
จตุวีสติกนิสา ตาปิ กาเย นิฏฺฐิยา อนุวาทสฺส

ចំណែយ្យក្ខន្ធក: ន័យាយអំពីដំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួក និងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទេសវត្ត

ព្រះអរហន្តជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលធ្វើសក្តិកុនីជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងធ្វើឯជាគំរប់ ៥ មានឧកតោព្យញ្ជនកជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ៥ មានកិក្ខុដែលស្ថិតនៅលើអាកាសដោយឫទ្ធិជាគំរប់ ៥ សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ ៥ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបញ្ចវគ្គ ។

[៨៦] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទេសវគ្គ សង្ឃមានកិក្ខុនីជាគំរប់ ១០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទេសវគ្គ សង្ឃមានសិក្ខមានាជាគំរប់ ១០ ។ បេ ។ មានសាមណេរជាគំរប់ ១០ មានសាមណេរីជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ១០ មានកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់

ទុក្ខិតកេនសមោ បណ្ឌកេនសមោ ថេយ្យសំវាសកេន
សមោ តិត្ថិយបក្កន្តកេនសមោ តិរច្ឆានគតេនសមោ
មាតុឃាតកេនសមោ បិតុឃាតកេនសមោ អរហន្តឃា
តកេនសមោ ភិក្ខុនីទូសកេនសមោ សង្ឃភេទកេន
សមោ លោហិតុប្បាទកេនសមោ ឧភតោព្យញ្ជនកេន-
សមោ នានាសំវាសកេនសមោ នានាសីមាយ ឋិតេន-
សមោ ឥទ្ធិយា វេហាសេ ឋិតេនសមោ យស្ស សង្ឃ
កម្មំ ករោតិ តំនសមោ កម្មំ ករេយ្យ អកម្មំ ន ច
ករណីយំ ។

ទុសវិត្តិករណំ ។

(៤៧) វីសតិវត្តុករណេ តិក្ខត្តុំ កម្មំ តិក្ខត្តុំវីសោ
កម្មំ ករេយ្យ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ វីសតិវត្ត-
ករណេ តិក្ខត្តុំ កម្មំ តិក្ខត្តុមានវីសោ ។ បេ ។

ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ១០ មានមនុស្សខ្ចីយជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលលួច សំវាសជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយជាគំរប់ ១០ មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនីជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងខ្លើងជាគំរប់ ១០ មានឧភតោព្យញ្ជនកជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលស្ថិតនៅកន្លែងសីមាផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលស្ថិតនៅលើអាកាសដោយបុគ្គលិជាគំរប់ ១០ សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ ១០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវគ្គ ។

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវីសតិវគ្គ សង្ឃមានភិក្ខុនីជាគំរប់ ២០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវីសតិវគ្គ សង្ឃមានសិក្ខមានាជាគំរប់ ២០ ។ បេ ។

សាមណេរវិសោ សាមណេរីវិសោ សិក្ខំ បច្ចក្ខាន-
ការិសោ អន្តិមវត្ថុំ អជ្ឈាបន្នការិសោ អាបត្តិយា
អទស្សនេ ឧក្ខិត្តការិសោ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ
ឧក្ខិត្តការិសោ ចាបិការយ និដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ
ឧក្ខិត្តការិសោ បណ្ឌកការិសោ ថេយ្យសំវាសការិសោ
តិត្ថិយបក្កន្តការិសោ តិរច្ឆានគតការិសោ មាតុឃាតក-
រិសោ បិតុឃាតការិសោ អរហន្តឃាតការិសោ កិក្ខុនី-
ទូសការិសោ សង្ឃភេទការិសោ លោហិតុប្បាទការិសោ
ពុទ្ធោត្យញ្ជនការិសោ ឧភតោព្យញ្ជនការិសោ ឆឯ-
សិមាយ បិតរិសោ យស្ស សន្តិកា កម្មំ ករោតិ
តំរិសោ កម្មំ ករេយ្យ អកម្មំ ន ច ការណីយំ ។

វិសតិវត្តការណំ ។

មានសាមណេរជាគំរប់ ២០ មានសាមណេរីជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ២០ មានមនុស្សខ្ទើយជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលលួចសំវាសជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលបួលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយជាគំរប់ ២០ មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្តជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលធ្វើសុក្កភិក្ខុនីជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងឡើងជាគំរប់ ២០ មានឧភតោព្យញ្ជនកជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេង ។ គ្នាជាគំរប់ ២០ សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ ២០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិវគ្គ ។

(๙๘) ចារិកសំកេចតុក្កេ ចេ តិក្ខត្តុំ បរិភាសំ ឧ-
ន្នេយ្យ អូលាយ បដិកស្សេយ្យ មានត្តំ ឧន្នេយ្យ តំវីសោ
អព្ភេយ្យ អកតុំ ឧ ច ករណីយំ ។ អូលាយ បដិ-
កស្សនារហេចតុក្កេ ចេ តិក្ខត្តុំ បរិភាសំ ឧន្នេយ្យ អូ-
លាយ បដិកស្សេយ្យ មានត្តំ ឧន្នេយ្យ តំវីសោ អព្ភេយ្យ
អកតុំ ឧ ច ករណីយំ ។ មានត្តារហេចតុក្កេ ចេ តិក្ខត្តុំ
បរិភាសំ ឧន្នេយ្យ អូលាយ បដិកស្សេយ្យ មានត្តំ ឧ-
ន្នេយ្យ តំវីសោ អព្ភេយ្យ អកតុំ ឧ ច ករណីយំ ។ អា-
ឧត្តចារិកេចតុក្កេ ចេ តិក្ខត្តុំ បរិភាសំ ឧន្នេយ្យ អូលា-
យ បដិកស្សេយ្យ មានត្តំ ឧន្នេយ្យ តំវីសោ អព្ភេយ្យ
អកតុំ ឧ ច ករណីយំ ។ អព្ភានារហេចតុក្កេ ចេ តិក្ខត្តុំ

(๙๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុអកនៅបវារណាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារណា ទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តៈ (បើ) សង្ឃមានភិក្ខុអកនៅបវារណានោះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអញ្ញាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់ការទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិជាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារណា ទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តៈ (បើ) សង្ឃមានភិក្ខុនោះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអញ្ញាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្តៈជាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារណា ទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តៈ (បើ) សង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្តៈនោះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអញ្ញាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃមិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តមានត្តៈជាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារណា ទាញអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តៈ បើសង្ឃមានភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តមានត្តៈនោះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអញ្ញាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ញាន

បរិភាសំ ឧទេយ្យ ម្ងលាយ បដិកស្សេយ្យ មាទត្តំ ឧ-
ទេយ្យ តំវីសោ អក្ខេយ្យ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។

(๙๙) ឯកច្ចស្ស ភិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ បដិក្កោសនា
វូហរតិ ឯកច្ចស្ស ន វូហរតិ ។ កស្ស ច ភិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ
បដិក្កោសនា ន វូហរតិ ។ ភិក្ខុនិយា ភិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ
បដិក្កោសនា ន វូហរតិ ។ សិក្ខមានាយ ភិក្ខវេ ។ បេ ។
សាមណេរស្ស ភិក្ខវេ សាមណេរិយា ភិក្ខវេ សិក្ខំ
បច្ចក្ខាតកស្ស ភិក្ខវេ អន្តិមវត្ថុំ អជ្ឈាបន្នកស្ស ភិក្ខវេ
ខុម្មត្តកស្ស ភិក្ខវេ ខិត្តចិត្តស្ស ភិក្ខវេ វេទនដ្ដស្ស ភិក្ខវេ
អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិត្តកស្ស ភិក្ខវេ អាបត្តិយា
អប្បដិកម្មេ ឧក្ខិត្តកស្ស ភិក្ខវេ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា
អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខិត្តកស្ស ភិក្ខវេ បណ្ឌកស្ស ភិក្ខវេ

ជាគំរប់ ๔ ហើយឲ្យបវារេស តាញអន្តរាបត្តិមកជាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្តា បើសង្ឃមានកិក្ខុដែលគួរដល់អព្ភានខោះជាគំរប់ ๒๐ ហើយឲ្យអព្ភាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវឆ្លើផង ។

[๙๙] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គលខ្វះឡើង របស់បុគ្គលខ្វះមិនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃរបស់នរណាដែលមិនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃរបស់ភិក្ខុនីមិនឡើងទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សិក្ខមានា ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សាមណេរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សាមណេរី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុអកតោសលាសិក្ខា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុអកត្រូវអន្តិមវត្ថុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលឆត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានចិត្តរវើរវាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានវេទនាគ្រប់សង្កត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់នូវទិដ្ឋិអាក្រក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បណ្ឌក

ថេយ្យសំវាសកាសឃ្ន កិក្ខវេ តិត្តិយម្បិក្ខុកាសឃ្ន កិក្ខវេ
តិរច្ឆានគតាសឃ្ន កិក្ខវេ មាតុឃាតកាសឃ្ន កិក្ខវេ បិតុ-
ឃាតកាសឃ្ន កិក្ខវេ អរហន្តឃាតកាសឃ្ន កិក្ខវេ កិក្ខុ-
នីទូសកាសឃ្ន កិក្ខវេ សង្ឃភេទកាសឃ្ន កិក្ខវេ លោហិ-
តុប្បាទកាសឃ្ន កិក្ខវេ ឧភតោព្យញ្ជនកាសឃ្ន កិក្ខវេ ឆា-
ឆាសំវាសកាសឃ្ន កិក្ខវេ ឆាឆាសិមាយ បិតាសឃ្ន កិក្ខវេ
តិរច្ឆានា វេយ្យាសេ បិតាសឃ្ន កិក្ខវេ យាសឃ្ន សង្ឃោ កម្មំ
ករោតិ តាសឃ្ន កិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ បដិក្កោសនា ន
រូបាតិ ។ តាមេសំ ខោ កិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ បដិក្កោ-
សនា ន រូបាតិ ។ កាសឃ្ន ន កិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ
បដិក្កោសនា រូបាតិ ។ តិក្ខុត្តុំ កិក្ខវេ បករណតាសឃ្ន
សមានសំវាសកាសឃ្ន សមានសីមាយ បិតាសឃ្ន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលលួចសំវាស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលបួលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សត្វតិរច្ឆាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់មាតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុះពងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ឧភតោព្យញ្ជនក: ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងៗគ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗ គ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលស្ថិតនៅលើអាកាសដោយឫទ្ធិ ជំនុំសង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់កង្វក់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គលនោះមិនឡើងទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់កង្វក់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គលទាំងអម្បាលនេះឯងមិនឡើងទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯការហាមឃាត់កង្វក់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់នរណាទើបឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់កង្វក់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់ភិក្ខុជាបកតត្តមានសំវាសស្មើគ្នា ស្ថិត

อฏฺฐมเสา อนนฺตรกสฺสปิ กิกฺกาโต วิญฺญาเปตฺวา สงฺฆมชฺเฌ ปฏิกฺกาสนา ฯเปฯ ๔มสฺส ทุติยา กิกฺกาเย สงฺฆมชฺเฌ ปฏิกฺกาสนา ฯเปฯ ฯ

(๑๐๐) ทุเวมา กิกฺกาเย ติสฺสาวณา อตฺถิ กิกฺกาเย ปุถุ-ลฺโล อปฺปตฺโต ติสฺสาวณาย สทฺธึ เอเต สเตฺต ติสฺสาเวติ ฝ-กาโย สุติสฺสาวิโต ฝกาโย ทุฏฺฐิสฺสาวิโต ฯ กตโมเอ กิกฺกาเย ปุถุลฺโล อปฺปตฺโต ติสฺสาวณาย สทฺธึ เอเต สเตฺต ติสฺสาเวติ ทุฏฺฐิสฺสาวิโต ฯ ๔ฆ กิกฺกาเย กิกฺกา สุโต ปเหตพฺพาปหาตพฺพโต เอเต สเตฺต ติสฺสาเวติ ทุฏฺฐิสฺสาวิ-โต ฯ อยํ ปุคฺคโล กิกฺกาเย ปุถุลฺโล อปฺปตฺโต ติสฺสาวณาย สทฺธึ เอเต สเตฺต ติสฺสาเวติ ทุฏฺฐิสฺสาวิโต ฯ กตโมเอ กิกฺกาเย ปุถุลฺโล อปฺปตฺโต ติสฺสาวณาย สทฺธึ เอเต สเตฺต ติสฺสาเวติ สุติสฺสาวิโต ฯ ๔ฆ[๑] กิกฺกาเย กิกฺกา

๑ ฐ. ๔ฆ ปน ฯ

នៅកន្លែងមួយគ្នា ដោយហោចទៅ សូម្បីតែភិក្ខុដែលអង្គុយនៅជាប់ជាប់ ដែលញាុំងសង្ឃឲ្យដឹង ក៏ឡើងដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់កណ្តាលដំនុំសង្ឃរបស់ភិក្ខុនេះឯង ទើបឡើង ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និស្សារណាកម្ម(ការបណ្តេញចេញ) នេះមាន ២ យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គលគឺភិក្ខុដែលមិនគាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្មនៅឡើយ បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ(ត្រូវ)បុគ្គលពួកខ្លះឈ្មោះថាសង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់(ខុស) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនគាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នកស្អាតបរិសុទ្ធគ្មានអាបត្តិ បើសង្ឃបណ្តេញភិក្ខុនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះតថាគតហៅថា បុគ្គលដែលមិនគាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនគាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

ตาเลา เหาตๆ อตฺยตฺถา อาปตฺติตหาเลา อเนปนาเต ตีหิสีสเสฺว ปิหาเตๆ อเนกุเลาปิเกหิ ตีหิสีสเสฺวหิ ตๆ เต สเงฺฆ ฉิสฺสาเตติ สุฉิสฺสาเตา ฯ อยๆ ปุคฺคเล ตีกฺขาเว ปุคฺคเลา อปฺปตฺถา ฉิสฺสาเลๆ ตๆ เต สเงฺฆ ฉิสฺสาเตติ สุฉิสฺสาเตา ฯ

(๑๐๑) เอเปา ตีกฺขาเว ปิสาเลๆ อตฺถิ ตีกฺขาเว ปุคฺคเลา อปฺปตฺถา ปิสาเลๆ ตๆ เต สเงฺฆ ปิสาเตติ ฝาตเงฺฆา สาสาเตา ฝาตเงฺฆา เฉสาเตา ฯ ตาตาเหา จ ตีกฺขาเว ปุคฺคเลา อปฺปตฺถา ปิสาเลๆ ตๆ เต สเงฺฆ ปิสาเตติ เฉสาเตา ฯ ปณฺฑาตา ตีกฺขาเว อปฺปตฺถา ปิสาเลๆ ตาเงฺฆ สเงฺฆ ปิสาเตติ เฉสาเตา ฯ เตยฺยสๆกสาตา ตีกฺขาเว ฯเปฯ

ក្នុងសាសនានេះ ល្ងង់មិនឆ្លាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡូកច្រឡំមិនសមគួរ បើសង្ឃបណ្តេញតិក្ខុនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះតថាគតហៅថា បុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា បណ្តេញចេញដោយល្អ ។

(១០១) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ឧសារណាកម្ម[1]មាន ៤ យ៉ាង ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់នូវឧសារណាកម្មនៅឡើយ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនទាន់ដល់នូវឧសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាក:មិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបណ្តាក:នោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលលួចសំអាស ។ បេ ។

---

๑ ការហៅបញ្ចូលពួក ដោយអំណាចនៃកម្ម មានឧបសម្បាទាឲ្យជាដំបូងជាដើម ហៅថា ឧសារណាកម្ម ។

តំតុំយេវ្យក្ខន្ធកោ តំក្ខវេ តំវុច្ចានកតោ តំក្ខវេ មោតុយា-
តកោ តំក្ខវេ បំតុយាតកោ តំក្ខវេ អរហន្តយាតកោ
តំក្ខវេ តំក្ខុដ្ឋនុសកោ តំក្ខវេ សង្ឃភេទកោ តំក្ខវេ
លោហិតុប្បាទកោ តំក្ខវេ ឧភតោព្យញ្ជនកោ តំក្ខវេ
អប្បត្តោ ឯសារណាំ តំ ចេ សង្ឃោ ឯសារេតិ ឧោសា-
រិតោ ។ អយំ វុច្ចតិ តំក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឯសារណាំ
តំ ចេ សង្ឃោ ឯសារេតិ ឧោសារិតោ[1] ។ កតមោ
ច តំក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឯសារណាំ តំ ចេ សង្ឃោ
ឯសារេតិ សោសារិតោ ។ បាត្តច្ឆិន្នោ តំក្ខវេ អប្បត្តោ
ឯសារណាំ តំ ចេ សង្ឃោ ឯសារេតិ សោសារិតោ ។
ចានច្ឆិន្នោ តំក្ខវេ ។ បេ ។ បាត្តចានច្ឆិន្នោ តំក្ខវេ

---

๑ ឧ ឥមេ វុច្ចន្តិ តំក្ខវេ បុគ្គលា អប្បត្តា ឧសារណាំ តំ ចេ សង្ឃោ ឧសារេតិ ឧោសារិតា ។

បម្បេយ្យក្ខន្ធកៈ ឧសោរណាកម្ម (ការហៅបញ្ចូលពួក) មានពីរយ៉ាង

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលបូលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វតិរច្ឆាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់មាតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្វើសុភិក្ខុនី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលបំបែកសង្ឃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្វើលោហិតុប្បាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧភតោព្យញ្ជនកៈ មិនដល់នូវឧសោរណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាត្រកំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅបុគ្គលនេះឯងថាមិនដល់នូវឧសោរណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាត្រកំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនដល់នូវឧសោរណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតដៃមិនដល់នូវឧសោរណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតដើង ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតទាំងដៃទាំងដើង

កណ្ណាឬច្ឆោ តំក្ខវេ ជាសច្ឆិច្ឆោ តំក្ខវេ កណ្ណាជាសច្ឆិច្ឆោ

តំក្ខវេ អង្គុលិច្ឆិច្ឆោ តំក្ខវេ អង្ឃច្ឆិច្ឆោ តំក្ខវេ កណ្ណ-

រច្ឆិច្ឆោ តំក្ខវេ ឧណ្ណាហត្ថកោ តំក្ខវេ ខុជ្ជោ តំក្ខវេ

ឯឧជ្ជោ តំក្ខវេ កលកណ្ឌី តំក្ខវេ លក្ខណាហតោ

តំក្ខវេ កកសាហតោ តំក្ខវេ លិខិតកោ តំក្ខវេ សីបទី

តំក្ខវេ ហាយកៃ តំក្ខវេ បរិសទ្ទសកោ តំក្ខវេ តា-

លោ តំក្ខវេ កុណ្ឌោ តំក្ខវេ ខញ្ជោ តំក្ខវេ បក្ខហតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតត្រចៀក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតច្រមុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតម្រាមដៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតមេដៃមេជើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សជាប់សរសៃធំ (សរសៃសព្វរជើង) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សមានដៃវិត (មានម្រាមដៃជាប់គ្នាដូចស្ទាបបៃវ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សគម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សតឿ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សពកកប្បពកត្រង់អវយវៈឯណាមួយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេបៀតបៀនឲ្យមានស្វាកស្នាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេឲ្យមានស្នាមដោយរំពាត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេកត់ឈ្មោះទុក (ព្យរោសទុក) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលមានដើមហើមស្អក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលមានពេគអាត្រក់ (មានបូសដូចជាតជាដើម) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលមានរូបទ្រុស្តបរិសេស្យ (គឺមានរូបអាត្រក់ខ្លាំងគេ មានខ្ពស់ពេកជាងពេកជាដើម) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលខើបតែនឹងខ្លាក់ ឬខ្លាក់ម្ខាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកែងកូនដៃជើងជាដើម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សខ្លុតជើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលស្វាប់ ១ បំហៀងខ្លួន

កិត្តាវេ ជិដ្ឋិវិយោបជោ កិត្តាវេ ជភនុព្ភលោ កិត្តាវេ អន្ធោ កិត្តាវេ មូគោ កិត្តាវេ ពធិរោ កិត្តាវេ អន្ធមូគោ កិត្តាវេ អន្ធពធិរោ កិត្តាវេ មូគពធិរោ កិត្តាវេ អន្ធមូគពធិរោ កិត្តាវេ អបច្ចត្តោ ទិសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ទិសារេតិ សោសារិតោ ។ អយំ វុច្ចតិ កិត្តាវេ បុគ្គលោ អបច្ចត្តោ ទិសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ទិសារេតិ សោសារិតោ(๑) ។

វិសភាគាមភាណវារំ បឋមំ ។

[๑๐๒] ឥធ បន កិត្តាវេ កិត្តសង្ឃ ឧភោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្ពា ។ តត្រមេធំ ភោនេតិ សង្ឃោ ភ សម្ពហុលា ភ ឯកាបុគ្គលោ ភ អាបត្តិ តុំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្ស-សេតំ អាបត្តិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ឧត្តុ មេ អាវុសោ

๑ ឧ. ឥមេ វុច្ចន្តិ កិត្តាវេ បុគ្គលោ អបច្ចត្តោ ទិសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ទិសារេតិ សោសារិតោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សខ្ញើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សថាស់គ្រាំ-
គ្រា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលខ្លាក់ពីកំណើត ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ មនុស្សគ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សថ្ងង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មនុស្សទាំងខ្លាក់ទាំងគ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងខ្លាក់ទាំងថ្ងង់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងគទាំងថ្ងង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
ទាំងខ្លាក់ទាំងគទាំងថ្ងង់ មិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គល
នោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតហៅបុគ្គលនេះឯងថា មិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើ
សង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។

ចប់ កិសភគាមភាណវារៈ ទី ១ ។

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវយើញមិនមាន
ដល់ភិក្ខុកង់សាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល (តែភិក្ខុ)
១រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោក
យើញអាបត្តិនុ៎ះទេ ។ ភិក្ខុនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ

อาปตฺติ ยาวหีนา ปเสฺสยฺยาถ ฯ ตตฺร สาริปุตฺต อาปตฺติยา
อกุสเลน จิตฺเตน สมนฺนาคมนฺตา ฯ ตตฺร ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุสฺส ๔ ปจฺจยา อาปตฺติ ปฏิกาตพฺพา ฯ ตเมนํ โจ-
เทติ สาริปุตฺโต วา มหาโมคฺคลฺลาโน วา กสฺสปโคตฺโต วา อาปตฺติ
ตฺวํ อาวุโส อาปนฺโน ปฏิกเรหิ ตนฺติ อาปตฺติญฺจ ฯ
โส เอวํ วเทติ นตฺถิ เม อาวุโส อาปตฺติ ยาวหีนา
ปฏิกเรยฺยาถ ฯ ตตฺร สาริปุตฺต อาปตฺติยา อทสฺสเน-
กมฺมํ จิตฺเตน สมนฺนาคมนฺตา ฯ ตตฺร ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุสฺส ๔ ปจฺจยา นิฏฺฐิ ปฏินิสฺสคฺคา ฯ
ตเมนํ โจเทนฺติ สาริปุตฺโต วา มหาโมคฺคลฺลาโน วา กสฺสปโคตฺโต
วา ปาจิตฺติ ตฺวา อาวุโส นิฏฺฐิ ปฏินิสฺสชฺชตุ ปาจิตฺตินิ
นิฏฺฐิญฺจ ฯ โส เอวํ วเทติ นตฺถิ เม อาวุโส
ปาจิตฺติ ยาวหีนา ปฏินิสฺสชฺเชยฺยาถ ฯ ตตฺร
สาริปุตฺต ปาจิตฺติยา นิฏฺฐิยา อกุสเลน จิตฺเตน
สมนฺนาคมนฺตา ฯ ตตฺร ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุสฺส ๔
ปจฺจยา นิฏฺฐิ ปฏินิสฺสคฺคา ฯ ตเมนํ โจเทนฺติ
สาริปุตฺโต วา มหาโมคฺคลฺลาโน วา กสฺสปโคตฺโต วา

អាបត្តិដែលខ្ញុំគួរឃើញនោះ មិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។ សង្ឃក៏លើកវត្តុកិច្ច
នោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត អាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវសំដែងមិនមានដល់កិច្ចកងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងនោះមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។ សង្ឃក៏លើកវត្តុកិច្ចនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់មិនមានដល់កិច្ចកងសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់មិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។ សង្ឃក៏លើកវត្តុកិច្ចនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មិនមាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មិនមានដល់កិច្ចកងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី

អាបត្តឺ តុំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តឺ បដិកាភេមិ តំ អាបត្តិន្តិ ។ សោ ឃវំ វទេតិ ឧត្តិ មេ អាវុសោ អាបត្តឺ យមហំ បស្សយ្យំ ឧត្តិ មេ អាវុសោ អាបត្តឺ យមហំ បដិកាវេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃេ អនុស្សរេ ឯ អប្បដិកាម្មេ ឯ ទុក្កិបតំ អនុមុកម្មំ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខុស្សុ ឧ ហោតិ អាបត្តិ ឧដ្ឋហ្ម ឧ ហោតិ ចាបិកា ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃេ ឯ សម្ពហុលា ឯ ឯកបុគ្គលោ ឯ អាបត្តឺ តុំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តឺ ចាបិកា តេ ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជតំ ចាបិកំ ទិដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឃវំ វទេតិ ឧត្តិ មេ អាវុសោ អាបត្តឺ យមហំ បស្សយ្យំ ឧត្តិ មេ ចាបិកា ទិដ្ឋិ យមហំ បដិនិស្សជ្ជេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃេ អនុស្សរេ ឯ អប្ប-ដិនិស្សគ្គេ ឯ ទុក្កិបតិ អនុមុកម្មំ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខុស្សុ ឧ ហោតិ អាបត្តិ បដិកាតព្ពា ឧ ហោតិ ចា-បិកា ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃេ ឯ សម្ពហុលា ឯ ឯកបុគ្គលោ ឯ អាបត្តឺ តុំ អាវុសោ

ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិទុះទេ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ កិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញ (អាបត្តិ) ក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មិនមាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់កិក្ខុក្នុងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល១រូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិទុះទេ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ទុះចេញ ។ កិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញ (អាបត្តិ) ក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មិនមាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់កិក្ខុក្នុងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ

อาปชฺเช ปฏิกาเรหิ ตํ อาปตฺตึ จาปิ กา เต ทิฏฺเฐ ปฏิสฺสวฺเจตํ จาปิ กึ ทิฏฺฐนฺติ ฯ เสา ฯเปฯ ฉนฺทา เอ อาวุเสา อาปตฺตึ ยมหํ ปฏิกเรยฺยนฺติ เม อาวุเสา จาปิ กา ทิฏฺเฐ ยมหํ ปฏิสฺสวฺเจยฺยนฺติ ฯ ตํ สเงฺฆ อปฺปฏิกมฺเม ก อปฺปฏิสฺสวฺเค ก ฉนฺทาปตฺตึ อาปตฺติกมฺมนฺติ ฯ ๕๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุสฺส ฉ เหตู อาปตฺติ ฉนฺทา ฉ เหตู อาปตฺติ ปฏิกาตพฺพา ฉ เหตู จาปิ กา ทิฏฺเฐ ปฏิสฺสวฺเตา ฯ ตเมนํ เหเตฺวตฺติ สเงฺฆ ก สมฺมุขาเย ก ปกตฺตาเย ก อาปตฺติ ยา อาวุเสา อาปชฺเช ปสฺสาเสตฺวา อาปตฺติ ปฏิกาเร-หิ ตํ อาปตฺติ จาปิ กา เต ทิฏฺเฐ ปฏิสฺสวฺเจตํ จาปิ กึ ทิฏฺฐนฺติ ฯ เสา ฯเปฯ ฉนฺทา เม อาวุเสา อาปตฺติ ยมหํ ปสฺสายฺยนฺติ เม อาวุเสา อาปตฺติ ยมหํ ปฏิกเรยฺยนฺติ เม อาวุเสา จาปิ กา ทิฏฺเฐ ยมหํ ปฏิสฺสวฺเจยฺยนฺติ ฯ ตํ สเงฺฆ อทสฺสเน ก อปฺปฏิ-กมฺเม ก อปฺปฏิสฺสวฺเค ก ฉนฺทาปตฺติ อาปตฺติกมฺมนฺติ ฯ

លោកត្រូវអាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នុ៎ះចេញ ។ កិក្ខុនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ម្នាលអាវុសោ ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃរលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មិនមានអាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មិនមាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់តិកកង្ឃសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិនុ៎ះទេ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ ។ កិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ម្នាលអាវុសោ ទាំងទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃរលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๐๓) ๙๘ បន កិក្ខវេ កិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ ឧដ្ឋហ្យ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិំ ត្វំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្ស-សេតំ អាបត្តិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អាមាវុសោ បស្ស-មីតិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិបតិ អធម្មកម្មំ ។ ๙๘ បន កិក្ខវេ កិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ បដិការហ្យា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលោ វា ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិំ ត្វំ អាវុសោ អាបន្នោ បដិ-ការេហិ តំ អាបត្តិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អាមាវុសោ បដិការិស្សាមីតិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិយា អប្បដិការេ ឧក្ខិបតិ អធម្មកម្មំ ។ ๙๘ បន កិក្ខវេ កិក្ខុស្ស ហោតិ ចាបិការ ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជនា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលោ វា ឯកបុគ្គលោ វា ចាបិការ តេ អាវុសោ ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជតំ ចាបិការ ទិដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អាមាវុសោ បដិនិស្សជ្ជិស្សាមីតិ ។ តំ សង្ឃោ ចាបិការយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខិបតិ

(๑๐๓) ម្នាលកិកីតាំងឡាយ មួយទៀត អាបត្តិដែលត្រូវ
ឃើញ មានដល់កិកកង់សាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី កិកីច្រើនរូបក្តី បុគ្គល
មួយរូបក្តី ចោទកិកីនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោក
ឃើញអាបត្តិនុ៎ះទេ ។ កិកីនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអាវុសោ ខ្ញុំ
ឃើញដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិកីនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ)
ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិកីតាំងឡាយ មួយវិញទៀត
អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងមានដល់កិកី កង់សាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី កិកី
ច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិកីនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវ
អាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ កិកីនោះនិយាយតប
យ៉ាងនេះថា អើអាវុសោ ចាំខ្ញុំសំដែង ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិកីនោះ ព្រោះ
មិនសំដែងអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាល
កិកីតាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ មានដល់កិកី
កង់សាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី កិកីច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិកី
នោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់
ទិដ្ឋិអាក្រក់នុ៎ះចេញ ។ កិកីនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអាវុសោ ចាំ
ខ្ញុំលះបង់ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិកីនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ

อนฺตมโสกมฺปิ ฯ ๙๓ ยตฺร หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุสฺส โหติ อาปตฺติ ทฏฺฐพฺพา โหติ อาปตฺติ ปฏิกาตพฺพา ฯ โหติ อาปตฺติ ทฏฺฐพฺพา โหติ ตาทิกา ทิฏฺฐิ ปฏิทิสฺสเตฺวา ฯ โหติ อาปตฺติ ปฏิกาตพฺพา โหติ ตาทิกา ทิฏฺฐิ ปฏิทิสฺสเตฺวา ฯ โหติ อาปตฺติ ทฏฺฐพฺพา โหติ อาปตฺติ ปฏิกาตพฺพา โหติ ตาทิกา ทิฏฺฐิ ปฏิทิสฺสเตฺวา ฯ ตเมนํ โจเทติ สเฆฺฆ วา สมฺพหุลา วา ปคฺคหปุคฺคลา วา อาปตฺตึ ตฺวํ อาวุโส อาปชฺโช ปสฺสเสตํ อาปตฺตึ ปฏิกเรหีติ ตํ อาปตฺตึ ตาทิกา เตว ทิฏฺฐิ ปฏิทิสฺสเตฺวา ตาทิกาย ทิฏฺฐิยา ฯ โส เอวํ วเทติ อาหาวุโส ปสฺสามิ อาห ปฏิกเรสฺสามิ อาห ปฏิทิสฺสเตฺวา ตาทิกาย ทิฏฺฐิยา ฯ ตเมนํ สเฆฺฆ วา สมฺพหุลา วา ปคฺคหปุคฺคลา วา อนุสฺสเร วา อนุสฺสราเปนฺเต วา อนุสฺสเรยฺยาปิ ตฺวนฺติปิ อาปตฺติ อนฺตมโสกมฺปิ ฯ

(๑๐๔) ๙๓ ยตฺร หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุสฺส โหติ อาปตฺติ ทฏฺฐพฺพา ฯ ตเมนํ โจเทติ สเฆฺฆ วา สมฺพหุลา วา ปคฺคหปุคฺคลา วา อาปตฺตึ ตฺวํ อาวุโส อาปชฺโช ปสฺสเสตํ อาปตฺตึ ฯ โส เอวํ วเทติ นาหํ เมฺห อาวุโส อาปตฺติ

(ยา๎ว๎ตนีนะ) ขีณาสะวะภิกษุ ชื่อว่าภิกษุมิได้ประกอบด้วยธรรม ๆ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ยังมีอีกอย่างหนึ่งอื่นยิ่งกว่านี้ อาบัติใดที่ภิกษุเห็นแล้วก็มี อาบัติใดที่ภิกษุสำแดงแล้วก็มี ในพระศาสนานี้ ๆ อาบัติใดที่ภิกษุเห็นแล้วก็มี ความเห็นชอบที่ภิกษุละได้แล้วก็มี ๆ อาบัติใดที่ภิกษุสำแดงแล้วก็มี ความเห็นชอบที่ภิกษุละได้แล้วก็มี ๆ อาบัติใดที่ภิกษุเห็นแล้วก็มี อาบัติใดที่ภิกษุสำแดงแล้วก็มี (ตาวะ) ความเห็นชอบที่ภิกษุละได้แล้วก็มี ๆ สงฆ์ถามภิกษุรูปหนึ่งก็ดี บุคคลถามบุคคลหนึ่งก็ดี ซึ่งภิกษุนั้นว่า ดูก่อนอาวุโส ท่านได้อาบัติแล้วหรือ ภิกษุนั้นตอบว่า ผมไม่ได้อาบัติ ดูก่อนอาวุโส ท่านได้อาบัติแล้วหรือ ภิกษุนั้นตอบว่า ผมได้อาบัติแล้ว

យមហំ បស្សេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិយា អទស្សនេ
ឧក្ខិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥទ បន កិក្ខេវ កិក្ខុស្ស ហោតិ
អាបត្តិ បដិការាតព្យា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ព-
ហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិ ត្វំ អាវុសោ អាបន្នោ
បដិករោហិ តំ អាបត្តិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ន ខ្វាហំ មេ អាវុ-
សោ អាបត្តិ យមហំ បដិករេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិ-
យា អប្បដិការេ ឧក្ខិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥទ បន កិក្ខេវ
កិក្ខុស្ស ហោតិ ចាបិការា និដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតា ។ តមេនំ
ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា
ចាបិការា តេ អាវុសោ និដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតំ ចាបិការំ
និដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ន ខ្វាហំ មេ អាវុសោ ចាបិការា និដ្ឋិ
យមហំ បដិនិស្សជ្ជេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ ចាបិការាយ
និដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥទ បន
កិក្ខេវ កិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ ន ទដ្ឋព្វា ហោតិ អាបត្តិ បដិ-
ការាតព្យា ។ ហោតិ អាបត្តិ ន ទដ្ឋព្វា ហោតិ ចាបិការា និដ្ឋិ
បដិនិស្សជ្ជេតា ។ ហោតិ អាបត្តិ បដិការាតព្យា ហោតិ
ចាបិការា និដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជេតា ។ ហោតិ អាបត្តិ

ខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញ
អាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវសំដែង មានដល់កិក្ខុកង្ខាសាសនានេះ ។ សង្ឃ
ក្តី កិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោក
ត្រូវអាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនុ៎ះចេញ ។ កិក្ខុនោះនិយាយ
តបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងមិនមានដល់ខ្ញុំ
ទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា
កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ទិដ្ឋិអាក្រក់
ដែលត្រូវលះបង់ មានដល់កិក្ខុកង្ខាសាសនានេះ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុច្រើន
រូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកមានទិដ្ឋិ
អាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នុ៎ះចេញ ។ កិក្ខុនោះនិយាយតប
យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់មិនមានដល់ខ្ញុំ
ទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ (យ៉ាងនេះ)
ហៅថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែល
ត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ដល់កិក្ខុកង្ខាសាសនានេះ ។
អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិ
ដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិដែល

ธมฺมา เหเต อาทาย ปฏิกฺกมนฺติ เหเต ตาปิกา ติฏฺฐนฺติ ปฏิสฺสเวติ ฯ ตเมนํ เถเรน สทฺธิวิหาริกา สมฺพหุลา กา ภิกฺขุนิโย กา อาทาย ตุมฺเห อายสฺมา อาทาย ปสฺสเสน อาทาย ปฏิกฺกเมหิ ตํ อาทาย ตาปิกา เต อายสฺมา ติฏฺฐิ ปฏิสฺสเวสุ ตาปิกา ติฏฺฐึสุ ฯ สา ภิกฺขุนี เตน เต อายสฺมา อาทาย ยมหิ ปสฺสยฺยึ ตุมฺเห อาทาย ยมหิ ปฏิกฺกเยยฺยึ ตุมฺเห ตาปิกา ติฏฺฐิ ยมหิ ปฏิสฺสเวยฺยุนฺติ ฯ ตา สทฺธิวิหาริกา กา อนฺเตวาสิกา กา อุปชฺฌายินิโย ฉกฺขิปตุ ธมฺมกมฺมาย ฯ

(๑๐๕) [๔๔๑] เถเรน อายสฺมา อุปาลิ เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปฏิกฺกมนฺโต นิสีทิ ฯ ปฏิกฺกมนฺโต นิสินฺโน เถเรน อายสฺมา อุปาลิ ภควนฺตเมตทโวจ เยน นุ เขา ภนฺเต สมเยน สทฺธิวิหาริกา สทฺธิวิหาริกาย กรณีเยน กรณฺฑุ อสทฺธิวิหาริกา ปกเตน ธมฺมกมฺมนฺ นุ เขา ตํ ภนฺเต วินยกมฺมนฺติ ฯ อธมฺมกรณฺฑุ ตํ อุปาลิ

ត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន តាំងទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ សង្ឃភ្ជុ កិក្ខុទ្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តីចោទកិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិទេឬ ឬរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ម្នាលអាវុសោ លោកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ឬរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ ។ កិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំ តាំងទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃលើកវត្តុកិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្តី (យ៉ាងនេះ) ហៅថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ។

(១០៥) គ្រានោះឯង ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើក្នុងទីកំបាំងមុខវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាកម្មត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មត្រូវតាមវិនៃយដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ

อาวิญฺญตฺติ ฯ โย ปน ภิกฺขุ สมฺมุขา สงฺฆา ปฏิปุจฺฉาการณียํ กมฺมํ อปฺปฏิปุจฺฉา กเรยฺย ปฏิพาหิตพฺพการณียํ กมฺมํ อปฺปฏิพาหิตฺวา กเรยฺย สติวินยารหสฺส อมูฬฺหวินยํ เทยฺย อมูฬฺหวินยารหสฺส ตสฺสปาปิยสิกากมฺมํ กเรยฺย ตสฺส ปาปิยสิกากมฺมารหสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย ตชฺชนียกมฺมารหสฺส นิยสฺสกมฺมํ กเรยฺย นิยสฺสกมฺมารหสฺส ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย ปพฺพาชนียกมฺมารหสฺส ปฏิสารณียกมฺมํ กเรยฺย ปฏิสารณียกมฺมารหสฺส อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย อุกฺเขปนียกมฺมารหสฺส ปริวาสํ เทยฺย ปริวาสารหสฺส มูลาย ปฏิกสฺสนารหสฺส มูลาย ปฏิกสฺสนารหสฺส มานตฺตํ เทยฺย มานตฺตารหสฺส อพฺภนารหสฺส อพฺภานารหสฺส อุปสมฺปาเทยฺย ฉนฺนกมฺมํ ภิกฺขุ ตํ กมฺมาวินยกมฺมนฺติ ฯ อฉนฺนกมฺมํ ตํ อุจฺจาลิ อาวินยกมฺมํ โย เจ อุจฺจาลิ สมฺมุขา สงฺฆา สมฺมุขาการณียํ กมฺมํ อสมฺมุขา

កម្មនោះជាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យទេ ។ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការមិនសាកសួរវិញ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយមិនបានប្តេជ្ញាវិញ ឲ្យអមូឡ្ហវិនិយដល់កិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិនិយវិញ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់កិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនិយវិញ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្មវិញ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្មវិញ ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់កិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្មវិញ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិក្ខុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្មវិញ ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្មវិញ ឲ្យបវ៉ៃរសដល់កិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្មវិញ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនដល់កិក្ខុដែលគួរដល់បវ៉ៃរសវិញ ឲ្យមានត្តដល់កិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈវិញ ឲ្យអព្ភានដល់កិក្ខុដែលគួរដល់មានត្តវិញ ឲ្យឧបសម្បទាដល់កិក្ខុដែលគួរដល់អព្ភានវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាកម្មត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មត្រូវតាមវិន័យដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះមិនមែនជាកម្មត្រូវតាមធម៌ មិនមែនជាកម្មត្រូវតាមវិន័យទេ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ (ត្រឡប់ជាធ្វើ) ក្នុងទីកំបាំងមុខវិញ

ภควตา ฯปฯ เอตทโวจ อายสฺมนฺตา กมฺมนฺติ อาทิยกมฺมํ ฯเปฯ สงฺฆปฺปตฺตกาลนฺติ สมนฺตา สงฺฆปฺปตฺตกาลนฺติ ยาว น สมนฺตา สงฺฆปฺปตฺตกาลนฺติ สมนฺตา สงฺฆปฺปตฺตกาลนฺติ ปฏิปุจฺฉากรณียนฺติ กมฺมนฺติ อปฺปฏิปุจฺฉา ภควตา ปฏิกฺโกสิ กรณียนฺติ กมฺมนฺติ อปฺปฏิกฺโกสิ ภควตา สติวินยารหสฺส อมูฬฺหวินยนฺติ เอตสฺมิ อมูฬฺหวินยารหสฺส ตสฺส ปาปิยสิกาย กมฺมนฺติ ตสฺส ปาปิยสิกาย กมฺมารหสฺส ตชฺชนียกมฺมนฺติ ตชฺชนียกมฺมารหสฺส นิยสฺสกมฺมนฺติ นิยสฺสกมฺมารหสฺส ปพฺพาชนียกมฺมนฺติ ปพฺพาชนียกมฺมารหสฺส ปฏิสารณียกมฺมนฺติ ปฏิสารณียกมฺมารหสฺส อุกฺเขปนียกมฺมนฺติ อุกฺเขปนียกมฺมารหสฺส ปริวาสนฺติ เอตสฺมิ ปริวาสารหสฺมิ มูลายปฏิกสฺสนารหสฺส มานตฺตนฺติ เอตสฺมิ มานตฺตารหสฺส อพฺภานารหนฺติ อพฺภานารหสฺส อุปสมฺปาเทตพฺพนฺติ ฯ ภควตา ฯปฯ เอตทโวจ อายสฺมนฺตา กมฺมนฺติ อาทิยกมฺมนฺติ ฯ

ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាអធម្មកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាមធម៌) ឈ្មោះថាអវិនយកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាមវិន័យ) ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃប្រកបដោយទោស ដោយប្រការដូច្នេះ ម្នាលឧបាលិ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយមិនបានសាកសួរ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីប្តឹងផ្តាំ សង្ឃធ្វើដោយមិនបានប្តឹងផ្តាំវិញ ឲ្យអមូឡ្ហវិនិច្ឆយដល់កិកុដែលគួរដល់សតិវិនិច្ឆយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនិច្ឆយ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់កិកុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិកុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមានត្តដល់កិកុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យអព្ភានដល់កិកុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យឧបសម្បទាដល់កិកុដែលគួរដល់អព្ភាន ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

(๑๐๖) ยาว ฆฺ ขา ภเณฺฑ สมเณฺฑ สาเฏฺย สมฺปาทาการณียํ กมฺมํ สมฺปาทา กาเรติ ฉนฺนกมฺมํ ฆฺ ขา ตํ ภเณฺฑ วินยกมฺมฏฺฐ ฯ ฉนฺนกมฺมํ ตาว ๒ตาลิ วินยกมฺมฏฺฐ ฯ ยาว ฆฺ ขา ภเณฺฑ สมเณฺฑ สาเฏฺย ปฏิปุจฺฉาการณียํ กมฺมํ ปฏิปุจฺฉา กาเรติ ปฏิญฺญาย การณียํ กมฺมํ ปฏิญฺญาย กาเรติ สติวินยารหสฺส สติวินยํ เทติ อมูฬฺหวินยารหสฺส อมูฬฺหวินยํ เทติ ตสฺสปาปิยสิกาการหสฺส ตสฺส ปาปิยสิกา-กมฺมํ กาเรติ ตชฺชนียกมฺมารหสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กาเรติ นิยสฺสกมฺมารหสฺส นิยสฺสกมฺมํ กาเรติ ปพฺพาชนียกมฺมารหสฺส ปพฺพาชนียกมฺมํ กาเรติ ปฏิสารณียกมฺมารหสฺส ปฏิสารณียกมฺมํ กาเรติ อุกฺเขปนียกมฺมารหสฺส อุกฺเขปนียกมฺมํ กาเรติ ปริวาสารหสฺส ปริวาสํ เทติ มูลาย ปฏิกสฺสนารหสฺส มูลาย ปฏิกสฺสติ มานตฺตารหสฺส มานตฺตํ เทติ อพฺภานารหสฺส อพฺเภติ อุปสมฺปนารหสฺส อุปสมฺปาเทติ

(๑๐๖) ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មដែលត្រូវធ្វើ ក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើក្នុងទីចំពោះបុខ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មរបស់សង្ឃនោះតើ ហៅថាធម្មកម្ម (កម្មត្រូវតាមធម៌) ថាវិនយកម្ម (កម្មត្រូវតាមវិន័យ) ដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះហៅថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការសាកសួរ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា ឲ្យសតិវិនយដល់កិកូដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កិកូដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់កិកូដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ដល់កិកូដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់កិកូដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្ម ដល់កិកូដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកូដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិកូដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់កិកូដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិកូដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈឲ្យមានត្តដល់កិកូដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអព្ភានដល់កិកូដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា

ฉมฺหกมฺมํ ฯ เอวญฺหิ สติ วินยกมฺมฏฺฐานญฺจ ฯ ฉมฺหกมฺมนฺติ
ตตฺถ ยถาลทฺธ วินยกมฺมนฺติ เยน เอว ยถาลทฺธ สมฺปตฺต
สงฺฆสฺส สมฺมุขาการณารหนฺติ กมฺมนฺติ สมฺมุข กรณโต
วุตฺต เอว ยถาลทฺธ ฉมฺหกมฺมนฺติ เยหิ วินยกมฺมนฺติ ปวตฺต
ปน สงฺฆสฺส อนตีสาเร เยหิ เยน เอว ยถาลทฺธ
สมฺปตฺต สงฺฆสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธารหนฺติ กมฺมนฺติ ปฏิปฺปสฺส
กรณโต ปฏิปฺปสฺสทฺธ การณารหนฺติ กมฺมนฺติ ปฏิปฺปสฺส กร-
ณโต สติวินยารหสฺส สติวินยนฺติ เอตสฺส อมูฬฺหวินยา-
รหสฺส อมูฬฺหวินยนฺติ เอตสฺส ตสฺส ปาปิยสิกาย กมฺม-
รหสฺส ตสฺส อาปิยสิกาย กมฺมนฺติ กรณโต ตชฺชนีย.
กมฺมารหสฺส ตชฺชนียกมฺมนฺติ กรณโต นิยสฺสกมฺม-
รหสฺส นิยสฺสกมฺมนฺติ กรณโต ปพฺพาชนียกมฺมารหสฺส
ปพฺพาชนียกมฺมนฺติ กรณโต ปฏิสารณียกมฺมารหสฺส
ปฏิสารณียกมฺมนฺติ กรณโต อุกฺเขปนียกมฺมารหสฺส
อุกฺเขปนียกมฺมนฺติ กรณโต ปริวาสารหสฺส ปริวาสทาน
เอตสฺส มูลาย ปฏิกสฺสนารหสฺส มูลาย ปฏิกสฺสนสฺส

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មរបស់សង្ឃនោះ ជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះ ជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ម្នាលឧបាលិ កម្មដែលត្រូវធ្វើកងទំចំពោះមុខ សង្ឃណា មួយ ព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកងទីចំពោះមុខ ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ឈ្មោះថាជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ម្នាលឧបាលិ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការសាកសួរ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា ឲ្យសតិវិនយដល់តិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យមូឡ្ហវិនយដល់តិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់តិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់តិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់តិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ

មានត្តារហាសុ្ស មានត្តំ នេតិ អញ្ញាធារហំ អញ្ញេតិ ឧបសម្បទារហំ ឧបសម្បាទេតិ ឯវំ ខោ ឧបាលិ ធម្មកម្មំ ហោតិ វិនយកម្មំ ។ ឯវម្បេ បន សង្ឃេ អនតិរិត្តេ ហោតីតិ ។

(๑๐๗) យោ ន ខោ ភន្តេ សមគ្គោ សង្ឃោ សតិវិនយារហាសុ្ស អមូឡ្ហវិនយំ នេតិ អមូឡ្ហវិនយារហាសុ្ស សតិវិនយំ នេតិ ធម្មកម្មំ ន ខោ តំ ភន្តេ វិនយកម្មន្តិ ។ អធម្មកម្មំ តំ ឧបាលិ អវិនយកម្មន្តិ ។ យោ ន ខោ ភន្តេ សមគ្គោ សង្ឃោ អមូឡ្ហវិនយារហាសុ្ស តស្សុ បាបិយសិកាកម្មំ ករោតិ តស្សុ បារិយសិកាកម្មារហាសុ្ស អមូឡ្ហវិនយំ នេតិ តស្សុ បាបិយេសិកាកម្មារហាសុ្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ តជ្ជនីយកម្មារហាសុ្ស តស្សុ បាបិយសិកាកម្មំ ករោតិ តជ្ជនីយកម្មារហាសុ្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ និយស្សកម្មារហាសុ្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ និយស្សកម្មារហាសុ្ស បព្ពាជនីយកម្មំ ករោតិ បព្ពាជនីយកម្មារហាសុ្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ

ដល់តិកុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់តិកុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអញ្ជនដល់តិកុដែលគួរដល់អញ្ជន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃសោតក៏ហៅថាជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[๑๐๗] ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់តិកុដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យសតិវិនយដល់តិកុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាធម្មកម្មជាវិនយកម្មដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ។ ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើតស្សប្បាបិយសិកាកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់តិកុដែលគួរដល់តស្សប្បាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់តស្សប្បាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតស្សប្បាបិយសិកាកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់តិកុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម

បញ្ចាជនីយកម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតំ ប-
ដិសារណីយកម្មារហស្ស បញ្ចាជនីយកម្មំ ករោតិ បដិ-
សារណីយកម្មារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោតំ ឧក្ខេ-
បនីយកម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតំ ឧក្ខេប-
នីយកម្មារហស្ស បរិវាសំ ទេតំ បរិវាសារហស្ស ឧក្ខេ-
បនីយកម្មំ ករោតំ បរិវាសារហំ មូលាយ បដិកស្សតំ
មូលាយ បដិកស្សនារហស្ស បរិវាសំ ទេតំ មូលាយ
បដិកស្សនារហស្ស មានត្តំ ទេតំ មានត្តារហំ មូលាយ
បដិកស្សតំ មានត្តារហំ អព្ភេតំ អព្ភានារហស្ស មានត្តំ
ទេតំ អព្ភានារហំ ឧបសម្បាទេតំ ឧបសម្បទារហំ អព្ភេតំ
ឧម្មកម្មំ ន ខោ តំ ភន្តេ វិនយកម្មន្តិ ។ អឧម្មកម្មំ
តំ ឧចាលិ អវិនយកម្មំ ។ យោ ខោ ឧចាលិ សមគ្គោ
សង្ឃោ សតិវិនយារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ ទេតំ អមូឡ្ហ-
វិនយារហស្ស សតិវិនយំ ទេតំ យំ ខោ ឧចាលិ អឧម្ម-
កម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ យាវញ្ច បន សង្ឃោ សាតិ-
សាហោ ហោតិ ។ យោ ខោ ឧចាលិ សមគ្គោ
សង្ឃោ អមូឡ្ហវិនយារហស្ស តស្ស ចាបិយសិកាកម្មំ

ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បញ្ចាជនីយកម្ម ធ្វើបញ្ចាជនីយ-
កម្ម ដល់កិកុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើខុក្ខេបនីយកម្មដល់កិកុ
ដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់កិកុដែលគួរ
ដល់ខុក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់កិកុដែលគួរដល់ខុក្ខេបនីយកម្ម ធ្វើ
ខុក្ខេបនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់
កិកុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យបរិវាសដល់កិកុដែលគួរ ដល់មូលាយបដិ-
កស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់កិកុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមូលាយ-
បដិកស្សនៈ ដល់កិកុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអព្ភានដល់កិកុដែលគួរដល់
មានត្ត ឲ្យមានត្តដល់កិកុដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កិកុដែល
គួរដល់អព្ភាន ឲ្យអព្ភានដល់កិកុដែលគួរដល់ឧបសម្បទា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្មដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះមិនមែនជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្មទេ ។
ម្នាលឧបាលិ សង្ឃណាមួយត្រមៀងគ្នា ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កិកុ
ដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យសតិវិនយ ដល់កិកុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ
ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយ-
កម្ម ឯសង្ឃសោតកំជាសង្ឃប្រែកបដោយទោសដោយប្រការដូច្នេះ ។
ម្នាលឧបាលិ សង្ឃណាមួយត្រមៀងគ្នា ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម

ភាវោតិ ឥស្សរ ភាវំ យេសំ តេសំ ភាវោ ភាវត្ថោ ឥស្សរ អត្ថេ ណ្យំ
នេតិ ឥស្សរ ភាវំ យេសំ តេសំ ភាវោ ភាវត្ថោ ឥស្សរ តត្ថនិយ្យាតិ ភាវំ
ភាវោតិ តត្ថនិយ្យាតេ ឥស្សរ ឥស្សរ ភាវំ យេសំ តេសំ ភាវោ ភាវំ
ភាវោតិ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវ ឥយ ឥស្សរ ឥយ ឥស្សរភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ
ភាវោតិ ឥយ ឥស្សរភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ ឥយ ឥស្សរ-
ភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ បញ្ចាឌនិយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ បញ្ចាឌនិយ-
ភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ឥយ ឥស្សរភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ បញ្ចាឌនិយ្យាតេ ភាវ-
រហ ឥស្សរ បដិសារណីយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ បដិសារណីយ-
ភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ បដិសារណីយ-
ភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ ឧក្ខេបនីយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ ឧក្ខេបនីយ-
ភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ បដិសារណីយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ ឧក្ខេបនី-
យាតេ ភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ បវារិតសំ នេតិ បវារិតភាវ ឧក្ខេ-
បនីយាតេ ភាវំ ភាវោតិ បវារិតភាវបំ អូលាយ បដិភស្សតិ
អូលាយេ បដិភស្សតិភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ ភាវោតិ បវារិតសំ នេតិ អូលាយ
បដិភស្សតិភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវ ឥយ ឥស្សរ ឥយ ឥស្សរភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ
បដិភស្សតិ ភាវបំ អាភុតិ អភ្ជានភាវ តត្ថនិយ្យាតេ ភាវំ
នេតិ អភ្ជានភាវបំ ឧបសម្បន្នេតិ ឧបសម្បន្នភាវបំ អាភុតិ

ដល់កិកុដែលគួរដល់អមូទ្ធវិន័យ ឲ្យអមូទ្ធវិន័យ ដល់កិកុដែលគួរដល់តស្សុបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តស្សុបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតស្សុបាបិយសិកាកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្ម ដល់កិកុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់កិកុដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាស ដល់កិកុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិកុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិកុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យបរិវាស ដល់កិកុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់កិកុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិកុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអព្ភានដល់កិកុដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យមានត្តដល់កិកុដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យឧបសម្បទា ដល់កិកុដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យអព្ភានដល់កិកុដែលគួរ

ปโร ๆ ขตาลิ อนฺตรกปฺปา เหาติ อาวิญฺญตฺติ ๆ
ปญฺจ ปน สงฺฆา สาติสาเร เหาติตี ๆ

[๑๐๘] โย ปน ภิกฺขุ สมคฺคา สงฺฆา สติวินยารหสฺส สติวินยํ ทตฺวา อมูฬฺหวินยารหสฺส อมูฬฺหวินยํ ทตฺวา ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย ตชฺชนียกมฺมารหสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย นิยสฺสกมฺมารหสฺส นิยสฺสกมฺมํ กเรยฺย ปพฺพาชนียกมฺมารหสฺส ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย ปฏิสารณียกมฺมารหสฺส ปฏิสารณียกมฺมํ กเรยฺย อุกฺเขปนียกมฺมารหสฺส อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรยฺย ปริวาสารหสฺส ปริวาสํ ทเทยฺย มูลาย ปฏิกสฺสนารหสฺส มูลาย ปฏิกสฺเสยฺย มานตฺตารหสฺส มานตฺตํ ทเทยฺย อพฺภานารหสฺส อพฺภาเนยฺย อุปสมฺปนารหสฺส อุปสมฺปาเทยฺย ตชฺชนียกมฺมํ ปุ ภิกฺขุ ตำ กเรยฺย วินยกมฺมนฺติ ๆ

ដល់ឧបសម្បទា ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯងជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃសោត ក៏ជាសង្ឃប្រែកបដោយទោសដោយប្រការដូច្នេះ ។

[๑๐๘] ព្រះឧបាលិគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យសតិវិនយ ដល់កិរិយាដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កិរិយាដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាធម្មកម្មជាវិនយកម្មដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្មហើយ ។ ព្រះឧបាលិគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអមូឡ្ហវិនយ កិរិយាដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់កិរិយាដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិរិយាដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់កិរិយាដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអព្ភានដល់កិរិយាដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្មនោះជាធម្មកម្មជាវិនយកម្មដែរឬ ។

ธมฺมกมฺมํ ตํ อุปาลิ วินยกมฺมํ ฯ เยน เขา อุปาลิ สมเยน สงฺฆา สติวินยารหสฺส สติวินยํ เทติ อมูฬฺหวินยารหสฺส อมูฬฺหวินยํ เทติ ปฏิ เขา อุปาลิ ธมฺมกมฺมํ เหติ วินยกมฺมํ ฯ ปฏิกฺโก ปน สงฺฆา อนติสาเร เหติ ฯ เยน เขา อุปาลิ สมเยน สงฺฆา อมูฬฺหวินยารหสฺส อมูฬฺหวินยํ เทติ ตสฺส ปาปิยสิกาย กมฺมารหสฺส ตสฺส ปาปิยสิกาย กมฺมํ กเรติ ตชฺชนียกมฺมารหสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรติ นิยสฺสกมฺมารหสฺส นิยสฺสกมฺมํ กเรติ ปพฺพาชนียกมฺมารหสฺส ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรติ ปฏิสารณียกมฺมารหสฺส ปฏิสารณียกมฺมํ กเรติ อุกฺเขปนียกมฺมารหสฺส อุกฺเขปนียกมฺมํ กเรติ ปริวาสารหสฺส ปริวาสํ เทติ มูลาย ปฏิกสฺสนารหสฺส มูลาย ปฏิกสฺสติ มานตฺตารหสฺส มานตฺตํ เทติ อพฺภานารหสฺส อเปติ อุปสมฺปนารหสฺส อุปสมฺปาเทติ ปฏิ เขา อุปาลิ ธมฺมกมฺมํ เหติ วินยกมฺมํ ฯ ปฏิกฺโก ปน สงฺฆา อนติสาเร เหติ ฯ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម
ហើយ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យសតិវិនយដល់កិរិយា
ដែលគួរដល់សតិវិនយ ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កិរិយាដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិនយ
ម្នាលឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃ
សោតក៏ជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្នាល
ឧបាលិ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កិរិយាដែលគួរដល់
អមូឡ្ហវិនយ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់តស្សបាបិយ-
សិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្ម
ដល់កិរិយាដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់
បព្វាជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់បដិសារណីយ-
កម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កិរិយាដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបវារណដល់
កិរិយាដែលគួរដល់បវារណ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់កិរិយាដែលគួរដល់មូលា-
យបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្តដល់កិរិយាដែលគួរដល់មានត្ត ឲ្យអព្ភានដល់កិរិយា
ដែលគួរដល់អព្ភាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ម្នាល
ឧបាលិ កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃ
សោតក៏ជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[๑๐๙] អដ្ឋខោ ភគវា តិក្ខត្តុ អាមន្តេសិ យោ ខោ តិក្ខត្តុំ សមណ្ដោ សង្ឃោ សតិវិនយារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ ទេតិ ឯវំ ខោ តិក្ខត្តុំ អធម្មកម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ ឯវញ្ច បន សង្ឃោ សាតិសាកេ ហោតិ ។ យោ ខោ តិក្ខត្តុំ សមណ្ដោ សង្ឃោ សតិវិនយារហស្ស ឥស្ស ចាបរាយសិកានំ បុគ្គលានំ សតិវិនយារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ សតិវិនយារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ សតិវិនយារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មំ ករោតិ សតិវិនយារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ សតិវិនយារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោតិ សតិវិនយារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ សតិវិនយារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ សតិវិនយារហស្ស មានត្តំ ទេតិ សតិវិនយារហំ អព្ភេតិ សតិវិនយារហំ ឧបសម្បាទេតិ ឯវំ ខោ តិក្ខត្តុំ អធម្មកម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ ឯវញ្ច បន សង្ឃោ សាតិសាកេ ហោតិ ។ យោ ខោ តិក្ខត្តុំ សមណ្ដោ សង្ឃោ អមូឡ្ហវិនយារហស្ស ឥស្ស ចាបរាយសិកានំ បុគ្គលានំ ករោតិ

[๑๐๙] ดูก่อนอานนท์ ก็พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสกะภิกษุทั้งหลายมีประการดังนี้ว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ใดพึงทำสังฆกรรมแก่ภิกษุใด ด้วยญัตติกรรมวาจาเดียว ไม่ชอบธรรม ไม่เป็นวินัย ไม่ควรแก่สัตถุศาสน์ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สังฆกรรมนี้ชื่อว่าเป็นอธรรมกรรม ชื่อว่าเป็นอวินัยกรรม และสงฆ์นั้นก็ชื่อว่าเป็นสงฆ์แตกกันแล้ว ด้วยโทษเพียงประการนี้ ๆ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ใดพึงทำสังฆกรรมแก่ภิกษุใด ด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ไม่ชอบธรรม ไม่เป็นวินัย ไม่ควรแก่สัตถุศาสน์ ฯลฯ ด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ไม่ชอบธรรม ไม่เป็นวินัย ไม่ควรแก่สัตถุศาสน์ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สังฆกรรมนี้ชื่อว่าเป็นอธรรมกรรม ชื่อว่าเป็นอวินัยกรรม และสงฆ์นั้นก็ชื่อว่าเป็นสงฆ์แตกกันแล้ว ด้วยโทษเพียงประการนี้ ๆ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ใดพึงทำสังฆกรรมแก่ภิกษุใด ด้วยญัตติกรรมวาจาเดียว ชอบธรรม เป็นวินัย ควรแก่สัตถุศาสน์ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สังฆกรรมนี้ชื่อว่าเป็นธรรมกรรม ชื่อว่าเป็นวินัยกรรม และสงฆ์นั้นก็ชื่อว่าเป็นสงฆ์พร้อมเพรียงกันแล้ว ด้วยโทษเพียงประการนี้ ๆ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ใดพึงทำสังฆกรรมแก่ภิกษุใด ด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ฯลฯ ด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ชอบธรรม เป็นวินัย ควรแก่สัตถุศาสน์ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สังฆกรรมนี้ชื่อว่าเป็นธรรมกรรม ชื่อว่าเป็นวินัยกรรม และสงฆ์นั้นก็ชื่อว่าเป็นสงฆ์พร้อมเพรียงกันแล้ว ด้วยโทษเพียงประการนี้ ๆ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ใดพึงทำสังฆกรรมแก่ภิกษุใด ด้วยญัตติกรรมวาจาเดียว ไม่ชอบธรรม ไม่เป็นวินัย ไม่ควรแก่สัตถุศาสน์ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สังฆกรรมนี้ชื่อว่าเป็นอธรรมกรรม ชื่อว่าเป็นอวินัยกรรม และสงฆ์นั้นก็ชื่อว่าเป็นสงฆ์แตกกันแล้ว ด้วยโทษเพียงประการนี้ ๆ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์ใดพึงทำสังฆกรรมแก่ภิกษุใด ด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา

ឯវំ ខោ តិក្ខវេ អនន្តម្មកម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ ឯវញ្ច បន សង្ឃេ សាតិសារេ ហោតិ ។ យោ ខោ តិក្ខវេ សមគ្គោ សង្ឃោ អម្ហន្តិ្ថនយារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហស្ស ឯវំកំ នេតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហំ ម្ហលាយ បដិកស្សតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហស្ស មានត្តំ នេតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហំ អព្ភេតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហំ ឧបសម្បាទេតិ អម្ហន្តិ្ថនយារហស្ស សាតិវិនយំ នេតិ ឯវំ ខោ តិក្ខវេ អនន្តម្មកម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ ឯវញ្ច បន សង្ឃេ សាតិសារេ ហោតិ ។ យោ ខោ តិក្ខវេ សមគ្គោ សង្ឃោ តស្ស ចាបិយសិកាកម្មារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ តស្ស ចាបិយសិកាកម្មារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ តស្ស ចាបិយសិកាកម្មារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មំ ករោតិ តស្ស ចាបិយសិកាកម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃ
សោតកំប្រែកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
អមូឡ្ហវិន័យ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិន័យ ធ្វើបព្វាជ-
នីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិន័យ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុ
ដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិន័យ ធ្វើទុក្កដបនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហ-
វិន័យ ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិន័យ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៃ
ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិន័យ ឲ្យមានត្តដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហ-
វិន័យ ឲ្យអព្ភានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិន័យ ឲ្យឧបសម្បទាដល់
ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិន័យ ឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡ្ហវិន័យ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃ
សោតកំប្រែកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរ
ដល់តស្សាបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សាបា-
បិយសិកាកម្ម ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សាបាបិយសិកា-
កម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សាបាបិយសិកាកម្ម

តស្ស ចាបិយសិក្ខាកម្មារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ
ករោតិ តស្ស ចាបិយសិក្ខាកម្មារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ
។ បេ ។ តស្ស ចាបិយសិក្ខាករម្មារហស្ស សតិវិនយំ
ទេតិ តស្ស ចាបិយសិក្ខាករម្មារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ
ទេតិ ឃំ ខោ កិក្ខវេ អជ្ឈត្តកម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ
ឃវញ្ចេ បន សង្ឃោ សាតិសារោ ហោតិ ។ យោ ខោ
កិក្ខវេ សមក្ខោ សង្ឃោ តជ្ជនីយកម្មារហស្ស ។ បេ ។
និយស្សកម្មារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មារហស្ស បដិសា-
រណីយកម្មារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មារហស្ស បរិវាសា-
រហស្ស មូលាយ បដិកស្សនារហស្ស មានត្តារហស្ស
អព្ភានារហស្ស ឧបសម្បទារហស្ស សតិវិនយំ ទេតិ
ឧបសម្បទារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ ទេតិ ឧបសម្បទា-
រហស្ស តស្ស ចាបិយសិក្ខាកម្មំ ករោតិ ឧបសម្ប
ទារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ ឧបសម្បទារហស្ស
និយស្សកម្មំ ករោតិ ឧបសម្បទារហស្ស បព្ពាជនីយ-
កម្មំ ករោតិ ឧបសម្បទារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ
ករោតិ ឧបសម្បទារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោតិ

ធ្វើទុក្ខេបនីយកម្មដល់កិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ឲ្យបរិវាស ដល់កិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ។បេ។ ឲ្យសតិវិនយដល់កិក្ខុ ដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កិក្ខុដែលគួរដល់ តស្សបាបិយសិកាកម្ម ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃណាមួយ ត្រមៃ(ត្រឿងគ្នា) ឲ្យសតិវិនយដល់កិក្ខុ ដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ។បេ។ ដល់កិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ដល់កិក្ខុ ដែលគួរដល់បព្ពាជនីយកម្ម ដល់កិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ដល់ កិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនិយកម្ម ដល់កិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ដល់កិក្ខុដែល គួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ដល់កិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ត ដល់កិក្ខុដែលគួរ ដល់អព្ភាន ដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់កុល-បុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរ ដល់ឧបសម្បទា ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើ និយស្សកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើបព្ពាជនីយកម្មដល់ កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កុលបុត្តដែល គួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា

อุปสมฺปทาเปกฺขสฺส ปริวาสํ เทติ อุปสมฺปทาปกฺขํ ปกฺขิปิตฺวา ปฏิกสฺสติ อุปสมฺปทาเปกฺขสฺส หิ เทติ อุปสมฺปทาปกฺขํ อโปฺปตฺวา ฯเปฯ ปกฺขิปิตฺวา อนฺตมฺปกฺขํ โหติ อาทิมฺปกฺขํ ปาปุณิตฺวา ปน สเงฺฆ สามีจิกมฺมํ โหตีติ ฯ

ฉตฺตมาณวกวตฺถุ ปฐมํ ฯ

[๑๑๐] ๔๘ ปน ปกฺขา ปกฺขสฺส คณนคาเรน โหนฺติ คลหคาเรน ปริวาสคาเรน สมฺปสฺสคาเรน สเงฺฆ อธิกรณคาเรน ฯ ตตฺร เย ปกฺขสฺส ปมาณํ โหนฺติ อยเมเตสุ อาวุโส ปกฺขา คณนคาเรน คลหคาเรน ปริวาสคาเรน สมฺปสฺสคาเรน สเงฺฆ อธิกรณคาเรน หนฺตฺวา ปน มยเมตฺถ กมฺมํ กโรมาติ ฯ เต ตสฺส กมฺมํ กโรนฺติ อนฺตเรน วา ฯ โส ตตฺถ อาปตฺติ อาปชฺชติ อาปตฺติยา กมฺมํ กุปฺปติ ฯ ตตฺถปิ ปกฺขสฺส ปมาณํ โหติ อยเมเตสุ อาวุโส ปกฺขา สเงฺฆน

ឲ្យបរិវាសដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ ដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យមានត្តដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យអព្ភានដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ម្នាលភិក្ខុចាំឯឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

ចប់ ឧបាលិបុច្ឆាភាណវារៈ ទី ២ ។

[๑๔๐] ម្នាលភិក្ខុចាំឯឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុជាអ្នកធ្វើនូវការបង្គរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ (ទាស់ទែងគ្នា) ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុចាំឯឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោចាំឯឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្គរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងពួកគ្នាធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុចាំឯឡាយនោះជាពួកមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ឯភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃទៀត ។ ឯភិក្ខុចាំឯឡាយក្នុងអាវាសនោះក៏គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោចាំឯឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃ

តជ្ជនីយកម្មកតោ អធម្មេន វគ្គេហិ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោន្តិ អធម្មេន សមគ្គា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ បិ អាវាសំ គច្ឆតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខុំ ឱវទតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយ-កម្មកតោ អធម្មេន សមគ្គេហិ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោន្តិ ធម្មេន វគ្គា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ បិ អាវាសំ គច្ឆតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខុំ ឱវទតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ ធម្ម-ន វគ្គេហិ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ បិ អាវាសំ គច្ឆតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខុំ ឱវទតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គេហិ

បានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយដោយកិក្ខុពាំងឡាយដែលជាពួកមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងពាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុពាំងឡាយនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ កិក្ខុនោះចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯកិក្ខុពាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះក៏គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោពាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយដោយកិក្ខុពាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងពាល់គ្នាធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុពាំងឡាយនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិក្ខុពាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោពាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយដោយកិក្ខុពាំងឡាយជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងពាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុពាំងឡាយនោះជាពួកពាំងប្រកបដោយធម៌ហើយ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃទៀត ។ ឯកិក្ខុពាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោពាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយដោយកិក្ខុពាំងឡាយជាពួកពាំងប្រកបដោយធម៌

ภาสฺส มยา ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยาถ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยุ ธมฺมปฏิรูปเกน สมคฺคา ฯ

(๑๑๑) ฯณ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภณฺฑนการโก กลหการโก วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆे อธิกรณการโก ฯ ตสฺเสวเ ภิกฺขุโน ฯวํ โหติ อยํ โข อายสฺมา ภิกฺขุ ภณฺฑนการโก กลหการโก วิวาทการโก ภสฺสการโก สงฺฆे อธิกรณการโก ภาสฺส มยา ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยาถ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยุ อนนุจฺฉวิกเมว สมคฺคา ฯ สเจ ปนสฺส อาวาสา อญฺญตฺถ อาวาสกิจฺจมตฺถิ ฯ ตตฺถปิ ภิกฺขุโน ฯวํ โหติ อยํ โข อายสฺมา ภิกฺขุ สงฺฆे ตชฺชนียกมฺมกโต อนนุจฺฉวิกเมว สมคฺคสฺสปิ ภาสฺส มยา ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยาถ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยุ อนนุจฺฉวิกเมว วตฺตา ฯ สเจ ปนสฺส อาวาสา

ឫម បើដូច្នោះមានតែយើងពាល់គាំធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ឫម ក៏ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(១១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគាំយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះ ក៏គិតគាំយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាស

อญฺญาปิ อาปตฺติ กตฺตพฺพา ฯ ตตฺถปิ กิกฺขณฺฑ ปวาเรหิ เอตฺถ ขฺวาหิ อาวุโส กิกฺขุ สงฺฆมฺหา ตชฺชนียกมฺมกโต อนิยฺยาเตตฺวา ปฏิญฺญาย วตฺตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ยถา ตชฺชนียกมฺมกเตหิ ตีหากาเรหิ ฯ เอวเมว ปณฺฑุกมฺมกเตหิ ตีหากาเรหิ อุปสมฺปทาเปกฺขาย ปฏิปฺปสฺสทฺธิยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ โส ตมฺหา อาปตฺติยา อญฺญาปิ อาปตฺติ กตฺตพฺพา ฯ ตตฺถปิ กิกฺขณฺฑ ปวาเรหิ เอตฺถ ขฺวาหิ อาวุโส กิกฺขุ สงฺฆมฺหา ตชฺชนียกมฺมกโต อนิยฺยาเตตฺวา ปฏิญฺญาย วตฺตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ยถา ตชฺชนียกมฺมกเตหิ ตีหากาเรหิ ปณฺฑุกมฺมกเตหิ ตีหากาเรหิ อุปสมฺปทาเปกฺขาย ปฏิปฺปสฺสทฺธิยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ โส ตมฺหา อาปตฺติยา อญฺญาปิ อาปตฺติ กตฺตพฺพา ฯ ตตฺถปิ กิกฺขณฺฑ ปวาเรหิ เอตฺถ ขฺวาหิ อาวุโส กิกฺขุ สงฺฆมฺหา ตชฺชนียกมฺมกโต อนิยฺยาเตตฺวา ปฏิญฺญาย วตฺตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ยถา ตชฺชนียกมฺมกเตหิ ตีหากาเรหิ สมกฺเขหิ ปณฺฑุกมฺมกเตหิ ตีหากาเรหิ อุปสมฺปทาเปกฺขาย ปฏิปฺปสฺสทฺธิยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

ដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្ញម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ កិក្ខុនោះកំចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្ញម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្ញម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ កិក្ខុនោះកំចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្ញម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(๑๑๒) ๙๘ ปน กิกฺขเว กิกฺขุ กลฺยาณการเกา
โหติ กลยาณการเกา วิญฺญูการเกา ปสฺสการเกา
สเตฺถ อนิการณการเกา ฯ ตตฺร เย กิกฺขู ฬหุ
โหติ อยํ โข อาวุโส กิกฺขุ กลฺยาณการเกา กล-
ยาณการเกา วิญฺญูการเกา ปสฺสการเกา สเตฺถ อนิ-
การณการเกา ยาวชฺชปิ มยิ ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺ-
ยาติ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ กเรตฺวา ฉนฺเนน วกฺกา ฯ
สเจ ตสฺมา อาวาสา อญฺญตฺถ อาวาสํ คจฺฉติ ฯ ตตฺถปิ
กิกฺขู ฬหุ โหติ อยํ โข อาวุโส กิกฺขุ สเตฺถน
ตชฺชนียกมฺมกเตา ฉนฺเนน วกฺกหิ ยาวชฺชปิ มยิ
ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺยาติ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมํ
กเรตฺวา ฉนฺนปฺปฏิปเกน วกฺกา ฯ สเจ ตสฺมา อาวาสา
อญฺญตฺถ อาวาสํ คจฺฉติ ฯ ตตฺถปิ กิกฺขู ฬหุ โหติ
อยํ โข อาวุโส กิกฺขุ สเตฺถน ตชฺชนียกมฺมกเตา
ฉนฺนปฺปฏิปเกน วกฺกหิ ยาวชฺชปิ มยิ ตชฺชนียกมฺมํ

(๑๑๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្អុរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិរាគៈ ជាអ្នកធ្វើនូវតំរិះឲ្យនកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិកវណ៌ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើនូវការបង្អុរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិរាគៈ ជាអ្នកធ្វើនូវតំរិះឲ្យនកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិកវណ៌ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ឈនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ឬម ធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ឈនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ឬម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ

กาเรหิ ฯ เตน ตสฺส ตชฺชนียกมฺมกาเรน ธมฺม-
ปฏิรูปเกน สมฺมา ฯ สเจ ตมฺหา อาวาสา อญฺญตฺถ
อาวาสํ คจฺฉติ ฯ ตตฺถ ภิกฺขุ เวทิตพฺโพ อยํ เขา
อาวุโส ภิกฺขุ สเงฺฆน ตชฺชนียกมฺมกาโต ธมฺม-
ปฏิรูปเกน สมฺมาติ ยาวตฺตเกหิ ตชฺชนียกมฺมกาเรหิ
กาเรหิ ฯ เตน ตสฺส ตชฺชนียกมฺมกาเรน อธมฺเมน
วคฺคา ฯ สเจ ตมฺหา อาวาสา อญฺญตฺถ อาวาสํ คจฺฉติ ฯ
ตตฺถปิ ภิกฺขุ เวทิตพฺโพ อยํ เขา อาวุโส ภิกฺขุ
สเงฺฆน ตชฺชนียกมฺมกาโต อธมฺเมน วคฺคาติ ยาวตฺตเกหิ
มยํ ตชฺชนียกมฺมกาเรหิ ฯ เตน ตสฺส ตชฺชนีย-
กมฺมกาเรน อธมฺเมน สมฺมา ฯ

(๑๑๓) ๙๘ ยตฺถ ภิกฺขเว ภิกฺขุ กณฺฑนการาโก
เขาติ กลหการาโก วิวาทการาโก ภสฺสการาโก
สเงฺฆ อธิกรณการาโก ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุ ยาว
เขาติ อยํ เขา อาวุโส ภิกฺขุ กณฺฑนการาโก

ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម្មិបូម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម្មិបូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម្មិ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម្មិ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(๑๑๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀតវិញទៅ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើទុក្ការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើទុព្ភាសំលោះ ជាអ្នកធ្វើទុព្ភរវាទ ជាអ្នកធ្វើទុព្ភតិវុដ្ឋានកថា ជាអ្នកធ្វើទុព្ភអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នក

កាលហាការកោ វិកាលហាការកោ តតិយភាការកោ សង្ឃស្ស
អធិការណាការកោ ហត្ថិស្ស មយំ តត្ថនិយកម្មំ
ការេមាតិ ។ តេ តស្ស តត្ថនិយកម្មំ ការេត្វា
ឆម្មប្បដិរូបកេន វក្កា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ
អាវាសំ កប្បតិ ។ តត្ថបិ តិក្ខត្តុំ ឋវំ ហោតិ អយំ
ខោ អាវុសោ តិក្ខត្តុំ សង្ឃេន តត្ថនិយកម្មការោ
ឆម្មប្បដិរូបកេន វក្កេហិ ហត្ថិស្ស មយំ តត្ថនិយកម្មំ
ការេមាតិ ។ តេ តស្ស តត្ថនិយកម្មំ ការេត្វា ឆម្ម-
ប្បដិរូបកេន សមក្កា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ
អាវាសំ កប្បតិ ។ តត្ថបិ តិក្ខត្តុំ ឋវំ ហោតិ អយំ
ខោ អាវុសោ តិក្ខត្តុំ សង្ឃេន តត្ថនិយកម្មការោ ឆម្ម-
ប្បដិរូបកេន សមក្កេហិ ហត្ថិស្ស មយំ តត្ថនិយកម្មំ
ការេមាតិ ។ តេ តស្ស តត្ថនិយកម្មំ ការេត្វា អឆម្នេន
វក្កា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ អាវាសំ កប្បតិ ។
តត្ថបិ តិក្ខត្តុំ ឋវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ តិក្ខ

ធ្វើនូវការបង្គរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំណោះ ជាអ្នកធ្វើនូវរឿង ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើ

สเญฺเจน ตญฺจ ลทฺธกมฺมกเรน อฆเมฺฆน วกฺขติ มหนฺตสฺส ยเมฺห ตญฺจ ลทฺธกมฺมกเรน ตาวเทว ตญฺจ ลทฺธกมฺมกเรน อฆเมฺฆน สมกฺขาตา ฯ เสา ตสฺมา อาวิสา อญฺเญ อาวิสา กตฺตพฺพา ฯ ตสฺมิ ตสฺมิ กมฺมฏฺฐาเน ฌานาทีนิ อยเมฺห เจว อาทิสา ตสฺมา สเญฺเจน ตญฺจ ลทฺธกมฺมกเรน อฆเมฺฆน สมกฺขาตา มหนฺตสฺส ยเมฺห ตญฺจ ลทฺธกมฺมกเรน ตาวเทว ฌเมฺฆน วกฺขติ ฯ

(๑๑๔) ๕๓ ยถา จ ตสฺมิ ตสฺมิ กมฺมฏฺฐาเน ฌานาทีนิ เจว อาทิสา จ ลกฺขณาทีนิ จ ปริคฺคเหตฺวา ตสฺส ตสฺส ฌานสฺส ตสฺส ตสฺส ปจฺจเวกฺขณาย ปฏิภาคนิมิตฺตสฺส จ อุปฺปาทนตฺถาย ปุนปฺปุนํ

ตัณฑุลปักกมนาทิกา ฯ ก็ภิกษุทั้งหลายเป็นพวกทำผิดด้วยอาบัติมีประการต่างๆ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ทำผิดด้วยอาบัติมีประการต่างๆ ฯ ก็ภิกษุทั้งหลายเป็นพวกทำผิดด้วยอาบัติมีประการต่างๆ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ทำผิดด้วยอาบัติมีประการต่างๆ ฯ

[๑๑๔] ก็ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในศาสนานี้ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ ฯ ในข้อนั้น ก็ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นเหตุ นี้ไม่เป็นเหตุ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นฐานะ นี้ไม่เป็นฐานะ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอธิกรณสมถะ นี้ไม่เป็นอธิกรณสมถะ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ ฯ ในข้อนั้น ก็ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นเหตุ นี้ไม่เป็นเหตุ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นฐานะ นี้ไม่เป็นฐานะ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอธิกรณสมถะ นี้ไม่เป็นอธิกรณสมถะ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ ฯ ก็ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในศาสนานี้ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ ฯ ในข้อนั้น ก็ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นเหตุ นี้ไม่เป็นเหตุ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นฐานะ นี้ไม่เป็นฐานะ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอธิกรณสมถะ นี้ไม่เป็นอธิกรณสมถะ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ ฯ ก็ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในศาสนานี้ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ ฯ ในข้อนั้น ก็ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นเหตุ นี้ไม่เป็นเหตุ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในเหตุ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นฐานะ นี้ไม่เป็นฐานะ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในฐานะ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในอาบัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการตั้งอยู่ในวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นวินัย นี้ไม่เป็นวินัย ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงวินัย ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอาบัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอาบัติ นี้ไม่เป็นอาบัติ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอนุบัญญัติ ฯ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ เป็นไฉน ฯ ภิกษุในศาสนานี้ย่อมรู้ตามความเป็นจริงว่า นี้เป็นอธิกรณสมถะ นี้ไม่เป็นอธิกรณสมถะ ดังนี้ ชื่อว่าเป็นผู้ฉลาดในการแสดงอธิกรณสมถะ ฯ

អញ្ញំបិ អាកាសំ តច្ចតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខិំ ឃរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខិ សង្ខ្យេ តត្ថនីយកម្មកតោ ឧម្មុប្បដិរូបតោរេន សមក្ខេមោ ហាទ្ធុស្ស មយំ តត្ថនីយ-កម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តត្ថនីយកម្មំ ករោន្តំ អធម្មេន វក្កា ។ សោ តម្ហា អាកាសា អញ្ញំបិ អាកាសំ តច្ចតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខិំ ឃរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខិ សង្ខ្យេ តត្ថនីយកម្មកតោ អធម្មេន វក្កេមោ ហាទ្ធុស្ស បយំ តត្ថនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តត្ថនីយកម្មំ ករោន្តំ អធម្មេន សមក្កា ។ សោ តម្ហា អាកាសា អញ្ញំបិ អាកាសំ តច្ចតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខិំ ឃរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខិ សង្ខ្យេ តត្ថនីយកម្ម-កតោ អធម្មេន សមក្កេមោ ហាទ្ធុស្ស មយំ តត្ថនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តត្ថនីយកម្មំ ករោន្តំ ធម្មេន វក្កា ។ សោ តម្ហា អាកាសា អញ្ញំបិ អាកាសំ តច្ចតិ ។

កាន់អាវាសដទៃទៀត ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។

ตตฺถ กิญฺจนฺ ฯเปฯ เอตฺถ อยํ โยชนา อาวุโส กิญฺจิ สเงฺขตนฺ ตชฺชนียกมฺมกาโร ตสฺมิญฺ ปคฺคหาทิ พาหุลฺลมยํ ตชฺชนียกมฺมํ กาเรตพฺพนฺติ ฯ เตน ตสฺส ตชฺชนีย-กมฺมํ กเรนฺเต ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วุตฺตา ฯ

(๑๑๙) ๙๘ ปน กิญฺจาปิ กิญฺจิ ปาโล เหตฺถ อญฺญตฺถา อาปตฺติพหุโล อนเปกฺขาโร กิเลสมฺปชฺโช วิหารโต อนฺตลิเมกาหิ กิเลสกฺเขหิ ฯ ตสฺมา เย กิญฺจิ ฯเปฯ เอตฺถ อยํ โยชนา อาวุโส กิญฺจิ ปาโล อญฺญตฺถา อาปตฺติพหุโล อนเปกฺขาโร กิเลสมฺปชฺโช วิหารโต อนฺตลิเมกาหิ กิเลสกฺเขหิ พาหุลฺลมยํ นิยสฺสกมฺมํ กาเรตพฺพาติ ฯ เตน ตสฺส นิยสฺสกมฺมํ กเรนฺเต อนเปกฺขาโร วุตฺตา ฯ เสา ตสฺมา อาวาสา อญฺญตฺถ อาวาสํ คจฺฉติ ฯ ตตฺถ กิญฺจิ ฯเปฯ เอตฺถ อยํ โยชนา อาวุโส กิญฺจิ สเงฺขตนฺ นิยสฺสกมฺมกาโร อนเปกฺขาโร วุตฺตา พาหุลฺลมยํ นิยสฺสกมฺมํ กาเรตพฺพาติ ฯ

ឯកិក្ខុទាំងឡាយកន្លងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួមធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(๑๑๙) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត កិក្ខុកន្លងសាសនានេះ ល្ងង់មិនឆ្លាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានកំណត់អាបត្តិ នៅច្បូកច្បឹងដោយគហស្ថ ដោយការច្បូកច្បឹងមិនសមគួរ ។ កន្លងរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯង ល្ងង់មិនឆ្លាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅច្បូកច្បឹងដោយគហស្ថ ដោយការច្បូកច្បឹងមិនសមគួរ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះគំរេចញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយកន្លងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើនិយស្សកម្មហើយ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើនិយស្សកម្មដល់កិក្ខុនេះ(ទៀត) ។

เตน สมฺปนฺนสีลตาย กาเยน อวิปฺปฏิสาเรน สมฺปาทิตา ฯ เปฯ วิปฺปฏิสาเรน วิปฺปฏิสาเรน ปาโมชฺเชน สมฺปาทิตา ฯ ยถา หิ ภาวนา ตถา จกฺกฺ กาตพฺพนฺ ฯ

(๑๑๖) ๙๘ ปน ตีสุปิ ตีสุ กุลปุตฺเตสุ หีนาธิมุตฺติกสฺส ปาปสมาจารสฺส ฯ ตสฺส เจ ตีสุปิ ฐานีสุ หีนาธิมุตฺติกตา อยฺยา โข อายสฺมนฺโต ตีสุ กุลปุตฺเตสุ ปาปสมาจารสฺส ปาปสมาจารตาย ปาปกมฺมนฺตตาย ปาปาชีวตาย ปาปกมฺมนฺตตาย ปาปาชีวตาย ปาปสมาจาร

បម្រៀយ្យកូន្តក: ភិក្ខុតាំងឡាយដាពួក (ធ្វើ) បញ្ជាជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម

ភិក្ខុតាំងអម្បាលនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើនិយស្ស-
កម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួក តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតាំង
ប្រែកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ប្លម ។ បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើបក្ក[1]ឲ្យដូចសេចក្តីដែលបានពោលមកហើយខាងដ៏តែក្រោយ ។

(๑๑๖) ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះមានភិក្ខុជាអ្នកទ្រុស្ត
ត្រកូល មានមារយាទអាក្រក់ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុតាំងឡាយគិតគ្នា
យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល
មានមារយាទអាក្រក់ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយធ្វើបញ្ជាជនីយកម្ម
ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុតាំងនោះជាពួកតាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើបញ្ជាជនីយ-
កម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯ
ភិក្ខុតាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ
ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើបញ្ជាជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុតាំងឡាយ
ដែលជាពួកតាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយ

---

๑ រឿងដែលត្រូវសំដែងវិលទៅរកសេចក្តីដើមវិញ ហៅថា បក្ក គឺត្រូវបន្ថែមសេចក្តីខាងដើម
ទំងខាងចុងដួចរឿងភ័ាវដែលនិយាយមកហើយ ។

ปญฺจนฺนียกมฺมํ กเรยฺยาถ ฯ เต ตสฺส ปญฺจนฺนีย-
กมฺมํ กเรยฺยุ อุกฺเขปนียกมฺมสมฺมา ฯเปฯ อุกฺเขปนีย-
กมฺมสมฺมา ฯ อุกฺเขปนียกมฺมปฏิปฺปสฺสทฺธิสมฺมา ฯ
ฉกฺกํ กาตพฺพํ ฯ

(๑๑๗) ๔๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขึ อกฺกোสติ
ปริภาสติ ฯ ตสฺส เจ ภิกฺขุโน ภยํ โหติ อยํ เม
อาวุโส ภิกฺขุ ภิกฺขึ อกฺกোสติ ปริภาสติ หนฺทสฺส
มยํ ปฏิสารณียกมฺมํ กเรยฺยาม ฯ เต ตสฺส
ปฏิสารณียกมฺมํ กเรยฺยุ อุกฺเขปนียกมฺมสมฺมา ฯเปฯ
อุกฺเขปนียกมฺมสมฺมา ฯ อุกฺเขปนียกมฺมปฏิปฺปสฺสทฺธิสมฺมา
ฯ อุกฺเขปนียกมฺมปฏิปฺปสฺสทฺธิสมฺมา ฯ ฉกฺกํ กาตพฺพํ ฯ

(๑๑๘) ๔๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา
น สฺสติ อาปตฺตึ ปสฺสิตุํ ฯ ตสฺส เจ ภิกฺขุโน ภยํ
โหติ อยํ เม อาวุโส ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา
น สฺสติ อาปตฺตึ ปสฺสิตุํ หนฺทสฺส มยํ อาปตฺติยา

ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ បេ ។ ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឆក្ក (បំពេញសេចក្តីដូចខាងដើម) ។

(๑๑๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុដេរប្រទេចពួកគ្រហស្ថ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដេរប្រទេចពួកគ្រហស្ថ មើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នាតែប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឆក្ក (បំពេញសេចក្តីដូចខាងដើម) ។

(๑๑๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវអាបត្តិហើយមិនប្រាប់ថានឹងឃើញអាបត្តិ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាប់ថានឹងឃើញអាបត្តិសោះ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ

អនុស្សរេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា អនុស្សរេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោន្តិ អជ្ឈត្តេ វត្ថុ ។បេ។ អជ្ឈត្តេ សមវត្ថុ ។ ជ្ឈត្តេ វត្ថុ ។ ជ្ឈត្តេ សមវត្ថុ ។ ជ្ឈត្តេ វត្ថុ ។ ជ្ឈត្តេ សមវត្ថុ ។ ចត្តារិ ការណានិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិំ បដិ-ករាតុំ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិំ បដិករាតុំ ហន្ទស្ស មយំ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោន្តិ អជ្ឈត្តេ វត្ថុ ។បេ។ អជ្ឈត្តេ សមវត្ថុ ។ ជ្ឈត្តេ វត្ថុ ។ ជ្ឈត្តេ សមវត្ថុ ។ ជ្ឈត្តេ វត្ថុ ។ ជ្ឈត្តេ សមវត្ថុ ។ ចត្តារិ ការណានិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ឥច្ឆតិ ចាបិកំ ទិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជិតុំ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ

ធ្វើនូវកម្មបនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើនូវកម្មបនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ហួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ហួម ។ បណ្ដិតគប្បីធ្វើចក្កប្ញុះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត កិក្ខុកងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នានឹងសំដែងអាបត្តិ ។ កងរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នានឹងសំដែងអាបត្តិ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើនូវកម្មបនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ធ្វើនូវកម្មបនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ហួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ហួម ។ បណ្ដិតគប្បីធ្វើចក្កប្ញុះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត កិក្ខុកងសាសនានេះ មិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ។ កងរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯង

ឯ ឥច្ចតំ ចាបិកាំ ឱដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជិតុំ ហន្ទស្ស មយំ ចាបិកាយ ឱដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ទុក្កដេនិយកម្មំ ការេមាតិ ។ តេ តស្ស ចាបិកាយ ឱដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ទុក្កដេនិយកម្មំ ការេត្វា អឆម្ភេន វក្កា ។ បេ ។ អឆម្ភេន សមក្កា ។ ឆម្ភេន វក្កា ។ ឆម្ភប្បដិរូបកេន វក្កា ។ ឆម្ភប្បដិរូបកេន សមក្កា ។ ចក្កំ ការេតព្ពំ ។

(១១៩) ឥជ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មាវត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ចេ កិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អឆម្ភេន វក្កា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ បិ អាវាសំ គច្ឆតិ ។ តត្ថបិ កិក្ខុ ឯវំ ហោតិ ឥមស្ស ខោ អាវុសោ កិក្ខុនោ សង្ឃេន

មិនច្បាច្ចានទឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញសោះ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយឆ្លើយតបនឹយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ឆ្លើយតបនឹយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ។បេ។ ត្រមត្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ ឬម ។ ត្រមត្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម ។ បណ្ដិតគប្បីឆ្លើយកុំប្លុះ ។

(๑๑๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានឆ្លើតឆ្លងនឹយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តំរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តឆ្លងនឹយកម្ម(ទឹងសង្ឃ) ។ ក្នុងវឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង សង្ឃបានឆ្លើតឆ្លងនឹយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តំរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះមកសូមការរម្ងាប់តឆ្លងនឹយកម្មនោះ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តឆ្លងនឹយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់តឆ្លងនឹយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងសង្ឃ

ตัณฑุลนิยกัมมัง ปฏิปัสสัทธัง อปเนตัพพัง วาตัพพัง หันทะ ปัสสะ มะยา ตัณฑุลนิยกัมมัง ปฏิปัสสัทธันติ ฯ เตน ตัสสะ ตัณฑุลนิยกัมมัง ปฏิปัสสัทธันติ อปเนตัพพัง สมาทาตัพพัง ฯ เป ฯ อปเนตัพพัง วาตัพพัง ฯ ธัมมัปปฏิรูปเกนะ วาตัพพัง ฯ ธัมมัปปฏิรูปเกนะ สมาทาตัพพัง ฯ สเจ ปะนะ ภิกขาจาเร ภิกขู สาเฏนะ ตัณฑุลนิยกัมมกาโร สัมมา วัตตะติ โลโม จาเลติ เนตวา วัตตะติ ตัณฑุลนิยกัมมัสสะ ปฏิปัสสัทธิ ยาจะติ ฯ ตัสมิง เย ภิกขูนัง ปะวา โหติ อะยัง โข อาวุโส ภิกขุ สาเฏนะ ตัณฑุลนิยกัมมกาโร สัมมา วัตตะติ โลโม จาเลติ เนตวา วัตตะติ ตัณฑุลนิยกัมมัสสะ ปฏิปัสสัทธิ ยาจะติ หันทะ ปัสสะ มะยัง ตัณฑุลนิยกัมมัง ปฏิปัสสัทธันติ ฯ เตน ตัสสะ ตัณฑุลนิยกัมมัง ปฏิปัสสัทธันติ อปเนตัพพัง สมาทาตัพพัง ฯ เป ฯ อปเนตัพพัง วาตัพพัง ฯ ธัมมัปปฏิรูปเกนะ วาตัพพัง ฯ ธัมมัปปฏิรูปเกนะ สมาทาตัพพัง ฯ อปเนตัพพัง วาตัพพัง ฯ สเจ ปะนะ ภิกขาจาเร ภิกขู สาเฏนะ

បានរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកប
ដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ
(ទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់
តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
ទាំងប្រកបដោយធម៌ក្អូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ក្អូម ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើ
តជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងបពេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរ
ដល់ភិរ៉ាយាសាចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ ក្នុង
រឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
ភិក្ខុនេះឯង សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ
ទាំងសម្ងបពេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ភិរ៉ាយាសាចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះមក
សូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់
តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយ
ធម៌ រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។
ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ក្អូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ក្អូម ។
ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត

ตณฺหายกมฺมกาโร สมฺมา วตฺตติ โลหิตํ จาเตติ เนตฺวา วตฺตติ ตณฺหายกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาวตติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุ ฯเปฯ โหติ อยํ เหา อาวุโส ภิกฺขุ สเชฺชน ตณฺหายกมฺมกาโร สมฺมา วตฺตติ โลหิตํ จาเตติ เนตฺวา วตฺตติ ตณฺหายกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาวตติ มาตุสฺส ปยงฺ ตณฺหายกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภตีติ ฯ เต ตสฺส ตณฺหายกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภนฺติ ฉมฺเน วฏฺฏา ฯเปฯ ฉมฺปฺปฏิรูปเกน วฏฺฏา ฯ ฉมฺปฺปฏิรูปเกน สมฺปฏฺฏา ฯ อฉมฺเน วฏฺฏา ฯ อฉมฺเน สมฺปฏฺฏา ฯ ฯณ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สเชฺชน ตณฺหายกมฺมกาโร สมฺมา วตฺตติ โลหิตํ จาเตติ เนตฺวา วตฺตติ ตณฺหายกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาวตติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุ ฯเปฯ โหติ อยํ เหา อาวุโส ภิกฺขุ สเชฺชน ตณฺหายกมฺมกาโร สมฺมา วตฺตติ

กิกฺขุกฺขนฺธกสาสนานេះ សង្ឃេ បានឆេ្តតឆ្ឌនីយកម្មេ ហោតិ ។ តំ ចេ បព្ពាជេតិ ឧបសម្បាទេតិ តញ្ច ឧបជ្ឈាយំ ករោតិ ឯកម្បិ ទ្វេបិ តីណិបិ ឧបជ្ឈាយេ ករោតិ ឯកម្បិ ទ្វេបិ តីណិបិ អាចរិយេ ករោតិ ឯកម្បិ ទ្វេបិ តីណិបិ សព្ពេបិ តេ ឧបជ្ឈាយា ច អាចរិយា ច តេ ឧបជ្ឈាយេ ច អាចរិយេ ច ឧបសម្បាទេ

លោមំ ចាតេតិ ឧត្តារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហាទ្ធស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន វត្តា ។ បេ ។ ធម្មប្បដិរូបកេន សមត្តា ។ អធម្មេន វត្តា ។ អធម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មករោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ។ តត្រ បេ តិក្ខត្តុំ វុត្តំ បោតិ អយំ ខោ អាវុសោ តិក្ខត្តុំ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មករោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហាទ្ធស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន សមត្តា ។ បេ ។ អធម្មេន វត្តា ។ អធម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន វត្តា ។

ទាំងសម្ងប់ភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះ មកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម(នោះ)បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្អូមរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម ។ ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយម្យ៉ាងទៀត កិក្ខុកងឆ៍សាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់ភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់ភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូមរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្អូម ។

[๑๒๐] ๘๘ บท กิกฺขาย กิกฺขุ สเงฺขน ฉิยสฺสกมฺมกาโย สมฺมา วตฺตติ โลโม ฉาเฑติ เนตฺถารํ วตฺตติ ฉิยสฺสกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ ฯ ตตฺร เจ กิกฺขานํ ฯเปฯ อยํ เอกา อาวุโส กิกฺขุ สเงฺขน ฉิยสฺสกมฺมกาโย สมฺมา วตฺตติ โลโม ฉาเฑติ เนตฺถารํ วตฺตติ ฉิยสฺสกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ ปาฉิตฺตสฺส มยา ฉิยสฺสกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภามิ ฯ เต ตสฺส ฉิยสฺสกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภนฺติ อนนฺตเรน วตฺตพฺพา ฯเปฯ อนนฺตเรน สมฺมตฺตา ฯ ฉนฺเทน วตฺตพฺพา ฯ ฉนฺทปฺปฏิเคฺคเหน วตฺตพฺพา ฯ ฉนฺทปฺปฏิเคฺคเหน สมฺมตฺตา ฯ ฉกฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๒๑] ๘๘ บท กิกฺขาย กิกฺขุ สเงฺขน ปกฺขมานตฺตกมฺมกาโย สมฺมา วตฺตติ โลโม ฉาเฑติ เนตฺถารํ วตฺตติ ปกฺขมานตฺตกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ ฯ ตตฺร เจ กิกฺขานํ ฯเปฯ อยํ เอกา อาวุโส กิกฺขุ สเงฺขน ปกฺขมานตฺตกมฺมกาโย สมฺมา วตฺตติ

[๑๒๐] ดูกรภิกษุทั้งหลาย อีกอย่างหนึ่ง ภิกษุในศาสนานี้ สงฆ์ยังไม่ได้ทำปฏิสารณียกรรมแล้ว ก็ประพฤติล่วงด้วยประการใด ๆ ครั้นสงฆ์ยังไม่ได้ทำปฏิสารณียกรรมแล้ว ก็ประพฤติล่วงอยู่ ไม่ได้ทำให้ระงับจากกรรมแล้ว มาสู่สำนักภิกษุผู้ทำปฏิสารณียกรรม ๆ ในเรื่องนั้น ถ้าภิกษุทั้งหลายพึงกล่าวอย่างนี้ว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย ภิกษุนี้แลที่สงฆ์ยังไม่ได้ทำปฏิสารณียกรรมแล้ว ก็ประพฤติล่วงด้วยประการใด ๆ ครั้นสงฆ์ยังไม่ได้ทำปฏิสารณียกรรมแล้ว ก็ประพฤติล่วงอยู่ ไม่ได้ทำให้ระงับจากกรรมแล้ว มาสู่สำนักภิกษุผู้ทำปฏิสารณียกรรม ด้วยเหตุนี้ (นั้น) ถึงอย่างนั้นก็ยังมีแต่ภิกษุทั้งหลายทำปฏิสารณียกรรมแก่ภิกษุนี้ ๆ ภิกษุนั้นชื่อว่าพวกทำไม่ประกอบด้วยธรรม ๆลฯ ชื่อว่าพวก ประกอบด้วยธรรม ๆ ชื่อว่าพวกทำไม่ประกอบด้วยธรรมไม่งาม ๆ ชื่อว่าพวกประกอบด้วยธรรมไม่งาม ๆ บัณฑิตพึงทราบโดยนัยดังกล่าวนี้ ๆ

[๑๒๑] ดูกรภิกษุทั้งหลาย อีกอย่างหนึ่ง ภิกษุในศาสนานี้ สงฆ์ยังไม่ได้ทำอุกเขปนียกรรมแล้ว ก็ประพฤติล่วงด้วยประการใด ๆ ครั้นสงฆ์ยังไม่ได้ทำอุกเขปนียกรรมแล้ว ก็ประพฤติล่วงอยู่ ไม่ได้ทำให้ระงับจากกรรมแล้ว มาสู่สำนักภิกษุผู้ทำอุกเขปนียกรรม ๆ ในเรื่องนั้น ถ้าภิกษุทั้งหลายพึงกล่าวอย่างนี้ว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย ภิกษุนี้แลที่สงฆ์ยังไม่ได้ทำอุกเขปนียกรรมแล้ว ก็ประพฤติล่วงด้วยประการใด ๆ ครั้นสงฆ์ยังไม่ได้ทำอุกเขปนียกรรมแล้ว ก็ประพฤติล่วงอยู่ ไม่ได้ทำให้ระงับจากกรรมแล้ว มาสู่สำนักภิกษุผู้ทำอุกเขปนียกรรม

លោមំ ទាតេតំ ឧត្តរំ វត្តតិ បញ្ចាដនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហត្ថស្ស មយំ បញ្ចាដនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស បញ្ចាដនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អធម្មេន វគ្គា ។ បេ ។ អធម្មេន សមគ្គា ។ ធម្មេន វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គា ។ ចក្កំ កាតព្ពំ ។

(๑๒๒) ឥទ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ សង្ឃេន បដិសារ-ណីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ទាតេតិ ឧត្តរំ វត្តតិ បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ។ តត្រ កេ កិក្ខវេ ឯវំ វទេយ្យុំ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន បដិសារណីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ទាតេតិ ឧត្តរំ វត្តតិ បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហត្ថស្ស មយំ បដិសារណីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស បដិសារណីយកម្មំ

ហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយាវិលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់បញ្ហាជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បញ្ហាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ រម្ងាប់បញ្ហាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ចួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ចួម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។

(១២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយាវិលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយាវិលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ រម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម

ปฏิปฺปสฺสทฺธึ อนฺเตวาสิกวตฺตา ฯเปฯ อนฺเตวาสิเก สมฺมา ฯ
เตวาสิกวตฺตา ฯ ปกฺกมนวตฺตา ฯ ปกฺกมนปฏิปฺปสฺสทฺธิยา
สมฺมา ฯ ปกฺกมิตุ ตาตพฺพนฺ ฯ

(๑๒๓) ๙๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สเนฺทน อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกตสฺส สมฺมา วตฺตติ โลมปฺ
ปาเตติ เนลฺลาฬกานิ วตฺตติ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนี-
ยกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจติ ฯ ตฺวญฺจ ขเว ภิกฺขุนึ
ฌาปนฺเตติ อยนฺ เหตฺถ อาวุโส ภิกฺขุ สเนฺทน อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกตสฺส สมฺมา วตฺตติ โลมปฺ
ปาเตติ เนลฺลาฬกานิ วตฺตติ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนี-
ยกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธึ ยาจติ หนฺท สฺส มยนฺ
อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมนฺ ปฏิปฺปสฺสทฺธิ-
มาติ ฯ เตน สฺส อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมนฺ
ปฏิปฺปสฺสทฺธึ อนฺเตวาสิกวตฺตา ฯเปฯ อนฺเตวาสิเก สมฺมา ฯ
เตวาสิกวตฺตา ฯ ปกฺกมนวตฺตา ฯ ปกฺกมนปฏิปฺปสฺสทฺธิยา
สมฺมา ฯ ปกฺกมิตุ ตาตพฺพนฺ ฯ ๙๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ

ដល់តិក្ខុនោះ ฯ បេ ฯ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ฯ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ฯ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ក៏ម ฯ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ក៏ម ฯ បណ្ឌិតគប្បីឆ្លើយក្តុះ ฯ

(๑๒๓) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ នំយមួយទៀត តិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងបភោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ฯ ក្នុងរឿងនោះ បើតិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ តិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងបភោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ត់ឮរមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិដល់តិក្ខុនេះចុះ ฯ តិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិដល់តិក្ខុនោះ ฯ បេ ฯ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ฯ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ฯ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ក៏ម ฯ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ក៏ម ฯ បណ្ឌិតគប្បីឆ្លើយក្តុះ ฯ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត តិក្ខុ

សង្ឃេន អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មកតោ
សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ អាបត្តិយា
អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ។
តត្រែ ចេ តិក្ខត្តុំ ឯវំ ភោតិ អយំ ខោ អាវុសោ តិក្ខ
សង្ឃេន អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មកតោ
សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ អាបត្តិយា
អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ
ហន្ទស្ស មយំ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ពុក្ខេបនីយកម្មំ
បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ
ពុក្ខេបនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អធម្មេន វគ្គា ។បេ ។
អធម្មេន សមគ្គា ។ ធម្មេន វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន
វគ្គា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គា ។ ចក្កំ តោតព្ពំ ។
ឥធ បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ សង្ឃេន ចាបិ តាយ ទិដ្ឋិយា
អប្បដិនិស្សគ្គេ ពុក្ខេបនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ
ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ ចាបិ តាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ
ពុក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ។ តត្រែ ចេ

បម្សៃយ្យក្ខន្ធក: ភិក្ខុទាំងឡាយដាក់ពួក (រំងាប់) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ដាដើម

កង់សាសនានេះ សង្ឃឲ្យបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្លឹបភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះ មិនសំដែងអាបត្តិ ។ កង់រឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃឲ្យបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះ មិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្លឹប ភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំង ឡាយរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិដល់ភិក្ខុនេះចុះ ។ ភិក្ខុ ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំ-ដែងអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ប្លែម ។ ព្រម ព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ប្លែម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុកង់សាសនានេះ សង្ឃឲ្យបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្លឹប ភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ។ កង់រឿងនោះបើ

កិត្តេន្តេ ឯវំ ភោតំ អយំ ខោ អាវុសោ កិត្តិ សង្ខេបេន
ចាបិតាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិវិជ្ឈិត្តេ ទុក្ខេបនីយកម្ម-
កោ សង្ឃោ វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តារំ វត្តតិ ចាបិ-
តាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិវិជ្ឈិត្តេ ទុក្ខេបនីយកម្មស្ស
បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហន្ទស្ស មយំ ចាបិតាយ
ទិដ្ឋិយា អប្បដិវិជ្ឈិត្តេ ទុក្ខេបនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភ-
ភាតិ ។ តេ តស្ស ចាបិតាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិវិជ្ឈិត្តេ
ទុក្ខេបនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អនម្ហេ វក្កា ។ បេ ។
អនម្ហេ សមក្កា ។ ឧម្ហេ វក្កា ។ ឧម្ហប្បដិរូបកេ
វក្កា ។ ឧម្ហប្បដិរូបកេ សមក្កា ។ បក្កំ តោតំ ។

(๑๒๔) ๕๘ បន កិត្តេវ កិត្តិ អលជ្ជិនេ តោ
បេតំ កលហេ តោ វិវាទេ តោ អសុ តោ
សង្ឃេ អធិករណេ តោ ។ ត[ត្រ]ទេ កិត្តេ ឯវំ បេតំ
អយំ ខោ អាវុសោ កិត្តិ អលជ្ជិនេ តោ កលហេ តោ-
វិវាទេ តោ អសុ តោ សង្ឃេ អធិករណេ-
តោ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ តោ ភោតំ ។ តេ

ភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់ភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥទ្ធរមេកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញដល់ភិក្ខុនោះ ។បេ។ ត្រមត្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួម ។ ត្រមត្រៀងគ្នាតែប្រកបដោយធម៌ហួម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។

(๑๒๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុកងសាសនានេះជាអ្នកធ្វើន្ទូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើន្ទូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើន្ទូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើន្ទូវតំរិច្ចានកថា ជាអ្នកធ្វើន្ទូវអធិករណ៍កងសង្ឃ ។ កងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើន្ទូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើន្ទូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើន្ទូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើន្ទូវតំរិច្ចានកថា ជាអ្នកធ្វើន្ទូវអធិករណ៍កងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌

ឥស្សរ ឥដ្ឋនិយកម្មំ ករោន្តិ អធម្មេន វក្កា ។ ឥត្ថន្នា សន្តេ វិជ្ជមានេ អធម្មេន វក្កកម្មំ អធម្មេន សមវក្កកម្មំ ធម្មេន្តិ ធម្មប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមវក្កកម្មំ អកតំ ករិស្សំ ឧក្កដ្ឋំ ករិស្សំ បុន ការេស្សំ ករិស្សន្តិ ។ ឥត្ថ កិត្តាវតា នេ កិត្តក បរមាហំសុ អធម្មេន វក្កកម្មន្តិ យេ ច តេ កិត្តក បរមាហំសុ អកតំ ករិស្សំ ឧក្កដ្ឋំ ករិស្សំ បុន ការេស្សំ ករិស្សន្តិ ។ ឥមេ ឥត្ថ កិត្តក ធម្មវាទិនោ ។

(១៦៩) ឥធ បន កិត្តាវតា កិត្តក កល្យាណការោ កោ ហោតិ កលហការោ កោ វិវាទការោ កស្សការោ កោ សង្ឃស្ស អព្ភន្តរណាការោ កោ ។ ឥត្ថ ខេ កិត្តកំ ឥទំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិត្តក កល្យាណការោ កោ កលហការោ កោ វិវាទការោ កស្សការោ កោ សង្ឃស្ស អព្ភន្តរណាការោ ហាទ្ធស្ស មយំ ឥដ្ឋនិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ ឥស្សរ ឥដ្ឋនិយកម្មំ ករោន្តិ

ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលស្ថិតនៅកង់ទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មរបស់តិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើមិនល្អហើយ កម្មសង្ឃត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាតិក្ខុទាំងនោះ តិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោត តិក្ខុណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើមិនល្អហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ តិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទី (អ្នកពោលត្រូវធម៌) ក្នុងកម្មនោះ ។

(๑๒๙) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត តិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងវឿងនោះ បើតិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ តិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុនេះ ។ តិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា

អជម្មេន សមក្ខំ ។ តត្ថ សង្ឃេ អាទីសុ អជម្មេន វក្ខតីតិ អជម្មេន **សមក្ខតីតិ** ជម្មេន វក្ខតីតិ ជម្មប្បដិរូបកេន វក្ខតីតិ ជម្មប្បដិរូបកេន **សមក្ខតីតិ** អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន តាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ កិំ តត្ថ ឯកិស្សាវេ យេ តេ កិច្ចា ឯវមាទយោ អជម្មេន **សមក្ខ-កម្មន្តិ** យេ ច តេ កិច្ចា ឯវមាទយោ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន តាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ កិច្ចា ជម្មាជិនោ ។

(๑๒๖) **ឥទ** បន កិច្ចេ កិច្ចំ **កល្លាឧតារតោ** ហោតិ **តាលហតារតោ** **វិវាឧតារតោ** **តស្សុតារតោ** **សង្ឃេ** **អធិតរណតារតោ** ។ តត្រ ឯ កិច្ចំ ឯវំ ហោតិ **អយំ** ខោ **អាវុសោ** កិច្ចំ **កល្លាឧតា-រតោ** **តាលហតារតោ** **វិវាឧតារតោ** **តស្សុតារ-តោ** **សង្ឃេ** **អធិតរណតារតោ** **ហាតុស្ស** **មយំ**

តែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់តិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលស្ថិតនៅកង៏ទីនោះដដែកគ្នាថា កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើរកគ្រក់ហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ បណ្តាតិក្ខុតាំងនោះ តិក្ខុតាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោត តិក្ខុតាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ តិក្ខុតាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាឆន្ទាគតិ កង៏តំមនោះ ។

(๑๒๖) ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ មួយ៉ាងទៀត តិក្ខុកង៏សាសនានេះជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កង៏សង្ឃ ។ កង៏រឿងនោះ បើតិក្ខុតាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ តិក្ខុនេះឯង៏ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កង៏សង្ឃ បើដូច្នោះគួរតែយើង៏តាំងឡាយ

ตติยนิยกมฺมํ กเรยฺยาสิ ฯ เต ตสฺส ตติยนิยกมฺมํ กเรยฺยุ ฉนฺทาย วคฺคา ฯ ตตฺรุปฺปาโย สเจฺจ ภิกฺขเว อธมฺมกมฺมํ อธมฺมกมฺมสมฺมตฺตกมฺมํ ธมฺมกมฺมสมฺมตฺตกมฺมํ ธมฺมกมฺมปฏิรูปเกน วคฺคกมฺมํ ธมฺมปฏิรูปเกน สมคฺคกมฺมํ อกตตฺตา กมฺมกฺขโม กมฺมํ ปุน กาตพฺพํ กมฺมฏฺฐา ฯ ตตฺร ภิกฺขเวฯ เย เต ภิกฺขู ปาปิยสิกาย ธมฺมกมฺมกรา วคฺคกมฺมฏฺฐา เย จ เต ภิกฺขู ปาปิยสิกาย อกตตฺตา กมฺมกฺขโม กมฺมํ ปุน กาตพฺพํ กมฺมฏฺฐา ฯ สเจ ตสฺส ภิกฺขุโน ฉนฺทคามิตาย ฯ

(๑๒๗) สจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขู กลฺยาณการเก โทสาย กลหการเก วิวาทการเก ตสฺสการเก สเงฺฆ อธิกรณการเก ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุสฺส วา โทสาย อยํ โข อาวุโสฯ ภิกฺขู กลฺยาณการเก กลหการเก วิวาทการเก ตสฺสการเก

ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅកងទីនោះជជែកគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មរបស់កិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ឯកិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទី តងកម្មនោះ ។

(๑๒๗) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត កិក្ខុកងសាសនានេះជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំណោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កងសង្ឃ ។ កងវឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំណោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆាន-

สงฺฆ อนิการณกาเรน หนฺทสฺส มยา สญฺจริตฺตนฺติ.
กมฺมํ กเรยฺยาสิ ฯ เต สฺวสฺส สญฺจริตฺตกมฺมํ กเรยฺย
ฉหิปฺปฏิปตฺตีหิ วฏฺฏติ ฯ ตตฺถ สงฺฆ วิวเรติ อฉนฺเน
วตฺถุสฺมึ อฉนฺเน สมฺปตฺตสฺมึ ฉนฺเน วตฺถุสฺมึ ฉหิปฺป-
ฏิปตฺตีหิ วตฺถุสฺมึ ฉหิปฺปฏิปตฺตีหิ สมฺปตฺตสฺมึ อกตํ
กมฺมํ ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ ตตฺร กิกฺขเว
ยเทว กิกฺขุ ปาราชิกสฺส ฉหิปฺปฏิปตฺตีหิ วตฺถุสฺมึ
ยเทว กิกฺขุ ปาราชิกสฺส อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏํ
กมฺมํ ปน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ สพฺเพ สงฺฆ กิกฺขู ฉหิปฺปฏิปตฺตีหิ ฯ

(๑๒๘) สฉ ปน กิกฺขเว กิกฺขุ ภณฺฑนการเก
โหติ กลหการเก วิวาทการเก ภสฺสการเก
สงฺฆ อนิการณกาเรติ ฯ ตตฺร เจ กิกฺขุ ปาร
โหติ อยํ เถร อายุสฺมา กิกฺขุ ภณฺฑนการเก

កថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កង់សង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយធ្វើតជ្ឈត្តិយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុតាំងនោះជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ឬមធ្វើតជ្ឈត្តិយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលឋិតនៅកង់ទីនោះជជែកគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុតាំងនោះ កិក្ខុតាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ឬម ពុំនោះសោត កិក្ខុតាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុតាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទី កង់កម្មនោះ ។

(១២៨) ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត កិក្ខុកង់សាសនានេះជាអ្នកធ្វើនូវការបង្គរហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំរើស ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កង់សង្ឃ ។ កង់រឿងនោះ បើកិក្ខុតាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯង

កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ សង្ឃេ អធិការណការកោ ហន្ទស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោន្តិ ធម្ម-ប្បដិរូបកេន សមគ្គា ។ តត្រាយំ សង្ឃេ វិវាទាធិ-អធម្មេន វគ្គកម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន វគ្គកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការេតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ កិក្ខវេ យេ តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដិរូបកេន សមគ្គកម្មន្តិ យេ ច តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការេតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ កិក្ខូ ធម្មវាទិនោ ។

(๑๒๙) ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខូ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ តិហិសំសដ្ឋោ វិហរតិ អនន្តុលោមិកេហិ តិហិសំសគ្គេហិ ។ តត្រ

ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្គំហោតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កងសង្ឃ ។ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នាតែប្រែកបដោយធម៌ហើម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលប៉ិតនៅកងទីនោះដដែរគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកតែប្រែកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ហើម កម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ហើម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ហើម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មកថិកងកម្មនោះ ។

(១២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នកល្ងង់មិនឆ្លាសមានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅច្របូកច្របល់ដោយគហស្ថ ដោយការច្របូកច្របល់មិនសមគួរ ។ ក្នុងរឿង

ចេ កិត្តិំ ឃរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិត្តិ ពាលោ
អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ តិហិសំសដ្ឋោ
វិហរតិ អនន្តលោមិកោហិ តិហិសំសក្តេហិ ហន្ទស្ស
មយំ និយស្សកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស និយស្សកម្មំ
ករោន្តិ អនម្ហេន វក្តា ។បេ។ អនម្ហេន សមក្តា ។
ឧម្ហេន វក្តា ។ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន វក្តា ។ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន
សមក្តា ។ តត្រិដ្ឋោ សង្ឃោ វិវទតិ អនម្ហេន វក្តកម្មំ
អនម្ហេន សមក្តកម្មំ ឧម្ហេន វក្តកម្មំ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន
វក្តកម្មំ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន សមក្តកម្មំ អកតំ កម្មំ
ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ កិត្តិវ
យេ តេ កិត្តិ វិវាហាសុ ឧម្មប្បដិវ្ហបកោន សមក្ត
ការម្មន្តិ យេ ច តេ កិត្តិ វិវាហាសុ អកតំ កម្មំ

នោះ បើកិក្ខុពាំងឮយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោពាំងឮយ កិក្ខុនេះឯងជាអ្នកល្ងង់មិនឆ្លាសមានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅច្បូកច្បឹងដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្បូកច្បឹមិនសមគួរ បើដូច្នោះមានតែយើងពាំងឮយឆ្លើនិយស្សកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុពាំងនោះជាពួកពាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ឆ្លើនិយស្សកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកពាំងប្រកបដោយធម៌ឫម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកពាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកពាំងប្រកបដោយធម៌ឫម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានឆ្លើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុឆ្លើអត់ហ៎ាយ កម្មកិក្ខុត្រូវឆ្លើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុពាំងឮយ បណ្តាកិក្ខុពាំងនោះ កិក្ខុពាំងឮយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ពុំនោះសោតកិក្ខុពាំងឮយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានឆ្លើហើយ

ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปุน กาตพฺพํ กมฺมญฺจ ฯ สเมเ สตฺต สิกฺขา ธมฺมาทิเนา ฯ สเมเ ปญฺจ วารา สงฺคีตา ฯ

(๑๓๐) ๔๘ ปน สิกฺขาเว สิกฺขา กุลทูสเกา เหาติ ฉาปสมาจาเร ฯ สตฺต เม สิกฺขาปทา เหาติ อยํ เหา อาวุโส สิกฺขา กุลทูสเกา ฉาปสมาจาเร หนฺท มยํ ปญฺญตฺติยกมฺมํ กเรมาติ ฯ เต สงฺฆ ปญฺญตฺติยกมฺมํ กเรนฺติ อสมฺเม วคฺคา ฯ เป ฯ อสมฺเม สมคฺคา ฯ สมฺเม วคฺคา ฯ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วคฺคา ฯ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมคฺคา ฯ สตฺถุสาสนา นิหตา อสมฺเม วคฺคกมฺมา อสมฺเม สมคฺคกมฺมา สมฺเม วคฺคกมฺมา ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วคฺคกมฺมา ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมคฺคกมฺมา อกตา กมฺมา ทุกฺกฏา กมฺมา ปุน กาตพฺพา กมฺมญฺจ ฯ สตฺต สิกฺขาเว เย เต สิกฺขา

បម្បេយ្យច្ចន្តរកៈ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ជាដនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកង់កម្មនោះ ។ ភារៈទាំង៣ប៉ុន្នេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(๑๓๐) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយ៉ាងទៀត កិក្ខុកង់សាសនានេះជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកមានមារយាទអាក្រក់ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកមានមារយាទអាក្រក់ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើបញ្ជាដនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបញ្ជាដនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នាតែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឫម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ។ សង្ឃដែលឋិតនៅក្នុងទីនោះដដែគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឫម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយណា

ฆาฆาหาสุ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมกฺกมฺมฺเ ยเ จ เต
กิกฺขู ฆาฆาหาสุ อกตำ กมฺมำ ทุกฺกฏำ กมฺมำ ปุน
กาตพฺพำ กมฺมนฺติ ฯ สเมเ ตสฺส กิกฺขุโน ธมฺมกิริโย ฯ
สเมเ ปญฺหากา สนฺติฏฺฐนฺติ ฯ

(๑๓๑) สิยา ปน กิกฺขาเว กิกฺขุ กิหิ อาปตฺติ-
สเต ปริกาสเต ฯ ตตฺร เจ กิกฺขุโน ฆาฆำ โหติ
อยำ โข อาวุโส กิกฺขุ กิหิ อาปตฺติสเต ปริกาสเต
มยฺหนฺตฺวา มยำ ปฏิสาราณียกมฺมำ กเรยฺยามาติ ฯ เต
ตสฺส ปฏิสาราณียกมฺมำ กเรยฺยุ อนฺตเรน วุฏฺฐา ฯเป ฯ
อนฺตเรน สมฺภา ฯ นเรน วุฏฺฐา ฯ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน
วุฏฺฐา ฯ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมฺภา ฯ ตตฺรายฺโย สเงฺฆ
ปาเปตพฺพำ อนเรน วุฏฺฐกมฺมำ อนเรน สมฺภกมฺมำ
นเรน วุฏฺฐกมฺมำ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วุฏฺฐกมฺมำ ธมฺมปฺปฏิรู-
ปเกน สมฺภกมฺมำ อกตำ กมฺมำ ทุกฺกฏำ กมฺมำ

និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ពុំនោះសោត កិកូតាំងពាក្យណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកូតាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកូដ៏កម្មនោះ ។ ពាក្យតាំងប្លែកនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(๑๓๑) ម្នាលកិកូតាំងពាក្យ ន័យមួយទៀត កិកូកងសាសនានេះជ្រៃប្រទេចពួកគ្រហស្ថ ។ កងរឿងនោះ បើកិកូតាំងពាក្យគិតឆ្ងាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងពាក្យ កិកូនេះឯងជ្រៃប្រទេចពួកគ្រហស្ថ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងពាក្យធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកូនេះ ។ កិកូតាំងនោះជាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់កិកូនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ សង្ឃដែលបិតនៅកងទីនោះជំដែកគ្នាថា កម្មរបស់កិកូជាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់

ปุน ตาทิสญฺ กมฺมญฺจิ ฯ ตตฺร กิกฺขาเว เยเต กิกฺขู ปาฬิมาหิสุ ฉมฺปญฺจวิปเกน สมกฺขกมฺมญฺจิ เยเต กิกฺขู ปาฬิมาหิสุ อกตสฺส กมฺมสฺส อกรณาย กมฺมสฺส ปุน ตาทิสญฺ กมฺมญฺจิ ฯ เมตฺถ กิกฺขู ฉมฺปาทิโก ฯ เมตฺถ ปญฺหา ฯ

(๑๓๒) เอวญฺหิ ปน กิกฺขาเว กิกฺขุ อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา เอวญฺจิตฺติ อาปตฺตึ ปสฺสิตุ ฯ ตตฺร เจ กิกฺขุโน เอวมสฺส อยญฺหิ โข อายสฺมา กิกฺขุ อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา เอวญฺจิตฺติ อาปตฺตึ ปสฺสิตุ ยนฺนูนาหมฺปิ อายสฺมนฺตานญฺเจว อายสฺมนฺตานญฺจ กมฺมานิ กเรยฺยนฺติ ฯ เต เอวสฺส อายสฺมนฺตานญฺเจว อายสฺมนฺตานญฺจ กมฺมานิ กเรยฺยุ อเนฺตวาสิกกมฺมญฺจ วตฺตา ฯ เป ฯ อเนฺตวาสิกกมฺมญฺจ สมตฺตา ฯ อนฺเตวาสิกกมฺมญฺจ วตฺตา ฯ ฉมฺปญฺจวิปเกน วตฺตา ฯ ฉมฺปญฺจวิปเกน สมตฺตา ฯ ตตฺรโย

ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុ
ពាំងនោះ ភិក្ខុពាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម្មិម ពុំនោះសោត ភិក្ខុពាំងឡាយណា
និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
ធ្វើអត្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុពាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះ
ថាជាធម្មាភិក្ខុងកម្មនោះ ។ ភារៈពាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(១៣៦) ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុង
ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទឹងឃើញនូវអាបត្តិ (នោះ) ។ ក្នុងវៀងនោះ
បើភិក្ខុពាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោពាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង
ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទឹងឃើញនូវអាបត្តិ បើដូច្នោះមានតែយើង
ពាំងឡាយធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញនូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុ
ពាំងនោះជាពួកពាំងមិនប្រែកបដោយធម្មិ ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញ
នូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម្មិ ។
ជាពួក តែប្រែកបដោយធម្មិ ។ ជាពួកពាំងប្រែកបដោយធម្មិម ។ ព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម្មិម ។ សង្ឃវៃដេលបិតនៅក្នុងពីនោះ

สงฺเฆ วินฺทติ อนฺตเร วตฺตกมฺมํ อนฺตเร สมฺภตฺตกมฺมํ อนฺตเร วตฺตกมฺมํ อนฺตเร สมฺภตฺตกมฺมํ อนฺตเร วตฺตกมฺมํ อนฺตเร สมฺภตฺตกมฺมํ อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปุน กาตพฺพกมฺมนฺติ ฯ ตตฺร ตกฺขเย เต ตกฺกิ ฆาฆาหาสุ อนฺตเร สมฺภตฺตกมฺมนฺติ เย ต เต ตกฺกิ ฆาฆาหาสุ อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปุน กาตพฺพกมฺมนฺติ ฯ สเมติ ตสฺส ตกฺกิ อนฺตรายิโก ฯ สเมติ ปญฺญาย สงฺฉินฺทติ ฯ สเม ปเน ตกฺขเย ตกฺกิ อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา น สุชฺฌติ อาปตฺตึ ปฏิกาตุนฺติ ฯ ตตฺร เย ตกฺกิสฺส ฆาฆาหาสุ เอตฺตกา อาปตฺติโย อาปชฺชิตฺวา น สุชฺฌติ อาปตฺตึ ปฏิกาตุนฺติ ปาฬิสฺส ปเนตฺถ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ทุกฺกฏปฏิยกมฺมนฺติ เวทิตพฺพา ฯ เต ตสฺสา อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ทุกฺกฏปฏิยกมฺมนฺติ กเรนฺติ อนฺตเร วตฺต

ដដែលគ្នាថា កម្មរបស់កិកូដាពួកតាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូដាពួក តែប្រែកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូដាពួកតាំងប្រែកបដោយធម៌ឫម កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ឫម កម្មឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ បណ្តាកិកូតាំងនោះ កិកូតាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ឫម ពុំនោះសោត កិកូតាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ ឯកិកូតាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកូនងកម្មនោះ ។ ភារៈតាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ ន័យមួយទៀត កិកូកងសាសនានេះ ត្រូវអាបត្តិហើយមិនប្រាប់ថ្នាំងសំដែងអាបត្តិចេញ ។ កងវៀងនោះ បើកិកូតាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ កិកូនេះឯងត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាប់ថ្នាំងសំដែងអាបត្តិ បើដូច្នោះមានតែយើងតាំងឡាយធ្វើឧក្ខេបនីយកម្រ្តោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់កិកូនេះ ។ កិកូតាំងនោះជាពួកតាំងមិនប្រែកបដោយធម៌ ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្រ្តោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់កិកូនោះ

។ បេ ។ អនម្ហេន សមក្កា ។ ឆន្ទេន វក្កា ។ ឆន្ទប្ប-
ដិរូបតោឆ វក្កា ។ ឆន្ទប្បដិរូបតោឆ សមក្កា ។ តត្រិច្ឆោ
សង្ខ្យា វិវេធតំ អនម្ហេន វក្កកម្មំ អនម្ហេន សមក្កកម្មំ
ឆន្ទេន វក្កកម្មំ ឆន្ទប្បដិរូបតោឆ វក្កកម្មំ ឆន្ទប្បដិរូបតោឆ
សមក្កកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ
កម្មន្តិ ។ តត្រ កតរក្ខរវេយ្យេ តេ កតរក្ខរេ ឱវាទាហំសុ ឆន្ទប្ប-
ដិរូបតោឆ សមក្កកម្មន្តិ យេ ច តេ កតរក្ខរេ ឱវាទាហំសុ
អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ
តត្ថ កតរក្ខរេ ឆន្ទភាធិនោ ។ ឥមេ បញ្ច ភវា សង្ខិត្តា ។ ឥឆ
បឆ កតរក្ខរេ កតរក្ខរេ ឆ ឥច្ចតិ ហាបេតុំ ធិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជិតុំ ។
តត្រ បេ កតរក្ខរំ ឱវំ ឱហាតិ អយំ ទោ អាវុសោ
កតរក្ខរេ ឆ ឥច្ចតិ ហាបេតុំ ធិដ្ឋិ បដិនិស្សជ្ជិតុំ ហាឆ្ឆស្ស

បម្បេយ្យក្ខន្ធកៈ ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) នូវកម្មបន្ទោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ។ សង្ឃដែលឋិតនៅកន្លងនោះដដែគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកន្លងកម្មនោះ ។ ការៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយមួយទៀត កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ។ កន្លងរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងមិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញសោះ បើដូច្នោះ

มยំ ฉาปิ กาย ทิฏฺฐิยา อปฺปหีนสฺสกฺเข ขุกฺโกปนียกมฺมํ กเรยฺยาม ฯ เต ตสฺส ฉาปิ กาย ทิฏฺฐิยา อปฺปหีนสฺสกฺเข ขุกฺโกปนียกมฺมํ กเรนฺติ อฉนฺทสฺส วตฺตา ฯ เป ฯ อฉนฺทสฺส สมตฺตา ฯ ฉนฺทสฺส วตฺตา ฯ ฉนฺทปฺปฏิรูปกสฺส วตฺตา ฯ ฉนฺทปฺปฏิรูปกสฺส สมตฺตา ฯ ตสฺสุทฺทานคาถา วิตฺถตา อฉนฺทสฺส วตฺตกมฺมํ อฉนฺทสฺส สมตฺตกมฺมํ ฉนฺทสฺส วตฺตกมฺมํ ฉนฺทปฺปฏิรูปกสฺส วตฺตกมฺมํ ฉนฺทปฺปฏิรูปกสฺส สมตฺตกมฺมํ อกตํ กมฺมํ ขุกฺกฏํ กมฺมํ ปุน กาตพฺพกมฺมนฺติ ฯ ตตฺร กตฺถจิ เยเวกตฺถ ฆฏมาโนหิ ฉนฺทปฺปฏิรูปกสฺส สมตฺตกมฺมนฺติ เยว กตฺถจิ อกตํ กมฺมํ ขุกฺกฏํ กมฺมํ ปุน กาตพฺพกมฺมนฺติ ฯ สพฺเพ ตตฺถ กตฺถจิ ฉนฺทกิจฺโจ ฯ สพฺเพ ปญฺจ ภาค สงฺขิตฺตา ฯ

មានតែយើងតាំងឡាយធ្វើទុក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ
ដល់កិកូនេះ ។ កិកូតាំងនោះជាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើទុក្ខេ-
បនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញដល់កិកូនោះ ។ បេ ។ ពួម-
ព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជា
ពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ឬម ។ ពួមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម ។
សង្ឃដែលបិតនៅកងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់កិកូជាពួកតាំងមិនប្រ-
កបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូពួមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌
កម្មរបស់កិកូជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូជាពួកតាំងប្រកប
ដោយធម៌ឬម កម្មរបស់កិកូពួមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម កម្ម
ឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូ
ត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ បណ្តាកិកូតាំងនោះ កិកូតាំង
ឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកូពួមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
ដោយធម៌ឬម ពុំនោះសោតកិកូតាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្ម
ឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូ
ត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកូតាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកូងកម្មនោះ ។
វារៈតាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(๑๓๓) ๙๔ បន កិត្តកេ កិត្តកំ សង្ខេបេន តដ្ឋនីយ-
កម្មការោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តរំ វត្តតិ
តដ្ឋនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ឧ
កិត្តកេ វា ខេមតិ អយំ ឧ។ អាវុសោ កិត្តកំ សង្ខេប
តដ្ឋនីយកម្មការោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ
ឧត្តរំ វត្តតិ តដ្ឋនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ
ហន្ទស្ស មយំ តដ្ឋនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។
តេ តស្ស តដ្ឋនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អនម្ហេន
វក្កា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ឃោ វិវទតិ អនម្ហេន វក្កកម្មំ
អនម្ហេន សមក្កកម្មំ ឧម្ហេន វក្កកម្មំ ឧម្មប្បដ្ឋិប-
កោន វក្កកម្មំ ឧម្មប្បដ្ឋិបកោន សមក្កកម្មំ អកតំ
កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការេតព្ពំ កម្មដ្ឋំ ។ តត្រ
កិត្តកេ យេ តេ កិត្តកេ ឃាមាបាំសុ អនម្ហេន វក្កកម្មដ្ឋំ

(๑๓๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមគួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ភិរិយារលាស់បេញ្ចចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នឹងសង្ឃ) ។ ក្នុងវឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមគួបភេមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ភិរិយារលាស់បេញ្ចចាកកម្ម តទ្បូរមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌

ยเ จ เต ภิกฺขู ฌายมาหำสุ อกตำ กมฺมำ ทุกฺกฏำ กมฺมำ ปน กาตพฺพำ กมฺมนฺติ ฯ ส์เม ตตฺถ ภิกฺขู ธมฺมภณิโน ฯ

[๑๓๔] ส์ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สเงฺฆน ตชฺชนีย-กมฺมกเตา สมฺมา วตฺตติ โลเม จาเตติ เนตฺถารำ วตฺตติ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ์ ยาจติ ฯ ตเตฺร เจ ภิกฺขู ฌำ โหติ อยำ เหา อาวุโส ภิกฺขุ สเงฺฆน ตชฺชนียกมฺมกเตา สมฺมา วตฺตติ โลเม จาเตติ เนตฺถารำ วตฺตติ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ์ ยาจติ ยทิ สเงฺฆ ปตฺตกลฺลำ สเงฺฆ ตชฺชนียกมฺมำ ปฏิปฺปสฺสเทฺธยฺย ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมำ ปฏิปฺปสฺสเทฺธยฺยุ อนฺตเรน สมฺมา ฯ ตเตฺรเว สเงฺฆา ฐิตติ อนฺตเรน วิกฺขกมฺมำ อนฺตเรน สมฺมุขกมฺมำ อนฺตเรน วิกฺขกมฺมำ อนฺตเรน ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วิกฺขกมฺมำ อนฺตเรน ธมฺมปฺปฏิรูปเกน สมฺมุขกมฺมำ อกตำ กมฺมำ ทุกฺกฏำ กมฺมำ

ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុ មិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកឋកម្មនោះ ។

(๑๓๔) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុកឋសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ពុបភោម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ កឋរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ តែបានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ពុបភោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅកឋទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ថ្លម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ថ្លម កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ

ปุน ตาตพฺพำ กมฺมฏฺฐำ ฯ ตตฺร ภิกฺขเว เย เต ภิกฺขู ฯเปฯ อยเมตฺถ สมกฺกกมฺมฏฺฐำ เย ปน เต ภิกฺขู ฯเปฯ อกตำ กมฺมำ ทุกฺกฏำ กมฺมำ ปุน ตาตพฺพำ กมฺมฏฺฐำ ฯ ฯเปฯ ตตฺถ ภิกฺขู ฉนฺทาทิโน ฯ

(๑๓๙) ฯ๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขู สงฺฆเณ ตณฺฑิยา. กมฺมกาเล สมฺมา วตฺตติ โลมำ ปาเตติ เนตฺถารำ วตฺตติ ตณฺฑิยกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาปติ ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุ ฯเปฯ เอวำ โหติ อยำ โข อายสฺมา ภิกฺขู สงฺฆเณ ตณฺฑิยา. กมฺมกาเล สมฺมา วตฺตติ โลมำ ปาเตติ เนตฺถารำ วตฺตติ ตณฺฑิยกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาปติ มาตุสฺส มยำ ตณฺฑิยกมฺมำ ปฏิปฺปสฺสมฺภมาติ ฯ เต ตสฺส ตณฺฑิยา. กมฺมำ ปฏิปฺปสฺสมฺภนฺติ ฉนฺทา ทาตพฺพา ฯ ตตฺรายฺยา สงฺฆา ทาตพฺพา อยเมตฺถ ทาตพฺพกมฺมำ อยเมตฺถ สมกฺกกมฺมำ ฉนฺทา ทาตพฺพกมฺมำ ฉนฺทปฺปฏิรูปเกน ทาตพฺพกมฺมำ ฉนฺทปฺปฏิรูปเกน

កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុចាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុចាំងនោះ បើកិក្ខុចាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោតកិក្ខុចាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុចាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។

(๑๓๙) ម្នាលកិក្ខុចាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ចាំងសម្លប់រោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ ក្នុងវេលានោះ បើកិក្ខុចាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោចាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ចាំងសម្លប់រោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម បើដូច្នោះមានតែយើងចាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនេះ ។ កិក្ខុចាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់កិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលឋិតនៅកន្លែងនោះផងគ្នាថា កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកចាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកចាំងប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា

สมฺปฏิจฺฉนฺตสฺส อกตญฺจ กมฺมํ ทุกฺกฏญฺจ กมฺมญฺจ ปุน กาตพฺพกมฺมญฺจ ฯ ตตฺร กิกฺขเว โย เตน กิกฺขุนา ฆาฬหาสุ อธมฺเมน วคฺคกมฺมญฺจ โย จ เตน กิกฺขุนา ฆาฬหาสุ อกตญฺจ กมฺมญฺจ ทุกฺกฏญฺจ กมฺมญฺจ ปุน กาตพฺพกมฺมญฺจ ฯ อิเม ตตฺถ กิกฺขุ ธมฺมาธิเกา ฯ

(๑๓๖) อถ ขลุ กิกฺขเว กิกฺขุ สเงฆสฺส ตชฺชนียกมฺมกเตา สมฺมาวตฺตติ เลาเม ฐาเตติ เนตฺวา วตฺตติ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ์ ยาจติ ฯ ตตฺร เจ กิกฺขุ ฆาเหติ อยฺย เขา อาวุโส กิกฺขุ สเงฆสฺส ตชฺชนียกมฺมกเตา สมฺมา วตฺตติ เลาเม ฐาเตติ เนตฺวา วตฺตติ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ์ ยาจติ มาทฺธสฺส มยิ ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ์ ฯ เต ตสฺส ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ์ ธมฺมปฺปฏิรูปเกน วตฺตา ฯ ตตฺรโย สเงฆา วิธตฺ อธมฺเมน วคฺคกมฺมญฺจ

ไตรปิฎกปะปนด้วยธรรมชั่ว กรรมชื่อว่ากิจที่ทำไม่ได้ทำแล้ว กรรมชื่อว่ากิจที่ทำแล้วก็มี กรรมกิจที่ทำแล้วยังมีอยู่ ๆ ดูก่อนกิจที่ทำแล้วทั้งหลาย ก็กิจที่ทำแล้วทั้งหลายนั้นว่าอย่างนี้ว่า กรรมของกิจที่ทำแล้วเป็นพวกที่ทำไม่ปะปนด้วยธรรมชั่ว ครั้งนั้นสหธรรมิกทั้งหลายกล่าวอย่างนี้ว่า กรรมชื่อว่ากิจที่ทำไม่ได้ทำแล้วก็มี กรรมชื่อว่ากิจที่ทำแล้วก็มี กรรมกิจที่ทำแล้วยังมีอยู่ ๆ กิจที่ทำแล้วทั้งหลายนี้ชื่อว่าเป็นธรรมเก่าของกรรมนั้น ๆ

(๑๓๖) ดูก่อนกิจที่ทำแล้วทั้งหลาย อนึ่งอีกอย่างหนึ่ง กิจที่ทำแล้วในศาสนานี้ สงฆ์ได้ทำตัชชนียกรรมแล้ว ด้วยปฏิญญาตกรณะปะปนด้วยธรรมชั่ว ยังไม่ได้ทำวัตรปฏิบัติตามสมควรแก่ตัชชนียกรรม ยังไม่ได้ทำความยินยอมในตัชชนียกรรม ๆ กิจที่ทำแล้วนั้นว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนกิจที่ทำแล้วทั้งหลาย ก็กิจที่ทำแล้วทั้งหลายนั้นว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย กิจที่ทำแล้วนี้เองในเวลาที่สงฆ์ได้ทำตัชชนียกรรมแล้ว ด้วยปฏิญญาตกรณะปะปนด้วยธรรมชั่ว ยังไม่ได้ทำวัตรปฏิบัติตามสมควรแก่ตัชชนียกรรม ยังไม่ได้ทำความยินยอมในตัชชนียกรรม ยังมีกรรมที่ทำแล้วอย่างอื่นอีกเล่าที่ปะปนด้วยธรรมชั่ว ยังไม่ได้ทำวัตรปฏิบัติตามสมควรแก่ตัชชนียกรรม ยังไม่ได้ทำความยินยอมในตัชชนียกรรม (นั้น) ก็ถ้อยคำนี้มีอยู่ว่า ตัชชนียกรรมเป็นกรรมที่ทำแล้วนี้ ๆ กิจที่ทำแล้วนั้นเป็นพวกที่ทำไม่ปะปนด้วยธรรมชั่ว ๆ สงฆ์ในเวลาต่อมาได้กล่าวในกิจที่ทำแล้วนั้นอีกว่า กรรมของกิจที่ทำแล้วเป็นพวกที่ทำไม่ปะปนด้วยธรรม

អនម្ពេ សមក្ខកម្មំ ឧម្ពេ វក្កកម្មំ ឧម្ពប្បដិរូបកេ វក្កកម្មំ ឧម្ពប្បដិរូបកេ សមក្ខកម្មំ អកតំ កម្មំ ឧក្កិរតិ កម្មំ បុន ករោតិ កម្មដ្ឋំ ។ តត្រ កតរេ យេ តេ កតរេ ឯវមាទយោ ឧម្ពប្បដិរូបកេ វក្កកម្មដ្ឋំ យេ ច តេ កតរេ ឯវមាទយោ អកតំ កម្មំ ឧក្កិរតិ កម្មំ បុន ករោតិ កម្មដ្ឋំ ។ ឥមេ តត្ថ កតរេ ឧម្ពាទិនោ ។

[๓๓๗] ឥធ បន កតរេ កតរេ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចារេតិ ឧត្ថារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ឧ កតរំ ឧទំ ឯវំ ឧទោតិ អយំ ឧា អាវុសោ កតរេ សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចារេតិ ឧត្ថារំ វត្តតិ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ មាឧសោ

កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម្មិ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម្មិ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម្មិបួម កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម្មិបួម កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាតិក្ខុទាំងនោះ តិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម្មិបួម ពុំនោះសោតតិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ តិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកន្តឹងកម្មនោះ ។

(๑๓๗) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត តិក្ខុកន្តឹងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតដ្ឋនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តដ្ឋនីយកម្ម ។ កន្តឹងរឿងនោះ បើតិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ តិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតដ្ឋនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម តដ្ឋរមកសូមការរម្ងាប់តដ្ឋនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែ

มยนฺ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ ឧម្មុប្បដិវុបកេន សមក្ខា ។ តត្រាយំ សង្ខេបោ វិនយតិ អធម្មេន វគ្គកម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វគ្គកម្មំ ធម្មុប្បដិវុបកេន វគ្គកម្មំ ធម្មុប្បដិវុបកេន សមគ្គកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ កិញ្ចាបិ យេ តេ កិញ្ចាវមាហំសុ ធម្មុប្បដិវុបកេន សមគ្គកម្មន្តិ យេ ច តេ កិញ្ចាវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ កិញ្ចាធិប្បាយោ ។

(๑๓๘) ๙๘ បន កិញ្ចាវ កិញ្ចា សង្ឃេន ឩយស្ស-កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ បាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ ឩយស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ តត្រ ចេ កិញ្ចាំ ឣវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិញ្ចា សង្ឃេន ឩយស្ស-

ឃើងតាំងឡាយរម្លាប់តផ្ទុនីយកម្មដល់តិក្ខុនេះ ។ តិក្ខុតាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លមរម្លាប់តផ្ទុនីយកម្មដល់តិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅកង៌ទីនោះដដែកគ្នាថា កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់តិក្ខុជាពួកតាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានផ្ទើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុផ្ទើអាក្រក់ហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវផ្ទើម្តែត ។ ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ បណ្តាតិក្ខុតាំងនោះ តិក្ខុតាំងឡាយណាទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់តិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ពុំនោះសោតតិក្ខុតាំងឡាយណាទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុមិនបានផ្ទើហើយ កម្មឈ្មោះថាតិក្ខុផ្ទើអាក្រក់ហើយ កម្មតិក្ខុត្រូវផ្ទើម្តែត ។ តិក្ខុតាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកង៌កម្មនោះ ។

(๑๓๔) ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ នំយមួយទៀត តិក្ខុកង៌សាសនានេះសង្ឃបានផ្ទើនីយសូ្រកម្មហើយ តំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ តាំងសម្ងបរោម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរៀយរលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្លាប់នីយសូ្រកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើតិក្ខុតាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ តិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានផ្ទើនីយសូ្រកម្មហើយ

កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ ឧត្តារំ វត្តតិ ឥយស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ហង្គស្ស មយំ ឥយស្សកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្ស ឥយស្ស-កម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ អធម្មេន វក្កា ។ បេ ។ អធម្មេន សមក្កា ។ ធម្មេន វក្កា ។ ធម្មប្បដិរូបកេន វក្កា ។ ធម្មប្ប-ដិរូបកេន សមក្កា ។ តត្រជ្ជោ សង្ឃោ វារេតិ អធម្មេន វក្កកម្មំ អធម្មេន សមក្កកម្មំ ធម្មេន វក្កកម្មំ ធម្មប្បដិរូប-កេន វក្កកម្មំ ធម្មប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យេ តេ ភិក្ខូ ឱវាទាបាសុ ធម្មប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខូ ឱវាទាបាសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខូ ធម្មវាទិនោ ។ ឥមេ បញ្ច ភវា សង្ឃិត្តា ។

កំប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងប់ភោម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ភិរិយាសោះ ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់នីយស្សកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់នីយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់នីយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឬម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះជជែកគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំងឡាយណាទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាដោធម្មភណ្ឌីកង់កម្មនោះ ។ វារៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(๑๓๙) ๔๓ ยถา ขลุ กิกฺขเว กิกฺขุ สเงฺฆน ปญฺจ-
นียกมฺมกเตา สมฺมา วตฺตติ โลโม ชาเตติ เนตฺวา
วตฺตติ ปญฺจนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ ฯ ตสฺส
เจ กิกฺขุโน ฆโร โหติ อยํ โข อาวุโส กิกฺขุ สเงฺฆน
ปญฺจนียกมฺมกเตา สมฺมา วตฺตติ โลโม ชาเตติ
เนตฺวา วตฺตติ ปญฺจนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจติ
ปาคฺคสฺส มยา ปญฺจนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภมาติ ฯ
เตหิ ตสฺส ปญฺจนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภิตพฺพ อนฺตเมน
วกฺกา ฯเปฯ อนฺตเมน สมกฺกา ฯ ทเมน วกฺกา ฯ
ทมฺมปฺปฏิรูปเกน วกฺกา ฯ ทมฺมปฺปฏิรูปเกน สมกฺกา ฯ
ตสฺสาโย สเงฺฆ วิญฺญเปตพฺพ อนฺตเมน วกฺกกมฺมํ อนฺตเมน
สมกฺกกมฺมํ ทเมน วกฺกกมฺมํ ทมฺมปฺปฏิรูปเกน วกฺก-
กมฺมํ ทมฺมปฺปฏิรูปเกน สมกฺกกมฺมํ อกตํ กมฺมํ
ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปุน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ ตสฺส กิกฺขุโน

(๑๓๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើបព្វាជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមួបភោម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់បព្វាជនីយកម្ម។ ក្នុងរឿងនោះ មើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបព្វាជនីយកម្ម ហើយក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមួបភោម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ត់ទ្បៃមកសូមការរម្ងាប់បព្វាជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់បព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ។ បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក។ សង្ឃដែលបំតេរៅកន្លងនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើរាត្រីកន្លងហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ

យេ តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ ធម្មវាទិនោ ខោ សមណកម្មន្តំ
យេ ច តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ
កម្មំ បុន ការេតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ កិក្ខូ
ធម្មកថិនោ ។ ឥមេ បញ្ច ឋាន សន្ធិត្តា ។

(๑๔๐) ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ សង្ឃេន បដិសារណីយ-
យកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ
បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ ។ ត[ត]
ថេ កិក្ខូនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន
បដិសារណីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ
នេត្ថារំ វត្តតិ បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិំ យាច-
តិ ហន្ទស្ស មយំ បដិសារណីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេ-
មាតិ ។ តេ តស្ស បដិសារណីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ
អធម្មេន វគ្គា ។ បេ ។ អធម្មេន សមគ្គា ។

កិកុខាំង ឮ្ឋាយ ណា និយាយ យ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកុ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម្មិកម្ម ពុំនោះសោត កិកុខាំង ឮ្ឋាយ ណា និយាយ យ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិកុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកុខាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មភាគីកងកម្មខោះ ។ ភាវៈខាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

[๑๔๐] ម្នាលកិកុខាំង ឮ្ឋាយ ន័យមួយទៀត កិកុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ខាំងសម្ងបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម ។ ក្នុងវឿងនោះ កិកុខាំង ឮ្ឋាយ គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោខាំង ឮ្ឋាយ កិកុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ខាំងសម្ងបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម (នោះ) មើដូច្នោះមានតែយើងខាំង ឮ្ឋាយ រម្ងាប់បដិសារណីយកម្មដល់កិកុនេះ ។ កិកុខាំងនោះជាពួកខាំងមិនប្រែកបដោយធម្មិ រម្ងាប់បដិសារណីយកម្មដល់កិកុនោះ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម្មិ ។

ฉมฺเน วตฺตา ฯ ฉมฺปฺปฏิรูปเกน วตฺตา ฯ ฉมฺปฺปฏิรูเปน สมตฺตา ฯ ตสฺเสว สเชฺช วิเนตุ อฉมฺเน วตฺตุกามสฺส อฉมฺเน สมตฺตุกามสฺส ฉมฺเน วตฺตุกามสฺส ฉมฺปฺปฏิรูเปน วตฺตุกามสฺส ฉมฺปฺปฏิรูปเกน สมตฺตุกามสฺส อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏํ กมฺมํ ปุน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ ตสฺส กิกฺขาเว เยเต กิกฺขู ฆาฬหาสุ ฉมฺปฺปฏิรูปเกน สมตฺตุกามสฺสนฺติ เยเต กิกฺขู ฆาฬหาสุ อกตํ กมฺมํ ทุกฺกฏ กมฺมํ ปุน กาตพฺพ กมฺมนฺติ ฯ สเมตฺถ กิกฺขู ฉมฺปฺปฏิรูโป ฯ สเมตฺถ ปญฺห ปุจฺฉิตฺถา ฯ

(๑๘๑) สฉ ปน กิกฺขาเว กิกฺขู สเชฺช อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมกตา สมฺมา วตฺตนฺติ โลมํ ปาเตนฺติ เนลฺลาฬกานิ วตฺตนฺติ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาจนฺติ ฯ ตสฺส เจ กิกฺขุโน ฆโร โหติ อยํ เหา อาวุโส กิกฺขุ สเชฺช

ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួម ។ ព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម ។ សង្ឃដែលស្ថិតនៅក្នុងទីនោះ
ដដែគ្នាថា កម្មរបស់កិកុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកុព្រម
ព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកុជាពួក តែប្រកបដោយ
ធម៌ កម្មរបស់កិកុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មរបស់កិកុព្រមព្រៀង
គ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម កម្មឈ្មោះថាកិកុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
ថាកិកុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
បណ្តាកិកុទាំងនោះ កិកុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់
កិកុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ហួម ពុំនោះសោតកិកុទាំងឡាយ
ណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិកុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
ថាកិកុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកុត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកុទាំងអម្បាលនេះ
ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីគង់កម្មនោះ ។ វារៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

[๑๔๑] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត កិកុកង់សាសនានេះ សង្ឃ
បានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រ-
ការ ទាំងសមគួរគប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយ
មកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ក្នុងវារៈនោះ
បើកិកុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិកុនេះឯង

อาปตฺติยา อทสฺสเน ๒กฺเขปนียกมฺมกาโร สมฺมา
วตฺตติ โลโม จาเรติ เนตฺถารํ วตฺตติ อาปตฺติยา อทสฺสเน
๒กฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ยาวติโก หตฺถสฺส มยิ
อาปตฺติยา อทสฺสเน ๒กฺเขปนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภติ
นาติ ฯ เต ตสฺส อาปตฺติยา อทสฺสเน ๒กฺเขปนี-
ยกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภนฺติ อทฺธมาสนฺเต วกฺกา ฯเปฯ อทฺธมาสนฺเต
สมกฺกา ฯ ฉมาสนฺเต วกฺกา ฯ ฉมฺมาสาติกฺกนฺเต วกฺกา ฯ
ฉมฺมาสาติกฺกนฺเต สมกฺกา ฯ [ภิกฺขเว] สเงฺฆ วิวทติ
อทฺธมาสนฺเต วกฺกกมฺมํ อทฺธมาสนฺเต สมกฺกกมฺมํ ฉมาสนฺเต วกฺกกมฺมํ
ฉมฺมาสาติกฺกนฺเต วกฺกกมฺมํ ฉมฺมาสาติกฺกนฺเต สมกฺกกมฺมํ
อกตตฺตา กมฺมํ ๒กฺขนฺธตฺตา กมฺมํ ปุน กาตพฺพา กมฺมนฺตา ฯ [ภิกฺขเว]
ตีหิกฺขาหิ เย เต ตีหิกฺขาหิ ปาปิกาย ฉมฺมาสาติกฺกนฺเต สม
มกฺกกมฺมนฺตา เย ๘ เต ตีหิกฺขาหิ ปาปิกาย อกตตฺตา กมฺมํ

ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មគ្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏បានប្រ-
ព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ដែងភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ការិយាសោះចេញ
ចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មគ្រោះមិនឃើញអាបត្តិ បើ
ដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មគ្រោះមិនឃើញអាបត្តិ
ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់
ឧក្ខេបនីយកម្មគ្រោះមិនឃើញអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកប
ដោយធម៌ប្អូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម សង្ឃដែលបិត
នៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្ម
របស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែ
ប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្អូម កម្មរបស់ភិក្ខុ
ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ
កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បណ្ដាភិក្ខុទាំងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា
កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្អូម ពុំនោះសោតភិក្ខុ
ទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ

ทุกฺกฏํ ภิกฺขุ ปุน ตาทิสเมว ตาทิสิกึ ฯ สเจ ตสฺส ภิกฺขุ
ธมฺมภณฺฑาคาริโก ฯ สเจ ปกฺโข ภวติ สงฺฆิกา ฯ สเจ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุ สเงฺฆน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ฐเปติ ปาฏิ-
เทสนียกมฺมกเรา สมฺมา วตฺตติ โลมํ ปาเตติ เนตฺถารํ วตฺตติ
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ฐเปติ ปาฏิเทสนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ
ยาจติ ฯ ตุเมฺห เจ ภิกฺขเว ฯเปฯ อยเมตฺถ ธมฺมตา อยเมตฺถ
อานุโลมา ภิกฺขุ สเงฺฆน อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ฐเปติ ปาฏิ-
เทสนียกมฺมกเรา สมฺมา วตฺตติ โลมํ ปาเตติ เนตฺถารํ วตฺตติ
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ฐเปติ ปาฏิเทสนียกมฺมสฺส ปฏิปฺปสฺสทฺธิ
ยาจติ ทาตพฺพา สา ยเมว อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ฐเปติ ปาฏิ-
เทสนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภนาติ ฯ เตน ตสฺส อาปตฺติยา
อปฺปฏิกมฺเม ฐเปติ ปาฏิเทสนียกมฺมํ ปฏิปฺปสฺสมฺภติ อนาปตฺติ
วคฺคา ฯ เปฯ อนาปตฺติ สมคฺคา ฯ นานาวคฺคา ฯ
นานาสมฺโภกเรน วคฺคา ฯ นานาสมฺโภกเรน สมคฺคา ฯ
ตุเมฺหหิ สเงฺฆ วิวทติ อนาปตฺติ วคฺคกมฺมํ อนาปตฺติ

កម្មឈ្មោះថាកិច្ចធ្វើអត្រកន់ហើយ កម្មកិច្ចត្រូវធ្វើទៀត ។ កិច្ចទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីកងកម្មនោះ ។ អាវុៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។ ម្នាលកិច្ចទាំងឆ្ងាយ ម្យ៉ាងទៀតកិច្ចកងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងំបរោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ក៏រិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិច្ចទាំងឆ្ងាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឆ្ងាយ កិច្ចនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងំបរោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់ក៏រិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឆ្ងាយម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់កិច្ចនេះ ។ កិច្ចទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់កិច្ចនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែក ។ សង្ឃដែលឋិតនៅកងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់កិច្ចជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងគ្នា

សមក្កកម្មំ ជម្មេន វក្កកម្មំ ជម្មប្បដិរូបកេន វក្កកម្មំ ជម្មប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រ កិក្ខវេ យេ តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ ជម្មប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មន្តិ យេ ច តេ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ ឥត្ថ កិក្ខូ ជម្មវាទិនោ ។ ឥមេ បញ្ច ភវ សន្ធិត្តា ។

(๑๔๒) ๙๓ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ សង្ឃេន ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខេបនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខេបនីយកម្មេ បដិប្បស្សទ្ធិំ យោ-ចតិ ។ តត្រ ចេ កិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាយុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខេបនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្ថារំ វត្តតិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខេបនីយកម្មេ បដិប្បស្សទ្ធិំ យាចតិ មាឧសេ

តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មឈ្មោះថាកិច្ចមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិច្ចធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិច្ចត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម ពុំនោះសោតកិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិច្ចមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិច្ចធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិច្ចត្រូវធ្វើទៀត ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។ អរៈទាំងឡាយ ចុះនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

[๑๔๒] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត កិច្ចក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមគួរបោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើកិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមគួរបោមប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម

មយំ ចាបិ តាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្កុជ្ជ-
យ តម្ពំ បដិប្បស្សម្ភេមាតិ ។ តេ តស្សុ ចាបិ តាយ
ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្កុជ្ជនីយ តម្ពំ បដិប្បស្សម្ភន្តិ
អឆម្ភេន វក្កា ។ បេ ។ អឆម្ភេន សមក្កា ។ ឆម្ភេន
វក្កា ។ ឆម្ភប្បដិរូបកេន វក្កា ។ ឆម្ភប្បដិរូបកេន
សមក្កា ។ តត្រែទ្ធោ សង្ឃោ វិវទតិ អឆម្ភេន វក្កកម្មំ
អឆម្ភេន សមក្កកម្មំ ឆម្ភេន វក្កកម្មំ ឆម្ភប្បដិរូបកេន
វក្កកម្មំ ឆម្ភប្បដិរូបកេន សមក្កកម្មំ អកតំ កម្មំ
ន្តិ្ថ តំ កម្មំ បុន តាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ តត្រែ ភិក្ខវេ
យេ តេ ភិក្ខូ ឱរមាហំសុ ឆម្ភប្បដិរូបកេន សមក្ក-
កម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខូ ឱរមាហំសុ អកតំ កម្មំ
ន្តិ្ថ តំ កម្មំ បុន តាតព្ពំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខូ
ឆម្ភាតិនោតិ ។ ឥមេបិ បញ្ច ភាវ សង្ខ្លិត្តា ។

ចម្បេយ្យក្ខន្ធកំ នវមំ ។

ឥមម្ហិ ខន្ធកេ វត្ថូនិ ជត្តឹស ។

ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់បេញ្ញា បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយម្ចាស់ ខ្ញុំបាទនិយាយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់បេញ្ញាដល់កិកូនេះ ។ កិកូទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ម្ចាស់ ខ្ញុំបាទនិយាយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់បេញ្ញាដល់កិកូនោះ ។បេ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឫម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ។ បង្ហាដែលបិតនៅកន្ទីនោះដដែរគ្នាថា កម្មរបស់កិកូជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់កិកូជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឫម កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម កម្មឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់កិកូទាំងឡាយ បណ្តាកិកូទាំងនោះ បើកិកូទាំងឡាយឯណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់កិកូព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឫម ពុំនោះសោតកិកូទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាកិកូមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាកិកូធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មកិកូត្រូវធ្វើទៀត ។ កិកូទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មាភិក្ខុឯកម្មនោះ ។ ភាវៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

ចប់ចម្លើយក្នុងក្នុក: ទី ៩ ។

ក្នុងក្នុកនេះមានរឿង ៣៦ ។

តស្សុទ្ធារំ

(๑๒๓) ចយ្ហាយំ អកភ អាសិ

វត្តុ ភាសភតាមកោ

អាគច្ឆកោនំ ឧស្សុក្កំ

អកោសិ ឥច្ចិតព្ពកោ

បភតញ្ហោតំ ញ្ហា

ឧស្សុក្កំ ន ភវី តទា

ឧក្កំសត្ថោ ន ភវោតិ

អភមា ជិនសន្តិកេ ។

អឆម្ភេន វក្កភង្គំ

សមក្កំ អឆម្ភេន ច

ឆម្ភេន វក្កភង្គំ ច

បដិរូបកេន វក្កំភំ

បដិរូបកេន សមក្កំ

ឃកោ ឧក្កំបតេភកំ

ឃកោ ច ទ្វេ សម្ភហ្លេ

ឧទ្ទាននៃចម្បេយ្យក្ខន្ធកៈនោះ ដូចតទៅ

(๑๔๓) កាលព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងនគរចម្បា (មានកិកុឈ្មោះកស្សបគោត្តជាចៅអាវាស) នៅក្នុងស្រុកឈ្មោះវាសភៈ បានធ្វើសេចក្តីទ្រុល់ទ្រាយដល់ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុក លុះដឹងថាពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកស្គាល់ច្បាស់ក្នុងគោចរដែលភិក្ខុគប្បីច្រឹបថ្នាហើយ ក៏លែងធ្វើសេចក្តីទ្រុល់ទ្រាយក្នុងកាលនោះ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តនោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកលើកវត្តថាមិនធ្វើ (សេចក្តីទ្រុល់ទ្រាយដល់យើង) ហើយបាននៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏ន្ទ្រ ๆ (ពួកភិក្ខុក្នុង នគរចម្បា) ធ្វើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មត្រមត្រៃគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែកផង ធ្វើកម្មត្រមត្រៃគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លែកផង ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុមួយរូបផង ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្តភិក្ខុពីររូបផង លើកវត្តភិក្ខុច្រើនរូបផង

សង្ឃំ ឧក្ខិបតេកតោ
ឧវេទិ សម្ពហុលាបិ
សង្ឃា សង្ឃំ ច ឧក្ខិបិ ។
សព្ពញ្ហេ បវារេ សុត្វា
អធម្មដ្ឋំ បដិក្កិបិ ។
ញត្តិវិបន្នំ យំ កម្មំ
សម្បន្នំ អនុសាវនំ
អនុសាវនវិបន្នំ
សម្បន្នំ ញត្តិយា ច យំ
ឧភយេន វិបន្នញ្ហេ
អញ្ញត្រ ឆម្មេវ ច
វិនយំ សត្ថុ បដិកុដ្ឋំ
កុប្បំ អដ្ឋានារហកំ
អធម្មវគ្គសមគ្គំ
បដិព្យេន យេ ឧវេ
ឆម្មេវេវ ច សាមគ្គិំ
អនុញ្ញាសិ តថាគតោ ។

លើកវត្តសង្ឃផង កិក្ខុពីរបួប កិក្ខុច្រើនរូប សង្ឃ លើកវត្ត
សង្ឃផង ។ ព្រះសត្ថុញ្ញាតុទ្ទដ៏ប្រសើរទ្រង់ជ្រាប (រឿងនោះ)
ហើយទ្រង់ហាមថាជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ (ឆព្វគ្គិយ-
កិក្ខុ) ធ្វើកម្មវិបត្តិចាកញត្តិ តែដល់ព្រមដោយអនុស្សាវនាផង
ធ្វើកម្មវិបត្តិចាកអនុស្សាវនាតែដល់ព្រមដោយញត្តិផង ធ្វើកម្ម
វិបត្តិចាកញត្តិទុតិយអនុស្សាវនាទាំងពីរផង ធ្វើកម្មវៀរចាកធម៌
ផង ធ្វើកម្មវៀរចាកវិន័យផង ធ្វើកម្មវៀរចាកសាសនៈនៃព្រះ
សាស្តាផង ធ្វើកម្មដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលថាជាកម្ម
កំរើក មានរូបមិនគួរដល់ហេតុផង កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ផង
កម្មជាពួកផង កម្មព្រមព្រៀងគ្នាផង កម្មពីរទៀតគឺ (កម្ម
ជាពួក) ទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លែកផង (កម្មព្រមព្រៀងគ្នា
តែប្រកបដោយធម៌ប្លែកផង) ម្យ៉ាងទៀតព្រះតថាគតទ្រង់អនុ-
ញ្ញាតកម្មដែលព្រមព្រៀងគ្នាទាំងប្រកបដោយធម៌ប៉ុណ្ណោះ ។

ចតុវគ្គោ បញ្ចវគ្គោ

ឆសវគ្គោ ច វីសតិ

អតិរេកវីសតិវគ្គោ

សង្ឃោ បញ្ចវិធោ តថា ។

ឋបេត្វា ឧបសម្បទំ

យញ្ច តត្ថ បការណំ

អញ្ញេនតញ្ញេន សមោ

ចតុវគ្គេហិ តុល្យតោ ។

ទុវេ តញ្ញេ ឋបេត្វាន

មជ្ឈទេសុបសម្បទំ

អញ្ញត្ថ បញ្ចវគ្គិតោ

សព្ពតញ្ញេសុ តុល្យតោ ។

អញ្ញត្រេតេ ឋបេត្វាន

យេ តត្ថ ឆសវគ្គិតោ ។

សព្ពតញ្ញតរេ សង្ឃោ

វីសោ សព្ពត្ថ តុល្យតោ ។

តត្ថាបិ សំឃមារេ ច

សង្ឃមាន ៥ ពួកគឺ សង្ឃបតុវគ្គ ១ បញ្ចវគ្គ ១ ទស-

វគ្គ ១ វីសតិវគ្គ ១ អតិរេកវីសតិវគ្គ ១ ។ សង្ឃបតុវគ្គ

គួរដល់កម្ម (តាំងពួង) រៀរលែងតែ (កម្ម ៣ យ៉ាង) គឺ

ឧបសម្បទាកម្ម ១ បវារណាកម្ម ១ អព្ភានកម្ម ១ ។ សង្ឃ

បញ្ចវគ្គគួរដល់កម្មក្នុងកម្មតាំងពួង រៀរលែងតែកម្មពីរយ៉ាង

គឺឧបសម្បទាកម្មក្នុងមជ្ឈិមប្រទេស ១ អព្ភានកម្ម ១ ។

ភិក្ខុសង្ឃទសវគ្គ (ធ្វើកម្មតាំងអស់បាន) រៀរលែងតែអព្ភាន-

កម្មមួយចេញ ។ សង្ឃវីសតិវគ្គ គួរដល់កម្មក្នុងកម្មតាំងពួង

ឈ្មោះថាធ្វើកម្មបានគ្រប់កម្ម ។ ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខមានាក្តី

สามเณเรน สามเณริกาย

ปฏิคฺคาหิตนฺติ วาจฺจา

ปจฺจกฺขาตนฺติ วาจฺจา

อปฺปฏิคฺคหิตนฺติ อิทฺธิยา

ปณฺณาเรยฺยสิกฺขาปทนฺติ

ตีณิ ปาจิตฺติยานิ

ยาวตุ ปิตุ จ ฆาตนา

อยมา ภิกฺขุนีทูสี

เภทนกา โลหิตุปฺปาทกา

ฆฏฺฏนา นานาสีมาย

นานาสีมาย ฐิยา

ยสฺส สเจฺฉ กเร กมฺมํ

เยภุยฺเย เต จตุวีสติ

สมฺมุเขน ปฏิคฺคหิตา

น เหเต คณปูรกา

จาริตฺตสิกฺขาปทนฺติ

ปริวาสิกาย ธาตุยา ฯ

สามเณรกัปปิยกะ สามเณรีกัปปิยกะ กิกขุใดเล่าพึงสมาทานสิกขาบท กิกขุใดเล่าพึงถือเอาอันติมวัตถุ กิกขุใดเล่าชื่อว่าคฤหัสถ์ เพราะมิได้บวชในสำนักพระศาสดา เพราะมิได้ปลงผมและหนวด เพราะมิได้ถือเพศ มนุษย์ผู้ชายก็ดี มนุษย์ผู้หญิงก็ดี มนุษย์ใดเล่าเป็นกะเทยก็ดี กิกขุใดเล่าชื่อว่าเดียรถีย์ก็ดี สาวกเดียรถีย์ก็ดี บุคคลใดเล่าชื่อว่าทำมาตุฆาตก็ดี ปิตุฆาตก็ดี อรหันตฆาตก็ดี บุคคลใดเล่าชื่อว่าทำโลหิตุปบาทก็ดี บุคคลใดเล่าชื่อว่าทำสังฆเภทก็ดี บุคคลใดเล่าชื่อว่าทำโลหิตุปบาทก็ดี อุภโตพยัญชนกก็ดี กิกขุมานสิกขาชื่อว่าคฤหัสถ์ก็ดี กิกขุเนรกันติกะชื่อว่าคฤหัสถ์ก็ดี กิกขุในสีมาชื่อว่าคฤหัสถ์ก็ดี (กิกขุปติฏฐิตในเวหาสก็ดี) ด้วยบุคคลนี้ก็ดี (บรรดาบุคคลทั้งนี้) ถ้าสงฆ์ทำกรรมแก่บุคคลผู้ควรแก่กรรมหนึ่ง ในบุคคลทั้ง ๒๔ พวกนั้น พระสมุทรโคดมตรัสว่า บุคคลทั้งหมดนี้ชื่อว่าคฤหัสถ์ มิได้เป็นสมณะ ก็สงฆ์มีกิกขุประกอบด้วยองค์ ๔ ทำสังฆกรรม

ម្ចុលមានត្តមព្ភេយ្យ
អកម្ចុំ ន ច ការណំ
ម្ចុលអរហាមានត្តំ
អព្ភានារហាមេវ ច
អកម្ចុការការា បញ្ច
សម្ចុនេ្ធន បការសំតា ។
តំក្ខុណេ សំក្ខមានា ច
សាមណោរោ សាមណោរំការា
បច្ចុក្ខត្តំបច្ចុត្តា
ទិត្តវេនេនធស្សរេ
អរហ្ចដិការមំដ្ឋិយា
បង្ហោការថេយ្យសំវាសកំ
តំត្តិយតំរច្ឆានគតំ
មាតា បិតុ ច ឃាតកំ
អរហំ តិក្ខុណំទូសឹ
ភេទកំ លោហិតុប្បាទកំ
ឯកតោព្យញ្ជនេ្ជរេ

ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្ត ឲ្យអញ្ញាន (កម្មរបស់សង្ឃនោះ) មិនឈ្មោះថាកម្មផង សង្ឃមិនត្រូវធ្វើផង ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃមានកិច្ចដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈជាគំរប់ ๔ ក្តី មានកិច្ចដែលគួរដល់មានត្តជាគំរប់ ๔ ក្តី មានកិច្ចដែលប្រព្រឹត្តមានត្តជាគំរប់ ๔ ក្តី មានកិច្ចដែលគួរដល់អញ្ញានជាគំរប់ ๔ ក្តី កិច្ចទាំង ๙ ពួកនេះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ប្រកាសថាបំនែងជាអកង្ខេកម្មដែរ ។ កិច្ចនីក្តី សិក្ខមានាក្តី សាមណេរក្តី សាមណេរីក្តី កិច្ចដែលពោលលាសិក្ខាក្តី កិច្ចដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុក្តី កិច្ចឆេទក្តី កិច្ចមានបិត្តរវើរវាយក្តី កិច្ចមានវេទនាគ្រប់សង្កត់ក្តី កិច្ចដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្តី ខ្ចើយក្តី បុគ្គលដែលលួចសំវាសក្តី កិច្ចដែលបូលទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយក្តី សត្វតិរច្ឆានក្តី បុគ្គលជាមាតុឃាតកក្តី បិតុឃាតកក្តី អរហន្តឃាតកក្តី ភិក្ខុនីទូសកកិច្ចនីក្តី ដែលធ្វើសង្ឃភេទក្តី ធ្វើលោហិតុប្បាទក្តី ទុកតោព្យញ្ជនកក្តី

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ជាជាសំវាសកំ បិច

ជាជាសីមាយេ បិតកំ

វេយ្យាសំ យស្ស តស្ស ច

សត្តរីសានមេតេសំ

បដិក្កោសំ ន រុហាតិ ។

កិត្តកស្ស បតិរូបស្ស

រុហតិ បដិក្កោសនា

សុទ្ធស្ស ទុដ្ឋសារិនោ

ពាលេហ ហិ សុទិសារិនោ

បណ្ឌកោ ថេយ្យសំវាសោ

បក្កន្តោ តិរច្ឆានគោ

មាតរំ បិតុំ អរហន្តោ

ទូសកោ សង្ឃភេទកោ

លោហិតុប្បាទកោ ថេរ

ុភិក្ខុនីទូសកោ ច យោ

វិក្កាធសន្ថមេតេសំ

ឯសារណំ ន យុជ្ជតិ ។

កិកុដែលមានសំវាសផ្សេង ៗ គ្នាក្តី កិកុដែលឋិតទៅកន្លែងសីមា
ផ្សេង ៗ គ្នាក្តី កិកុដែលឋិតទៅលើអាកាសក្តី (សង្ឃផ្លេ)
កម្មដល់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះក្តី ឯការហាមឃាត់ (ក្នុង
កណ្តាលដំនុំសង្ឃ) របស់បុគ្គលទាំង ៦៧ ពួកនេះមិនឡើង
ឡើយ ។ (ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ) របស់
កិកុជាបកតត្ត ទើបឡើង កិកុបរិសុទ្ធ (បើសង្ឃបណ្តេញ
ចេញ) ឈ្មោះថា បណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ឯកិកុ
លួង (បើសង្ឃបណ្តេញចេញ) ឈ្មោះថា បណ្តេញ
ចេញដោយល្អ មនុស្សខ្ចីយក្តី បុគ្គលលួចសំវាសក្តី កិកុ
ចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយក្តី តិរច្ឆានក្តី បុគ្គលជាមាតុឃាតក:
ក្តី បិតុឃាតក:ក្តី អរហន្តឃាតក:ក្តី កិកុនិទូសក:ក្តី សង្ឃ-
ភេទក:ក្តី លោហិតុប្បាទក:ក្តី ឧភតោព្យញ្ជនក:ក្តី ឯបុគ្គល
ទាំង ១១ ពួកនេះ មិនគួរដល់ឧសារណាកម្មឡើយ ។

បម្បែយ្យក្ខនួពេ ឧក្ខេគាថា

ហាត្ថចាធា តន្ទុព្ភយំ

ការណ្ណាធាសា តន្ទុព្ភយំ

អង្គលីអន្ត្យការណ្ណារំ

ផលាំ ខុន្ធោ ច ភាមរោ

ភណ្ឌាំលក្ខណាការសា ច

លំខិតរោ ច សីបធី

ចាមបរំសការណោ ច

ការុណិ ខញ្ញោ មាតោបំ ច

ភរិយោបន្ទុព្ភលោ

អង្គោ អ្ងគោ ច ពាធិរោ

អន្ធមូកជ្ងពាធិរោ

អ្ងគពាធិរមេវ ច

អន្ធអ្ងគឥធិរោ ច

ទ្វត្តំសេតេ អន្ធធាធា

តេសំ ជិសារណាំ ហោតំ

សម្ពុទ្ធេន បការិតំ ។

មនុស្សកំបុតដៃក្តី កំបុតជើងក្តី កំបុតដៃនឹងជើងម៉ាងពីរក្តី កំបុតត្រចៀកក្តី កំបុតច្រមុះក្តី កំបុតត្រចៀកនឹងច្រមុះម៉ាងពីរក្តី កំបុតម្រាមដៃក្តី កំបុតមេដៃ មេជើងក្តី មនុស្សដាច់សរសៃធំក្តី មនុស្សមានម្រាមដៃពែកក្តី មនុស្សគមក្តី មនុស្សគៀកក្តី មនុស្សពកក ឬពកត្រង់អវយវៈណាមួយក្តី មនុស្សដែលគេបៀតបៀន ឲ្យមានស្វាកស្នាមក្តី មនុស្សមានស្នាមដែលគេកាយដោយរំពាត់ក្តី មនុស្សដែលគេកត់ឈ្មោះព្យរោគទុកក្តី មនុស្សដែលមានជើងហើមស្អុកក្តី មនុស្សដែលមានរោគអាក្រក់ក្តី មនុស្សខ្ទុះឈាមរសៃ គឺ មនុស្សមានរបួសអាក្រក់ខ្ទុះគេក្តី មនុស្សដែលខើបតែនឹងខ្វាក់ក្តី មនុស្សកែងកូនត្រង់អវយវៈណាមួយក្តី មនុស្សខ្លុកក្តី មនុស្សដែលស្ងាប់មួយចំហៀងខ្ជួនក្តី មនុស្សខ្វិនក្តី មនុស្សចាស់គ្រាំគ្រាក្តី មនុស្សដែលខ្វាក់ពីកំណើតក្តី មនុស្សគក្តី ថ្លង់ក្តី មនុស្សខ្វាក់ផង គផងក្តី មនុស្សខ្វាក់ផង ថ្លង់ផងក្តី មនុស្សគផង ថ្លង់ផងក្តី មនុស្សខ្វាក់ខាងគខាងថ្លង់ក្តី មនុស្សខ្វាក់ ៣២ ពួកគត់នេះ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ប្រកាសថា មនុស្សខ្វាក់នោះគួរដល់ឧសារណាកម្ម ។

ឧដ្ឋាយ បដិកាតព្ពា

ឯស្សជ្ជេតា ន វិជ្ជតិ

តស្ស ឧក្ខេបនា កម្មា

សត្ត ហោន្តិ អធម្មិកា

អាបន្នំ អនុវត្តន្តិ

សត្ត តេបិ អធម្មិកា

អាបន្នំ អនុវត្តន្តិ

សត្ត កម្មា សុធម្មិកា

សម្មុខា បដិបុច្ឆា ច

បដិញ្ញាយ ច ការកា

សតំអម្ហន្នភាបិកា

តជ្ជនីយេសេ ច

បញ្ចដីឃេបដិសារា

ឧក្ខេបបរិវាស ច

មូលមានត្តអព្ភានា

តថេវ ឧបសម្បទា

អញ្ញំ ការេយ្យ អញ្ញស្ស

អាបត្តិដែលត្រូវឃើញ អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងមិនដឹងអាត្រកដែលត្រូវលះបង់ មិនមានដល់ (កិត្តុណា) ការលើកវត្តដល់កិត្តុនោះ ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង កិត្តុតាំងឡាយចោទកិត្តុដែលត្រូវអាបត្តិ សូម្បីកម្មរបស់កិត្តុតាំងនោះ ក៏ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង កិត្តុតាំងឡាយចោទកិត្តុដែលត្រូវអាបត្តិ (សូម្បី) កម្មរបស់កិត្តុតាំងនោះ ក៏ចាត់ជាកម្មប្រកបដោយធម៌ល្អមាន ៧ យ៉ាង ការកសង្ឃធ្វើកម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខក្តី ធ្វើដោយការសាកសួរក្តី ធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញាក្តី ឲ្យសតិវិនយក្តី អមូឡ្ហវិនយក្តី ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មក្តី តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ខុក្ខេបនីយកម្មក្តី ឲ្យបរិវាសក្តី ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈក្តី មានត្តក្តី អព្ភានក្តី ឧបសម្បទាក្តី ហើយសង្ឃត្រឡប់ធ្វើកម្មដដែលដល់បុគ្គលដដែរវិញ

ปมฺมัยฺยกฺขนฺธกเ ๒ภาณวาปา

สาธฺวสาเต อฆมฺหิกา
ตณฺฑุ กาเยฺย ตณฺฑุลฺล
สาธฺวสาเต สุฆมฺหิกา
ปฏฺฐาเปเยฺย อญฺญาญฺ
สาธฺวสาเต อฆมฺหิกา
ทุ ทุ มูลา กตา ตสฺส
เตนิ สาธฺวสฺส ฆมฺหิกา ฯ
ปาเตกมูลกกำ ฉกฺกำ
อฆมฺหิ ฉินฺนา ฉวี
อกาเล ตณฺฑุเลยฺยำ กมฺมำ
สเงฺฆ อณฺฑาคาเร
อฆเมฺห วตฺตกมฺมำ
อญฺญำ อาคนฺตุ กปฺปิ สา
ตณฺฑาฆเมฺห สมตฺตา
ตสฺส ตณฺฑุลฺลยำ กาโร
อญฺญตฺร วตฺตฆเมฺห
ตสฺส ตณฺฑุลฺลยำ กาโร

กมฺมตาฯ๑๖นេះឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ សង្ឃដ្ឋើកម្ម
នោះ ។ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មនោះ ។ កម្មតាំង ១៦ នេះ
ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ល្អ សង្ឃលើកឡើងនូវកម្មដទៃចំ-
ពោះភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មដទៃវិញ កម្មតាំង ១៦ នេះឈ្មោះ
ថាមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មមានមូលពីរ ។ ដែលសង្ឃបាន
ដ្ឋើដល់ភិក្ខុនោះ កម្មតាំង១៦នោះក៏ឈ្មោះថាកម្មប្រកបដោយ
ធម៌ដែរ ។ សូម្បីបុគ្គលដែលមានមូលមួយ ។ ព្រះដ៏ន
ស្រីទ្ធ៌ត្រាស់ថា មិនប្រកបដោយធម៌ សង្ឃ (គិតគ្នាថា)
ភិក្ខុនេះជាអ្នកដ្ឋើការបង្កហេតុ ហើយបានដ្ឋើតដ្ឋនីយកម្ម
(ដល់ភិក្ខុនោះ) តែដ្ឋើកម្មដាពួកតាំងមិនប្រកបដោយធម៌
ភិក្ខុនោះក៏ចេញទៅកាន់អាវាសដទៃ ឯភិក្ខុតាំងពួយដែល
នៅកន្លែងអាវាសនោះក៏ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌
ដ្ឋើតដ្ឋនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះទៀត (ភិក្ខុនោះ) ក៏ចេញ
ទៅកាន់អាវាសដទៃ ភិក្ខុតាំងពួយដែលនៅកន្លែងអាវាសដទៃ
(នោះ)ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ដ្ឋើតដ្ឋនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ

បដិរូបកេន វក្កលិ
សមក្កលិំ តថា ករុំ
អជម្មេន សមក្កា ច
ជម្មេន វក្កមេវ ច
បដិរូបកេន វក្កា ច
សមក្កា ច នមេ បជា
ឯកេកំ មូលកំ កត្វា
ចក្កំ ពន្ធេ វិចក្ខណោ ។
ពាលាព្យត្តស្ស ឆិយស្សុំ
បញ្ហាវេ កុលទូសកំ
បដិសារណីយំ កម្មំ
តតរេ អក្កោសកស្ស ច
អធស្សុនាបដិក្កម្មេ
យោ ច ទិដ្ឋិំ ន ឆិស្សុជ្ជេ
តេសំ ឧក្ខេបនំ កម្មំ
សង្គភោជ ការំតំ
ឧបរិវេយកម្មានំ

ទៀត ឯកិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ប្ញូម
ក៏មាន ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ប្ញូមក៏មាន ប៉ានឆ្លើ
តដ្ឋនីយកម្ម (ដល់កិក្ខុនោះ) ដូចគ្នា បទទាំងឡាយនេះគឺ កម្ម
ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រែកបដោយធម៌ក្តី កម្មជាពួក តែប្រែកប
ដោយធម៌ក្តី កម្មជាពួកទាំងប្រែកបដោយធម៌ប្ញូមក្តី កម្មព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រែកបដោយធម៌ប្ញូមក្តី (បទទាំងអម្បាលនេះ)
អ្នកមានប្រាជ្ញាគប្បីធ្វើឲ្យមានមូលមួយ ។ ហើយបង់ឲ្យជា
ចក្ក ។ សង្ឃធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់កិក្ខុលួងក្តី មិនឆ្ងាសក្តី
សង្ឃធ្វើបព្វាជនីយកម្ម ដល់កិក្ខុដែលទ្រុស្តត្រកូលក្តី សង្ឃ
ធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់កិក្ខុដែលផេរគ្រហស្ថក្តី កិក្ខុណា
មិនឃើញអាបត្តិក្តី មិនសំដែងអាបត្តិក្តី មិនលះបង់ទិដ្ឋិ
អាក្រក់ចេញក្តី ព្រះបរមគ្រូជាសត្ថុវាហៈទ្រង់សំដែងនូវ
ទុក្កដនីយកម្មដល់កិក្ខុទាំងនោះ អ្នកមានប្រាជ្ញគប្បីនាំទៅ

រវេញ្ចា តជ្ជនិយំ នយេ
តេសំយេវ អនុលោមំ
សម្មា វត្តតិ យោ ចតិ
បស្សទ្ធិ តេសំ កម្មានំ
ហោដ្ឋា កម្មនយេន ច
តស្មឹ តស្មឹ ហិ ករេ្មសុ
តត្រេដ្ឋោ ច វិភាវតិ
អកតំ ទុក្កដញ្ហេវ
បុន ការតការន្តិ ច
កម្មេ បស្សទ្ធិយោ ចាបិ
តេ ភិក្ខូ ឆម្ភកធិនោ
វិបត្តិព្យាធិតេ ធិស្វា
ករេ្មប្បត្តេ បមាមុនិ
បដិប្បស្សទ្ធិមក្ខាសិ
សល្លកត្តោវ ឱសធន្តិ[1] ។

---

១ ឥទំ នវកនំ ឧ. ឱតរណេន យោគវេ្យន វិសេទិសន្តិ ញាតព្ពំ ។

គឺថាគប្បីធ្វើឆន្ទៈយកមជ្ឈត្តកិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់វិនយ-
កម្ម កិក្ខុដែលសង្ឃបានធ្វើកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
ចំពោះវត្តដ៏សមគួរដល់កម្មទាំងអម្បាលនោះ ហើយមកសូម
ការរម្ងាប់កម្មទាំងនោះ (នឹងសង្ឃ) តាមន័យនៃកម្មដ៏ខាង
ក្រោយ សង្ឃដែលឋិតនៅ ក្នុងទីនោះដដែលគ្នា ក្នុងកម្ម
នោះៗក្តី ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយថា កម្ម
ឈ្មោះថា សង្ឃមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាសង្ឃធ្វើអា-
ក្រក់ហើយ កម្មសង្ឃត្រូវធ្វើទៀតក្តី កិក្ខុទាំងនោះឈ្មោះថា
ធម្មវាទី ក្នុងការរម្ងាប់នូវកម្ម (នោះ) ព្រះសម្ពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញ
ដ៏ប្រសើរទ្រង់ឃើញកិក្ខុទាំងឡាយដែលមានវិបត្តិបៀតបៀន
ហើយជាកិក្ខុគួរដល់កម្ម ទើបទ្រង់សំដែងនូវវិធីរម្ងាប់កម្មដូច
ជាពេទ្យមើលរបួសប្រាប់នូវឧសជូរច្រេះឯង ។

កោសម្ពិកក្ខន្ធកំ

[១៤៤] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោសម្ពិយំ
វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបជ្ជោ ហោតិ ។ សោ តស្សា
អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញោ ភិក្ខុ តស្សា
អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋោ ហោតិ ។ សោ អបរេន
សមយេន តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញោ
ភិក្ខុ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋោ ហោតិ ។ អថ-
ខោ តេ ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ អាបត្តិំ ត្វំ អាវុសោ
អាបជ្ជោ បស្សុសេតំ អាបត្តិំ ។ ន ត្វំ មេ អាវុសោ
អាបត្តិំ យមហំ បស្សិស្សាមិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ
សាមគ្គិំ លភិត្វា តំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា អនុស្សរេ ឧក្ខិ-
បិំសុ ។ សោ ច ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ អាគតាគមោ
ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេ-
ធាវី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ ។ អថខោ
សោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ សម្ពាឡ្ហេ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា

កោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ

(១៤៤) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តឃោសិតារាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ លុះនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបត្រូវអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិមែន ពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទេវិញ ។ លុះកាលជាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទេវិញ ពួកភិក្ខុដទៃត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិទេវិញ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា នែអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ តើលោកបានឃើញអាបត្តិនុ៎ះឬទេ ។ ភិក្ខុនោះតបទៅវិញថា នែអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញនោះគ្មានទេ ។ លុះនោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ក៏លើកវត្ថុភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ឯភិក្ខុនោះសោត ក៏ជាពហុស្សុត(ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន) ស្ទាត់ក្នុងបិដក ជាអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាបណ្ឌិត ឆ្លៀវឆ្លាស មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរវែង នឹងមានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា ។ លុះជាប់នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានចូលទៅរកពួកភិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏ម៉ាមួន

ពោសម្ពីភូន្នកេ អាបត្តិទិដ្ឋិ

ឯតទភោច អធាបត្តិ ឯសា អាវុសោ ឧសោ អាបត្តិ
អធាបជ្ជោម្ហិ ឧម្ហិ អាបជ្ជោ អនុក្ខិត្តោម្ហិ ឧម្ហិ ឧក្ខិត្តោ
អឧម្ហិកោឧម្ហិ ភិក្ខុនេ ឧក្ខិត្តោ ភិក្ខុប្បេន អដ្ឋានារហោន
ហោតិ មេ អាយស្មន្តោ ឧម្មត្តោ វិនយតោ បញ្ញាតំ ។
អលភិ ខោ សោ ភិក្ខុ សង្ឃិដ្ឋេ សម្ភត្តេ ភិក្ខូ បក្ខេ ។
ជានបទានំ ច សង្ឃិដ្ឋានំ សម្ភត្តានំ ភិក្ខូនំ សង្ឃិកេ
ទូតំ ចាហេសិ អធាបត្តិ ឯសា អាវុសោ ឧសោ អាបត្តិ
អធាបជ្ជោម្ហិ ឧម្ហិ អាបជ្ជោ អនុក្ខិត្តោម្ហិ ឧម្ហិ ឧក្ខិត្តោ
អឧម្ហិកោឧម្ហិ ភិក្ខុនេ ឧក្ខិត្តោ ភិក្ខុប្បេន អដ្ឋានារហោន
ហោតិ មេ អាយស្មន្តោ ឧម្មត្តោ វិនយតោ បញ្ញាតំ ។
អលភិ ខោ សោ ភិក្ខុ ជានបទេបិ សង្ឃិដ្ឋេ សម្ភត្តេ
ភិក្ខូ បក្ខេ ។ អថខោ តេ ឧក្ខិត្តានុវត្តកា ភិក្ខូ
យេន ឧក្ខេបកា ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា

កោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអាបត្តិមែន

ហើយនិយាយពាក្យនេះថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាកិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមលោកទាំងឡាយមកជាបក្ខពួករបស់ខ្ញុំតាមធម៌តាមវិន័យ ។ កិក្ខុនោះក៏បានកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា ទើបមិត្តដ៏មាំមួនមកជាបក្ខពួកឡើង ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ កិក្ខុនោះក៏បញ្ចូនបម្រើទៅកាន់សំណាក់ពួកកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា ទើបមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅកាន់ជនបទថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាកិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុឡើយ សូមអស់លោកដ៏មានអាយុមកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌តាមវិន័យ ។ កិក្ខុនោះក៏បានកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា ទើបមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅកាន់ជនបទមកជាបក្ខពួកឡើង ។ គ្រានោះ ពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ បានចូលទៅរកពួកកិក្ខុអកលើកវត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយ

ขุทฺทโกหนฺติ กิญฺจิ ปมาณโตปิ อปฺปมตฺตกนฺติ ปิ สพฺพาปิ อาปตฺติโย อปฺปมาณาปิ อปฺปมาณนฺติ ปิ สพฺพาปิ กิญฺจิ ลหุกนฺติ ปิ กิญฺจิ ขุทฺทกนฺติ ปิ สพฺพาปิ อนวชฺชาปิ อนวชฺชนฺติ ปิ กิญฺจิ ลหุกนฺติ ปิ กิญฺจิ ขุทฺทกนฺติ ปิ อนวชฺชาปิ อนวชฺชนฺติ ปิ กิญฺจิ ลหุกนฺติ ปิ กิญฺจิ ขุทฺทกนฺติ ปิ สพฺพา

ពាក្យនេះនឹងពួកកិក្ខុលើកវត្តថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ កិក្ខុនេះមិនត្រូវអាបត្តិ កិក្ខុនេះឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) កិក្ខុនេះសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត កិក្ខុនេះសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃលើកវត្តកិក្ខុនេះដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុឡើយ ។ កាលបើកិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ពួកកិក្ខុអកលើកវត្តបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តវិញថា នែអាវុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ កិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិហើយ កិក្ខុនេះមិនមែនជាមិនត្រូវអាបត្តិទេ កិក្ខុនេះសង្ឃគួរលើកវត្តបានហើយ កិក្ខុនេះមិនមែនជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ កិក្ខុនេះសង្ឃលើកវត្តដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុហើយ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្តតាម កុំតាមចោមរោមកិក្ខុដែលសង្ឃបានលើកវត្តនេះឡើយ ។ ឯពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ កាលបើពួកកិក្ខុអកលើកវត្តនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រព្រឹត្តតាម នៅតែតាមចោមរោមកិក្ខុដែលសង្ឃបានលើកវត្តហើយនោះដដែល ។

กោសម្ពិកក្ខន្ធកេ អាបត្តិទិដ្ឋិ

(๑๔๘) អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធ ភន្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អាបត្តឹ អាបន្នោ អហោសិ សោ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិ អហោសិ អញ្ញោ ភិក្ខុ តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិនោ អហោសុំ សោ អបរេន សមយេន តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ អហោសិ អញ្ញោ ភិក្ខុ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិនោ អហោសុំ អថខោ តេ ភន្តេ ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ អាបត្តឹ ត្វំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សុសេតំ អាបត្តិន្តិ ន ខ្វត្ថុ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ បស្សេយ្យន្តិ អថខោ តេ ភន្តេ ភិក្ខូ សាមគ្គឹ លភិត្វា តំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិបឹសុ សោ ច ភន្តេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិ-តោ ព្យត្តោ មេធាវី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ

ពោសម្ពិកូន្លក: ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអាបត្តិមែន

[១៤៩] គ្រានោះ មានភិក្ខុ១រូបបួលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបួលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុនោះលុះអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីនេះមានភិក្ខុ១រូបត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនោះបានយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន តែពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាមិនមែនជាអាបត្តិ លុះកាលជាខាងក្រោយ ភិក្ខុនោះត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាមិនមែនជាអាបត្តិទៅវិញ ពួកភិក្ខុដទៃត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិទៅវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងវេលានោះឯង ភិក្ខុចាំងឡាយនោះនិយាយតាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា នែអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ តើលោកឃើញអាបត្តិនុ៎ះឬទេ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា នែអាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញនោះគ្មានទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្រានោះ ភិក្ខុចាំងនោះបានសេចក្តីសាមគ្គីគ្នាហើយក៏លើកវត្ថុភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯភិក្ខុនោះសោតក៏ជាពហុស្សុតស្ទាត់កាំងបិដក ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ហើយជាបណ្ឌិត ឆ្លៀវឆ្លាស មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីវៃឆ្លង មានសេចក្តី

อชาตา สมา ภิกฺขู สงฺฆเมว สมฺมตฺตา ภิกฺขู อุปสมฺปทิตฺวา ปจฺฉาปเร อนาปตฺติ ปสา อาวุโส เอสา อาปตฺติ อนาปตฺติยา ยา อาปตฺติ อาปชฺชนฺติ ยา อาปตฺติ อนุกฺกฑิตฺวาปิ ยา ปกฺขิตฺตา อชฺฌาจารา ปกฺขิตฺตา ปกฺขิตฺตา กาเยน ปกฺขิตฺตา วาจาย อชฺฌาจารา โหนฺติ เม อายสฺมนฺโต ยา อาปตฺติ วินยาติ ปกาสิตา อลกา ตา สา ภิกฺขู สงฺฆเมว สมฺมตฺตา ภิกฺขู ปกฺขา ชานปทานิยา สงฺฆสฺสา สมฺภตฺตานิ สงฺฆเกน ฐานา จาเหสิ อนาปตฺติ ปสา อาวุโส เอสา อาปตฺติ อนาปตฺติยา ยา อาปตฺติ อาปชฺชนฺติ ยา อาปตฺติ อนุกฺกฑิตฺวาปิ ยา ปกฺขิตฺตา อชฺฌาจารา ปกฺขิตฺตา กาเยน ปกฺขิตฺตา วาจาย อชฺฌาจารา โหนฺติ เม อายสฺมนฺโต ยา อาปตฺติ วินยาติ ปกาสิตา อลกา ตา สา ภิกฺขู ชานปเทนิยา สงฺฆสฺสา สมฺภตฺตา

ស្រឡាញ់កុងសិក្ខា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស គ្រានោះ កិក្ខុនោះចូលទៅរកពួកកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងមិត្តដ៏មាំមួនហើយនិយាយពាក្យនេះថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាកិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោកមកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌ តាមវិន័យ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កិក្ខុនោះក៏បានកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួនមកជាបក្ខពួកទៀត មិនតែប៉ុណ្ណោះ កិក្ខុនោះបានបញ្ជូនបំរើទៅកាន់សំណាក់ពួកកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅកាន់ជនបទថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាកិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត ជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ សូមអស់លោកដ៏មានអាយុមកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌ តាមវិន័យ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កិក្ខុនោះក៏បានកិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួន

តិក្ខ្ខិ បក្ខេ អថខោ តេ ភគ្គេ ឧក្ខិត្តានុវត្តកា តិក្ខ្ខិ
យេន ឧក្ខេបកា តិក្ខ្ខិ តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា ឧក្ខេបកេ តិក្ខ្ខិ ឯតទវោចុំ អជាបត្តិំ ឯសា អាវុសោ នេសា អាបត្តិំ អជាបន្នោ ឯសោ តិក្ខ្ខិ នេសោ តិក្ខ្ខិ អាវន្នោ អនុក្ខិត្តោ ឯសោ តិក្ខ្ខិ នេសោ តិក្ខ្ខិ ឧក្ខិត្តោ អធម្មិកេន កម្មេន ឧក្ខិត្តោ ករុប្បេន អដ្ឋានារហេនាតិ ឯវំ វុត្តេ ភគ្គេ ឧក្ខេបកា តិក្ខ្ខិ ឧក្ខិត្តានុវត្តកេ តិក្ខ្ខិ ឯតទវោចុំ អាបត្តិំ ឯសា អាវុសោ នេសា អជាបត្តិំ អាបន្នោ ឯសោ តិក្ខ្ខិ នេសោ តិក្ខ្ខិ អាវន្នោ ឧក្ខិត្តោ ឯសោ តិក្ខ្ខិ នេសោ តិក្ខ្ខិ អនុក្ខិត្តោ ធម្មិកេន កម្មេន ឧក្ខិត្តោ អករុប្បេន ឋានារហេន មា ខោ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ ឯតំ ឧក្ខិត្តកំ តិក្ខ្ខិ អនុវត្តិត្ថ អនុបវាហេថាតិ

កោសម្ពីកូនក្នុក: ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត

ដែលនៅកងជនបទមកជាបក្ខពួកឡើង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះបានចូលទៅកេពួកកិក្ខុអកលើកវត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកកិក្ខុអកលើកវត្តថា នែអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ កិក្ខុនេះមិនត្រូវអាបត្តិ កិក្ខុនេះឥតត្រូវអាបត្តិ(អ្វីទេ) កិក្ខុនេះសង្ឃមិនគួរលើកវត្ត កិក្ខុនេះសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តកិក្ខុនេះដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលបើកិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ឯពួកកិក្ខុអកលើកវត្តក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកកិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ កិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិហើយ កិក្ខុនេះមិនមែនជាមិនត្រូវអាបត្តិទេ កិក្ខុនេះសង្ឃគួរលើកវត្តហើយ កិក្ខុនេះមិនមែនជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តកិក្ខុនេះដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុហើយ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្តតាម កុំតាមចោមរោមកិក្ខុដែលសង្ឃ

ฯวุตฺถ ขลุ เต ภิกฺขู อุกฺกณฺฐิตา อนสฺสุกา ภิกฺขู อุกฺโกฏ-
เกหิ ภิกฺขูหิ ปุจฺฉมานา ตเถว ตํ อุกฺกณฺฐนกํ ภิกฺขุ
อนุวตฺตนฺติ อนุปวิเวนฺตีติ ฯ อถ ขลุ ภควา ภิกฺขู ภิกฺขุ-
สงฺฆา ภิกฺขู ภิกฺขุสงฺฆสฺมิ ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมาทปฺเปตฺวา
อุกฺโกฏเก ภิกฺขู เอตทโวจ มหา โข ตุมฺเห ภิกฺขเว ปฏิภานสฺมิ เอโก
ปฏิภานสฺมิ เอเตสุ ยสฺมึ วา ตสฺมึ วา ภิกฺขุ อุกฺกณฺฐิตพฺโพ
มญฺเญยฺย ฯ ส จ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปชฺเชยฺย เยหายสฺมา
เสา ตสฺสา อาปตฺติยา อทสฺสนสฺมึ ปกตตฺตนิสฺสิ ปกาเสติ อญฺเ
ภิกฺขู ตสฺสา อาปตฺติยา อาปตฺตินิสฺสิโน ปกาสิ ฯ เต
เจ ภิกฺขเว ภิกฺขู ตํ ภิกฺขุ ฌาเนน วา ชานนฺติ อยํ โข อา-
ยสฺมา พหุสฺสุโต ฯ เป ฯ สนฺตาเนเนว สเจ ปนายสฺมา
ตมฺหา ภิกฺขุ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺกณฺฐิสฺสามี ติ ปกาเสติ

ปานลើកវត្តនេះឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កំពូកកិកខុ៎កអកប្រព្រឹត្ត តាមកិកខុ៎ដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ កាលបើពួកកិកខុ៎កអកលើកវត្តនិយាយ យ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រព្រឹត្តតាម នៅតែតាមចោមរោមកិកខុ៎ដែលសង្ឃបានលើកវត្តនោះដដែល ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា កិកខុសង្ឃបែកគ្នាហើយ កិកខុសង្ឃបែកគ្នាហើយ ទើបទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈហើយ យាងចូលទៅរកពួកកិកខុ៎កអកលើកវត្ត លុះយាងចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់រួចហើយក៏មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងពួកកិកខុ៎កអកលើកវត្តយ៉ាងនេះថា ម្នាលកិកខុ៎ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំសំគាល់កិកខុ៎ដែលសង្ឃគប្បីលើកវត្តព្រោះហេតុណាមួយថា ការនេះប្រាកដដល់យើងហើយ ការនេះប្រាកដដល់យើងហើយ ។ ម្នាលកិកខុ៎ទាំងឡាយ កិកខុ៎កងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ កិកខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ ឯពួកកិកខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន ។ ម្នាលកិកខុ៎ទាំងឡាយ បើកិកខុ៎ទាំងនោះស្គាល់កិកខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះជាពហុស្សុត ។ បេ ។ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា បើយើងនឹងលើកវត្តកិកខុនេះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ យើងនឹងមិនផ្ទៃ

ឥមិនា កិក្ខុនា សទ្ធឹ ទុតោសបំ ការិសប្បាម វិនា ឥ-
មិនា កិក្ខុនា ទុតោសបំ ការិសប្បាម ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស
តតោនិទានំ ភណ្ឌានំ កលហោ វិក្ខេហោ វិឃាតោ សង្ឃ-
ភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាការណន្តិ ។
ភេទករុភេហិ កិក្ខវេ កិក្ខូហិ ន សោ កិក្ខុ អាបត្តិយា
អនស្សនេ ទុក្ខិបិតព្ពោ ។ ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ
អាបត្តឹ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្សា អាបត្តិយា
អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញេ កិក្ខូ តស្សា អាបត្តិយា អា-
បត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ តេ ចេ កិក្ខវេ កិក្ខូ តំ កិក្ខុំ ឯវំ
ជានន្តិ អយំ ខោ អាយស្មា ពហុស្សុតោ ។បេ។
សំក្ខាការមោ សចេ មយំ ឥមំ កិក្ខុំ អាបត្តិយា អ-
នស្សនេ ទុក្ខិបិស្សាម ន មយំ ឥមិនា កិក្ខុនា សទ្ធឹ
បវារេស្សាម វិនា ឥមិនា កិក្ខុនា បវារេស្សាម ន មយំ
ឥមិនា កិក្ខុនា សទ្ធឹ សង្ឃកម្មំ ការិសប្បាម វិនា ឥមិ-
នា កិក្ខុនា សង្ឃកម្មំ ការិសប្បាម ន មយំ ឥមិនា
កិក្ខុនា សទ្ធឹ អាសនេ និសីទិស្សាម វិនា ឥមិនា កិក្ខុនា
អាសនេ និសីទិស្សាម ន មយំ ឥមិនា កិក្ខុនា សទ្ធឹ

កោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអនាបត្តិ

ឧបោសថជាមួយនឹងកិក្ខុនេះ យើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញទើបធ្វើឧបោសថ (នោះ) ការបង្អាប់ហេតុ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេង ។ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្ថុកិក្ខុនោះជាហេតុមិនខាន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកិក្ខុដែលមានចិត្តជូនកងការបំបែកសង្ឃ មិនគួរនឹងលើកវត្ថុកិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានកិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ ។ កិក្ខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ ឯពួកកិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកិក្ខុទាំងនោះស្គាល់កិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះជាពហុស្សុត ។ បេ ។ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា បើយើងនឹងលើកវត្ថុកិក្ខុនេះព្រោះមិនឃើញនូវអាបត្តិហើយ យើងមុខជាមិនបានរួមជាមួយនឹងកិក្ខុនេះ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយបានរួម យើងមុខជានឹងមិនធ្វើសង្ឃកម្មជាមួយនឹងកិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយធ្វើសង្ឃកម្ម យើងមុខជានឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈជាមួយនឹងកិក្ខុនេះដែរ តែយើង វៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយអង្គុយលើអាសនៈយើងមុខជានឹងមិនអង្គុយកន្លែងតែមួយជាមួយនឹង

ยาคุยาเน ฉสีฉิสฺสาม วิกา ฯมิกา กิกฺขา ยาคุยา-
เน ฉสีฉิสฺสาม น มยิ ฯมิกา กิกฺขา สฺวิ ภตฺตคฺเค
ฉสีฉิสฺสาม วิกา ฯมิกา กิกฺขา ภตฺตคฺเค ฉสี-
ฉิสฺสาม น มยิ ฯมิกา กิกฺขา สฺวิ ปกตฺตเน
ปสิสฺสาม วิกา ฯมิกา กิกฺขา ปกตฺตเน ปสิสฺสาม
น มยิ ฯมิกา กิกฺขา สฺวิ ยถาปฺุเ อกิกา-
ธนิ ปฏิคฺคหาเน อญฺเลิกมฺ สามีจิกมฺ กาปิสฺสาม
วิกา ฯมิกา กิกฺขา ยถาปฺุเ อกิกาธนิ ปฏิคฺคา-
เน อญฺเลิกมฺ สามีจิกมฺ กาปิสฺสาม กาปิสฺสติ
สชฺฌสฺส ตโตนิทานิ กณฺฑนิ กลโห วิคฺคโห
วิกาโห สชฺฌาโห สชฺฌาฬิ สชฺฌาภินิ สชฺฌ-
ชาชากรณนฺติ ฯ เตนขุโขหิ กิกฺขเว กิกฺขมิ ฉ
สเว กิกฺขู อาปตฺติยา อนาปฺเน ขุกฺกิมิตฺเตติ ฯ

อถโข ภควา ขุกฺขเกนิ กิกฺขนิ ปฏิปตฺตินิ ภาสิตฺวา

កិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយអង្គុយនៅកន្លែងទីឆាន់បបរ យើងមុខជានឹងមិនអង្គុយកន្លែងកត្តជាមួយនឹងកិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយអង្គុយកន្លែងកត្ត យើងមុខជានឹងមិននៅកន្លែងទីដែលមានដម្បូលមួយជាមួយនឹងកិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយនៅកន្លែងទីដែលមានដម្បូលមួយ យើងមុខជានឹងមិនធ្វើអភិវាទនកម្ម[1] បច្ចុដ្ឋានកម្ម[2] អញ្ជលិកម្ម[3] នឹងសាមីចិកម្ម[4] តាមលំដាប់ចាស់ជាមួយនឹងកិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងកិក្ខុនេះចេញហើយធ្វើអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលិកម្ម នឹងសាមីចិកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ទី(នោះ)ការបង្កហេតុ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗរបស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្តកិក្ខុនោះជាហេតុមិនខាន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកិក្ខុដែលមានចិត្តជ្រុនកន្លងការបំបែកសង្ឃ មិនគួរនឹងលើកវត្តកិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិទេ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានសំដែងសេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកខ្ញុំភ្នកុបកកិក្ខុរួចហើយក៏ទ្រង់ត្រាកថាក

---

๑ ការថ្វាយបង្គំដោយបញ្ចង្គប្រតិស្ឋាន ។ ๒ ការគោរពដោយកិរិយាក្រោកទទួល ។ ๓ ការគោរពដោយការប្រណម្យដៃ ។ ๔ ការកោតក្រែង ។

ឧដ្ឋាយាសនា យេន ឧក្ខិត្តានុវត្តកា ភិក្ខូ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។
និសជ្ជ ខោ អកវ ឧក្ខិត្តានុវត្តកេ ភិក្ខូ ឯតទវោច មា
ខោ តុម្ហេ ភិក្ខវេ អាបត្តឹ អាបជ្ជិត្វា ឧម្ហ អាបន្នា ឧម្ហ
អាបន្នាតិ អាបត្តឹ ន បដិកាតព្ពំ មញ្ញិត្ថ ។ ឥធ បន
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាបត្តឹ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្សា
អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញេ ភិក្ខូ តស្សា អា-
បត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ សោ ចេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ
តេ ភិក្ខូ ឯវំ ជានាតិ ឥមេ ខោ អាយស្មន្តោ[1]
ពហុស្សុតា ។បេ។ សំក្ខាគាមា ជានំ មមំ វា ការ-
ណា អញ្ញេសំ វា ការណា ឧទ្ធា នោសា មោហា ភយា
អគតឹ គន្តុំ សចេ មំ ឥមេ ភិក្ខូ អាបត្តិយា អទស្សនេ
ឧក្ខិបិស្សន្តិ ន មយា សទ្ធឹ ឧបោសថំ ករិស្សន្តិ
វិនា មយា ឧបោសថំ ករិស្សន្តិ ករិស្សតិ សង្ឃស្ស
តត្ថេវ និទានំ កណ្ដនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេ-
ទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃស្សនានំ សង្ឃនានាការណាន្តិ ។

---

๑ ម. អាយស្មន្តា ។

កោសម្ពិកវគ្គៈ ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអនាបត្តិ

អាសនៈហើយ យាងចូលទៅកាន់ពួកខ្ញុំតានុវត្តកកិក្ខុ លុះយាងចូលទៅដល់ហើយ គ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគគ្រង់គង់ហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដីកាទៅនឹងពួកខ្ញុំតានុវត្តកកិក្ខុយ៉ាងនេះថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិហើយ កុំសំគាល់អាបត្តិថាខ្លួនមិនត្រូវសំដែង ដោយគិតថា យើងមិនត្រូវអាបត្តិទេ យើងមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិកកងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ កិក្ខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ តែពួកកិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកិក្ខុនោះស្គាល់កិក្ខុទាំងនោះយ៉ាងនេះថា អស់លោកដ៏មានអាយុនេះជាពហុស្សុត ។ បេ ។ មានការជ្រាបថាកងសិក្ខា មិនគួរនឹងលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីវង្វេង សេចក្តីខ្លាច ព្រោះហេតុអាត្មាអញ ឬព្រោះហេតុពួកបុគ្គលដទៃឡើយ បើកិក្ខុទាំងនេះនឹងលើកវត្តអាត្មាអញព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ មុខជានឹងមិនធ្វើឧបោសថជាមួយនឹងអាត្មាអញទេ តែកិក្ខុទាំងនោះវៀរលែងអាត្មាអញហើយធ្វើឧបោសថ (នោះ) ការបង្កហេតុ ការឈ្លោះការប្រកាន់ផ្សេង ។ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្តអាត្មាអញនោះជាហេតុមិនខាន ។

កេនកត្ថកេន តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ បវេសំបិ សន្ធាយ[1]
សោ អាបត្តិំ នេវសេតព្ពោ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខ-
អាបត្តិំ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្សា អាបត្តិយោ
អញ្ញតរំ ទិដ្ឋិំ ហោតិ អញ្ញេ តិក្ខ្ម តស្សា អាបត្តិយោ
អាបត្តិំ ទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ សោ ចេ តិក្ខត្តុំ តិក្ខ្ម តេ តិក្ខ្ម
ឃំ ជានាតិ ឥមេ ខោ អាយស្មន្តោ ពហុស្សុតា ។ បេ ។
សិក្ខាកាមា ធាលំ មមំ វា តារណា អញ្ញេសំ វា
តារណា ឧត្តរោ នោសា មោមហា តយា អតតំ តត្តុំ សមេ
មំ ឥមេ តិក្ខ្ម អាបត្តិយោ អនុស្សរេ ឧក្កិបិស្សន្តិ ន
មយា សទ្ធិំ បវារេស្សន្តិ វិនា មយា បវារេស្សន្តិ ន មយា
សទ្ធិំ សង្ឃកម្មំ ករិស្សន្តិ វិនា បយា សង្ឃកម្មំ ក-
រិស្សន្តិ ន មយោ សទ្ធិំ អាសនេ និសីទិស្សន្តិ វិនា មយា
អាសនេ និសីទិស្សន្តិ ន មយា សទ្ធិំ យាគុភាជនេ និសី-
ទិស្សន្តិ វិនា មយា យាគុភាជនេ និសីទិស្សន្តិ ន មយោ សទ្ធិំ
ភត្តគ្គេ និសីទិស្សន្តិ វិនា មយា ភត្តគ្គេ និសីទិស្សន្តិ ន
មយា សទ្ធិំ ឯកច្ឆន្នេ វសិស្សន្តិ វិនា មយា ឯកច្ឆន្នេ

---

១ សង្ឃាយ ។

ម្នាលកិកូតាំង ឮយ្យ កិកូដែលមានចិត្តជ្រួនក្នុងការបំបែកសង្ឃគួរតែសំដែងអាបត្តិនោះចេញ តាមសេចក្តីដឿីពាក្យរបស់កិកូដទៃ ។ ម្នាលកិកូតាំង ឮយ្យ កិកូកង៏សាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ កិកូនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ តែពួកកិកូដទៃ យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន ។ ម្នាលកិកូតាំង ឮយ្យ បើកិកូនោះស្គាល់កិកូតាំង៏នោះយ៉ាង៏នេះថា លោកដ៏មានអាយុតាំង៏នេះជាពហុស្សូត ។ បេ ។ មានការប្រាថ្នាកង៏សិក្ខា មិនគួរនឹង៏លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីវង្វែង សេចក្តីខ្លាច ព្រោះហេតុអាត្មាអញ ឬព្រោះហេតុពួកកិកូដទៃឡើយ បើកិកូតាំង៏នេះនឹង៏លើកវត្តុអាត្មាអញ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ មុខជានឹង៏មិនបវារណាជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយបវារណា មុខជានឹង៏មិនធ្វើសង្ឃកម្មជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយធ្វើសង្ឃកម្ម មុខជានឹង៏មិនអង្គុយលើអាសនៈជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយនៅលើអាសនៈ មុខជានឹង៏មិនអង្គុយកង៏ទីធាន់បបរជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយកង៏ទីធាន់បបរ មុខជានឹង៏មិនអង្គុយកង៏ពេង៏កត្តជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយកង៏ពេង៏កត្ត មុខជានឹង៏មិននៅកង៏ទីមានដម្បូលមួយ ជាមួយនឹង៏អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយកង៏ទីមានដម្បូលមួយ

วิสิสฺสนฺติ น มยา สทฺธึ ยถาวุฑฺฒึ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ การิสฺสนฺติ วิย มยา ยถาวุฑฺฒึ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ การิสฺสนฺติ การิสฺสติ สงฺฆสฺส ตาทิสานิ ฐานานิ ภณฺฑานิ กลโหปิ วิคฺคโหปิ วิวาโทปิ สงฺฆเภโทปิ สงฺฆราชิ สงฺฆวตฺถานิ สงฺฆนานากรณานิ ฯ เตนกรุเตน กิญฺจาปิ กิญฺจา ปเรสมฺปิ สทฺธาย สา อาปตฺติ เทเสตพฺพาติ ฯ อถโข ภควา ฆฏิกาฬุวตฺตกานิ กิญฺจนิ ฬิตมตฺตานิ ภาสิตฺวา ฆฏิกาฬุยาสนา ปกฺกามิ ฯ

(๑๔๖) เตน โข ปน สมเยน ฆฏิกาฬุวตฺตกา กิญฺจา ตาตฺถ อฏฺฐสามีเย ฆโรสนฺ กเรนฺติ สงฺฆกมฺมํ กเรนฺติ ฯ ฆฏิกาฬุกา ปน กิญฺจา ลิมฺพิมตฺตา ตตฺถ ฆโรสนฺ กเรนฺติ สงฺฆกมฺมํ กเรนฺติ ฯ อถโข อญฺญตโร ฆฏิกาฬุกา กิญฺจา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯกมนฺตํ นิสีทิ ฯ ฯกมนฺตํ นิสินฺโน โข สา กิญฺจา ภควนฺตํ ฯตทวโจ

មុខជានឹងមិនធ្វើអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលិកម្ម សាមីចិកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ទីជាមួយនឹងអាគន្តុកៈដែរ តែវៀរចាកអាគន្តុកៈហើយធ្វើនូវអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលិកម្ម សាមីចិកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ទី (នោះ) សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីបែកគ្នាផ្សេងៗ សេចក្តីវិវាទ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែធាតនៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ព្រោះហេតុតែអាគន្តុកៈនោះមុខជានឹងមានដល់សង្ឃមិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានចិត្តជ្រួនក្នុងការបំបែកសង្ឃហើយ ត្រូវតែសំដែងអាបត្តិនោះចេញតាមសេចក្តីដឿីពាក្យរបស់ភិក្ខុដទៃ ។ លុះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងសេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ហើយក៏ទ្រង់គ្រោតចាកអាសនៈយាងចេញទៅ ។

(១៤៦) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តក៏នៅតែធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល ។ ចំណែកខាងពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត ក៏ទៅធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្មក្រៅសីមាវិញ ។ លុះនោះ មានភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត ១ រូបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយបានក្រាបបង្គំទូល

តេ ភន្តេ ឧក្ខិត្តានុវត្តកា ភិក្ខូ តស្មេ អន្តោសីមាយ ឧចោសថំ ករោន្តិ សង្ឃកម្មំ ករោន្តិ មយំ បន ភន្តេ ឧក្ខេបកា ភិក្ខូ និស្សីមំ គន្ត្វា ឧចោសថំ ករោម សង្ឃ-កម្មំ ករោមាតិ ។ តេ ចេ ភិក្ខូ ឧក្ខិត្តានុវត្តកា ភិក្ខូ តស្មេ អន្តោសីមាយ ឧចោសថំ ករិស្សន្តិ សង្ឃកម្មំ ករិស្សន្តិ យថា មយា ញត្តិ ច អនុស្សាវនា ច បញ្ញត្តា តេសំ តានិ កម្មានិ ធម្មិកានិ ករិស្សន្តិ អកុប្បានិ ឋានារហានិ ។ តុម្ហេ ចេ ភិក្ខូ ឧក្ខេបកា ភិក្ខូ តស្មេ អន្តោសីមាយ ឧចោសថំ ករិស្សថ សង្ឃកម្មំ ករិស្សថ យថា មយា ញត្តិ ច អនុស្សាវនា ច បញ្ញត្តា តុម្ហាកម្បិ តានិ កម្មានិ ធម្មិកានិ ករិស្សន្តិ អកុប្បានិ ឋានារហានិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ជានាសំវាសកា តេ ភិក្ខូ តុម្ហេហិ តុម្ហេ ច តេហិ ជានាសំវាសកា ។ ទ្វេមា ភិក្ខូ ជានាសំវាសកភូមិយោ អត្តជា ឯ អត្តានំ ជានាសំវាសកំ ករោតិ សមក្ខោ ឯ ឯំ សង្ឃោ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវពួកភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះធ្វើឧបោសថធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ចំណែកខាងយើងខ្ញុំព្រះអង្គដែលជាឧភតោបក្ខភិក្ខុក៏នៅធ្វើឧបោសថធ្វើសង្ឃកម្មក្រៅសីមាវិញហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ បើពួកភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តខាងនោះនឹងធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល ត្រូវដូចជាញត្តិនឹងអនុស្សាវនាដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយ កម្មរបស់ភិក្ខុខាងនោះក៏ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ តមានកំហែង ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើអស់អកជាឧភតោបក្ខភិក្ខុ (ភិក្ខុអកលើកវត្ត) នឹងធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល ត្រូវដូចជាញត្តិនឹងអនុស្សាវនាដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយ កម្មរបស់អកទាំងឡាយនោះសោតក៏ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ តមានកំហែង ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ ។ ហេតុអ្វីបានជាតថាគតពោលយ៉ាងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះភិក្ខុខាងនោះមានសំវាសផ្សេងគាអំពីអកខាងឡាយ ចំណែកខាងអកខាងឡាយក៏មានសំវាសផ្សេងគាអំពីភិក្ខុខាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ ឯភូមិរបស់ភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគានេះមាន ២ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឲ្យមានសំវាសផ្សេងគាដោយខ្លួនឯង ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគា

ឧក្ខិបតិ អនុសុរេ ឯ អម្ប្រដិកម្មេ ឯ អម្ប្រដិនិស្សគ្គេ ឯ ឥមា ខោ តិក្ខ្មេ ទ្វេ ឆាឆាសំឯសកភូមិយោ ។ ទ្វេមា តិក្ខ្មេ សមានសំឯសកភូមិយោ អត្តជា ឯ អត្តានំ សមានសំឯសកំ ភោតិ សមគ្គោ ឯ នំ សង្ឃោ ឧក្ខិត្តំ ឱសារេតិ អនុសុរេ ឯ អម្ប្រដិកម្មេ ឯ អម្ប្រដិនិស្សគ្គេ ឯ ឥមា ខោ តិក្ខ្មេ ទ្វេ សមានសំឯសកភូមិយោតិ ។

(๑๔๗) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្មេ ភត្តគ្គេ អន្តរឃរេ ភណ្ឌនជាតា ភលហាជាតា វិឯាឧបន្នា អញ្ញមញ្ញំ អនុលោមិតំ ភាយភម្មំ វចីភម្មំ ឧបនំសេន្តិ ហត្ថបភាមាសំ ភរោន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិឯាចេន្តិ ភថំ ហិ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា ភត្តគ្គេ អន្តរឃរេ ភណ្ឌនជាតា ភលហាជាតា វិឯាឧបន្នា អញ្ញមញ្ញំ អនុលោមិតំ ភាយភម្មំ វចីភម្មំ ឧបនំសេស្សន្តិ ហត្ថបរាមាសំ ភរិស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ តិក្ខ្មេ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិឯាចេន្តានំ ។ យេ តេ តិក្ខ្មេ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ

លើកវត្ថុកិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ឬមិនបានសំដែងអាបត្តិ ឬមិនបានលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ๑ ម្នាលកិក្ខុ កម្មរបស់កិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងគ្នាមាន ๒ យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលកិក្ខុ កម្មរបស់កិក្ខុដែលមានសំវាសស្មើគ្នានេះមាន ๒ យ៉ាង គឺ កិក្ខុធ្វើខុនឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នាដោយខុនឯង ๑ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើនុសារណាកម្ម (លើកលែងភោស) កិក្ខុដែលសង្ឃបានលើកវត្ថុហើយ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ឬមិនសំដែងអាបត្តិ ឬមិនបានលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញនោះ ๑ ម្នាលកិក្ខុ កម្មរបស់កិក្ខុដែលមានសំវាសស្មើគ្នាមាន ๔ យ៉ាងនេះឯង ។

(๑๔๗) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះទាស់ខែងគ្នា សំដែងកាយកម្មនឹងវចីកម្មធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃមិនសមគួរដល់គ្នានឹងគ្នាកង់កេងកត្តកង់ចន្ទោះផ្លុះ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលភោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹងកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ខែងគ្នា សំដែងកាយកម្មនឹងវចីកម្មធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នានឹងគ្នាកង់កេងកត្តកង់ចន្ទោះផ្លុះសោះ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ឮសំដីមនុស្សទាំងនោះពោលភោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ ។ ពួកកិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះ

ทุฏฺฐาย๎ติ ทุฏฺฐิยติ วิการาปตฺติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ฯ เป ฯ ภาคฺยวนฺตมฺปิ ภควนฺตนฺติ ฯ อยเมตฺถ ปทโยชนา ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ภควโต ปฏิญฺญาย อาโรเจสุ ฯ สจฺจ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา อนฺตรายเร กณฺหาภิชาติ ฯเป ฯ ภาคฺยวนฺตมฺปิ ภควนฺติ- ติ ฯ สจฺจ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ฯ เป ฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ กถ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ภิกฺขเว สงฺฆ อธมฺมิยมาเน อสมฺโมทิกาย วตฺตมานาย ปฏิพาหา ย อญฺญมญฺญ อนลฺโลมิกา กายกมฺม วจี- กมฺม อุปฏฺฐิเตสุ สงฺฆมฺ มหาปชาปติย คาตมิยา อาสา- เน นิสีทิตพฺพ ภิกฺขเว สงฺฆ ธมฺมิยมาเน สมฺโมทิ- กาย วตฺตมานาย อาสนา วุฏฺฐาย นิสีทิตพฺพนฺติ ฯ

ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិកុតាំងឆ្ងាយមិនសមបើនឹងកើត
សេចក្តីបង្កហេតុ ។បេ។ ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃតង់ពេងកត្តុតង់ចន្ទោះ
ផ្ទះសោះ ។ គ្រានោះ កិកុតាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុតាំងឆ្ងាយ ឮថា
មានឮកកិកុកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ។បេ។ ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃតង
ពេងកត្តុតង់ចន្ទោះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ កិកុតាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលថា ការនោះ
ពិតមែនព្រះអង្គ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ។បេ។ លុះ
បន្ទោសរួចហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅកិកុតាំងឆ្ងាយមកថា ម្នាល
កិកុតាំងឆ្ងាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយកំពុងធ្វើកិច្ចមិនប្រែកបដោយធម៌
កំពុងតែពោលវាចាមិនជាទីរីករាយគ្នា អ្នកតាំងឆ្ងាយមិនគប្បីអង្គុយលើ
អាសនៈដោយគិតថា យើងសំដែងនូវកាយកម្មទឹងវចីកម្មធ្វើអាការប៉ះពាល់
ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នាទឹងគ្នា ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះទេ
ម្នាលកិកុតាំងឆ្ងាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយកំពុងធ្វើកិច្ចប្រែកបដោយ
ធម៌ កំពុងពោលវាចាជាទីរីករាយគ្នា អ្នកតាំងឆ្ងាយ គួរអង្គុយលើ
អាសនៈឃ្លាតពីគ្នា ។

[๑๔๘] สมัยนั้น ภิกษุ ทั้งหลาย ประชุมกันในอุโบสถ ครั้นวันอุโบสถ ข้าพเจ้าจักไม่มา ข้าพเจ้าจักไม่ถือเอาปาติโมกข์ ๆ ภิกษุ ไม่ยินยอมแล้ว ซึ่งสงฆ์ ไม่ทำกรรมคือ ปวารณา ๆ ภิกษุนั้น ได้ไปสู่ที่อยู่ของภิกษุ ทั้งหลาย ครั้นแล้ว ได้กล่าวกะภิกษุ ทั้งหลาย ดังนี้ว่า ข้าพเจ้าจักไม่มา ข้าพเจ้าจักไม่ถือเอาปาติโมกข์ ๆ ภิกษุ ทั้งหลาย ได้กล่าวกะภิกษุนั้น ดังนี้ว่า ดูก่อนอาวุโส ท่านจงมา ท่านจงถือเอาปาติโมกข์ ๆ ภิกษุนั้น

(១៤៨) សម័យនោះឯង កិកុតាំងឡាយកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ខែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នាទំងគ្នាដោយលំពែងមាត់កុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ។ កិកុតាំងនោះមិនអាចទំរម្ងាប់អធិករណ៍នោះបានឡើយ ។ គ្រានោះ មានកិកុ ១ រូបបានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិតនៅកុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះកិកុនោះបិតនៅកុងទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាធ្វើបា ក្នុងទីនេះមានពួកកិកុកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ខែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នាទំងគ្នាដោយលំពែងមាត់កុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ កិកុតាំងនោះមិនអាចទំរម្ងាប់អធិករណ៍នោះបានឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាធ្វើបា សូមព្រះមានព្រះភាគយាងទៅជួបទំងកិកុតាំងនោះដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាវៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគក៏យាងទៅជួបទំងកិកុតាំងនោះ លុះយាងចូលទៅដល់ហើយគង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយក៏ត្រាស់ទៅទំងកិកុតាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលកិកុតាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកតាំងឡាយកុំធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សងៗគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នា ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

ปุน จปรัง ภิกขเว ภิกขุ อิมเมว กายัง ยถาฐิตัง ยถาปณิหิตัง
อิมินา ปฐวีธาตุยา ปฐวีธาตุ-ภาวัง อุปสังหรติ ฯ เสยยถาปิ
นาม

ก็ស្រាប់តែមានកិក្ខុ១ រូបជាអធម្មវាទីគ្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោសៈ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ធម៌ទ្រង់ឈប់នៅចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ទ្រង់ប្រកបតែនឹងធម៌ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នរឿយ ៗ ចុះ ឯយើងខ្ញុំមុខជានឹងជ្រួតជជាយដោយសេចក្តីបង្កហេតុដោយសេចក្តីឈ្លោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ៗ គ្នា ដោយសេចក្តីវិវាទគ្នានេះមិនខាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងកិក្ខុទាំងនោះជាគំរប់ពីរដងទៀតថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកទាំងឡាយកុំធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ៗ គ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នា ។ កិក្ខុជាអធម្មវាទីនោះគ្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់ពីរដងទៀតយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ធម៌ទ្រង់ឈប់នៅចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ទ្រង់ប្រកបតែនឹងធម៌ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នរឿយ ៗ ចុះ ឯយើងខ្ញុំមុខជានឹងជ្រួតជជាយដោយសេចក្តីបង្កហេតុ ដោយសេចក្តីឈ្លោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ៗ គ្នា ដោយសេចក្តីវិវាទគ្នានេះមិនខានទេ ។

[๑๒๙] อถโข ภควา ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปาตราสมตฺถาย [พฺยญฺชนปทสนฺธิ] ยาว ตาวตึสาติ อาทิ ปมาณาติกฺกนฺโต ปมาโณ ปมาณกโต ปมาณูปโค ปมาณมนุปฺปตฺโต ปมาณาติกฺกนฺโต ปมาณกโต ปมาณูปโค ปมาณมนุปฺปตฺโต ๆ ทีฆายุกาติ ยาว เตสตฺตปฺปมาณา อายุปฺปมาณา ฐปิตฺวา อายุปฺปมาณญฺจ อายุปฺปตฺตา อายุปฺปตฺตา อายุปฺปตฺโต อายุปฺปมาณโต อายุปฺปมาณโต ๆ อถโข ภควา ตสฺสา [พฺยญฺชนปทสนฺธิ] ตสฺสุทฺทานนฺติ เสยฺยถีทนฺติ [นิปาตสนฺธิ] ทีฆายุกาติ เตสตฺตปฺปมาณา อายุปฺปมาณญฺจ ฐปิตฺวา อายุปฺปมาณญฺจ [พฺยญฺชนปทสนฺธิ] ตสฺสุทฺทานนฺติ เสยฺยถีทนฺติ [นิปาตสนฺธิ] นฺติ[๑] อถโข ภควา ทีฆายุกสฺส เตสตฺตปฺปมาณสฺส ปจฺจนฺตเมหสิ [พฺยญฺชนปทสนฺธิ] ยาว ตาวตึสาติ อาทิ ปมาณาติกฺกนฺโต ปมาโณ ปมาณกโต ปมาณูปโค ปมาณมนุปฺปตฺโต ปมาณาติกฺกนฺโต ปมาณกโต ปมาณูปโค ปมาณมนุปฺปตฺโตติ

---

๑ ฉ. ยม ๆ

(១៤៩) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើមមានស្តេចកងវែនកាសីក្រុងពារាណសី ទ្រង់ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ជាស្តេចសុកស្តម្ភមាំមួន មានទ្រព្យច្រើន មានសម្បត្តិច្រើន មានពលច្រើន មានពាហនៈច្រើន មានវែនច្រើន មានឃ្លាំងទឹងដង្ក្រែងដ៏បរិបូណ៌ ។ មានស្តេចកងវែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិ ជាស្តេចកំសត់មានទ្រព្យតិច មានសម្បត្តិតិច មានពលតិច មានពាហនៈតិច មានវែនតិច មានឃ្លាំងទឹងដង្ក្រែងមិនបានបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តបានរៀបចំពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ លើកចេញទៅច្បាំងនឹងស្តេចទីឃីតិកោសល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេចកងវែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិបានឮដំណឹងថា ស្តេចកងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តរៀបចំពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ លើកចេញមកច្បាំងនឹងអាត្មាអញហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចវែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិទ្រង់ព្រះតម្រិះយ៉ាងនេះថា ស្តេចកងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តជាស្តេចសុកស្តម្ភមាំមួន មានទ្រព្យច្រើន មានសម្បត្តិច្រើន មានពលច្រើន មានពាហនៈច្រើន មានវែនច្រើន មានឃ្លាំងទឹងដង្ក្រែងដ៏បរិបូណ៌

อหำ ปธมฺมิ ธลิโกฺข อปฺปฆโฏ อปฺปกาโสโ อปฺปสโยโ อปฺปภาหาโร อปฺปวิฆาโต อปริปุณฺณาสาสาโคฏฺฐาสาโก ชาหำ ปฏิสโนโ ฺพฺรหฺมธตฺเธน สาสีฺรญฺญา ฝาสสงฺฆสฺส สปริสุ์ ยนฺธชาหำ ปฏิสาโรฺ(๑) ธสาฺยา ธิปฺปสาเยยฺยนฺติ ฯ อฏโขา ภิกฺขเว ธีฃีตี สาโสลราชา มหาโสสุ์ อาธายปฏิสาโรฺ ธสาฺยา ธิปฺปสาติ ฯ อฏโขา ภิกฺขเว ฺพฺรหฺมธตฺเธ สาสีฺราชา ธีฃีตีสฺส สาโสลราญฺเ ตลาฺ ภาหาญฺ ชนปธาฺ สาโสภาฺ สาโฏฺฐสาราฺ อภิวิฆิยาฺ อชฺฌาวสติ ฯ อฏโขา ภิกฺขเว ธีฃีตี สาโสลราชา สปชาปติสาโก ยาน ตาสาณาสี สาน ปภฺภามิ อนุปุพฺเพน ยาน ตาสาณาสี ตนาวสริ ฯ ตฺร สุทสุ ภิกฺขเว ธีฃีตี สาโสลราชา สปชาปติสาโก ตาสาณาสิยสุ์ อญฺญตรสฺมิ ปจฺจนฺตเม ขิสาโสเ สาปฺปสาราธิวาสาน อญฺญตสาวาสาน ปริญฺเชสาน ปฏิวสติ ฯ อฏโขา ภิกฺขเว ธีฃีตีสฺส สาโสลราญฺโ มหาโสสุ์ ธจิรสฺสปกฺกนฺติ อหาโสสิ ฯ ตสฺส ฃิปฺปเมา ธาหาโรฺ ยาหาโต

๑ ฯ ปฏิสาโรฺ ฯ

ឯអាត្មាអញសោតកំជាស្តេចកំសត់មានទ្រព្យតិច មានសម្បត្តិតិច មានពលតិច មានវាហនៈតិច មានដែនតិច មានឃ្លាំងនឹងដង្រែកមិនបរិបូណ៌ អាត្មាអញនឹងអាចដើម្បីតទល់នឹងស្តេចកុរុដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តសូម្បីតែមួងក៏មិនបាន បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញលបរត់ចេញទៅពីក្រុងជាមុនឲ្យហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិកំនាំមហេសីលបរត់ចេញទៅពីក្រុងជាមុន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកុរុដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ដណ្តើមយកពួកពល វាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង ដង្រែក របស់ស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិហើយក៏គ្រប់គ្រងរក្សា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីយាងចេញទៅឯក្រុងពារាណសី ក៏ចូលទៅដល់ក្រុងពារាណសីដោយលំដាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮមកថាស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីក្នុងកេរបស់ខ្លួនមិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្បែកដណ្តប់ជាបរិព្វាជកហើយក៏នៅអាស្រ័យក្នុងផ្នះសួនឆ្មាំង ក្នុងទីកាសម្នួយជាទីបំផុតក្រុងពារាណសីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសីរបស់ស្តេចកុរុដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិមិនយូរប៉ុន្មានក៏ទ្រង់គភ៌ ។ ឯព្រះមហេសីនោះក៏កើតមានចំណង់មានសភាពយ៉ាងនេះ

ทศพลญาณกถา ที่ ๑ อุปาริปุคคลวรรค

๙๒๕ สุวิญชานาติ อุตฺตมนรานญฺเจว ปฏิปตฺติยา ปฏิปนฺนานญฺจ ๆ
อยเมตฺถ สงฺเขปกถา ๆ วิตฺถารโต ปน ตถาคตพลนิทฺเทเส วุตฺตนเยน
เวทิตพฺพา ๆ อิมานิ ทส ฐานานิ ตถาคตสฺเสว สกฺกายนฺติ ๆ
ตถาคตสฺเสว หิ อิมานิ ทส ฐานานิ สกฺกายนฺติ ๆ ตถาคตสฺเสว
สนฺตกานิ ๆ ตถาคตสฺเสว ปริจฺจตฺตานิ ๆ ตถาคตสฺเสว ปริโภคานิ ๆ
ตถาคตสฺเสว ปริวารานิ ๆ ตถาคตสฺเสว ปริวารานีติ ๆ ตถาคตสฺเสว
ปริวารานิ ๆ ตถาคตสฺเสว ปริวารานีติ ๆ ตถาคตสฺเสว ปริวารานิ ๆ
ตถาคตสฺเสว ปริวารานีติ ๆ ตถาคตสฺเสว ปริวารานิ ๆ ตถาคตสฺเสว
ปริวารานีติ ๆ ตถาคตสฺเสว ปริวารานิ ๆ ตถาคตสฺเสว ปริวารานีติ

ពោសធ្តិកុន្ធកៈ រឿងទីឃាវុកុមារ

គឺព្រះនាងចង់ឃើញពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវុធគ្រោះហើយឈរនៅកងទីមានផែនដីរាបស្មើត កងវេលាដែលព្រះអាទិត្យរះឡើង ១ ចង់សោយទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ ១ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ គ្រានោះ មហេសីរបស់ស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិក៏បានក្រាបទូលស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំម្ចាស់មានគតិហើយ ឯខ្ញុំម្ចាស់កើតមានចំណង់មានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះ គឺខ្ញុំម្ចាស់ចង់ឃើញសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវុធគ្រោះហើយឈរនៅកងទីមានផែនដីរាបស្មើតកងវេលាដែលព្រះអាទិត្យរះឡើង ១ ចង់ផឹកទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ ១ ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់តបទៅវិញថា នែនាងទេវី បើយើងជាអ្នកកំសត់ម្ល៉ះតើនឹងទៅរកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវុធគ្រោះហើយឈរនៅកងទីមានផែនដីរាបស្មើតនឹងទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់បានមកពីណា ។ ព្រះនាងទេវីទូលតបថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព បើខ្ញុំម្ចាស់មិនបានគ្រឿងទាំងនោះទេ ខ្ញុំម្ចាស់មុខជានឹងស្លាប់មិនខាន ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ជាសំឡាញ់នឹងស្តេចកងដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកង

ព្រហ្មទត្តស្ស ការោរញ្ញោ បុរោហិតោ ព្រាហ្មណេភា
តេរុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ព្រហ្មទត្តស្ស ការោរញ្ញោ
បុរោហិតំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច សចេ តេ សម្ម ភញ្ញិន
តស្ស ឃាវូចោ នោមាឧច្ចា ឧច្ឆង្គោ ឥច្ចតិ សរីយេស្ស
ឧក្កមនការណេ ចតុរង្គិនិ សេនំ សន្នន្ធំ រម្មិកំ សុភូមិយំ
បិតំ បស្សិតុំ ខត្តាឧញ្ញ ឆោវំ ចាតុទ្ទិ ។ តេនហិ នោវ
មយំបិ នេរឹ បស្សាមាតិ ។ អថខោ តិក្ខត្តុ ទីឃីតិស្ស
កោសលរញ្ញោ មហោសឹ យេន ព្រហ្មទត្តស្ស ការោ-
រញ្ញោ បុរោហិតោ ព្រាហ្មណោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា
ខោ តិក្ខត្តុ ព្រហ្មទត្តស្ស ការោរញ្ញោ បុរោហិតោ
ព្រាហ្មណោ ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ មហោសឹ ទូរ-
តោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ
ករិត្វា យេន ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ មហោសឹ
តេនញ្ជលិម្បណាមេត្វា តិក្ខត្តុំ ឧទានំ ឧទានេសិ

ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិយោធចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់
ស្តេចកុដ្ឋដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់ត្រាស់
ទៅនឹងព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចកុដ្ឋដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
យ៉ាងនេះថា នែសំឡាញ់ ឥត្ថីស្រីជាសំឡាញ់របស់អ្នកមានគតិហើយ
ឯចំណង់របស់នាងនោះកើតឡើងបែបនេះ គឺនាងនោះចង់តែឃើញពួក
សេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្ថិតស្ថានគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវក្រោះហើយ
ឈរនៅកន្លែងមានផែនដីពស្ងាត កន្លែងវេលាព្រះអាទិត្យរះឡើង ទឹងចង់ផឹក
ទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ ។ ឯព្រាហ្មណ៍បុរោហិតទូលតបវិញថា សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បើដូច្នោះ យើងខ្ញុំចង់ឃើញព្រះនាងទេវីផង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសីរបស់ស្តេចកុដ្ឋដែនកោសល
ព្រះនាមទីឃីតិក៏ចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេច ក្នុង
ដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯព្រាហ្មណ៍
ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចកុដ្ឋដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត បានឃើញ
មហេសីរបស់ស្តេចកុដ្ឋដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិយោធមកអំពីចម្ងាយ
លុះឃើញហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយធ្វើសំពត់សម្រាប់បង្អុរលើ
ស្មាម្ខាងរួបប្រណម្យអញ្ជលីឡើងចំពោះមហេសីរបស់ស្តេចកុដ្ឋដែនកោ-
សលព្រះនាមទីឃីតិហើយបន្ទឹឡើងនូវខុទាន ៣ ដងថា អើហ្ន៎

โกสลรญฺโญ ปน โกสมฺพิกเสฏฺฐิสฺส โกสลรญฺโญ ปน โกสมฺพิกเสฏฺฐิสฺส จ อนฺตรา อหินิวาโรหา เวรูปมา สุปฺปิยสฺส ขตฺติยมหาสาลสฺส จตุรงฺคินึ เสนํ สชฺเชตฺวา ปฏิกจฺจ สุภูมิยํ ปติฏฺฐาปิตุ ขตฺติยญฺจ ชานปทญฺจ ปหิณิ ฯ อถโข ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสิรญฺโญ ปุโรหิตสฺส พฺราหฺมณสฺส เยน พฺรหฺมทตฺโต กาสิราชา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา พฺรหฺมทตฺตํ กาสิราชานํ เอตทโวจ สุตา เทว ตุมฺหากญฺเญว ตุมฺหากญฺจ สุปฺปิยสฺส ขตฺติยมหาสาลสฺส จตุรงฺคินึ เสนา สชฺชา ปฏิกา สุภูมิยํ ติฏฺฐติ ขตฺติยญฺจ ชานปทญฺจ ฯ อถโข ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺโต กาสิราชา มนฺตเยฺย อาจริเยสิ ยถา กถญฺหิ นาม ปุโรหิตสฺส พฺราหฺมณสฺส อาหา สุตา ภวิสฺสตีติ ฯ อถโข ภิกฺขเว ปิยงฺกรสฺส โกสลรญฺโญ มหาสิ สุปฺปิยสฺส ขตฺติยมหาสาลสฺส

ស្តេចកន្ធវដែនកោសលបានមកឋិតនៅកន្ធវត្ថុហើយ អើហ្ន៎ ស្តេចកន្ធវដែន
កោសលបានមកឋិតនៅកន្ធវត្ថុហើយ បពិត្រព្រះនាងទេវី ព្រះនាង
កុំព្រួយព្រះទ័យឡើយ លុះវេលាព្រះអាទិត្យរះឡើងហើយ ព្រះនាង
មុខជានឹងបានឃើញពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្ថិតស្ថានគ្រឿង
ប្រដាប់ពាក់អាវគ្រោះហើយឈរនៅកន្ធវត្ថុមានផែនដីពស្ថាតផង បាន
សោយទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ផងមិនខានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ វេលានោះ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចកន្ធវដែនកាសី
ព្រះនាមព្រហ្មទត្តបានចូលទៅគាល់ស្តេចកន្ធវដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលស្តេចកន្ធវដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស នូមិត្តទាំងឡាយក៏ប្រាកដដូច្នោះ
កាលបើព្រះអាទិត្យរះឡើងកន្ធវេលាថ្ងៃស្អែកហើយ សូមឲ្យពួកសេនាប្រ-
កបដោយអង្គ ៤ ស្ថិតស្ថានគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវគ្រោះហើយឈរនៅលើ
ទីមានផែនដីពស្ថាតផង សូមឲ្យជនទាំងឡាយលាងនូវព្រះខាន់ផង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកន្ធវដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏បានត្រាស់
បង្គាប់ទៅពួកមនុស្សថា នែនាយទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត
បានបង្គាប់យ៉ាងណា ក៏អស់អ្នកពាល់គាបូរឆ្លើយយ៉ាងនោះកុំខាន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើព្រះអាទិត្យរះឡើងហើយ ឯមហេសីរបស់ស្តេច

จตุวฑฺฒิยา เสนาย สทฺธึ ปฏิกฺกมิ ปจฺจามิตฺตานญฺจ ขตฺตานญฺจ ฆาตนตฺถาย ฯ อถโข ภิกฺขเว ธนิยสฺส โกสลรญฺโญ มหาสาลา ทาสิโย ทาสา ปริจาก-มญฺญาย ปุตฺตานิ วิชายึสุ ฯ ตาสญฺจ ธนิยานิ นามานิ อกํสุ ฯ อถโข ภิกฺขเว ธนิยา กุมารา ลฬิรสฺสุ วิภาตานิ ชาปุลานิ ฯ อถโข ภิกฺขเว ธนิยสฺส โกสลรญฺโญ เอตทโหสิ อยํ โข พฺรหฺมทตฺโต กาสีราชา พหุ-โน อมฺหากํ อนตฺถสฺส การโก สมิทฺธา อมฺหากํ พลญฺจ วาหนญฺจ ฉนฺนญฺจ โกสานญฺจ โกฏฺฐาคารญฺจ อฏฺฐิฏฺฐิ สชายึ อมฺเห ชานิสฺสติ สเจ ๆ ตยา ยาตาเยสฺสติ ยุทฺธมหึ ธนิยา กุมารา พหินคเร วาเสยฺยาติ ฯ อถโข ภิกฺขเว ธนิยสฺส โกสลราชา ธนิยา กุมารา พหินคเร วาเสสิ ฯ อถโข ภิกฺขเว ธนิยา กุมารา พหินคเร ปฏิวสนฺตา ลฬิรสฺสุ สพฺพสิปฺปานิ สิกฺขึสุ ฯ

កងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិក៏បានឃើញពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវុធគ្រោះហើយឈរនៅលើទីមានផែនដីរាបស្មើផង បានសោយទំពែកដែលគេលាងព្រះខាន់ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសីរបស់ស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិលុះមានគភិចាស់ហើយក៏ទ្រង់ប្រសូតព្រះរាជបុត្រមក ។ ព្រះមាតាបិតាទ្រង់ប្រទានព្រះនាមកុមារនោះថា ទីឃាវុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ទីឃាវុកុមារមិនយូរប៉ុន្មានក៏បានដល់នូវការដឹងក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិទ្រង់រិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្តេចកងដែនកាសីឈ្មោះព្រហ្មទត្តនេះបានធ្វើសេចក្តីវិនាសដល់យើងជាច្រើន ទាំងពួកពលផង ពាហនៈផង ជនបទផង ឃ្លាំងផង ជង្រុកផង របស់យើង ស្តេចនេះក៏បំផាន់យកអស់ ប្រសិនបើស្តេចនេះជ្រាបដំណឹងយើងហើយ មុខជានឹងឲ្យមនុស្សសម្លាប់យើងទាំងបីនាក់មិនខានឡើយ បើដូច្នោះហើយគួរអោតាអញឲ្យទីឃាវុកុមារចេញទៅនៅក្រៅក្រុងវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិក៏បានឲ្យទីឃាវុកុមារចេញទៅនៅខាងក្រៅក្រុង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះទីឃាវុកុមារកាលនៅខាងក្រៅក្រុង មិនយូរប៉ុន្មានក៏បានសិក្សាចេះដឹងនូវសិល្បសាស្ត្រសព្វគ្រប់ ។

[ក្ខ៤០] តេន ខោ បន ភិក្ខវេ សមយេន ទីឃី
តិស្សោ កោសលរញ្ញោ ភាគិនេយ្យោ [ព្រហ្មទត្តេ] កាសិរញ្ញេ
បដិវសតិ ។ អទ្ទស៑ ខោ ភិក្ខវេ ទីឃីតិស្សោ កោសលោ-
រញ្ញោ ភាគិនេយ្យោ ទីឃីតិ កោសលរាជានំ សបជាបតិ-
កំ ពារាណសិយំ អញ្ញាសិ បច្ចន្តមេ ចិ កោសេ
ភុត្តភោរជនវិសេសេ អញ្ញាតករវិសេន បរិញ្ញាភព្វន្តេន
បដិវសន្តំ ឯស្ញាន យេន [ព្រហ្មទត្តោ] កាសិរាជា តេ-
នុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា [ព្រហ្មទត្តំ] កាសិរាជានំ ឯត-
ទវោច ទីឃីតិ ឥទំ កោសលរាជា សបជាបតិកោ
ពារាណសិយំ អញ្ញាសិ បច្ចន្តមេ ចិ កោសេ ភុត្តភោ-
រជនវិសេសេ អញ្ញាតករវិសេន បរិញ្ញាភព្វន្តេន បដិវស-
តីតិ ។ អថខោ ភិក្ខវេ [ព្រហ្មទត្តោ] កាសិរាជា មនុស្ស
អាណាបេសិ តេនហិ ភណេ ទីឃីតិ កោសលរាជានំ
សបជាបតិកំ អានេថាតិ ។ យំ ទេវាតិ ខោ ភិក្ខវេ តេ
មនុស្សា [ព្រហ្មទត្តស្ស] កាសិរញ្ញោ បដិស្សុណិត្វា

(๑๙๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង នាយភាន់ព្រៃកេសរបស់ស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិនៅអាស្រ័យក្នុងសំណាក់ស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាយភាន់ព្រៃកេសរបស់ស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិបានឃើញស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសី ធ្វើកេរបស់ខ្លួនមិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្បៃកដណ្តប់ជាបរិព្វាដកហើយនៅអាស្រ័យក្នុងផ្ទះសនធាំងកង់ទីឧកាសមួយជាទីបំផុតក្រុងពារាណសី លុះបានឃើញហើយ ក៏បានចូលទៅគាល់ស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្តយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីធ្វើកេរបស់ខ្លួនមិនឲ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្បៃកដណ្តប់ជាបរិព្វាដកហើយនៅអាស្រ័យក្នុងផ្ទះសនធាំង ក្នុងទីឧកាសមួយជាទីបំផុតក្រុងពារាណសី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏ទ្រង់បង្គាប់ពួកមនុស្សទាំងឡាយថា នែនាយទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នករាល់គ្នាចូរទៅនាំយកស្តេចកង់ដែនកោសល ព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្សទាំងនោះបានទទួលព្រះតុង្ការបស់ស្តេចកង់ដែនកាសី ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត

ธมฺมิโก โข ปเนส ราชา สมฺมาปฏิปนฺโน อาเนญฺชปฺปตฺโต ฯ
อถ โข ตสฺส ปุโรหิตสฺส พฺราหฺมณสฺส เอตทโหสิ ยนฺนูนาหมฺปิ
มหายญฺญนฺติ ปุโรหิโต กิร โข ธมฺมิโก ราชา สมฺมาปฏิปนฺโน
อาเนญฺชปฺปตฺโต มยฺหมฺปิ ตเทว ปาปุณาติ ยนฺนูนาหมฺปิ มหายญฺญนฺติ
ปุโรหิโต ราชานมุปสงฺกมิตฺวา เอวมาห ยาจามหมฺปิ เทว มหายญฺญนฺติ
ยสฺสทานิ ตฺวมฺปิ กาลมญฺญสีติ ฯ ตสฺส ราชา ปฏิสุตฺวา ปุโรหิตมาห
ตาต ปุโรหิต ปุพฺพกา โข เม ราชาโน มหายญฺญานิ ยชิตฺวา ปจฺฉา
อิตฺถาคารา นิกฺขมึสุ ยนฺนูนาหมฺปิ มหายญฺญนฺติ ฯ ตสฺส ปุโรหิโต
ปฏิสุตฺวา ราชานมาห ยาจามหมฺปิ เทว มหายญฺญนฺติ ยสฺสทานิ ตฺวมฺปิ
กาลมญฺญสีติ ฯ ตสฺส ราชา ปุโรหิตมาห ตาต ปุโรหิต ปุพฺพกา โข เม
ราชาโน มหายญฺญานิ ยชิตฺวา ปจฺฉา อิตฺถาคารา นิกฺขมึสุ ยนฺนูนาหมฺปิ
มหายญฺญนฺติ ฯ ตสฺส ปุโรหิโต ปฏิสุตฺวา ราชานมาห ยาจามหมฺปิ เทว
มหายญฺญนฺติ ยสฺสทานิ ตฺวมฺปิ กาลมญฺญสีติ ฯ ตสฺส ราช

ដោយពាក្យថា ព្រះគុណាវិសេសព្រះអង្គ ហើយក៏នាំយកស្ពៃចុកឆ្នាំ
ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គ្រានោះ ស្ពៃចុកឆ្នាំដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់បង្គាប់ទៅពួកមនុស្ស
ទាំងឡាយថា នែនាយទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នកចាល់គ្នាចូរនាំគ្នាចាប់
ស្ពៃចុកឆ្នាំដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីចងឲ្យមានដើមដៃ
ទៅខាងក្រោយ(១) ឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ ហើយកោរក្បាលឲ្យរលីងចេញ
រួច(ត្រែវទូង)ស្គរ ដែលមានសំឡេងឮខ្ទំងហើយនាំបណ្តើរដុំវិញ
សព្វច្រកសព្វផ្លូវត្រែឡែងកែង រួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូងហើយកាប់
ជា ៤ កំណាត់កប់ទៅកងរណ្តៅគ្រប់ទិសទាំង ៤ ជាខាងត្បូងនៃក្រុង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្សទាំងនោះបានទទួលព្រះឱង្ការស្ពៃចុកឆ្នាំដែន
កាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះគុណាវិសេស ហើយក៏នាំ
គ្នាចាប់ស្ពៃចុកឆ្នាំដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិព្រមទាំងមហេសីឲ្យមានដើម
ដៃទៅខាងក្រោយឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំហើយកោរក្បាលឲ្យរលីងចេញ
ហើយ (ទូង) ស្គរដែលមានសំឡេងឮខ្ទំង រួចនាំបណ្តើរដុំវិញសព្វច្រក
សព្វផ្លូវត្រែឡែងកែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ទីឃាវុកុមារ
មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញខានឃើញមាតាបិតាយូរណាស់
ហើយ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញទៅមើលមាតាបិតាបានម្តងសិន ។

---

១ គឺបងស្មាបសេក បណ្តើរអាក្រាស ។

อถ โข ภิกฺขเว ธีตา กุมารี พาหณาสึ ปวิสิตฺวา อฑฺฒสฺส มาตาปิตโร อุปฺปาเทตฺวา ปชาปตึ ตาเทตฺวา ตสฺสา ปุตฺตธีตโร วฑฺเฒตฺวา ปุราณกมฺมกรา ปุราณกมฺมกรี ปุราณกมฺมกรา ปุราณกมฺมกรี ปริณตาย ปริณตาย สีสนฺหาปเกน สีสนฺหาปกา ปริณตาย ปริณตาย นิสฺสาย ยาเจน มาตาปิตโร เตสุปสงฺกมิ ฯ อฑฺฒสา โข ภิกฺขเว ธีตา โกสลกสฺส ธีตา กุมารี อคฺคมเหสี อโหสิ ปิยา เจว อาคมนีโย นิสฺสาย ธีตา กุมารี ปตฺถเยถ มา โข ตฺวํ ตาต ธีตา ธีตรํ ปสฺส มา รสฺสึ น มิ ตาต ธีตา เวเรน เวเร สมฺมนฺติ อเวเรน มิ ตาต ธีตา เวเร สมฺมนฺตีติ ฯ ฯ ภิกฺขเว เต มนุสฺสา ธีตรี โกสลกสฺส ธีตรี โกสลกสฺส ปิยมนาปา อโหสิ ปิยา เจว อาคมนีโย นิสฺสาย ธีตา กุมารี ปตฺถเยถ มา โข ตฺวํ ตาต ธีตา ธีตรํ ปสฺส มา รสฺสึ น มิ ตาต ธีตา เวเรน เวเร สมฺมนฺติ อเวเรน มิ ตาต ธีตา เวเร สมฺมนฺตีติ ฯ

ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ទីឃាវុកុមារចូលទៅគ្រែឆត្តបាណិសីហើយ ក៏ឃើញមាតាបិតាដែលគេកំពុងតែចងស្បៃសេតជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ គោកក្អាលខ្សែលីងចេញ (ទូង) ស្គរដែលមានសំឡេងពុំខ្លាំង ហើយនាំបណ្តើរដុំវិញសព្វច្រក សព្វផ្លូវគ្រែឆ្អែតកែង លុះឃើញហើយក៏ចូលទៅកាមាតាបិតា។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ឯស្តេចកុងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិក្រែងគេទៅឃើញទីឃាវុកុមារមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏មានព្រះឱង្ការទៅនឹងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ កាលបើស្តេចនោះមានព្រះឱង្ការយ៉ាងនេះហើយ ពួកមនុស្សទាំងនោះក៏ពោលពាក្យនេះនឹងស្តេចកុងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិថា ស្តេចកុងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិនេះឆ្គួតនិយាយផ្តេសផ្តាសទេតើ នរណាឈ្មោះទីឃាវុ (ជាកូន) របស់ស្តេចនេះ ស្តេចនេះនិយាយទៅនឹងនរណាយ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ។

ชาตา ภาณา ขุทฺทกา วิปฺปลปิตา อปิจ ยา
วิญฺ สา วิภาวิสฺสตีติ ฯ ขุตียมฺปิ ขา ภิกฺขเว ฯ เป ฯ
ตติยมฺปิ ขา ภิกฺขเว ธียีติ โภสลกา ธียา
ภุมา ฬตเกจ มา ขา ตุ์ ตาต ธียา ธียั
ปสฺส มา รสฺ ณ ปิ ตาต ธียา เวเณ เวภ
สฺ อเวเณ ปิ ตาต ธียา เวภ สฺติ ฯ
ตติยมฺปิ ขา ภิกฺขเว เต มณุสฺส ธียีติ โภส-
ลกาณ ฬตเกจุ ขุทฺทกา อยั ธียีติ โภส-
ลกา วิปฺปลปติ โภ ตมสฺส ธียา ภ อยั
ฬมาห มา ขา ตุ์ ตาต ธียา ธียั ปสฺส มา
รสฺ ณ ปิ ตาต ธียา เวเณ เวภ สฺ อเวเณ
ปิ ตาต ธียา เวภ สฺติ ฯ ชาตา ภาณา
ขุทฺทกา วิปฺปลปิตา อปิจ ยา วิญฺ สา

ស្តេចទីឃីតិនោះតបទៅវិញថា នែនាយ យើងមិនមែនឆ្កួតនិយាយផ្តេសផ្តាសទេ បើនរណាជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះទើបថ្លែងសេចក្តីបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចកង់ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិមានព្រះទន្លាវទៅនឹងទីឃាវុកុមារជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចកង់ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិមានព្រះទន្លាវទៅនឹងទីឃាវុកុមារជាគំរប់បីដងផង យ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចង់ពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង់ពៀរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងនោះក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្តេចកង់ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិជាគំរប់បីដងទៀតថា ស្តេចកង់ដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិនេះឆ្កួតនិយាយផ្តេសផ្តាសទេតើ នរណាឈ្មោះទីឃាវុ(ជាកូន)របស់ស្តេចនេះ ស្តេចនេះនិយាយទៅនឹងនរណា យ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន អ្នកកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចង់ពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង់ពៀរ ។ ស្តេចនោះទ្រង់តបទៅវិញថា នែនាយ យើងមិនមែនជាមនុស្សឆ្កួតនិយាយផ្តេសផ្តាសទេ ប៉ុន្តែបើនរណាជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះ

វិភាវេស្សតីតិ ។ អថខោ តិក្ខត្តុំ តេ មនុស្សា ធីឃីតិ
កោសលរាជានំ សបជាបតិកំ រជ្ជិយាយ រជ្ជិយំ សិង្ឃា-
ដកេន សិង្ឃាដកំ បរិនេត្វា ឧក្កិណោន ទ្វារេន និក្ខា-
មេត្វា ឧក្កិណាតោ ឧភាសុ ចតុជា និន្ទិត្វា ចតុទ្ទិសា
ពិលានិ និក្ខិបិត្វា កុម្ភំ ឋបេត្វា បក្កមិំសុ ។ អថខោ
តិក្ខត្តុំ ធីឃាវុ កុមារោ ពាហណាសឹ បរិសិត្វា សុវំ
ធីហរិត្វា កុម្ភិយេ ចាយេសិ ។ យថា តេ មត្តា អហោ-
សុំ បតិតា អថ កដ្ឋានិ សន្ថរិត្វា មាតាបិតូនំ សរីរំ
ចិតកំ អារោបេត្វា អគ្គិំ ទត្វា បញ្ចលិកោ តិក្ខត្តុំ ចិតកំ
បទក្ខិណំ អកាសិ ។ តេន ខោ បន តិក្ខត្តុំ សមយេន
ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា ឧបរិបាសាទវរគតោ ហោតិ ។
អទ្ទសា ខោ តិក្ខត្តុំ ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា ធីឃាវុំ
កុមារំ បញ្ចលិកំ តិក្ខត្តុំ ចិតកំ បទក្ខិណំ ករោន្តំ
និស្ទានស្ស ឯតទហោសិ និស្សំសយំ ខោ សោ មនុស្សា
ធីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ ញាតិ វា សាលោហិតោ
វា អហោ មេ អនត្តុតោ[1] ន ហិ នាម មេ កោចិ

---

๑ អនត្តុកោតិ កត្តុចិ ពោត្តុពេ ទិស្សតិ ។

ដើមថ្ងៃសេចក្តីថាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ មនុស្សទាំងនោះក៏នាំបណ្តើរស្តេចកន្ទឹងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិតាមទាំងមហេសីសៅសព្វច្រកសព្វផ្លូវត្រែឆ្លងកែង ហើយចេញទៅតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាត់ខ្លួនជា ៤ កំណាត់ រួចកប់កន្ទឹងណ្តាលគ្រប់ទិសទាំង ៤ ជាខាងត្បូងនៃព្រះនគរហើយទុកពួកពល (ឲ្យនៅថែទាំ) រួចថយចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃាវុកុមារចូលទៅកាន់គ្រឹងពាពណាសី ហើយក៏នាំយកសុភមកបំផឹកពួកពល (ទាំងនោះ) ។ ពួកពលទាំងនោះស្រវឹងដួលដេកទៅកាលណា ទីឃាវុកុមារក៏ប្រមូលកំណាត់ឈើ ហើយលើកសរីរៈមាតាបិតាដាក់លើដើងភ្លើងឆេះបូជាភ្លើង ហើយផ្តងអញ្ជលីធ្វើប្រទក្សិណដើងភ្លើង ៣ ដុំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចួនជាពេលនោះ ស្តេចកន្ទឹងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត គ្រងគង់នៅលើប្រាសាទដ៏ប្រសើរឮជ័យខាងលើ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចកន្ទឹងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ចានទតទៅឃើញទីឃាវុកុមារកំពុងតែផ្តងអញ្ជលីធ្វើប្រទក្សិណដើងភ្លើង ៣ ដុំ លុះឃើញហើយក៏ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មនុស្សនោះច្បាស់ជាញាតិឬជាសាលោហិតរបស់ស្តេចកន្ទឹងដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិហើយ តុហ្មាសេចក្តីវិនាស(ព្រោះបុរសនេះគង់នឹងមាន)ដល់អាត្មាអញ មិនសមបើ

อาโรเจสฺสตีติ ฯ อถ โข ภิกฺขเว ธีตา กุมาริ อญฺญํ ฆฏฺฏา ยาวทตฺถํ ภุญฺชิตฺวา เวทิตฺวา วิปฺปฺ ปุญฺชิตฺวา[๑] ภาณาสึ ปวิสิตฺวา อนฺตปุรสฺส สามนฺตา ปาสาทํ ฆฏฺฏา ปาสาทวรยิ ฬตเทว ฯปฺปมาทมทิ อาปวรย สิปฺปฺ สิกฺขิตฺวาติ ฯ เตนหิ ภิกฺขเว มาณวกา สิกฺขสฺสูติ ฯ อถ โข ภิกฺขเว ธีตา กุมาริ รญฺญา ปเสนทินา โกสเลน สทฺธึ สมฺมุขา ปฏิสฺสาวสิ ฯ อสฺโสสิ โข ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺโต กาสีราชา รญฺญา ปเสนทินา โกสเลน สทฺธึ สมฺมุขา ปฏิสฺสาวสิ ตีหิ วาเรหิ ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺโต กาสีราชา ปุริโส ปาสาทา โอรุยฺห ยาวทตฺถํ ภุญฺชิตฺวา เวทิตฺวา วิปฺปฺ ปุญฺชิตฺวา ภาณาสึ ปวิสิตฺวา อนฺตปุรสฺส สามนฺตา ปาสาทวรยิ ฬตเทว ฯปฺปมาทมทิ อาปวรย สิปฺปฺ สิกฺขิตฺวาติ ฯ เตนหิ ภิกฺขเว มาณวกา สิกฺขสฺสูติ ฯ อถ โข ภิกฺขเว ธีตา กุมาริ

គ្មាននរណាមួយជ្រាបអាត្មាអញសោះ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ គ្រានោះ ទីឃាវុកុមារទៅឯទ្រៃហើយខ្វក់ខ្វល់ខ្ពួញយ៉ាអស់ចិត្តរួចដួលទឹកភ្នែកហើយត្រឡប់ចូលទៅកាន់ក្រុងពារាណសីវិញ ក៏ទៅឯពោធិដំរីទៀបព្រះភជាំងហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងហ្មដំរីថា នែអ្នកហ្មដំរី ខ្ញុំចង់រៀនសិល្បៈ (អំពីអ្នកតើបានឬទេ) ។ ឯហ្មដំរីនោះនិយាយតបថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះចូរអ្នករៀនចុះ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃាវុកុមារគ្រាកឡើងកាន់បច្ចុសសម័យនៃរាត្រី ក៏ស្រែកច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង កាន់ពោធិដំរី ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ឯស្តេចកាន់ដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តបានទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ច្រៀងនឹងពិណដែលទីឃាវុកុមារគ្រាកឡើងកាន់បច្ចុសសម័យនៃរាត្រីហើយច្រៀងប្រកបដោយសំឡេងយ៉ាងពីរោះកាន់ពោធិដំរី លុះទ្រង់ព្រះសណ្តាប់រួចហើយក៏ទ្រង់ត្រាស់សួរមនុស្សទាំងឡាយថា នែនាយ នរណាគ្រាកឡើងកាន់បច្ចុសសម័យនៃរាត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង កាន់ពោធិដំរី ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មាណពជាកូនសិស្សរបស់ហ្មដំរីឯណោះ គ្រាកឡើងកាន់បច្ចុសសម័យនៃរាត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង កាន់ពោធិដំរី ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា នែនាយ បើដូច្នោះ

តំ មាណវកំ អានេថាតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ កិក្ខវេ តេ
ពន្ធុសុទ្ធា ព្រហ្មទត្តស្ស ការោសីរញ្ញោ បដិស្សុណិត្វា ទីឃាវុំ
កុមារំ អានេសុំ ។ អថខោ កិង្កវេ ព្រហ្មទត្តោ ការោ-
សីរាជា ទីឃាវុំ កុមារំ ឯតទវោច តុវំ កណោ មាណវក
រត្តិយា បច្ចូសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ បាតំសាលាយំ មញ្ជា
សវេន តាយិ វីណាយ ភាទេសីតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ។
តេនហិ កណោ មាណវក តាយ សុទ្ធំ វីណាយ ភាទេហីតិ ។
ឯវំ ទេវាតិ ខោ កិក្ខវេ ទីឃាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្តស្ស
ការោសីរញ្ញោ បដិស្សុណិត្វា អារាជារេក្ខោ មញ្ជា
សវេន តាយិ វីណាយ ភាទេសិ ។ អថខោ កិក្ខវេ
ព្រហ្មទត្តោ ការោសីរាជា ទីឃាវុំ កុមារំ ឯតទវោច តុវំ
កណោ មាណវក មំ ឧបដ្ឋហាតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ
កិក្ខវេ ទីឃាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្តស្ស ការោសីរញ្ញោ
បច្ចុស្សោសិ ។ អថខោ កិក្ខវេ ទីឃាវុ កុមារោ ព្រហ្ម-
ទត្តស្ស ការោសីរញ្ញោ បុព្ពុដ្ឋាយី អហោសិ បច្ចានិទាតី

អ្នកទាំងឡាយចូរនាំមាណពនោះមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះឧទ្ទារៈស្តេចកន្លងផែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏នាំទីឃាវុកុមារមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកន្លងផែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះឧទ្ទារៈទៅទន់ងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែនាយមាណព អ្នកឯងរៀកខ្លីជាងបច្ចូសសម័យនៃពួក ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង កន្លងពេងដំរីមែនឬ ។ ទីឃាវុកុមារក្រាបទូលថា ព្រះករុណាវិសេស ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះចូរអ្នកឯងច្រៀងហើយដេញពិណឲ្យយើងស្តាប់មើល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃាវុកុមារទទួលស្តាប់ព្រះឧទ្ទារៈស្តេចកន្លងផែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយចង់ឲ្យស្តេចជ្រោសជ្រាណា ទើបច្រៀងដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ហើយដេញពិណផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខណនោះ ស្តេចកន្លងផែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តមានព្រះឧទ្ទារៈទៅទន់ងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែនាយមាណព ចូរអ្នកឯងនៅបម្រើយើងចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃាវុកុមារក៏ទទួលស្តាប់ព្រះឧទ្ទារៈស្តេចកន្លងផែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃាវុកុមារក៏ចាននៅក្រោកមុនដេកក្រោយទន់ងទទួលស្តាប់

ภิกฺขาทโย สฺวาหนฺ มยาปเจยนฺ ปิยภาณีติ ฯ อถโข ภควา ตุณฺหีภูตสฺส พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสิราชา ธีตรญฺจ กุมารญฺจ อาทาย ปาวิสิ อนฺตนฺตริกายา ปาสาทสิขรฏฺฐาเน ปาเทสิ ฯ อถโข ภควา ตุณฺหีภูตสฺส พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสิราชา ธีตรญฺจ กุมารญฺจ ปฏทนฺเตน เนตฺวา ปาสาทสิขรฏฺฐาเน ปาเทสิ ฯ

បង្គាប់ការអ្វី ។ ប្រព្រឹត្តគួរជាទីគាប់ចិត្ត ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ដល់ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តមិនយូរប៉ុន្មានក៏ចាត់តាំងទីឃាវុកុមារក្នុងទីជាអគ្គសិទ្ធស្ថាលភាងកុដ្ឋ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះតម្រាស់នឹងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះចូរអ្នកទឹមពាជរថមក យើងនឹងទៅកាន់ទីប្រពាធម្ង៉ែត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃាវុកុមារទទួលស្តាប់ព្រះតម្រាស់ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏រៀបទឹមពាជរថរួចក្រាបទូលស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស ឯពាជរថរបស់ព្រះអង្គខ្ញុំព្រះអង្គទឹមរួចស្រេចហើយ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបកាលគួរឥឡូវនេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់ឡើងគង់លើពាជរថ ទីឃាវុកុមារក៏បររពាជរថទៅ ។ ពួកសេនាដើរទៅតាមផ្លូវឯទៀត ទីឃាវុកុមារជាអ្នកបររពាជរថក៏បរទៅតាមផ្លូវឯទៀតបែករន្ធែរពីគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកុដ្ឋកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តយាងទៅដល់ទីឆ្ងាយ ហើយទ្រង់មានព្រះតម្រាស់នឹងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះ

ឃាឝាវតា រជ្ជំ មុញ្ចិត្វា តាឝលេ្ឆាម្ហិ ឩបដ្ឋិស្សាមីតិ ។
ឯវំ ឧភតោ ខោ តិក្ខត្តុំ ឝីឃាវុ កុមារោ [ព្រហ្មឧត្តស្ស
ការឝីរញ្ញោ បដិស្សុណិត្វា រជ្ជំ មុញ្ចិត្វា បឃវិយំ បល្លង្កេ-
ន ឩឝីទិ ។ អថខោ តិក្ខត្តុំ [ព្រហ្មឧត្តោ ការឝីរាជា
ឝីឃាវុស្ស កុមារស្ស ឧច្ឆង្គេ ឝីឝំ ការត្វា សេយ្យំ
ការេ្បសិ ។ តស្ស កាលន្តស្ស អុបាត្តការេនេវ ឩទ្ធំ
ឩគ្គមិ ។ អថខោ តិក្ខត្តុំ ឝីឃាវុស្ស កុមារស្ស ឯតទហោ-
សិ អយំ ខោ [ព្រហ្មឧត្តោ ការឝីរាជា តយុត្តោ អម្ហាកំ
អនត្តស្ស ការការោ ឥមិនា អម្ហាកំ ពលញ្ច ភហនញ្ច
ជនបទោ ច ការេសោ ច ការេ្ជ្ជការញ្ច អច្ចិន្នំ ឥមិនា
ច មេ មាតាបិតរោ ហតា អយំ ខ្វស្ស ការលោ យោហំ
វោ អេ្ជ្ជយ្យន្តិ ការឝីយោ ខត្តុំ ឩញ្ចហិ ។ អថខោ
តិក្ខត្តុំ ឝីឃាវុស្ស កុមារស្ស ឯតទហោសិ បិតា ខោ មំ
អរណការលេ អវច អា ខោ តុំ តាត ឝីឃាវុ ឩឝំ
បស្ស អា រសុំ ន ហិ តាត ឝីឃាវុ វេរេន វេរា សម្មន្តិ
អវេរេន ហិ តាត ឝីឃាវុ វេរា សម្មន្តីតិ ន ខោ បេ
តំ បដិរូបំ យោហំ បិតុ វចនំ អតិក្កេមេយ្យន្តិ

ចូរអ្នកឯងដាក់ពរវេរសិន ដ្បិតយើងនឿយព្រួយលំបាក យើងនឹងដេក
សម្រាកបន្តិចសិន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃាវុកុមារបានទទួល
ស្តាប់ព្រះឱង្ការស្តេចកន្ធាវេរដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះ
គុណាវិសេស ហើយក៏ដាក់ពរវេរចេញអង្គុយពែនក្នែនលើផែនដី ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកន្ធាវេរដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏ទ្រង់
ផ្ទំកើយព្រះសីសៈលើភ្លៅទីឃាវុកុមារ ។ ស្តេចនោះនឿយព្រួយលំបាក
ទ្រង់ផ្ទំលក់មួយរំពេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ទីឃាវុកុមារ
ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ស្តេចកន្ធាវេរដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តនេះ
បានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើនដល់អាត្មាអញ ទាំងពល ពាហនៈ ជនបទ
ឃ្លាំងទឹងដង្កែក របស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះរឹបជាន់យកអស់ មិនតែ
ប៉ុណ្ណោះ ទាំងមាតាបិតារបស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះក៏សម្លាប់ចោលអស់
វេលានេះ គួរអាត្មាអញសងពៀរដល់ស្តេចនេះវិញ ហើយក៏ហូតព្រះខាន់
ចេញពីស្រោម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃាវុកុមារមានសេច-
ក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បិតាបានផ្តាំអាត្មាអញក្នុងពេលដែលទៀបធ្លុមរណ-
ភាពថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុ
កូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯ
ពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ បើអាត្មាអញកន្ធងពាក្យបិតាហើយ

โกสมฺพิยา อาคนฺตฺวา ปพฺพชิ ฯ ทุติยมฺปิ โข ภิกฺขเว ฯเปฯ ตติยมฺปิ โข ภิกฺขเว ธมฺมรุจฺจ กุมารสฺส ฉตฺตมโหสิ อยํ โข พฺรหฺมทตฺโต กาสีรญฺโ ตปนฺโต อมฺหากํ อนฺตรสฺส การโก ฆาตโก อมฺหากํ ตยิทญฺจ ปาฏิหาริยญฺจ โกสลา จ โกสลฺลานิญฺจ อจฺฉิทฺทกฺ ฆาตโก จ เม มาตาปิตโร มาตา อยํ ขุชฺชา กาลโย โยหนฺ เวทิ อเปฺปยฺยนฺติ โกสมฺพิยา อาคนฺตฺวา ฯ ตติยมฺปิ โข ภิกฺขเว ธมฺมรุจฺจ กุมารสฺส ฉตฺต-มโหสิ ปิตา โข มยฺห มรณกาเล อาจ มา โข ตฺวๆ ตาต ธมฺมรุ ธมฺม ปรสฺส มา รสฺส ส หิ ตาต ธมฺมรุ เวเรน เวเร สมฺมนฺติ อเวเรน หิ ตาต ธมฺมรุ เวเร สมฺมนฺติ ส โข เม ตฺ ปฏิรูปนฺ โยหนฺ ปิตุ วจน อติกฺกเมยฺยนฺติ ปุนเทว โกสมฺพิยา อาคนฺตฺวา ฯ อถโข ภิกฺขเว พฺรหฺมทตฺโต กาสีรญฺโ กาลงฺ ขุชฺชุตฺตรา ขุชฺชุตฺตรสฺ สหสา วุฏฺาสิ ฯ อถโข ภิกฺขเว

អំពើនេះឈ្មោះថាមិនសមគួរដល់អាត្មាអញទេឬយ ហើយក៏សៀតព្រះខាន់ទៅក្នុងស្រែរបស់អាត្មាអញវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីឃាវុកុមារមានសេចក្តីត្រិះរិះជាគំរប់ពីរដងទៀត ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីឃាវុកុមារមានសេចក្តីត្រិះរិះជាគំរប់បីដងទៀតយ៉ាងនេះថា ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត នេះបានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើនដល់អាត្មាអញ ទាំងពលពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង ទឹងជង្រុករបស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះរឹបជាន់យកអស់ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ទាំងមាតាបិតារបស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះក៏សម្លាប់ចោលអស់ វេលានេះ គួរអាត្មាអញសងពៀរដល់ស្តេចនេះវិញ ហើយក៏ហូតព្រះខាន់ចេញពីស្រែ (ម្តងទៀត) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីឃាវុកុមារមានសេចក្តីត្រិះរិះជាគំរប់បីដងទៀតយ៉ាងនេះថា បិតាបានផ្តាំអាត្មាអញក្នុងពេលដែលទៀបនឹងធ្វើមរណកាលថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលណែង កុំឃើញកាលខ្វី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ បើអាត្មាអញកន្ធងពាក្យបិតាហើយ អំពើនេះឈ្មោះថាមិនសមគួរដល់អាត្មាអញទេឬយ ហើយក៏សៀតព្រះខាន់ទៅក្នុងស្រែរបស់អាត្មាអញវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់កិតក័យភ្ញាក់ផ្អើលស្ងើតស្ងក់តក់ស្លុតហើយក៏តើនទ្បើងភ្លាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

កោសម្ពិកក្ខន្ធកេ ទីឃាវុកុមារវត្ថុ

ទីឃាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្តំ កាសីរាជានំ ឯតទវោច កិំ ឃ្ឃ
ត្តំ នេវ កីតោ ឧព្ពិក្តោ ឧស្សុក្កំ ឧត្រស្តោ សមាសា
វុដ្ឋាសីតិ ។ ឥធ មំ ភណោ មាណវក ទីឃីតិស្ស កោ
សលរញ្ញោ បុត្តោ ទីឃាវុ កុមារោ សុបិនន្តេន ខត្តេ
បរិចារកេសិ តេនាហំ កីតោ ឧព្ពិក្តោ ឧស្សុក្កំ ឧត្រស្តោ
សមាសា វុដ្ឋាសិន្តិ ។ អថខោ កិក្ខវេ ទីឃាវុ កុមារោ
ភាមេន បាតេន ព្រហ្មទត្តស្ស កាសីរញ្ញោ សីសំ
បរាមសិត្វា ឧក្កិណោន បាតេន ខក្កំ ឩញ្ជាបេត្វា
ព្រហ្មទត្តំ កាសីរាជានំ ឯតទវោច អហំ ខោ សោ នេវ
ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ បុត្តោ ទីឃាវុ កុមារោ
ឥមាយោ ត្វំ អម្ហាកំ អនត្ថស្ស ការកោ តយា អម្ហាកំ
ឥលញ្ច ភាមាឧញ្ច ឧឧមធោ ច កោសោ ច កោដ្ឋា-
គារញ្ច អច្ឆិន្នំ តយា ច មេ មាតាបិតរោ ហតា អយំ
ខ្វស្ស ការោ យោហំ វោ អបេយ្យន្តិ ។ អថខោ កិក្ខវេ
ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា ទីឃាវុស្ស កុមារស្ស ចាឧេសុ
សំវាសោ ឩបតិត្ថោ ទីឃាវុ កុមារំ ឯតទវោច ជីវិតំ មេ

ខណៈនោះ ទីឃាវុកុមារទូលសួរស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គទ្រង់កិតក័យភ្ញាក់ផ្អើលស្ងើតស្ងក់តក់ស្លុតហើយតើនឡើងភ្លាម ។ ស្តេចនោះតបវិញថា នែនាយមាណព ព្រោះយើងយល់សប្តិ (ថាដូចជា) ទីឃាវុកុមារជាកូនស្តេចកងដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិ លើកព្រះខាន់ឡើងគ្រាមយើងក្នុងទីនេះ ព្រោះហេតុនោះបានជាយើងកិតក័យភ្ញាក់ផ្អើលស្ងើតស្ងក់តក់ស្លុតហើយក្រោកឡើងភ្លាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយលំដាប់នោះ ទីឃាវុកុមារយកដៃខាងឆ្វេងចាប់សង្កត់ព្រះសីសៈស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ហើយយកដៃខាងស្តាំហូតព្រះខាន់រួចនិយាយពាក្យនេះនឹងស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តថា នែព្រះអង្គខ្លួនខ្ញុំឯងហើយដែលឈ្មោះទីឃាវុកុមារជាកូនស្តេចកងដែនកោសលព្រះនាមទីឃីតិ ព្រះអង្គបានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើនដល់ខ្ញុំ ទាំងពលពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង នឹងដង្វែកវបស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គក៏វបជាន់យកអស់ មួយទៀត ទាំងមាតាបិតាវបស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គក៏សម្លាប់ចោលអស់ វេលានេះ គួរខ្ញុំសងតៀរដល់ព្រះអង្គវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយវេលានោះ ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏ទូនព្រះសីរ្សក្រាបទៀបជើងទីឃាវុកុមារ ហើយមានព្រះរាជឱង្ការទៅនឹងទីឃាវុកុមារ

ตาต ธีตา นตฺถิ มม ตาต ธีตา นตฺถิ ฯ กฺยาหํ อุสฺสหามิ เทวสฺส ชีวิตํ ทาตุ๋ เทหิ เม ชีวิตํ ฯเปฯ ตาต ธีตา ตุยฺหเญว เม ชีวิตํ เทหิ อหาปฺเ เต ชีวิตํ ทมฺมีติ ฯ อถโข กิกฺกวี พฺรหฺมทตฺโต จ กาสีราชา ธีตา จ กุมารเว อญฺ-ญมญฺญสฺส ชีวิตํ อทาสุ ตาณิปฺ อกฺกเหสุ สปถปฺ อกาสุ อนุปทาย[๑] ฯ อถโข กิกฺกวี พฺรหฺมทตฺโต กาสีราชา ธีตรุ๋ กุมารๆ ฬตฺตฺวาน เตน ตาต ธีตรุ๋ วทิ เยเวเตหิ กมิสฺสามีติ ฯ ฬหิ เตหีติ โข กิกฺกวี ธีตา กุมารเว พฺรหฺมทตฺตสฺส กาสีรญฺเ ป-ฏิสฺสุณิตฺวา วทิเยเวตฺวา พฺรหฺมทตฺตๆ กาสีราชานิ ฬตฺต-เวน ยุตฺตา โข เต เทว ราชา ยสฺสฺวาน กาลิ มญฺเสีติ ฯ อถโข กิกฺกวี พฺรหฺมทตฺโต กาสีราชา วทิ อกิรฺยหิ ธีตา กุมารเว วทิ เปเสสิ ฯ ตถา ตถา วทิ เปเสสิ ยถา ยถา ธเนรสฺส เสนาย

๑ ฉ. อนุกาย ฯ

យ៉ាងនេះថា នែទីយាវុកូន សូមអ្នកអាណិតឲ្យដីវិតដល់យើងផង នែទីយាវុកូន សូមអ្នកអាណិតឲ្យដីវិតដល់យើងផង ។ ទីយាវុកុមារតបវិញថា ខ្ញុំនឹងអាចថ្វាយដីវិតព្រះអង្គដូចម្តេចបាន គួរតែព្រះអង្គប្រទានដីវិតមកខ្ញុំវិញ ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា នែទីយាវុកូន បើដូច្នោះអ្នកឯងចូរឲ្យដីវិតដល់យើងចុះ យើងក៏ឲ្យដីវិតដល់អ្នកឯងវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តនឹងទីយាវុកុមារបានឲ្យដីវិតគ្នាទៅវិញទៅមក ហើយបានទាំងចាប់ដៃគ្នាផងធ្វើសម្បថផង ដើម្បីមិនឲ្យមានរឿងប្រទូស្តគ្នាគ្នាទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះទុក្ខារទៅនឹងទីយាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែទីយាវុកូន បើដូច្នោះចូរអ្នកទឹមរាជរថចុះ យើងនឹងត្រឡប់ទៅវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីយាវុកុមារបានទទួលស្តាប់ព្រះទុក្ខារស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏ទឹមរាជរថចូលគាបទូលស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ឯរាជរថរបស់ព្រះអង្គខ្ញុំព្រះអង្គទឹមរួចស្រេចហើយ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបកាលគួរឥឡូវនេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខណៈនោះ ស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់យាងឡើងគង់លើរាជរថ ឯទីយាវុកុមារក៏បររាជរថទៅ ។ មិនយូរប៉ុន្មានទីយាវុកុមារក៏បររាជរថទៅ

កោសម្ពិកក្ខន្ធកេ ទុយោវុកុមារវត្ថុ

សមាកច្ចំ ។ អថខោ កិកក្ខវេ ព្រហ្មទត្តោ កាសិរាជា
ពារាណសិំ បវិសិត្វា អមច្ចេ ចារិសញ្ញេ សន្និចាតាបេត្វា
ឯតទវោច សចេ កណោ ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ
បុត្តំ ទីឃាវុំ កុមារំ បសេ្សយ្យាថ កិន្តិ តំ ករេយ្យា-
ថាតិ ។ ឯកច្ចេ អមច្ចា ឯវមាហំសុ មយំ ទេវ ហត្ថេ
ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ ទាទេ ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ
ហត្ថទាទេ ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ កណ្ណេ ឆិន្ទេយ្យាម
មយំ ទេវ នាសំ ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ កណ្ណនាសំ
ឆិន្ទេយ្យាម មយំ ទេវ សីសំ ឆិន្ទេយ្យាមាតិ ។ អយំ ខោ
សោ កណោ ទីឃីតិស្ស កោសលរញ្ញោ បុត្តោ ទីឃាវុ
កុមារោ នាយំ លព្ភា កិញ្ចិ កាតុំ ឥមិនា ច មេ ជីវិតំ
ទិន្នំ មយា ច ឥមស្ស ជីវិតំ ទិន្នន្តិ ។ អថខោ កិកក្ខវេ

ដួចនឹងពួកសេនាដែលទៅតាមផ្លូវផ្សេងពីគ្នានោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
វេលានោះ ស្តេចកងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់យាងចូលទៅក្រុង
ពារាណសីហើយទ្រង់ប្រជុំពួក អមាត្យជាបរិសទ្យរួចហើយទ្រង់មានព្រះ
រាជ្ឋារយ៉ាងនេះថា នែនាយ ប្រសិនបើអ្នកទាំងឡាយបានឃើញទីឃាវុកុ-
មារជាកូនស្តេចកងដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិហើយ តើគួរធ្វើទីឃាវុកុមារ
នោះដូចម្តេច ។ អមាត្យទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលដោយពួក ។ យ៉ាងនេះថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ដៃចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ដើងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរ
តែកាត់ទាំងដៃទាំងដើងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែ
កាត់ត្រចៀកចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ច្រមុះ
ចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ
ចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ក្បាលចេញ ។ ស្តេច
នោះទ្រង់ប្រាប់ថា នែនាយទាំងឡាយ បុរសនេះឯងហើយដែលឈ្មោះ
ទីឃាវុកុមារជាកូនស្តេចកងដែនកោសលឈ្មោះទីឃីតិនោះ អ្នកទាំងឡាយ
មិនត្រូវធ្វើទោសកុមារនេះតបតួបទេ ព្រោះកុមារនេះបានឲ្យជីវិតយើង
យើងក៏បានឲ្យជីវិតដល់កុមារនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ

[๑๒๗] ดูก่อนอุบาลี ธิดาทั้งหลาย ๔ คน ของ
เรา ตามธิดาของบิดา มารดาเลี้ยง ของเรา ๆ
ตามธิดาของธิดา ของบิดา มารดาเลี้ยง ของเรา
เหมือน เหมือน สมณะ เหมือน ตามธิดาของ เหมือน สมณะ
ก็อย่าง บิดา สมณะ ๆ ๔ คน เหล่านี้ บิดา
มารดาเลี้ยง ของ ตาม ธิดา ตาม ชื่อ เหมือน ๔
๔ คน เหล่านี้ บิดา มารดาเลี้ยง ของ ตาม ธิดา
๔ คน เหล่านี้ บิดา มารดาเลี้ยง ของ ตาม สมณะ
ตาม ชีวิต ที่อยู่อาศัย ๔ คน เหล่านี้ บิดา
มารดาเลี้ยง ของ ตาม สมณะ ๔ คน เหล่านี้ บิดา
มารดาเลี้ยง ของ ตาม ธิดา เหมือน เหมือน

ស្តេចកុងវែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះឧង្ការទៅនឹងទីឃាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែទីឃាវុកូន កាលដែលបិតារបស់អ្នកជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះអ្នកឯងថា នែទីឃាវុកូន អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ តើបិតារបស់អ្នកសំដៅយកហេតុត្រង់ណា បានជាផ្តាំ (ដូច្នេះ) ។ ទីឃាវុកុមារក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកកុំឃើញកាលវែង គឺថាអ្នកឯងកុំធ្វើពៀរឲ្យយូរអង្វែងឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំនេះឯង (នេះហៅថា) កុំឃើញកាលវែង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទៀបនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកឯងកុំឃើញកាលខ្លី គឺថាអ្នកឯងកុំប្រញាប់ប្រែកចាកពួកមិត្តសំឡាញ់ឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំនេះឯង (នេះហៅថា) កុំឃើញកាលខ្លី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណកាតបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា នែទីឃាវុកូន ធម្មតាពៀរ

សម្មន្តិ អវៅរេន ហិ តាត ទីឃាវុ វៅរ សម្មន្តីតិ នេវេន
មេ មាតាបិតរោ ហាតាតំ សចាហំ នេវំ ជីវិតា ភៅរោ
បេយ្យុំ យេ នេវស្ស អត្ថកាមា តេ មំ ជីវិតា ភៅរោ
បេយ្យុំ យេ មេ អត្ថកាមា តេ តេ ជីវិតា ភៅរោបេយ្យុំ
ឃវន្តុំ វេរំ វៅរេន ន វូបសមេយ្យ ឥតោ ច បន មេ នេវេន
ជីវិតំ និន្តុំ បយា ច នេវស្ស ជីវិតំ និន្តុំ ឃវន្តុំ(១) វេរំ
អវៅរេន វូបសន្តុំ ឥមំ ខោ មេ នេវ បិតា បរលាកាសេ
អវច ន ហិ តាត ទីឃាវុ វៅរេន វៅរ សម្មន្តិ អវៅរេន ហិ
តាត ទីឃាវុ វៅរ សម្មន្តីតិ ។ អថខោ កិក្កវៅ [ព្រហ្មទត្តោ
ការសីរាជា អច្ចយំ វត ភោ អកាសិ វត ភោ យាវ
បណ្ឌិតោ អយំ ទីឃាវុ កុមារោ យ [អ ហិ នាម បិតុនោ
សន្តិកេន ការសិតស្ស រញ្ញោវេន អត្តំ អាជានិស្សតីតិ
បេត្តិកំ ពលញ្ច វាហនញ្ច ជនបទញ្ច តោសេសុ

---

១ ម.ឯវំ ។

មិនដែលរម្ងាប់ដោយការចង់ញៀរទេ នែទីឃាវុកូន ឯញៀវតែងរម្ងាប់ដោយ
ការមិនចង់ញៀវ (នោះសំដៅត្រង់) មាតាបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដែលព្រះ-
អង្គសម្ងាប់ចោលអស់ ព្រោះហេតុនោះ បើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបំផ្លាញព្រះអង្គឲ្យ
ដាច់ចាកជីវិតហើយ គង់មានពួកជនដែលប្រាថ្នាប្រយោជន៍ចំពោះព្រះអង្គ
នឹងបំផ្លាញខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យដាច់ចាកជីវិតវិញ ពួកជនដែលប្រាថ្នាប្រយោជន៍
ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ មុខជានឹងបំផ្លាញជនទាំងនោះឲ្យដាច់ចាកជីវិតមិនខាន
ឡើយ ញៀវនោះមិនបានរម្ងាប់ដោយការចង់ញៀវយ៉ាងនេះឯង ឥឡូវ
ព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានជីវិតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ថ្វាយជីវិតដល់
ព្រះអង្គវិញ ញៀវនោះនឹងរម្ងាប់ដោយការមិនចង់ញៀវយ៉ាងនេះឯង សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណ-
ភាពបានផ្តាំបណ្តាំនេះឯងថា នែទីឃាវុកូន ធម្មតាញៀវមិនដែលរម្ងាប់
ដោយការចង់ញៀវទេ នែទីឃាវុកូន ឯញៀវតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង
ញៀវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចកោសលដែនកាស៊ីព្រះនាម
ព្រហ្មទត្តទ្រង់ស្ទើចថា អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ហៅពេញជាអស្ចារ្យណាស់
អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ហៅពេញជាចំឡែកណាស់ ទីឃាវុកុមារនេះពេញ
ជាអ្នកប្រាជ្ញមែន ព្រោះដំណើរសេចក្តីដែលបិតាពោលដោយសង្ខេប ដោយ
ពិស្តារបាន ហើយក៏ទ្រង់ត្រឡប់ប្រគល់ពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង

กตฺถจฺจกานญฺจ ปฏิฆาเตสิ ฉตฺตานญฺจ อนาสิ ฯ เตสํ ยาว ฉายา ภิกฺขุโน อาสนฺนา อาทิณฺณทณฺฑกานํ อาทิณฺณสตฺถกานํ ฆาฏุปํ ขณฺฑิเสาปจฺจุ ภวิสฺสตีติ ฯ ๙๓ ๑๑ ยถา ตํ ภิกฺขุโน เสาเภยฺย ยํ ตุมฺเห ฆาฏุ สาสงฺกาเต ฉมฺมวิลเย ปฏฺฐปิตา สมานา ๑ยา จ ภเยยฺยาถ เสาวตา ตาติ ฯ

(๑๙๑) ตติยมฺปิ ๑๑ ภควา เตน ภิกฺขุนา ฝตฺถเกน อโลฬ ภิกฺขุโน ยา ภณฺฑนา ยา กลหา ยา วิคฺคหา ยา วิวาทาติ ฯ ตติยมฺปิ ๑๑ เสา อฉมฺภกี ภิกฺขุ ภควนฺตํ ฝตฺถเกน อาคเตฺวา ภนฺเต ภควา ฉมฺมสฺปฺปี อโปฺปสฺสุ ตฺวา ภนฺเต ภควา ฉินฺนฉมฺมสุขวิหารี อรุณฺยุตฺตา วิหรตุ

ន៏ដ្បែក ជាដំណែលបិតាទៅទីយោវុកុមារវិញ ឲ្យទាំងប្រាន៏ធីតា ១ ថែមទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គួរកោតដែរ យ៉ាងពួកក្សត្រទាំងនោះ (ឆ្ងាប់តែ) កាន់ដំបង (ឆ្ងាប់តែ) កាន់គ្រឿងសស្ត្រាហើយ ចេះមានអំណាត់ន៏ងសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្អបែបនេះបាន ។ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកពាល់គ្នាបានមកបួសក្នុងធម្មវិន័យនេះដែលតថាគតបានសំដែងដោយល្អយ៉ាងនេះហើយ គួរតែខំអត់ធន់ គួរតែខំប្រព្រឹត្តល្អឲ្យស្មើឯង ។

(១៩១) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាទៅន៏ងភិក្ខុទាំងនោះជាគំរប់បីដងយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកទាំងឡាយកុំធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា កុំធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នាឡើយ ។ ឯអធម្មវាទីភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់បីដងយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគជាធម្មស្វាមីទ្រង់ឈប់បន្ទ៏ងចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច សូមទ្រង់ប្រកបតែន៏ងធម៌ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នវិញ ។ ចុះ

មយមេតេន ភណ្ឌនេន ភោសហោន វិក្ខហោន វិវាទេន
បញ្ញាយិស្សាមាតិ ។ អថខោ ភគវា បរិយាធិន្នរូបា
ខោ ឥមេ មោឃបុរិសា ឆយិមេ សុភគវា សញ្ញាមេតុន្តិ
ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

ទីឃាវុភាណវារំ បឋមំ ។

[๑๔๒] អថខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីវរមាទាយ កោសម្ពិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ កោសម្ពិយំ
បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ
សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សង្ឃមជ្ឈំ
បិតកោ ឥមា គាថាយោ អភាសិ ។

ពោសម្ពីក្ខន្ធក: អំណាត់ធំងការប្រែព្រឹត្តិឆ្គួនធំងគាថាសំដែងអំពីការរាប់នូវពៀរ

ឯយើងខ្ញុំទាំងឡាយមុខជានឹងច្បាកដដោយសេចក្តីបង្អកហេតុ ដោយសេចក្តីឈ្លោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ៗ គ្នា ដោយសេចក្តីវិវាទគ្នាមិនខាន ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់នឹកគិតថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះមានសភាពគឺកិលេសគ្របសង្កត់ហើយ តថាគតមិនដាយនឹងតម្រាល់មោឃបុរសទាំងនេះបានឡើយ ហើយក៏ទ្រង់គ្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។

ចប់ ភាវៈពោលអំពីទីឃាវុកុមារ ទី ១ ។

[១៥៦] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ហើយទ្រង់ជាត្រនឹងចីវរយាងចូលទៅក្រុងកោសម្ពីដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម លុះយាងទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងកោសម្ពីហើយទ្រង់ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតវិញ ក៏ទ្រង់រៀបទុកជាក់គ្រឿងសេនាសនៈ ហើយកាន់យកជាត្រនឹងចីវរ ទ្រង់ឋិតកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ក្នុងវេលាគ្រោយភត្ត ហើយទ្រង់ពោលព្រះគាថាទាំងនេះថា

(១៨៣) បុថុសទ្ទោ សមជនោ.

ន ពាលោ កោចិ មញ្ញថ

សង្ឃស្មិំ កិញ្ចមានស្មិំ

ឆាញ្ចំ កិរយ្យុ អបញ្ញុំ ។

បរិម្ហដ្ឋោ បណ្ឌិតាភាសោ

វាចាគោចរភាណិនោ

យោវិច្ឆន្ទំ មុខាយមំ

យេន នីតា ន តំ វិទ្ទូ

អត្តោច្ឆិមំ អាធិ មំ

អធិនំ មំ អហាសិ មេ

យេ ច តំ ឧបនយ្ហន្តិ

វេរំ តេសំ ន សម្មតិ ។

អត្តោច្ឆិ មំ អាធិ មំ

អធិនំ មំ អហាសិ មេ

យេ ច តំ ឧបនយ្ហន្តិ

វេរំ តេស្វូបសម្មតិ ។

ន ហិ វេរេន វេរានិ

(๑๙๓) ជននេះមានសំឡេងខ្ចាំងផង ជាជនប្រហែលគ្នាផង សូម្បីជនណាមួយដឹងខ្លួនថាជាបុគ្គលពាលក៏គ្មាន កាលបើសង្ឃកំពុងតែបែកគ្នា ជនទាំងឡាយក៏មិនបានដឹងហេតុដទៃឲ្យក្រៃលែង ។ ពួកជនដែលក្លៅចស្មោតតើ ហើយធ្វើបុគ្គលខ្លួនដូចជាអ្នកជ្រាជ្ញ មានសំដីជាអារម្មណ៍ ចង់ហាមាត់និយាយប៉ុន្មាន ក៏និយាយប៉ុណ្ណោះទៅ ទុកជាមានគេនាំទៅប្រដល់ឲ្យឈ្លោះគ្នា ក៏មិនដឹងសេចក្តីនោះថាជាសេចក្តីឈ្លោះឡើយ ។ ពួកជនណាចង់សេចក្តីក្រោធនោះទុកដោយគិតថា ជនឯណោះបានជេរអាត្មាអញ ជនឯណោះបានវាយអាត្មាអញ ជនឯណោះបានផ្តាញ់ផ្តាលអាត្មាអញ ជនឯណោះបានលួចទ្រព្យអាត្មាអញ ពៀរបស់ជនទាំងនោះមិនបានរម្ងាប់ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកជនណាមិនបានចង់សេចក្តីក្រោធនោះទុកដោយគិតថា ជនឯណោះបានជេរអាត្មាអញ ជនឯណោះបានវាយអាត្មាអញ ជនឯណោះបានផ្តាញ់ផ្តាលអាត្មាអញ ជនឯណោះបានលួចទ្រព្យអាត្មាអញ ពៀរបស់ជនទាំងនោះទើបរម្ងាប់ទៅបាន ។ ក្នុងលោកនេះ ធម្មតាពៀរ

ភោសម្ពីភុន្នភោ វេរុបសមគាថា

សម្មទ្ទិតេ កុធាចរំ

អវេរេន ច សម្មត្តិំ

ឯស ធម្មោ សនន្តនោ ។

ន ហវេ ច ន វិជានន្តិ

មយមេត្ថ យមាមសេ

យេ ច តត្ថ វិជានន្តិ

តតោ សម្មន្តិ មេធគា ។

អដ្ឋិច្ឆិន្នា[1] ចាណហរា

តវាសុរេនមហារិនោ

វដ្ដំ វិលុម្បមានានំ

តេសំបិ ហោតិ សង្គតិ ។

តស្មា តុម្ហាក នោ សិយា ។

សចេ លភេថ និបកំ សហាយំ

សទ្ធិញ្ចរំ សាធុវិហារិធីរំ

---

๑ ម. អដ្ឋិច្ឆិន្នា ។

មិនដែលរម្ងាប់ទៅដោយការចងពៀរបានម្ដងឡើយ រម្ងាប់បានតែដោយការបំនងចងពៀរ នេះជាធម្មតាតែងមានពីដើមរៀងមក ។ ពួកជនដទៃមិនដែលដឹងច្បាស់ថា យើងដល់នូវសេចក្ដីវិនាសក្នុងកណ្ដាលដំទុំសង្ឃនេះទេ បណ្ដាជនទាំងនោះ បើពួកជនណាមួយដឹងច្បាស់ សេចក្ដីឈ្លោះទើបរម្ងាប់អំពីសំណាក់ជនទាំងនោះបាន ។ អម្បាលឆ្នូដ៏មាតាបិតារបស់ទីឃាវុកុមារគេកាត់ចោល ទាំងជីវិតគេក៏សម្ងាប់ចោល ទាំងគោ សេះ ទឹងជនជានគេក៏នាំយកទៅ ទាំងដែនគេក៏រឹបជាន់ដណ្ដើមយកអស់ ម្ដេចស្ដេចទាំងនោះគង់ទៅមានសេចក្ដីព្រមព្រៀងគ្នាបាន ។ បុរអ្នកទាំងឡាយហេតុអ្វីក៏គ្មានសេចក្ដីព្រមព្រៀងគ្នា ។

បើបុគ្គលបានសំឡាញ់មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន[1] ជាអ្នកប្រាជ្ញមានធម៌ជាគ្រឿងទៅសប្បាយ គ្រាចរទៅជាមួយគ្នា

---

១ ក្នុងអដ្ឋកថា មេត្តសូត្តថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា បេះរក្សាសីលឲ្យបរិសុទ្ធនឹងពិចារណាបច្ច័យមានបីវិរជាដើម នឹងកំណត់ដឹងនូវសេចក្ដីសប្បាយ៣យ៉ាង មានសេប្បាយដោយអាស្រ័យជាដើម ហៅថា មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន ។

អភិក្កុយ្យ សព្ពានិ បវិសន្តុយោធនំ

ចរេយ្យ តេនត្តមនោ សតីមា ។

នោ ចេ លភេថ និបកំ សហាយំ

សទ្ធិញ្ចរំ សាធុវិហារិធីរំ

ភជាវ រដ្ឋំ វិជិតំ បហាយ

ឯកោ ចរេ មាតង្គរញ្ញេវ នាគោ ។

ឯកស្ស បវិតំ សេយ្យោ

នត្ថិ ពាលេ សហាយតា ។

ឯកោ ចរេ ន ច បាបានិ កយិរា

អប្បោស្សុក្កោ មាតង្គរញ្ញេវ នាគោតិ ។

បុគ្គលនោះ អាចគ្រែបសង្កត់នូវសេចក្តីអន្តរាយទាំងពួងបាន ហើយជាអ្នកមានសេចក្តីត្រេកអរមានស្មារតី គប្បីត្រាច់ទៅជាមួយនឹងសំឡាញ់នោះចុះ ។ បើបុគ្គលមិនបានសំឡាញ់ដែលមានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានធម៌ជាគ្រឿងទៅសប្បាយ ត្រាច់ទៅជាមួយគ្នាទេ បុគ្គលនោះគួរត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ប្រៀបដូចជាស្តេចសរបង់ដែនដែលខ្លួនឈ្នះហើយត្រាច់ទៅម្នាក់ឯង (ពុំនោះសោត) ប្រៀបដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរត្រាច់ទៅម្នាក់ឯងក្នុងព្រៃ ។ ការដែលបុគ្គលត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ហៅពេញជាប្រសើរ ព្រោះបុគ្គលពាលគ្មានសហាយតាគុណ(១)ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលគួរត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង មិនគួរធ្វើអំពើលាមកឡើយ ប្រៀបដូចជាដំរីដ៏ប្រសើរមានសេចក្តីខ្ពើមខ្លាយតិច ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯងក្នុងព្រៃ ។

---

១ អដ្ឋកថាធម្មបទថា បុល្លសីល មដ្ឋិមសីល មហាសីល កថាវត្ថុ ១០ ធុតង្គគុណ ១៣ វិបស្សនាញាណ មគ្គ ៤ ផល ៤ វិជ្ជា ៣ អភិញ្ញា ៦ អមតមហានិព្វាន ហៅថា សហាយ-តាគុណ ។

(๑๙๔) អថខោ ภคภา สงฺฆมชฺเฌ ปิตเตกาว ๔มา คาถาโย ภาสิตฺวา เยน ฅาลกเลาณาการคคา-มเว[๑] เตนุปสงฺกมิ ฯ เตน ขเ ปน สมเยน อา-ยสฺมา ภกุ ฅาลกเลาณาการคคาเม วิหาติ ฯ อฑฺฒสา ขเ อายสฺมา ภกุ ภคาวนฺตำ ฐุวเตา ฯ อาคจฺฉนฺ ติสฺสน อาสนำ ปญฺญาเปสิ ปาเทาทกำ ปาทปีฐำ ปา-ทกถลิกำ ฯปนิกฺขิปิ ปจฺจุคฺคนฺตฺวา ปตฺตจีวรำ ปฏิคฺคเหสิ ฯ ติสฺสิ ภคภา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสชฺช ปาเท ปกฺขาเลสิ ฯ อายสฺมาปิ ขเ ภกุ ภคาวนฺตำ อภิวา-เทตฺวา เอกมนฺตำ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตำ นิสินฺโน ขเ อายสฺมนฺตำ ภกุ ภคภา เอตทเวจ ภาวุ ภิกฺขุ จม-ณิยำ ภาวุ ยาปณิยำ ภาวุ ปิณฺฑาโจน น กิลม-มสีติ ฯ จมณิยำ ภคภา ยาปณิยำ ภคภา น ปาหำ ภนฺเต ปิณฺฑาโจน กิลมามีติ ฯ อถขเ ภคภา อายสฺมนฺตำ

๑ ฉ. ฅาลกเลาณาการเคาเมา ฯ

(๑๙๔) កាលបើព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឋិតកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ពោលព្រះគាថាអម្បាលនេះហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅឯពាលកលោណការគ្រាម ។ សម័យនោះឯង ក៏ចួនជាព្រះគគុដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងពាលកលោណការគ្រាមដែរ ។ ឯព្រះគគុដ៏មានអាយុបានឃើញព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏រៀបក្រាលអាសនៈរួចដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ តាំងសម្រាប់ទ្រព្រះបាទដែលលាងរួចហើយនឹងគ្រឿងសម្រាប់ទ្រព្រះបាទដែលមិនទាន់លាង ស្រេចហើយទើបក្រោកឡើងទៅទទួលបាតនឹងចីវរ ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្តុក្រាលថ្វាយ លុះគង់ហើយទើបលាងព្រះបាទ ។ ចំណែកឯព្រះគគុដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះគគុដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកល្មមអត់ធន់បានទេឬ អ្នកល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ អ្នកមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេឬ ។ ព្រះគគុដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មួយម៉ាងទៀត ខ្ញុំព្រះអង្គមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ

กกุธ ภิกฺขเว ภควตา สงฺเขปา ธมฺมา เทสิตา สมุตฺเตชิตา สมฺปหํสิตา อญฺญาตาวินา เนว ตาวตเกน พฺรหฺมจริยสฺส อาทิ ปญฺญายติ น ตาวตเกน สมเยน อายสฺมา จ อนุรุทฺโธ อายสฺมา จ นนฺทิโย อายสฺมา จ กิมฺพิโล ตาวตเกน พฺรหฺมจริยสฺส ปริโยสานํ อคมาสิ ฯ อถ โข ภควา อายสฺมนฺตญฺเญว อนุรุทฺธนนฺทิกิมฺพิเล อามนฺเตสิ ยถา ตุมฺเห อนุรุทฺธา ปฏิปนฺนา ตถา ตุมฺเห ปฏิปชฺเชยฺยาถ ยถา ตุมฺเห ปฏิปนฺนา ตถา ตุมฺเห ปฏิปชฺเชยฺยาถ ยถา ตุมฺเห ปฏิปชฺเชยฺยาถ ตถา ตุมฺเห ปฏิปนฺนา ยถา ตุมฺเห ปฏิปนฺนา ตถา ตุมฺเห ปฏิปชฺเชยฺยาถ ยถา ตุมฺเห น ปฏิปชฺเชยฺยาถ ตถา ตุมฺเห น ปฏิปนฺนา ยถา ตุมฺเห น ปฏิปนฺนา ตถา ตุมฺเห น

ទ្រង់ពន្យល់ព្រះគុណដ៏មានអាយុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈយាងទៅឯប្រទេសនៃព្រៃឈ្មោះបាចីនវង្ស ។ សម័យនោះឯង ចួនជាព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ១ ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ ១ គង់នៅក្នុងប្រទេសនៃព្រៃឈ្មោះបាចីនវង្សដែរ ។ មានបុរសម្នាក់ជាអ្នករក្សាព្រៃ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គកុំយាងចូលទៅក្នុងព្រៃនេះឡើយ ដ្បិតមានពួកកុលបុត្ត ៣ រូប មានសភាពជាអ្នកស្រឡាញ់ខ្លួននៅក្នុងព្រៃនេះ ព្រះអង្គកុំធ្វើសេចក្តីអផ្សុកដល់កុលបុត្តទាំងនោះឡើយ ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុក៏បានឮពាក្យបុរសជាអ្នករក្សាព្រៃ កំពុងប្រកាសជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគដែរ លុះឮហើយក៏និយាយទៅនឹងបុរសជាអ្នករក្សាព្រៃយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នករក្សាព្រៃដ៏មានអាយុ អ្នកឯងកុំឃាត់ព្រះមានព្រះភាគឡើយ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូរបស់យើងទ្រង់យាងមកដល់ហើយ ។ ខណៈនោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុចូលទៅរកព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ និងព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយនឹងព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុនឹងព្រះកិម្ពិលៈ

អកំក្កមថាយស្មន្តោ អកំក្កមថាយស្មន្តោ សត្ថា ឧោ
កតភ អនុបប្បន្នោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ
អាយស្មា ច នន្ទិយោ អាយស្មា ច កិម្ពិលោ កតវន្តំ
បច្ចុគ្គន្ត្វា ឯកោ កតវតោ បត្តចីវរំ បដិគ្គហេសិ ឯកោ
អាសនំ បញ្ញាបេសិ ឯកោ ចាឧោទកំ ចានបីឋំ ចាន-
កដលិកំ ឧបនិក្ខិបិ ។ និសីទិ កតភ បញ្ញត្តេ
អាសនេ និសជ្ជ ចានេ បក្ខាលេសិ ។ តេ បិ ខោ
អាយស្មន្តោ[1] កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។
ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធំ កតភ ឯត-
ទវោច កច្ចិ ភោ អនុរុទ្ធា ឧមនិយំ កច្ចិ យាបនិយំ

---

๑ ម. អាយស្មន្តោ ។

ដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយនិមន្តទៅចុះ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយនិមន្តទៅចុះ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូរបស់យើង ព្រះអង្គទ្រង់យាងមកដល់ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ និងព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបទៅចុះលើព្រះមានព្រះភាគ មួយអង្គចុះលើបាត្រនិងចីវរព្រះមានព្រះភាគ មួយអង្គរៀបចំក្រាលអាសនៈ មួយអង្គដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ តាំងសម្រាប់ដំកល់ព្រះបាទដែលលាងហើយ និងគ្រឿងសម្រាប់ដំកល់ព្រះបាទដែលមិនទាន់បានលាង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលនោះហើយ លុះគង់ហើយទ្រង់លាងព្រះបាទ ។ ចំណែកលោកដ៏មានអាយុទាំងនោះក៏នាំគ្នាក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់រួចហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអនុរុទ្ធទាំងឡាយ(១) អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលឬទេ

---

១ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅមិនសំដៅយកព្រះអនុរុទ្ធតែមួយអង្គទេ ទ្រង់ត្រាស់ហៅចំពោះព្រះតាមព្រះថេរៈទាំងបីព្រះអង្គ ។

กตฺวา ปิณฺฑาเกน น กิลมตีติ ฯ อิมินียมฺ ภิกฺ-
ขา ยาปนียมฺ ภิกฺขา น จ มยมฺ ตนฺนิ ปิณฺฑาเกน
กิลมามาติ ฯ กตฺวา ปน เต อนฺธกวินฺทา สมณา สกฺยปุ-
ตฺติยา อาจิณฺณา ฉินฺนกีฬิกา อญฺญมญฺญมฺ ปิย-
จกฺขูหิ สมฺปสฺสนฺตา วิหรนฺตีติ ฯ ตกฺกสีเ(๑) มยมฺปนฺนิ ส-
มณา สกฺยปุตฺติยา อาจิณฺณา ฉินฺนกีฬิกา อญฺญมญฺญมฺ
ปิยจกฺขูหิ สมฺปสฺสนฺตา วิหรามาติ ฯ ยถากถมฺ
ปน ตุมฺเห อนฺธกวินฺทา สมณา สกฺยปุตฺติยา อาจิณฺณา
ฉินฺนกีฬิกา อญฺญมญฺญมฺ ปิยจกฺขูหิ สมฺปสฺสนฺตา
วิหรถาติ ฯ ๙๘ มยฺหมฺปิ ตนฺนิ ฌานมฺ เหตีติ นาคา ตาต
เม สุณาหิ ตาต เม ยาหิ ฌานมฺปิ สตฺถุจาริกมฺปิ

---

๑. ม. ปาตฺตกีเสุ ตีสุปิ ปาเสสุ ทิสฺสติ ฯ

អ្នកចាំងឡាយមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតឬទេ ។ ព្រះថេរៈចាំង៣អង្គក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំមិនបានលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរទៀតថា ម្នាលអនុរុទ្ធចាំងឡាយ ចុះអ្នកចាំងឡាយបានព្រមព្រៀងស្មោះសរមិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់ដែរឬ ។ ព្រះអនុរុទ្ធក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណា យើងខ្ញុំចាំងនោះព្រមព្រៀងស្មោះសរនឹងគ្នាមិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរទៀតថា ម្នាលអនុរុទ្ធចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយបានជាព្រមព្រៀងស្មោះសរនឹងគ្នាមិនវិវាទគ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់ ដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះអនុរុទ្ធក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីនេះខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះថា អាត្មាអញបាននៅជាមួយនឹងពួកបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរស្មើគ្នាបែបនេះ ហៅពេញជាលាភរបស់អាត្មាអញ អាត្មាអញហៅពេញជា

សទ្ធិំ វិហរាមីតិ តស្ស មយ្ហំ កន្តេ ឥមេសុ អាយស្មន្តេ-
សុ មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ រហោ ច
មេត្តំ វចីកម្មំ មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ
រហោ ច តស្ស មយ្ហំ កន្តេ ឯវំ ហោតិ យន្នូនាហំ
សកំ ចិត្តំ និក្ខិបិត្វា ឥមេសំយេវ អាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស
វសេន វត្តេយ្យន្តិ សោ ខោ អហំ កន្តេ សកំ ចិត្តំ
និក្ខិបិត្វា ឥមេសំយេវ អាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វសេន
វត្តាមិ ជាតា ហិ ខោ នោ កន្តេ កាយា ឯកញ្ញំ បន
មញ្ញេ ចិត្តន្តិ ។ អាយស្មាបិ ខោ នន្ទិយោ អា-
យស្មាបិ ខោ កិម្ពិលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មយ្ហំបិ ខោ
កន្តេ ឯវំ ហោតិ លាភា វត មេ សុលទ្ធំ វត មេ
យោហំ ឯវរូបេហិ សព្រហ្មចារីហិ សទ្ធិំ វិហរាមីតិ តស្ស
បយ្ហំ កន្តេ ឥមេសុ អាយស្មន្តេសុ មេត្តំ កាយកម្មំ
បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ រហោ ច មេត្តំ វចីកម្មំ មេត្តំ
មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ អាវិ ចេវ រហោ ច តស្ស

បានស្រួលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គតែងដំកល់
កាយកម្មប្រកបដោយមេត្តាចំពោះលោកដ៏មានអាយុអម្បាលនេះ ទាំងទី
ចំពោះមុខនឹងទីកំបាំង ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងដំកល់វចីកម្មនឹងមនោកម្មប្រកប
ដោយមេត្តា ទាំងទីចំពោះមុខនឹងទីកំបាំង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះអាត្មាអញគួរជាក់ចិត្ត
របស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះ
វិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បាន
ជាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុ
ទាំងនេះទៅ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯកាយរបស់យើងខ្ញុំផ្សេងគ្នាក៏
ពិតមែន ប៉ុន្តែចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង ។ ឯព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ ទើបព្រះ
កិម្ពិលៈដ៏មានអាយុក៏បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ទៀតថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
ថា អាត្មាអញនៅជាមួយនឹងពួកបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរស្មើគ្នា
បែបនេះ ហៅពេញជាលាភរបស់អាត្មាអញ អាត្មាអញហៅពេញជាបាន
ស្រួលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គតែងដំកល់កាយ-
កម្មប្រកបដោយមេត្តាចំពោះលោកដ៏មានអាយុអម្បាលនេះ ទាំងទីចំពោះ
មុខនឹងទីកំបាំង ខ្ញុំព្រះអង្គតែងដំកល់វចីកម្មនឹងមនោកម្មប្រកបដោយមេត្តា

ยญฺหิ ภนฺเต ฌานํ โหติ ยญฺญตฺถาหํ สกกํ จิตฺตํ นิกฺขิปิตฺวา สเมสฺสามีติ อายสฺมนฺตานํ จิตฺตสฺส วสีภาเว วตฺตมาเน สเจ ขาหิ อหํ ภนฺเต สกกํ จิตฺตํ นิกฺขิปิตฺวา สเมสฺสามีติ อายสฺมนฺตานํ จิตฺตสฺส วสีภาเว วตฺตมาเน นานา หิ ขาหิ นาม ภนฺเต กายา ฯเปฯ ปน มญฺเญ จิตฺตนฺติ ฯเปฯ ยถา ภนฺเต สมฺปตฺตา สมฺโภคยาตา อาวาหยาตา วิเวกกามาตา อญฺญมญฺญํ ปิยจกฺขูหิ สมฺปสฺสนฺตา วิหรนฺติ ฯ เกจิ ปน เวรา อนฺธปุตฺตา อปฺปมตฺตา อาตาปิโน ปหิตตฺตา วิหรนฺติ ฯ ตกฺกู ปยา ภนฺเต อปฺปมตฺตา อาตาปิโน ปหิตตฺตา วิหรนฺติ ฯ ยถา-กถํ ปน ตุมฺหากญฺจ อนฺธปุตฺตา อปฺปมตฺตา อาตาปิโน ปหิ-ตตฺตา วิหรนฺติ ฯ ส๘ ภนฺเต อมฺหากํ โย ปมโม

ទាំងទីបំពោះមុខនឹងទីកំចាំង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះអាត្មាអញគួរដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះវិញចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនោះបានដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯកាយរបស់យើងខ្ញុំផ្សេងគ្នាពិតមែន ប៉ុន្តែចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដោយហេតុយ៉ាងនេះហើយ បានជាយើងខ្ញុំព្រមព្រៀងស្មោះសរ មិនវិវាទគ្នាដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលអនុរុទ្ធទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនបានប្រហែសធ្វេស មានព្យាយាមដុតកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ខ្លះដែរឬ ។ ព្រះអនុរុទ្ធក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំមិនបានប្រហែសធ្វេសទេ ហើយមានព្យាយាមដុតកិលេសនឹងមានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលអនុរុទ្ធទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយដែលឥតមានប្រហែសធ្វេស មានតែព្យាយាមដុតកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ តើយ៉ាងដូចម្តេច ។ ព្រះថេរៈទាំង ៣ អង្គក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បណ្តាយើងខ្ញុំដែលនៅកាន់ទីនេះ បើលោកណា

តាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ សោ អាសនំ បញ្ញាបេតិ
ចាតោនកំ ចាតបីឋំ ចាតកថលិកំ ឧបដ្ឋិបតិ
អវិក្ខារចាតិ ដោវិត្វា ឧបដ្ឋាបេតិ ចាតិយំ បរិភោ-
ដនិយំ ឧបដ្ឋាបេតិ យោ បច្ឆា តាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ
សចេ ហោតិ ភុត្តាវសេសោ សចេ អាកង្ខតិ ភុញ្ជតិ
ដោ ចេ អាកង្ខតិ អបហរិតេ វា ឆឌ្ឌេតិ អបា-
ណកេ វា ឧទកេ ឱបិលាបេតិ សោ អាសនំ ឧទ្ធរតិ
ចាតោនកំ ចាតបីឋំ ចាតកថលិកំ បដិសាមេតិ
អវិក្ខារចាតិ ដោវិត្វា បដិសាមេតិ ចាតិយំ បរិភោ-
ដនិយំ បដិសាមេតិ ភត្តគ្គំ សម្មដ្ឋតិ យោ បស្សតិ
ចាតិយឃដំ វា បរិភោដនិយឃដំ វា រិត្តំ
តុច្ឆំ សោ ឧបដ្ឋាបេតិ សចស្ស ហោតិ អាសយ្ហិ
ហត្ថបាការេន ឧទកិយភរិ អាមដ្ឌត្វា ហត្ថបិលដ្ឋកេន
ឧបដ្ឋាបេម ន ត្វេវ មយំ ភន្តេ តាបច្ចយា ភិចំ តិដ្ឋាម

ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រុកមុនគេ លោកនោះរៀបចំគ្រាលអាសនៈ ដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង ដំកល់តាំងសម្រាប់ត្រដើង ដែលលាងរួច ទំាងដំកល់គ្រឿងសម្រាប់ត្រដើងដែលមិនទាន់លាង ហើយលាងភាជន៍ សម្រាប់ផ្ទេបាយដំកល់ទុកឲ្យស្រួល រួចដំកល់ទឹកឆាន់ទំាងទឹកប្រើប្រាស់ លោកណាមកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រុកក្រោយគេ បើមានរបស់ដែលសល់ពីឆាន់ បើកិក្ខុនោះចង់ឆាន់ក៏ឆាន់ទៅ បើមិនចង់ឆាន់ទេ ចាក់ចោលទៅក្នុងទីគ្មានស្មៅស្រស់ក៏បាន ឬចសាចទៅក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វតូចក៏បាន រួចលោកនោះរើអាសនៈចេញ ហើយរៀបចំទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ត្រដើងដែលលាងរួចហើយ ទំាងគ្រឿងសម្រាប់ត្រដើងដែលមិនទាន់លាង ហើយលាងភាជន៍សម្រាប់ផ្ទេបាយរៀបចំទុកជាក់ រួចរៀបទុកជាក់ទឹកឆាន់ទំាងទឹកប្រើប្រាស់ ហើយចាសពេងកត្តា បើលោកណាឃើញកុម្មសម្រាប់ជាក់ទឹកឆាន់ក្តី កុម្មសម្រាប់ជាក់ទឹកប្រើប្រាស់ក្តី កុម្មសម្រាប់ជាក់ទឹកលាងវច្ចៈក្តី រលើងសោះទទេ លោកនោះក៏ដំកល់ទុកឲ្យមានឡើង បើលោកនោះមិនអាចលើកដោយកំឡាំងដៃបានទេ ក៏យើងខ្ញុំហៅភិក្ខុ (ឯទៀត) មកជាពីរបួនរូបជួយលើកប្រសែងដោយដៃយកទៅដំកល់ទុក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំមិនបាច់បញ្ជូញវាចាព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

ปญฺหาหิ กตฺวา ขฺวาหํ ตยา สทฺธึ กเถสฺสามีติ ปฏิญฺญาย ตุณฺหี อโหสิ. ตโต ปฏฺฐาย ตสฺส ตสฺมึ ปฏิพทฺธจิตฺตตา อุปฏฺฐหิ. ตสฺมา ตสฺส ตตฺถ คมนกาลโต ปฏฺฐาย ปฏิกฺกมนกาลปริจฺเฉทวเสน ปาจิตฺติยาปตฺติ ปริจฺเฉทโต ปฏฺฐาย

ម្យ៉ាងទៀត តែគ្រប់ ៥ ថ្ងៃហើយ យើងខ្ញុំតែងអង្គុយប្រជុំគ្នាដោយធម្មីកថា អស់រាត្រីចាំងមួល[1] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ដោយហេតុយ៉ាងនេះ ហើយ បានជាយើងខ្ញុំព្រះអង្គឥតមានសេចក្តីប្រហែសឆ្អែស ខំព្យាយាម ជុតកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ ឥតមានទឹកនា (ដល់កាយទីងជីវិតឡើយ) ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុផង ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុផង ព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុផង ឲ្យឈប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្នទឹងបរលោក ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យខ្ជិយ៉ាតក្នុងការកុសល ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា រួចទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈហើយយាងទៅកាន់ចារិកប្រទេសចារិលេយ្យកៈ កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ក៏ចូលដល់ទៅប្រទេសចារិលេយ្យកៈ ។ ពុទ្ធា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្រោមម្លប់កន្ទុសាលព្រឹក្ស ក្នុងដងវៃព្រៃឈ្មោះរក្ខិតនាប្រទេសចារិលេយ្យកៈនោះ ។

(១៩៥) លោនោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងទីស្ងាត់សមំនៅក្នុងព្រៃកម្ពុជ ទ្រង់កើតមានព្រះហឫទ័យត្រិះរិះឡើងយ៉ាងនេះថា កុងពេលមុនតថាគតនៅច្រឡូកច្រឡំដោយពួកកិក្ខុទាំងនោះដែលនៅកុងក្រុងកោសម្ពីជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះ ធ្វើសេចក្តីវិវាទ ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍កុងសង្ឃ មិនបានសេចក្តីសប្បាយ

---

១ គ្រប់ត្រាំរាត្រី តែងប្រជុំគ្នានិយាយធម៌អាចិអស់មួយរយៈ ។

ឯតរហិ ឯតោ អនុតិយោ សុខំ ជាសុ វិហរាមិ អញ្ញត្រែវ តេហិ កោសម្ពិតេហិ ភិក្ខូហិ កណ្ឌនការតេហិ កលហការតេហិ វិវាទការតេហិ ភស្សការតេហិ សង្ឃេ អធិករណការតេហិ។ អញ្ញតរេបិ ខោ ហត្ថិរាជា អាគិលេ្លា វិហរតិ ហត្ថីហិ ហត្ថិនីហិ ហត្ថិកលភេហិ[1] ហត្ថិច្ឆាបេហិ[2] ឯឆ្ចត្តានិ ចេវ តិណានិ ខាទតិ ឱភគ្គោភគ្គញ្ច សាខាភង្គំ ខាទន្តិ អាវិលានិ ច ចាតិយានិ បិវតិ ឱគាហញ្ច សស្សេ[3] ឱតិណ្ណោ សស្សេ ហត្ថិ-និយោ កាយំ ឧបនិយំសន្តិយោ កច្ឆន្តិ។ **អថខោ** តស្ស ហត្ថិរាជកស្ស ឯតទហោសិ អហំ ខោ អាគិលេ្លា វិហរាមិ ហត្ថីហិ ហត្ថិនីហិ ហត្ថិកលភេហិ ហត្ថិច្ឆា-បេហិ ឯឆ្ចត្តានិ ចេវ តិណានិ ខាទាមិ ឱភគ្គោភគ្គញ្ច មេ សាខាភង្គំ ខាទន្តិ អាវិលានិ ច ចាតិយានិ បិវាមិ

---

๑ ម. ហត្ថិកលភេហិ។ ๒ ហត្ថិច្ឆាបកេហិ។ ๓ ម.ឧ.ហត្ថស្សេ។

កង់ពេលនេះ តថាគតតែម្នាក់ឯងគ្មាននរណាជាគំរប់ពីរ ហើយបានទៅជាទ្នឹ
សប្បាយ ព្រោះវៀរផុតអំពីពួកកិកូទាំងនោះដែលនៅកង់ក្រែងកោសម្ពីជា
អ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា ធ្វើសេចក្តីវិវាទគ្នា ធ្វើតិរច្ឆាន-
កថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ មានដំរីដ៏ប្រសើរ ១ នៅច្រឡូកច្រឡំ
នឹងពួកដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្ទាវ នឹងពួកកូនដំរីតូច ។ ហើយស៊ី
ស្មៅដែលពួកដំរី (មានដំរីឈ្មោលជាដើមនោះ) ចោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំ-
ណែកខាងពួកដំរីទាំងនោះក៏ស៊ីមែកឈើចាក់ៗ ដែលដំរីដ៏ប្រសើរនោះកាច់
បំចាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ ឯដំរីដ៏ប្រសើរក៏ផឹកតែទឹកល្អក់ កាលបើដំរីដ៏ប្រសើរ
ដើរចុះទៅងំកំពង់ទឹក អស់ពួកមេដំរីក៏ដើរត្រដុសកាយ ។ ឯដំរីដ៏ប្រសើរ
នោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនៅច្រឡូកច្រឡំដោយពួក
ដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្ទាវ នឹងពួកកូនដំរីតូច ។ ហើយស៊ីស្មៅ
ដែលដំរីទាំងនោះចោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំណែកពួកដំរីទាំងនោះក៏ស៊ីមែក
ឈើចាក់ ។ ដែលអាត្មាអញកាច់បំចាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ អាត្មាអញផឹកទឹកក៏ល្អក់

ตุฏฺฐหฏฺฐา[๑] เม ติตฺถิยสฺส ปาฏิหาริยา ปสาทนียา ภวนฺติ-
ยนฺติ สญฺญาปิตา ปกฺกนฺตา ตโต ปฏฺฐาย ปาฏิหาริยา น
ปญฺญายึสุ ๆ อถโข โส ปาฏิหาริโก ปาฏิหาริยานิ อทิสฺวา
ปุนเทว ปาฏิหาริยานิ ยาจิ ๆ อถโข สา ปาฏิหาริกา
ยาจิยมานา ตถาคตสฺส ปาทปีฐนฺตรเก ปาฏิหาริยานิ
ทสฺเสสิ ๆ อถโข ตถาคโต ตสฺส ปาฏิหาริยานิ ทิสฺวา
ปุนเทว ปาฏิหาริยานิ ยาจิ ๆ อถโข ตถาคโต ตสฺส
ปาฏิหาริยานิ ทิสฺวา ปุนเทว ปาฏิหาริยานิ ยาจิ ๆ อถโข
ตถาคโต ตสฺส ปาฏิหาริยานิ ทิสฺวา ปุนเทว ปาฏิหาริยานิ
ยาจิ ๆ อถโข ตถาคโต ตสฺส ปาฏิหาริยานิ ทิสฺวา ปุน-
เทว ปาฏิหาริยานิ ยาจิ ๆ อถโข ตถาคโต ตสฺส ปาฏิหา-
ริยานิ ทิสฺวา ปุนเทว ปาฏิหาริยานิ ยาจิ ๆ อถโข ตถา-
ค

កាលបើអាត្មាអញដើរចុះទៅងំកំពង់ទឹក អស់ពួកមេដំរីក៏ដើរត្រដុសកាយ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញថយចេញពីហ្វូងទៅនៅម្នាក់ឯងវិញចុះ ។ គ្រានោះ ដំរីដ៏ប្រសើរនោះដើរបែកចេញពីហ្វូងចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលទ្រង់គង់ក្រោមម្លប់កន្ទុសាលព្រឹក្សក្នុងដងព្រៃឈ្មោះភ្កិត នាជាវិលេយ្យកប្រទេស លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ដំកល់ទឹកធានទឹងទឹកប្រៃប្រាស់ដោយប្រមោយចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើទឹកន្ទែងនោះមិនឲ្យមានស្នៅស្រស់ផង ។ លំដាប់ពីនោះមក ដំរីដ៏ប្រសើរនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលពីដើមអាត្មាអញនៅច្រឡូកច្រឡំនឹងពួកដំរីឈ្មោល ពួកមេដំរី ពួកដំរីស្អាវ នឹងពួកកូនដំរីតូច ។ ហើយអាត្មាអញបានស៊ីស្មៅដែលពួកដំរីទាំងនោះជ្រាបផ្តាច់ចុងចេញ ចំណែកខាងពួកដំរីទាំងនោះក៏បានស៊ីមែកឈើបាក់ ។ ដែលអាត្មាអញកាច់បំបាក់ខ្ចេចខ្ចីវិញ មិនតែប៉ុណ្ណោះសោត អាត្មាអញបានទាំងធ្វើកទឹកល្អក់ កាលបើអាត្មាអញដើរចុះទៅងំកំពង់ទឹក ពួកមេដំរីក៏ដើរត្រដុសកាយ ក្នុងពេលនេះអាត្មាអញតែម្នាក់ឯងឥតមាននរណាជាគំរប់ពីរ ហើយបានទៅជាសុខស្រួលបួល ព្រោះបានវៀរចាកពួកដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្អាវ

ហាត្តិច្ឆាបេហីតិ ។ អថខោ ភគវា អត្តនោ ច បរិវេកំ
វិទិត្វា តស្ស ច ហត្ថិនាគស្ស ចេតសា ចេតោបរិ-
តក្កមញ្ញាយ តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

ឯតំ នាគស្ស នាគេន
ឦសាទន្តស្ស ហត្ថិនោ
សមេតំ ចិត្តំ ចិត្តេន
យនេកោ រមតី វនេតិ ។

[๑๕๖] អថខោ ភគវា ចារិលេយ្យកេ យថាភិរន្តំ
វិហរិត្វា យេន សាវត្ថី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្ពេន ចា-
រិកំ ចរមានោ យេន សាវត្ថី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ ភគវា
សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។

[๑๕๗] អថខោ ពោសម្ពិកោ(๑) ឧបាសកោ
ឯតទវោចិ ឥមេ ខោ អយ្យា ពោសម្ពិកា ភិក្ខូ
ពហុនោ អម្ហាកំ អនត្ថស្ស ការកា ឥមេហិ ឧញ្ញាទេន្តោ
ភគវា បក្កន្តោ ហន្ទ មយំ អយ្យេ ពោសម្ពិកេ ភិក្ខូ
នេវ អភិវាទេយ្យាម ន បច្ចុដ្ឋេយ្យាម ន អញ្ជលិកម្មំ

---

๑ ម. អថខោ ពោសម្ពិកា ឧបាសកា ឥមេ ភោតំ ទិស្សតិ ។

ទើបពួកកូនដំរីតូចៗ ។ លោនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីរំពៃរបស់ព្រះអង្គផង ហើយទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីតិះរិះនៃចិត្តរបស់ដំរីដ៏ប្រសើរនោះដោយព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គផង ហើយក៏ទ្រង់បន្ទឺព្រះឧទានេះក្នុងពេលនោះ ថា

ហត្ថិនាគ (ដំរីប្រសើរ) រមែងត្រេកអរក្នុងព្រៃ តែម្នាក់ឯង ហេតុណា ហេតុនុ៎ះ ចិត្តរបស់ហត្ថិនាគមានក្នុងឯកន្ទាំនេះ ស្មើគានឹងចិត្តរបស់ព្រះពុទ្ធនាគដែរ[1] ។

(១៥៦) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងចារិកប្រទេស គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកនៃក្រុងសាវត្ថី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ បានឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀបក្រុងសាវត្ថីនោះ ។

(១៥៧) លោនោះ ពួកឧបាសកដែលនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីមានសេចក្តីតិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកលោកជាម្ចាស់ទាំងនេះ ជាកិកូនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីបានធ្វើអំពើឥតប្រយោជន៍ជាច្រើនដល់យើង ព្រះដ៏មានព្រះភាគសោត ក៏ពួកកិកូទាំងនេះបៀតបៀនតាល់តែទ្រង់យាងចេញបាត់ទៅ បើដូច្នោះ យើងមិនគួរសំពះ មិនគួរក្រោកទទួល មិនគួរធ្វើអញ្ជលិកម្ម

---

១ ពាក្យថា ពុទ្ធនាគ គឺព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ។

สามีจิกมฺมํ กาเรยฺยาม ฯ สงฺฆาเรยฺยาม ฯ กายกาเรยฺยาม ฯ มาเนยฺยาม ฯ ปูเชยฺยาม อุปคตานเมว ปิณฺฑปาตํ[1] ฯ ฉนฺเทยฺยาม ฯเปฯ อมฺเหหิ อสงฺฆาริยมานา อกายการิยมานา อมานิยมานา อปูชิยมานา อสงฺฆารุปคตา ปงฺกมิสฺสนฺติ ฯ วิฆฺฆมิสฺสนฺติ ฯ กสาวนฺตา ฯ ปสาเธสฺสนฺตีติ ฯ อถโข เถรา เสนาสนคาหาปกา เถเร ภิกฺขู เอวมาหํสุ ฯ มา ภนฺเต เถรา อภิกฺขเณ ฯ ปฏิสงฺขรณกมฺมานิ อกตฺถ สามีจิกมฺมานิ อกตฺถ สงฺฆาริยานิ อกตฺถ กายการิยานิ อกตฺถ มานิยานิ อกตฺถ ปูชิยานิ อกตฺถ อุปคตานเมว ปิณฺฑปาตานิ ฯ อถโข เถรา ภิกฺขู เถเรหิ ภิกฺขูหิ อสงฺฆาริยมานา อกายการิยมานา อมานิยมานา อปูชิยมานา อสงฺฆารุปคตา ปามาหิสุ ภาคฺย มยํ อาวุโส สาวตฺถึ คนฺตฺวา ภควโต สนฺติเก ฯ อิมํ อธิกรณํ วูปสเมยฺยามาติ ฯ อถโข เถรา ภิกฺขู เสนาสนํ สงฺฆาเปตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน สาวตฺถี เตนุปสงฺกมึสุ ฯ

---

๑ ฉ. ปิณฺฑปาตํ ฯ

มิនគួរធ្វើសាមីចិកម្ម មិនគួរធ្វើសក្ការៈ មិនគួរធ្វើសេចក្តីគោរព មិនគួរ
រាប់អាន មិនគួរបូជា ពួកលោកម្ចាស់ជាកិក្ខុនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីទេ ឯក
ជាកិក្ខុទាំងនោះចូលមកដិត យើងក៏មិនគួរឲ្យបិណ្ឌបាតឡើយ កិក្ខុទាំង
នេះតែពួកយើង លែងធ្វើសក្ការៈ លែងធ្វើសេចក្តីគោរព លែងរាប់អាន
លែងបូជា យ៉ាងនេះហើយ ក៏ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈហើយមុខជា
នឹងរត់ចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ ញ៉ាំងព្រះមានព្រះភាគឲ្យគ្រាស
ក្បាណាខ្លះមិនមាន ។ គ្រានោះ ពួកឧបាសកក្រុងកោសម្ពីលែង
សំពះ លែងគ្រោកទទួល លែងធ្វើអញ្ជលិកម្ម នឹងសាមីចិកម្ម លែង
ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជាពួកកិក្ខុក្រុងកោសម្ពី ឯកជាកិក្ខុ
ទាំងនោះចូលទៅបិណ្ឌបាត ក៏លែងឲ្យបិណ្ឌបាត ។ លុះនោះ
ពួកកិក្ខុក្រុងកោសម្ពី កាលបើពួកឧបាសកក្រុងកោសម្ពីលែងធ្វើសក្ការៈ
គោរព រាប់អាន បូជា ក៏ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈ ហើយក៏
និយាយនឹងគ្នាយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ បើដូច្នោះមានតែយើង ទៅ
ក្រុងសាវត្ថីម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគចេញ ។
លុះជាប់នោះ ពួកកិក្ខុក្រុងកោសម្ពីក៏រៀបចំខុកជាក់គ្រឿងសេនាសនៈរួច
នាំយកបាត្រនឹងចីវរចូលទៅក្រុងសាវត្ថី ។

ពោសម្ពីពួន្ធពេ អដ្ឋារសវត្ថុអធម្មាទិ

[๑๙๘] អាសេ្ចសិ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ តេ
កិរ កោសម្ពិកា ភិក្ខូ កលហជាតកា ភណ្ឌនជាតកា វិវាទាបន្នា
មុខសត្តីហិ វិតុទន្តា វិហរន្តិ តេ ធម្មម្បិ ន សាធេន្តិ
ន ឧបធារេន្តិ ន ឧបលក្ខេន្តិ ន តុលេន្តិ ន តីរេន្តិ ន
វិភាវេន្តិ ន វិភូតំ ករោន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា
សារីបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច តេ កិរ ភន្តេ កោសម្ពិ-
កា ភិក្ខូ កលហជាតកា ភណ្ឌនជាតកា វិវាទាបន្នា មុខ-
សត្តីហិ វិតុទន្តា វិហរន្តិ តេ ធម្មម្បិ ន សាធេន្តិ ន
ឧបធារេន្តិ ន ឧបលក្ខេន្តិ ន តុលេន្តិ ន តីរេន្តិ ន
វិភាវេន្តិ ន វិភូតំ ករោន្តិ ។ តត្រ ភន្តេ ភិក្ខូ
បដិបជ្ជមានា កតមំ ធម្មំ ន សាធេន្តិ ន ឧបធារេន្តិ
ន ឧបលក្ខេន្តិ ន តុលេន្តិ ន តីរេន្តិ ន វិភាវេន្តិ
ន វិភូតំ ករោន្តិ ។ តត្រ ភន្តេ ភិក្ខូ បដិបជ្ជមានា
កតមំ ធម្មំ ន សាធេន្តិ ន ឧបធារេន្តិ ន ឧបលក្ខេន្តិ
ន តុលេន្តិ ន តីរេន្តិ ន វិភាវេន្តិ ន វិភូតំ ករោន្តិ ។
តត្រ ភន្តេ ភិក្ខូ បដិបជ្ជមានា កតមំ ធម្មំ ន សាធេន្តិ
ន

(១៩៨) ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានពោលដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើរជធិកវណ៌កង់សង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី ។ ទើបព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពោលថាពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថានឹងធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែសារីបុត្ត បើដូច្នោះអ្នកចូរតាំងនៅឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធ្វើដូចម្តេចខ្ញុំព្រះអង្គអាចស្គាល់ថាជាធម៌ឬមិនមែនជាធម៌បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែសារីបុត្ត អ្នកត្រូវស្គាល់អធម្មវាទីបុគ្គល (បុគ្គលពោលខុសធម៌) ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង នែសារីបុត្ត ក្នុងសាសនានេះមានភិក្ខុសំដែងសភាវៈដែលមិនមែនធម៌ថាជាធម៌វិញ សំដែងធម៌ថា មិនមែនជាធម៌វិញ សំដែងសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យវិញ សំដែងវិន័យថាមិនមែនវិន័យ

ธีបេតំ អភាសំតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតំ ធីបេតំ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតំ ធីបេតំ អនាបត្តិំ តថាគតេន អាបត្តិំ តថាគតេនាតំ ធីបេតំ អាបត្តិំ តថាគតេន អនាបត្តិំ តថាគតេនាតំ ធីបេតំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតំ ធីបេតំ បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតំ ធីបេតំ អនាបត្តិំ អាបត្តិតំ ធីបេតំ អាបត្តិំ អនាបត្តិតំ ធីបេតំ លហុកំ អាបត្តិំ ករុកា អាបត្តិតំ ធីបេតំ ករុកំ អាបត្តិំ លហុកា អាបត្តិតំ ធីបេតំ សាវសេសំ អាបត្តិំ អនវសេសា អាបត្តិតំ ធីបេតំ អនវសេសំ អាបត្តិំ សាវសេសា អាបត្តិតំ ធីបេតំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតំ ធីបេតំ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតំ ធីបេតំ ឥមេហិ ខោ សារីបុត្ត អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ អនម្ហកធី ជានិតព្ពោ អដ្ឋារសហិ ច ខោ សារីបុត្ត វត្ថូហិ ឆម្ហកធី ជានិតព្ពោ ឥធ សារីបុត្ត ភិក្ខុ អនម្ហំ អនម្ហោតំ ធីបេតំ ឆម្ហំ ឆម្ហោតំ ធីបេតំ អរិនយំ អរិនយោតំ ធីបេតំ វិនយំ

วิญ สังฆาทิเสสที่ตถาคตมิได้บัญญัติ ไม่ทรงพรรณนา ไม่ทรงแสดง ว่าตถาคตมิได้บัญญัติ ไม่ทรงพรรณนา ไม่ทรงแสดงวิญ สังฆาทิเสสที่ตถาคตบัญญัติ ทรงพรรณนา ทรงแสดงแล้ว ว่าตถาคตบัญญัติ ทรงพรรณนา ทรงแสดงแล้ววิญ กิจที่ตถาคตมิได้ทรงอนุญาต ว่าตถาคตมิได้ทรงอนุญาตวิญ กิจที่ตถาคตทรงอนุญาตแล้ว ว่าตถาคตทรงอนุญาตแล้ววิญ สิกขาบทที่ตถาคตมิได้ทรงบัญญัติ ว่าตถาคตมิได้ทรงบัญญัติวิญ สิกขาบทที่ตถาคตทรงบัญญัติแล้ว ว่าตถาคตทรงบัญญัติแล้ววิญ อนาบัติว่าเป็นอาบัติวิญ อาบัติว่าเป็นอนาบัติวิญ อาบัติเบาว่าเป็นอาบัติหนักวิญ อาบัติหนักว่าเป็นอาบัติเบาวิญ อาบัติที่เป็นสาวเสส[๑] ว่าเป็นอาบัติไม่เป็นสาวเสส[๒]วิญ อาบัติที่ไม่เป็นสาวเสส ว่าเป็นอาบัติสาวเสสวิญ ขอให้ออกอาบัติว่าเป็นขอให้ออกอาบัติวิญ นี่สารีบุตร บุคคลผู้รู้ธรรมของบุคคลด้วยวัตถุ ๑๘ อย่างนี้แลชื่อว่า นี่สารีบุตร ส่วนธรรมของบุคคล บุคคลผู้รู้ด้วยวัตถุ ๑๘ อย่างเหล่านี้ นี่สารีบุตร ในศาสนานี้มีกิจ ๒ อย่าง คือ สิ่งที่มิใช่ธรรม ว่ามิใช่ธรรม สิ่งที่ธรรมว่าธรรม สิ่งที่มิใช่วินัย ว่ามิใช่วินัย สิ่งที่วินัย ว่าวินัย

---

๑ เว้นแต่อาบัติที่นำออกเสีย อาบัติทั้งหมดเรียกว่าสาวเสส ๒ คืออาบัติที่นำออก

វិនយោតិ ឥមិបេតំ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន អភា-
សិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ឥមិបេតំ ភាសិតំ លបិតំ
តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ឥមិបេតំ អនា-
ចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឥមិបេតំ
អាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឥមិបេតំ
អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ឥមិបេតំ
បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ឥមិបេតំ អនា-
បត្តឹ អនាបត្តីតិ ឥមិបេតំ អាបត្តឹ អាបត្តីតិ ឥមិបេតំ លហុកំ
អាបត្តឹ លហុកា អាបត្តីតិ ឥមិបេតំ ករុកំ អាបត្តឹ ករុកា
អាបត្តីតិ ឥមិបេតំ សាវសេសំ អាបត្តឹ សាវសេសា អា-
បត្តីតិ ឥមិបេតំ អនវសេសំ អាបត្តឹ អនវសេសា អាបត្តីតិ
ឥមិបេតំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឥមិបេតំ អ-
ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឥមិបេតំ ឥមេហិ ខោ
សារីបុត្ត អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ឧម្មាទនិ ជានិតព្ពោតិ ។

(๑๕๙) អាសុំ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លា-
នោ ។ បេ ។ អាសុំ ខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ
អាសុំ ខោ អាយស្មា មហាកច្ចានោ អាសុំ ខោ

សំដែងពាក្យដែលតថាគតមិនបានពោលមិនបានចរចាថា តថាគតមិនបានពោលមិនបានចរចា សំដែងពាក្យដែលតថាគតបានពោលបានចរចាថា តថាគតបានពោលបានចរចា សំដែងកិច្ចដែលតថាគតមិនបានសន្យាថា តថាគតមិនបានសន្យា សំដែងកិច្ចដែលតថាគតបានសន្យាថា តថាគតបានសន្យា សំដែងសិក្ខាបទដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្តថា តថាគតមិនបានបញ្ញត្ត សំដែងសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តថា តថាគតបានបញ្ញត្ត សំដែងអនាបត្តិថា អនាបត្តិ សំដែងអាបត្តិថា អាបត្តិ សំដែងអាបត្តិស្រាលថា អាបត្តិស្រាល សំដែងអាបត្តិធ្ងន់ថា អាបត្តិធ្ងន់ សំដែងអាបត្តិដែលជាសាវសេសៈថាអាបត្តិជាសាវសេសៈ សំដែងអាបត្តិដែលជាអនវសេសៈថាអាបត្តិជាអនវសេសៈ សំដែងទុដ្ឋុល្លាបត្តិថា ទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថា អទុដ្ឋុល្លាបត្តិដែល នៃសារីបុត្ត អ្នកត្រូវស្គាល់ធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាងនេះឯង ។

(๑๙๙) ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុបានពួ ។ បេ ។ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកច្ចានៈដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកោដ្ឋិត

อายสฺมา มหาโกฏฺ ิโต อเสฺสสิ ขา อายสฺมา ม-
หากปฺปิโน อเสฺสสิ ขา อายสฺมา มหาจุนฺโท
อเสฺสสิ ขา อายสฺมา อนุรุทฺโธ อเสฺสสิ ขา อา-
ยสฺมา เรวโต อเสฺสสิ ขา อายสฺมา อุปาลิ อเสฺส-
สิ ขา อายสฺมา อานนฺโท อเสฺสสิ ขา อายสฺมา
ราหุโล เต กิร โกสมฺพิกา ภิกฺขู กณฺฏกนิวาสิกา
กลหการกา ภณฺฑนการกา กสฺสนการกา สงฺฆ
อธิกรณการกา สาวสฺสุ อาคจฺฉนฺตีติ ฯ อถ ขา อา-
ยสฺมา ราหุโล เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺก-
มิตฺวา ภควนฺตๆ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตๆ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตๆ
นิสินฺโน ขา อายสฺมา ราหุโล ภควนฺตๆ เอตทโวจ
เต กิร ภนฺเต โกสมฺพิกา ภิกฺขู กณฺฏกนิวาสิกา กล-
หการกา ภณฺฑนการกา กสฺสนการกา สงฺฆ
อธิกรณการกา สาวสฺสุ อาคจฺฉนฺติ ตถาหิ ภนฺเต
เตสุ ภิกฺขูสุ ปฏิปชฺชามีติ ฯ เตนหิ ตฺวๆ ราหุล
เยถา ตมฺหา ตถา ปฏิปชฺชาหีติ ฯ ตถาหิ ภนฺเต
ชานิยา ฉนฺทๆ ภ อทาติ ฯ อฏฺ ารสหิ ขา ราหุล

ដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុ ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ព្រះរេវតដ៏មានអាយុ ព្រះទុបាលដ៏មានអាយុ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ព្រះភគុលដ៏មានអាយុប្រាន្តដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតំរួចនកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃប្រាន្តមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះភគុលដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះភគុលដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រោះថាពួកភិក្ខុក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតំរួចនកថាធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃប្រាន្តមកដល់ក្រុងសាវត្ថី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុនោះដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា នែភគុល បើដូច្នោះ ចូរអ្នកតាំងនៅឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ ។ ព្រះភគុលដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធ្វើដូចម្តេចខ្ញុំព្រះអង្គអាចស្គាល់ថាធម៌ឬថាមិនមែនជាធម៌បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែភគុល អ្នកត្រូវ

វត្ថូហិ អជ្ឈត្តិកធម្មេសុ ជានិតព្វោ ។បេ។ ឥមេហិ ខោ ភគវា អជ្ឈាសយេហិ វត្ថូហិ អជ្ឈត្តិកធម្មេ ជានិតព្វោ អជ្ឈាសយេហិ ច ខោ ភគវា វត្ថូហិ ឆម្មត្តិកធម្មេ ជានិតព្វោ ។បេ។ ឥមេហិ ខោ ភគវា អជ្ឈាសយេហិ វត្ថូហិ ឆម្មត្តិកធម្មេ ជានិតព្វោតិ ។

[๑๖๐] អស្សោសិ ខោ មហាបជាបតី គោតមី តេ កិរ កោសម្ពិកា កិត្តកំ កឡ្ហនការកា កលហការកា ភិក្ខុនការកា កសដ្ឋការកា សង្ឃេ អធិករណការកា សាវត្ថឹ អាគច្ឆន្តិតិ ។ អថ ខោ មហាបជាបតី គោតមី យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ មហាបជាបតី គោតមី ភគវន្តំ ឯតទវោច តេ កិរ ភន្តេ កោសម្ពិកា កិត្តកំ កឡ្ហនការកា កលហការកា ភិក្ខុនការកា កសដ្ឋការកា សង្ឃេ អធិករណការកា សាវត្ថឹ អាគច្ឆន្តិ កថាហំ ភន្តេ តេសុ កិត្តកេសុ បដិបជ្ជាមីតិ ។ តេនហិ ត្វំ គោតមិ ឧភយត្ថ ឆម្មំ សុណា

ស្គាល់អធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ១៨យ៉ាង ។បេ។ នៃពាហុល អ្នកត្រូវ
ស្គាល់អធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងនេះឯង នៃពាហុល ចំណែកខាង
ធម្មវាទីបុគ្គលអ្នកក៏ត្រូវស្គាល់ដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងដែរ ។បេ។ នៃពាហុល
អ្នកត្រូវស្គាល់ធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦០) ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីបានក្រាបទូលដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុង
កោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា
ធ្វើអធិករណ៍ កន្លងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឋិតនៅ
ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីបានឋិតនៅក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ
ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ កន្លងសង្ឃបាន
មកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹង
ប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តបថា
នែគោតមី បើដូច្នោះ ព្រះនាងចូរស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកចុះ

อุภยตฺถ ธมฺมํ สุตฺวา เยน ตตฺถ ภิกฺขู ธมฺมกถิโก เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ทิฏฺฐาปิ ขนฺติยาปิ รุจิยาปิ อาทายปิ[๑] เกเจตฺถ ยถา ตถา ภิกฺขูนญฺเจว ภิกฺขุนีนญฺจ ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปฏิสีสิตพฺพํ สพฺพญฺจ ธมฺมกถิกสฺส ปฏิสีสิตพฺพนฺติ ฯ

(๑๖๑) อเสฺสาสิ โข อนาถปิณฺฑิกสฺส คหปติสฺส เตหิ ภิกฺขูหิ สทฺธิ เถรานญฺจ ภิกฺขูนญฺจ ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆมชฺเฌ อธิกรณการกา สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺตีติ ฯ อถ โข อนาถปิณฺฑิกสฺส คหปติสฺส เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปฏิกฺกมนฺโต นิสีทิ ฯ ปฏิกฺกมนฺโต นิสินฺโน โข อนาถปิณฺฑิกสฺส คหปติสฺส ภควนฺตํ เอตทโหสิ ยานิ โข ตานิ ภณฺฑนการกานิ กลหการกานิ วิวาทการกานิ ภสฺสการกานิ สงฺฆมชฺเฌ อธิกรณการกานิ สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺติ กตมานิ นุ โข ตานิ ภิกฺขูนิ ภิกฺขุนิโย นุ โข ตานิ อุปาสกา นุ โข ตานิ อุปาสิกาโย นุ โข ตานิ ภณฺฑนการกานิ กลหการกานิ วิวาทการกานิ ภสฺสการกานิ สงฺฆมชฺเฌ อธิกรณการกานิ สาวตฺถึ อาคจฺฉนฺติ กทาหิ ปนาหํ เตสุ ภิกฺขูสุ ปฏิปชฺเชยฺยนฺติ ฯ เตนหิ ภิกฺขู คหปติ อุภยตฺถ ฆาฏิ เตหิ อุภยตฺถ ฆาฏิ ฆฏฺฏา

---

๑ อาทายมฺปิ ฉกฺขตฺตุ ฯ

បើនាងស្តាប់ធម្មិកឧបាសកសង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាកិកុទាំងនោះ ពួកកិកុណាដែលជាធម្មវាទី ចូរព្រះនាងកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្ត នឹងលទ្ធិរបស់ពួកកិកុនោះ ម្យ៉ាងទៀត របស់ឯណានីមួយដែលកិកុនីសង្ឃគប្បីប្រាប្តាអំពីសំណាក់កិកុសង្ឃ របស់ទាំងអស់នោះកិកុនីត្រូវប្រាប្តាអំពីធម្មវាទីបុគ្គលចុះ ។

(១៦១) អនាថបិណ្ឌិកគហបតិបានឮដំណឹងថា ពួកកិកុក្រុងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី ។ លំនោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថា ពួកកិកុក្រុងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកកិកុទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែគហបតិ បើដូច្នោះអ្នកត្រូវឲ្យទានក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួកចុះ លុះអ្នកឲ្យទានក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួករួចហើយ

ทุกฺขญฺจ ขฺวาหํ สุณา ทุกฺขญฺจ ขฺวาหํ สุตฺวา เย
เต ภิกฺขู ขฺวาหมสฺมิ เตสํ ธิฏฺฐิญฺจ ขนฺติญฺจ รุจิญฺจ
อาทายญฺจ ปเวเทมีติ ฯ

[๑๖๒] อเสฺสสิ โข วิสาขา มิคารมาตา เต
ภิกฺขู ปาสาทิกา ภิกฺขู กณฺหาภิชาติกา กลยาณ-
วาทา วิภงฺควาทา ปสฺสาทิกา สเตฺถ อภิกฺกมณ-
กามา ฯ อถ โข วิสาขา มิคา-
รมาตา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
อภิวาเทตฺวา ปฏิกมนฺตํ นิสีทิ ฯ ปฏิกมนฺตํ นิสินฺนา โข
วิสาขา มิคารมาตา ภควนฺตเมตทโวจ เต ภนฺเต
ปาสาทิกา ภิกฺขู กณฺหาภิชาติกา กลยาณวาทา
วิภงฺควาทา ปสฺสาทิกา สเตฺถ อภิกฺกมณกามา
ปาสาทิกา ภิกฺขู ปาสาทิกา ภิกฺขู เตสุ ภิกฺขูสุ
ปฏิปชฺชามีติ ฯ เตนหิ ตฺวํ วิสาเข ทุกฺขญฺจ ชานสิ
เหหิ ทุกฺขญฺจ ชานสิ ชาตฺวา ทุกฺขญฺจ สุณา

អ្នកចូរស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកខ្លះ លុះអ្នកស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាកិច្ចទាំងនោះ ពួកកិច្ចណាដែលជាធម្មវាទី ចូរអ្នកកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្តនឹងលទ្ធិរបស់ពួកកិច្ចនោះចុះ ។

(១៦២) នាងវិសាខាជាមិគារមាតាបានពុំដំណឹងថា ពួកកិច្ចក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រែងសាវត្ថីហើយ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាជាមិគារមាតាបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាជាមិគារមាតាអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពុំថា ពួកកិច្ចក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រែងសាវត្ថីហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកកិច្ចទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រង់តបថា នែនាងវិសាខា បើដូច្នោះចូរនាងឲ្យទានក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួកចុះ លុះនាងឲ្យទានដល់សង្ឃទាំងពីរពួកហើយ ចូរនាងស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកខ្លះ

อุภยตฺถ ธมฺมํ สุตฺวา เยเต ตตฺถ ภิกฺขู ธมฺมกถิโน เตสํ ทิฏฺฐิญฺจ ขนฺติญฺจ รุจิญฺจ อาทายฯเปฯ ภเวยฺยาติ ฯ

(๑๖๓) อถโข เถรา ภิกฺขู อนุปุพฺเพน เยน สาวตฺถี เตนุปสงฺกมึสุ[๑] ฯ อถโข อายสฺมา สารีปุตฺโต เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา สารีปุตฺโต ภควนฺตเมตทโวจ เต ภิกฺขเว เถรา ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆे อธิกรณการกา สาวตฺถึ อนุปฺปตฺตา ภวิสฺสนฺติ โข เต ภิกฺขเว เถรา ภิกฺขู เสนาสนं[๒] ปญฺญเปตพฺพนฺติ ฯ เตนหิ ตยา[๓] สารีปุตฺต ญตฺติฏฺฐเปตพฺพนฺติ ฯ สเจ ปน เต ญตฺติฏฺฐเปตพฺพนฺติ ฯ เตนหิ สารีปุตฺต ญตฺติฏฺฐเปตพฺพนฺติ ฯ

---

๑ ฉ ตทวสริ ๒ เสนาสนเขตฺตปิ ปาปเก ทิสฺสติ ฯ ๓ ฉ ม ปาฬิยเมว ตยาสเทฺธ ฉ ทิสฺสติ ฯ

លុះនាងស្តាប់ធម្មិកឧបាសកបានសង្ឃឹមថាតំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាកិច្ចទាំងនោះ ពួកកិច្ចណាដែលជាធម្មវាទី ចូរនាងកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្ត ទន្ទឹងនូវបស់ពួកកិច្ចនោះចុះ ។

[១៦៣] គ្រានោះ ពួកកិច្ចក្រែងកោសម្ពីបានដល់នៅក្រែងសាវត្ថី ដោយលំដាប់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស ពុទ្ធា ពួកកិច្ចក្រែងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រែងសាវត្ថីហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គទន្ទឹងប្រតិបត្តិកិច្ចពួកកិច្ចទាំងនោះដោយសេនាសនៈដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែសារីបុត្ត បើដូច្នោះអ្នកចូរឲ្យទីសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់នៅកិច្ចទាំងនោះចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស បើគ្មានទីសេនាសនៈស្ងាត់ទេ តើខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តាស់ថា នែសារីបុត្ត បើដូច្នោះអ្នកត្រូវធ្វើទីសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ឲ្យតែខាងបាន ហើយប្រគល់ឲ្យកិច្ចទាំងនោះនៅ

สารีปุตฺต โกธนตา ปริยาเยน ปุคฺคลสฺส ตกฺกาโร สเตกาสนํ ปฏิกฺขิปิตพฺพนฺติ วทามิ โย ปฏิกฺขเยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ อาทิสเทน ปน ภณฺฑเก กถิเต ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ อาทิสทฺเทน สารีปุตฺต สพฺพสงฺคาหกาทิเกปิ ฯ

(๑๖๔) อถ โข ตสฺส ทุกฺกฏกสฺส ตกฺกาโร ฉนฺนญฺเจว ปริยญฺเจ ปฏิวิกฺกนฺนสฺส ฯเปฯ อาปตฺติ ปจิตฺติยสฺส เนสา อกปฺปิยปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฉนฺนญฺเจว ปริยญฺจ อปฺปฏิวิกฺกนฺนสฺส กมฺมญฺจ ทุกฺกฏสฺส อกฺขายติ ฯ อถ โข สา ทุกฺกฏกา ตกฺกา เตนุปสงฺกมิ

នៃសារីបុត្ត តថាគតមិនបានពោលថា កិក្ខុត្រូវហាមទីសេនាសនៈដល់កិក្ខុ ដែលចាស់ជាងដោយបរិយាយនីមួយទេ កិក្ខុណា ហាមត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ចំណែកខាងគ្រឿងអាមិសៈវិញ តើខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែសារីបុត្ត ចំណែកខាងគ្រឿងអាមិសៈនោះអ្នកត្រូវចែកទៅកិក្ខុទាំងអស់ឲ្យស្មើគ្នា ។

(១៦៤) គ្រានោះ ឧក្ខិត្តកកិក្ខុនោះកាលពិចារណាឃើញនូវនិន្ទិយហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ អាត្មាអញជាកិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាកិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ អាត្មាអញជាកិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្តហើយ មិនមែនជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ អាត្មាអញជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ។ លំដាប់នោះ ឧក្ខិត្តកកិក្ខុនោះបានបួលទៅកាន់ពួកឧក្ខិត្តានុវត្តកកិក្ខុ លុះបួលទៅដល់ហើយទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងពួកឧក្ខិត្តានុវត្តកកិក្ខុថា នែអាវុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាកិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្តហើយ មិនមែនជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ ខ្ញុំជាកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយដោយកម្មប្រកប

ปาฬิยา ฯเปฯ มยา สุตนฺติ อายสฺมา อานนฺโท ราชคหสมีเป เวฬุวเน กลนฺทกนิวาปเน ปพฺพชิตานุปพฺพชิตวตฺถุสฺมึ ปฐมปาราชิกสิกฺขาปทปริโยสาเน ภควติ ปฏินิสฺสชฺชิตฺวา ปกฺกนฺเต ตสฺมึ ภิกฺขุสงฺเฆ ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิเต ภควติ ธมฺมสภายมฺปิ ธมฺมสงฺคหตฺถาย สนฺนิปติตาย

ដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយ សូមអស់លោកមកធ្វើនុសារណាកម្មចំពោះខ្ញុំចុះ ។ លំដាប់
នោះ ទុក្ខិតានុវត្តកភិក្ខុទាំងនោះបាននាំទុក្ខិតកភិក្ខុនោះចូលទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគរួចអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សម
គួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស ទុក្ខិតភិក្ខុនេះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ នេះជា
អាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្តហើយ មិនមែនជាភិក្ខុ
ដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយដោយ
កម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោកមកធ្វើនុសារណាកម្មចំពោះខ្ញុំចុះ
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើយើងខ្ញុំព្រះអង្គគួរប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអាបត្តិ នេះ
មិនមែនជាអនាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះជាអ្នកត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនេះមិនមែនជា
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះជាភិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្តហើយ ភិក្ខុនេះមិន-
មែនជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ ភិក្ខុនេះសង្ឃបានលើកវត្តហើយ

អភុប្បេន ហានភារេន យតោ ច ខោ សោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ
អាបន្នោ ច ទុក្កិតេ ច បស្សតិ ច តេនហិ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ
ទិសារេថាតិ ។ អថខោ តេ ទុក្កិតេ ឆន្ទាគមនាសា តិក្ខ តំ
ទុក្កិតេ តិក្ខត្តុំ ទិសារេត្វា យេន ភគ្គេបភា តិក្ខ
តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគ្គេបភេ តិក្ខ ឯតទ-
ភោចុំ យស្មិំ អាវុសោ វត្ថុស្មិំ អយោសិ សង្ឃស្ស កណ្ដនំ
កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃភេទាយ សង្ឃ-
រាគ្គានំ សង្ឃនានាករណំ សោ ឯសោ តិក្ខ អាបន្នោ ច
ទុក្កិតេ ច បស្សតិ ច ទិសារិតេ ច ហន្ទមយំ អាវុសោ
តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គិំ ករោមាតិ ។
អថខោ តេ ទុក្កេបភា តិក្ខ យេន ភគវា តេនុបសង្ក-
មិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតមត្ថំ ឯិសីទិ-
សុ ។ ឯតមត្ថំ ឯិសិដ្ឋា ខោ តេ ទុក្កេបភា តិក្ខ ភគវន្តំ
ឯតទភោចុំ តេ ភន្តេ ទុក្កិតេ ឆន្ទាគមនាសា តិក្ខ ឯវមាហំសុ

កោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គី

ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ វេលាណា បើភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃលើកវត្តហើយផង
ឃើញអាបត្តិផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នកពាល់គាប្បីធ្វើឧសា-
ឋាកម្មភិក្ខុនោះវេលានោះចុះ ។ វេលានោះ ខុទ្ទកវត្ថុកភិក្ខុទាំង-
នោះក៏បានធ្វើឧសាឋាកម្មចំពោះខុទ្ទកវត្ថុកភិក្ខុនោះរួចហើយ ក៏ចូលទៅ
រកពួកខុទ្ទកវត្ថុកភិក្ខុវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះ
នឹងពួកខុទ្ទកវត្ថុកភិក្ខុថា នែអាវុសោ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តី
កាន់យកផ្សេង ។ ការវិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ
សេចក្តីកំណាត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់
សង្ឃព្រោះរឿងប៉ាវណា ភិក្ខុនោះឯងត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្ត
ផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឧសាឋាកម្មស្រេចហើយ នែអាវុ-
សោ ល្អើយចុះ យើងធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីនឹងរម្ងាប់រឿងប៉ាវនោះចេញ ។
វេលានោះ ខុទ្ទកភិក្ខុទាំងនោះក៏បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយ
ទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកខុទ្ទកភិក្ខុនោះអង្គុយទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ពួកខុទ្ទកវត្ថុកភិក្ខុនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ

យស្មឹ អាវុសោ វត្ថុស្មឹ អហោសិ សង្ឃស្ស កល្លាន-
កលហោ វិក្ខេហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃ-
វវត្ថានំ សង្ឃនានាករណំ សោ ឃសោ កិក្ខុ អាបន្នោ
ច ទុក្កិត្តោ ច បស្សុ ច ទិសារិតោ ច ហាទ្ធមយំ អាវុសោ
តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គិំ ករោមាតិ ករំ
នុ ខោ កន្តេ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ ។ យតោ ច ខោ សោ កិក្ខវេ
កិក្ខុ អាបន្នោ ច ទុក្កិត្តោ ច បស្សុ ច ទិសារិតោ
ច តេនហិ កិក្ខវេ សង្ឃោ តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ
សង្ឃសាមគ្គិំ ករោតុ ។ ឃវញ្ហ បន កិក្ខវេ
ករោតព្ពោ ។ សពេ្ពហេវ ឯកជ្ឈំ សន្និបតិតព្ពំ តិលា-
នេហិ ច អតិលានេហិ ច ន កេហិចិ ឆន្ទោ
ទាតព្ពោ ។ សន្និបតិត្វា ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិពលេន
សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យស្មឹ វត្ថុ-
ស្មឹ អហោសិ សង្ឃស្ស កល្លាន កលហោ វិក្ខេហោ វិវាទោ
សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណំ

សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីកាន់យកផ្សេង ។ ការវិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃទឹង អំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ច្រកដដល់សង្ឃព្រោះរឿងក៏វណា ភិក្ខុនោះឯង ដែលត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង បានឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើនុសារណាកម្មស្រេចហើយផង នែអាវុសោ ណ្ហើយចុះយើងធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងក៏វានោះចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស តើពួកខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាណាបើភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើនុសារណាកម្មផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះសង្ឃចូរធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងក៏វានោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវធ្វើបែបយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអស់ត្រូវប្រជុំគ្នាកងតែមួយ ពួកភិក្ខុឯណានីមួយទោះឈឺក្តី មិនឈឺក្តី មិនបាច់ឲ្យឆន្ទៈទេ ។ លុះប្រជុំគ្នារួចហើយត្រូវភិក្ខុដែលឆ្លាសប្រតិពលផ្តើងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិតសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ច្រកដមានដល់សង្ឃហើយ

ភោសម្ពិភូឧទ្ធភោ សង្ឃសាមគ្គីភរណំ

សោ ឯសោ ភិក្ខុ អាបន្នោ ច ទុក្កិត្តោ ច បស្សិ ច ទិសារិតោ ច ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គិំ ភរេយ្យ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យស្មឹ វត្ថុស្មឹ អហោសិ សង្ឃស្ស ភណ្ឌនំ ភលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានា-ភរណំ សោ ឯសោ ភិក្ខុ អាបន្នោ ច ទុក្កិត្តោ ច បស្សិ ច ទិសារិតោ ច ។ សង្ឃោ តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គិំ ភរោតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គិយា ភរណំ សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ភតា សង្ឃេន តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គី ឥមាសោ សង្ឃភេទោ ឥមាតា សង្ឃរាជិ ឥមាតំ សង្ឃវវត្ថានំ ឥមាតំ សង្ឃនានាភរណំ[1] ។ ខមតិ

---

๑ ម. ភតា សង្ឃេន តស្ស វត្ថុស្ស វូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គី ឥមាតា សង្ឃរាជិ ឥមាសោ សង្ឃភេទោ ។

ព្រោះរឿងណា កិក្ខុនោះហើយដែលត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្ត
ផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឧសារណាកម្មស្រេចហើយផង ។
បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បី
រម្ងាប់រឿងនោះចេញ ។ នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិតសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា
សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារ
របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទំងំអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ
ច្រោកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា កិក្ខុនោះហើយដែលត្រូវ
អាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឧសារ-
ណាកម្មផង ។ ឥទ្យវសង្ឃបានធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ
ហើយ ។ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ គាប់ចិត្តដល់លោក
ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម បើមិនគាប់
ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយ
ទៀត ។ ឯសង្ឃសាមគ្គី សង្ឃបានធ្វើហើយ ការបំបែកសង្ឃ សង្ឃ
ក៏បានផ្សះផ្សាហើយ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ សង្ឃក៏បានផ្សះផ្សាហើយ
ទំងំអំពើផ្សេងៗរបស់សង្ឃ សង្ឃក៏បានផ្សះផ្សាហើយ ដើម្បីរម្ងាប់ទ្វរ
រឿងនោះ ។ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គីប្រហែលជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ

สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ภารยา เม ฯ ตาวเทว ภควา ปาตฺตจีวรมาทาย เยน ภิกฺขุสงฺโฆ เตนุปสงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ นิสชฺช ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฯ

(๑๖๙) อถ โข อายสฺมา อุทายี เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา อุทายี ภควนฺตเมตทโวจ ยสฺมึ ภนฺเต สมเย สงฺฆสฺส กณฺหานิ กลโหติ วิคฺคโห วิวาโท สงฺฆเภโท สงฺฆราชิ สงฺฆปทาลี สงฺฆนานากรณานิ สงฺฆา ตํ สมยํ อาปตฺตินฺติ อาปชฺชิตฺวา อนาปตฺติ กตมา ปน ภนฺเต อาปตฺติ ยตฺถ ภิกฺขุ สาปตฺติกา โหติ สาปตฺติยา ฯ ยสฺมึ อุทายี สมเย สงฺฆสฺส กณฺหานิ กลโหติ วิคฺคโห วิวาโท สงฺฆเภโท สงฺฆราชิ สงฺฆปทาลี สงฺฆนานากรณานิ สงฺฆา ตํ สมยํ อาปตฺตินฺติ อาปชฺชิตฺวา อนาปตฺติ

ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីព្រម-ព្រៀងនេះដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវធ្វើឧបោសថ ត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខកន្ធខណៈនោះឯង ។

(១៦៥) គ្រានោះ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ៗ គ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទង្វើអំពើផ្សេង ៗ របស់សង្ឃ ជាក់ជាប់ដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានដំរេរឿងនោះ មិនទាន់ដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គីតែម្តង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះប្រកបដោយធម៌ដែរឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែឧបាលិ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ៗ គ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ ទង្វើអំពើផ្សេង ៗ របស់សង្ឃ ជាក់ជាប់ដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានដំរេរឿងនោះ

មូលំ តង្កា សង្ឃសាមគ្គិំ ករោតិ អធម្មិកា សា ឧថាលិ
សង្ឃសាមគ្គីតិ ។ យស្មិំ បន ភណ្ឌេ វគ្គិស្មិំ ហោតិ សង្ឃស្ស
កម្មានំ ករណហោ វិក្ខេហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ
សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណំ សង្ឃោ អំ វគ្គំ វិនិច្ឆ-
និត្វា មូលា មូលំ តង្កា សង្ឃសាមគ្គិំ ករោតិ ធម្មិកា
ឧ ខោ សា ភណ្ឌេ សង្ឃសាមគ្គីតិ ។ យស្មិំ ឧថាលិ
វគ្គិស្មិំ ហោតិ សង្ឃស្ស កម្មានំ ករណហោ វិក្ខេហោ វិវាទោ
សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណំ
សង្ឃោ អំ វគ្គំ វិនិច្ឆិនិត្វា មូលា មូលំ តង្កា សង្ឃសា-
មគ្គិំ ករោតិ ធម្មិកា សា ឧថាលិ សង្ឃសាមគ្គីតិ ។
ករតិ ឧ ខោ ភណ្ឌេ សង្ឃសាមគ្គិយេតិ ។ ទុ្ធ ឧថាលិ

មិនទាន់ដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃ-
សាមគ្គីតែម្តង នែឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនោះមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ។
ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត
ចុះបើសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ការ
វិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿង
ណា សង្ឃបានដំរះរឿងនោះ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ
ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៀត សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះ
ប្រកបដោយធម៌ដែរឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែឧបាលិ
សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ការវិវាទ
គ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿង
ណា សង្ឃក៏បានដំរះរឿងនោះចេញ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃ
រឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៀត នែឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនោះហៅ
ថា ប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីតើមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

สงฺฆสามคฺคิยา อตฺถิ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อคฺคาเยว ทฺวญฺญตฺเรน อตฺถิ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อคฺคเยว ๓ ทฺวญฺญตฺเรน ๓ ๆ กตมา ๓ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อคฺคาเยว ทฺวญฺญตฺเรน ๆ ยสฺมึ ภิกฺขเว ปุคฺคเล เทหนิสฺสิตา เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณา สงฺฆานุทยตาย สงฺฆผาสุตาย สงฺฆานุกมฺปาย สงฺฆสามคฺคิยา ปฏิปนฺโน โหติ อปริหีนชฺฌานคฺคา อกุปฺปา ธมฺมา สงฺฆสามคฺคี กตาเยติ อยมฺปิ ปุคฺคโล ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อคฺคาเยว ทฺวญฺญตฺเรน ๆ กตมา ๓ ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อคฺค-เยว ๓ ทฺวญฺญตฺเรน ๓ ๆ ยสฺมึ ภิกฺขเว ปุคฺคเล เทหนิสฺสิตา เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณา สงฺฆานุทยตาย สงฺฆผาสุตาย สงฺฆานุกมฺปาย สงฺฆสามคฺคิยา ปฏิปนฺโน โหติ อปริหีนชฺฌานคฺคา อกุปฺปา ธมฺมา สงฺฆสามคฺคี กตาเยติ อยมฺปิ ปุคฺคโล ภิกฺขเว สงฺฆสามคฺคี อคฺค-เยว ๓ ทฺวญฺญตฺเรน ๓ ๆ ส๎วา เขา ภิกฺขเว

នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីមានពីរយ៉ាង នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីប្រាសចាកអត្ត តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ១ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីប្រកបទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ ១ ។ នៃឧបាលិ ឯសង្ឃសាមគ្គីដែលប្រាសចាកអត្ថ តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ តើដូចម្តេច ។ នៃឧបាលិ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា ដោយប្រការនាំផ្សេង ។ គ្នា ការវិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណាត់របស់សង្ឃ ទង្វើអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានដំរេរឿងនោះមិនទាន់ដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយប្រសាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ទៅ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនេះ តថាគតហៅថា ប្រាសចាកអត្ថ តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ។ នៃឧបាលិ ចំណែកខាងសង្ឃសាមគ្គីដែលប្រកបទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ តើដូចម្តេច ។ នៃឧបាលិ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណាត់របស់សង្ឃ ទង្វើអំពើផ្សេង ។ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃក៏បានដំរេរឿងនោះ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គី ទៅ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនេះ តថាគតហៅថា ប្រកបទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ ។ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ សម័យនោះ ព្រះឧបាលិ

ទ្វេ សង្ឃសាមគ្គិយោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧបាលិ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិម្បណាមេត្វា ភគវន្តំ គាថាយ អជ្ឈភាសិ

(๑๖๖) សង្ឃស្ស កិច្ចេសុ ច មន្តនាសុ ច
អត្តេសុ ជាតេសុ វិនិច្ឆយេសុ ច
កថម្បកាភេទ នរោ មហត្តំគោ
អិត្ថ កថំ ហោតិឥធ បក្ខហារហោតិ ។
អនាទរ្យោ បឋមេន សីលតោ
អវេក្ខិតាចារសុសំវុតិន្ទ្រិយោ
បច្ចត្តិកោ នោបវនត្ថិ ជម្មតោ
ឧបាសុ តំ ហោតិ វនេយ្យ យេន ឆំ ។
សោ តាទិសោ សីលវិសុទ្ធិយា ឋិតោ
វិសារទោ ហោតិ វិសយ្ហ ភាសតិ
ឧច្ចម្ភតិ បរិសកតោ ឧ វេធតិ
អត្ថំ ឧ ហាបេតិ អនុយ្យុតំ ភណំ

ដ៏មានអាយុក្រែកចាកអាសនៈធ្វើទុក្ខាសង្គៈ (ចីពរ) ធ្វើឯស្មាម្ខាង រួចប្រណម្យអញ្ជលីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយព្រះគាថា ថា

(๑๖๖) កាលបើតិច្ឆភិក្ខុ ការប្រកាសវិន័យក្តី សេចក្តីអធិប្បាយវិន័យក្តី សេចក្តីវិនិច្ឆ័យវិន័យក្តី តើតបំពោះសង្ឃហើយ តើជនគឺកិក្ខុមានប្រការដូចម្តេច ទើបហៅថាមានទុបការៈច្រើនក្នុងសាសនានេះ នឹងដូចម្តេចដែលគួរលើកដម្កើងក្នុងសាសនានេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុនោះដែលគេមិនគួរតិះដៀលដោយសីលជាបឋម បានពិចារណាមើលមាយោខ្លួន បានសង្រួមឥន្ទ្រិយដោយល្អហើយ ពួកសត្រូវក៏មិនបានតិះដៀលដោយធម៌ឡើយ អ្នកដទៃគួរនិយាយ (បន្ទោស) កិក្ខុដោយហេតុណា ហេតុនោះមិនមានដល់កិក្ខុនោះឡើយ ។ កិក្ខុបែបនោះឯងតាំងនៅក្នុងសីលវិសុទ្ធិក្តៅក្តាអាចនិយាយគ្របសង្កត់គេបាន ទៅក្នុងកណ្ណាលបរិសទ្យក៏គ្មានតក់ស្លុតគ្មានរន្ធត់ឡើយ កិក្ខុនោះមិនបាននិយាយពាក្យមិនគួរ ដែលញុំាងប្រយោជន៍ឲ្យសាបសូន្យឡើយ

តថេវ បញฺหំ ปริสาสุ ปุจฺฉเร
น จาปิ ปญฺญายติ น มญฺจุ เยาติ ฯ
เสา ตาลาคตสฺส ฆาตเกวลหารหสฺส ภิกฺขโน
ภญฺเจติ วิญฺญูปริสาย ปิยกฺกเลหา
สตาเรหิ วุฏฺฐาตเวสุ ภิกฺขุสุ
อาเยวตาหิ ย สเกหิ ปริหารเย
อลํ ปเมตุ ปตุเลหา ตาเยตเว
ปจฺจตฺถิกาน ปุ ปิโจ่เตาปเรหิ
ปจฺจตฺถิกา เยน ปเทน นิกฺขมา
มยหาปเรหิ ปญฺหาปเนปุ ปจฺจติ
สตาปุ อาธาเยมยมิ น ภิกฺขติ
เวยฺยากรณ ปญฺหาปเนปุ ปติกรณ
ทุเตยฺยกาเมสุ อลํ สมุฏฺฐเหา
สงฺฆสฺส ติกฺเขสุ ย อาปุน ยถา
ตาวเหา ภิกฺขุสเนน เปสเลา
ปรหา ตาเยมีติ น เตน ปญฺจติ

(បើមាន) គេសួរប្រស្នាក្នុងពួកបរិសទ្យយ៉ាងនោះ ក៏ឥតជ្រប់ស្រែពោន ឥតអៀនអន់ឡើយ ។ កិក្ខុនោះមានប្រាជ្ញាញុំាងបរិសទ្យជាអ្នកប្រាជ្ញឲ្យត្រេកអរ នឹងពាក្យដែលមានមកកុងកាលគួរ នឹងគួរជាទីដោះស្រាយប្រស្នាបាន តាំងមានសេចក្តីគោរពពួកកិក្ខុថាស់ជាង នឹងក្បៀវក្បាកុងពាក្យអាចារ្យរបស់ខ្លួន ហើយអាចពិចារណានូវហេតុនោះ។ នឹងស្អាត់កុងពាក្យដែលគួរនិយាយ ធ្វាសកុងហេតុដែលភ្លាត់ខុសរបស់ពួកសត្រូវ ពួកសត្រូវសង្កត់សង្កិនក្តី មហាជនតែងពន្យល់ក្តីដោយពាក្យណា កិក្ខុនេះមិនលះបង់នូវពាក្យអាចារ្យរបស់ខ្លួន ដោយពាក្យនោះឡើយ កាលនឹងដោះស្រាយប្រស្នាជាប្រស្នាមិនបានបៀតបៀនឡើយ ហើយអាចកុងខ្លួនសេយ្យកម្មផង ទទួលឥរិយាបថកិច្ចការ របស់សង្ឃផង ដូចជាជនអ្នកទទួលយកនូវគ្រឿងបូជា កិក្ខុនោះ កាលពួកកិក្ខុបញ្ជូនទៅ (ដើម្បី) ធ្វើនូវពាក្យជាកិច្ចការរបស់សង្ឃ ក៏មិនបានមើលងាយ ដោយអំពើនោះថា អាត្មាអញធ្វើឡើយ

ภาณวารที่ ๑๐ ปาฏิหาริยปักขวัณณนา

อาทิจฺจพนฺธุ ยาวตาโลกสฺมึ วิสฺสุตา

อาทิจฺจิยา ปโภติ ยถา ปุถุสฺมึ

ฌานาภิญฺญา จตุกยสฺส สาคตา

อาทิจฺจพนฺธุสฺส ตถาคตสฺส

ฉินฺนาวฬึ ภชติ ยาทิ ถาถวึ

ฉินฺนาภิโก ปโภติ ยถา ปวตฺตา

ฉินฺนาวฬึ ตถาคตสฺส ฉนฺทโน

ฌานมิ ฉาทาติ วิภูตโลกสฺมึ

สตารเก วุฏฺฐวเรสุ ภิกฺขุสุ

ฉเวสุ ฉเวสุ จ มชฺฌิเมสุ จ

มหาฉนสฺมึ ตถาคโต ปณฺฑิโต

เสฯ ตาทิโส ภิกฺขุ ฉฉ ปกฺขมหาปโภติ ฯ

ปาฏิหาริยปักขวัณณนา นิฏฺฐิตา ฯ

បើត្រូវអាបត្តិ ក្នុងវត្ថុមានប្រមាណណា កំចេញចាកអាបត្តិ ដោយសមគួរតាម (វត្ថុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ) កិក្ខុនោះចេះចាំស្អាត់នូវវិនយ្ជ្ញធាំងពីរនេះ ហើយវាងវៃក្នុងហេតុដែលចេញចាកអាបត្តិ ប្រសិនបើកិក្ខុដទៃប្រព្រឹត្តនូវអំពើទាំងឡាយណា មានសេចក្តីបង្កហេតុជាដើម ហើយគួរនឹងធ្វើនិស្សារណាកម្ម (កម្មដែលរលាស់ខ្លួនចេញ) កិក្ខុនោះបានជួយធ្វើនិស្សារណាកម្មដោយសមគួរតាមរឿង (នៃអំពើនោះ) ឧសារណាកម្ម (កម្មដែលសង្ឃឲ្យចូលពួកវិញ) ណាដែលសង្ឃត្រូវធ្វើចំពោះជនគឺកិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមវត្ថុនោះ កិក្ខុនោះក៏ធ្វាសកង្វិនិវិនយ្ជ្ញ អាចស្គាល់ឧសារណាកម្មនុ៎ះឯង កិក្ខុនោះប្រកបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងពួកកិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួន មួយ៉ាងទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងកិក្ខុខ្ចីផង កិក្ខុចាស់ផង កិក្ខុជាកណ្តាលផង ជាបណ្ឌិតប្រព្រឹត្តនូវប្រយោជន៍ដល់មហាជនក្នុងលោកនេះ កិក្ខុបែបនោះឯង គួរគេនឹងដម្កល់ជម្ងឺក្នុងសាសនានេះ ។

ចប់ ភោសម្ពីភ្ជុនូភ: ទី ១០ ។

តស្សុទ្ទានំ

[๑๖๗] កោសម្ពិយំ ជិនវរោ
វិវាទាបត្តិនស្សនេ
ឧក្ខិបេយ្យ យស្មឹ តស្មឹ
តស្ស យាបត្តិ ទេសយេ ។
អន្តោសីមាយ តត្តេវ
ពាលកញ្ចេវ វំសនា
ចារិលេយ្យា ច សារត្តំ
សារិបុត្តោ ច កោលិតោ
មហាកស្សបកច្ចានោ
កោដ្ឋិតោ កប្បិនេន ច
មហាចុន្ទោ ច អនុរុទ្ធោ
រេវតោ ឧបាលិបុច្ឆយោ
អានន្ទោ ភគុលោ ចេវ
តោតមីនាថបិណ្ឌិកោ
វិសាខា មិគារមាតា ច

ឧទ្ទាននៃកោសម្ពិកក្ខន្ធក: នោះ គឺ

(១៦៧) រឿងព្រះដ៏ន្ទសិដ៏ប្រសើរគង់ក្នុងក្រុងកោសម្ពី ១ រឿងវិវាទព្រោះឃើញអាបត្តិ ១ រឿងកិក្ខុលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិនោះ ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អាបត្តិណាមានដល់កិក្ខុនោះ កិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ១ រឿងទុក្ខិត្តានុវត្តកកិក្ខុធ្វើឧបោសថសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមា ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ពាលកលោណការគ្រាម ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ព្រៃជាចីនវង្ស ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះចារិលេយ្យក: ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងព្រះសារីបុត្ត ព្រះកោលិត: (មោគ្គល្លាន) ព្រះមហាកស្សប ព្រះមហាកច្ចាន: ព្រះកោដ្ឋិត: ព្រះកប្បិន ព្រះមហាចុន្ទ ព្រះអនុរុទ្ធ ព្រះរេវត: ព្រះឧបាលិ ព្រះអានន្ទ ទើងព្រះរាហុល ១ រឿងព្រះនាងគោតមី ១ រឿងអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ១ រឿងនាងវិសាខាជាមិគារមាតា ១

សេនាសនំ ឥត្តញ្ច

អាមិសំ សមកំបិ ច

ន តេហិ ឆន្ទោ នាតព្ពោ

ឧចាលិ បរិបុច្ឆិតោ

អនុបវជ្ជោ សីលេន

សាមគ្គី ជិនសាសនេតិ ។

មហាវគ្គោ សមត្តោ ។

កោសម្ពិក្ខន្ធកៈ ឧក្ខេបគាថា

រឿងព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលព្រះអង្គថា យើងខ្ញុំត្រូវប្រតិបត្តិកិក្ខុទាំងនោះដោយសេនាសនៈដូចម្តេច ១ រឿងសេនាសនៈស្ងាត់ ១ រឿងបែងគ្រឿងអាមិសៈស្មើគ្នា ១ រឿងកិក្ខុណាមួយមិនត្រូវឲ្យឆន្ទៈ ១ រឿងព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរ ១ រឿងបុគ្គលដែលគេមិនគួរតិះដៀលដោយសីល ១ រឿងសង្ឃសាមគ្គីកងសាសនាព្រះជិនស្រី ១ ។

ចប់ មហាវគ្គ ។

សន្ទីកបត្តលក្ខ្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

កបិនក្ខន្ធក ១

រឿងភិក្ខុ ៣០ រូបនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ៣

ពោលអំពីអានិសង្ស(កឋិន)មាន ៥ យ៉ាង ៣

ពោលអំពីកឋិនដែលភិក្ខុក្រោលមិនទៀង ៥

ពោលអំពីកឋិនដែលភិក្ខុក្រោលទៀង ៧

ពោលអំពីកឋិនដែលនឹងដោះ(និយាយអំពីមាតិកា) ៨ យ៉ាង ៩

និយាយពីកឋិនដោះ អាទាយសត្តកវារ ១១

និយាយពីកឋិនដោះ អាទាយឆក្កវារ ១៣

និយាយពីកឋិនដោះ សមាទាយឆក្កវារ ១៥

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ជាដើម ១៧

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ជាដើម ២១

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ជាដើម ២៣

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ជានឮដំណឹងជាកំណត់ជាដើម ២៥

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ជាដើម ២៧

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ជាដើម ២៩

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ជាដើម ៣៣

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមជាកំណត់ជាដើម ៣៥

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ជាដើម ៣៧

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមជាកំណត់ជាដើម . . . ៣៩

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ជាដើម ៤១

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ជាដើម ៤៥

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ជាដើម ៤៧

និយាយពីកឋិនដោះ ការដោះកឋិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ជាដើម ៤៩

និយាយពីបលិពោធ នឹងអបលិពោធ ៥១

ឧទ្ទានគាថា ៥៣

	លេខទំព័រ
បឋមភាគ	៦១
រឿងពួកកុដុម្ពិកនៅក្រុងរាជគ្រឹះ	៦៣
រឿងជីវកកោមារភច្ច	៦៥
រឿងជីវកកោមារភច្ច នឹងរឿងភវិយាសេដ្ឋី	៦៩
និយាយពីរឿងព្រះបាទពិម្ពិសារកើតរោគឫសដូងបាទ	៧៥
និយាយពីសេដ្ឋីក្រុងរាជគ្រឹះកើតរោគឈឺក្បាល	៧៧
និយាយពីរឿងកូនសេដ្ឋីកើតរោគដុំពោះរៀន	៨៣
និយាយពីរឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោតកើតរោគស្គមលើង	៨៥
រឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោត និយាយពីការថ្វាយសប្បិ	៨៧
រឿងព្រះបាទចណ្ឌបជ្ជោត និយាយពីការឲ្យផ្លែកន្ធូតព្រៃដល់ខ្ញុំឈ្មោះកាក	៩៩
និយាយពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ទ្រង់ហិត) ថ្នាំបញ្ចុះ	៩១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតិចីវរ	៩៧
សំពត់កម្ពលមានជំនៃខ្មែរកន្ទុះពាន់របស់ស្តេចកាសី	៩៩
និយាយពី (ការទ្រង់អនុញ្ញាត) ចីវរ ៦ យ៉ាងនឹងគហបតិចីវរ	១០១
និយាយពីភិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសាន	១០៣
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ	១០៥
ការសន្មតិឃ្លាំង	១០៧
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង	១០៩
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចែកចីវរ	១១១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកត្រិលក់ (៦ យ៉ាង)	១១៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែសម្រាប់ចងជាយចីវរជាដើម	១១៥
រឿងព្រះអានន្ទស្ថេរ	១១៧
និយាយពីភត្តិជាបន្ទោះនៃខែមាឃនឹងខែផល្គុណ	១១៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិអតិរេកចីវរ	១២១
រឿងភិក្ខុ ១ រូប (មានស្បង់ធ្លុះ)	១២៣

លេខទំព័រ

រឿងនាងវិសាខាមិគារមាតា ១២៥

រឿងនាងវិសាខាមិគារមាតា និយាយអំពីពរ ៨ ប្រការ ១២៩

និយាយពីភិក្ខុភ្លេចស្មារតីសឹងលក់ ១៣៧

ការទ្រទ្រង់អនុញ្ញាតនិសីទន (សំពត់គ្រាប់អង្គុយ) ១៣៩

ការទ្រទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់ដួតមុខ ១៤១

ការទ្រទ្រង់អនុញ្ញាតនូវការអធិដ្ឋានត្រៃចីវរជាដើម ១៤៣

ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរដែលមិនកាត់ទាំងអស់ ១៤៥

ហេតុដែលគួរទុកជាក់ត្រៃចីវរ ១៤៧

និយាយពីចីវរជារបស់សង្ឃ ១៤៩

រឿងឧបនន្ទ និយាយអំពីបំណែកចីវរ ១៥៣

រឿងភិក្ខុមានរោគឈឺពោះ ១៥៧

និយាយអំពីភិក្ខុអ្នកបម្រើជំងឺ ១៥៩

និយាយអំពីការឲ្យបាត្រនិងចីវរបស់ភិក្ខុស្លាប់ដល់អ្នកបម្រើជំងឺ ១៦១

និយាយអំពីតិត្ថិយសមាទានមានអាការអាក្រាតជាដើម ១៦៥

រឿងធម្មគុត្តិយភិក្ខុ និយាយអំពីការទ្រទ្រង់ចីវរមានពណ៌ទៅរៃសុទ្ធជាដើម ១៦៩

និយាយអំពីចីវរដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សារួចហើយ ១៧១

រឿងព្រះរេវតត្ថេរ និយាយអំពីការកាន់យកចីវរដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្នាល ១៧៥

មាតិកា ៨ យ៉ាងដែលជាហេតុឲ្យកើតចីវរ ១៧៩

ឧទ្ទានគាថា ១៨១

បរមត្ថវិភាគ ១៨៥

រឿងកស្សបពោធិភិក្ខុ ១៨៩

រឿងអាគន្តុកភិក្ខុ ១៩៥

ឧក្ខេបនីយកម្ម និយាយអំពីកម្មនិងមិនមែនកម្ម ១៩៩

និយាយអំពីកម្ម ៤ យ៉ាង ២០១

សង្ខិត្តកថង្គ្លសច្ចាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
រឿងធម្មគ្គិយភិក្ខុ និយាយអំពីធម្មជាតមិនមែនជាកម្ម	២០៣
និយាយអំពីកម្ម ៦ យ៉ាង	២០៥
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួកនឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ	២១៣
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួកនឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទសវគ្គ	២១៥
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួកនឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវីសតិវគ្គ	២១៧
ការហាមឃាត់ (កណ្តាលជំនុំសង្ឃ) របស់បុគ្គល ខ្លះធ្វើបាន ខ្លះមិនធ្វើបាន	២១៩
ឱសារណាកម្ម (ការបណ្តេញចេញ) មានពីរយ៉ាង	២២១
ឧសារណាកម្ម (ការហៅបញ្ជូលពួក) មានពីរយ៉ាង	២២៣
ឧក្ខេបនីយកម្មដែលជាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌	២២៥
ឧក្ខេបនីយកម្មដែលជាកម្មប្រែកបដោយធម៌	២៣១
ពាក្យសួររបស់ឧបាលិត្ថេរអំពីបញ្ចាធនីយកម្មជាដើម	២៣៣
ពាក្យសួររបស់ឧបាលិត្ថេរអំពីកម្មដែលមិនមែនជាធម្មវិន័យ	២៣៧
ពាក្យសួររបស់ឧបាលិត្ថេរអំពីកម្មដែលជាធម៌ជាវិន័យ	២៤១
កម្មដែលមិនមែនជាធម៌ជាវិន័យ	២៤៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៤៥
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៤៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៤៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មប្រែកបដោយធម៌ប្លមជាដើម	២៥១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ចាធនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៥
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៧
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (រំងាប់) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) តជ្ជនីយកម្មដោយការប្លមធម៌ជាដើម	២៦១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) បដិសារណីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៦៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម	២៦៥

សន្ធិកថង្កុលច្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) តង្ឋនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៦៧

ភិក្ខុទាំង ឡាយជាពួក (ធ្វើ) តង្ឋនីយកម្មដោយការបួមធម៌ជាដើម ២៦៩

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) និយស្សកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧១

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ចាងនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧៣

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧៥

ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧៧

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) តង្ឋនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៧៩

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) តង្ឋនីយកម្មប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៨១

ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (រំងាប់) តង្ឋនីយកម្មដោយការបួមធម៌ជាដើម ២៨៣

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) និយស្សកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៨៥

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) បដិសារណីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម . . . ២៨៧

ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) ឧក្ខេបនីយកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ជាដើម ២៨៩

ឧទ្ទានគាថា ២៩៣

កោសម្ពិកក្ខន្ធក ៣០៤

និទានភិក្ខុ ១ រូបត្រូវអាបត្តិ . . . . . ”

ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអាបត្តិមែន ៣០៥

ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ៣០៩

ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអនាបត្តិ ៣១១

ការធ្វើឧបោសថកម្មជាដើមក្នុងទីព្ធជំខាងក្នុងនៃសីមាជាដើម ៣១៥

និយាយអំពីការបង្កហេតុនឹងជំលោះជាដើម ៣១៧

រឿងទីឃាវុកុមារ ៣២៩

អំណត់នឹងការប្រព្រឹត្តិល្អនឹងគាថាសំដែងអំពីការរំងាប់នូវពៀរ ៣៤៣

គាថាសំដែងអំពីការរំងាប់នូវពៀរ ៣៤៥

ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ពាលកលោណការកគ្រាម ៣៤៧

	លេខទំព័រ
សាមគ្គីធម្មកថា	៣៤៩
រឿងដំរីជំទ្រែសើរឈ្មោះចារីលេយ្យក	៣៥៥
ពួកឧបាសកក្នុងក្រុងកោសម្ពីមិនធ្វើកម្មមានអភិវាទនកម្មជាដើម	៣៥៧
បុគ្គលពោលខុសធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង	៣៥៩
បុគ្គលពោលត្រូវធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង	៣៦១
ពាក្យសួរបស់មហាបជាបតីគោតមី	៣៦៣
ពាក្យសួរបស់វិសាខាមិគារមាតា	៣៦៥
(ការធ្វើ) ឧសារណាកម្មចំពោះភិក្ខុពួកភិក្ខុ	៣៦៧
ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គី	៣៦៩
សង្ឃសាមគ្គី មានពីរយ៉ាង	៣៧៣
ឧបាលិគាថា	៣៧៥
ឧទ្ទានគាថា	៣៧៨

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were met through the gift of

Aichi Gakuin Educational Foundation
President Chuko Koide
1-100 Kusumotocho, Chigusa-ku, Nagoya-shi, Aichi-ken Japan

この本は次の方によって復刻されました。

学校法人 愛知学院　学院長　小出忠孝
〒464　愛知県名古屋市千種区楠元町１丁目100

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "
ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ
ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ
បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤
សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 8 (of 110 volumes total)
"VINAYA PITAKA"
Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh
Reproduced with the kind cooperation of the
TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE
First edition December 8, 1994
Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・第8巻ヴィナヤピタカ（律部）

発　　行：プノンペン仏教研究所
復刻救援：カンボジア版トリピタカ(南伝大蔵経)復刻救援委員会
発　　行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社
製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

INSTITUT BOUDDHIQUE